

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ν΄

Τρίτη 20 Δεκεμβρίου 2022

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 5385, 5494
2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 1ο Γενικό Λύκειο Ραφήνας, το 145ο Νηπιαγωγείο Αθηνών, το 4ο Γενικό Λύκειο Νέου Ηρακλείου, το 3ο Γυμνάσιο Περιστερίου, το 1ο Γενικό Λύκειο Αλιβερίου και από το 4ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Βόλου, σελ. 5389, 5390, 5393, 5397, 5401, 5404, 5410, 5416, 5428
3. Ανακοινώνεται επιστολή της Αγγελικής Αδαμοπούλου, Βουλευτού Α' Αθηνών, προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Κωνσταντίνο Τασούλα με την οποία ενημερώνει ότι προσχωρεί στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, σελ. 5417 - 5418
4. Ανακοινώνεται επιστολή του κ. Αλέξη Τσίπρα, Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Τασούλα Κωνσταντίνο, με την οποία δηλώνει ότι η Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Αθηνών Αγγελική Αδαμοπούλου προσχωρεί και εντάσσεται στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, σελ. 5419 - 5420
5. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 5385, 5387, 5389, 5390, 5393, 5395, 5397, 5400, 5401, 5404, 5405, 5406, 5408, 5409, 5410, 5411, 5414, 5416, 5417, 5421, 5422, 5423, 5426, 5427, 5428, 5429, 5430, 5431, 5435, 5439, 5440, 5443, 5445, 5450, 5451, 5453, 5455, 5456, 5461, 5462, 5463, 5464, 5469, 5471, 5473, 5475, 5476, 5477, 5494

Β. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή "Μάτι" και άλλες διατάξεις», σελ. 5385 - 5480
2. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:
Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας «Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού Covid 19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις», σελ. 5410

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 5458 - 5494
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 5438 - 5458
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. ,	σελ. 5385 - 5400
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 5400 - 5415
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 5415 - 5438

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 5461, 5462, 5463, 5464, 5469, 5471, 5473, 5475, 5476, 5477, 5494

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 5439, 5440, 5443, 5445, 5450, 5451, 5453, 5455, 5456
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ. ,	σελ. 5414
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ. ,	σελ. 5439, 5455
ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ Β. ,	σελ. 5400
ΓΚΑΡΑ Α. ,	σελ. 5439, 5440
ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ Ε. ,	σελ. 5455
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. ,	σελ. 5385, 5387, 5389, 5390, 5393, 5395, 5397
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 5400, 5401, 5404, 5405, 5406, 5408, 5409, 5410, 5411, 5414
ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ. ,	σελ. 5473
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 5415, 5416, 5417, 5421, 5422, 5423, 5426, 5427, 5428, 5429, 5430, 5431, 5435
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. ,	σελ. 5415, 5416, 5439
ΠΑΠΠΑΣ Ι. ,	σελ. 5409
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Α. ,	σελ. 5405, 5411
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. ,	σελ. 5422
ΦΩΤΙΟΥ Θ. ,	σελ. 5405, 5414, 5439, 5461
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 5410
ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 5421

Β. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων:

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 5448, 5449
ΑΔΑΜΟΥ Κ. ,	σελ. 5471, 5472
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Μ. ,	σελ. 5394
ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ Τ. ,	σελ. 5465
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 5407
ΑΠΑΤΖΙΔΗ Μ. ,	σελ. 5395, 5473
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. ,	σελ. 5426, 5427
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Σ. ,	σελ. 5442
ΑΧΜΕΤ Ι. ,	σελ. 5457
ΒΑΓΕΝΑ Α. ,	σελ. 5462
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ,	σελ. 5397, 5400
ΒΕΤΤΑ Κ. ,	σελ. 5405
ΒΡΥΣΙΔΟΥ Π. ,	σελ. 5424
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ. ,	σελ. 5422, 5423
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ. ,	σελ. 5466
ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ Β. ,	σελ. 5401
ΓΚΑΡΑ Α. ,	σελ. 5439, 5440
ΓΚΙΚΑΣ Σ. ,	σελ. 5437
ΔΕΛΗΣ Ι. ,	σελ. 5391, 5393, 5473
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ. ,	σελ. 5429, 5430
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ Κ. ,	σελ. 5466
ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ Ε. ,	σελ. 5456, 5469
ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ Δ. ,	σελ. 5453
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. ,	σελ. 5432
ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ Γ. ,	σελ. 5452
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. ,	σελ. 5402
ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. ,	σελ. 5457
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. ,	σελ. 5468, 5469
ΚΕΦΑΛΑ Μ. ,	σελ. 5385, 5476
ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ Χ. ,	σελ. 5441, 5442

ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. ,	σελ. 5435
ΚΟΝΣΟΛΑΣ Ε. ,	σελ. 5464
ΚΡΗΤΙΚΟΣ Ν. ,	σελ. 5456
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,	σελ. 5406
ΛΙΟΥΠΗΣ Α. ,	σελ. 5434
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. ,	σελ. 5467
ΜΑΛΑΜΑ Κ. ,	σελ. 5438
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ. ,	σελ. 5430
ΜΑΝΤΑΣ Π. ,	σελ. 5440, 5441
ΜΑΡΑΒΕΓΙΑΣ Κ. ,	σελ. 5443
ΜΑΡΚΟΥ Κ. ,	σελ. 5428, 5429
ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 5451
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Δ. ,	σελ. 5445
ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ. ,	σελ. 5389, 5390, 5356, 5374
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,	σελ. 5404, 5405, 5415, 5416, 5438
ΜΠΟΥΜΠΑΣ Κ. ,	σελ. 5470, 5471
ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 5447
ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ,	σελ. 5408
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. ,	σελ. 5414, 5415
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Χ. ,	σελ. 5450
ΠΑΠΠΑΣ Ν. ,	σελ. 5437, 5438
ΠΟΥΛΑΣ Α. ,	σελ. 5444
ΠΟΥΛΟΥ Π. ,	σελ. 5461, 5462
ΣΚΟΝΔΡΑ Α. ,	σελ. 5410
ΣΚΟΥΦΑ Ε. ,	σελ. 5449
ΣΥΡΕΓΓΕΛΑ Μ. ,	σελ. 5431
ΤΑΓΑΡΑΣ Ν. ,	σελ. 5454, 5455, 5456
ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ Ο. ,	σελ. 5450
ΤΖΑΚΡΗ Θ. ,	σελ. 5463
ΤΟΛΚΑΣ Ά. ,	σελ. 5446
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Α. ,	σελ. 5409
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. ,	σελ. 5425
ΦΩΤΙΟΥ Θ. ,	σελ. 5387, 5389, 5413, 5461, 5475
ΧΑΡΙΤΣΗΣ Α. ,	σελ. 5416, 5417
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Κ. ,	σελ. 5411, 5413, 5414, 5458, 5461, 5476
ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 5423, 5461
ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 5421
ΨΥΧΟΓΙΟΣ Γ. ,	σελ. 5435

Γ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ Γ. ,	σελ. 5405

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ν'

Τρίτη 20 Δεκεμβρίου 2022

Αθήνα, σήμερα στις 20 Δεκεμβρίου 2022, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.11' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 19-12-2022 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα πρακτικά της ΜΘ' συνεδριάσεώς του, της Δευτέρας 19 Δεκεμβρίου 2022 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις».)

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2022 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση εν συνόλω επί της αρχής, των άρθρων και των τροπολογιών. Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Το Σώμα συνεφώνησε.

Παρακαλώ να ανοίξει η ηλεκτρονική εγγραφή.

Τον λόγο έχει η γενική εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας κ. Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα για δεκαπέντε λεπτά.

ΜΑΡΙΑ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μόλις το περασμένο Σάββατο, κατά τη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, ο Πρωθυπουργός προχώρησε σε μια εξαγγελία, η οποία και θα έχει αντίκτυπο σε οκτώμισι εκατομμύρια συμπολίτες μας. Αναφέρομαι στην κάρτα αγορών, μέσα από την οποία θα ωφεληθούν όχι μόνο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, αλλά και μια μεγάλη μερίδα της μεσαίας τάξης.

Είναι η απάντησή μας στις πληθωριστικές πιέσεις του τελευταίου χρόνου. Με τα γρήγορα αντανakλαστικά που επιδεικνύει η Κυβέρνηση επιβεβαιώνει την αξιοπιστία της απέναντι σε κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνίδα και δείχνει ποιος πραγματικά πρέπει να είναι ο ρόλος μιας σύγχρονης ηγεσίας εν μέσω μιας δύσκολης περιόδου.

Πρόκειται για ένα ισχυρό ανάχωμα στην επέλαση της ακρίβειας, επιδοτώντας κατά 10% το κόστος αγοράς τροφίμων. Η επιδότηση αυτή θα διαρκέσει για έξι μήνες, αρχής γενομένης από τον Φεβρουάριο. Το συνολικό κόστος του μέτρου, που υπολογίζεται να ανέλθει στα 650 εκατομμύρια ευρώ, θα καλυφθεί στο σύνολό του από την έκτακτη φορολογία στα υπερκέρδη που είχαν τα διυλιστήρια στη διάρκεια της κρίσης.

Μπορώ να κατανοήσω τις αντιδράσεις σας, καθώς ενώ εσείς, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, ευαγγελίζεστε και πορεύεστε τόσα χρόνια με σημαία την κοινωνική δικαιοσύνη, εμείς την κάνουμε πράξη. Πείτε μας λοιπόν αν θα ψηφίσετε αυτό το μέτρο αύριο ή όχι. Πείτε μας αν θα ψηφίσετε ή όχι την αναπροσαρμογή του κατώτατου ορίου σύνταξης του επιζώντος ή του διαζευγμένου συζύγου λόγω θανάτου.

Αλλά όταν φτάνουμε στο δια ταύτα και καλείστε να πάρετε θέση, να ψηφίσετε, τότε βγαίνουν στην επιφάνεια όλες οι πραγματικές μας διαφορές και το πώς πορευόμαστε. Διαφορετικές οπτικές, διαφορετικές προσεγγίσεις, άλλες κοσμοθεωρίες, θα έλεγα.

Διότι ακόμη και στο σημερινό νομοσχέδιο, το οποίο για μας είναι ρεαλιστικό και βάζει τα πράγματα σε μια σωστή νέα βάση, ένα πρόγραμμα που έχει κινήσει ένα έντονο ενδιαφέρον ειδικά από νέους συμπολίτες μας, οι οποίοι αγωνιούν για το πώς θα αποκτήσουν ένα σπίτι, ακόμη και σε αυτό δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε.

Επί του νομοσχεδίου λοιπόν που συζητάμε και έχω την τιμή να εισηγούμαι: Τιτλοφορείται: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις». Άλλη μια εξαγγελία του Πρωθυπουργού που παίρνει σάρκα και οστά.

Έχουμε ένα σημαντικό νομοθέτημα με συγκεκριμένη δομή, λογική και αποτύπωμα και χτυπά ένα υπαρκτό πρόβλημα. Έχουμε εδώ ξεκάθαρους στόχους, να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα της ελληνικής στεγαστικής αγοράς, να διευρύνουμε όσο το δυνατό περισσότερο τη βάση των ωφελούμενων σχετικά με την παροχή στέγης και να μετουσιώσουμε σε πράξη τη στήριξη σε νέους και νέα ζευγάρια για στεγαστική αποκατάσταση.

Λύνει το πρόβλημα; Σίγουρα όχι οριστικά, δεν είναι πανάκεια. Δεν είπαμε ποτέ κάτι τέτοιο. Είναι όμως ένα φιλόδοξο πρό-

γραμμα και αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας αντιμετώπισης ενός μεγάλου προβλήματος, που αφορά τη στέγαση και τη στήριξη γενικά των νέων συμπολιτών μας. Είμαστε ξεκάθαροι από την αρχή και κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του νομοσχεδίου και στην επιτροπή και θα τα ξαναπούμε και σήμερα.

Πάμε να αποτυπώσουμε τα βασικά σημεία του νομοθετήματος. Με τη συνεισφορά των συναρμόδιων Υπουργείων, φορέων και εμπειρών και καταρτισμένων τεχνικών συμβούλων καταγράφηκαν, αξιολογήθηκαν και αναλύθηκαν όλα τα στοιχεία, πριν φτάσουμε στις προτάσεις και τελικά στη νομοθέτηση. Αποτυπώσαμε την υφιστάμενη κατάσταση αγοράς στέγασης, την υφιστάμενη κατάσταση της ΔΥΠΑ ως συνέχειας του πρώην ΟΕΚ, τα τρέχοντα προγράμματα στεγαστικών επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ και τις σχετικές ανάγκες της κοινωνίας.

Ουσιαστικά, μέσα από αυτό το νομοσχέδιο, σηματοδοτείται η επανεκκίνηση της στεγαστικής πολιτικής του κράτους μετά από μια δεκαετία. Προχωράμε σε ουσιαστικές παρεμβάσεις. Δίνουμε λύσεις, λύσεις πραγματοποιήσιμες και κοστολογημένες, κανονικά κοστολογημένες, όχι σαν το κοστολογημένο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ. Πρόγραμμα εφαρμοσμένο, όχι μουσαμάδες.

Θέτουμε λοιπόν σε εφαρμογή μια στρατηγική, η οποία περιλαμβάνει μέτρα που αξιοποιούν εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Δίνουμε έμφαση στους νέους, γιατί αυτοί είναι που αντιμετωπίζουν εντονότερο πρόβλημα. Δυσκολεύονται να φύγουν από την πατρική τους στέγη και η πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα για λήψη στεγαστικού δανείου είναι και αυτή δύσκολη.

Είδαμε τι συμβαίνει και σε άλλες χώρες. Έχει εφαρμοστεί το μοντέλο και με επιτυχία. Προσαρμόζουμε την εμπειρία τους στα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας.

Πάνω από το ένα τρίτο του εισοδήματος των πολιτών στην Ελλάδα πηγαίνει σήμερα για κάλυψη στεγαστικών αναγκών, την ίδια στιγμή ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στο 20%. Το κόστος της στέγασης είναι αδιαμφισβήτητα υψηλό. Η ιδιοκατοίκηση των νέων είναι κοντά στο 74%. Αν και υψηλότερη από την υπόλοιπη Ευρώπη -εκεί είναι κοντά στο 70%-, ακολουθεί ωστόσο φθίνουσα πορεία. Η ηλικία στεγαστικής ανεξαρτητοποίησης στην Ελλάδα είναι τριάντα ένα έτη, την ίδια στιγμή που στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι είκοσι έξι. Έχουμε την πέμπτη χειρότερη επίδοση.

Στη χώρα μας έχουμε 5,8 εκατομμύρια ακίνητα παλαιά. Το 95% των κατοικιών στην Ελλάδα είναι άνω των δεκαπέντε ετών και το 85% άνω των είκοσι ετών. Αυτά τα ακίνητα χρήζουν αναβάθμισης, εκσυγχρονισμού, βελτίωσης δηλαδή του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματός τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ υπάρχουν εκατάκοιες εβδομήντα χιλιάδες κλειστές κατοικίες, εκ των οποίων διακόσιες χιλιάδες σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, και όλα αυτά την ίδια στιγμή που παρατηρείται αύξηση στις τιμές των ενοικίων και αδυναμία εξεύρεσης φθηνής, αξιοπρεπούς κατοικίας για μακροχρόνια μίσθωση. Αυτά είναι τα σημαντικά δεδομένα.

Ακούσαμε κριτική για τα ποσοστά χρηματοδότησης, τα ποσά, τις ηλικίες, τα όρια. Δεν θα μπορούμε σε συζήτηση πλειοδοσίας. Το έχουμε ζήσει εξάλλου και άλλες φορές, ιδίως από τον ΣΥΡΙΖΑ. Ειδικά όταν βρίσκεσαι και στην Αντιπολίτευση και δεν έχεις να χάσεις κάτι, τότε είναι ακόμα πιο εύκολο. Δεν είναι όμως υπεύθυνο. Γιατί; Διότι έχουμε να κάνουμε με όνειρα νέων ανθρώπων, με το μέλλον μιας γενιάς, της γενιάς μου, που υποστήκαμε μια βαθιά, δωδεκαετή κρίση και γι' αυτό οφείλουμε να είμαστε διπλά προσεκτικοί για το τι λέμε και τι πραγματικά μπορούμε να κάνουμε. Να είμαστε ρεαλιστές.

Το δηλώνουμε λοιπόν από δω ξεκάθαρα. Το κράτος κάνει μια νέα αρχή στη στεγαστική πολιτική, εξαντλώντας τις δυνατότητες που υπάρχουν τη δεδομένη στιγμή. Και εμείς θα θέλαμε ένα σπίτι για κάθε Έλληνα πολίτη, για κάθε ζευγάρι. Υπάρχει η γραμμή της επιθυμίας και αυτή της δυνατότητας. Βλέπουμε πού τέμνονται. Κι επειδή προσεγγίζουμε το ζήτημα με σοβαρότητα το σημείο εκείνο είναι που μας καθοδηγεί. Όλοι θέλουμε στο μέλλον να δοθεί η δυνατότητα για επιπλέον δράσεις και δουλεύουμε γι' αυτό.

Πιο αναλυτικά και για τον κόσμο που μας ακούει, τι θεσμοθετούμε σήμερα. Επί του πρακτέου, θεσπίζουμε το πρόγραμμα

«ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», μέσω του οποίου παρέχονται χαμηλότοκα ή άτοκα στεγαστικά δάνεια σε νέους και νέα ζευγάρια για την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Δικαιούχοι είναι άτομα ηλικίας είκοσι πέντε μέχρι τριάντα εννέα ετών.

Οι προϋποθέσεις συμμετοχής στο πρόγραμμα είναι τρεις: να διαθέτουν συνολικό ετήσιο εισόδημα όχι μικρότερο από 10.000 ευρώ και όχι μεγαλύτερο από αυτό που αντιστοιχεί στο εισοδηματικό κριτήριο που ορίζεται για τη λήψη επιδόματος θέρμανσης, δεύτερον να μην διαθέτουν ακίνητο κατάλληλο για κατοικία και τρίτον η αξία του ακινήτου που θα χρηματοδοτείται για αγορά να μην υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ, όπως αυτή προσδιορίζεται στο συμβόλαιο αγοράς, πράξη κοινωνικής δικαιοσύνης.

Σχετικά με τους βασικούς όρους της συναλλαγής ισχύουν τα ακόλουθα. Το ακίνητο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα και θα πρέπει να βρίσκεται εντός οικιστικής ζώνης, σε οικοδομή με παλαιότητα τουλάχιστον δεκαπέντε ετών. Επίσης δεν μπορεί να ανήκει σε συγγενή πρώτου ή δεύτερου βαθμού του αγοραστή. Το δάνειο μπορεί να φτάσει μέχρι τις 150.000 ευρώ και μέγιστη περίοδο αποπληρωμής τα τριάντα χρόνια. Θα μπορεί να καλύπτει δε έως το 90% της αξίας του ακινήτου που αποκτάται. Το υπολειπόμενο θα πρέπει να καταβάλλεται από ιδίους πόρους του αγοραστή.

Είναι σημαντικό γεγονός ότι το κατά 75% το δάνειο χρηματοδοτείται από τη ΔΥΠΑ και μάλιστα άτοκα από τα αποθεματικά του πρώην ΟΕΚ και το 25% από τις τράπεζες. Πρακτικά, όσοι ανταχθούν στο πρόγραμμα θα πληρώνουν δόση στεγαστικού δανείου χαμηλότερη από το ενοίκιο που αντιστοιχεί στο σπίτι που επέλεξαν. Σημειώστε και κάτι πολύ σημαντικό: Αν ο δανειολήπτης είναι ή γίνει κατά τη διάρκεια του δανείου τρίτεκνος ή πολύτεκνος, τότε απαλλάσσεται της υποχρέωσης καταβολής των τόκων του δανείου επί του επιτοκίου, αυτού του μέρους δηλαδή που του χορηγήθηκε από την τράπεζα, καθώς την υποχρέωση καταβολής αναλαμβάνει η ΔΥΠΑ ως ένα ακόμη κίνητρο δημιουργίας μεγάλης οικογένειας, στο πλαίσιο αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος.

Δεν ανοίγουμε την πόρτα στον εφιάλτη των κόκκινων δανείων, όπως μας κατηγορείτε, ούτε ωθούμε τη νέα γενιά στη μέγγενη των κόκκινων δανείων. Απλά δίνουμε την πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό σε ανθρώπους και νοικοκυριά που υπό κανονικές συνθήκες δύσκολα θα πληρούσαν τα κριτήρια χρηματοδότησης που θέτουν οι τράπεζες. Δεν ξεκινά κάποιος στη βάση του «παίρνω ένα δάνειο για να μην το πληρώσω» και δεν είναι δυνατόν να απαγορευθεί η χορήγηση δανείων γιατί κάποια από αυτά μπορεί στο μέλλον να κοκκινίσουν. Είναι πολλά τα νέα ζευγάρια που θέλουν να αποκτήσουν ένα σπίτι και τις παρούσες συνθήκες αδυνατούν. Αυτή η νομοθετική ρύθμιση αλλάζει τα δεδομένα.

Επιπλέον εισάγουμε την έννοια της κοινωνικής αντιπαροχής. Τι είναι κοινωνική αντιπαροχή; Είναι η σύμπραξη του δημοσίου με ιδιώτες κατασκευαστές για την αξιοποίηση οικοπέδων ή δομημένων κτηρίων, ιδιοκτησίας πάντα φορέων της γενικής κυβέρνησης, που θα αναλάβουν οι ανάδοχοι την υποχρέωση να καταβάλουν ή να ανεγείρουν κοινωνικές κατοικίες.

Δεν χαρίζουμε τη δημόσια περιουσία σε κανέναν. Αυτό που γίνεται ονομάζεται αξιοποίηση. Διατίθεται η αδρανής ακίνητη περιουσία του δημοσίου, χωρίς να χάνεται η κυριότητα της γης, σε μακροχρόνιες παραχωρήσεις προς ιδιώτες που εξασφαλίζουν με συμβατικές υποχρεώσεις την κατασκευή σύγχρονων κατοικιών, οι οποίες θα διατεθούν με φτηνά ενοίκια. Δίνουμε ένα ποσοστό στον ανάδοχο ανάλογα με την περιοχή και τις αξίες της γης. Αυτός ανεγείρει με δικά του έξοδα την οικοδομή επί του οικοπέδου και στη συνέχεια, για συμφωνημένο εκ των προτέρων χρονικό διάστημα, το μέρος που του αντιστοιχεί το εκμεταλλεύεται, ώστε να καλύψει τις δαπάνες του και να έχει κι ένα εύλογο επιχειρηματικό κέρδος, ενώ το υπόλοιπο υποχρεούται να το παραδώσει σε χαμηλή, προκαθορισμένη τιμή σε δικαιούχους κοινωνικής κατοικίας.

Ολλανδία, Αυστρία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Κύπρος ακολουθούν αυτή την πρακτική κοινωνική στέγης και με επιτυχία, ακόμη και η σοσιαλιστική Ισπανία. Ξεφεύγουμε από το παραδοσιακό, και ίσως ξεπερασμένο, μοντέλο των εργατικών κατοικιών.

Η ΔΥΠΑ, ως διάδοχος του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, διαθέτει δύο χιλιάδες πεντακόσια σαράντα τρία ακίνητα, εκ των οποίων τα πεντακόσια ογδόντα κατάλληλα προς αξιοποίηση. Σας αναφέρω ενδεικτικά κάποια ακίνητα εντός σχεδίου, κατάλληλα για ανέγερση κοινωνικών κατοικιών ιδιοκτησίας ΔΥΠΑ: Παιανία, Λάρισα, Ξάνθη Βόλος.

Γιατί να μένουν αυτά τα ακίνητα αναξιοποιήτα; Γιατί προτιμάτε, κύριοι της Αντιπολίτευσης, να μένει η δημόσια περιουσία αναξιοποίητη, να ρημάζει ουσιαστικά, μόνο και μόνο γιατί ιδεοληπτικά στέκεστε απέναντι σε κάθε ιδιωτική πρωτοβουλία λόγω των ιδεοληπτικών αγκυλώσεων σας;

Και βέβαια δεν λέμε πως αύριο το πρωί αυτά τα σπίτια θα είναι έτοιμα. Συμπράττουμε με την ιδιωτική πρωτοβουλία και προσφέρουμε κοινωνική στέγη γρήγορα και σίγουρα πολύ γρηγορότερα από την περίπτωση που το δημόσιο θα έμπαινε μόνο του σε αυτήν τη διαδικασία. Το αποτέλεσμα θα είναι ποιοτικά και προσιτά ακίνητα για τους δικαιούχους.

Συνεχίζω με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε ευάλωτους νέους ηλικίας είκοσι πέντε με τριάντα εννέα ετών, δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, μέσω της εκμίσθωσης ακινήτων ιδιωτών για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών, τα ακίνητα που συμμετέχουν ήδη στο πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», και λήγει τέλος του χρόνου. Το κράτος θα καταβάλλει στους ιδιώτες τα μισθώματα για τρία έτη.

Η επόμενη παρέμβαση του νομοσχεδίου αφορά στο πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» για κενά σπίτια και χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Οι ιδιοκτήτες που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα θα έχουν και αυτοί πολλαπλά οφέλη: πρώτα απ' όλα ένα εγγυημένο εισόδημα από το μίσθωμα που θα καταβάλει το κράτος προς αυτούς. Επίσης το κράτος θα αναλάβει και την επισκευή αυτών σε περιπτώσεις που χρειάζεται. Τα κλειστά σπίτια θα τα παραχωρούν για πέντε χρόνια στο κράτος, το οποίο στη συνέχεια θα τα χρησιμοποιεί για νέους και νέα ζευγάρια δικαιούχων.

Για να επιδοτηθεί η ανακαίνιση ενός τέτοιου ακινήτου πρέπει να συντρέχουν τα εξής: να είναι έως εκατό τετραγωνικά σε αστικά κέντρα, ο ωφελούμενος να έχει τουλάχιστον 50% της επικαρπίας ή της πλήρους κυριότητας, το οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα να μην ξεπερνά τις 40.000 ευρώ και η ακίνητη περιουσία τις 300.000 ευρώ και η κατοικία να μην είναι δηλωμένη ως πρώτη κατοικία ούτε μισθωμένη και να φαίνεται ως κενή στο Ε2 του τελευταίου φορολογικού έτους. Η επιδότηση μπορεί να φτάσει έως το 40% επί των τιμολογίων εργασιών και υλικών ανακαίνισης και έως 10.000 ευρώ.

Στέκομαι σε άλλη μια παρέμβαση του νομοσχεδίου, που δείχνει την αποφασιστικότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και της ίδιας της Κυβέρνησης να αξιοποιήσει κάθε αδρανές ακίνητο και να ενεργοποιήσει κάθε δυνατότητα προς αυτήν την κατεύθυνση. Όλοι οι φορείς της γενικής κυβέρνησης υποχρεούνται να εξετάσουν τις παραχωρήσεις ακινήτων που έχουν πραγματοποιήσει κατά χρήση ή κυριότητα για την εκπλήρωση συγκεκριμένου δημόσιου σκοπού. Εάν ο σκοπός δεν έχει εκπληρωθεί εντός δεκαπενταετίας από την παραχώρηση, τότε ο φορέας είναι υποχρεωμένος να την ανακαλέσει.

Από εκεί και πέρα η αποκατάσταση των πυρόπληκτων στο Μάτι μπαίνει σε τροχιά υλοποίησης. Θεσμοθετούμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για να αξιοποιηθεί η δωρεά της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μετά την τραγωδία και παρά τις δυσκολίες είμαστε εδώ για να χτίσουμε την επόμενη μέρα. Είμαστε εδώ ανοιχτοί, από την πρώτη μέρα που τέθηκε σε διαβούλευση αυτή η κυβερνητική πρωτοβουλία, να συζητήσουμε και να παρέμβουμε θετικά όπου μπορούμε, να παρέμβουμε όμως με προτάσεις ρεαλιστικές, που να κρύβουν ουσία και όχι πυροτεχνήματα.

Δεν προσφέρονται όλα τα νομοσχέδια για κομματική σπέκουλα. Σε όλα χρειάζεται η αλήθεια. Υπάρχουν όμως και μερικά που ακουμπούν πλατιές μάζες και ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας, τη νέα γενιά, που απαιτούν χαμηλούς τόνους και προσοχή για να μην δημιουργούνται λανθασμένες και ψεύτικες εντυπώσεις. Ένα τέτοιο νομοσχέδιο είναι το σημερινό.

Δεν διεκδικούμε την αποκλειστικότητα της κοινωνικής ευαισθησίας, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά σίγουρα δεν σας τη χαρίζουμε.

Είμαστε χρήσιμοι στην κοινωνία και την πατρίδα. Είμαστε δίπλα σε κάθε Ελληνίδα και κάθε Έλληνα και περισσότερο στους ευάλωτους συμπολίτες μας. Και με την ίδια κοινωνική ευαισθησία συνεχίζουμε την κοινωνική μας πολιτική και το 2023 αλλά και μετά τις εκλογές.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει η συνάδελφος κ. Φωτίου, η οποία είχε ένα μικρό ατύχημα στο πόδι και θα μιλήσει από τη θέση της για να τη διευκολύνουμε.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πρόκειται, κατά την άποψή μας, για ένα νομοσχέδιο επικοινωνιακό, προεκλογικό καθαρά, για ελάχιστους, που με τέσσερα προγράμματα επιχειρεί να εξαπατήσει νέους, φτωχούς, ευάλωτους και ιδιοκτήτες ακινήτων.

Στην πραγματικότητα ωφελεί μόνο τους μεγαλοεργολάβους και τις τράπεζες. Δεν αντιμετωπίζει ούτε κατ' ελάχιστον το τριπλό πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης στην Ελλάδα, που είναι μοναδικό σε όλη την Ευρώπη, και αποτελεί βόμβα στα θεμέλια της κοινωνίας. Ποιο είναι αυτό; Πρώτον, ότι πάνω από το 40%, σήμερα τουλάχιστον 45%, του πληθυσμού μας βρίσκεται σε κρίση στεγαστική.

Τι θα πει κρίση στεγαστική; Ξοδεύει πάνω από το μισό του εισοδήματός του για έξοδα στέγης, δηλαδή για δάνειο ή ενοίκιο, κοινόχρηστα, ρεύμα, ηλεκτρικό, νερό, θέρμανση, ψύξη, και επομένως ο ένας στους δύο από τα νοικοκυριά της χώρας στερείται βασικών αγαθών, ακριβώς γιατί ο μισθός τους, τα εισοδήματά του, δεν του φτάνουν.

Και προσέξτε, εάν πάνω από το 40%, με βάση την ΕΛΣΤΑΤ, αλλά σήμερα πάνω από το 45% του πληθυσμού βρίσκεται σε αυτή την κατάσταση, ποια είναι η δεύτερη χώρα μετά από εμάς στην Ευρώπη; Η Βουλγαρία, με 17,6% του πληθυσμού της και η Ευρώπη, ο μέσος όρος, με 10% περίπου του πληθυσμού της.

Δεύτερον, σήμερα εκατομμύρια χιλιάδες κόκκινα δάνεια έχουν περιέλθει στα χέρια των funds, των τραπεζών και του μεγάλου κεφαλαίου. Υπάρχουν πάνω από πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί, μέσα στους οποίους υπάρχουν και πλειστηριασμοί πρώτης κατοικίας. Γιατί; Γιατί η Κυβέρνηση Μητσοτάκη επιχείρησε να βάλει χέρι στα σπίτια του ελληνικού λαού που κατά την Τράπεζα της Ελλάδος αποτελούν τα 4/5 της περιουσίας του.

Δηλαδή επιχειρεί ο Μητσοτάκης να κάνει τη μεγαλύτερη αναδιανομή πλούτου που έχει υπάρξει ποτέ στην Ελλάδα υπέρ τραπεζών, funds και μεγάλου κεφαλαίου, όταν η χώρα μας έχει 74,6% ιδιοκατοίκηση. Και σήμερα ισχυρίζεται ότι θα δώσει φτηνά δάνεια στους νέους, όταν το σπίτι των πατεράδων τους απειλείται καθημερινά.

Τρίτον, η τεράστια αύξηση των ενοικίων κατά 32% μεσοσταθμικά στα τρία τελευταία χρόνια, οφείλεται κυρίως στην ανεξέλεγκτη εξάπλωση της βραχυχρόνιας μίσθωσης τύπου Airbnb. Όσο ισχύει ο Πτωχευτικός Νόμος του Μητσοτάκη και δεν προστατεύεται η πρώτη κατοικία και δεν μπαίνουν περιορισμοί στην εξάπλωση του Airbnb, η στεγαστική κρίση θα σοβεί.

Το ότι ο Κυριάκος Μητσοτάκης δεν προτίθεται να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα, φαίνεται πολύ απλά από το ότι ενέταξε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μόνο 1,3 εκατομμύρια. Ακούστε, 1,3 εκατομμύρια για εκατό κατοικίες όλες κι όλες όταν η Πορτογαλία -που όλο επικαλείστε- ενέταξε 2,7 δισεκατομμύρια.

Η μόνη λύση, λέει ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, για να μη χάσουν οι πολίτες το σπίτι τους, είναι η πρότασή του. Δηλαδή, άμεση κατάργηση του Πτωχευτικού Νόμου, το οποίο θα κάνουμε μόλις έρθουμε στην εξουσία. Ρύθμιση του χρέους προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία, που έχουν αυξηθεί και που δημιουργήθηκε μέσα στην πανδημία με κούρεμα του χρέους και εκατόν είκοσι δόσεις.

Δεύτερον, μόνιμο ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, με λειτουργία αυτοματοποιημένης πλατφόρμας, η οποία θα ρυθμίζει το σύνολο του χρέους του πολίτη και θα παράγει ρυθμίσεις δεσμευτικές για τους πιστωτές, δηλαδή τράπεζες και funds και δυνατότητα προσφυγής στο δικαστήριο, προστασία

της πρώτης κατοικίας για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.

Έλεγχος της δραστηριότητας του Airbnb ως εξής: Απαγορεύεται η δραστηριότητα Airbnb στα νομικά πρόσωπα. Επιτρέπεται η δραστηριότητα Airbnb σε φυσικά πρόσωπα. Δύο έως τρία ακίνητα ανά ιδιοκτήτη και διαχειριστή. Δίνονται φοροελαφρύνσεις για μικτή μίσθωση σε τουριστικές περιοχές εννέα ως δέκα μήνες ως κατοικία κυρίως για δημόσιους λειτουργούς, φοιτητές κ.λπ. και δυο ως τρεις μήνες για Airbnb.

Το παρόν νομοσχέδιο ξέρετε πολύ καλά ότι δεν το διαβουλευτήκατε με κανέναν, ούτε καν με τους πυρόπληκτους στο Μάτι, όπως κατήγγειλαν οι ίδιοι. Οι δεκαέξι φορείς που εκλήθησαν ανέδειξαν ότι δεν λύνει το τεράστιο πρόβλημα του ενοικίου, το οποίο σήμερα αντιμετωπίζουν εκατοντάδες, χιλιάδες νέοι. Μόνοι συμπαράστατες της Κυβέρνησης ήταν η εκπρόσωπος της Ένωσης Τραπεζών και ο διορισμένος διοικητής της ΔΥΠΑ, δηλαδή του πρώην ΟΑΕΔ από την Κυβέρνησή σας.

Το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», άρθρα 3 και 4 εμπαίζει τους νέους και τους βάζει στην μέγγενη των κόκκινων δανείων. Εξαιρούνται προφανώς οι φτωχοί νέοι, αυτοί με την επισφαλή εργασία και οι άνεργοι. Αφορά στην καλύτερη περίπτωση τρεισήμισι χιλιάδες δάνεια. Εμείς κάναμε αυτόν τον υπολογισμό, με βάση τα στοιχεία που δίνετε και με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, συνολικού κόστους 500 εκατομμυρίων. Από αυτά 375 εκατομμύρια άτοκα προέρχονται από το αποθεματικό του πρώην ΟΕΚ, που κατήργησε η κυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου το 2012 και τα 125 εκατομμύρια από τις τράπεζες με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Οι νέοι θα προπληρώσουν το σύνολο των δανείων, 500 εκατομμύρια, σε βάθος τριάντα χρόνων. Δηλαδή τους βάζετε σε μια περιπέτεια χωρίς επιστροφή για τριάντα χρόνια.

Όπως είπα και πριν, οι εν δυνάμει δικαιούχοι είναι περίπου τριακόσιοι πενήντα χιλιάδες και δίνετε τρεισήμισι χιλιάδες δάνεια. Ένας δηλαδή στους εκατό θα κληρωθεί για να πάρει αυτό το περιβόητο καλύτερο δάνειο. Να μας πείτε πόσα κερδίζουν από το άτοκο κομμάτι του δανείου το μήνα. Να μας το πείτε, κύριε Υπουργέ. Και μόνο από αυτό φαίνεται ο εμπαιγμός. Όσοι, όμως, πάρουν τα δάνεια πρέπει να έχουν εξασφαλισμένη εργασία ή στήριξη από τους γονείς τους αν και αυτοί δεν κινδυνεύουν να χάσουν το σπίτι τους κάθε μέρα.

Πρώτον, πρέπει να πληρώνουν για τριάντα χρόνια υψηλή δόση, τουλάχιστον 400 με 500 ευρώ το μήνα, ώστε να πάρουν ένα σπίτι τουλάχιστον 70 τετραγωνικά. Μπορεί κανείς νέος σήμερα να πάρει λιγότερα από 70 τετραγωνικά για να εξασφαλιστεί για τα επόμενα τριάντα χρόνια, αν κάνει μια οικογένεια; Και πρέπει να διαθέτουν για αυτό, να έχουν λεφτά, δηλαδή, στην τσέπη για προκαταβολή 15.000 ευρώ έως 50.000 ευρώ.

Μπορεί μέσα στα τριάντα επόμενα χρόνια, όμως, να χάσουν το σπίτι τους, αν δεν εξυπηρετούν το δανειό τους που το διαχειρίζεται όλο η τράπεζα. Δηλαδή, βάζετε στην μέγγενη των δανείων τους νέους που βρίσκονται σε εργασιακή επισφάλεια με την ακρίβεια, τον πληθωρισμό και την ενεργειακή κρίση να μειώνουν συνεχώς τα εισοδήματά τους.

Ο νέος δεν γίνεται ιδιοκτήτης του σπιτιού του, το κεραμίδι πάνω από το κεφάλι του, όπως λέει ο κ. Μητσotάκης, αλλά ενοικιαστής της τράπεζας. Το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» ωφελεί στην πραγματικότητα τις τράπεζες. Είναι μια τυπική στεγαστική δανειοληπτική διαδικασία. Τυπική. Αποκτούν ένα νέο πελατολόγιο οι τράπεζες, με μια ομάδα στόχο, όπου μέχρι σήμερα δεν είχαν πρόσβαση. Και δεν ξεχνάμε ότι στην Τράπεζα της Ελλάδος εμφανίζεται ότι το 2023, οι τράπεζες έχουν βάσει στόχο να εξασφαλίσουν 1,2 έως 1,8 δισεκατομμύρια δάνεια. Εσείς τους εξασφαλίζετε, αυτή τη στιγμή τη μεγάλη μαγιά, 500 εκατομμύρια από τους νέους. Αυτό κάνετε.

Το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» αφορά τους ακραίους φτωχούς είκοσι πέντε ως τριάντα εννέα χρόνων που παίρνουν ΚΕΑ ή ελάχιστο εγγυημένο και υπολογίζεται ότι είναι εκατόν πενήντα χιλιάδες. Πείτε μας πόσοι είναι, εκατό χιλιάδες με εκατό πενήντα περίπου. Από αυτούς οι χίλιοι θα πάρουν κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», που φιλοξενούνται πρόσφυγες σήμερα. Βγάδουμε τους περισσότερο ευάλωτους, να βάλουμε τους λιγότερο ευάλωτους, τους ήδη ευάλωτους με κόστος 7 εκατομμύρια στον έναν χρόνο. Δηλαδή, καλύπτετε έναν στους εκατό νέους.

Αυτά είναι τα μόνα προγράμματα που αφορούν νέους άμεσα μέχρι το 2023. Διότι όλα τα άλλα παραπέμπονται στις καλές δεσές, μετά το 2023 και αφορούν τεσσερισήμισι χιλιάδες κατοικίες συνολικά με κόστος 382 εκατομμύρια. Πολύ ακριβή για ελάχιστους η Κυβέρνηση των αρίstων. Άλλα θα είναι τα αποτελέσματα όλων των άλλων προγραμμάτων, που θα φανούν το νωρίτερο σε τρία έως πέντε χρόνια.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, αντιπαραθέτει την επιδότηση ενοικίου για τετρακόσιους χιλιάδες νέους. Εμείς πιστεύουμε ότι το πρόβλημα ενός νέου σήμερα είναι κυρίως, όχι να δανειστεί για να μην ξέρει πότε θα χάσει και το σπίτι του, το οποίο πήρε με το δάνειο, αλλά να εξασφαλίσει ένα ενοίκιο αξιοπρεπές. Επομένως λέμε 140 ευρώ για τον νέο, για τον ένα δικαιούχο, έως 350 ευρώ για ένα ζευγάρι με δύο παιδιά τον μήνα.

Το «ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ - ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ» άρθρο 9, είναι ένα διαφημιστικό προϊόν της Κυβέρνησης αφορά ελάχιστους ιδιοκτήτες, σας το είπαμε εξάλλου, με όρους που το καθιστούν ασύμφορο. Ούτε τα 50 εκατομμύρια δεν θα απορροφήσετε. Γιατί; Γιατί δίνει έως 4.000 ευρώ η Κυβέρνηση για ανακαίνιση 10.000 ευρώ. Έχετε ακούσει πολλές ανακαίνσεις έως 10.000 ευρώ;

Όλα τα υπόλοιπα 6.000 ευρώ θα τα πληρώσει η ιδιοκτησία. Και εφόσον δεν έχει επιδοτηθεί τα τελευταία τρία χρόνια σε οποιοδήποτε ακίνητο για ανακαίνιση, εφόσον εμφανίζεται ξενοίκιαστο στην εφορία τα τελευταία τρία χρόνια, εφόσον δεσμευτεί για μετά την ανακαίνιση για περίπου τρία χρόνια χωρίς περιορισμό για το ύψος του ενοικίου να το ενοικιάζει και χωρίς καμμία υποχρέωση να μην εξώσει τον ενοικιαστή μέχρι το τέλος αυτού του διαστήματος.

Προφανώς δεν επηρεάζει την αγορά του ενοικίου. Αφορά στην καλύτερη περίπτωση -που εμείς δεν το εκτιμούμε αυτό ότι θα γίνει- δωδεκάμισι χιλιάδες ακίνητα, όπως είπαμε, κόστους 50 εκατομμυρίων.

Η κοινωνική αντιπαροχή στα άρθρα 5, 6, 7. Το πρόγραμμα της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΓΙΑΡΟΧΗΣ» είναι αλληλένδετο με εκείνο της χωροταξικής ένταξης κοινωνικής κατοικίας, το άρθρο 10 δηλαδή, που στην πραγματικότητα είναι η αλλαγή χρήσεων γης. Χρησιμοποιείται αντιεπιστημονικά -όπως σας είπαν όλοι οι φορείς- ο όρος κοινωνική κατοικία για αλλαγή χρήσεων γης, ώστε να επιτραπεί η δόμηση σε περιοχές που εξαιρούνται από ανέγερση κατοικίας, παραδείγματος χάριν αγροτική γη.

Έτσι οικόπεδα του πρώην ΟΕΚ, τα οποία βρίσκονται σε περιοχές με βάση το προεδρικό διάταγμα 59 του 2018 που δεν έχουν χρήση κατοικίας, τώρα με τον ψευδεπίγραφο όρο «κοινωνική κατοικία» γίνονται οικοδομήσιμα και παραχωρούνται στους εργολάβους για την κοινωνική αντιπαροχή. Αυτή είναι η πρώτη εξαπάτηση. Διότι η δεύτερη εξαπάτηση είναι η ίδια η κοινωνική αντιπαροχή, η οποία είναι ένα καταπληκτικό εφεύρημα του Μητσotάκη για να παραχωρηθεί ακίνητη περιουσία υπέρ εργολάβων, χωρίς καμμία στην ουσία να παίρνει αντιπαροχή το κράτος.

Δηλαδή ο εργολάβος παίρνει την εκμετάλλευση οικοπέδων φιλέτων του πρώην ΟΕΚ, εντός σχεδίου πόλης -έντεκα στρέμματα μας είπαν για την Κηφισιά- όπου ανεγείρει κατοικίες κι άλλες κατασκευές -καταστήματα, κέντρα καταστημάτων κ.λπ.- και κρατά την εκμετάλλευση ο εργολάβος όλο του ακινήτου. Για πόσα χρόνια; Δεν ξέρουμε. Ρωτήσαμε: Και για ενενήντα εννιά; Δεν μας απαντάτε. Για πόσο; Με μόνη υποχρέωση να νοικιάζει ένα ποσοστό, αλλά εκείνος θα έχει την επικαρπία του ενοικίου αυτού της δήθεν αντιπαροχής, σε ένα ποσοστό κατοικιών σε δικαιούχους που θα του πει η ΔΥΠΑ. Άγνωστος ο τρόπος επιλογής των ενοικιαστών.

Επίσης η κοινωνική αντιπαροχή αφορά, κατά τους χειρισμούς της Κυβέρνησης, δυόμισι χιλιάδες κατοικίες. Αυτή είναι η πιο γελοία πρόγνωση και η πιο αυθαίρετη. Δεν έχουμε ξανακούσει τέτοια ιστορία. Από πού προκύπτουν οι δυόμισι χιλιάδες κατοικίες; Με πόσα στρέμματα γης θα έχει συμμέτοχο αυτό; Με ποιο συντελεστή δόμησης, με ποιο ποσοστό αντιπαροχής; Είναι ντροπή να θεωρείτε τους πολίτες ηλίθιους. Το πρόγραμμα αυτό είναι δώρον άδωρον. Είναι δώρο στους ημέτερους εργολάβους, κυρίως ακριβών φιλέτων γης και ακινήτων.

Όλοι οι φορείς τόνισαν ότι για όλα αυτά τα προγράμματα χρειάζεται ένας δημόσιος μηχανισμός. Το νομοσχέδιο δεν προβλέπει

κανέναν. Η ΔΥΠΑ δεν μπορεί να παίξει αυτό τον ρόλο, γιατί οι υπάλληλοί του τέως ΟΕΚ έκαναν αυτοψίες, έχουν φύγει από τον ΟΑΕΔ και το υπάρχον δυναμικό είναι ελάχιστο.

Σε ιδιωτικές εταιρείες θα ανατεθούν όλα και οι χωρικές μελέτες που προβλέπονται για την προκήρυξη των διαγωνισμών της κοινωνικής αντιπαροχής. Πρόκειται για το γνωστό outsourcing που συνήθως υποκρύπτει συναλλαγές με υποψήφιους ημετέρους εργολάβους.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία αντιπαραθέτει την τράπεζα στέγης. Θα δημιουργήσουμε, λοιπόν, αμέσως από τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησής μας μία τράπεζα στέγης με ανεκμετάλλευτα κτήρια του δημοσίου, των δήμων, της εκκλησίας και μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, με κενά εγκαταλελειμμένα κτήρια ιδιωτών που θα δοθούν για αγορά ή ενοικίαση. Όμως κυρίως αντιπαραθέτουμε ένα εξαιρετικά ελκυστικό πακέτο σε όλους τους ιδιοκτήτες Έλληνες που έχουν ένα ακίνητο και τους λέμε να το διαθέσουν στο κράτος προς ενοικίαση με μειωμένες τιμές, με τα εξής χαρακτηριστικά:

Πρώτον, φοροελαφρύνσεις, απαλλαγή από ΕΝΦΙΑ και φόρο ενοικίου. Δεύτερον, εξασφάλιση καταβολής δώδεκα ενοικίων, παραδείγματος χάριν για πέντε χρόνια εξήντα ενοίκια στο χέρι του ιδιοκτήτη με μειωμένο κατά 20% ενοίκιο από ό,τι θα έπαιρνε. Τρίτον, ενεργειακή αναβάθμιση. Τέταρτον, αντίστοιχο πιστοποιητικό, εγγύηση καλής κατάστασης, ανακαίνιση μετά τη λήξη της περιόδου διάθεσης πυρασφάλεια και νομική κάλυψη. Η διαχείριση θα γίνει ψηφιακά, με βάση έναν νέο νόμο - πλαίσιο για τη στέγη και κεντρική δομή Υφυπουργείου. Θα υπάρξει ειδικό Υφυπουργείο για τη στεγαστική πολιτική στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Και βέβαια ψηφιακό παρατηρητήριο αποθεμάτων τραπεζής στέγης που θα λειτουργεί ψηφιακά και θα διασυνδεθεί μητρώα κατοικιών, μητρώα δικαιούχων, σύστημα αντιστοίχισης δικαιούχων. Τελευταίο. Είμαστε υπέρ της στεγαστικής αποκατάστασης των πυρόπληκτων στο Μάτι. Όμως εδώ δεν ξέρουμε τι ψηφίζουμε καθόλου. Όπως είπαν και οι πυρόπληκτοι από το Μάτι που ήρθαν στην βάλει διαβούλευση, δεν διαβουλευτήκατε με αυτούς. Ενώ υπήρχε τον Μάιο του 2019 ολοκληρωμένο χωρικό σχέδιο για το Μάτι, εσείς όλα αυτά τα πετάξαμε και το 2019 αναθέσατε ξανά στο ΤΕΕ τις μελέτες για το Μάτι.

Τι έγινε τον Αύγουστο του 2019; Δεν υπάρχει ολοκληρωμένο χωρικό σχέδιο. Τι έγινε; Στην πραγματικότητα όλο αυτό είναι στον αέρα, παράθυρο για αναθέσεις και παρακλήσεις. Δεν έχει ολοκληρωθεί ο πολεοδομικός σχεδιασμός της περιοχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Ένα λεπτό και τελειώνω.

Και τι συμβαίνει; Η στεγαστική, λοιπόν, αποκατάσταση που προτείνει το νομοσχέδιο, είναι στον αέρα. Πώς φαίνεται αυτό; Τα 11 εκατομμύρια -ξέρετε- των Κυπρίων αδερφών που ήταν για νοσοκομείο, εσείς αυτό προφανώς το πετάξατε γιατί δεν θέλετε νοσοκομεία και πάτε τώρα σε ένα οικόπεδο στα Σκουφεία, όπου δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή συγκροτημένο χωρικό σχέδιο. Και αυτό που έχει αναρτηθεί έχει προσβληθεί με χίλιες αιτήσεις εναντίον του, χίλιες ενστάσεις. Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, τι σημαίνει χίλιες ενστάσεις; Το ποτέ δεν θα έχουν αρχίσει αυτές οι μελέτες που τις αναθέτετε και κατευθείαν στο ΤΕΕ.

Τα άρθρα, λοιπόν, δυστυχώς για τους πυρόπληκτους στο Μάτι, είναι κενά περιεχομένου, γιατί τρεις ή τέσσερις χρόνια τώρα δεν έχετε κάνει τίποτα γι' αυτούς. Δεν γνωρίζετε ούτε πόσοι είναι αυτοί. Σας το είπαν. Δεν γνωρίζετε πού θα στεγαστούν, πόσα χρήματα θέλουν, πόσες κατοικίες θα γίνουν. Δεν διαβουλευτήκατε. Και στο τέλος έχουν υποβληθεί αυτές οι χίλιες ενστάσεις που όλα τα πάνε πολλά χρόνια μετά. Απλώς, αυτή τη στιγμή κάνετε, φοβάμαι, μια φοβερή επικοινωνιακή μέχρι στα όρια της τυμβωρυχίας ιστορία, όπου δηλαδή την ώρα που γίνεται μια τραγική δίκη για μια εθνική τραγωδία για τους πυρόπληκτους στο Μάτι, φέρνετε αυτό το νομοσχέδιο, καθαρά επικοινωνιακά. Δεν θα συνηχίσουμε στον εμπαιγμό των πυρόπληκτων.

Νομίζω ότι απ' όσα είπα, φαίνεται ότι θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, σαράντα οκτώ μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γενικό Λύκειο Ραφήνας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το Βήμα, κύριε Μουλκιώτη, είναι έτοιμο και σας περιμένει.

Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής από το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής, κ. Γεώργιος Μουλκιωτής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά από τριάντα δύο ακριβώς μήνες πλήρους αδράνειας και αδιαφορίας στο ζήτημα της στεγαστικής πολιτικής, τον Απρίλιο του 2022, κατόπιν ολοκληρωμένης πρότασης της στεγαστικής πολιτικής που κατέθεσε ο Νίκος Ανδρουλάκης, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, τότε η Κυβέρνηση θυμήθηκε με δύο άρθρα στον ν.4921 και ν.4922 -και μιλώ για τα άρθρα 43 και 44- και υποτίθεται ότι δρομολόγησε την αναβίωση της στεγαστικής πολιτικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα εγγραφής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Έκανε βεβαίως γαργάρα το γεγονός ότι στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η μόνη πρόταση που συμπεριέλαβε σαν πρόγραμμα στεγαστικής πολιτικής είναι η ολοκλήρωση προγράμματος εκατό -επαναλαμβάνων εκατό- και μόνο εκατό διαμερισμάτων, εβδομήντα στον Δήμο Αθηνών, τριάντα στον Δήμο Θεσσαλονίκης, για διακόσιους πενήντα δικαιούχους συνολικού κόστους 1,3 εκατομμυρίου ευρώ.

Και υπενθυμίζω -και μιλώ και στην Συμπολίτευση- ψάξτε το πρόγραμμά σας του έτους 2019 ως Νέα Δημοκρατία, αν βρείτε μία λέξη για στεγαστική πολιτική και κοινωνική κατοικία, να μας το δώσετε και εμάς να το δούμε, γιατί είστε άσχετοι με αυτή την διαδικασία.

Αυτό ήταν το δήθεν ενδιαφέρον, λοιπόν, της Κυβέρνησης για την κοινωνική κατοικία για τους νέους, τις ευάλωτες ομάδες, 1,3 εκατομμύρια ευρώ.

Την ίδια ώρα όμως άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Πορτογαλία, διαθέτει 2,7 δισεκατομμύρια για κατασκευή είκοσι έξι χιλιάδων κατοικιών, η Ισπανία 1 δισεκατομμύριο για είκοσι χιλιάδες κατοικίες, η Ιταλία δέκα χιλιάδες κατοικίες, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι η κατάσταση της στέγας στην χώρα μας είναι ζοφερή. Το αυξημένο κόστος στέγας εξελίσσεται από τα κορυφαία ζητήματα της ελληνικής κοινωνίας.

Κατέχουμε την πρωτιά στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες για την κατοικία. Το 48% των ενοικιαστών δυσκολεύονται ή αδυνατούν να πληρώσουν το ενοίκιο. Η τουριστικοποίηση των αστικών κέντρων έχει οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση των ενοικίων. Χιλιάδες φοιτητές δεν μπορούν να ξεκινήσουν ομαλά τη φοιτητική τους ζωή ή εγκαταλείπουν τα όνειρά τους για σπουδές, λόγω του αυξημένου κόστους στέγας και έλλειψης διαθέσιμων κατοικιών στα αστικά κέντρα αλλά και σε πόλεις, που αποτελούν κύριους τουριστικούς προορισμούς.

Η Κυβέρνηση απαντά στη ζοφερή αυτή κατάσταση με ημίμετρα. Απαντά χωρίς να γνωρίζει κανείς αν στους οκτώ μήνες που έχουν μεσολαβήσει από την ψήφιση του ν.4921/2022, με τον οποίο υποτίθεται, όπως είπα, αναβίωσε τη στεγαστική πολιτική, έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος στην εκμετάλλευση προσόδων φόρων ακινήτων της ΔΥΠΑ.

Δεν απαντάει η Κυβέρνηση σε τι στάδιο άρα βρίσκεται ο νέος κανονισμός για τη σύναψη μισθώσεων, ειδικά για τα ακίνητα του ΟΑΕΔ που θεσμοθετήθηκε τον Απρίλιο. Δημοσιεύτηκε, άραγε, αυτός ο κανονισμός; Άγνωστο.

Περατέρω, ισχυρίζεται η Κυβέρνηση ότι με αυτό το νομοσχέδιο επανεκκινεί, λέει, τη στεγαστική πολιτική του κράτους και δίνει τη δυνατότητα σε χιλιάδες νέους και ευάλωτες ομάδες να αποκτήσουν δική τους στέγη.

Ισχυρίζεται ο κύριος Υπουργός ότι το συνολικό στεγαστικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας ανέρχεται σε 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ και αφορά περισσότερους από εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχους. Ισχυρίζεται ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν

είναι το μόνο νομοσχέδιο το οποίο υλοποιεί στεγαστική πολιτική. Είναι τμήμα αντίστοιχων δεσμεύσεων του Πρωθυπουργού στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Τελικά, κύριοι Υπουργοί, τι καλύπτει αυτό το νομοσχέδιο; Πόσους καλύπτει; Θα μας πείτε ακριβώς πόσους καλύπτει; Γιατί, όπως προκύπτει, όχι από δικές μας έρευνες, από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με το ζόρι αν θα καλύψει δώδεκα έως δεκατρείς χιλιάδες ανθρώπους. Γιατί; Θα σας πω γιατί.

Στο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» διατίθενται από τον προϋπολογισμό της ΔΥΠΑ 375 εκατομμύρια ευρώ και με άλλα λόγια, οι δικαιούχοι δεν μπορούν να ξεπεράσουν τις τρεις άντε τέσσερις χιλιάδες.

Στο πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» διατίθενται για τον κρατικό προϋπολογισμό 50 εκατομμύρια ευρώ και με άλλα λόγια, θα ενταχθούν, αν υπάρξει ενδιαφέρον, το μάξιμουμ επτά, άντε να πούμε οκτώ χιλιάδες ιδιοκτήτες κατοικιών.

Για το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» διατίθενται 23 εκατομμύρια ευρώ. Ακούστε, 2 εκατομμύρια ευρώ για επισκευές φθορών κ.λπ. και 21 εκατομμύρια ευρώ για καταβολή για τρία χρόνια των μισθωμάτων. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, θα αξιοποιηθούν χίλια ακίνητα και θα στεγαστούν δυόμισι χιλιάδες δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Αν αθροίσουμε αυτά τα παραπάνω στοιχεία από το 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ, που στα λόγια τα λέει, λείπουν 1,35 δισεκατομμύρια ευρώ και από αυτούς εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες, που ισχυρίζεται η Κυβέρνηση, ότι θα είναι ωφελούμενοι, λείπουν εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες δικαιούχοι. Πότε θα φτάσουν αυτοί οι εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες δικαιούχοι να είναι πράγματι δικαιούχοι; Σε έναν χρόνο; Σε δύο; Σε πέντε; Σε δέκα; Ας μας πείτε πότε, να καταλάβουμε και εμείς. Γιατί υπάρχει ένα ζήτημα μεγάλο για αυτό το θέμα. Και βεβαίως, πώς θα προκύψουν από το πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ»;

Και βέβαια, μέσα σε αυτό το πρόγραμμα, πουθενά στο νομοσχέδιο -έψαχνα και την αιτιολογική έκθεση, πουθενά δεν είδα-, δεν γίνεται υπολογισμός ούτε κατά προσέγγιση των κατοικιών που θα κατασκευαστούν ούτε των ωφελουμένων, ενώ ο χρόνος υλοποίησης του προγράμματος ανάγεται στο άδηλο μέλλον, καθώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προϋποτίθεται τέσσερις ΚΥΑ να εκδοθούν, δημόσιες προσκλήσεις και επιλογή αναδόχων για ανέγερση αδομητών κατοικιών, κατεδάφιση υφιστάμενων ακινήτων κ.λπ..

Επίσης, πουθενά στο νομοσχέδιο δεν ξεκαθαρίζεται τι θα γίνει με τη σημαντική δωρεά της Κύπρου για την αποκατάσταση των πυρόπληκτων στο Μάτι. Και εκεί η Κυβέρνηση ζητά λευκή επιταγή. Ούτε καν για τυπικούς λόγους, επειδή το Μάτι αφορά κατεξοχήν πολεοδομικής φύσεως ζητήματα στο νομοσχέδιο, δεν ήρθε ούτε στην επιτροπή ποτέ -και σήμερα δεν ξέρω αν θα τον δούμε, έστω επισκέπτη- ο Υπουργός Περιβάλλοντος, που ομοίως είναι αρμόδιος. Δεν ξέρω αν είναι ο Υπουργός Εργασίας αρμόδιος να απαντήσει. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος ούτε καν ήρθε να δώσει μια εξήγηση, να δώσει κάποιες απαντήσεις, γιατί τέθηκαν από εμάς και από όλη την Αντιπολίτευση συγκεκριμένα και σαφή ερωτήματα, τα οποία παρέμειναν αναπάντητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Γιώργο, συγγνώμη, για μισό λεπτό, γιατί έχουμε παιδιά νηπιαγωγείου και δεν μπορούν να περιμένουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, δεκατέσσερις μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 145^ο Νηπιαγωγείο Αθηνών.

Καλώς ήρθατε, μικρούλια, στη Βουλή.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Συνέχισε, Γιώργο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Είναι ιδιαίτερα προβληματικό αλλά και μειζών σημαντικό ζήτημα ότι δεν προβλέπεται σε κανένα σημείο κάποια ποσόστωση, κάποια ειδική αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία. Διαβάστε το, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο να δείτε και αν βρείτε μία λέξη για τα άτομα με αναπηρία, να μας ενημερώσετε και εμάς. Καμμία! Πλήρης υποβάθμιση, πλήρης αγνόηση. Τους έρχασε το επιτελικό κράτος.

Και είναι ιδιαίτερα, βέβαια, απογοητευτικό και αυτή η συντα-

ματικότητα, γιατί θα τεθεί θέμα -τα δικαστήρια θα την κρίνουν-, το γεγονός ότι ενώ τα τρία τέταρτα του δανείου προέρχονται από ανταποδοτικές εισφορές όσων συνεισέφεραν, μέσω της παρακράτησης από τον ΟΕΚ, δυστυχώς η συντριπτική πλειοψηφία τους αποκλείεται, λόγω της ηλικίας.

Ρωτάμε ξανά, λοιπόν: Είναι νόμιμο, είναι και ηθικό να μην υπάρχει καμμία πρόβλεψη για αυτά τα άτομα με αναπηρία; Είναι νόμιμο αλλά και ηθικό να αποκλείονται, λόγω ηλικιακών και οικονομικών περιορισμών, οι εργαζόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι αορίστου χρόνου, οι οποίοι σημειωτέον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταβάλλουν και σήμερα εισφορές; Έχουμε θέσει αυτό το ζήτημα επανειλημμένως στις επιτροπές. Το αναφέραμε και σαν ερώτημα στον διοικητή της ΔΥΠΑ. Το αγνόησε πλήρως ή δεν το κατάλαβε ή δεν ήθελε να απαντήσει. Ας ακούσουμε και εσάς, κύριε Υπουργέ, τι θα πείτε για αυτό το ερώτημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πράξεις είναι το μόνο κριτήριο της αλήθειας. Οι πράξεις της Κυβέρνησης καταμαρτυρούν και μαρτυρούν ότι σε τριάντα χρόνια το καλύτερο που μπόρεσε να φέρει, είναι νομοσχέδιο το οποίο εμείς το λέμε «νομοσχέδιο αχαρμάς», πολιτική έκπτωση. Το νομοσχέδιο δεν συνιστά στεγαστική πολιτική. Δεν συνιστά ούτε καν πρόγραμμα, αλλά είναι μια σειρά από ημίμετρα που δεν απαντούν, ουσιαστικά, στο στεγαστικό πρόβλημα της χώρας και απευθύνεται σε λιγότερους ανθρώπους από ό,τι δήθεν ισχυρίζεται το Υπουργείο.

Αυτά, όμως, τα ημίμετρα δεν μπορούν ούτε άμεσα ούτε και βραχυπρόθεσμα να επιτύχουν την αναχαίτιση του στεγαστικού προβλήματος ή και την ελάφρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού. Η Κυβέρνηση, στα τριάντα χρόνια που είναι στην εξουσία, δεν έχει κάνει τίποτα. Με αυτό το νομοσχέδιο αποδεικνύει τι; Ότι δεν θέλει και δεν ενδιαφέρεται να ασκήσει ουσιαστική στεγαστική πολιτική. Ουσιαστική, όχι στα λόγια ή με ημίμετρα. Αυτό το έχει αποδείξει και στο παρελθόν.

Σε αντίθεση, όμως -να το πούμε, για να θυμηθούμε και κάποια πράγματα-, να αναφέρω και να φέρω στη μνήμη σας, παρά το αφόρητο μνημονιακό περιβάλλον που οδήγησε τη χώρα η διακυβέρνηση Καραμανλή 2004-2008, έγιναν σοβαρές προσπάθειες το 2013 και το 2014, όταν τότε ήταν στην κυβέρνηση Υφυπουργός Πρόνοιας ο Βασίλης Κεγκερόγλου, στο Πρόγραμμα Επισημοποίησης Υποστήριξης των Πολιτικών της Κοινωνικής Κατοικίας, με στόχο την ανάπτυξη πολιτικών κοινωνικών κατοικίας για το διάστημα 2014-2020. Ήταν μελέτη που είχε δοθεί στο ΕΚΚΕ. Αυτή τη μελέτη η προηγούμενη κυβέρνηση δεν την παρέλαβε. Το ΕΚΚΕ προχώρησε σε δικαστική διαμάχη και την παρέλαβε, τελικά, ο πρώην Υπουργός Εργασίας κ. Βρούτσης. Είτε την παρέλαβε, όμως, είτε δεν την παρέλαβε, παρέμεινε η μελέτη στα γραφεία και δεν είχε υλοποιηθεί. Από το ΕΚΚΕ η μελέτη, όχι από το ΠΑΣΟΚ και αγνοήθηκε πλήρως και σε αυτό το νομοσχέδιο. Αυτά τα λέμε, για να ξέρετε την ιστορία, τι έκανε ο χώρος του ΠΑΣΟΚ, όταν οι άλλοι ούτε καν θυμόντουσαν τι σημαίνει στέγη και κοινωνική κατοικία.

Οι κολόνες, λοιπόν, από την Κυβέρνηση, από την κεφαλή έως και τους Υπουργούς, περί στεγαστικής πολιτικής για νέους είναι μία επικοινωνιακή φούσκα. Αυτή η Κυβέρνηση στην πραγματικότητα με το νομοσχέδιο συνεχίζει επιδοματική πολιτική, ακόμα και στο μείζον θέμα της στέγασης, με το βλέμμα στις εκλογές και μόνο, με στόχο αποκλειστικό να υφαρπάξει τις ψήφους των πολιτών και να τους ξεγελάσει. Με το νομοσχέδιο δίνει ελάχιστα σε λίγους και αποκλείει τους πολλούς. Γιατί σκόπιμα δημιουργεί φρούδες ελπίδες και προσδοκίες έωλες, με στόχο να εξιδανικεύσει την εικόνα της και να υπάρξει ζήτηση για τις ψήφους.

Στην πραγματικότητα, όμως, με αυτό το νομοσχέδιο συνεχίζει να υπάρχει ένα τεράστιο κενό, ένα κενό δημόσιας πολιτικής στον τομέα παροχής της κοινωνικής στέγης. Στην πραγματικότητα αυτό το νομοσχέδιο και με αυτό το νομοσχέδιο τι αποδεικνύει η Κυβέρνηση; Ότι δεν έχει κατανοήσει στην ουσία το μέγεθος της στεγαστικής κρίσης που αποκτά χαρακτηριστικά βραδυφλεγούς βόμβας. Και το λέω πάλι, αν είχε κατανοήσει και ως Αντιπολίτευση το πρόγραμμα του 2019, θα ανέφερε συγκεκριμένα ζητήματα. Δεν γράφει τίποτα! Και ας μας απαντήσετε πού το γράφει ή γιατί δεν γράφει.

Για εμάς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για το ΠΑΣΟΚ, η στέ-

γαση αποτελεί πρώτιστο κοινωνικό δικαίωμα. Και σαν τέτοιο, εμείς έτσι το αντιμετωπίζουμε. Γιατί η μη αντιμετώπισή του δεν έχει αντίκτυπο μόνο σε ένα ανυπολόγιστο κοινωνικό κράτος αλλά και οικονομικό, αφού, σύμφωνα με τη μελέτη του Eurofound, η ανεπαρκής στέγαση κοστίζει στις οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης 194 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Και ακριβώς, επειδή το ζήτημα της στέγασης το αντιμετωπίζουμε σοβαρά και όχι με ημίμετρα αλλά Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής πρωτοπόρησε και επεξεργάστηκε -ήδη από τον χειμώνα-, μετά την εξαγγελία και την εισφορά στον δημόσιο διάλογο της πρότασης Ανδρουλάκη, ολοκληρωμένη πρόταση για την αντιμετώπιση του μεγάλου προβλήματος για πρόσβαση των νέων, των φοιτητών και των ευάλωτων οικογενειών σε φθηνή στέγη.

Εξειδικεύω. Πρώτον, μέσω του Ταμείου Ανάπτυξης, στα πρότυπα του πορτογαλικού προγράμματος, έχουμε προτείνει να κατασκευαστούν χιλιάδες κατοικίες που θα διατίθενται με χαμηλό ενοίκιο σε νέους και οικογένειες. Έτσι, θα έχουμε δημιουργία σταδιακά ενός δημόσιου αποθεματικού κοινωνικών κατοικιών. Βεβαίως, σε αυτό απαραίτητη προϋπόθεση, όπως είπα και στις επιτροπές, είναι να ιδρυθεί ένας οργανισμός στεγαστικής πολιτικής, ως μια δημόσια διοικητική δομή, η οποία θα έχει την ευθύνη εφαρμογής και υλοποίησης των αποφάσεων και ο οποίος οργανισμός θα απορροφήσει και τον φορέα απόκτησης και επαναμίσθωσης, που προβλέπει ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας.

Δεύτερον, παρέχοντας κίνητρα, όπως είναι οι φορολογικές ελαφρύνσεις, αλλά και η χρηματοδότηση του κόστους ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης σε ιδιοκτήτες νέων κατοικιών και κενών, που θα ενθαρρυνθούν και θα δεσμευτούν να τις διαθέτουν, στη συνέχεια, για μακροχρόνια ενοικίαση σε προσιτές τιμές.

Τρίτο θέμα είναι το οξύ ζήτημα της φοιτητικής στέγης. Το είδατε πουθενά; Προτείνεται να κατασκευαστούν νέες φοιτητικές στέγες και εστίες. Σε αυτή τη δέσμη άμεσα περιλαμβάνονται: Πρώτον, διεύρυνση της επιδότησης του ενοικίου με κοινωνικά κριτήρια. Δεύτερον, το πρόσθετο επίδομα σε κάθε φοιτητή που σπουδάζει σε πόλη κύριου τουριστικού προορισμού. Ξέρουμε τι προβλήματα έχουν δημιουργήσει οι πόλεις κύριου τουριστικού προορισμού όχι μόνο σε φοιτητές, αλλά και σε επαγγελματίες, σε δημόσιους υπαλλήλους, που θέλουν να μείνουν και δεν έχουν τη δυνατότητα λόγω των μισθών και του υψηλού κόστους του μισθωμάτων. Τρίτον, την επαναφορά της έκπτωσης φόρου ενοικίου για τα παιδιά που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους.

Άλλο θέμα που προτείνει το ΠΑΣΟΚ: Απαιτείται και λέει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο για να λυθεί το όλο ζήτημα για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις τύπου Airbnb, με σαφείς κανόνες, που δεν υπάρχουν σήμερα, αλλά και με περιορισμούς και όρια για τα αστικά κέντρα, όπως επίσης να ξεκαθαρίσει και το ζήτημα στις ευκαιριακές επενδύσεις της «GOLDEN VISA».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πέραν αυτών, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ -όπως κάθε φορά καταθέτει στα νομοσχέδια συγκεκριμένες προτάσεις- και σήμερα καταθέτει προτάσεις συγκεκριμένες, ασκώντας εποικοδομητική αντιπολίτευση με τροπολογίες. Είναι τέσσερις τροπολογίες τις οποίες αναδεικνύουμε. Πρώτον, αναπροσαρμογή των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία. Συγκεκριμένα, προτείνουμε να θεσμοθετηθεί ο μηχανισμός μόνιμης και ετήσιας αναπροσαρμογής των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία, με βάση τον αντίστοιχο μηχανισμό ετήσιας αύξησης των κύριων συντάξεων. Και αυτή η τροπολογία κατατίθεται ως απάντηση στην ελλειμματική διάταξη του άρθρου 3 της τροπολογίας 1529, που κατέθεσε η Κυβέρνηση -γι' αυτό τη λέμε ελλιπή τροπολογία- με την οποία αυξάνει μόνο το επίδομα βαριά αναπηρίας. Τα άλλα τα αγνοεί.

Δεύτερη τροπολογία: Μετάθεση αύξησης των εισφορών μη μισθωτών του e-ΕΦΚΑ για το έτος 2024. Με αυτή την τροπολογία προτείνουμε την αναστολή της αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών των αγροτών, των αυτοτελώς απασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελματιών για το έτος 2023. Ζήτησαν να τους δει ο κύριος Υπουργός Εργασίας, ο οποίος αρνήθηκε να τους δει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μια μικρή ανοχή δύο λεπτών, κύριε Πρόεδρε.

Τρίτη τροπολογία: Βιώσιμη ρύθμιση οφειλών εκατόν είκοσι μνηναιών δόσεων στη φορολογική διοίκηση, τους ασφαλιστικούς φορείς και τους δήμους. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη ζοφερή οικονομική κατάσταση που πλήττει την κοινωνική ζωή και συνοχή, τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, αλλά και τα δημόσια οικονομικά, καταθέσαμε τροπολογία με την οποία προβλέπεται ρύθμιση των οφειλών λόγω των αυξήσεων σε έως εκατόν είκοσι μηνιαίες δόσεις και έκπτωση επί των πρόσθετων τελών σε συνεπείς οφειλότες που τηρούν τη ρύθμιση.

Ακούστε: Χθες μάθαμε ότι τα τέλη κυκλοφορίας θα πληρωθούν μέχρι τον Φλεβάρη. Αυτό κάτι σημαίνει. Αφού, λοιπόν, τα τέλη κυκλοφορίας θα πληρωθούν μέχρι τον Φλεβάρη, είναι τόσο δύσκολο να καταλάβει η Κυβέρνηση ότι είναι εκ των ων ουκ άνευ αναγκαία συνθήκη να υιοθετήσει αυτή την πρόταση για τις εκατόν είκοσι δόσεις; Δεν μπορεί ο άλλος να πληρώσει και θα επιβαρύνεται συνεχώς και με προσαυξήσεις και θα φτάσουμε σε αδιέξοδα. Το λέμε και το ξαναλέμε: Έχει ευθύνη η Κυβέρνηση, για να την αποδεχθεί.

Τέταρτη τροπολογία: Αύξηση του ορίου ακατάσχετου λογαριασμού στα 2.000 ευρώ. Εμμένουμε σε αυτό. Προτείνουμε αναπροσαρμογή των ακατάσχετων απαιτήσεων από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα που καταβάλλονται περιοδικά, σε 1.500 ευρώ και των ακατάσχετων καταθέσεων σε 2.000 ευρώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κράτος πρόνοιας για εμάς που έχουμε τη λογική της σοσιαλδημοκρατικής κατεύθυνσης, είναι στο επίκεντρο της πολιτικής μας: Ισχυρό δημόσιο σύστημα υγείας, ισχυρή κοινωνική ασφάλιση για τους εργαζόμενους και συνταξιούχους, ισχυρό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, πρόνοια για τους ασθενέστερους, ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, στήριξη της οικογένειας με μέτρα εναρμόνισης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, δίκαιη αναδιανομή εισοδήματος, βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη και στεγαστική προστασία.

Δεν είναι έσχατο αυτό, ως τελευταίο που το ανέφερα, αλλά είναι μεζον και είναι πλέον ανάγκη να υπερβεί τον τωρινό ελλειμματικό χαρακτήρα η τελευταία αυτή τροπολογία και άποψη, για να ενισχυθεί ουσιαστικά και αποτελεσματικά, όχι με ανούσιες και επικοινωνιακού τύπου παρεμβάσεις, όπως κάνει η Κυβέρνηση. Εξάλλου, έχει εκδηλώσει το ενδιαφέρον της άγνοιας και της αδιαφορίας από το 2019.

Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, είμαστε εδώ να στηρίξουμε πραγματικά τους νέους και τις ευάλωτες ομάδες της πατρίδας μας, για να εγγυηθούμε και την ανάσταση πραγματικά του κράτους πρόνοιας, που είναι ανύπαρκτη -όχι τυπικά, αλλά ουσιαστικά- που εδώ και τρία χρόνια συρρικνώνεται από αυτή την Κυβέρνηση.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε -και σας ευχαριστώ για την ανοχή- αναφέροντας ένα ερώτημα: Όλοι οι φορείς που παρήλασαν δήλωσαν άγνοια σε σχέση με τη διαβούλευση. Ουδείς από όλους τους φορείς που προτάθηκαν από την Αντιπολίτευση και τη Συμπολίτευση δήλωσε ότι γνώριζε κάτι περί διαβούλευσης ή ότι είχε συμμετάσχει σε διαβούλευση.

Όμως επιώθηκε από τον κύριο Υπουργό, ότι η επιλογή παροχής δανείου σε ηλικίες εικοσιπέντε έως είκοσι εννέα ετών έγινε λόγω περιορισμένων κονδυλίων και μετά από διαβούλευση με τους φορείς. Σας λέω πάλι ότι κανένας από τους φορείς δεν συμμετείχε σε διαβούλευση. Έτσι δήλωσαν.

Ερώτηση, λοιπόν, κύριε Υπουργέ: Με ποιους διαβουλευτήκατε; Θα μας ενημερώσετε ή είναι κάποιο μυστικό; Μήπως είναι ότι η απουσία διαβούλευσης με κοινωνικούς φορείς υποκαταστάθηκε από ιδιωτικές εταιρείες; Και αν είναι έτσι, πείτε μας, για να ξέρει και η ελληνική Βουλή τι έλαβε χώρα ή τι δεν έλαβε.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Καλείται στο Βήμα ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ο συνάδελφος κ. Γιάννης Δελής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Με το σημερινό νομοσχέδιο η Κυβέρνηση επιχειρεί να διαχει-

ριστεί το πρόβλημα της στέγης των λαϊκών στρωμάτων, που έχει οξυνθεί τα τελευταία χρόνια. Και λέμε απλώς να διαχειριστεί, γιατί προχθές στην επιτροπή, ακόμη και ο αρμόδιος Υπουργός που εισάγει αυτό το νομοσχέδιο, αφού πρώτα παραδέχτηκε την πλήρη απουσία κρατικής στεγαστικής πολιτικής για την τελευταία δεκαετία, ομολόγησε ανοιχτά ότι το νομοσχέδιο τούτο δεν αντιμετωπίζει συνολικά το ζήτημα, καθώς, όπως είπε, δεν υπάρχουν δυνατότητες να καλύψουμε όλους όσους θα είχαν ανάγκη. Και μιλάμε τώρα για τη στέγηση, για ένα οξυμένο στις μέρες μας κοινωνικό πρόβλημα και φυσικά, για μια βασική, στοιχειώδη ανθρώπινη ανάγκη.

Σε αντίθεση, όμως, με τον σοσιαλισμό που γνωρίσαμε και ο οποίος δεκαετίες πριν έλυσε πλήρως το πρόβλημα της στέγης, εξασφαλίζοντας σε κάθε άνθρωπο, σε κάθε οικογένεια, σε κάθε νέο ζευγάρι μια δωρεάν κατοικία, στο σύστημα που ζούμε, τον καπιταλισμό, το ζήτημα της στέγης παραμένει διαχρονικά άλυτο. Ο λόγος είναι βασικά ένας: Η μετατροπή και αυτής της ανθρωπίνης ανάγκης σε εμπόρευμα και μάλιστα, πανάκριβο. Το δε αστικό καπιταλιστικό κράτος, όταν πρόκειται για τέτοιες λαϊκές ανάγκες, το ξεκόβει και αμέσως δηλώνει ότι οι δυνατότητές του είναι μικρές, αλλά, όταν πρόκειται για τις ανάγκες του κεφαλαίου, τότε οι δυνατότητές του ξαφνικά γίνονται σχεδόν απεριόριστες.

Σήμερα, λοιπόν, στην Ελλάδα, όπως και σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πρόβλημα της στέγης και των ενοικίων είναι οξύ και έντονο, αφού οι δαπάνες για τη στέγηση μπορεί να φτάνουν ακόμα και στο 50% του εισοδήματος μιας λαϊκής οικογένειας. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τα έξοδα στέγησης αυξήθηκαν φέτος κατά 36% σε σχέση με πέρσι. Τα ενοίκια έχουν αυξηθεί κατά 35% στην Αττική και κατά 25% κατά μέσο όρο στην περιφέρεια τα τελευταία τρία χρόνια.

Τι είναι, όμως, αυτό που εκτοξεύει τις τιμές και μετατρέπει και την κατοικία σε μια πολυτέλεια για τον λαό, οδηγώντας τους νέους ηλικίας δεκαοκτώ έως τριάντα τεσσάρων ετών να μένουν με τους γονείς τους σε ένα ποσοστό 70% το 2019, όταν ήταν το 2008 στο 58% αυτό το ποσοστό;

Μα, τι άλλο, από το ότι η κατοικία είναι και αυτή ένα εμπόρευμα -όπως είπαμε- και όπως σε κάθε εμπόρευμα, η τιμή του μεταβάλλεται. Μόνο που η άνοδος της τιμής δεν αποτελεί ένα έκτακτο φυσικό φαινόμενο τυχαίο, αλλά είναι προϊόν αυτής της φυσιολογικής λειτουργίας του καπιταλισμού.

Όταν η καπιταλιστική οικονομία περνά στη φάση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, δεν πυροδοτείται τότε η ζήτηση σε σχέση με την προσφορά; Να, λοιπόν, πως ανεβαίνουν οι τιμές. Και αυτό ισχύει και στην κατοικία-εμπόρευμα. Και όταν, ύστερα, έρχονται οι κρατικές επιδοτήσεις στο πλαίσιο, πάντα, της καπιταλιστικής αγοράς, τι βλέπουμε; Οι τιμές όχι μόνο δεν πέφτουν, αλλά διατηρούνται και πολλές φορές ανεβαίνουν. Αυτό, ακριβώς, γίνεται ήδη και θα γίνει ακόμα περισσότερο με τη διοχέτευση δισεκατομμυρίων ευρώ είτε μέσω δανείων είτε μέσω άλλων κρατικών πακέτων στήριξης, όπως είναι το Ταμείο Ανάκαμψης.

Στην ίδια κατεύθυνση της εκτόξευσης των τιμών ωθεί και η λεγόμενη πράσινη μετάβαση της καπιταλιστικής οικονομίας με το πράσινο πανάκριβο ρεύμα και τα πράσινα εμπορεύματα, προκειμένου να δώσει διέξοδο βέβαια σε υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια με εγγυημένη κερδοφορία, απαξιώνοντας την προηγούμενη τεχνολογία και τα εμπορεύματα.

Και κάπως, έτσι, οι ενεργειακά αναβαθμισμένες παλαιές κατοικίες και οι νέες κατασκευές, οι βιοκλιματικές, με πράσινα υλικά και τεχνολογίες, αποτελούν σήμερα πανάκριβα πράσινα εμπορεύματα τα οποία, βέβαια, καλείται να πληρώσει πολύ ακριβά -αν μπορέσει- ο λαϊκός καταναλωτής.

Εν τω μεταξύ, δεν πρέπει να το ξεχνάμε ούτε αυτό, οι τιμές κατασκευής συν 12% από πέρυσι καθορίζονται και από το καρτέλ των ομίλων των δομικών υλικών, ανεβάζοντας κι άλλο τις τιμές των νέων κατοικιών. Προσέξτε, όμως, όλη αυτή η στεγαστική κρίση εντείνεται και από την επίσημη κρατική πολιτική προσέλκυσης κεφαλαίων για τη μετατροπή της χώρας, ιδιαίτερα της Αττικής και της Αθήνας, σε ένα διεθνή προορισμό για υψηλού επιπέδου τουρισμό. Ο σχεδιασμός αυτός οδηγείται είτε σε νέες επενδύσεις ακινήτων, το real estate, είτε στην εκτόξευση των

βραχυχρόνιων μισθώσεων, το γνωστό Airbnb και τη δραστηριοποίηση ξανά των κατασκευαστικών ομίλων στην κατασκευή κατοικιών στο πλαίσιο των αναπλάσεων, λόγου χάρη στο κέντρο της Αθήνας και σε άλλες περιοχές της Αττικής, στο παράκτιο μέτωπο και σε άλλα προάστια, με αδόμητες εκτάσεις.

Και κάπως, έτσι, όλα αυτά μαζί έχουν οδηγήσει σήμερα τη χώρα μας, παρά το οξύ στεγαστικό πρόβλημα, επτακόσιες πενήντα χιλιάδες κατοικίες, σύμφωνα με την προχθεσινή «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της Κυριακής, παραμένουν κενές, ενώ τα ενοίκια καλπάζουν. Επτακόσιες πενήντα χιλιάδες κατοικίες! Και παράλληλα, διακόσιες χιλιάδες νεόκτιστες κατοικίες παραμένουν απούλητες και ακατοίκητες, ενώ την ίδια στιγμή αυξάνονται οι άστεγοι. Ακόμα και τα νέα ζευγάρια τα οποία ζουν ακόμη με τους γονείς τους.

Μέσα σε αυτό το τοπίο, λοιπόν, έρχεται σήμερα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, να βαθύνει τη διαχρονική αντεργατική πολιτική στον τομέα της λαϊκής στέγης και επιχειρεί να στήσει το καινούργιο αντιλαϊκό οικοδόμημα της καπιταλιστικής στεγαστικής πολιτικής προς το συμφέρον, πρώτα απ' όλα, των κατασκευαστικών ομίλων και των τραπεζών.

Έχει προηγηθεί, βέβαια, το 2012 η κατάργηση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, στην οποία, συνήργησαν αδιάστατα οι κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας που τον κατήργησαν και ο ΣΥΡΙΖΑ, βεβαίως, ο οποίος το αποδέχθηκε. Και ακριβώς πάνω σε αυτά τα συντρίμια του ΟΕΚ, του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, είναι που θεμελιώνεται σήμερα το αντεργατικό τούτο νομοθέτημα. Θυμίζουμε ότι πριν ο ΟΕΚ καταργηθεί, διέθετε οκτακόσιους εργαζόμενους με αντικείμενο τη μελέτη, την επίβλεψη, την κατασκευή εργατικών κατοικιών και σήμερα έχουν απομείνει, κάτι λίγοι, μερικές δεκάδες μόνο εργαζόμενοι σε όλη την Ελλάδα σκορπισμένοι στη ΔΥΠΑ -τον πρώην ΟΑΕΔ- και μη μπορώντας, φυσικά, να κάνουν τίποτα.

Δείτε, όμως, και τι άλλο συνέβη την ίδια περίοδο: Παρά το ότι οι κυβερνήσεις διέλυσαν τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας, ξέρετε τι έκαναν αυτές οι κυβερνήσεις επί εννέα συνεχή χρόνια μέχρι το 2021; Συνέχιζαν κανονικά να εισπράττουν εισφορές από τους εργαζόμενους, υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Ναι, αυτόν που οι ίδιες κατήργησαν. Κάθε χρόνο, λοιπόν, το κράτος μάζευε κάπου 380 εκατομμύρια υπέρ -υποτίθεται- της στεγαστικής πολιτικής, η οποία για πάνω από μια δεκαετία ήταν ανύπαρκτη, όπως παραδέχτηκε προχθές και ο ίδιος ο Υπουργός. Τα χρήματα που μαζεύτηκαν έτσι, φτάσανε τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ αυτά τα χρόνια και σχημάτισαν τα αποθεματικά που ήταν τοποθετημένα στον τέως ενιαίο εκείνο λογαριασμό για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών.

Αρχικά, λοιπόν, νόμος του 2013 προέβλεπε τη διάθεση αυτών των χρημάτων μόνο για τους στεγαστικούς σκοπούς για τους οποίους εισπράχθηκαν. Όμως, με τον φετινό νόμο, τον 4921 με τον οποίο ο ΟΑΕΔ μετονομάστηκε σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, μπορεί πια να χρησιμοποιήσει αυτά τα δισεκατομμύρια αποθεματικά και για αλλότριους σκοπούς, με μια απλή απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Με τον ίδιο νόμο, επίσης, επιτρέπεται πλέον και η μίσθωση ακινήτων της ΔΥΠΑ -και δομημένων και αδόμητων- σε ιδιώτες.

Είναι φανερό, νομίζουμε, ότι εδώ η Κυβέρνηση έχει στήσει έναν μηχανισμό, κανονικό μηχανισμό, λεηλασίας και των αποθεματικών και της ίδιας της δημόσιας περιουσίας. Με αυτά τα χρήματα και την περιουσία, λοιπόν, των εργαζομένων η Κυβέρνηση έρχεται να χρηματοδοτήσει τα στεγαστικά προγράμματα του σημερινού της νομοσχεδίου. Κάνει, δηλαδή, μνημόσυνο με ξένα κόλλυβα.

Όμως αρκεί κάποιος να διαβάσει το νομοσχέδιο για να καταλάβει αμέσως ότι αυτό περισσότερο μεριμνά για την αγορά ακινήτων, για το real estate και για τα συμφέροντα των κατασκευαστικών ομίλων και των τραπεζών και λιγότερο για τις πιεστικές στεγαστικές ανάγκες των λαϊκών οικογενειών και των νέων ανθρώπων και ζευγαριών.

Καμαρώνει, δε, γιατί όπως γράφει στην αιτιολογική έκθεση, για τις δράσεις στεγαστικής πολιτικής που ρυθμίζονται με το παρόν νομοσχέδιο «έχει γίνει η ανάλυση βέλτιστων πρακτικών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης». Μάλιστα. Για ακούστε, λοιπόν, μερικές βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές: Σουηδία 2022: Τα νέα

ζευγάρια κάνουν ουρές για να βρουν σπίτι να νοικιάσουν, περνώντας από διαδικασία συνέντευξης στον ενοικιαστή παρόμοια με συνέντευξη για δουλειά. Γερμανία 2022: Το καλοκαίρι που μας πέρασε η κοκκινοπράσινη αριστερή –τρομάρα τους, τέλος πάντων- κυβέρνηση του κρατιδίου του Βερολίνου ψήφισε νέες αυξήσεις στα ενοίκια, στηρίζοντας την επιχειρηματική δράση στη στέγη με τη συμμετοχή και του ίδιου του δήμου. Ξεσπούν έτσι αμέσως μεγάλες λαϊκές κινητοποιήσεις στο Βερολίνο, τα αιτήματα των οποίων τα γράφουν στα παλιά τους τα παπούτσια οι κοκκινοπράσινοι αυτοί υπηρέτες του συστήματος, ενώ την ίδια στιγμή οι δύο μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι της πόλης συγχωνεύονται και ισχυροποιούνται. Πορτογαλία 2022: Το πολυδιαφημισμένο της πρόγραμμα αφορά μόλις έξι χιλιάδες οκτακόσιες επιδοτούμενες κατοικίες, σαν το «Εξοικονομώ» δηλαδή στη χώρα μας. Ευρωκοινοβούλιο 2022; Ε, αυτό όταν δεν ασχολείται με τα λόμπι και τις μπιζνες στο Κατάρ, ψηφίζει τις εξαγορές κατοικιών από τράπεζες και funds στη δευτερογενή αγορά και προτείνει –άκουσον, άκουσον- εξώσεις μεν, αλλά με εγγυημένη –λέει- μεταστέγαση. Προτείνει, δηλαδή, να μετατρέπονται τα λαϊκά νοικοκυριά σε ενοικιαστές των ιδίων των σπιτιών τους. Εάν βέβαια και εφόσον μπορούν να πληρώνουν το νοίκι στις τράπεζες.

Στη χώρα μας τώρα και στο πολυδιαφημισμένο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» του νομοσχεδίου, τα 375 εκατομμύρια ευρώ με τα οποία κοστολογείτε αυτό το πρόγραμμα προέρχονται αποκλειστικά από τον κουμπαρά του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, τα χρήματα των ιδίων των εργαζομένων δηλαδή, που είχε όμως γύρω στα 2,5 δισεκατομμύρια. Είναι, δηλαδή, οι εισφορές των εργαζομένων, ο ιδρώτας τους, το αίμα τους.

Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για πρόγραμμα δανειοδότησης το οποίο πρωταρχικά επιδιώκει να εξασφαλίσει τον πιστωτή, δηλαδή την τράπεζα, στην αγορά ενός σπιτιού. Κάτι άλλωστε που παραδέχτηκε προχθές και ο αρμόδιος Υπουργός. Εδώ εξειδικεύονται και κατηγοριοποιούνται τόσο εκείνοι που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα όσο και οι όροι του δανεισμού τους.

Πρόκειται, δηλαδή, για τους πελάτες -αυριανά υποψήφια θύματα- του τραπεζικού κεφαλαίου, οι οποίοι σε σχέση με το τεράστιο μέγεθος του στεγαστικού ζητήματος είναι και ελάχιστοι, εν τέλει, αυτοί, καθώς δεν πρόκειται να ξεπεράσουν τους δυόμισι με τρεις χιλιάδες περίπου δικαιούχους.

Εμείς ως ΚΚΕ θεωρούμε ότι όλες οι λαϊκές οικογένειες δικαιούνται μια σύγχρονη και ασφαλή κατοικία. Όλοι οι άνεργοι, όλοι οι μερικώς απασχολούμενοι, καθώς και όσοι αμείβονται με τον κατώτερο μισθό μένουν εκτός αυτού του στεγαστικού προγράμματος, δηλαδή, μένει εκτός η πλειοψηφία του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Το επόμενο πρόγραμμα του νομοσχεδίου με τον ευφάνταστο τίτλο «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» δεν είναι τίποτα άλλο, παρά μία καραμπινάτη σύμπραξη ενός δημόσιου φορέα, της ΔΥΠΑ, του πρώην ΟΑΕΔ, με ιδιώτες. Οι ιδιώτες θα έχουν ως υποχρέωση να ανεγείρουν με δικά τους έξοδα κτήρια σε αδόμητα ακίνητα αυτού του δημόσιου φορέα, αποκτώντας ταυτόχρονα το δικαίωμα να εκμεταλλεύονται τα ακίνητα αυτά για όσο διάστημα διαρκεί η σύμβασή τους, το οποίο διάστημα το αφήνεται τελείως αόριστο.

Βέβαια, θα πείτε, ότι έχουν υποχρέωση να εκμισθώνουν μέρος κάθε τέτοιου ακινήτου και σε τρίτους, αλλά με υψηλά πάντα ενοίκια και, όπως είναι γνωστό, μεσολαβεί το κέρδος του κατασκευαστή-ιδιώτη. Δεν θα τα κατασκευάζει αυτός, για να χάνει. Να εκμισθώνουν ναι, αλλά μόνο για το 30% έως το πολύ 60% των οριζώντων ιδιοκτησιών και το υπόλοιπο να μπορεί να αξιοποιηθεί αλλού, παραδείγματος χάριν, για εμπορικά κέντρα. Και όλα αυτά μέσω της δημόσιας περιουσίας, παρακαλώ.

Στο επόμενο κεφάλαιο του νομοσχεδίου γίνεται λόγος για κοινωνικές κατοικίες. Ξέρετε, όμως, κύριε Υπουργέ, είναι υποκριτικό να μιλά κάποιος, όπως η Κυβέρνηση, για κοινωνικές κατοικίες, χωρίς να υπάρχει η παραμικρή μέριμνα ούτε διάταξη για τη δημιουργία κάποιου, τέλος πάντων, δημόσιου φορέα κοινωνικής κατοικίας. Και, βέβαια, συνιστά νεολογισμό, για να μην πούμε ότι συνιστά και αντίφαση εν τω όρι οι αξιοποίησης, όπως λέτε, ιδιωτικών κατοικιών για κοινωνικές κατοικίες.

Βέβαια, στην ουσία το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», που αφορούσε

στη στέγαση μεταναστών, οι οποίοι είχαν αιτηθεί διεθνή προστασία, μετονομάζεται τώρα σε πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Εδώ, όμως, εγείρονται ορισμένα ερωτήματα: Πού θα μείνουν αυτοί οι μετανάστες τώρα; Και γιατί αυτός ο ηλικιακός περιορισμός των είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών; Δεν υπάρχουν ευάλλα νοικοκυριά και πέρα από αυτές τις ηλικίες; Δεν υπάρχουν νεότερες ηλικιακές ομάδες όπως, παραδείγματος χάριν, οι φοιτητές; Γιατί όλοι αυτοί δεν υπάγονται σε αυτή τη διάταξη;

Ένα άλλο μέτρο του νομοσχεδίου είναι να επιδοτούνται οι ιδιώτες ιδιοκτήτες, προκειμένου να ανακαινίσουν και στη συνέχεια να νοικιάσουν ένα ακίνητό τους για τρία χρόνια, χωρίς να τίθεται πουθενά, μα πουθενά, ο οποιοσδήποτε περιορισμός για την τιμή του ενοικίου. Και καλά, πιστεύετε αλήθεια ότι αρκούν τόσο λίγα χρήματα, 10.000 ευρώ, σε ιδιοκτήτες μιας κενής κατοικίας για να την ανακαινίσουν ολόκληρη και τη στιγμή που για να κάνει κάποιος μία ανακαίνιση χρειάζεται στην ουσία ένα στεγαστικό δάνειο;

Σε σχέση με την αποκατάσταση των πυρόπληκτων στο Μάτι, αυτή καρκινοβατεί έτσι κι αλλιώς –όπως και παντού άλλωστε- και το νομοσχέδιο επιχειρεί να υλοποιήσει εκείνο το σχέδιο της εταιρείας «ΜΑΤΙ ΞΑΝΑ», το οποίο ως ΚΚΕ έχουμε καταγγείλει και καταψηφίσει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Οι λόγοι είναι ότι δεν εξασφαλίζει τις απαραίτητες υποδομές για την αντιμετώπιση νέων πυρκαγιών, τα μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας είναι ανεπαρκή, γίνονται μπαλώματα, δεν υπάρχουν ελεύθεροι χώροι και επιπλέον, παραδίδονται ολόκληρες εκτάσεις σε επιχειρήσεις για τουριστική κυρίως ανάπτυξη. Οι καθυστερήσεις, τελικά, αξιοποιούνται για την ανασυγκρότηση της περιοχής Μάτι, η οποία, όμως, δεν γίνεται με κριτήριο τις ανάγκες του λαού της περιοχής, αλλά με κριτήριο τα σχέδια των επιχειρηματικών ομίλων στο πλαίσιο της μετατροπής της ευρύτερης περιοχής της ανατολικής Αττικής σε έναν ακόμα τουριστικό πόλο.

Η Νέα Δημοκρατία, ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ που από κοινού κατέρησαν τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας το 2012, τώρα, μία δεκαετία μετά, έρχονται και συναινούν στην παραχώρηση της ακίνητης περιουσίας του για την εγγυημένη κερδοφορία των ΣΔΙΤ με τους κατασκευαστικούς ομίλους. Ήδη γίνεται αυτό –με τη συναίνεση της Νέας Δημοκρατίας και του ΣΥΡΙΖΑ- και προχωρά η ανέγερση φοιτητικών εστιών μέσω ΣΔΙΤ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κύριε Δελή, ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Θα τελειώσω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε. Εάν χρειαστεί, θα πάρω λίγο χρόνο και από τη δευτερολογία μου.

Ας δούμε τι αντιπροτείνει σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ: Προβάλλει ως λύση τη δημιουργία «τράπεζας στέγης» με κενά κτήρια του δημοσίου, των δήμων, της εκκλησίας και κενά κτήρια ιδιωτών για κρατική αγορά ή ενοικίαση. Προτείνει, δηλαδή, να γίνει το ίδιο το κράτος κτηματομεσίτης, για να διαμορφώσει τους όρους αξιοποίησης του κτηριακού αποθέματος με εγγυημένη, όμως, την κερδοφορία των κατασκευαστών και των ιδιοκτητών των ακινήτων. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και το ΠΑΣΟΚ με την πρόταση να αξιοποιηθεί το Ταμείο Ανάκαμψης με τους ίδιους σκοπούς.

Στον αντίποδα της πολιτικής του επιδόματος-φιλοδώρημα και των αντιδραστικών σχεδιασμών γι' αυτό το στεγαστικό πρόγραμμα της Κυβέρνησης βρίσκονται οι διεκδικήσεις του εργατικού ταξικού κινήματος για έναν ολοκληρωμένο στεγαστικό σχεδιασμό, με στόχο την κάλυψη των εργατικών λαϊκών αναγκών με την επανασύσταση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας -επαναλαμβάνουμε, με την επανασύσταση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, για την οποία δεν μιλά κανένας εκτός από το ΚΚΕ-, με την ενίσχυση του αποκλειστικά κρατικού κατασκευαστικού προγράμματος, όπως, βεβαίως και με την απαγόρευση των πλειστηριασμών των λαϊκών κατοικιών.

Για όλους αυτούς τους λόγους, κύριε Πρόεδρε, καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο επί της αρχής.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεω-

ρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», τριάντα δύο μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί συνοδοί από το 4ο Γενικό Λύκειο Νέου Ηρακλείου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται στο Βήμα η συνάδελφος κ. Μαρία Αθανασίου από την Ελληνική Λύση.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, η Ελληνική Λύση κατέθεσε για το σημερινό νομοσχέδιο μία τροπολογία η οποία, πρώτον, απαγορεύει τον πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας και δεύτερον, δίνει τη δυνατότητα, όπως είναι και το σωστό, στον οφειλέτη να πληρώσει το αντίστοιχο ποσό που πλήρωσε το fund και να διαγραφεί το χρέος του οριστικά. Θεωρώ ότι είναι μία τροπολογία πολύ σημαντική και δίκαιη, για να μη λέτε ότι δεν κάνουμε προτάσεις.

Κύριοι συνάδελφοι, η στεγαστική κρίση απασχολεί εδώ και χρόνια όλη την Ευρώπη. Αντιμετωπίζει την αύξηση των τιμών της αγοράς ακινήτων και των ενοικίων, τη μείωση των δημόσιων επενδύσεων στη στέγαση και την έλλειψη του ελέγχου και της ρύθμισης της τουριστικοποίησης. Η τρέχουσα μεγάλη άνοδος στις τιμές ενέργειας επηρεάζει τις συνθήκες των νοικοκυριών περισσότερο από την οικονομική κρίση και τα μνημόνια. Οι υψηλές τιμές ενέργειας και τα καθηλωμένα εισοδήματα επιδεινώνουν τους δείκτες ενεργειακής φτώχειας.

Το παρόν νομοσχέδιο είναι καθαρά προεκλογικό και αφορά σε ελάττωσους. Δεν αντιμετωπίζει το τεράστιο στεγαστικό πρόβλημα της χώρας και δεν δίνει καμμία άμεση λύση. Δυστυχώς, αφορά σε λίγους. Επί παραδείγματι, δεν μπορεί να γίνει κατανοητό για ποιον λόγο προβλέπεται στο παρόν να περιορίζεται η αξία των ακινήτων στα 200.000 ευρώ για τους ωφελούμενους και γιατί να μην προβλέπεται ότι μπορούν να αγοραστούν σπίτια νεότερα από δεκαπέντε έτη.

Κύριοι, θεσπίζετε το πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής «ΚΑΛΥΨΗ» για την τριετή μίσθωση κενών ιδιωτικών κατοικιών από προγράμματα φιλοξενίας για τους αιτούντες διεθνούς προστασίας. Αφού πρώτα μεριμνήσατε για τους αιτούντες διεθνούς προστασίας παρέχοντάς τους δωρεάν κατοικίες και μάλιστα, καλύπτοντάς τους και τους λογαριασμούς τους και ενώ δεν υπήρχε καμμία αντίστοιχη πρόνοια για τους Έλληνες πολίτες που ζουν στο φάσμα της φτώχειας, τώρα θα ασχοληθείτε αποσπασματικά με τους Έλληνες και μάλιστα, ούτε καν μόνο με αυτούς, καθώς και οι άλλοδαποί είναι, επίσης, δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και άρα, δικαιούχοι και του συγκεκριμένου προγράμματος.

Δεν βλέπουμε καμμία πρόνοια για τους Έλληνες μισθωτούς με βασικό ή γενικά χαμηλό μισθό, οι οποίοι αναγκάζονται να δίνουν πάνω από το μισό μηνιαίο εισόδημά τους για τη στέγαση τους, ποσοστό δηλαδή, πολύ μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο και χωρίς να υπάρχει καν πρόβλεψη για την κάλυψη μέρους του ενοικίου. Επίσης, δεν μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα νέας κατοικίας. Εντάσσονται μόνο όσοι συμμετείχαν στα προγράμματα δωρεάν στέγασης αιτούντων διεθνούς προστασίας, ως μία επιβράβευση δηλαδή, για όσους έδωσαν τα σπίτια τους για τον συγκεκριμένο σκοπό. Δεν μπορούμε παρά να επαναλάβουμε ότι για εμάς πρέπει να είναι πάντα πρώτα η Ελλάδα και πρώτοι οι Έλληνες.

Επιπροσθέτως, η πολιτική δανεισμού για το δικαίωμα της κατοικίας, πολιτική την οποία προκρίνει το παρόν νομοσχέδιο, δεν είναι η μόνη λύση, δεν είναι καν ενδεδειγμένη λύση, διότι ωθεί στον απερίσκεπτο και εύκολο δανεισμό και μάλιστα, πρόσωπα ηλικιακών ομάδων είκοσι πέντε και τριάντα εννέα ετών, δηλαδή των παιδιών της οικονομικής κρίσης και των μνημονίων. Και τούτο γίνεται με την παρότρυνση του ίδιου του κράτους και φυσικά, των ιδίων των τραπεζών, των άμεσα ωφελουμένων.

Αυτό το κρίνουμε απερίσκεπτο, διότι αν ανατρέξει κάποιος στη φύση και τις αιτίες της οικονομικής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας, θα διαπιστώσει ότι ήταν σε ένα μεγάλο μέρος της στεγαστική ή με άλλα λόγια είχε και έντονο στεγαστικό χαρακτήρα,

αν αναλογιστεί κάποιος ότι οι άνθρωποι οι οποίοι βρέθηκαν σε κρίση και εκτέθηκαν στις τράπεζες εκείνη την περίοδο ήταν άνθρωποι με εισοδήματα και με σταθερή εργασία οι οποίοι είχαν σταθερότητα και ασφάλεια τόσο εργασιακή όσο και εισοδηματική. Παρ' όλα αυτά πολλοί βρέθηκαν στα πρόθυρα του να βρεθούν άστεγοι από τη μία στιγμή στην άλλη και αυτή η δεινή κατάσταση αφορούσε πολλούς.

Αντιθέτως, η σημερινή γενιά έχει ασταθές εργασιακό περιβάλλον και σαφώς χαμηλότερα εισοδήματα και, κατά συνέπεια, πολύ μικρότερη δυνατότητα ανταπόκρισης σε τυχόν δανειακές υποχρεώσεις έναντι τραπεζών. Κι, όμως, η πολιτεία δεν φαίνεται να λαμβάνει μέτρα προστασίας τους σε περίπτωση κατά την οποία βρεθούν εκτεθειμένοι στο μέλλον. Οι πιθανότητες είναι, μάλιστα, πολύ περισσότερες απ' ότι στους τότε εκτεθέντες. Συνεπώς, η Κυβέρνηση, η οποία εισηγείται τον δανεισμό των ωφελουμένων, θα πρέπει η ίδια να προβλέψει μέτρα προστασίας των υποψήφιων δανειοληπτών σε περίπτωση κατά την οποία το δάνειο εξελιχθεί ανώμαλα. Και τούτο είναι μεγάλη ανάγκη να γίνει, προκειμένου να αποφύγουμε απερίσκεπτους δανεισμούς, οι οποίοι είναι πιθανόν να δημιουργήσουν μία νέα γενιά υπερχρεωμένων προσώπων και νοικοκυριών.

Επιπροσθέτως, ως προς το πρόγραμμα μίσθωσης, θα πρέπει να ικανοποιείται μια ευρύτερη κοινωνική πολιτική για ρύθμιση της πρόσβασης στην ενοικιαζόμενη κατοικία και κυρίως, να αντιμετωπιστούν οι αρνητικές επιπτώσεις από τη βραχυχρόνια μίσθωση.

Στο ζήτημα της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ» που εισάγεται από τα άρθρα 5 έως 7 επιβάλλεται να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η δημόσια λογοδοσία ως προς τις παραμέτρους και τις προϋποθέσεις σύμβασης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και κυρίως να διασφαλίζεται το όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Αν δεν γίνει αυτό, αντί για στρατηγική υλοποίησης στεγαστικής πολιτικής το σχέδιο της Κυβέρνησης θα μετατραπεί σε ένα εργαλείο εκμετάλλευσης ακινήτων του δημοσίου με όρους που δεν διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον ούτε και την αποτελεσματικότητά του ως προς την παροχή κοινωνικής κατοικίας. Η διαχείριση του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας πέρασε στον ΟΑΕΔ-ΔΥΠΑ και τώρα η κοινωνική παροχή σε τραπεζίτες real estate. Δηλαδή, στρώνεται πάλι ένας δρόμος, ένα έδαφος να γεμίσει ο χώρος από ιδιώτες κερδοσκόπους που θα θησαυρίζουν κυριολεκτικά από την κινητή και ακίνητη περιουσία.

Σχετικά με τα άρθρα 5, 6 και 7 για την «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» οι προβλέψεις για την κοινωνική αντιπαροχή, όπως και για τις ανακαινίσεις, μπορούν μεσοπρόθεσμα να λειτουργήσουν ανασταλτικά στην αύξηση των ενοικίων και κατ' επέκταση στις τιμές αγοράς, αλλά δεν αντιμετωπίζουν εξίσου αποτελεσματικά το πρόβλημα που καλείται ο νόμος να αντιμετωπίσει, δηλαδή της μείωσης ιδιοκατοίκησης και μεγάλου μεριδίου εξόδων στέγασης. Η υλοποίηση της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ» ξεχωριστά από πολλούς δημόσιους φορείς δεν πρόκειται να επιφέρει τα αποτελέσματα τα οποία αναμένονται.

Όσον αφορά στο άρθρο 8, το πρόγραμμα «ΚΥΨΕΛΗ», στην εν λόγω διάταξη υφίστανται πολλές ασάφειες, όπως πόσοι θα είναι οι δικαιούχοι, πότε προβλέπεται η εφαρμογή αυτού του προγράμματος, πόσο καιρό θα διαρκέσουν οι εργασίες επισκευής των κατοικιών και πότε θα είναι σε θέση να μπουν μέσα οι νέοι δικαιούχοι, με ποιες συμβάσεις θα γίνεται η τυχόν ανακαίνιση των οικιών, ποια τα κονδύλια που θα διατεθούν, ποιος θα διαπραγματεύεται με τους εργολάβους, από ποιες πηγές θα χρηματοδοτηθούν τα σχετικά έργα.

Όσον αφορά στο άρθρο 9, για να λάβει κάποιος την επιδότηση των 10 χιλιάδων ευρώ πρέπει η ανακαίνισή του να κοστίζει 25.000 ευρώ. Με ένα μέσο κόστος ανακαίνισης δηλαδή, 15.000 ευρώ θα πάρει πίσω τα 6.000 ευρώ. Για να ενταχθεί κάποιος ωφελούμενος στο πρόγραμμα, θα πρέπει να βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη. Ως εκ τούτου, όπως αναλύσαμε και νωρίτερα, το πρόγραμμα δεν θα είναι ελκυστικό για την πλειοψηφία των νέων, αφού ελάχιστοι θα επιδιώξουν να ενταχθούν σε ένα τέτοιο πρόγραμμα με αυτά τα δεδομένα.

Έρχομαι τώρα στα άρθρα 14 μέχρι 20, τα οποία αφορούν στην αποκατάσταση των πυρόπληκτων στο Μάτι. Η αποκατάσταση,

λοιπόν, όλων αυτών των ανθρώπων, όπως και των πυρόπληκτων στο Μάτι, είναι θύμα εμπαιγμού από τους εκάστοτε ιθύνοντες νόες για εδώ και περισσότερο από τέσσερα χρόνια και γενικά τα αντανάκλαστικά του κράτους σε αυτές τις περιπτώσεις αποδεικνύονται δυσκίνητα.

Στο άρθρο 30 θεωρούμε ύποπτη τη διάταξη η οποία νομιμοποιεί στη χώρα υπηκόους τρίτων χωρών με δικαίωμα σύνταξης. Η αντικατάσταση του πληθυσμού μας, απ' ότι όπως αποδεικνύεται από τις πολιτικές τις οποίες η Κυβέρνηση συστηματικά και μεθοδικά εφαρμόζει, αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της τωρινής Κυβέρνησης, όχι όμως και της Ελληνικής Λύσης. Εμείς λέμε άμεση απέλαση τώρα όλων των υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον η παραμονή τους επιτείνει την οικονομική κρίση και την ανεργία, οι οποίες πλήττουν πρωταρχικά τους Έλληνες πολίτες.

Αναφορικά με το άρθρο 31 «Ασφάλιση σπουδαστών κολεγίων κατά την πρακτική άσκηση», θεωρούμε ότι όλοι οι σπουδαστές που στη συνέχεια ακολουθούν την πρακτική τους άσκηση θα πρέπει να ασφαλιζονται κατά του κινδύνου για εργατικό ατύχημα και για παροχές ασθένειας σε είδος και όχι μόνο οι σπουδαστές κολλεγίων.

Στο άρθρο 32 «Μέθοδος υπολογισμού χρόνου ασφάλισης μελών διοικητικών συμβουλίων» θα πρέπει να διευκρινιστεί ποια μέλη ΔΣ ανωνύμων εταιρειών και αγροτικών συνεταιρισμών και για ποιο λόγο επωφελούνται από τη διάταξη.

Στο άρθρο 33 «Διατακτικές σίτισης» γεννιούνται εύλογα ερωτήματα, όπως πώς και από ποιον θα ελέγχεται ότι η χρήση θα γίνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, πώς και από ποιον θα ελέγχεται η αγορά όλων των αναφερόμενων προϊόντων. Ομοίως, όσον αφορά στις ηλεκτρονικές διατακτικές σίτισης που χορηγούνται σε ηλεκτρονική μορφή, παραδείγματος χάριν προπληρωμένες κάρτες, θα χρειαστεί να διασφαλίζεται το να μπορούν να ανταλλάσσονται οι ηλεκτρονικές διατακτικές σίτισης μόνο σε καταστήματα τα οποία βάσει του κωδικού κατηγορίας εμπόρου διαθέτουν γεύματα, έτοιμα φαγητά, τρόφιμα έτοιμα προς κατανάλωση, ροφήματα και συναφή αγαθά. Το Υπουργείο οφείλει να λάβει σοβαρά υπ' όψιν την ακρίβεια που μαστίζει την ελληνική κοινωνία και να δώσει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα και πιθανώς το κίνητρο να δίνουν παραπάνω από 6 ευρώ χωρίς εισφορές, καθώς όλη η αγορά αυτή τη στιγμή δίνει το κατώτατο που μπορεί στον εργαζόμενο, ώστε οι ίδιοι να μην επιβαρύνονται με επιπλέον εισφορές.

Επίσης, ορθό θα ήταν λόγω του ακραίου πληθωρισμού που ζούμε και της ακρίβειας, η οποία έχει πλήξει βασικά προϊόντα καθημερινών αναγκών των πολιτών, η Κυβέρνηση, επίσης, να λάβει υπ' όψιν της ότι όταν οι τιμές πλέον έχουν ανέβει κατακόρυφα, θα έπρεπε να υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη για παροχές σε είδος, όπως, για παράδειγμα, η παροχή αυτοκινήτου με χαμηλό μίσθωμα, καθώς όσο οι λιανικές τιμές των αυτοκινήτων ανεβαίνουν, καθίσταται πιο επιτακτική η ανάγκη για τέτοιου είδους παροχή στα πρότυπα των σκανδιναβικών χωρών, στις οποίες εφαρμόζεται ευρέως το να μοιράζονται περισσότεροι δικαιούχοι το ίδιο αυτοκίνητο ανά ημέρα και ανά ανάγκη έναντι πολύ λογικού μισθώματος.

Οι περισσότερες διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου αποτελούν ημίμετρα και δεν αντιμετωπίζουν σοβαρά το στεγαστικό πρόβλημα της χώρας. Έχουμε να κάνουμε με ένα προεκλογικό πυροτέχνημα για οικονομική και επικοινωνιακή εκμετάλλευση. Αφορά σε λίγους και οικονομικά πιο εύρωστους. Είναι κρίμα για τους νέους, για τις ευάλωτες ομάδες και φυσικά, για την ελληνική κοινωνία. Η Νέα Δημοκρατία είτε βρίσκεται εκτός πραγματικότητας είτε δεν θέλει να αντιμετωπίσει ουσιαστικά και με κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες που υπάρχουν σήμερα για μία φτηνή κατοικία για όλους. Υλοποιεί μία πολιτική, η οποία διέπεται από την αντίληψη που έχει ως βασικό κριτήριο την κερδοφορία των κατασκευαστικών ομίλων και των τραπεζών, ωθώντας σε πολλές περιπτώσεις νέους και ασθενείς οικονομικά πολίτες σε απερίσκεπτο δανεισμό, χωρίς ωστόσο να προβλέπει κάποιου είδους διασφάλισή τους σε περίπτωση κατά την οποία κάποια στιγμή αδυνατούν να εξυπηρετούν το εγκεκριμένο δάνειο.

Η Κυβέρνηση, επίσης, εφαρμόζει την προσφιλή της μέθοδο της σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα με γνώμονα το

κέρδος του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος θα απασχοληθεί στην ανέγερση, αντιπαροχή, επισκευή είτε ανακατασκευή των υπαρχόντων κτηρίων με αόριστες προϋποθέσεις και ασαφείς όρους. Είναι προφανές ότι η Κυβέρνηση ενδιαφέρεται για να εξυπηρετήσει ιδιώτες εργολάβους είτε να εκπληρώσει υποσχέσεις προς αυτούς. Σε κάθε περίπτωση, δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για συμβάσεις με ιδιώτες κάτω από αδιαφανείς προϋποθέσεις και όρους, με ωφελομένους ελάχιστους σε σύγκριση με αυτούς οι οποίοι έχουν ανάγκη και πρώτιστα με φωτογραφικό τρόπο διασφαλίζει αλλοδαπούς σε βάρος Ελλήνων, οι οποίοι αν και έχουν ανάγκη και θα είχαν κάθε λόγο και κάθε προϋπόθεση να ανήκουν στην κατηγορία των δικαιούχων, ωστόσο τους κάνει να μη συγκεντρώνουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και να αποκλείονται.

Κι όλα αυτά γίνονται τη στιγμή κατά την οποία η ίδια η Κυβέρνηση έχει αφήσει απόλυτα εκτεθειμένους επιμελείς δανειολήπτες, οι οποίοι κατέφυγαν με επιμέλεια και προσοχή στον δικαστή, προκειμένου να ζητήσουν προστασία έναντι των τραπεζών και ιδίως των ιδιωτικών κερδοσκοπικών funds, στα οποία οι τράπεζες είτε εκχώρησαν τη διαχείριση και την είσπραξη είτε πώλησαν το χαρτοφυλάκιό τους έναντι πινακίου φακής. Αυτό το μεθόδευσε η Κυβέρνηση κατά πολλών από αυτούς οι οποίοι τα κατάφεραν μέσω του ν.3869/2010, νόμος Κατσέλη, με προσωρινές διαταγές. Ωστόσο, όπως αιφνιδίως, υπόππως και εν μέσω πανδημίας, έθεσε ως προϋπόθεση για τη συνέχιση της δίκης τη συμπλήρωση κάποιας πλατφόρμας, την οποία ονόμασε πλατφόρμα επαναπροσδιορισμού, η παράλειψη της οποίας συνεπαγόταν –ακούστε– κατάργηση της υφιστάμενης δίκης και οι δίκες ήταν σαν να μην είχαν ουδέποτε εγερθεί.

Και μιλάμε για εκκρεμείς υποθέσεις κατόπιν αναμονής ετών και προσδοκίας, την οποία η πολιτεία είχε ευλόγως δημιουργήσει στους ωφελημένους πολίτες, οι οποίοι είδαν το εισόδημά τους να συρρικνώνεται δραματικά και την περιουσία τους και δη την πρώτη και τη μόνη κατοικία τους να απειλείται ευθέως από καινοφανή κερδοσκοπικά funds, τα οποία είδαν περιουσία απροστάτευτη και ετοιμάζονται να αφίσουν στον δρόμο χιλιάδες δανειοληπτών οι οποίοι ατύχησαν να εμπιστευτούν μία Κυβέρνηση, η οποία όπως ενσυνειδήτως επέλεξε να τους ξεσπιτώσει για μία πλατφόρμα, εκπληρώνοντας υποσχέσεις έτσι προς τράπεζες και κερδοσκοπικά funds.

Η πλατφόρμα αυτή, δηλαδή, όμοια της οποίας ουδέποτε προβλέφθηκε ούτε ποτέ εφαρμόστηκε στο παρελθόν, σε κάθε περίπτωση έγινε από την Κυβέρνηση ικανή να καταργήσει ήδη προσδιοριζόμενες για να συζητηθούν δίκες και μάλιστα, τέτοιου ευαίσθητου αντικείμενου και απέκλεισε όλους αντισυνταγματικούς τον πολίτη από τον φυσικό του δικαστή.

Όλο το σύνολο, το οποίο αναλυτικώς ανέφερα, έχει αφήσει εκτεθειμένους χιλιάδες παλιούς δανειολήπτες στα ακονισμένα δόντια των funds, με την Κυβέρνηση την ίδια στιγμή να αδιαφορεί και να έχει στραμμένο το βλέμμα αλλού, εν προκειμένω στο παρόν νομοθέτημα, το οποίο πέραν του ότι είναι αόριστο και ατελές είναι και εκτός χρόνου. Διότι, πρώτα η Κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει αμέσως δραστικά μέτρα και να επιτρέψει τη ρύθμιση όσων πράγματι το επιθυμούν, επαναφέροντας μία δεύτερη ευκαιρία προστασίας για όσους απώλεσαν την προθεσμία συμπλήρωσης αυτής της αμφιλεγόμενου σκοπού πλατφόρμας και να πάψει τον παράνομο και αντισυνταγματικό αποκλεισμό του πολίτη από τον φυσικό του δικαστή.

Σε αντίθετη περίπτωση, θα θεωρήσουμε την Κυβέρνηση σύμμαχο –αν όχι και συνεργό– στο επαίσχυντο παιχνίδι κατά των παλαιών δανειοληπτών και θα μας δημιουργήσει βάσιμες υποψίες ότι κάτι τέτοιο μεθοδεύει και με το παρόν νομοσχέδιο.

Ας φροντίσει να ανακτήσει πρώτα η Κυβέρνηση, λοιπόν, τη χαμένη της αξιοπιστία προς τους πολίτες και δη τους αδύναμους και ύστερα ας εμφανιστεί ως επίδοξη προστάτιδα των στεγαστικών τους αναγκών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ολοκληρώνονται οι εισήγησεις με τη συνάδελφο κ. Μαρία Απατζιδή από το ΜέΡΑ25. Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΑΠΑΤΖΙΔΗ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κατατεθέν σχέδιο νόμου συνιστά έναν ακόμα συνδυασμό επικοινωνιακού προεκλογικού χαρακτήρα και πλουσιοπάροχου μποναμά για τους ολιγάρχες. Το παρόν, λοιπόν, σχέδιο νόμου έρχεται να εγκαθιδρύσει ακόμα μια πτυχή στην καταστροφική πολιτική της Κυβέρνησης. Ο μόνος της καημός είναι το πως θα ξεπουλήσει δημόσια γη για να δώσει και τα κλειδιά της στέγασης σε ιδιωτικές κατασκευαστικές εταιρείες, έχοντας ως μόνιμο πλέον επιχείρημα για ό,τι συμβαίνει σε αυτή τη χώρα αυτό που συμβαίνει στην Ευρώπη, την κεντρική και βόρεια Ευρώπη.

Έρχεται ενώπιόν μας με ένα νομοσχέδιο που αντί να ανακόψει τη λαίλαπα της αύξησης των ενοικίων -αυτό που είναι ουσιαστικό-, της απουσίας των διαθέσιμων σπιτιών και της παράλληλης συρρίκνωσης του εισοδήματος της συντριπτικής πλέον πλειοψηφίας των πολιτών, ανοίγει διάπλατα την πόρτα για περισσότερη κοινωνική αδικία, καθώς πραγματικά, δεν αναγνωρίζει πως σήμερα οι νέοι είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα με τόσα έξοδα, πολλώ δε μάλλον να έχουν και μία δόση δανείου 500 ευρώ.

Η κριτική, όμως, που σας ασκούμε στην πρακτική της σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, με την έννοια της αντιπαροχής -που το βλέπουμε στο άρθρο 2- δεν αποτελεί, λοιπόν, κάποια ιδεοληπτική τακτική ή εξαναγκασμό στο να προσάψουμε όλα τα κακά στην Κυβέρνηση. Απλά -πολύ απλά- αυτή η Κυβέρνηση τα κάνει όλα σωστά για εκείνους που θέλει να εξυπηρετήσει. Μέσα σε αυτούς βρίσκονται όλοι οι άλλοι εκτός από τους νέους, τα ζευγάρια και τους χαμηλόμισθους.

Μπορούμε να κάνουμε και μία συνοπτική ιστορική αναδρομή για το τι εστί αντιπαροχή. Η αντιπαροχή πραγματικά γνώρισε μεγάλες δόξες στη μετεμφυλιακή Ελλάδα. Η μεν τότε «λευκή τρομοκρατία» της Δεξιάς γέμισε τις πόλεις με απελπισμένους ανθρώπους, δηλαδή έτοιμο προς εκμετάλλευση πάμφθινο εργατικό δυναμικό. Ο δε πλούτος των μαυραγοριτών τότε, δωσίλογων συνεργατών των ναζι επί Κατοχής και των Αμερικάνων κατοπιν βρήκε κερδοφόρα διέξοδο στην οικοδομή. Έτσι γεννήθηκε το μεταπολεμικό μικροαστικό όνειρο του ραντιέρη. Έτσι καταστράφηκαν τα αστικά τοπία των ελληνικών πόλεων. Έτσι δημιουργήθηκαν τα διάφορα τζάκια, οι απόγονοι των οποίων αποτελούν τη σημερινή ολιγαρχία που νέμεται τη χώρα.

Όσο νεοφιλελεύθεροι και αν θέλετε να είστε το επιχείρημα της ευεργετικής σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα είναι τόσο αδύναμο στην πραγματικότητα όσο και τα θεμέλια που θα πρέπει να μπουκνουν σε αυτά τα κτήρια προς ενοίκιαση και πώληση στους πολίτες. Οι καλές πράξεις ορισμένων ανθρώπων μοιάζουν σαν τις έντοκες καταθέσεις, όπως έλεγε και ο Σπινόζα. Το κράτος νομοθετεί και συμπράττει με τον ιδιωτικό τομέα, του οποίου η προσφορά γίνεται ανδραγάθημα.

Είναι γνωστό πως η κρίση γεννά ευκαιρίες, το λένε από το 2010 όλα τα μνημονιακά «παπαγαλάκια». Έτσι, λοιπόν, η στεγαστική κρίση, που συνυπάρχει με τις υπόλοιπες, δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Σκέφτηκαν εκεί στο Μαξίμου «πώς θα χαρίσουμε γη στους ολιγάρχες, χωρίς να μας πάρουν με τις πέτρες;» και βρήκαν τη λύση, αντιπαροχή, αλλά κοινωνική αυτή τη φορά, το δημόσιο δηλαδή, η κοινωνία -εξ ου και η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ»- θα δώσει δημόσια γη από τον λιγοστό δημόσιο χώρο -πού αλλού;- στους ολιγάρχες. Αυτοί θα τη κτίσουν, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να εκμισθώνουν έναντι ενοικίου μέρος αυτών των ακινήτων, ενώ τα υπόλοιπα θα τα εκμεταλλεύονται οι ίδιοι κατά το δοκούν.

Και πώς ξέρουμε, τελικά, ότι θα τα πάρουν οι ολιγάρχες εμείς στο ΜέΡΑ25; Μα, αρκεί να ρίξει κάποιος μία ματιά στις συγκεκριμένες επιλογές που γίνονται για άλλα στεγαστικά έργα ΣΔΙΤ, όπως αυτά των φοιτητικών εστιών. Άρθρο, λοιπόν, του ισότοπου Capital.gr στις 12 Σεπτεμβρίου του 2022 έλεγε τα εξής: «Βρίσκεται σε εξέλιξη και το έργο «Υλοποίηση έργου φοιτητικών εστιών, εκπαιδευτικών, ερευνητικών και λοιπών υποδομών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης με ΣΔΙΤ», ενός διαγωνισμού ύψους άνω των 130 εκατομμυρίων ευρώ με ΦΠΑ. Ήδη εγκρίθηκε η προεπιλογή των πέντε υποψηφίων μνηστήρων, δηλαδή των «ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ», «Ένωσις Προσώπων ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ», «ΑΒΑΣ», «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ» και «ΙΝΤΡΑΚΑΤ». Σημειώνουμε πως το συνολικό

κονδύλι για τις φοιτητικές εστίες θα ανέρχεται στα 500 εκατομμύρια ευρώ». Οι ίδιοι, δηλαδή, αδηφάγοι μνηστήρες, οι ίδιοι ολιγαρχικοί όμιλοι παντού, στην ενέργεια, στα δημόσια έργα, στις κατασκευές.

Η στεγαστική πολιτική της χώρας, κύριε Υπουργέ, δεν δρομολογείται κατ' αυτό τον τρόπο, αλλά αποτελεί προϊόν διαβούλευσης μεταξύ της πολιτείας και των φορέων, οι οποίοι, όμως, τι διατύπωσαν στις απόψεις τους στην ακρόαση; Αρκετοί από αυτούς σας κατηγορήσαν για παντελή απουσία διαβούλευσης και αυτοί σας κατηγορούν, όλοι οι πολίτες δηλαδή, οι φορείς. Οι συγκεκριμένοι φορείς δεν είναι όλοι φίλα προσκείμενοι προς την Αριστερά. Άρα δεν ισχύει ότι σας κάνει κριτική μόνο η Αριστερά.

Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου μικροπολιτικό ή λαϊκίστικο να σας επιρρίπτει κάποιος ευθύνες για προεκλογικό αφήγημα της Κυβέρνησης μέσω του συγκεκριμένου νομοσχεδίου τόσο με αποδέκτες τους πολίτες και ενδεχομένως δικαιούχους των προγραμμάτων που προβλέπονται στο νομοσχέδιο όσο και τους υποψήφιους αναδόχους που θα επωφεληθούν της απαράδεκτης πρακτικής της αντιπαροχής που αναφέρεται στα άρθρα 5 ως 7 ή, για να είμαστε πιο ακριβείς, του ξεπουλήματος της δημόσιας περιουσίας.

Η ΓΣΕΕ από την άλλη, από την πλευρά της, τι λέει; Για παράδειγμα, ανέφερε ότι εκείνοι που βιώνουν τα μεγαλύτερα ζητήματα και είναι γειωμένα στην καθημερινότητά τους είναι οι ενοικιαστές, για τους οποίους δεν αναφέρετε το παραμικρό σε κανένα σημείο του νομοσχεδίου, παρά μόνο τα εισοδηματικά κριτήρια, την ορτίση στο μέλλον αγοράς της κατοικίας, στην οποία πρότερα θα πληρώνουν ενοίκιο κ.λπ.. Ο γενικός γραμματέας του Συνδικάτου Οικοδόμων Αθήνας Παύλος Αλεξανδράκης ανέφερε ότι με ψίχουλα, με ψευτοεπιδοτήσεις και τύπου «pass» δεν βάζονται αυγά, καθώς και ότι την ώρα που η Κυβέρνηση εμφανίζεται ως υμνητής και υπερασπιστής της λαϊκής στέγης, οι πλειστηριασμοί συνεχίζονται σε καθημερινή βάση.

Άρα, δείχνετε σαν να μην αντιλαμβάνεσθε ή να μη θέλετε να αντιληφθείτε την πραγματικότητα, την πραγματικότητα που ισχύει στη στέγαση σήμερα στη χώρα μας. Η λύση, όμως, που θα μπορούσε να φέρει αλλαγή στο τοπίο της στέγης δεν είναι ούτε η αντιπαροχή, ούτε η αγορά κατοικίας, όπως αναφέρεται στο νομοσχέδιο. Είναι αντ' αυτού η ουσιαστική διεύρυνση της κοινωνικής στήριξης των πολιτών, όχι μόνον εκείνων που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των είκοσι πέντε ετών έως τριάντα εννέα ετών, αλλά το σύνολο των πολιτών που είναι μη έχοντες και αδυνατούν να τα βγάλουν πέρα πληρώνοντας τις πάγιες υποχρεώσεις τους. Κρατική, πλήρως δημόσια στήριξη αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα που μας έφεραν μέχρι εδώ. Η ανεξέλεγκτη βραχυχρόνια μίσθωση, η συρρίκνωση του εισοδήματος, η έκρηξη των ενοικίων, η έλλειψη του προσφερόμενου συνόλου κατοικιών, είναι κάποια από τα ζητήματα που θα έπρεπε να αποτελούν προτεραιότητα, όχι το χάρισμα της δημόσιας περιουσίας σε μεγαλοεργολάβους. Γι' αυτό και τα προγράμματα που προβλέπονται στο παρόν νομοσχέδιο θα δυσχεράνουν τη θέση των πολιτών στην οικιστική αγορά.

Ποιος θα επιχειρήσει να εκμεταλλευτεί το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», όταν το μισό εισόδημα πηγαίνει προς τις υποχρεώσεις στέγασης; Ποιος, κύριε Υπουργέ, θα θεωρήσει καλή ιδέα να εμπιστευτεί τον ιδιωτικό τομέα και τις τράπεζες, όταν επί των ημερών σας τα κόκκινα δάνεια πολλαπλασιάζονται και οι τράπεζες μπουκάρουν στις πρώτες κατοικίες των συμπολιτών μας; Ποιος έχει πραγματικά τη δυνατότητα σήμερα να μπει στη διαδικασία να αγοράσει ένα σπίτι και να πληρώνει κάθε μήνα 500, 600 ευρώ, μέχρι και 700 ευρώ; Και αυτό μέχρι τα εβδομήντα του. Άρα, δεν μιλάμε για καμμία ενίσχυση της κοινωνίας απέναντι στη στεγαστική λαίλαπα που έχει δημιουργήσει εκτόξευση ενοικίων ή έλλειψη διαθεσιμότητας σπιτιών λόγω της βραχυχρόνιας μίσθωσης και της golden visa.

Είναι γνωστό, επίσης, ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα αναλαμβάνεται με στόχο το κέρδος. Μάλιστα, οι κατασκευαστικές εταιρείες δεν ενδιαφέρονται μόνο για το κέρδος, αλλά και για τη μεγιστοποίησή του, από την επιλογή χαμηλής ποιότητας υλικών και απουσίας συντήρησης. Όσο και να θριαμβολογεί ο Πρωθυπουργός από το Βήμα της Βουλής στην Ολομέλεια για

τον προϋπολογισμό, για τη στεγαστική πολιτική που θα εισάγετε, γίνεται σαφές πως μετά το Food Pass θα μιλάμε για στέγη pass.

Θα ήταν επίσης αστείο αν δεν ήταν τραγικό, πως στόχος αυτού του νομοσχεδίου, σχετικά με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, είναι η μηδενική φτώχεια, την οποία έχετε αυξήσει δραματικά ενώ είστε Κυβέρνηση, καθώς και η βιωσιμότητα των πόλεων η οποία για σας ενσαρκώνεται εμμέσως και άμεσα με έργα τύπου «μεγάλος περίπατος».

Παράλληλα, η Κυβέρνηση δείχνει να αγνοεί τη συνθήκη του πληθωρισμού ή και να τη θεωρεί παροδική. Τί σημαίνει αυτό; Οι πάντες, πραγματικά -οι σχετικοί επιστήμονες, ακόμα και οι καθ' όλα συστημικών θεσμών-, μας πληροφορούν για νέο περιβάλλον ύφεσης, αφού με βάση τους όρους συναλλαγής για ένα ζευγάρι που θα λαμβάνει δάνειο 150.000 ευρώ με τη μέγιστη προβλεπόμενη διάρκεια αποπληρωμής τριάντα έτη, η μηνιαία δόση θα υπολογίζεται γύρω στα 500 ευρώ.

Στο ίδιο άρθρο είναι προβληματική η απουσία πληροφοριών για τη συμμετοχή των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας στη χρηματοδότηση των δανειακών προγραμμάτων. Από τη στιγμή που αυτά θα καταβάλλονται 25%, όπως αναφέρεται στην ανάλυση του νομοσχεδίου, τα πιστωτικά ιδρύματα αποφασίζουν με βάση την εκτίμησή τους για την πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη και την αξία του εξασφαλιστικού στοιχείου ακινήτου που αγοράζεται, το ποσοστό του τμήματος που θα καλύψουν το δάνειο. Το πώς, όμως, εξασφαλίζεται με αυτόν τον τρόπο η δυνατότητα στους πιο ευάλωτους να λάβουν αδειοδότηση, εξακολουθείτε να μη μας το λέτε.

Φοβόμαστε, από την άλλη, μη τσακωθεί πάλι ο Υπουργός Οικονομικών με τις τράπεζες και πρέπει οι δανειολήπτες να τις διασώσουν ξανά, ενώ έχουν τρομακτική κερδοφορία.

Συμπληρωματικά, πρέπει να αναφερθώ και στο πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΩ». Ποιος ο λόγος ύπαρξης ενός τέτοιου προγράμματος, όταν απευθύνεται σε τόσους λίγους, επιβάλλοντας συγκεκριμένους όρους που το καθιστούν μη ελκυστικό; Επιβαρυντικό για τους ιδιοκτήτες που επιθυμούν, πραγματικά, ωστόσο, να αναβαθμίσουν τις κατοικίες τους. Άλλο ένα σημείο του νομοσχεδίου που διαφημίζεται από το Υπουργείο ως ευεργετικό και δεν μας λέει, όμως, για ποιους.

Εκτός των παραπάνω, η γενική εικόνα φανερώνει ότι η αναφορά του νομοσχεδίου στο ελεγχόμενο ενοίκιο παραπέμπει περισσότερο στην καλή πίστη και στη διακριτική ευχέρεια των αναδόχων, παρά στον πραγματικό έλεγχο των ενοικίων που θα έπρεπε να υπάρχει και ειδικά στην Αθήνα που συμβαίνει το αδιαιχώρητο. Αντί για οριζόντιο κρατικό έλεγχο σε πλατφόρμες και τακτικές βραχυχρόνιας μίσθωσης, που ξέρετε ποιες είναι, αλλά και με θέσπιση πλαφόν ενοικίου ανά περιοχή, τετραγωνικά και έτος δόμησης. Μιλάμε, ουσιαστικά, για εταιρική ευθύνη των κατασκευαστών για λογικό ενοίκιο αν θέλουν και μπορούν.

Στο άρθρο 9, ενώ φαινομενικά μπορεί να φαίνεται ότι είναι ορθή η πρόθεση αναβάθμισης των παρεχουσών κατοικιών, ο συνδυασμός του κριτηρίου του ετήσιου εισοδήματος και της προβλεπόμενης επιδότησης πρακτικά αφήνει πολύ μικρά περιθώρια ανάληψης της σχετικής πρωτοβουλίας.

Στο άρθρο 10, που προβλέπονται ειδικές κατηγορίες για χρήση γης, είναι προβληματική η συμπερίληψη στην ίδια κατηγορία. Παραδείγματος χάριν, πολυκαταστημάτων, εμπορικών καταστημάτων ή καζίνο από τη μία και σχολείων και κατασκηνώσεων από την άλλη. Το πολεοδομικό και οικιστικό τοπίο καθιστά την αναβάθμιση των συγκεκριμένων ως προτεραιότητα.

Με τα άρθρα 13 έως 19, ρυθμίζονται οι διαδικασίες και οι όροι αποκατάστασης των καταστροφικών ζημιών στο Μάτι Αττικής. Πρόκειται για επιβεβλημένη ενέργεια από την πλευρά της πολιτείας.

Στο άρθρο 18, η υποχρέωση απόδειξης περί πρώτης κατοικίας, ενώ αποτελεί ζητούμενο για λόγους ασφαλείας, αντιστρέφει την αλληλουχία που παράγει ασφαλείς και βιώσιμες γειτονιές. Πρώτα η πολιτεία οφείλει να ρυθμίσει οικιστικά και πολεοδομικά μία οικιστική ζώνη με τέτοιον τρόπο, ώστε να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις ασφαλείας και έπειτα να απαιτήσει από τους δικαιούχους προγραμμάτων ότι αυτή αποτελεί την κύρια κατοικία τους.

Καταλήγοντας, ο εμπαιγμός λαμβάνει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις για τους νέους και τα νέα ζευγάρια, καθώς οι προβλέψεις του νομοσχεδίου αφορούν σε έως και μόλις δυόμισι χιλιάδες δάνεια και αυτά υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, σε μία συγκυρία εκτόξευσης των κόκκινων δανείων και των σχετικών πλειστηριασμών. Μόνοι κερδισμένοι θα είναι οι ολιγάρχες τραπεζίτες, μεγαλοκατασκευαστές και αρπακτικά funds.

Όχι μόνο συνεχίζετε την αθλιότητα της αρπαγής της ιδιωτικής περιουσίας των Ελλήνων πολιτών μέσω της πώλησης των κόκκινων δανείων σε αρπακτικά funds, που θεσμοθέτησε ο μνημονιακός ΣΥΡΙΖΑ, αλλά επιπλέον δεν προτείνετε απολύτως τίποτα για την αντιμετώπιση της «φούσκας» που δημιουργεί η εκτός ελέγχου εξάπλωση του Airbnb.

Τέλος, ενώ τα πλουσιοπάροχα δώρα προς αυτούς είναι πολύ συγκεκριμένα, εσκεμμένα αφήνει αδιευκρίνιστες τις σημαντικές διαστάσεις που αφορούν στους, δήθεν, ωφελούμενους των προγραμμάτων, όπως τα σχετικά επιτόκια, τον χρόνο εκμίσθωσης και άλλα, οι οποίες παραπέμπονται για διασαφήνιση στο μέλλον μέσω ΚΥΑ.

Μπροστά, λοιπόν, στην κλεπτοκρατική αρπακτική χυδαιότητα της «Μητσοτάκης Α.Ε.» και της ολιγαρχίας, το ΜέΡΑ25 μιλάει ξεκάθαρα: Άμεση σύσταση οργανισμού κοινωνικής στέγης που θα υλοποιήσει ένα ευρύ πρόγραμμα κοινωνικής στέγης με σχετική παροχή σε όσους το έχουν ανάγκη. Η στέγαση αποτελεί βασικό, ανθρωπινό δικαίωμα, όχι χρηματοοικονομικό παράγωγο προς κερδοσκοπία. Συγκεκριμένα, το ΜέΡΑ25 έχει καταθέσει πρόταση και για όλους αυτούς τους λόγους καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα ένας μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 3^ο Γυμνάσιο Περιστερίου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο θα πάρει τώρα ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Να καλωσορίσουμε κι εμείς τα παιδιά!

Θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να ξεκινήσω με τη δική μας αγωνία, αδυναμία, αλλά και αγάπη προς την αρχαία ελληνική σκέψη. Τι έλεγαν οι πρόγονοί μας και πώς μπορεί να εξοντωθεί ένας λαός, γιατί πλέον τα τελευταία σαράντα χρόνια, με κλιμάκωση από το 2012 και μετά, συντελείται η εξόντωση ενός ολόκληρου λαού, η οικονομική του εξόντωση, η κοινωνική του και σε προγενέστερο χρόνο η πολιτισμική του και πολιτιστική του εξόντωση.

Ο μέγας Αριστοτέλης έλεγε το εξής αμίμητο: «Επιδίωξη της τυραννίας είναι να πτωχεύσουν οι πολίτες, απ' ενός για να συντηρείται με τα χρήματα τους η φρουρά του καθεστώτος, απ' ετέρου για να είναι απασχολημένοι οι πολίτες και να μην τους μένει χρόνος για επιβουλές». Και έδωσε, βέβαια, και τη λύση πώς επιτυγχάνεται αυτό. Και το λέω στα παιδιά γιατί είναι το μέλλον, το αύριο της Ελλάδας, που θα πάρουν μία χώρα διαλυμένη σε όλες τις δομές της, θα πάρουν ένα κράτος συθέμελα ξεχαρβαλωμένο, ηθικά, πολιτισμικά, πολιτιστικά, οικονομικά, κοινωνικά, και θα αναλάβουν τις τύχες αυτής της χώρας.

Πώς πετυχαίνουν, λοιπόν, να ξεχαρβαλώνουν μία χώρα, όπως έλεγε ο Αριστοτέλης; Επιβολή μεγάλων φόρων, απορρόφηση των περιουσιών των πολιτών, κατασκευή μεγάλων έργων που εξαντλούν τα δημόσια οικονομικά.

Εάν διαβάζατε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, εσείς και η Κυβέρνησή σας, αρχαία ελληνική γραμματεία, θα κάνατε τα ακριβώς αντίθετα από ό,τι κάνετε σήμερα, γιατί ο οδηγός για να ξεχαρβαλώσετε μία χώρα είναι ο κυβερνητικός σας οδηγός και η κυβερνητική σας γραμμή.

Τι έλεγε ο Πλάτωνας; «Κάθε λαός είναι άξιος των ανθρώπων

που τον κυβερνούν. Κανείς δεν είναι πιο υποδουλωμένος από εκείνους που εσφαλμένα πιστεύουν πως είναι ελεύθεροι». Σήμερα πιστεύουμε ότι είμαστε ελεύθεροι, αλλά δεν είμαστε ελεύθεροι. Και θα σας το πω με ένα πολύ απλό επιχείρημα: Όταν είσαι χρεωμένος, όταν είσαι δανεισμένος, όταν είσαι πτωχευμένος, όταν δεν παράγεις πλούτο δεν είσαι ελεύθερος, είσαι υπόδουλος. Απλά είναι τα πράγματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Παρακάτω ακριβώς ο Πλάτων λέει το εξής, κύριε Υπουργέ: «Όσοι αδιαφορούν για τα κοινά, είναι καταδικασμένοι να εξουσιάζονται πάντα από ανθρώπους κατώτερους τους».

Και κάνω έκκληση στα νέα παιδιά: Μην αφήνετε τους κατώτερους από εσάς, τους μέτριους, να αποφασίζουν για το δικό σας μέλλον, αυτά τα τριάντα χιλιάδες κομματικά τρωκτικά των δύο, τριών μεγάλων κομμάτων που έχουν βολευτεί παρασιτικά σαν βδέλλες στον κρατικό μηχανισμό. Μην αφήνετε αυτά τα παιδιά, τα κομματικά παιδιά, τα παιδιά του κομματικού σωλήνα, απ' όπου πολλοί εδώ μέσα πέρασαν, εκπαιδεύτηκαν και μετά έγιναν Βουλευτές ή Υπουργοί, να είναι αυτοί που θα καθορίσουν το δικό σας μέλλον. Στις επόμενες εκλογές έχετε μία τεράστια δυνατότητα, μία σφαίρα γιατί η ψήφος είναι σφαίρα. Μία ψήφος μπορεί να σκοτώσει το μέλλον σου ή μία ψήφος μπορεί να σκοτώσει τους δολοφόνους του μέλλοντός σου. Καλώ, λοιπόν, τα παιδιά και το 55% των ανθρώπων που δεν πήγαν να ψηφίσουν το 2019 να πάνε να ψηφίσουν και να τιμωρήσουν αυτούς που οδήγησαν τη χώρα στο γκρεμό, στα τάρταρα και στην άβυσσο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και επειδή θέλω να μιλώ με επιχειρήματα, η ιδιωτική κατανάλωση στη χώρα μας έχει φτάσει στα τάρταρα.

Κύριε Χατζηδάκη, πετύχετε -πρέπει να το πω αυτό- το ακατόρθωτο: Είστε φιλελεύθεροι με κομμουνιστική θεώρηση. Πετύχατε η Ελλάς να γίνει κομμουνιστική χώρα, διότι η πραγματική ιδιωτική κατανάλωση στην Ελλάδα είναι σε επίπεδα Ανατολικής Ευρώπης. Σε χαμηλά επίπεδα του 2021 η πραγματική ιδιωτική κατανάλωση σε σύγκριση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στα πέντε κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη χαμηλότερη πραγματική ιδιωτική κατανάλωση. Είμαστε σε χειρότερη θέση ακόμα και από τη Βουλγαρία. Ω, τι μεγάλη επιτυχία! Πραγματικά χρειάζεται πολύς κόπος για να κάνει την Ελλάδα Βουλγαρία. Πολύς κόπος ή πολλή ανικανότητα! Δυστυχώς, η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ διαθέτουν και τα δύο: και κόπο, για να κάνουν πτωχούς τους Έλληνες και ανικανότητα, για να τους κάνουν πλούσιους!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακολουθούν η Γερμανία, η Δανία. Είναι πολύ μακριά από εμάς. Πάμε τώρα στη γελοιότητα των Food Pass. Ο Χριστός, οι θεοί, και όλοι οι άγιοι μαζί! Οι θεοί για όσους είναι δωδεκαθεϊστές. Υπάρχουν και μερικοί άθεοι. Δεν έχει σημασία.

Food Pass: Ξέρετε πώς το λένε αυτό, κύριε Χατζηδάκη; Θα σας πω εγώ. 1941-1945: Δελτίο σίτισης. Δεν λέγατε Food Pass. Δελτίο σίτισης στα ελληνικά. Γιατί χρησιμοποιείτε τους αγγλικούς όρους, κύριε Υπουργέ; Για να μη θυμηθεί ο μεγάλος σε ηλικία που τότε στην κατοχή έπαιρναν δελτία, κουπόνια σίτισης και πήγαιναν και έπαιρναν ένα φαγητό να φάνε. Και ποιος το λέει αυτό; Η φιλελεύθερη, κύριε Χατζηδάκη, κύριε Υπουργέ, Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, η Κυβέρνηση που προεκλογικά έλεγε ότι είναι εναντίον των επιδομάτων, η Κυβέρνηση που είχε Πρωθυπουργό που έλεγε την 1^η Νοεμβρίου του 2017 πριν γίνει Πρωθυπουργός «δεν θέλουμε ανθρώπους εξαρτημένους από τα επιδόματα, θέλουμε ανθρώπους που θα πάρουν ξανά τη ζωή τους στα χέρια τους». Το πρόβλημα είναι ότι αυτή η Κυβέρνηση κόβει τα χέρια των Ελλήνων και δεν τους αφήνει ελεύθερα τα χέρια να εργαστούν, να έχουν αξιοπρεπή εργασία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάλι επιδόματα. Αυτός είναι ο λόγος, λοιπόν, της προβολής της ισχύος του συγκεκριμένου μέτρου. Food Pass. Δεν λένε δελτίο σίτισης. Και απευθύνονται στους Έλληνες: Αν η αξία σας είναι το Food Pass και στην ουρά να περιμένετε να πάρετε δελτίο σίτισης, τότε ξαναψηφίστε Νέα Δημοκρατία, ΠΑΣΟΚ και ΣΥΡΙΖΑ. Αν η αξία σας, που είναι πολύ μεγαλύτερη από ένα δελτίο σίτισης, είναι πραγματικά καλύτερη και θέλετε να την κάνετε καλύ-

τερη, ψηφίστε Ελληνική Λύση, τη μοναδική λύση, την πραγματική λύση!

Θα σας πω, λοιπόν, γιατί είναι αστεία αυτή η ιστορία. Ο χαρακτηρισμός «αστεία» από την πλευρά μου είναι λάθος, γιατί ο πόνος, η θλίψη, η αγωνία, η πείνα, δεν είναι αστεία κατάσταση. Την κάνετε τραγελαφική εσείς. Ένα άτομο πρέπει να καταναλώσει 220 ευρώ τον μήνα για 22 ευρώ ενίσχυση. Ζευγάρι χωρίς τέκνα 320 ευρώ για 32 ευρώ ενίσχυση. Μονογονεϊκή οικογένεια 320 ευρώ για να πάρει 32.

Θα σταθώ, όμως, στο εξής: Ζευγάρι με τέσσερα παιδιά, ζευγάρι με τρία παιδιά πρέπει να ξοδεύει 620 ευρώ ή 720 ευρώ για να πάρει 62 ή 72 ευρώ. Σε αυτούς τους πολύτεκνους, που τους χρειάζεται η χώρα, γιατί τελειώνουμε δημογραφικά, αντί να τους δώσουμε παραπάνω χρήματα και κίνητρο για να κάνουν κι άλλα παιδιά με αυτές τις επιλογές τους στερείτε τη δυνατότητα να ταϊσουν τα παιδιά τους, όπως και όλους τους Έλληνες.

Και θα σας πω και κάτι. Υπάρχει τετραμελής οικογένεια που ψωνίζει 500 ευρώ; Πείτε μου, κύριε Υπουργέ, υπάρχει οικογένεια στην Ελλάδα που ξοδεύει 500 ευρώ τον μήνα για τρόφιμα; Βρείτε μου; Αν μου βρείτε, σημαίνει ότι ο μισθός είναι 2.000 ευρώ, γιατί έχει και το ενοίκιο του, τα τηλέφωνα του κ.λπ.. Άρα, δεν έχουν λεφτά. Άρα, τους κοροϊδεύετε.

Γιατί το κάνετε αυτό; Γιατί δεν μπορείτε να παράγετε πλούτο; Γιατί δεν μπορεί να παράγει η χώρα μας, να τη βοηθήσετε πραγματικά να γίνει μία χώρα οικονομικά ανθηρή;

Και θα σας πω κάτι ακόμα, κύριε Υπουργέ: Εσείς οι νεοδημοκράτες πριν από μερικές δεκαετίες λέγατε ότι όσοι ξέρουν τα κουπόνια φαγητού ήταν απόφοιτοι του Λομονόσοφ. Το θυμάστε το Λομονόσοφ, κύριε Υπουργέ; Το θυμάστε. Τα λέγατε και εσείς στην ΟΝΝΕΔ. Αν, όμως, τα βαφτίζεις Food Pass είσαι απόφοιτος του Χάρβαρντ! Τα λέω αυτά για να καταλάβετε τη λογική σας. Είναι τραγελαφικά όλα αυτά που συμβαίνουν στη χώρα. Τραγελαφικά πραγματικά.

Και λέει και το εξής αμίμητο ο Υπουργός Αναπτύξεως, ο «Κουλούρης» της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Αδωνις Γεωργιάδης, που το είπε και ο Πρωθυπουργός από αυτό το Βήμα: «Θα πάρω τα λεφτά αυτά από τα διυλιστήρια». Δηλαδή, άφησε κάποιους να κλέψουν επί ενάμιση χρόνο και έρχεται ως κλεπταποδόχος να πάρει κλοπιμαία από τα κλεμμένα των Ελλήνων, δήθεν από τα διυλιστήρια, για να τα επιστρέψει στους Έλληνες. Πραγματικά είναι τραγικό. Πραγματικά είναι βέβηλο.

Και τα λεφτά που επιστρέφει, τα κλεμμένα που παίρνει ο Πρωθυπουργός, πού θα τα δώσει; Όχι στον Έλληνα πολίτη, αλλά στα σουπερμάρκετ από την πίσω πόρτα. Είστε υπηρέτες των ολιγαρχών, των καπιταλιστών, της πλουτοκρατίας! Αυτοί είστε στη Νέα Δημοκρατία!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακούστε, δεν τόλμησε ο Έλληνας Πρωθυπουργός να δώσει τριάντα χιλιάδες επιδόματα παρά να μειώσει 0,1% τον ΦΠΑ. Αν μείωνε 0,1%, 0,2%, μισό τοις εκατό, 1% τον ΦΠΑ, θα ήταν καλύτερο το μέτρο. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί απευθείας στην τσέπη του Έλληνα θα πήγαιναν τα λεφτά αυτά, όχι μπαϊπάς, περιαγωγή, κύριε Υπουργέ, για να δώσουμε λεφτά στους πλουτοκράτες.

Και θα σας αποδείξω κι άλλα, πού αλλού πάνε τα λεφτά, για να καταλάβετε πραγματικά ότι αυτή η Κυβέρνηση είναι μία κυβέρνηση σε αποδρομή, μία κυβέρνηση που φεύγει. Είστε μία κυβέρνηση που ειλικρινά έχει καταλάβει και ο Πρωθυπουργός -και φαίνεται από το άγχος και τον πανικό του- ότι είστε σε αποδρομή. Εμείς θα σας ανοίξουμε τη διαδρομή για να πάτε σε εκλογές, να τις χάσετε και να αποδράσετε! Δεν γίνεται αλλιώς!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακούστε τώρα. Θα πω κάτι στον Υπουργό που το ξέρει και το ξέρουν πολλοί εδώ μέσα, αλλά δεν μιλάνε. Θέλουν να πετύχουν τώρα να καταργηθούν και τα χαρτονομίσματα και επιχειρούν διά της βίας να επιβάλουν στον Έλληνα να πληρώνει με κάρτες. Όσες φορές και αν γυρίσεις ένα πενήνταευρω από συναλλαγές, η αξία του θα παραμείνει 50 ευρώ. Αν το γυρίσεις, το πληρώσει ο ένας στον άλλο, στον άλλον, στον άλλο, είναι 50 ευρώ. Αν τα πενήνταευρα, όμως, διακινούνται με κάρτα, η τράπεζα θα χρεώνει σε κάθε συναλλαγή 1%, ίσως και περισσότερο, και μετά από

εκατό συναλλαγές η τράπεζα θα έχει πάρει 50 ευρώ, θα έχει ληστέψει τον Έλληνα και θα είναι ικανοποιημένη η τράπεζα. Ντροπή! Ούτε αυτά δεν ξέρουν οι Βουλευτές, οι εκπρόσωποι του ελληνικού Κοινοβουλίου, οι «φωστήρες» που παίρνουν εντολές από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τους τραπεζίτες, για να επιβάλουν ηλεκτρονικές συναλλαγές σε κάθε διαδρομή του χρήματος.

Πραγματικά, το ίδιο συμβαίνει ακριβώς, κύριε Υπουργέ, και με το Food Pass σας, το δελτίο σίτισης. Τι λέει, λοιπόν; Ότι πρέπει να γίνονται μέσω τραπεζών και ηλεκτρονικά. Μα, αν εγώ πληρώσω ηλεκτρονικά σημαίνει ότι θα χάσω το 10% με 12% της αξίας των 100, 200, 300 ευρώ που μου δίνετε. Πάλι με κλέβετε. Ποιος τα παίρνει τα λεφτά; Η τράπεζα τα παίρνει. Μα, τόση αγάπη για τους τραπεζίτες και καθόλου για τους πολίτες; Αναρωτιέμαι.

Ζούμε, λοιπόν, κύριε Χατζηδάκη, στη χώρα ενός ιδιότυπου, ιδιώνυμου σοσιαλκομμουνισμού. Εξάλλου, το είπε και ο Πρωθυπουργός. Παρακολουθήσεις πολιτών, απαγόρευση κυκλοφορίας, δελτίο σίτισης, δελτίο για θέρμανση, δελτίο για καύσιμα. Δεν ζούμε στην Ανατολική Γερμανία του Χόνκερ. Ζούμε στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας και του κ. Μητσοτάκη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Αυτή είναι η αλήθεια και ό,τι και να μας λέτε εσείς, εμείς θα επιμένουμε στην αλήθεια και στην πραγματικότητα. Και θα σας πω κάτι, κύριε Χατζηδάκη, με όλη τη συμπάθεια που μπορεί να τρέφω στο πρόσωπο πολλών Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας. Για εμάς στην Ελληνική Λύση δεν ασκείτε κοινωνική πολιτική. Για εμάς στην Ελληνική Λύση εσείς ως Νέα Δημοκρατία και τα υπόλοιπα κόμματα δεν ασκείτε κοινωνική πολιτική. Κοινωνική πολιτική δεν είναι να φροντίζεις τους φτωχούς. Κοινωνική πολιτική είναι να φροντίζεις να μην υπάρχουν φτωχοί στην Ελλάδα αυτή είναι η διαφορετική φιλοσοφία της Ελληνικής Λύσης-, παράγοντας, κυρίως, πλούτο και όχι χρέη και δάνεια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Παντού αστοχίες. Και όταν λέω παντού, κύριε Υπουργέ, εννοώ παντού. Είσαστε η Κυβέρνηση που υποσχεται τα πάντα στους πάντες γιατί έρχονται εκλογές. Θυμάμαι τον κ. Οικονόμου, τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο σήμερα, προεκλογικά όταν ο ΣΥΡΙΖΑ έκανε τα ίδια με εσάς -γιατί είστε τόσο ίδιοι, τόσο προβλεψίμοι- που άρχισε να χαρίζει λεφτά, έβγαине ο Οικονόμου και έλεγε ότι αυτό είναι ψηφοθηρική, καλποθηρική πολιτική. «Κλέβουν, υπαρπάζουν την ψήφο των Ελλήνων με «ψίχουλα»», έλεγε ο Οικονόμου. Τώρα εγώ τι μπορώ να πω για εσάς; Πείτε μου εσείς τι μπορώ να πω, κύριε Χατζηδάκη, για εσάς που κάνετε το ίδιο ακριβώς; Πετάτε τα λεφτά από τα παράθυρα. Περίπου 50 δισεκατομμύρια ευρώ τα πετάξαμε τα τελευταία χρόνια, 40 δισεκατομμύρια ευρώ από τα lockdown χάσαμε ως οικονομία, στον τζίρο. Κάνετε τεράστια ζημιά, καταστρέψατε τη χώρα κι όμως χαίρεστε, λέτε ότι τα κάνετε καλά.

Πραγματικά απορώ με τους Βουλευτές και Υπουργούς της Νέας Δημοκρατίας. Θα θυμίσω μια δήλωση ενός Υπουργού, του κ. «Κουλούρη» της Νέας Δημοκρατίας, 3 Σεπτεμβρίου του 2019: «Σε έναν χρόνο θα πετάμε με υδροπλάνα, θα γίνει ό,τι πρέπει για να πραγματοποιηθεί αυτό». Υδροπλάνα εγώ δεν βλέπω, αεροπλάνα και ελικόπτερα βλέπω μετά από τις εκλογές για πολλούς. Θα φύγετε γρήγορα -σας το λέω- και τρέχοντας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Λέγατε όλο το καλοκαίρι στον ελληνικό λαό ψέματα, συνεχώς, ότι ο τουρισμός «ανθεί», ότι έρχονται τουρίστες, λέγατε κύριε Χατζηδάκη, ότι γεμίσαμε τουρισμό! Μειωμένες κατά 3,1% είναι οι εισπράξεις στα έσοδα από τον τουρισμό, γιατί κάνετε λάθος στον τουρισμό, γιατί νομίζετε ότι είναι βιομηχανική παραγωγή ο τουρισμός. Δεν είναι βιομηχανία ο τουρισμός, είναι παροχή υπηρεσίας και εσείς ξέρετε και λίγα οικονομικά, κύριε Χατζηδάκη. Άλλο παροχή υπηρεσίας, που εγκυμονεί κινδύνους και από απρόβλεπτους εξωγενείς παράγοντες και άλλο βιομηχανική παραγωγή. Δεν είναι το ίδιο πράγμα.

Να σας πω και γιατί κάνετε λάθη. Σας διαβάζω τη δήλωση του Πρωθυπουργού, γιατί προέρχομαι από τη Θεσσαλονίκη. Εγώ, ξέρετε, κύριε Χατζηδάκη, μένω ανατολικά και ευτυχώς η Νέα Δημοκρατία προέβλεψε το μετρό όταν φεύγω από το κέντρο να πηγαίνει στο αεροδρόμιο απευθείας. Τους ευχαριστούμε θερμά

γι' αυτό. Γιατί είναι η μοναδική χώρα που το μετρό δεν πάει αεροδρόμιο, αλλά δεν έχει σημασία. Θα πηγαίνουμε και με τα πόδια, θα πηγαίνουμε στην Καλαμαριά και από εκεί θα πηγαίνουμε με τα πόδια! Έλεγε, λοιπόν, ο Πρωθυπουργός «δείξτε μου μια χώρα που το μετρό δεν πάει στο αεροδρόμιο». Απρίλιος 2019 τώρα: «Τον Απρίλιο του 2023 θα είναι έτοιμο το μετρό». Μετά το πήγε στο τέλος του 2023. Τώρα είπε «το αργότερο στις αρχές του 2024». Το βλέπω για το 2114 τελικά! Δεν είναι έτσι, δεν είναι αυτή λογική -επαναλαμβάνω- σοβαρής οικονομικής, αλλά και πολιτικής που πρέπει να εμπιστευθεί ο ελληνικός λαός.

Θα σας πω, λοιπόν, που αποτύχατε, ένα προς ένα. Τι έλεγε προεκλογικά ο Πρωθυπουργός και τι έγινε μετεκλογικά, ένα προς ένα, για να καταλάβει ο ελληνικός λαός γιατί δεν πρέπει να ψηφίσει Νέα Δημοκρατία. Γιατί πήραν μία λεκτική αστοχία κάποιος στη Νέα Δημοκρατία και την κάνανε σημαία, το «Πρώτο Ψέμα». Για τα δάνεια που κατήγγειλα εδώ και τα διέγραψαν στο «Πρώτο Ψέμα», δεν έγραψε το «Πρώτο Θέμα» τίποτα. Στη λεκτική αστοχία βασίστηκαν, στο σαρόνι που έκανα, και το έκαναν ολόκληρο θέμα. Δεν πειράζει, έτσι είναι, όταν στον ηλίθιο δέχεται το φεγγάρι με το δάχτυλό σου ο ηλίθιος κοιτάει το δάχτυλο, όχι το φεγγάρι. Ας κοιτάνε το δάχτυλο.

Τι έλεγε ο Πρωθυπουργός; «Όχι επιδόματα». Δίνει επιδόματα.

«Ναι στην ακύρωση της Συμφωνίας των Πρεσπών», έτσι έλεγε, να την ακυρώσουμε. Τώρα λέει «έχει συνέχεια το κράτος».

«Όχι υποδοχή λαθρομεταναστών» έλεγε, «δεν μπορούν να ενσωματωθούν». Τώρα τους λέει: welcome.

Τρίτον, πριν από τις εκλογές έλεγε «να στις εξορμήσεις», μετεκλογικά είπε «όχι στις εξορμήσεις».

«Όχι στην οικογενειοκρατία και στους διορισμούς μετακλητών και φίλων». Τετρακόσιους σαράντα συμβούλους έχει ο Έλληνας πρωθυπουργός!

«Ναι σε μικρό και ευέλικτο υπουργικό σχήμα» έλεγε ο Πρωθυπουργός προεκλογικά. Πενήντα έξι, πενήντα επτά, πενήντα οκτώ, πενήντα εννιά, εξήντα, εβδομήντα, ογδόντα Υπουργούς και οι περισσότεροι -και δεν στεναχωριέστε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας- από το ΠΑΣΟΚ! Δεν στεναχωριέστε, κύριε Χατζηδάκη; Κάνετε αγώνες για την παράταξη, από την ΟΝΝΕΔ, τη ΔΑΠ, αγωνιστήκατε, τρέξατε, μαλώσατε. Και έχετε βολέψει το μισό ΠΑΣΟΚ! Το άλλο μισό έχει πάει στον ΣΥΡΙΖΑ και λίγο έχει μείνει στο ΠΑΣΟΚ.

Σας τα λέω αυτά για να καταλάβετε πόσο αντιπαθή είναι η άσκηση της πολιτικής σας. Έλεγε ο κύριος Πρωθυπουργός πριν το 2019, Ιανουάριο μήνα: «Είμαι φιλελεύθερος στην οικονομική πολιτική. Όχι στα διάφορα επιδόματα, όχι στα διάφορα pass». Και τώρα μας πηγαίνει πασαπόρτο με τα επιδόματα! Πείτε μου, κύριε Υπουργέ, πώς να σας πάρω στα σοβαρά; Πώς μπορεί ο ελληνικός λαός να σας πάρει στα σοβαρά; Σας παίρνουν στα σοβαρά αυτοί οι μετακλητοί, οι «κολλητοί», οι τριάντα χιλιάδες διοικητές που βολέψατε. Πήρε μια είκοσι πεντάχρονη -λέει- ο Βορίδης και την πήγε ως γενική γραμματέα στο Υπουργείο Αιγαίου, είκοσι πέντε χρόνων κοριτσάκι. Γιατί τα κάνετε αυτά; Δεν λέω, μπορεί το παιδί να είναι διάνοια, να είναι Αϊνστάιν. Έτσι κι αλλιώς όλοι οι Αϊνστάιν στη Νέα Δημοκρατία μαζευτήκατε, γι' αυτό τα κάνετε μπάχαλο! Αλλά εν πάση περιπτώσει, να σοβαρευτούμε λίγο. Είκοσι πέντε χρόνων παιδάκι γενικός γραμματέας! Δεν γίνονται, δεν είναι κράτος αυτό, είναι λάφυρο, το χρησιμοποιείτε ως λάφυρο, λαφυραγωγείτε πάνω στον πόνο, στο αίμα, στην ανεργία, στη φτώχεια, στην πείνα του Έλληνα.

Πάμε τώρα και στα διάφορα περιέργα που γίνονται στα εθνικά θέματα, για να κλείσουμε και σιγά σιγά. Πραγματικά απορώ για τον κ. Τσίπρα και τον κ. Ανδρουλάκη και το λέω εντίμως. Μαθαίνουμε από τα τουρκικά μέσα και από τον γερμανικό Τύπο ότι συναντήθηκε μυστικά -όπως το ακούτε-, κρυφά, η διευθύντρια του διπλωματικού γραφείου του Πρωθυπουργού με τον κ. Καλίν και συμφώνησαν κάποια πράγματα. Δεν το διαψεύδει η Κυβέρνηση και δεν ρωτάει ούτε ο κ. Τσίπρας ούτε ο κ. Ανδρουλάκης τι στο καλό συμφώνησαν μεταξύ τους, να ξέρουμε τι συμφώνησαν. Κανείς δεν μιλάει. Αυτή η περιέργη σιωπή, την οποία μπορώ να χαρακτηρίσω και ομερτά υπερκομματική, οδηγεί στη Χάγη. Εκεί θέλετε να πάτε και ο κ. Τσίπρας και ο κ. Ανδρουλάκης και ο κ. Μητσοτάκης την Ελλάδα, στη Χάγη. Δεν θα σας επιτρέψουμε να

πάτε στη Χάγη και να ηττηθούμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων! Είναι έγκλημα ιστορικό!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Συμφωνία του Αιγαίου, όπως στις Πρέσπες, δεν θα κάνει η Νέα Δημοκρατία διότι ο Αντώνης Σαμαράς αργά το θυμήθηκε. Τα λέει σε κάτι ιδρύματα δικά του, αλλά δεν έρχεται εδώ να καταψηφίσει.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

Εδώ είναι η Βουλή και ο ναός της δημοκρατίας, όχι βαλβίδες ασφαλείας του κόμματος οι δηλώσεις πολιτικών προσώπων που έχουν ένα ειδικό βάρος, όπως του πρώην Πρωθυπουργού.

Και τώρα μαθαίνω από τον τουρκικό Τύπο ότι ετοιμάζονται οι Τούρκοι, κύριε Υπουργέ, να μας καταγγείλουν στα διεθνή δικαστήρια για τη σφαγή στην Τριπολιτσά. Το ξέρετε;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Για το νομοσχέδιο θα μιλήσετε, κύριε Πρόεδρε;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ούτε τα βασικά δεν ξέρεις, κύριε συνάδελφε. Οι Πρόεδροι μιλάνε και λένε ό,τι θέλουν. Μάθε τα βασικά και έλα να ξαναμιλήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ! Μην διακόπτετε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Τα βασικά να μάθεις και τον Κανονισμό της Βουλής. Συμφωνείς εσύ σε αυτό που είπα να ενημερωθούμε τι έκανε στη Γερμανία και με τι συμφώνησε το κόμμα σου;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Έχω εμπιστοσύνη στον Πρόεδρό μου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Μόνο εσύ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Όλοι μας.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Μην στεναχωρείσαι, θα είσαι υποψήφιος πάλι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Σας παρακαλώ, όχι διάλογο. Κύριε Πρόεδρε, συνεχίστε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Θα είσαι υποψήφιος του κόμματος. Θα είσαι υποψήφιος, θα ξαναμπείς. Δεν ξέρω αν θα εκλεγείς. Θα σε δω εκεί μετά από τις εκλογές. Διότι μετά από τις εκλογές ανοίγουν τα στόματα όλων των δυσαρεστημένων. «Εγώ τα έλεγα» θα λέει ο κύριος, «τα έλεγα, δεν με άκουγαν». Τώρα του έχει εμπιστοσύνη.

Πόση εμπιστοσύνη μπορείς να έχεις σε έναν άνθρωπο, ο οποίος έλεγε «θα καταργήσω τη Συμφωνία των Πρεσπών, θα την καταγγείλω» και δεν την κατήγγειλε; Εγώ καθόλου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάμε, λοιπόν, για τη σφαγή της Τριπολιτσάς. Αγωνίζονται, λέει, για να την κάνουν δημόσια και διεθνή. Και ακούστε τώρα τι σημαίνει Τουρκία.

Είχα δώσει μία μελέτη στη Νέα Δημοκρατία πριν από ενάμιση χρόνο εδώ για το πώς στη Χαλκίδα μπορούν οι Ευβοείς, οι της πόλεως εκεί, από τη δύναμη της παλίστριας να κερδίσουν δωρεάν ρεύμα. Ολόκληρη μελέτη εμπειρογνομόνων κατέθεσα στα Πρακτικά. Δεν την πήρε κανείς τους. Ξέρετε γιατί δεν την πήραν; Δεν θέλουν τζάμπα ενέργεια για τους Έλληνες, θέλουν ακριβή ενέργεια για να κονομάνε οι πάροχοι, οι ανεμογεννήτριες και τα φωτοβολταϊκά.

Η Τουρκία, λοιπόν, επενδύει 150 εκατομμύρια κατ' ελάχιστον στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας για να κάνει τη μεγαλύτερη μονάδα παραγωγής κυματικής ενέργειας στον κόσμο. Είναι ένα μεγάλο βήμα που κάνει η Τουρκία, είναι πιλότος για την Ευρώπη.

Ακούστε τώρα, αυτό που τους λέγαμε πριν από ενάμιση χρόνο εδώ με μελέτη! Γι' αυτό η Ελληνική Λύση πρέπει στις εκλογές να κερδίσει, γιατί και άποψη έχουμε και πρόταση έχουμε, κακεντρέχεις δεν είμαστε, κακοπροαίρετοι δεν είμαστε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και ενώ, λοιπόν, απειλούν τη χώρα μας οι Τούρκοι, ο Πρωθυπουργός θέλει να πάρει τους S-300 και να τους στείλει εκεί. Εσείς εμπιστευτείτε τον, δικαίωμά σας, αλλά δεν μου απάντησε ο Πρωθυπουργός. Θα φύγουν οι S-300 από την Κρήτη, και ή όχι; Έχουμε στείλει εκατόν είκοσι δύο TOMA-BMP-1, δεκαπέντε χι-

λιάδες βλήματα των 73 χιλιοστών, είκοσι πέντε ρουκετοβόλα RM-70 των 122 χιλιοστών, δεκαπέντε χιλιάδες ρουκέτες των 122 χιλιοστών, είκοσι χιλιάδες επιθετικά τυφέκια AK-47 Καλάσνικοφ, τρία εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες φυσίγγια των 7,62 χιλιοστών, εξήντα Manpads FIM-92 Stinger, δεκαεπτά χιλιάδες βλήματα πυροβολικού, χίλιες εκατό αντιαρματικές ρουκέτες RPG.

Και, ταυτόχρονα -στα Πρακτικά της Βουλής να μάθει ο Έλληνας- η ελληνική Κυβέρνηση εγγυάται παροχή της εγγύησης του ελληνικού δημοσίου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ποσού 45 εκατομμυρίων ευρώ για τη χορήγηση έκτακτης ανάγκης δόσης στην Ουκρανία από το περίπου 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ που θα δώσουμε στην πορεία.

Θα δώσω εγώ στους Ουκρανούς λεφτά και δεν θα δώσω στον φτωχό τον Έλληνα, στον άστεγο, στον πεινασμένο; Τι λέτε μωρέ; Και αφού έχετε τόση αγωνία για την Ουκρανία, γιατί δεν επιδεικνύετε την ίδια αγωνία για τα κατεχόμενα στην Κύπρο, για τους αδερφούς μας Κυπρίους; Γιατί δεν μιλάτε για το θέμα αυτό;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Όχι, λοιπόν, υποδείξεις στα όρια της γραφικότητας στην Ελληνική Λύση. Διότι είμαστε η μοναδική σοβάρη φωνή εδώ που γίναμε ανάχωμα στον παραλογισμό, στον φασισμό, στον ναζισμό, στις γελοιοότητες όλων των προηγούμενων, για να ξέρουμε τι λέμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και, βέβαια να πω και για τον κ. Τσίπρα. Ο αντιαμερικανισμός του κ. Τσίπρα σταματά στα σύνορα της Ειδομένης. Έκανε ένα βήμα, μίλησε στη Σερβία σε ένα συνέδριο και εκεί άρχισε να βρίζει τη Ρωσία και έγινε διπλωματικό επεισόδιο. Αποχώρησε ο Πρεσβευτής της Ρωσίας από το Βελιγράδι, λόγω των όσων έλεγε ο Τσίπρας. Κανένα μέσο της Νέας Δημοκρατίας και κανένα άλλο μέσο δεν ανέφερε το διπλωματικό επεισόδιο που έγινε.

Αλλά είπαμε, οι συριζαίοι είναι ωραίοι. Μπορεί να είναι και αντιαμερικανοί, μπορεί να είναι και φιλοαμερικανοί. Μπορεί να είναι και με τη Ρωσία, μπορεί να είναι και με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Μπορεί να είναι και με την ολιγαρχία, αλλά να είναι και με τους φτωχούς. Μπορεί να είναι και με τις εισπρακτικές, αλλά και με αυτούς τους δανειολήπτες.

Εμείς είμαστε με την Ελλάδα και τους Έλληνες, ούτε με τη Ρωσία ούτε με την Τουρκία ούτε με την Αμερική και με κανέναν, για να μάθει ο ελληνικός λαός την αλήθεια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και για το πόσο τρέμει, κύριε Χατζηδάκη, η Νέα Δημοκρατία την Ελληνική Λύση, δεν θα επικαλεστώ δημοσιεύματα της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ», δικών σας εφημερίδων, ούτε των Παραπολιτικών του κ. Κουρτάκη ή της Μαλαματίνας, πώς λέγεται. Θα επικαλεστώ το χθεσινό δημοσίευμα που έγινε και θα σας αναφέρω γιατί είστε βρόμικοι, όχι εσείς, κύριε Υπουργέ, αλλά όλο το σύστημά σας.

Τρέμετε. Εσείς προσωπικά στη Νέα Δημοκρατία μιλάτε για κυβερνητική αυτοδυναμία. Και εδώ διαφέρουμε εμείς. Εμείς μιλάμε για ελληνική αυτοδυναμία, ενώ εσείς μιλάτε για κυβερνητική αυτοδυναμία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Είμαστε ο εχθρός σας και έχουμε δίκιο σε όσα λέμε. Ο εχθρός της Νέας Δημοκρατίας είμαστε εμείς, η Ελληνική Λύση. Όλοι οι άλλοι τα έχουν βρει μεταξύ τους και φαίνεται από τα νομοσχέδια που ψηφίζουν. Εχθρός σας είμαστε εμείς.

Και θα πω κάτι στον κ. Μητσοτάκη. Ο εχθρός αρχίζει να γίνεται επικίνδυνος, όταν αρχίζει να έχει απόλυτο δίκαιο και η Ελληνική Λύση έχει απόλυτο δίκαιο και είναι επικίνδυνη για όλο το σύστημα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Σας διαβάζω λοιπόν ένα site χθεσινό της παρατάξεώς σας. Ακούστε ποια είναι η Νέα Δημοκρατία. Αυτοί νομίζουν ότι θα μας φοβίσουν, θα μας εκβιάσουν. «Φορολογικός έλεγχος σε Αρχηγό μικρού πολιτικού κόμματος που κινείται στα δεξιά της Νέας Δημοκρατίας και το οποίο όχι μόνο θα ξαναμπει στη Βουλή αλλά πιθανολογείται ότι θα έχει ενεργό ρόλο σε κυβέρνηση συνεργασίας». Και μιλάει για το ΣΔΟΕ ότι μου κάνουν έλεγχο τώρα.

Να υπενθυμίσω στους κυρίους του site της Νέας Δημοκρατίας -νεοδημοκρατικό είναι αυτό- ότι πρώτον, σε τρία χρόνια τον Βε-

λόπουλο τον έλεγξε είκοσι φορές η εφορία. Είκοσι φορές εμένα ως φυσικό πρόσωπο και ως διαχειριστή εταιρείας. Δεν βρήκε το παραμικρό. Δεν βρήκαν τίποτα.

Απελπισμένοι, λοιπόν, οι τύποι της Νέας Δημοκρατίας και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί, πήγαν σε συγγενείς, κουμπάρους μου και σε εταιρείες που είμαι και μικρομέτοχος, για να καταλάβετε τι σημαίνει βρομιά, βόθρος μιας συστημικής διακυβέρνησης που χτυπάει τον αντίπαλο και νομίζει ότι μπορεί να χτυπήσει τον αντίπαλο μέσω της οικογένειάς του.

Ακούστε. Ένας εκβιασμός που νομίζουν κάποιοι ότι μπορούν να μας κάνουν είναι το γνήσιο αποδεικτικό στοιχείο και πιστοποιητικό της ανικανότητας μας κυβέρνησης. Επειδή πολιτικά δεν μπορείτε να αντιπαρατεθείτε, βάζετε αυτούς τους αλήτες -γιατί περί τέτοιων πρόκειται- να λένε ψέματα.

Ντρέπομαι πραγματικά για όλους σας, ντρέπομαι και για τον Πρωθυπουργό, ντρέπομαι γιατί, προσωπικά, ο Βελόπουλος δεν χτύπησε κανέναν εδώ μέσα, αλλά έβαλε το ΕΣΡ ο Πρωθυπουργός μέσω του Κουτρουμάνου, που αυτός τον διόρισε όχι ο ΣΥΡΙΖΑ - ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν κυβέρνηση αλλά η εισήγηση Κουτρουμάνου είχε το όνομα Μητσοτάκη, με βάλανε να πληρώσω 1,5 εκατομμύριο πρόστιμο για κάτι που έλεγαν όλα τα κανάλια. Δεν μίλησα. Τρέχω στα δικαστήρια. Θα τρέχω συνεχώς.

Βάζετε υπηρεσίες να με ελέγχουν είκοσι και πλέον φορές σε τρία χρόνια. Δεν μίλησα, δεν απάντησα. Τώρα θα σας πω. Όχι μόνο δεν σας φοβόμαστε, όχι μόνο δεν εκβιαζόμαστε, όχι μόνο δεν τρέμουμε, αλλά θα μας τρέμετε όταν ακούτε Ελληνική Λύση. Είμαστε διάφανοι και κρυστάλλινοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και ποιο είστε; Αυτό εδώ, αφού εμπιστεύεστε τον Πρωθυπουργό, πρέπει να σας κάνει να κατεβάσετε το κεφάλι. Η Ελλάδα, δεύτερη χώρα παγκοσμίως στην παραγωγή ψευδών ειδήσεων. Αυτή είναι η χώρα της Νέας Δημοκρατίας.

Αυτή είναι η χώρα της εμπιστοσύνης του κυρίου. Ε, να, λοιπόν, η εμπιστοσύνη σου! Να τη χαιρέσαι! Ρεζίλι, ρεντίκολο έγινε η Ελλάδα διενθώς από την Κυβέρνησή σου. Εσύ μπορεί να έχεις εμπιστοσύνη, εμείς δεν έχουμε καμμία εμπιστοσύνη.

Κι επειδή το μέγα θέμα είναι τα δάνεια, θα ξαναφέρω τα ονόματα εδώ μέσα ένα προς ένα, τα ονόματα των τοκογλύφων φίλων σας και του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ και του ΣΥΡΙΖΑ. Γιατί όλοι αυτοί μαζί είναι.

Πρώτο θέμα, έκανε κούρεμα 30 εκατομμύρια η Νέα Δημοκρατία. Μαρινόπουλος, Βωβός, Καλλιμάνης, «FOLLI-FOLIE», Βερόπουλος, Μαϊλλης, Δάβαρης, Σελόντα, Νηρέας, Δίας, Μπουτάρης και πολλοί άλλοι, όλοι εκατομμυριούχοι, τους έκαναν κουρέματα οι τράπεζες επί Νέας Δημοκρατίας, που δεν μπορούν να γίνουν κουρέματα στα δάνεια. Στον φτωχό τον Έλληνα του παίρνετε το σπίτι. Του παίρνετε το σπίτι! Αυτό πρέπει να σας κάνει να ντρέπεστε.

Οι εισπρακτικές που έχουν σχέση με τα κόμματα. Η «Cerved Credit Management Greece», Γκίκας, Μάναλης, φιλικές σχέσεις με τη Νέα Δημοκρατία. «LPA Services», Τζοάνα Δελούδη, φιλικές σχέσεις με ΣΥΡΙΖΑ, είναι ο κ. Ανδρικόπουλος. «Perper Greece», φιλικές σχέσεις με ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ.

Μου τηλεφώνησε η κ. Κατσέλη και μου λέει «Εγώ, κύριε Βελόπουλε, δεν είμαι μέτοχος της επιχείρησής», της λέω «Τι είστε;», μου λέει «Σύμβουλος στο διοικητικό συμβούλιο, μη εκτελεστικό όργανο». Μάλιστα. Δηλαδή εγώ είμαι σύμβουλος σε μια εισπρακτική εταιρεία, έχω κάνει έναν νόμο πριν από μερικά χρόνια και συμβουλευώ την εταιρεία πώς θα κάνει διάτρηση του νόμου. Νόμιμο είναι. Ηθικό δεν ξέρω αν είναι, κρατάω τις επιφυλάξεις μου για πολλούς.

PIMCO, Ορέστης Τσακαλώτος, ιδρυτής και CEO, σχέση με ΣΥΡΙΖΑ συγγενική, αλλά δεν υπάρχει οικογενειακή ευθύνη. Κι έχουμε και το παιδί μας, το πουλάνε της Νέας Δημοκρατίας, Πάτσης. Τώρα τι να συζητάμε; Τι να λέμε;

Εισπρακτικές εταιρείες: «CEPAL», Θεόδωρος Αθανασόπουλος. «INTRUM HELLAS», Γεώργιος Γεωργακόπουλος. «THEA ARTEMIS», Παναγιώτης Αλεξάκης. «RESOLUTE ASSET». Ονόματά τα έχω δώσει. Ακούστε όμως τι έγινε και να με ακούσουν και τα παιδιά από τα θεωρεία. Ενώ ήταν η πρώτη φορά που στην ελληνική Βουλή δόθηκαν ονόματα, κανονικά, ένα προς ένα, πρό-

εδροι, διοικητικό συμβούλιο κ.λπ., όλοι, μόνο εγώ, μόνο εμείς, κανένα κανάλι, κανένας εισαγγελέας, κανένα μέσο, ούτε σάιτ, τίποτα, δεν ανέφεραν για τα ονόματα αυτών που πίνουν το αίμα του ελληνικού λαού μέσω τοκογλυφίας και τρωκτικών. Γιατί; Γιατί, κύριε συνάδελφε; Διότι έχετε εμπιστοσύνη στον Πρωθυπουργό εσείς. Δικαίωμά σας.

Αφήστε, λοιπόν, εμείς να έχουμε εμπιστοσύνη στον ελληνικό λαό, στην Ελληνική Λύση, μήπως ο τόπος πάει επιτέλους μπροστά!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Εδώ κλείνω και θα το ξαναπώ ακόμη μια φορά: Όταν εσείς θα επιμένετε και θα μιλάτε για κυβερνητική αυτοδυναμία, η Ελληνική Λύση θα μιλάει για ελληνική αυτοδυναμία, για αυτοδυναμία και αυτεξούσιο της Ελλάδος και των Ελλήνων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Κάπου εδώ να ευχηθώ σε όλους. Και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί το κρύβετε, politically correct όλοι. Και εύχομαι στα μηνύματα των πολιτικών Αρχηγών να υπάρχει αυτό. Όλοι λέτε καλές γιορτές. Γιατί; Γιατί ντρέπεστε να πείτε καλά Χριστούγεννα; Μεγαλώσαμε όλοι με τα Χριστούγεννα. Θα δείτε τα μηνύματα τα περσινά του κ. Μητσοτάκη, του κ. Τσίπρα και των υπόλοιπων πολιτικών Αρχηγών, του ΚΚΕ το καταλαβαίνω έχει μια αντίληψη ιδεολογική. Εσάς τους παραδοσιακούς της παρατάξεως που λέτε καλά Χριστούγεννα και το αποφεύγει ο Πρωθυπουργός, δεν σας νοηλαί. Δεν έχει πει ποτέ καλά Χριστούγεννα. Δεν λέει καλά Χριστούγεννα.

Εμείς, λοιπόν, λέμε το εξής: Όσοι δήμαρχοι επιχειρούν να φωτίσουν τους δρόμους στα σπίτια τους με φωτάκια και λαμπάκια, ενώ το νόημα θα ήταν να φωτίσουν τις ψυχές τους, να σκέφτονται πως την ώρα που βάζουν λεφτά, 1 και 2 και 3 εκατομμύρια, για λαμπάκια στους δρόμους ότι υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν να φάνε, υπάρχουν άνθρωποι που είναι άστεγοι, υπάρχουν άνθρωποι που δεν έχουν ένα κομμάτι ψωμί, δεν έχουν να ντυθούν. Το καταλαβαίνουμε αυτό;

Ας σταματήσουμε τα φωτάκια. Ας δούμε την ψυχή μας και την καρδιά μας. Ας αγκαλιάσουμε τον Έλληνα, να είμαστε αλληλέγγυοι μαζί του και να στηρίξουμε τον κάθε Έλληνα ο οποίος έχει πρόβλημα οικονομικό.

Κι εμείς τολμάμε να λέμε καλά Χριστούγεννα, χριστιανοί. Καλά Χριστούγεννα, φίλες και φίλοι.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», τριάντα δύο μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 3^ο Γυμνάσιο Περιστερίου, το δεύτερο τμήμα αυτού.

Σας καλωσορίζουμε στη Βουλή.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα ξεκινήσουμε πλέον με τον κατάλογο ομιλητών. Καλούμε στο Βήμα τον κ. Γιόγιακα Βασίλειο από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά έχει ζητήσει τον λόγο ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κινήματος Αλλαγής κ. Κατρίνης.

Θερμή παράκληση προς όλους: Γνωρίζετε πολύ καλά ότι ο κατάλογος των ομιλητών, που ενεγράφησαν, δηλαδή, για να μιλήσουν είναι εξήντα επτά. Θερμή παράκληση να τηρείται το επτάλεπτο. Διότι εάν δεν τηρηθεί έστω ο χρόνος αυτός, που ούτως ή άλλως ο κατάλογος είναι μεγάλος και θα υπάρξουν, βέβαια, παρεμβάσεις Υπουργών, Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων και πάει λέγοντας, θα ξημερώσει το νομοσχέδιο σήμερα.

Κύριε Γιόγιακα, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Κατ' αρχάς να ευχηθώ κι εγώ καλά Χριστούγεννα στον κ. Βελόπουλο από καρδιάς, όντας ορθόδοξος και χριστιανός. Να του πω ότι έχουμε απόλυτη εμπιστοσύνη στον Πρόεδρό μας, τον Κυ-

ριάκο Μητσοτάκη, και στην Κυβέρνησή μας και σίγουρα η Κυβέρνησή μας θα είναι εκ νέου και αυτοδύναμη και ελληνική.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι χρήσιμο να πούμε, και από αυτό το Βήμα, τι ακριβώς γίνεται με αυτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας, για κάτι που ο κ. Βελόπουλος, κύριε Υπουργέ, δεν ανέφερε απολύτως τίποτα.

Είναι πρώτα απ' όλα μια πρωτοβουλία που απευθύνεται στους νέους, στις νέες οικογένειες και στα πιο χαμηλά εισοδήματα, μια πρωτοβουλία που είναι μόνο ένα μέρος της στεγαστικής πολιτικής της Κυβέρνησής μας και μια πρωτοβουλία από τις πολλές που έχει αναλάβει η σημερινή Κυβέρνηση για να βελτιώσει το επίπεδο διαβίωσης των νεότερων ανθρώπων. Είναι μια πρωτοβουλία, που δεν υπόσχεται να λύσει το στεγαστικό πρόβλημα για όλους όσους έχουν ανάγκη. Υπόσχεται όμως να δώσει λύσεις, να δώσει επιλογές, εκεί που μέχρι σήμερα δεν υπήρχαν, σε κάποιους που έχουν περισσότερη ανάγκη.

Βλέποντας συνολικά τα τέσσερα βασικά μέτρα στεγαστικής πολιτικής που φέρνει το νομοσχέδιο, μπορούμε να πούμε ότι κερδίζουν όλες οι εμπλεκόμενες πλευρές. Κερδίζουν οι νέοι, κερδίζουν τα νεαρά ζευγάρια, οι νέες οικογένειες, που θα μπορούν να αποκτήσουν αξιοπρεπή στέγη με πολύ ευνοϊκούς όρους, με δόση στεγαστικού πολύ χαμηλότερη από το ενοίκιο που θα πλήρωναν για το ίδιο τους το σπίτι, με επιτόκιο στο 1/4 των εμπορικών επιτοκίων ή και μηδενικό για τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, με την ίδια συμμετοχή να είναι στο 10% της αξίας του ακινήτου, τουλάχιστον στο μισό από ό,τι προβλέπεται συνήθως.

Κερδίζουν και οι πιο ευάλωτοι, οι νέοι με τα χαμηλά εισοδήματα, που θα μπορούν να μείνουν σε μια αξιοπρεπή στέγη, με ενοίκιο που θα καταβάλλεται για τρία χρόνια από το ελληνικό δημόσιο και οι νέοι που θα μπορούν να μείνουν με χαμηλό ενοίκιο σε σπίτι που έχει χτιστεί σε δημόσιο ακίνητο και έχει παραχωρηθεί προς εκμετάλλευση σε ιδιώτη.

Κερδίζουν οι ιδιοκτήτες, που θα μπορούν να ανακαινίσουν το ξενοίκιαστο ακίνητό τους με κατά 40% χαμηλότερο κόστος, όσο και η επιδότηση που θα πάρουν, και να το βγάλουν ξανά στην αγορά για ενοικίαση.

Αρα κερδίζουν και όσοι αναζητούν σπίτι για να νοικιάσουν, αφού αυξάνεται η προσφορά ενοικιαζόμενης κατοικίας.

Κερδίζει το ελληνικό δημόσιο, γιατί θα αξιοποιηθεί περιουσία που σήμερα είναι ανεκμετάλλευτη και μάλιστα με τρόπο που υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, αφού αφορά και την κοινωνική κατοικία.

Κερδίζουν οι επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα στην αγορά ακινήτων και στην οικοδομή που θα αναλάβουν την ανέγερση και την εκμετάλλευση κατοικιών σε δημόσια ακίνητα.

Κερδίζουν όλοι και στη μεγάλη εικόνα κερδίζει η χώρα, στο μέτωπο του δημογραφικού προβλήματος, στο μέτωπο της ανάπτυξης της οικονομίας με ιδιωτικές επενδύσεις και αξιοποίηση της δημοσίας περιουσίας, στο μέτωπο της αγοράς ακινήτων με την ανανέωση του γερασμένου αποθέματος κατοικιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει γίνει δεύτερη φύση της Αντιπολίτευσης να αμφισβητεί ακόμα κι εκείνα τα μέτρα που έχουν ξεκάθαρη κοινωνική στόχευση. Τα έχουμε δει σε προηγούμενα νομοσχέδια για την εργασία και την κοινωνική ασφάλιση. Το είδαμε ακόμα και τις τελευταίες μέρες με το market pass.

Το πρόβλημα είναι ότι, όπως γίνεται και τώρα με το νομοσχέδιο αυτό, πέφτουν σε αντιφάσεις. Ας μας πουν, τελικά, το νομοσχέδιο είναι προεκλογικό χαρακτηρισμό ή εξυπηρετεί τα συμφέροντα των εργολάβων; Διότι είτε θα είναι φιλολαϊκό και θα μιλά σε δεκάδες χιλιάδες ωφελούμενους ή θα απευθύνεται σε λίγους. Δεν μπορεί να είναι και το ένα και το άλλο.

Ας μας πουν, τελικά, αφού φοβούνται, κύριε Υπουργέ, ότι θα δημιουργηθεί μια νέα γενιά κόκκινων δανείων, γιατί ζητούν να μπορούν να πάρουν δάνειο συμπολίτες μας οι οποίοι αποδεδειγμένα δεν είναι σε θέση να το εξυπηρετήσουν; Ας μας πουν, τελικά, πώς επιχορηγούνται οι εργολάβοι, αφού το δημόσιο δεν βάζει ούτε 1 ευρώ στην «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» και μάλιστα αφού δεν δίνει την κυριότητα των ακινήτων παρά μόνο την εκμετάλλυσή τους για ορισμένο χρόνο;

Αυτές οι αντιφάσεις, αυτή η σύγχυση, κυρίες και κύριοι συνά-

δελφοι, μαρτυρούν μόνο ένα πράγμα: Αμηχανία. Την κατανοούμε, αλλά δεν μας αφορά όπως δεν μας αφορά και όπως δεν αφορά και τον κόσμο εκεί έξω, κύριε Υπουργέ.

Αυτό που τον ενδιαφέρει είναι ότι βρίσκεται σε εξέλιξη μια κοινωνική στρατηγική στέγασης άνω του 1,7 δισεκατομμυρίου ευρώ, από την οποία θα ωφεληθούν εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες συμπολίτες μας.

Σε αυτή περιλαμβάνονται και άλλα μέτρα πέρα από αυτά που συζητάμε σήμερα. Είναι η αναδρομική αύξηση του στεγαστικού επιδόματος κατά 50% για πενήντα χιλιάδες φοιτητές. Είναι οι φοιτητικές εστίες με πάνω από οχτώ χιλιάδες κλίνες, συνολικά, που θα ξεκινήσουν να κατασκευάζονται το 2023 σε πέντε περιοχές της χώρας μας. Είναι τα προγράμματα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ» για νέους, για την ενεργειακή αναβάθμιση ιδιοκατοικούμενου ακινήτου.

Αυτό που επίσης ενδιαφέρει τον κόσμο εκεί έξω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι όλα αυτά που γίνονται από τη σημερινή Κυβέρνηση προκειμένου να βελτιώσει την οικογενειακή και επαγγελματική ζωή των νέων μας, την αύξηση του κατώτατου μισθού, την μείωση φορολογικών συντελεστών, το πρώτο ένοσημο, τα προγράμματα των εκατό χιλιάδων θέσεων εργασίας, την νέα επικουρική ασφάλιση, αλλά και την αύξηση των θέσεων στους βρεφονηπιακούς σταθμούς, τις «Νταντάδες της Γειτονιάς», την αύξηση και επέκταση των γονικών αδειών, το επίδομα γέννας και πολλά άλλα.

Όλα αυτά γίνονται υπεύθυνα, βήμα προς βήμα και πάντα μέχρι εκεί που επιτρέπουν οι δυνατότητες της οικονομίας. Ούτε με πλειοδοσία ούτε με μαγικές λύσεις ούτε με υποσχέσεις προς όλους. Και αφήνουμε στην κρίση της κοινωνίας όσους καταφεύγουν σε εμπόριο ελπίδας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλούμε τώρα στο Βήμα τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κινήματος Αλλαγής, τον κ. Μιχάλη Κατρίνη.

Έχετε τον λόγο, κύριε συνάδελφε.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ (Επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κινήματος Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλες οι εξαγγελίες ή οι νομοθετικές πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης είναι σαφές ότι είναι ενταγμένες σε έναν προεκλογικό ορίζοντα. Μόλις όμως εξαντληθεί αυτός ο ορίζοντας θα λάβουν και τις πραγματικές τους διαστάσεις. Θα αποτελούν λόγια και πράξεις χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα. Άλλωστε, υπάρχει δείγμα γραφής. Υπάρχει μέτρο κρίσης και σύγκρισης με την νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης για τον πτωχευτικό νόμο, τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, τα κόκκινα δάνεια. Μιλάμε για την πλήρη και απόλυτη αποτυχία της Κυβέρνησης. Και για να καλυφθεί αυτή η αποτυχία -και αυτή η αποτυχία- πιστοκρατεύονται πυροτεχνήματα, όπως αυτό που πέταξε ο κ. Μητσοτάκης το Σάββατο το βράδυ από αυτό το Βήμα για την επιδότηση του 10% των δαπανών νοικοκυριών για τρόφιμα.

Μάλιστα εμβρόντητη η Εθνική Αντιπροσωπεία αλλά και οι Έλληνες πολίτες παρακολουθήσαμε το Σάββατο το βράδυ σύσσωμη την Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας χωρίς συναίσθηση και χωρίς επίγνωση, να χειροκροτούν όρθιοι με πάθος και ενθουσιασμό τις εξαγγελίες για το food pass, με σαφή πρόθεση εκμετάλλευσης της κατάστασης.

Κι όπως εύστοχα διάβασα σε μία ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η εικόνα μιας Κοινοβουλευτικής Ομάδας -πολλά από τα μέλη της οποίας είναι κληρονόμοι εξουσίας και πλούτου- να χειροκροτά με πάθος την εξαγγελία ενός ευκαιριακού επιδόματος για τους συμπολίτες μας που βρίσκονται σε ανάγκη, είναι απάναντι σε κάθε έννοια σεβασμού και δημοκρατικού ήθους. Και θα έπρεπε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, να είστε πιο συνεσταλμένοι και πιο συγκρατημένοι όταν αναφέρεστε στους συμπολίτες μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην καθημερινότητά τους.

Βέβαια, το πυροτέχνημα του food pass έσβησε μόλις ήρθε μια πρώτη εξειδίκευση από το Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με

αυτό, για μια οικογένεια με δύο παιδιά τίθεται όριο δαπανών 520 ευρώ και η μηνιαία ενίσχυση θα είναι 52 ευρώ. Δηλαδή για να το κάνουμε λιανά, 1,7 ευρώ την ημέρα για κάθε μέλος της οικογένειας.

Και όλα αυτά γιατί ο Πρωθυπουργός είπε ότι 10% πληθωρισμός 10% επιδότηση, την στιγμή που ο πληθωρισμός στα τρόφιμα τον Νοέμβριο είναι 12,8% και θα αυξηθεί τους επόμενους μήνες.

Όλα αυτά ενώ η Κυβέρνηση δεν κάνει κανέναν έλεγχο για πάταξη αισχροκέρδειας στην αγορά, παρά μόνο την παραμονή των εμφανίσεων του Πρωθυπουργού για καθαρά επικοινωνιακούς λόγους. Όλα αυτά ενώ η Κυβέρνηση υιοθετεί την κοινοτική οδηγία για φορολόγηση των υπερκερδών των εταιρειών πετρελαιοειδών, ενώ δεν υιοθετεί την κοινοτική οδηγία για μείωση του ΦΠΑ στα βασικά είδη διατροφής και διαβίωσης.

Και, βέβαια, είναι γνωστό ότι τα υπερκέρδη από τα διυλιστήρια θα εισπραχθούν το νωρίτερο σε έξι μήνες από σήμερα που μιλάμε. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το στεγαστικό πρόβλημα το οποίο συζητάμε είναι ένα εκρηκτικό κοινωνικό πρόβλημα. Όταν ο Νίκος Ανδρουλάκης ανέδειξε το συγκεκριμένο ζήτημα πριν μερικούς μήνες, η Κυβέρνηση ήταν στην κυριολεξία αλλού. Είχε υποβαθμίσει πλήρως το συγκεκριμένο θέμα.

Τι άλλαξε άραγε από τότε και σήμερα συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο; Αυτό που άλλαξε είναι ότι έρχονται εκλογές και η Κυβέρνηση αναζητεί αφήγημα για την κοινωνική κατοικία, αφού μετά την παρέμβαση του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ και τα ευρωπαϊκά παραδείγματα κατανόησε, έστω και τώρα, την τεράστια σημασία του θέματος.

Θα δούμε όμως ότι δεν πρόκειται μόνο για ένα προεκλογικό χαρακτήρα πυροτέχνημα, αλλά υποκρύπτονται πολλά άλλα. Η Κυβέρνηση δεν ασχολείται καν με τις αιτίες που τροφοδοτούν και ενισχύουν την έλλειψη στέγασης και στέγης για τα νέα ζευγάρια, όπως είναι ότι δεν προστατεύεται πλέον η κύρια κατοικία. Και η απάντησή που έχει η Κυβέρνηση σε αυτό το πρόβλημα είναι μία μόνο λέξη Πάτσης, κατασχέσεις και πάνω από διακόσιες πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί ακινήτων την επόμενη πενταετία πάνω σε στεγαστικά δάνεια τα οποία έχουν αγοραστεί σε εξευτελιστικές τιμές.

Μια άλλη αιτία είναι η αύξηση των ενοικίων. Κόστος ενοικίου 32,5% αυξημένο μέσα σε έναν χρόνο, κόστος ενοικίασης φοιτητικών κατοικιών 22% αυξημένο σε έναν χρόνο, ενώ το διαθέσιμο απόθεμα κατοικιών φοιτητών μειώθηκε 25%, σε σχέση με το 2021.

Αττίς τρίτη, είναι η ανεξέλεγκτη και χωρίς κανόνες ανάπτυξη του Airbnb. Ποιες είναι οι συνέπειες; Ακίνητα που βρίσκονται σε καθεστώς μακροχρόνιας μίσθωσης τώρα διατίθενται μόνο για βραχυχρόνια, ενώ υπάρχει και αγορά που είναι αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη χρήση και τροφοδοτείται και από την golden visa.

Όμως, με όλα αυτά έχουμε ένα πολύ μεγάλο έλλειμμα ακινήτων και κατοικιών για την κοινωνική κατοικία και, βεβαίως, οι πολίτες βλέπουν εξωφρενικές τιμές ενοικίασης για τα λίγα ακίνητα που υπάρχουν, την ίδια στιγμή που ενώ η Κυβέρνηση εξαγγέλλει καθεστώς ρύθμισης, που είναι αναγκαίο για τη βραχυχρόνια μίσθωση, αυτό ακόμα το περιμένουμε.

Τέταρτη αιτία, είναι ότι οι τιμές των ακινήτων συνεχίζουν να ανεβαίνουν, παρ' ότι ο ρυθμός πωλήσεων κατοικιών έχει πέσει.

Πέμπτη αιτία, είναι ότι θα επιδεινωθεί το πρόβλημα από την αδυναμία των πολιτών να αποπληρώσουν τα στεγαστικά τους δάνεια, την στιγμή που από τον Ιούλιο μέχρι σήμερα, μέχρι τώρα που μιλάμε, υπάρχει μία αύξηση 25% της δόσης του δανείου του στεγαστικού και επίκειται ακόμα μεγαλύτερη αύξηση του επιτοκίου το επόμενο διάστημα.

Έχουμε το υπαρκτό πρόβλημα όσων πήραν στεγαστικά δάνεια με ρήτρα ελβετικού φράγκου και βρίσκονται σε πλήρη απόγνωση. Είναι γνωστό το θέμα, το ξέρουν όλοι, το ξέρει και η προηγούμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ το ξέρει και η σημερινή Κυβέρνηση. Ασχολείται όμως η Κυβέρνηση με το ζήτημα των δανειοληπτών ελβετικού φράγκου; Όχι δεν ασχολείται, παραπέμπει το θέμα στις καλές δυνάμεις και οι άνθρωποι αυτοί κινδυνεύουν να χά-

σουν την κύρια κατοικία τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που έφερε η Κυβέρνηση είναι καθαρά προεκλογικού χαρακτήρα. Κι αυτό φαίνεται από το γεγονός- όπως ανέλυσε ο εισηγητής μας, ο Γιώργος Μουλκιώτης -ότι τόσο το ποσό των πόρων που θα διατεθούν όσο και ο αριθμός των ωφελομένων, υπολείπονται κατά πολύ από το 1,8 δισεκατομμύριο και τις εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες ωφελομένων που εξαγγέθηκαν.

Πόσοι νέοι άνθρωποι, είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, μπορούν να δώσουν προκαταβολή ή να πληρώνουν μηνιαία δόση της τάξης των 400 και πλέον ευρώ, όπως προβλέπεται από αυτό το νομοσχέδιο, όταν το 55% των νέων θέσεων εργασίας είναι η εκ περιτροπής απασχόληση ή μερική απασχόληση με μισθούς κάτω από 400 ευρώ;

Και δεν είναι τυχαίο ότι στη συζήτηση του νομοσχεδίου στην αρμόδια επιτροπή, οι μόνοι οι οποίοι εκφράστηκαν θετικά για το νομοσχέδιο ήταν οι εκπρόσωποι των τραπεζών και ο διορισμένος από την Κυβέρνηση Διοικητής της ΔΥΠΕ.

Από εκεί και πέρα, βέβαια, υπάρχουν και γκρίζες ζώνες. Αναφερόμαι στο εφεύρημα της Κυβέρνησης που βαφτίστηκε -σε αυτό έχετε μεγάλη δεινότητα, στο να βαφτίσετε- ως «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ». Πίσω από αυτό υποκρύπτεται η εκχώρηση ακινήτων του δημοσίου σε μεγάλα εργολαβικά συμφέροντα που θα έχουν κυρίαρχο δικαίωμα στην εκμετάλλευση και θα διαθέτουν μόνο τμήμα ακινήτων για κοινωνική κατοικία, άγνωστο με ποιους όρους, γνωστό ότι αυτοί οι όροι θα είναι επ' ωφελεία τους.

Γιατί δεν ακολουθήσατε το μοντέλο της Πορτογαλίας με είκοσι έξι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες αλλά και με γενναία χρηματοδότηση αυτού του θεσμού μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, και αρκεστήκατε στο να βάλετε εκατό μόνο κατοικίες μέσα στη χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης; Άλλο μετά, όταν το ΠΑΣΟΚ ανέδειξε το θέμα, αν ακούσατε πριν και τώρα φέρνετε αυτό το νομοσχέδιο. Γιατί δεν υιοθετήσατε την πρότασή μας για έναν οργανισμό στεγαστικής πολιτικής, μέσα στον οποίο θα ενταχθεί και ο φορέας επαναπόκτησης και επαναμίσθωσης ακινήτων που προβλέπει ο Πτωχευτικός Κώδικας που τον έχετε ψηφίσει δύο χρόνια και ακόμη μέχρι και σήμερα δεν έχει συσταθεί;

Όχι μόνο δεν υιοθετήσατε τις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ αλλά δεν κάνατε και τίποτα για μια πολιτική που θα είχε ορατό αντίκρυσμα στη μάχη με το νούμερο ένα εθνικό κίνδυνο, το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Πρωθυπουργός στην ομιλία του στον προϋπολογισμό προσπάθησε για μία ακόμα φορά να ταυτίσει το ΠΑΣΟΚ με τον ΣΥΡΙΖΑ, επειδή το ΠΑΣΟΚ του ασκεί κριτική, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο που ο ΣΥΡΙΖΑ επιχειρούσε να ταυτίσει το ΠΑΣΟΚ με τη Νέα Δημοκρατία, επειδή το ΠΑΣΟΚ είχε και έχει ως αδιαπραγμάτευτη στρατηγική επιλογή την αυτόνομη πορεία ή επειδή πολύ απλά δεν προσχρεώνει στο μέτωπο του λαϊκισμού. Στην ουσία, το πρόβλημα τόσο της Νέας Δημοκρατίας όσο και του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι το ΠΑΣΟΚ έχει συγκροτημένες, ρεαλιστικές προγραμματικές θέσεις και προτάσεις. Αυτό, δηλαδή, που δεν έχει κανένας από τους δύο.

Θα αναφερθώ στην πρόταση που έχουμε για την κοινωνική στέγη και περιλαμβάνει αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, όμως, με προτεραιότητα ως κυρίαρχη επιλογή, προκειμένου να κατασκευαστούν, όχι εκατό όπως είχαμε προβλέψει αλλά χιλιάδες κατοικίες που θα διατίθενται με χαμηλό ενοίκιο σε νέους και οικογένειες με δημιουργία αποθεμάτων κοινωνικών κατοικιών. Το έκανε, το κάνει ήδη η Πορτογαλία.

Φορολογικές ελαφρύνσεις αλλά και χρηματοδότηση του κόστους ανακατασκευής και ανακαίνισης αλλά και ενεργειακής αναβάθμισης σε ιδιοκτήτες κενών κατοικιών, υπό τον όρο να τις διαθέσουν στη συνέχεια για μακροχρόνια ενοικίαση σε προσιτές τιμές.

Διεύρυνση των δικαιούχων της επιδότησης ενοικίου με κοινωνικά, βεβαίως, και αντικειμενικά κριτήρια και επαναφορά της έκπτωσης φόρου ενοικίου για τα παιδιά που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους. Και, βεβαίως, μία πρόβλεψη για τα παιδιά που σπουδάζουν σε πόλεις που αποτελούν τουριστικό προορισμό, όπου όλοι ξέρουμε ότι εκεί το πρόβλημα είναι πολύ πιο έντονο.

Αυτή είναι η πρόταση του ΠΑΣΟΚ για τη στέγαση των νέων, για την κοινωνική κατοικία, για ένα οξύ πρόβλημα που σήμερα λαμβάνει εκρηκτικές κοινωνικές διαστάσεις. Βεβαίως, σε αυτή την πρόταση θα προσθέσουμε την επαναφορά της προστασίας της κύριας κατοικίας και την πρόταση για την προστασία των δανειοληπτών με ρήτρα ελβετικού φράγκου.

Βάλτε, λοιπόν, δίπλα-δίπλα αυτές τις προτάσεις, με τις αντίστοιχες και της Κυβέρνησης αλλά και του ΣΥΡΙΖΑ έστω και αυτές που υπάρχουν. Έχουν καμμία σχέση οι δικές μας προτάσεις με αυτές που σήμερα τίθενται σε συζήτηση; Φυσικά και δεν έχουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το μίσος του κ. Μητσοτάκη προς το ΠΑΣΟΚ έχει ιστορικό αλλά και οικογενειακό υπόβαθρο. Στη συζήτηση για τον κρατικό προϋπολογισμό, ο Πρωθυπουργός προχώρησε σε μια πρωτοφανή απρέπεια. Επιχείρησε να παραληρήσει το ΠΑΣΟΚ με τον κ. Καμμένο. Προφανώς ξέχασε ότι ο κ. Καμμένος αναδείχθηκε Βουλευτής όταν στη θέση του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας ήταν ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης. Προφανώς ξέχασε και ότι ο ίδιος μαζί με τον κ. Καμμένο ήταν στο αντιμνημονιακό στρατόπεδο και υπόσχονταν εύκολες λύσεις όταν παίζονταν η τύχη της χώρας. Κυρίως, όμως, ξέχασε ότι το ΠΑΣΟΚ είναι το κόμμα που ίδρυσε ο Ανδρέας Παπανδρέου και είναι η συνέχεια της μεγάλης δημοκρατικής παράταξης.

Και αν ο κ. Μητσοτάκης δεν σέβεται το ΠΑΣΟΚ, οφείλει να σέβεται ότι είναι Πρόεδρος ενός κόμματος που ίδρυσε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, ενός κόμματος με το οποίο, ναι, το ΠΑΣΟΚ είχε και έχει πολύ μεγάλες διαφορές. Οι ηγέτες, όμως, της Νέας Δημοκρατίας στην πλειοψηφία τους συμπεριφέρονταν πάντα με ευπρέπεια, και σίγουρα δεν είχαν διολισθήσει σε αντιδημοκρατικές και καθεστωτικές πρακτικές παρακολουθώντας τους πολιτικούς αντιπάλους και όχι μόνο.

Το γεγονός, λοιπόν, αυτό και μόνο καταδεικνύει την τοξική, πραγματικά, παρουσία του κ. Μητσοτάκη στο πολιτικό σκηνικό. Γύρω από τον Πρωθυπουργό έχει δημιουργηθεί μία υγειονομική ζώνη -θα μπορούσα να τη χαρακτηρίσω-, αφού κανείς πλέον δεν θέλει να συνεργαστεί μαζί του. Ο κ. Μητσοτάκης δεν ταυτίζεται με την πολιτική σταθερότητα. Ταυτίζεται με την υπεράσπιση των συμφερόντων των πλουσίων, με αντιδημοκρατικές μεθοδεύσεις, με την υπονόμευση των δημοκρατικών ελευθεριών. Αποτελεί εμπόδιο για τις ομαλές πολιτικές εξελίξεις στη χώρα, την αναγκαία συναίνεση και συνεννόηση σε θέματα όπως η εξωτερική πολιτική, η άμυνα και η εθνική ασφάλεια.

Μπορεί να υπάρξει συναίνεση, ανοχή με κάποιον ο οποίος έστησε ή έστω ανέχτηκε έναν παρακρατικό μηχανισμό παρακολούθησών; Με κάποιον που έχει απλώσει ένα πέπλο προστασίας για τους ενόχους αυτού του πρωτοφανούς σκανδάλου;

Πραγματικά, θλίβομαι για το γεγονός ότι τόσο η Νέα Δημοκρατία όσο και ο ΣΥΡΙΖΑ μετέτρεψαν τη συζήτηση του προϋπολογισμού σε πεδίο φτηνής αντιπαράθεσης και μάλιστα γύρω από έναν τομέα που θα έπρεπε να ενώνει όλους τους Έλληνες. Και αναφερόμαι στην εθνική άμυνα.

Την Κυριακή πληροφορηθήκαμε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης -και όχι της χώρας μας- για τη συνάντηση της Διευθύντριας του Διπλωματικού Γραφείου του Πρωθυπουργού με τον εκπρόσωπο του Τούρκου Προέδρου, με γερμανική και πάλι μεσολάβηση, προκειμένου, όπως ειπώθηκε, να υπάρξει αναθερμάνση των σχέσεων Ελλάδας - Τουρκίας. Και για να μην υπάρχουν παρερμηνείες, τονίζω ότι η θέση του ΠΑΣΟΚ είναι ότι πρέπει να υπάρχουν δίαυλοι διαλόγου με την Τουρκία.

Αλλά ποια είναι η ατζέντα αυτού του διαλόγου; Δεν μπορεί, προφανώς, να είναι οι ανιστόρητες τουρκικές διεκδικήσεις εις βάρος των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Αυτό είναι μια ξεκάθαρη θέση. Όπως, λοιπόν, και το καλοκαίρι του 2020, και πάλι πληροφορηθήκαμε από την τουρκική πλευρά για τη συνάντηση που έγινε την Κυριακή. Αυτό γίνεται, γιατί προφανώς ο Πρωθυπουργός θεωρεί προσωπική του υπόθεση την άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Δεν θεωρεί απαραίτητο να ενημερώνει ούτε τους πολιτικούς Αρχηγούς ούτε τον ελληνικό λαό.

Μόνο που η Ελλάδα ανήκει σε όλους τους Έλληνες και κυρίως στους Έλληνες, για να θυμηθούμε και πάλι τον Ανδρέα Παπανδρέου. Η ελληνική εξωτερική πολιτική απέναντι στην Τουρκία είχε πάντα σταθερές, σταθερές που τις σεβάστηκαν όλες οι κυ-

βερνήσεις από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα. Εύχομαι και ελπίζω να μην παραβιαστούν από αυτή την Κυβέρνηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ δεν πιέζεται, δεν εκβιάζεται, δεν έχει ανάγκη να αποδείξει τη στάση ευθύνης του απέναντι στη χώρα. Δεν προσφέρεται ως βολικός εταίρος, επειδή θέλουν να κυβερνήσουν ανεξέλεγκτα αυτοί που δοκιμάστηκαν και απέτυχαν, αυτοί που δεν έχουν ούτε μία θετική πρόταση να καταθέσουν.

Η αυτόνομη πορεία του ΠΑΣΟΚ είναι αδιαπραγμάτευτη όσα μέτρα πίεσης και αν επιστρατευτούν. Γιατί εμείς απευθυνόμαστε και κοιτάμε στα μάτια τους πολίτες, για να μας δώσουν τη δύναμη να ανατρέψουμε τη λογική που προσπαθεί να εγκλωβίσει τον ελληνικό λαό σε μια επιλογή ανάμεσα στη Νέα Δημοκρατία και τον ΣΥΡΙΖΑ. Μια επιλογή απελπισίας, μια επιλογή χρεοκοπίας, μια επιλογή παραίτησης.

Γιατί όλοι αυτοί θέλουν χρεοκοπημένο, παρατημένο και απελπισμένο τον ελληνικό λαό, για να πανηγυρίζουν κραυγάζοντας όταν δίνουν επιδόματα για προεκλογική χρήση και μόνο.

Εμείς, όμως, θέλουμε ο ελληνικός λαός να έχει υπερηφάνεια, αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία για ένα καλύτερο αύριο, ένα καλύτερο αύριο για τους νέους, με ελπίδα, όμως, με αξιοπρέπεια και ευκαιρίες, για να μπορέσουν οι νέοι μας να αλλάξουν τη μοίρα και την προοπτική αυτού του τόπου, για να μπορέσουμε να κάνουμε και πάλι περήφανη και την Ελλάδα αλλά και τους Έλληνες.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Κατρίνη.

Πριν δώσω τον λόγο στον επόμενο ομιλητή, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα ένας μαθητές και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γενικό Λύκειο Αλιβερίου.

Σας καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Μπουκώρο, για ποιον λόγο;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Για ένα σχόλιο δύο λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Αρχικά, χαίρομαι που άκουσα τον επικεφαλής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής να υπογραμμίζει την αναγκαιότητα ύπαρξης διαύλων επικοινωνίας. Βέβαια δεν κατάλαβα τον επόμενο συλλογισμό του, ότι είναι η τουρκική ατζέντα σε αυτόν τον δίαυλο επικοινωνίας που επικρατεί.

Έχουμε μια Κυβέρνηση η οποία ενισχύει συνεχώς την άμυνα της χώρας, τη διπλωματική θέση της χώρας με συμμαχίες παντός, και αντιμετωπίζει από το 2020 υβριδικό πόλεμο στα σύνορα με τον Έβρο και όλη αυτή τη διπλωματική επίθεση, την ανιστόρητη, από πλευράς της Τουρκίας.

Αυτό, κύριε Πρόεδρε, εις ό,τι αφορά τα σοβαρά και τα ζητήματα όπου θα πρέπει να υπάρχει ένα μίνιμουμ εθνικής ενότητας.

Ως προς τα υπόλοιπα ζητήματα και την επίθεση του εκπροσώπου του ΠΑΣΟΚ εναντίον του Πρωθυπουργού μέσα, αν θέλετε, από την υιοθεσία ακραίων θέσεων που ακούγονται, απλώς και μόνο επιβεβαιώνει τον Πρωθυπουργό, ότι το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής έχει χαράξει ρότα πορείας-συνεργασίας με τον ΣΥΡΙΖΑ.

Δεν ξέρω αν άλλα κόμματα έχουν πρόβλημα ηγεσίας αλλά σε μας ο ηγέτης μας και Πρωθυπουργός δεν διαχωρίζεται από την παράταξη, και αυτές οι πονηρές προσεγγίσεις ότι ξεχωρίζουμε την παράταξη από τον εν ενεργεία Πρωθυπουργό, Πρόεδρό μας και ηγέτη μας, δεν πείθουν απολύτως κανένα.

Εις ό,τι αφορά το νομοσχέδιο, κύριε Πρόεδρε, ένα και μόνο σύντομο σχόλιο. Ακούω ότι είχε κάνει εξαγγελίες ο Νίκος Αν-

δρουλάκης από τον Σεπτέμβριο για στεγαστική πολιτική, ακούω ότι το προέβλεπε ο ΣΥΡΙΖΑ από την προηγούμενη κυβερνητική του θητεία.

Θέλω να φρεσκάρω λίγο τη μνήμη σας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και να σας πω ότι η συγκροτημένη, η οργανωμένη στεγαστική πολιτική ανακοινώθηκε από τον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη από την Έκθεση της Θεσσαλονίκης. Έκτοτε επανήλθε από την άνοιξη ακόμα ο αρμόδιος Υπουργός, ο Κώστας Χατζηδάκης.

Για πρώτη φορά -και θέλω να το υπογραμμίσω αυτό- κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και ενώ υπήρχε ένα αποθεματικό αναξιοποίητο να λιμνάζει στα ταμεία του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΑ, εδώ και δώδεκα χρόνια, είναι αυτή η Κυβέρνηση, με Υπουργό τον Χατζηδάκη και Πρωθυπουργό τον Μητσοτάκη που έρχεται να αξιοποιήσει αυτό το μεγάλο κεφάλαιο 1,7 δισεκατομμυρίου και οκτώ μήνες συγγράφει ένα νομοσχέδιο πρωτοποριακό, που για πρώτη φορά δίνει στέγη στα νέα ζευγάρια όχι επιδότηση ενοικίου. Είναι εντελώς διαφορετικό πράγμα. Η επιδότηση ενοικίου βαδίζει σύμφωνα με τις αντοχές των δημοσίων ταμείων.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, τι ακριβώς κάνει; Θα μιλήσει για το νομοσχέδιο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Βεβαίως! Γιατί; Δεν έχω δικαίωμα να μιλήσω για το νομοσχέδιο;

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Σε ένα λεπτό;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Αλήθεια λέτε; Ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ηρεμήστε, ηρεμήστε! Τι σας έπιασε ξαφνικά; Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος είναι! Ήθελε να παρέμβει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Ολοκληρώνω σε δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ένα λεπτό, δύο λεπτά, τρία λεπτά. Θα αφαιρεθεί από τον χρόνο του. Ωραία!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Δεν καταλαβαίνω γιατί ενοχλούν τόσο πολύ αυτά που λέω. Με πόνο ψυχής, έστω, ψηφίστε το Market Pass, ψηφίστε τη φορολόγηση των δικαστηρίων. Με πόνο ψυχής ψηφίστε, έστω, τη στεγαστική πολιτική. Αντιλαμβάνομαι τη δυσκολία σας μια κεντροδεξιά Κυβέρνηση να φέρνει όλα αυτά τα θέματα. Σας απογοymώνει ιδεολογικά.

Λέω, λοιπόν, ότι καταγράφηκε όλη αυτή η υπηρεσία του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, όλη η περιουσία του ΟΑΕΔ και μέσα από το νομοσχέδιο αξιοποιείται και εσείς λέτε «δεν βάλατε χρήματα στο Ταμείο Ανθεκτικότητας, βάλατε μόνο εκατό σπίτια».

Ας μετρήσουμε, λοιπόν. Θα δοθούν περίπου επτά χιλιάδες στεγαστικά δάνεια, δύομιση χιλιάδες θα είναι οι ωφελούμενοι από το ΣΔΙΤ που θα εκπονηθεί και θα αξιοποιηθούν τα οικόπεδα της ΔΥΠΑ, χίλια σπίτια θα είναι από το πρώην πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Ήδη φτάσαμε στις δώδεκα χιλιάδες. Οκτώ χιλιάδες φοιτητές είναι και πάλι από τα ΣΔΙΤ που γίνονται σε πέντε πανεπιστήμια της χώρας, με τέσσερις χιλιάδες φοιτητικές εστίες.

Τι έχουν να αντιπαρατάξουν όλοι οι υπόλοιποι σε πραγματική στεγαστική πολιτική, σε στέγη; Δεν έχουν να προτείνουν απολύτως τίποτα, παρά μόνο μια κριτική.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΓΙΔΗΣ: Τώρα πώς θα είναι τα σπίτια;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ελάτε!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Το γεγονός ότι φορολογούμε τα υπερκέρδη στα διυλιστήρια, αποπληθωρίζουμε τα τρόφιμα και δίνουμε κοινωνική κατοικία, αντιλαμβάνομαι ότι δεν μπορείτε να το χωνέψετε εύκολα. Μπορείτε, όμως, να το ψηφίσετε και να διασώσετε τα προσχήματα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώ στο Βήμα την κ. Καλλιόπη Βέττα από τον ΣΥΡΙΖΑ. Μετά ακολουθεί η κ. Ευαγγελία Λιακούλη από το Κίνημα Αλλαγής και μετά η κ. Αναστασία Αλεξοπούλου από την Ελληνική Λύση. Είναι οι επόμενοι τρεις ομιλητές, δηλαδή.

Έχετε τον λόγο, κυρία Βέττα.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο αποτρέπει για μια ακόμη φορά μια ευκαιρία για τη σύγκριση δύο διαφορετικών ιδεολογιών, προθέσεων και πράξεων. Το δικαίωμα στη στέγη, οι πολιτικές για την ανάσχεση της ακρίβειας και τη στήριξη των νέων και των ευάλωτων συνιστούν ένα πεδίο όπου συγκρούονται δύο διαφορετικές αντιλήψεις. Από τη μια έχουμε τη στέγη, την ενοικίαση και την αγορά ως εμπόρευμα που υπακούει στους νόμους της αγοράς και της ζήτησης. Δεν υπεισέρχεται κανένας ρυθμιστικός παράγοντας, καμμία ασφαλιστική δικλίδα για να περιοριστεί ένα πρόβλημα που απασχολεί μια μεγάλη μερίδα του πληθυσμού και, δυστυχώς, αποτελεί πεδίο πλουτισμού, σαν να ήταν ένα κοινό προϊόν, μια συνηθισμένη δηλαδή αγοραπωλησία.

Πρόσφατη είναι, εξάλλου, η περίπτωση με τα γνωστά funds, την κερδοσκοπία του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας σε βάρος δανειοληπτών, μια περίπτωση που με μεγάλη καθυστέρηση και υποκρισία αποδοκίμασε η Κυβέρνηση.

Από την άλλη μεριά, ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει πως ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους πρέπει και μπορεί να ασκείται με τον καταλληλότερο δυνατό τρόπο, ώστε αφ' ενός, να προστατεύεται η ατομική ιδιοκτησία και τα συναλλακτικά ήθη και αφ' ετέρου, να προασπίζεται το δικαίωμα ειδικά των νέων και των ευάλωτων να διαμένουν σε συνθήκες αξιοπρέπειας.

Και σήμερα αποτυπώνεται η διαφορά των δύο προτάσεων. Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο επιχειρεί με έναν προεκλογικό και επικοινωνιακό τρόπο -μην ξεχνάμε ότι ανακοινώθηκε τον Σεπτέμβριο, ακριβώς για να αλλάξει την ατζέντα από τις αρχικές αποκαλύψεις με τις παρακολούθησεις- να υπαρπάξει την κοινωνική και εκλογική συναίνεση,άζοντας τα πάντα στους πάντες. Στην πραγματικότητα, όμως, ωφελεί ελάχιστους και δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης.

Ποια είναι τα βασικά του προβλήματα; Κατ' αρχάς η έλλειψη διαβούλευσης, η οποία αποτυπώθηκε και στην πλήρη διαφωνία των φορέων που κλήθηκαν στη Βουλή, με το περιεχόμενο των διατάξεων, καθώς σε αντίθεση με την Κυβέρνηση, τον εκπρόσωπο των τραπεζών και τον Διοικητή του ΟΑΕΔ, όλοι υποστήριξαν ότι δεν λύνεται το πρόβλημα της κρίσης.

Επί της ουσίας, το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» αφορά στην καλύτερη περίπτωση τριάντισ χιλιάδες δάνεια, δηλαδή μόνο 1% από τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες, δυνητικά, δικαιούχων που θα έχουν πρόσβαση στο πρόγραμμα, με πολύ αυστηρές προϋποθέσεις, υψηλές δόσεις και προκαταβολές και τη δαμόκλειο σπάθη της τράπεζας να επικρέμαται πάνω τους για σχεδόν τριάντα χρόνια.

Όπως αναφέρθηκε, το πρόγραμμα ωφελεί στην πραγματικότητα τις τράπεζες που αποκτούν πελατολόγιο σε μια ομάδα στόχου όπου δεν είχαν πριν πρόσβαση.

Για το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» που αφορά τους ευάλωτους νέους έως τριάντα εννέα ετών που εντάσσονται στο ΚΕΑ, το ποσοστό κάλυψης είναι ακόμη χειρότερο, μιας και διατίθενται μόνο χίλιες κατοικίες σε ένα σύνολο εκατόν πενήντα χιλιάδων δυνητικών δικαιούχων.

Άρα, επί της ουσίας, τα δύο προγράμματα αφορούν ελάχιστους. Έχουν πολύ μικρό προϋπολογισμό και δρακόντειες προϋποθέσεις. Δικαιώνεται, επομένως, ο χαρακτήρας του επικοινωνιακού νομοσχεδίου που έχει προσδώσει όλη η Αντιπολίτευση.

Για τις επιμέρους διατάξεις του νομοσχεδίου θα πω σύντομα τα εξής: Το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ» για τα ξενοίκιαστα σπίτια, αφορά ελάχιστους ιδιοκτήτες -δωδεκάμισι χιλιάδες- στους οποίους δίνει έως το 40% της ανακαίνισης, ποσό ιδιαίτερα χαμηλό.

Τέλος, το πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ», εγείρει μεγάλους κινδύνους: Ο πρώτος και βασικότερος, είναι η δυνατότητα οικοδόμησης σε οικόπεδα, που δεν έχουν έως σήμερα χρήση κατοικίας, παραδείγματος χάριν αγροτική γη.

Το δεύτερο, είναι η παραχώρηση σε εργολάβους της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου, με σκοπό τη δημιουργία κατοικιών, με μόνο αντιστάθμισμα την υποχρέωση ενοικίασης ενός ποσοστού τους σε δικαιούχους που θα ορίζει ο ΟΑΕΔ.

Επικοινωνιακό σφυροκόπημα, εκχώρηση δημοσίου συμφέροντος είναι ο άξονας του σημερινού νομοσχεδίου αλλά και ευρύτερα των πολιτικών σας πρακτικών.

Στο ζήτημα της κατοικίας η πραγματικότητα είναι αμείλικτη. Επί των ημερών σας, πάνω από το 45% των νοικοκυριών ξοδεύουν το μισό σχεδόν εισόδημά τους σε έξοδα στέγης. Παράλληλα υπάρχουν περίπου επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια, την ώρα που τα ενοίκια σε πολλές περιοχές έχουν εκτοξευτεί έως 32% μόνο σε έναν χρόνο.

Τι προτείνει ο ΣΥΡΙΖΑ; Πρώτα απ' όλα, επιδότηση ενοικίου για εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες νοικοκυριά από 140 ευρώ το μήνα για μονοπρόσωπα νοικοκυριά, έως 350 ευρώ το μήνα για ένα ζευγάρι με δύο παιδιά.

Δεύτερον, αξιοποίηση ανεκμετάλλευστων κτηρίων του δημοσίου, των δήμων και της Εκκλησίας.

Τρίτον, αξιοποίηση σπιτιών ιδιωτών που θα τα διαθέσουν στο κράτος με μειωμένες τιμές και ανταποδοτικά θα έχουν παροχές όπως φοροελαφρύνσεις, εγγύηση καλής κατάστασης, πυρασφάλεια και ανακαίνιση.

Τέταρτον, ψηφιακές πλατφόρμες και παρατηρητήρια αποθέματος στέγης για την πλήρη αξιοποίηση και διασύνδεση ιδιοκτητών και ενδιαφερόμενων.

Πέμπτον, άμεση κατάργηση του πτωχευτικού νόμου.

Έκτον, ρύθμιση και έλεγχος των πλατφορμών που διαχειρίζονται και υπενοικιάζουν ακίνητα, με απαγόρευση σε νομικά πρόσωπα να δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο τομέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πολίτες που μας παρακολουθούν, οι νέες, οι νέοι, ζητούν τη στήριξη της νομοθετικής εξουσίας για να αντιπαρέλθουν σε μια σειρά από προβλήματα που τους απασχολούν. Ως σήμερα, η λύση που προκρίνει η Κυβέρνηση είναι υψηλότατη έμμεση φορολογία, μείωση αναλογικότητας στην άμεση, ισχνά επιδόματα και pass κάθε είδους, για διακοπές, για φαγητό, για ψώνια, ενέργεια, στέγη, θέρμανση, ακριβώς για να μη διασαλευτούν οι σχέσεις της με τα μεγάλα συμφέροντα σε μια σειρά από παραγωγικούς τομείς.

Σε λίγο καιρό, με την επερχόμενη πολιτική αλλαγή, οι πολίτες θα αποκτήσουν ξανά την αξιοπρέπεια τους, οι νέες, οι νέοι και οι ευάλωτοι, θα αποκτήσουν ευχερή πρόσβαση στο δικαίωμα στην κατοικία. Η χώρα θα αποκτήσει προοπτική χωρίς εκτροπές και φαλκίδευση της δημοκρατίας.

Πλέον αυτό δεν είναι προεκλογική δέσμευση για μας, είναι απάντηση στην ανάγκη των πολιτών για στήριξη, δικαιοσύνη και σταθερότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κ. Βέττα.

Καλούμε στο Βήμα την κ. Ευαγγελία Λιακούλη, από το Κίνημα Αλλαγής.

Και όπως προείπα, θα ακολουθήσει η κ. Αλεξοπούλου, ο κ. Ξανθόπουλος και ο κ. Τριανταφυλλίδης.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κύριος Υπουργός δεν είναι εδω, θα τα ακούει όμως -είμαι σίγουρη- από κάπου.

Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω με μια σύντομη αναφορά στο θέμα του σημερινού νομοσχεδίου και για λόγους θεσμικού σεβασμού με λόγια, όχι δικά μου, αλλά του ίδιου του Πρωθυπουργού μας, που αναδεικνύονται ακόμη πιο επίκαιρα από ποτέ σήμερα.

«Δεν θέλουμε ανθρώπους εξαρτημένους από επιδόματα. Θέλουμε ανθρώπους που θα πάρουν ξανά τη ζωή τους στα χέρια τους» έγραφε ο κ. Μητσοτάκης την 1^η Νοεμβρίου του 2017 στον επίσημο λογαριασμό του στο twitter.

«Υπονομεύετε το μέλλον της χώρας, επιστρέφοντάς μας στις χειρότερες συνθήκες του παρελθόντος. Επιδόματα αντί για δουλειές. Ρουσφέτια αντί για αξιοκρατία. Χειραγώγηση των θεσμών αντί για ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Σκάνδαλα αντί για διαφάνεια. Δεν θα σας αφήσουμε» έγραφε ο κ. Μητσοτάκης στις 11 Δεκεμβρίου του 2018.

Θα τα καταθέσω όλα αυτά στα Πρακτικά της συνεδρίασης.

«Από εσάς έχω ακούσει μόνο τη συνταγή των φόρων και της

αφαίμαξης, ώστε κάποια στιγμή να δίνετε ένα επίδομα. Ένα προεκλογικό επίδομα που δίνετε χωρίς ντροπή λίγο πριν τις εκλογές» έγραφε στις 10 Μαΐου του 2019 ο κ. Μητσοτάκης στο twitter.

«Αυτή τη μιζέρια δεν θα την αλλάξουμε με επιδόματα της τελευταίας στιγμής. Δεν αλλάζει με επιδόματα που δίνονται λίγες μόνο μέρες πριν τις εκλογές. Η ψήφος δεν εξαγοράζεται με κουτσοσυρμένα αντίδωρα» δήλωνε ο κ. Μητσοτάκης στις 22 Μαΐου του 2019. Καταθέτω στα Πρακτικά την ομιλία του.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Ευαγγελία Λιακούλη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Καλώς τον κύριο Υπουργό. Ευχαριστούμε τον κύριο Πρωθυπουργό -κύριε Υπουργέ, λέμε- που τα έλεγε όλα αυτά στο twitter και που τα έλεγε και όλα αυτά στις προεκλογικές του ομιλίες και σήμερα μας απαλλάσσει από το μεγάλο κόπο να τα λέμε εμείς. Τα έλεγε ο κ. Μητσοτάκης ότι με κουτσοσυρμένα επιδόματα και προεκλογικές παροχές εσείς δεν θα ήσασταν ποτέ μια σοβαρή Κυβέρνηση. Τα σχολιάσατε, λοιπόν, μόνοι σας.

Και συμφωνούμε απόλυτα με τον κ. Μητσοτάκη ότι η ψήφος δεν εξαγοράζεται ούτε με τα κουτσοσυρμένα αντίδωρα που μοίραζε τότε ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε με αυτά που μοιράζετε εσείς σήμερα, ακολουθώντας ακριβώς τα βήματα του κ. Τσίπρα και του κ. Καμμένου. Τον οποίο κ. Καμμένο τον ζάλισατε τελευταία, κύριε Υπουργέ, να τον φέρντε βόλτες πέρα δώθε προπαθώντας να τον χρεώσετε ακόμη και στην δημοκρατική παράταξη του ΠΑΣΟΚ, ενώ ήταν κυβερνητικός εταίρος του ΣΥΡΙΖΑ και δικός σας, ομογάλακτος επί δεκαετίες, μαζί καθόσασταν, μαζί ήσασταν -λίγο πιο βαθύ μπλε είχε από εσάς μόνο ο άνθρωπος, ακραίος Δεξιός ήταν, τα βρήκε και με τους άλλους, αλλά δικός σας από την ίδια πολιτική μήτρα- και είχατε το θράσος προχθές να μας πείτε «σοσιαλ-Καμμένους» εμάς.

Τα εύστοχα λόγια σας, όμως, αποδεικνύουν γλαφυρά πως έχετε κατακυβερνήσει, πλέον με σπασμένα τα φρένα στα ίδια ακριβώς μονοπάτια δημοσιονομικού λαϊκισμού και θεσμικής αχυρταίας, μοιάζοντας όλο και περισσότερο στο ήθος και στα πεπραγμένα αυτών που κατηγορούσατε πριν από εσάς.

Κουνήστε, λοιπόν, το δάχτυλο σε αυτούς που πρέπει και όχι σε εμάς. Και κάθε φορά που το κάνετε αυτό να κοιτάξετε στον καθρέφτη, όχι αυτόν που φέρνουν οι αυλικόι στους πρίγκιπες, τον παραμορφωτικό, αλλά τον άλλον τον κανονικό όπου κοιτάζονται οι κανονικοί άνθρωποι και βλέπουν όλες τις ατέλειες, όσο σκληρές κι αν είναι.

Η δική μας αντίληψη, λοιπόν, είναι τελείως διαφορετική από τη δική σας. Για εμάς, για το ΠΑΣΟΚ, μια ζωή με κουπόνια δεν είναι ζωή με αξιοπρέπεια. Και αν αληθινά νοιαζόσασταν για το πώς θα επιβιώσει ο λαός, θα αρκούσε να έχετε ήδη υιοθετήσει τη δέσμη των ρεαλιστικών προτάσεων και των προσπαθειών που έκανε στην κοινή γνώμη, προκειμένου αυτά να γίνουν κατανοητά, το ΠΑΣΟΚ.

Αναζητώντας τα λόγια του κ. Μητσοτάκη, κύριε Υπουργέ, που ανέφερα προηγουμένως, αναζήτησα και τις προγραμματικές σας θέσεις, σχετικά με την κοινωνική κατοικία. Δεν υπάρχουν. Δεν υπάρχουν χαρτιά και ντοκουμέντα. Δεν υπάρχουν λόγια. Τίποτα δεν υπάρχει! Έψαξα στο προεκλογικό σας πρόγραμμα. Επίσης, ούτε κουβέντα δεν έχετε στις προεκλογικές σας δηλώσεις. Το δικαίωμα στη στέγη βρίσκεται εκτός κάθε προεκλογικού και ιδεολογικού σας ορίζοντα. Τον ανακαλύψατε τώρα. Και σηκώθηκε ο κ. Μπουκώρος, ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος, να ζητήσει και τα ρέστα από τον επικεφαλής μας, για ποιον λόγο -λέτε- ότι είναι πρόταση του κ. Ανδρουλάκη στον δημόσιο λόγο. Μα, καλά μεταξύ μας; Ρωτήστε τον κόσμο, τους απλούς πολίτες, ποιος έφερε το θέμα της κοινωνικής κατοικίας στο δημόσιο διάλογο; Δεν το έφερε ο Νίκος Ανδρουλάκης; Πρώτη φορά για την κοινωνική κατοικία δεν ξεκινήσαμε να συζητάμε με τη διαδρομή του Νίκου Ανδρουλάκη; Για πείτε μας, λοιπόν, εσείς πότε ξανά.

Και η δική μας παράταξη πρωτοστάτησε έτσι κι αλλιώς στην ιδρυτική διακήρυξη της 3^{ης} του Σεπτεμβρίου όταν ο Ανδρέας Παπανδρέου, ο αιώνιοτος ιδρυτής μας, είχε πει ότι κάθε άνθρωπος θα έχει και το σπίτι του. Και στη συνέχεια βλέπω και εδω μπροστά στα έδρανα τον Βασίλη Κεγκέρογλου που επί της δικής

του υπουργίας υπήρξε ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την κοινωνική κατοικία, το οποίο, βέβαια, δεν προχώρησε, γιατί εσείς ποτέ δεν δεχτήκατε να το προχωρήσετε.

Και τώρα τι έρχεστε να μας πείτε σήμερα; Να μας πείτε για τα εκατό σπίτια κατ' αρχής που είχατε ως κοινωνική κατοικία στο πρόγραμμά σας, από τα οποία τα εβδομήντα ήταν στην Αθήνα και τα τριάντα στη Θεσσαλονίκη, την ώρα που η Πορτογαλία έχει είκοσι έξι χιλιάδες, η Ισπανία έχει είκοσι χιλιάδες και η Ιταλία έχει δέκα χιλιάδες. Μέχρι εκεί, όμως, είναι τα δικά σας πυροτεχνήματα.

Είπατε το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Πρόκειται για μνημείο πολιτικής εξαπάτησης και ασέβειας μαζί. Ασέβεια ειδικά στην Ελλάδα που αυτή τη στιγμή χειμάζεται. Ασέβεια σε τούτον τον τόπο που το σπίτι έχει μια ιερότητα. Ασέβεια το να φέρνεται άρον-άρον γραμμένα στο πόδι δέκα άρθρα –μα δέκα άρθρα, κύριε Υπουργέ, στο πόδι-, εντελώς γονατογράφημα. Ασέβεια το να μπαίξετε τον λαό καλλιεργώντας φρούδες ελπίδες με επιδοματική πολιτική. Ασέβεια το να εξασκείτε το real estate σας. Ασέβεια το να επικαλείστε νούμερα που ποτέ δεν σας βγαίνουν. Ασέβεια το να υποστηρίζετε ότι η πολύτεκνη οικογένεια της Λάρισας θα πάρει σπίτι με 55.000 ευρώ, δηλαδή θα σπιασθεί μέσα σε τριάντα τετραγωνικά, γιατί τόσα τετραγωνικά αγοράζεις στη Λάρισα με 55.000 ευρώ.

Θέλω να σας πω κάτι ακόμα κατεβαίνοντας από το Βήμα, κύριε Πρόεδρε. Θέλω να σας πω ότι θα έπρεπε, κύριε Υπουργέ, να είστε πιο προσεκτικοί όταν χρησιμοποιείτε τον όρο «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» που το επιλέξατε να είναι ο τίτλος του νομοσχεδίου. Είναι πιασάρικο, δεν λέω. Θα έπρεπε, όμως, να είστε πιο προσεκτικοί, διότι υπάρχουν κάποια πράγματα στη ζωή που είναι ιερά και δεν πρέπει να τα αγγίζετε και να τα πετάτε σαν χαρτοπόλεμο στις προεκλογικές σας φιάλες.

Ο Σεφέρης έγραφε στην «Κίχλη» του: «Ξέρεις τα σπίτια πεισματώνουν εύκολα, σαν τα γυμνώσεις». Και τα σπίτια είναι πράγματα πολλά, είναι όλα όσα είναι μέσα στο σπίτι. Είναι η ζωή και η κάθε μέρα. Είναι μαζί και τα όνειρα. Είναι και οι άνθρωποι. Είναι και όλα όσα είναι μαζί τους και τους χαρίζουν ανάσα και οξυγόνο και κουράγιο, για να προχωρούν. Τα σπίτια είναι ακόμη και τα τζάμια που γράφεις πάνω τους τα λόγια για τις χαρές, τις λύπες, τις αγκαλιές και τα αντίο. Αυτό είναι τα σπίτια. Είναι όλα όσα αφήσες πίσω αλλά και όλα όσα κουβαλάς μαζί. Είναι και τα «καλημέρα», είναι και τα «αντίο». Περισσότερο σεβασμός, λοιπόν, στο «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», γιατί το «μου» είναι πολύ μεγάλο και πολύ βαθύ. Κατανοώ ότι δεν μπορείτε να καταλάβετε, γιατί είστε αλλού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενη ομιλήτρια είναι η κ. Αλεξοπούλου Αναστασία - Αικατερίνη από την Ελληνική Λύση.

Κυρία Αλεξοπούλου, έχετε τον λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η στεγαστική κρίση πάει χέρι-χέρι με τη γενικότερη κρίση, την οικονομική, την ενεργειακή αλλά και την κρίση του πληθωρισμού, όπου σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ μόνο το 2021 ένας στους τρεις Έλληνες θεωρείται πως ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας. Πώς, λοιπόν, κύριοι της Κυβέρνησης, γίνεται το 1/3 των Ελλήνων να είναι κοινωνικά αποκλεισμένο αλλά ταυτόχρονα να έχουμε μία από τις ακριβότερες στεγάσεις στην Ευρώπη σε σχέση με τους μισθούς; Τέτοια θαύματα μόνο οι σκληρά φιλελεύθερες αλχημείες της Νέας Δημοκρατίας μπορούν να τα παράγουν.

Πού είναι, αλήθεια, στο νομοσχέδιο η έγνοια για την πρώτη κατοικία; Τα λεγόμενα κόκκινα δάνεια έχουν φτάσει σε ύψη ρεκόρ όλων των εποχών και οι πλειστηριασμοί απειλούν τα σπίτια των συμπολιτών μας. Δεν θα έπρεπε πρώτα να υπάρξει μία μέριμνα, ώστε κάθε Έλληνας να έχει τη στέγη του και κανένας συμπατριώτης μας να μην κινδυνεύει να βρεθεί στον δρόμο και ύστερα να κάνουμε την οπωσδήποτε απαραίτητη στεγαστική πολιτική για τους νέους;

Και μια και σας έπιασε τώρα η έγνοια για τους νέους αυτής της χώρας, θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που η Κυβέρνηση επίσης αγνοεί σε αυτό το νομοσχέδιο.

Δεν αποτελεί αντίφαση, κυρίες και κύριοι, αλλά και ειρωνεία

το γεγονός ότι ενδιαφέρεστε, όπως λέτε, για τη στέγη των σημερινών νέων, αλλά την ίδια στιγμή αδιαφορείτε εντελώς για το μεζον ζήτημα για το τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα της χώρας; Δεν θα έπρεπε το σχέδιο νόμου να συνδέει αυτόματα τα δύο αυτά ζητήματα, τη στέγη και τη δημογραφία; Αντί για το ελάχιστο όριο αναπαραγωγής ενός έθνους, δηλαδή, δύο παιδιά ανά γυναίκα, τώρα είναι στο ένα παιδί ανά γυναίκα και αυτό με το ζόρι, άρα βρίσκεται πάλι κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που κι αυτή μαστίζεται από την υπογεννητικότητα.

Τι να την κάνουμε, συνεπώς, τη λύση του στεγαστικού για τους νέους όπως διατείνεστε, την ώρα που στη χώρα αυτή οι νέοι όλο και λιγοστεύουν και, δυστυχώς, σε λίγο θα είναι σπάνιο είδος; Επομένως, οφείλατε να δώσετε ισχυρά κίνητρα για τους πολύτεκνους που είναι οι σημερινοί ήρωες αυτού του τόπου και που κρατούν τη χώρα όρθια.

Εμείς, η Ελληνική Λύση, λέμε ρητά στο πρόγραμμά μας το εξής: Χαμηλότοκα δάνεια με ευκολίες αποπληρωμής για τις νέες οικογένειες, προκειμένου να αγοράσουν την πρώτη τους κατοικία. Λέμε, επίσης, και δωρεάν παραχώρηση χρήσης κατοικιών που ανήκουν στην ιδιοκτησία του κράτους σε νέους γονείς για μια πενταετία και επανεξέταση για τυχόν επέκτασή της, εάν τα εισοδήματά τους κινούνται κάτω από το αφορολόγητο όριο.

Αλήθεια, γιατί το νομοσχέδιο δεν προβλέπει, επίσης, κάτι αυτονόητο όπως το να μειωθεί λίγο ο φόρος εισοδήματος στα μισθώματα κύριας κατοικίας, ώστε και η φορολογία να είναι δικαιότερη, αλλά και να υπάρχει ένα ισχυρό κίνητρο για τη διάθεση των κατοικιών; Ακόμα, γιατί δεν προβλέψατε μια δραστική, επίσης, επιστροφή σημαντικού ποσοστού του κόστους των υλικών αλλά και των εργασιών κατοικίας, ώστε οι κατοικίες μας να είναι πάνω από όλα ποιοτικές και να έχουν ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση;

Στο άρθρο 4, περιγράφονται οι βασικοί όροι του δανείου που χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Έρχομαι, λοιπόν, εγώ και ρωτώ: Γιατί κοντά στην αγορά της πρώτης κατοικίας δεν προβλέφθηκε και η παροχή στεγαστικών δανείων για την ανέγερση και την κατασκευή της κατοικίας; Δηλαδή, γιατί εάν κάποιος νέος θελήσει να εκμεταλλευτεί για καλό σκοπό ένα οικοπέδο που κατέχει κατασκευάζοντάς το, πρέπει να αποκλείεται αυτόματα από την παροχή στεγαστικού δανείου; Τι είδους αντικίνητρο είναι πάλι αυτό;

Πάμε στο άρθρο 5, περί της έννοιας της κοινωνικής αντιπαροχής. Γιατί στα αντικειμενικά κριτήρια της παραγράφου 3, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει το αυτονόητο, να συμπεριλαμβάνονται, δηλαδή, σε αυτά και οι χρόνια ασθενείς που ανήκουν στις πλέον ευάλωτες κοινωνικές ομάδες; Μπορώ να πω ότι, δυστυχώς, για μία ακόμα φορά οι ευπαθείς συμπολίτες μας αντιμετωπίζονται ψυχρά και απόμακρά σε ένα τόσο μεζον θέμα, όπως αυτό του δικαιώματος στη στέγη.

Και κάτι για το άρθρο 9, για το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ». Θα ήταν καλό να υπάρξει πρόβλεψη περί ρήτρας επιδότησης για επιπλέον ανακατασκευές χώρων, προκειμένου να έχουν προσβασιμότητα σε αυτούς τα άτομα με αναπηρία. Πώς αλλιώς θα δοθούν κατοικίες σε συνανθρώπους μας ΑΜΕΑ, χωρίς αυτή την ελάχιστη και θεμελιώδη πρόβλεψη;

Προτού κλείσω, ακούω διάφορους από το κυβερνητικό μπλοκ να λένε την επωδό «Μα, μέχρι τώρα δεν υπήρχε κάποιος ανάλογος νόμος. Καλύτερα, λοιπόν, που ήρθε αυτό το νομοσχέδιο, έστω και λειψό». Το θέμα, όμως, δεν είναι αυτό. Το θέμα είναι οι έμπρακτες λύσεις σε χρόνια προβλήματα.

Το ξέρετε ότι στα νησιά μας υπάρχει πρόβλημα με τη στέγη των εκπαιδευτικών; Είναι δυνατόν να πηγαίνουν άνθρωποι να διδάσουν σε ένα ακριτικό, για παράδειγμα, νησί, αλλά να μην μπορούν να βρουν εύκολα σπίτι για να αγοράσουν; Δεν θα πρέπει, επιτέλους, να υπάρξει ισορροπία στη ζήτηση στέγης στα νησιά μας και στην εκμετάλλευση των οικιών για τουριστικούς λόγους; Πώς έπεται να ριζώσουν στις κρίσιμες αυτές εθνικά περιοχές οι εκπαιδευτικοί μας;

Αυτά είναι μερικά ερωτήματα που πρέπει να τίθενται στον δημόσιο διάλογο, αν όντως θέλουμε να λύσουμε το στεγαστικό πρόβλημα, αν όντως θέλουμε να μιλάμε συγκεκριμένα και όχι γενικόλογα.

Επιτρέψτε μου εδώ εν συντομία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια ακόμα σύντομη αναφορά στο Market Pass, που το περάσατε εμβόλιμα την τελευταία ώρα. Έγινε λόγος για ένα εντυπωσιακό δήθεν 10% του σουπερμάρκετ που τελικά αποδείχτηκε μόλις 22 ευρώ τον μήνα, που όσο δεν μειώνεται ο ΦΠΑ, όσο συνεχίζεται η ενεργειακή κρίση με τις ανατιμήσεις και τον πληθωρισμό, το ποσό αυτό εξανερμίζεται.

Με τα ανωτέρω θεωρείτε ότι βγάζετε τον Έλληνα από τη φτώχεια; Είναι πάλι ένας εμπαιγμός στην πλάτη μας, στην πλάτη όλων μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κ. Αλεξοπούλου.

Καλούμε τον κ. Θεόφιλο Ξανθόπουλο από τον ΣΥΡΙΖΑ. Ακολουθεί ο κ. Τριανταφυλλίδης, η κ. Σκόνδρα, ο κ. Χαρίσης και μετά ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Χίτας.

Κύριε Ξανθόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα εκμεταλλευτώ την ευκαιρία που είναι εδώ η κ. Συρεγγέλα για να εισηγηθώ την τροπολογία που έχουμε καταθέσει από κοινού με τους συναδέλφους κ. Λάππα και κ. Αγαθοπούλου, που αφορά την οικονομική υποστήριξη θυμάτων, είτε παρίστανται είτε όχι για την υποστήριξη της κατηγορίας, αλλά και των μαρτύρων κατηγορίας είτε έχουν προταθεί από την εισαγγελική αρχή είτε από τους παρισταμένους για υποστήριξη της κατηγορίας, σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, εφόσον πρόκειται για ευάλωτα θύματα, ανήλικους και γυναίκες και μάρτυρες κατηγορίας κατά των δραστών έμφυλων εγκλημάτων όπως, παραδείγματος χάριν, βίας κατά των γυναικών, γυναικοκτονίες, γενετήσιες πράξεις κατά ανήλικων κ.λπ..

Ο Δημοσθένης νομίζω το έχει πει: «Δεί δη χρημάτων και άνευ τούτων ουδέν εστί γενέσθαι». Όμως, να πω κάτι και για την άλλη πλευρά που είναι Κοινοβουλίου. Υπάρχει μια βασική αρχή, μια καθοριστική αρχή στη μαρξιστική αντίληψη ότι η οικονομία είναι η βάση και τα υπόλοιπα είναι το οικοδόμημα. Επομένως, εάν δεν υπάρχει φροντίδα υποστήριξης προς τους ανθρώπους, οι οποίοι είτε έχουν υποστεί τα εγκλήματα αυτά είτε προστρέχουν προς υποστήριξη των ανθρώπων που έχουν υποστεί τα εγκλήματα αυτά, δεν είναι δυνατόν να τελεσφορήσει η προσπάθεια δικαστικής δικαίωσης.

Είναι γνωστό ότι στοιχείο του ευάλωτου χαρακτήρα της θέσης των θυμάτων ενδοοικογενειακής και έμφυλης βίας είναι και η οικονομική τους αδυναμία ή η οικονομική εργασιακή εξάρτηση από τον δράστη, καθώς και ότι συχνά αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την οικία τους ή τη θέση εργασίας τους και γενικά να διακόψουν την εργασία τους σε έναν συγκεκριμένο επαγγελματικό χώρο και να υφίστανται την ανάλογη ζημία, πλέον δε αυτού να αναλαμβάνουν και τις δαπάνες και τα έξοδα που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την καταγγελία του αδικήματος με τρόπο που δεν συμβαίνει σε άλλες περιπτώσεις θυμάτων.

Σε αυτό πρέπει να προσθέσουμε και το φαινόμενο των καθυστερήσεων και των αναβολών στην εκδίκαση αυτών των υποθέσεων, που είναι δυνατόν να σωρεύει περαιτέρω οικονομικές επιβαρύνσεις εναντίον αυτών που υφίστανται την ανάλογη εγκληματικότητα, αλλά και κατά του υποστηρικτικού τους περιγύρου ο οποίος προσφέρει για να συνεισφέρει στη θεμελίωση των απαιτήσεων των παθόντων.

Σε αυτή την περίπτωση, λοιπόν, η οικονομική εξάντληση, που κατά κανόνα έχει εκκινήσει με την καταγγελία του εναντίον τους εγκλήματος και εξαιτίας αυτού, όπως προανέφερα, επιτείνεται προκαλώντας ανισορροπία στη θέση των διαδίκων μερών, ιδίως αν υπολογιστεί και η συχνότητα που φαινομένου των αναβολών που προδέρχονται από τον τρόπο οργάνωσης των δικαστηρίων ή εν γένει από τις συνθήκες λειτουργίας της δικαιοσύνης –παραδείγματος χάριν διακοπή λόγω κωλύματος στο πρόσωπο του συνηγόρου, δηλαδή χωρίς ευθύνη των ίδιων– παρίσταται, λοιπόν, πολύ μεγάλη ανάγκη η αναγκαία ελάφρυνση της δαπάνης που προκαλείται σε αυτούς με την προκαταβολή των σχετικών δαπανών. Η δαπάνη αυτή θα καλυφθεί με πρόβλεψη στον κρατικό

προϋπολογισμό και η εκκαθάριση των σχετικών ποσών θα ανατεθεί στα συναφή με έμφυλα ζητήματα Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων.

Τέλος, με την παρούσα επικαιροποιείται η πρόβλεψη του ν.3226/2004, του νόμου περί παροχής νομικής βοήθειας, με τρόπο ώστε να καλύπτονται όλα τα εγκλήματα που στρέφονται κατά των ανηλίκων και κατά των γυναικών, παραδείγματος χάριν ενδοοικογενειακή βία, ανθρωποκτονία κ.λπ..

Νομίζω είναι ένα κενό στην προστασία των ανθρώπων για τα εγκλήματα που προανέφερα, και οφείλουμε ως έννομη τάξη να το αποκαταστήσουμε. Αφορά, βεβαίως, την κυβερνητική πλειοψηφία, αλλά ως ΣΥΡΙΖΑ παίρνουμε την πρωτοβουλία να καταθέσουμε τη συγκεκριμένη τροπολογία, τουλάχιστον, να ανοίξει η συζήτηση ως προς το κεφάλαιο αυτό.

Σε ό,τι αφορά το συγκεκριμένο νομοσχέδιο με την επικεφαλίδα «ΣΤΕΓΗ ΜΟΥ», κατ' αρχάς πρέπει να συμφωνήσουμε ότι υπάρχει κρίση οικογενειακής στέγης στην Ελλάδα και αυτό το γεγονός έχει τριπλή εξήγηση, τριών ειδών στοιχεία. Πάνω από το 45% των νοικοκυριών στη χώρα ξοδεύει το μισό μηνιαίο του εισόδημα για τα δάνεια σε έξοδα στέγης, υπάρχουν επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια που είναι σε funds και μέσα στο 2022 πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί σε εξέλιξη και, βεβαίως, τεράστια αύξηση των ενοικίων 32% μεσοσταθμικά σε τρία χρόνια που οφείλεται, κυρίως, στην ανεξέλεγκτη εξάπλωσή του Airbnb.

Κι εδώ είναι μια ευθεία βολή σ' εσάς της Κυβέρνησης, οι οποίοι ομνύετε στην ελευθερία της αγοράς και πώς η ελευθερία της αγοράς λύνει προβλήματα, που αν δεν υπάρχει παρέμβαση βλέπετε σε ποιο σημείο έχουμε φτάσει.

Ποιες είναι οι λύσεις; Δεν προτείνει το νομοσχέδιο τίποτα για να αντιμετωπίσει τους τρεις αυτούς παράγοντες. Τι λέμε εμείς; Να καταργηθεί, λοιπόν, ο πτωχευτικός νόμος, με τον οποίο –σημειωτέον– για πρώτη φορά στην ελληνική ιστορία πτωχεύουν οι ιδιώτες και κινδυνεύουν τα σπίτια όλων όσων χρωστούν. Να ρυθμιστεί το χρέος προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία που δημιουργήθηκε κατά την πανδημική κρίση σε εκατόν είκοσι δόσεις, και με «κούρεμα» της βασικής οφειλής και ένα μόνιμο ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, ενώ η δραστηριότητα του Airbnb στα νομικά πρόσωπα να απαγορευθεί και να επιτρέπει στα φυσικά πρόσωπα με δύο-τρία ακίνητα.

Το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» είναι ένα διαφημιστικό προϊόν της Κυβέρνησης και αφορά ελάχιστους όρους που το καθιστούν ασύμφορο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Τέλος, το πρόγραμμα της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ» είναι αλληλένδετο με την αλλαγή των χρήσεων γης υπό το πρόσχημα της κοινωνικής κατοικίας. Στην πραγματικότητα θα επιτρέπεται η δόμηση σε περιοχές που εξαιρούνται από την ανέγερση κατοικίας, παραδείγματος χάριν αγροτική γη, ενώ η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» είναι ένα εφεύρημα για να παραχωρηθεί ακίνητη περιουσία του ελληνικού δημοσίου υπέρ εργολάβων, χωρίς στην ουσία το κράτος να παίρνει κάποια αντιπαροχή. Όλο το κτήριο το εκμεταλλεύεται ο εργολάβος για άγνωστο χρόνο και, βεβαίως, είναι η συνήθης πρακτική της κυβερνητικής πλειοψηφίας για δωράκια σε ημετέρους, είτε είναι μεγάλης είτε μικρής αξίας.

Αντιπροτείνουμε: Τράπεζα Στέγης με ανεκμετάλλευτα κτήρια του δημοσίου, των δήμων, της εκκλησίας και μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και εγκαταλελειμμένα κτήρια ιδιωτών που θα δοθούν για αγορά ή ενοικίαση, κατοικίες ιδιωτών που θα τις διαθέσουν στο κράτος προς ενοικίαση με μειωμένες τιμές χάρη σε ένα ελκυστικό πακέτο απαλλαγής από ΕΝΦΙΑ και φόρο ενοικίου και εξασφάλιση δώδεκα ενοικίων τον χρόνο, ενεργειακή αναβάθμιση, ανακαίνιση μετά τη λήξη της διάθεσης, πυρασφάλεια και νομική κάλυψη.

Αυτό είναι ένα ολιστικό πλαίσιο, διαμετρικά αντίθετο από τη φιλελεύθερη λογική που διαπνέει όλο το προτεινόμενο νομοσχέδιο από την Κυβέρνηση, και για το νομοσχέδιο αυτό έχουμε εκφράσει τις αντιρρήσεις μας. Γι' αυτόν τον λόγο θεωρούμε ότι δεν αντιμετωπίζει κανένα από τα προβλήματα οικογενειακής στέγης

της ελληνικής οικογένειας.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής ο κ. Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, «η Ελλάδα είναι μία χώρα με καταπληκτική ποιότητα ζωής», έλεγε στις 3 Φεβρουαρίου 2022 ο κ. Μητσοτάκης. «Αν μπορεί να προσφέρει καλή εργασία και καλές απολαβές για κάποιον ο οποίος είναι Έλληνας, η επιστροφή είναι περίπου μονόδρομος και αυτό είναι κάτι που αρχίζουμε και το βλέπουμε να γίνεται», δήλωνε με περίσσιο θράσος ο εκτός τόπου και χρόνου Πρωθυπουργός σας με ένα μνημειώδες tweet που έγινε viral από τους χρήστες του διαδικτύου στις 3 Φεβρουαρίου 2022.

Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη όχι μόνο δεν προσφέρει μόνιμη και σταθερή εργασία, αλλά εξαμηνιο απασχόλησης και μετά απόλυση, όχι μόνο δεν προσφέρει τις ελάχιστες αποδοχές για μια αξιοπρεπή διαβίωση, αλλά ελαστικές μορφές εργασίας, εργασία ανατολή - δύση ηλίου - από τις δώδεκα με δεκαπέντε ώρες πληρώνονται μόνο οι τέσσερις ώρες - αλλά φτάνει στο σημείο να επιχειρεί να εξαπατήσει το πιο πολύτιμο και ευαίσθητο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας, τους νέους ανθρώπους και τα νέα ζευγάρια. Γιατί; Γιατί ο Αμερικανός σύμβουλος είπε «κάτι πρέπει να πούμε, γιατί στη νέα γενιά είναι πάρα πολύ πίσω, με βάση πάντα τις δημοσκοπήσεις, άρα επικοινωνιακά, η Νέα Δημοκρατία».

Είναι μια Κυβέρνηση που αδυνατεί να απαντήσει ειλικρινά στις ανάγκες και τις αγωνίες των πολιτών, πόσω μάλλον των νέων ανθρώπων, σε καιρούς μάλιστα χαλεπούς όπου η ακρίβεια και η αισχροκέρδεια έχουν χτυπήσει κόκκινο.

Είναι ένα ακόμη προεκλογικό χαρακτήρα νομοσχέδιο που περιλαμβάνει πλέον και την προεκλογική κοροϊδία του Food Pass, τα προεκλογικά φιλοδογήματα των 0,70 σεντς του ευρώ, δηλαδή ένα ολόκληρο κουλούρι Θεσσαλονίκης. Επιδόματα αναδιανομής της φτώχειας, όπως τα λέγατε προεκλογικά, τα οποία απορρίπτετε μετά βδελυγμίας. «Δεν θέλουμε ανθρώπους εξαρτημένους από επιδόματα, θέλουμε ανθρώπους που θα πάρουν ξανά τη ζωή τους στα χέρια τους», έλεγε ο περί ου ο λόγος Πρωθυπουργός σας τον Νοέμβριο του 2017. Στην ίδια γραμμή και ο προφήτης Οικονόμου, ο σημερινός Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, «η χώρα δεν μπορεί να ζει με επιδόματα και ελεημοσύνες, δεν μπορεί έντεκα μήνες να αδειάζει η τσέπη σου, να μην μπορείς να βγεις πέρα, να μην μπορείς να λύσεις τα αυτονόητα και να περιμένεις έναν πολιτικό» -έλεγε ο Οικονόμου, τον οποιοδήποτε πολιτικάντη- «κυρίως όταν πλησιάζουν οι εκλογές να έρθει να σου δώσει ένα, ενώ σου έχει πάρει δέκα». Γεια στο στόμα σου, Οικονόμου, Κυβερνητικό Εκπρόσωπε! Πόσο πιο καθαρά να περιγράψει τη σκληρή πραγματικότητα που βιώνουν σήμερα οι Έλληνες πολίτες!

Όλα αυτά προεκλογικά, όλα αυτά μέχρι να πάρετε την καρέκλα της εξουσίας, να γαντζωθείτε από αυτή, να τη σφιχταγκαλιάσετε καλά, για να κάνετε -τι-; μπίζνες και ρουσφέτια. Γιατί μετεκλογικά επιφυλάσσετε για τους πολίτες αισχροκέρδεια, ακρίβεια «made in Greece», ανέχεια, φτώχεια και κάθε είδους Pass.

Παίρνουν 650 εκατομμύρια ευρώ από την αισχροκέρδεια των 2 δισεκατομμυρίων ευρώ των διυλιστηρίων, για να ταΐσουν την αισχροκέρδεια και τα υπερκέρδη των σουπερμαρκετάδων, ενώ θα μπορούσατε να έχετε μειώσει τον ΦΠΑ στο 6%, όπως κάνουν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες και όπως προτείνουμε και εμείς και όλη η Αντιπολίτευση εδώ και δύο χρόνια.

Βέβαια, το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί την επιτομή της κοροϊδίας, του εμπαιγμού και της πολιτικής απάτης. Αυτό μαρτυρούν και οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων για τη στεγαστική αποκατάσταση των νέων.

Κατ' αρχάς, συζητούμε ένα νομοσχέδιο το οποίο τι λέει; Μιλάει για τριακόσιες πενήντα χιλιάδες νέους, ενώ οι δικαιούχοι θα είναι τελικά τρεισήμισι χιλιάδες, δηλαδή ένας στους εκατό ωφελούμενος. Βεβαίως, μόνο ωφελούμενοι δεν θα είναι όσοι λάβουν τε-

λικά το δάνειο, καθώς αφ' ενός η δόση θα είναι ιδιαίτερα υψηλή, 400 ευρώ, 500 ευρώ τον μήνα για τριάντα χρόνια και η προκαταβολή από 15 ευρώ έως 50.000 ευρώ, αφ' ετέρου μπορεί να χάσουν το σπίτι τους, εφ' όσον δεν εξυπηρετείται το δάνειο.

Ξέρετε, κύριε Χατζηδάκη που είστε εδώ, πολλούς νέους εργαζόμενους που λαμβάνουν 1.000 ευρώ καθαρά, για να δίνουν 500 ευρώ στη δόση και να ζουν με τα υπόλοιπα 500 ευρώ; Ποιους νέους έχετε στο μυαλό σας; Τη «γαλάζια» γενιά; Το «Στάσης, Πάσης» και τα άλλα παιδιά; Αυτούς έχετε στο μυαλό σας; Ποιους εξυπηρετείτε είναι σαφές, μεγαλοεργολάβους και τράπεζες. Δεκάρα δεν δίνετε για τη νέα γενιά. Πώς θα μπορούσε, άλλωστε, το κόμμα των «Πάσηδων» να ενδιαφέρεται για τους νέους; Αυτό που σας ενδιαφέρει είναι η αναδιανομή του πλούτου και το πώς θα περάσουν τα σπίτια του κόσμου στα χέρια τραπεζών και funds.

Οι αριθμοί είναι αμειλικτοι, επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια. Επί των ημερών σας πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί πρώτης κατοικίας χωρίς την παραμικρή προστασία, με την ταυτόχρονη αύξηση των επιτοκίων να σφίγγει τη θηλιά για εκατοντάδες χιλιάδες δανειολήπτες και οφειλέτες.

Τι θα κάνουμε εμείς; Καταργούμε τον πτωχευτικό νόμο, προστατεύουμε και πάλι απόλυτα την πρώτη κατοικία.

Και έρχομαι στην αποθώωση της αποθράσυνσης, της υποκρισίας και του φαρισαϊσμού. Την ίδια στιγμή που τάζετε σπίτια σε νέους ανθρώπους, ξεσπιτώνετε ανθρώπους που βρίσκονται στα όρια της ανέχειας. Αναφέρομαι στο μείζον ζήτημα, πρόβλημα που εσείς προκαλέσατε, των δανείων που έλαβαν σαράντα χιλιάδες Πόντιοι ομογενείς από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης στο πλαίσιο κρατικού προγράμματος.

Μεσούσης, λοιπόν, της πανδημίας, με την κοινή υπουργική απόφαση «Σκυλακάκης και Μαξίμου Α.Ε.», «Σκυλακάκης και Γεραπετρίτης», 15-5-2020, ηλεκτρονική βεβαίωση για τα χρέη. Και τι ουσιαστικά δίνετε και παρέχετε; Συμπατριώτες μας που τους είπαμε εμείς, το εθνικό κέντρο «ελάτε!», που εγκαταστάθηκαν στη μητέρα - πατρίδα είτε ως μετανάστες είτε ως πρόσφυγες, έλαβαν στεγαστικά δάνεια με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου στο 100%, ν.2790/2000. Και σε έναν νόμο που τον σεβάστηκαν όλες οι κυβερνήσεις, δεξιές, αριστερές, κεντρώες επί είκοσι χρόνια το 2020 ο Σκυλακάκης σας μαζί με το «Μαξίμου Α.Ε.» είπε «τέλος, σας βγάζουμε από τα σπίτια σας» και έτσι κατέστησε ληξιπρόθεσμα και απαιτητά χιλιάδες δάνεια που ήταν εγγυημένα, όπως είπα, 100%, οδηγώντας στην απόγνωση χιλιάδες συμπολίτες μας που γίνονται αποδέκτες απειλητικών επιστολών μέσω ειςπρακτικών εταιρειών, τηλεφωνικών οχλήσεων τραπεζών, προκειμένου να αποπληρώσουν τα δάνεια τους, ενώ πολλοί από αυτούς λαμβάνουν και διαταγές πληρωμής για το σύνολο των οφειλών τους. Και στο βάθος πλειστηριασμοί!

Εσείς, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, που χρωστάτε 390 εκατομμύρια ευρώ ως κόμμα, 12 εκατομμύρια ευρώ ως υπουργικό συμβούλιο, εσείς τολμάτε να κάνετε μαθήματα συνέπειας στη γιαγιά που φτιάχνει τερλίκια για να βγάλει ένα μεροκάματο και να ζήσει τα εγγόνια της; Εσείς έχετε το ηθικό ανάστημα να κάνετε μαθήματα συνέπειας στους ανθρώπους αυτούς;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Τριανταφυλλίδη, ηρεμήστε λίγο, παρακαλώ!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Κάτω τα χέρια σας από τις περιουσίες αυτών των ανθρώπων! Είναι χαρακτηριστικό ότι λέτε ψέματα με την ίδια άνεση, με την ίδια ακριβώς άνεση που αναπνέετε.

Για το φοιτητικό - στεγαστικό επίδομα, σας ζητούν οι γονείς αυτών των παιδιών που είναι από πάνω να ανοίξετε και πάλι την πλατφόρμα για να μπορέσουν να αιτηθούν να πάρουν και αυτοί το φοιτητικό - στεγαστικό επίδομα, αυτό που δικαιούνται.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ: Τέλος το θέατρο με τα παιδιά! Πού είστε; Στο θέατρο είστε; Παρακαλώ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Τριανταφυλλίδη, ολοκληρώστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Και κλείνω.

Κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, οι πολίτες δεν ζητούν ελεημοσύνη. Οι πολίτες απαιτούν δικαιοσύνη και η δικαιο-

σύνη παντού θα έρθει σύντομα με προοδευτική κυβέρνηση από την πρώτη Κυριακή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ζήτησε και θα δώσουμε φυσικά τον λόγο ευθύς αμέσως στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Χατζηδάκη. Θα ακολουθήσει η κ. Ξενογιαννακοπούλου, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ. Μετά θα πάρουν τον λόγο δύο Βουλευτές, η κ. Σκόνδρα και ο κ. Χαρίσης και μετά η κ. Γιαννακοπούλου και ο κ. Χήτας, Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι αντίστοιχα του Κινήματος Αλλαγής και της Ελληνικής Λύσης.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να προηγηθώ του Υπουργού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Θέλετε να μιλήσετε πρώτη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υπουργέ, πριν σας δώσω τον λόγο θα ήθελα να κάνω δύο ανακοινώσεις.

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας: «Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID 19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις».

Επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα έξι μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γενικό Λύκειο Άργους.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Απ' ό,τι κατάλαβα, ο κύριος Υπουργός δίνει προτεραιότητα στην κ. Σκόνδρα να μιλήσει.

Ορίστε, κυρία Σκόνδρα, έχετε τον λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ κύριε Υπουργέ.

Αγαπητέ συνάδελφε που κατέβηκες από το Βήμα, πραγματικά ωραίο το σόου σου και ταλέντο, αλλά το μονόπρακτο ήταν και μονότονο και ανιαρό. Δεν κουρασθήκατε το ίδιο ποίημα όλοι; Την ίδια σχολή όλοι!

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Επίσης, εκείνο που πρόσεξα -γιατί, όπως σας είπα, για εμένα όλα τα άλλα ήταν ανιαρά- ήταν να λέτε πολλές φορές είναι «ο Πρωθυπουργός σας». Όχι, δεν είναι ο δικός μας Πρωθυπουργός, είναι ο Πρωθυπουργός της χώρας, είναι ο Έλληνας Πρωθυπουργός, είτε σας αρέσει, είτε δεν σας αρέσει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ψηφίζουμε σήμερα ένα νομοσχέδιο που φιλοδοξεί να βοηθήσει σε ένα υπαρκτό και οξύ πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας, το πρόβλημα της στέγης και δη των νεαρών ατόμων και των καινούργιων οικογενειών. Το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» είναι η εφαρμογή μιας στρατηγικής ενίσχυσης ευάλωτων συμπολιτών μας να αποκτήσουν μια αξιοπρεπή πρώτη κατοικία. Δεν είναι ούτε πανάκεια λύση, ούτε θα αντιμετωπίσει το πρόβλημα στην πλήρη διάστασή του. Είναι, όμως, μια σημαντική τονωτική ένεση για τους νέους να ανεξαρτητοποιηθούν, να δημιουργήσουν οικογένεια, να κάνουν παιδιά σε ασφαλές περιβάλλον χωρίς ανασφάλεια για τη στέγη τους.

Το πρόγραμμα ανακοινώθηκε από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος στη ΔΕΘ τον προηγούμενο Σεπτέμβριο. Αποτελεί ένα πολυπαραγοντικό σχέδιο αντιμετώπισης θεμάτων που σχετίζονται με την πρώτη κατοικία και τη στέγαση των οικονομικά αδύναμων συμπολιτών μας.

Κοστολογείται στο 1,8 δισεκατομμύριο ευρώ από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Περιλαμβάνει τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων ύψους έως 150.000 ευρώ, τα οποία θα μπορούν να χρηματοδοτηθούν αγορά κατοικίας αξίας έως 200.000 ευρώ με δικαιούχους νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών. Το δάνειο

χρηματοδοτείται κατά 75% από τη ΔΥΠΑ και τα 3/4 του ποσού θα χορηγούνται άτοκα. Για τρίτεκνους ή πολύτεκνους το δάνειο θα είναι άτοκο σε όλο το ποσό, όπως και για όσους κατά τη διάρκεια της αποπληρωμής του κάνουν τρία και πλέον παιδιά.

Επίσης, περιλαμβάνει το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» για στέγαση των ευάλωτων συμπολιτών μας με αντικείμενο την αξιοποίηση ακινήτων, τα οποία έχουν διατεθεί στο παρελθόν για τη στέγαση μεταναστών, τη χρήση ευρωπαϊκών κονδυλίων ύψους 200.000.000 ευρώ για την αξιοποίηση κενών ιδιωτικών κατοικιών, την πιλοτική δράση κοινωνικής κατοικίας για ευάλωτες ομάδες, την κοινωνική αντιπαροχή μέσω της ΔΥΠΑ για αξιοποίηση ακινήτων του δημοσίου γενικότερα και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ειδικότερα. Η δράση αυτή είναι μια νέα μορφή σύμπραξης μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα με ειδικό αντικείμενο την οικοδόμηση αδόμητων ακινήτων που ανήκουν σε φορείς της γενικής κυβέρνησης, χωρίς κόστος για τον φορέα. Την ενίσχυση του επιδόματος στέγασης των μαθητών πενήντα επαγγελματικών σχολών μαθητείας της ΔΥΠΑ. Την αύξηση κατά 50% του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος, τη δημιουργία νέων, σύγχρονων φοιτητικών εστιών σε πέντε πανεπιστήμια της χώρας. Το πρόγραμμα «Εξοικονομώ - Ανακαινίζω για νέους» και το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Ενοικιάζω τα κενά σπίτια». Ακόμα, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει διατάξεις για ρύθμιση του προβλήματος έλλειψης στέγης για πυρόπληκτους στο Μάτι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη παραμένει σταθερή και συνεπής στην εφαρμογή της διευρυμένης κοινωνικής πολιτικής της με ένα ακόμα νομοσχέδιο που στοχεύει στη βελτίωση των συνθηκών ζωής ενός σημαντικού αριθμού συμπολιτών μας και αποδεικνύει για μια ακόμη φορά τη βαρύτητα που δίνουμε στις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας μας και πώς αυτές θα αντιμετωπιστούν καλύτερα.

Με πράξεις και όχι με λόγια δίνουμε στους Έλληνες πολίτες τη δυνατότητα να βάλουν ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι τους χωρίς να κινδυνεύουν να γίνουν οφειλέτες σε λίστες κόκκινων δανείων σε περίπτωση που θα αδυνατούσαν να αποπληρώσουν. Και αυτό, γιατί τα δάνεια θα έχουν χαμηλό τόκο και άρα, θα είναι βιώσιμα.

Νοικοκυρεύουμε κτηριακά ζητήματα και αξιοποιούμε δημόσια ακίνητα που δεν χρησιμοποιούνται, ώστε να στεγαστούν συμπολίτες μας αντί να τα αφήνουμε στο έλεος της φθοράς και της αχρηστίας αλλά κυρίως, δεν κωλυσιεργούμε, δεν αδιαφορούμε, δεν ζούμε σε άλλη πραγματικότητα. Με όλες τις δυνάμεις της εθνικής οικονομίας, στηρίζουμε τον κοινωνικό ιστό σε βάση ίσης με δικαίως μεταχείρισης, χωρίς κανέναν συμπολίτη μας να μένει έξω από τον δείκτη ασφαλείας που η Κυβέρνηση πλέκει γύρω από την άνοδο των τιμών ενέργειας και του κόστους μεταφοράς αγαθών. Τα υψηλά ποσοστά αστικοποίησης του πληθυσμού και ιδιοκατοίκησης έχουν ως αποτέλεσμα όσοι δεν είναι ιδιοκτήτες, να αδυνατούν να εξασφαλίσουν μια αξιοπρεπή σύγχρονη στέγη, διότι το κόστος ενοικίου μιας τέτοιας κατοικίας παραμένει δυσανάλογα υψηλό σε σχέση με τον βασικό μισθό στη χώρα μας, ακόμα και μετά από τις τρεις αυξήσεις που κάναμε την τελευταία τριετία.

Ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Για τους περισσότερους το σημαντικό δεν είναι αυτό καθαυτό το κτίσμα, είναι το σπιτικό, είναι η θालπωρή που οι γονείς αγωνιούν να εξασφαλίσουν στα παιδιά τους και οι νέοι για να δημιουργήσουν τη δική τους οικογένεια. Είναι η εστία, όπως καταγράφεται από τη μυθολογία και την ελληνική ιστορία στους αιώνες. Για τους Έλληνες το σπίτι είναι η αφετηρία της ενήλικης και της οικογενειακής ζωής. Είναι το κέντρο και η αναφορά τους και κανένας δεν πρέπει να εξαιρείται από το δικαίωμα να έχει πρόσβαση σε αυτό το αγαθό.

Αυτό προσπαθούμε να ενισχύσουμε και να προστατεύσουμε, όχι μόνο μέσα από το παρόν νομοσχέδιο, αλλά και από την ευρύτερη πολιτική που ασκούμε. Άρα αγαπητοί συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, ως εδώ! Δεν μπορείτε να πολιτεύεστε με το να εκτοξεύετε κατηγορίες. Παρερμηνεύετε εσκεμμένα κάθε πρωτοβουλία της Κυβέρνησης. Κακόβουλα προεξοφλείτε ότι πίσω από κάθε τομή με κοινωνικό πρόσημο βρίσκονται τα συμφέροντα της πλουτοκρατίας και των μεγαλοεργολάβων. Νομίζετε ότι έτσι εξα-

σφαλίζετε ως αποκλειστικό προνόμιο την κοινωνική ευαισθησία. Μην κουράζεσθε! Η πρόσφατη ιστορία αποδεικνύει ότι αυτός ήταν ένας μύθος που καλλιεργούσατε με ζήλο στην Αριστερά. Όμως, το παραμύθι τελείωσε. Πέραν αυτού, είναι απαράδεκτο να εκτρέφετε αρνητισμό και να εξαπολύετε επιθέσεις. Δεν επιτρέπεται σε κανένα επίπεδο και σίγουρα δεν ευνοεί τον διάλογο και την κοινοβουλευτική διαδικασία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εξασφάλιση στέγης για τους συνανθρώπους μας δεν θα επιτρέψουμε να γίνει βορά στην τυποποιημένη εμμονική σας αντίδραση. Αντιδράσατε και αντιδράτε σε όλες τις πολιτικές μέριμνες που έχουν εφαρμοστεί από την Κυβέρνησή μας. Ότι και όσα αν παρέχει η Νέα Δημοκρατία στους πολίτες, προσπαθείτε ανεπιτυχώς να τα δαιμονοποιήσετε, τα παρουσιάζετε σκάρτα, λίγα και ασήμαντα.

Μας κατηγορείτε για μεροληψία και μεθοδεύσεις τη στιγμή που οι εξαγγελίες και τα μέτρα που λαμβάνουμε αφορούν μόνο τον ελληνικό λαό. Εμείς δημιουργούμε προϋποθέσεις για να αποκτήσουν σπίτια οι Έλληνες και όχι να ξεσπιτώσουμε αυτούς που ήδη έχουν και δεν θα σταματήσουμε να προσπαθούμε για το καλύτερο. Δεν μας σταμάτησαν ασύμμετρες απειλές, δεν μας σταμάτησε η πανδημία, δεν μας σταματάει η ενεργειακή κρίση και οι συνέπειες του πολέμου, νομίζετε ότι θα μας σταματήσει η δική σας φτηνή μικροπολιτική της λάσπης και της συκοφαντίας;

Κύριε Υπουργέ, συγχαρητήρια και για το σημερινό νομοθέτημα και για όλες τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες μέχρι σήμερα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Θα δώσουμε τον λόγο τώρα στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Για τη βασική σας ομιλία, κύριε Υπουργέ, έτσι δεν είναι;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ζητώ τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ, καθίστε κάτω, κύριε Τριανταφυλλίδη, δεν υπάρχει προσωπικό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Είναι ο ορισμός του προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Δεν υπάρχει προσωπικό! Καθίστε κάτω! Δεν καταγράφεται τίποτα!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Επαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, είναι ο ορισμός του προσωπικού ζητήματος, άρθρο 68, παράγραφος 1. Είναι προσβλητικός χαρακτηρισμός!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Αφήστε τα αυτά και καθίστε κάτω. Παρακαλώ πολύ! Δεν υπάρχει προσωπικό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Άρθρο 68, παράγραφος 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ε, διαβάστε το καλά και θα δείτε τι σημαίνει...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Εσείς διαβάστε το.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Σας παρακαλώ, δεν δέχομαι υποδείξεις από σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Κρίμα για την ευαισθησία σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Σας παρακαλώ πολύ, είστε απαράδεκτος και ζητώ από την Κοινοβουλευτική σας Εκπρόσωπο να σας νουθετήσει.

Κυρία Ξενογιαννακοπούλου, θα πρέπει να επιληφθείτε αμέσως τώρα. Είναι μέλος της Κοινοβουλευτικής σας Ομάδας. Είναι απαράδεκτη η συμπεριφορά προς το Προεδρείο. Σας παρακαλώ πολύ, καθίστε κάτω.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω παρακολουθήσει από το πρωί όλη τη συνεδρίαση. Διερωτώμαι πόσοι τηλεθεατές την έχουν παρακολουθήσει από τους δέκτες τους στο κανάλι της Βουλής. Πιστεύω ότι κάθε καλόπιστος συμπολίτης μας θα κατέληγε ότι η στάση της Αντιπολίτευσης σήμερα είναι μια πολιτική χορηγία στην Κυβέρνηση. Και θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ και να ευχηθώ να συνεχίσετε έτσι μέχρι τις εκλογές προκειμένου να διευρυνθεί ακόμη περισσότερο η διαφορά που μας χωρίζει!

Θα σας εξηγήσω αμέσως τι εννοώ. Έχουμε εδώ ένα νομοσχέδιο με έντονο κοινωνικό χαρακτήρα. Θα μπορούσατε να πείτε ότι θα έπρεπε να γίνουν περισσότερα, θα έπρεπε να γίνουν γρηγορότερα. Πολύ καλά. Τι λέτε εσείς; Εσείς για ένα νομοσχέδιο που προβλέπει χαμηλότοκα δάνεια, τα πιο χαμηλότοκα δάνεια στην αγορά, το 1/4 του κανονικού επιτοκίου και για τους τρίτεκνους και τους πολύτεκνους άτοκα δάνεια -προσέξτε το αυτό και θα ήθελα να το ακούσουν ειδικά οι τρίτεκνοι και πολύτεκνοι αυτό- ο ΣΥΡΙΖΑ και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης μιλούν για «μέγανη κόκκινων δανείων». Για μία κυβερνητική πρωτοβουλία που προβλέπει τη στήριξη με τον ένα με τον άλλο τρόπο εκατόν τριάντα επτά χιλιάδων μετρημένων συμπολιτών μας, ο ΣΥΡΙΖΑ και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης, μιλούν για αναδιανομή υπέρ των τραπεζών! Το θέατρο του Ιονέσκο! Και για ένα νομοσχέδιο το οποίο αξιοποιεί, επιτέλους λέω εγώ, την περιουσία του δημοσίου για να γίνει κοινωνική κατοικία, όπως γίνεται σε όλη την Ευρώπη, ο ΣΥΡΙΖΑ και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης μιλάνε για εξυπηρέτηση εργολάβων. Η κριτική θα πρέπει να είναι από την αντίθετη πλευρά. Ευχαριστούμε και πάλι για τη χορηγία!

Ακόμα ακόμα πιο πολύ, στο άγχος σας να ασκήσετε αντιπολίτευση για την Αντιπολίτευση περιπίπτετε σε συνεχείς αντιφάσεις. Πάλι θα είμαι συγκεκριμένος. Λέτε από τη μια πλευρά ότι το νομοσχέδιο είναι προεκλογικό, ότι το φέρνουμε προς άγραν ψήφων. Μάλιστα. Την ίδια στιγμή, εσείς που τα λέτε αυτά, εσείς οι ίδιοι, μας λέτε ότι πάμε να εξυπηρετήσουμε πέντε, έξι εργολάβους. Μα πάμε για πέντε, έξι ψήφους; Συγγνώμη, πώς ταιριάζουν αυτά τα πράγματα; Μήπως θα έπρεπε να έχετε κάνει περισσότερες πρόβες πριν μιλήσετε;

Λέτε ότι δημιουργείται νέα γενιά κόκκινων δανείων. Το είπατε ή δεν το είπατε; Το είπατε. Αυτό ήταν η σημαία σας: νέα γενιά κόκκινων δανείων. Και μετά εσείς οι ίδιοι που λέτε ότι δημιουργούμε τάχα νέα γενιά κόκκινων δανείων, λέτε ότι είναι λίγα τα δάνεια που δίνουμε, ελάχιστοι αυτοί που κερδίζουν από αυτό το νομοσχέδιο και εν πάση περιπτώσει ότι είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο δίνει ψίχουλα. Πώς γίνονται και τα δύο μαζί, και νέα γενιά κόκκινων δανείων, αλλά να είναι και ελάχιστοι, μετρημένοι αυτοί που κερδίζουν από αυτό το νομοσχέδιο;

Λέτε επίσης -ορθώς λέω εγώ γιατί το είχα πει στην επιτροπή και θα το επαναλάβω και στη συνέχεια- ότι δεν υπάρχει στεγαστική πολιτική του κράτους εδώ και πολλά χρόνια και με διαφορετικές κυβερνήσεις και σίγουρα και με τον ΣΥΡΙΖΑ και αφού όλοι το συνομολογούμε και έρχεται η Κυβέρνηση και φέρνει αυτή την πρωτοβουλία εσείς μας λέτε ότι βαθαίνουμε την αντιλαϊκή πολιτική. Πώς τη βαθαίνουμε; Επειδή δίνουμε, λίγα έστω, χαμηλότοκα δάνεια; Επειδή δίνουμε άτοκα δάνεια στους πολύτεκνους και στους τρίτεκνους; Επειδή καλύπτουμε κάποιους ανθρώπους εξαιρετικά ευάλωτους οι οποίοι δεν έχουν πού την κεφαλήν κλίνει; Επειδή αξιοποιούμε την περιουσία του δημοσίου; Πραγματικά σας είμαι ευγνώμων!

Δεν φανταζόμουν ειλικρινά, όταν γράφαμε αυτό το νομοσχέδιο, ότι θα είχαμε ειδικά στην Ολομέλεια αυτή τη συζήτηση. Στην επιτροπή, οφείλω να πω, ήσασταν πιο επιφυλακτικοί. Οι περισσότεροι επιφυλαχθήκατε τι θα κάνετε και περίμενα σήμερα να έχετε μια σχετικώς αξιόπιστη τοποθέτηση. Δεν την έχετε. Κοιματικά για μας πάρα πολύ καλά.

Έρχομαι τώρα στην ουσία του νομοσχεδίου. Τι συμβαίνει ακριβώς; Το επισήμανα και προηγουμένως και νομίζω ότι δεν υπάρχει σε αυτό διαφωνία: Πράγματι εδώ και χρόνια δεν υπήρχε ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική του δημοσίου. Δεν υπήρχε επί ΠΑΣΟΚ, δεν υπήρχε επί συγκυβέρνησης, δεν υπήρχε επί ΣΥΡΙΖΑ. Τώρα έρχεται μια πρωτοβουλία για να αντιμετωπίσει το συγκεκριμένο θέμα. Δεν μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς.

Δεύτερον, κάνουμε μια επανεκκίνηση της στεγαστικής πολιτικής. Πώς την κάνουμε; Δρούμε σε πέντε, έξι διαφορετικούς πυλώνες, με βάση πράγματι τις καλές ευρωπαϊκές πρακτικές. Εάν μας βρείτε χώρες προηγμένες της Ευρώπης που δεν κάνουν αυτά που κάνουμε εμείς με αυτό το νομοσχέδιο, να έρθετε να μας πείτε: Η Γερμανία, κύριε Χατζηδάκη, λέει αλλά. Η Ολλανδία κάνει τελείως διαφορετικά. Η Ισπανία έχει διαφορετική πολιτική. Ελάτε και πείτε μας πού διαφέρουμε από προηγούμενες ευρω-

παϊκές χώρες στην επανεκκίνηση αυτής της πολιτικής.

Επίσης, είπα στην επιτροπή και το λέω και τώρα τελείως ανοιχτά προφανώς, διότι εμείς θέλουμε να μιλάμε τη γλώσσα της αλήθειας, ότι ναι, δεν καλύπτουμε όλους όσοι ενδεχομένως θα ήθελαν να καλυφθούν με αυτό το πρόγραμμα, διότι μέχρι εκεί αντέχει ο προϋπολογισμός και η οικονομία. Μέχρι τώρα δεν καλυπτόταν κανένας. Τώρα με τον έναν με τον άλλο τρόπο καλύπτονται εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες σε πρώτη φάση και εδώ είμαστε μετά τις εκλογές και με την ανάπτυξη της οικονομίας περαιτέρω, μετά την εντολή που θα δώσει ο ελληνικός λαός, αυτό το κοινωνικό πακέτο να μεγαλώσει ακόμη περισσότερο.

Εξηγώ για τους συμπολίτες μας ποια είναι τα βασικά μέτρα που έχει αυτό εδώ το νομοσχέδιο.

Το πρώτο είναι τα χαμηλότοκα δάνεια. Είναι ένα πακέτο 500 εκατομμυρίων ευρώ και τα 375 εκατομμύρια τα δίνει η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης από τα αποθεματικά της, για να δοθούν άτοκα στεγαστικά δάνεια. Τα υπόλοιπα τα συμπληρώνουν οι τράπεζες και το επιτόκιο το οποίο προβλέπεται σε αυτό το «φοβερό», «αντιλαϊκό» νομοσχέδιο είναι το 1/4. Θα είναι 4% το επιτόκιο, εδώ θα είναι 1%. Θα είναι 8% το επιτόκιο, εδώ θα είναι 2%. Σταθερά θα είναι το 1/4 του επιτοκίου της αγοράς. Έχετε υιοθετήσει εσείς επί ΣΥΡΙΖΑ καμμία πρωτοβουλία σε αυτό το επίπεδο που ήταν καλύτερη; Όχι φυσικά, γιατί δεν υιοθετήσατε καμμία πρωτοβουλία. Εμ δεν κάνετε τίποτα, εμ βγαίνετε κι από πάνω και ασκείτε κριτική!

Εκτός αυτού, σε σχέση τον πρώτο πυλώνα του νομοσχεδίου για τα χαμηλότοκα δάνεια, προφανώς έχουν τεθεί όρια, γιατί υπάρχει ένας κοινωνικός χαρακτήρας αυτού του νομοσχεδίου. Λέμε για δάνεια μέχρι 150.000 ευρώ και για αξία του σπιτιού μέχρι 200.000 ευρώ, αλλά έχουμε υπολογίσει, έχουμε δει τις αξίες τις εμπορικές και έχουμε δει ότι οι άνθρωποι οι οποίοι μπορεί να κερδίσουν από αυτό το νομοσχέδιο θα μπορούσαν να αγοράσουν σπίτια σε περιοχές, όπως, για παράδειγμα, είναι η Αγία Παρασκευή, όπως είναι η Πεύκη, όπως είναι η Τούμπα στη Θεσσαλονίκη. Δεν μπορούν πράγματι να αγοράσουν στο πιο ακριβιά προάστια της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αλλά μπορούν να αγοράσουν σε περιοχές σαν και αυτές που σας περιέγραψα. Και έχουμε θέσει -γιατί και γι' αυτό άκουσα κριτική- ηλικιακά όρια πρώτον διότι τα χρήματα δεν είναι ατελείωτα και πρέπει να είναι στοχευμένες αυτές οι δράσεις και δεύτερον διότι -το λέμε ξεκάθαρα- γι' αυτό εδώ το νομοσχέδιο η προτεραιότητά μας είναι οι νέοι. Αν δεν είναι δική σας προτεραιότητα οι νέοι, να το πείτε ευθέως. Διότι εγώ καταλαβαίνω από τις τοποθετήσεις σας -μπορώ να το συνάγω από αυτά που λέτε και αναμασάτε συνέχεια- ότι δεν είναι δική σας προτεραιότητα, διότι σας ενοχλούν τα ηλικιακά όρια. Να βγείτε να μας το πείτε.

Για μας είναι προτεραιότητα οι νέοι και διότι πρέπει να τους δώσουμε κίνητρα λόγω της στεγαστικής κρίσης που υπάρχει -και την έχει παραδεχθεί και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός- να ξεκινήσουν με μεγαλύτερη άνεση την οικογένειά τους και διότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε το δημογραφικό πρόβλημα. Πού είναι το κακό, πού είναι το παράξενο; Τι σας ενοχλεί;

Αυτή είναι η παρέμβαση που κάνουμε με τα χαμηλότοκα δάνεια, τα οποία θα επιτρέψουν σε αυτούς που θα τα πάρουν να έχουν ένα νοίκι το οποίο θα είναι χαμηλότερο από το νοίκι που θα πλήρωναν εάν δεν είχαν πάρει καθόλου δάνειο και στο τέλος θα τους μείνει και το σπίτι. Δεν θέλουμε να μας πει κανένας ευχαριστώ για κάτι αυτονόητο, αλλά δεν μπορώ να καταλάβω σε ποιον κόσμο κυριολεκτικά ζει η Αντιπολίτευση ασκώντας αυτή την κριτική.

Ο δεύτερος πυλώνας έχει να κάνει με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Τι αφορά το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ»; Αφορά εξαιρετικά ευάλωτους συμπολίτες μας, φτωχούς, πολύτεκνους, οι οποίοι έχουν μεγάλη πίεση και γι' αυτό παίρνουμε σπίτια τα οποία ήταν μέχρι τώρα στο πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» για μετανάστες, τα οποία απελευθερώνονται, είναι σε πολύ καλή κατάσταση, ανακαινίζονται αμέσως και σε πρώτη φάση θα δοθούν χίλια σπίτια σε συμπολίτες μας με αυτά τα χαρακτηριστικά. Και σήμερα προσθέτω εδώ -θα έρθει και νομοτεχνική βελτίωση στη συνέχεια- ότι θα συμπεριλάβουμε σε αυτή την κατηγορία για το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» και τους αναπήρους συμπολίτες μας. Ελπίζω να μη σας

ενοχλεί και αυτό, γιατί όλα σας ενοχλούν, αλλά πάντως θα τους συμπεριλάβουμε.

Ο τρίτος άξονας είναι το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» διότι θέλουμε να υπάρξουν περισσότερα σπίτια, διαμερίσματα στην αγορά και δίνουμε τη δυνατότητα για μικρής -πράγματι- κλίμακας επισκευές 10.000 ευρώ. Δεν λέμε ότι θα πληρώσει το κράτος για να ξαναφτιάξει κανείς το σπίτι του από την αρχή. Λέμε για ανακαινίσεις, έτσι ώστε να είναι έτοιμα τα σπίτια προς ενοίκιαση. Το κράτος πληρώνει ένα σημαντικό ποσοστό, προκειμένου να έχει κίνητρο ο ιδιοκτήτης να νοικιάσει το σπίτι, με την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα υπογράψει ότι θα το νοικιάσει για τρία χρόνια, όχι να έχουμε επισκευές οι οποίες γίνονται ίσα-ίσα για να ξεγελάσουν το κράτος και κάποιος να ενθυλακώσει τα χρήματα. Πιστεύω ότι είναι επίσης πολύ λογική παρέμβαση. Κι εδώ άκουσα μεγάλες αντιρρήσεις χάριν των αντιρρήσεων.

Και τέλος, το νομοσχέδιο αυτό προβλέπει τη λεγόμενη κοινωνική αντιπαροχή. Τι συνέβαινε μέχρι τώρα; Το δημόσιο έχει μια περιουσία την οποία ανά τις δεκαετίες δεν έχει κατορθώσει πλήρως και καθαρά να την καταγράψει. Εμείς έχουμε προχωρήσει τουλάχιστον στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης και έχουμε κάνει όλο το τελευταίο διάστημα αυτή την καταγραφή και αντί να είναι μια κοιμωμένη περιουσία, αναξιοποίητη, από την οποία κανένας δεν κερδίζει, λέμε να αξιοποιηθεί αυτή η περιουσία.

Είχαμε το μοντέλο παλιά των εργατικών κατοικιών. Μας ενοχλούσε αυτό το μοντέλο; Όχι, αλλά και χαρακτηριστικά γκετοποιήσης είχαν οι εργατικές κατοικίες και αργούσαν πάρα πολύ οι διαγωνισμοί. Δηλαδή εγώ πήγα στο Υπουργείο και βρήκα διαγωνισμούς στα Γρεβενά, στην Ελευσίνα, στην Πέλλα, διαγωνισμούς από το 2010, το 2011, το 2012, οι οποίοι ακόμα σερόντουσαν. Ωραία κοινωνική κατοικία! Ο άλλος έχει κληρωθεί, περιμένει να βάλει το κεφάλι του κάτω από ένα κεραμίδι και εμείς ακριβώς επειδή το δημόσιο έχει συγκεκριμένες δυσλειτουργίες λέμε ότι για χάρη του δημοσίου, για να μην πειράξουμε το γράμμα «δ», για να μην πειράξουμε το «ιερό» αυτό γράμμα, κάτσε εσύ και περιμένε μέχρι να έρθει η ώρα να ξεπεραστούν οι ενστάσεις, οι διαγωνισμοί, τα προβλήματα και να αποκτήσεις σπίτι. Ε όχι, εμείς δεν είμαστε λάτρεις οποιουδήποτε γράμματος. Θέλουμε να είμαστε υπερασπιστές των ανυπεράσπιστων Ελλήνων πολιτών, και αυτό είναι πράγματι κοινωνική πολιτική, όχι τα δόγματα.

Πώς προχωρούμε, λοιπόν; Όπως είδαμε να γίνεται σε όλες τις προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες, στην Αυστρία, στην Ολλανδία, στη Βρετανία, στην Ισπανία που έχει κυβέρνηση των σοσιαλιστών με τους Podemos. Έτσι γίνεται. Αν δεν γίνεται έτσι, να έρθετε να μας το πείτε. Να διαβάσετε τους νόμους αυτούς -είχατε καιρό να τους δείτε, εμείς το επικαλούμαστε μήνες- και να μας πείτε «Ξέρετε, κύριε Χατζηδόκη, δεν γίνεται έτσι στην Ισπανία και στη Βρετανία, γίνεται διαφορετικά. Γίνεται όπως το έκανε παλιά το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία». Διότι εσείς ξαφνικά από την Αριστερά γίνετε -κατάλαβα σήμερα- λάτρης του παλιού ΠΑΣΟΚ και της παλιάς Νέας Δημοκρατίας. Τότε γινόντουσαν όλα σωστά και πρέπει να παραμείνουμε εκεί, να μη δούμε τι γίνεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτή είναι η προοδευτική σας αντίληψη, μέχρι εκεί φτάνετε, να βλέπετε τι γινόταν στην Ελλάδα πριν από δέκα και είκοσι χρόνια και να θέλετε να το προτείνετε ως προοδευτική παράταξη να το συνεχίσουμε!

Εμείς παίρνουμε τα ακίνητα αυτά, τα οποία διατίθενται ως κοινωνική κατοικία, γίνεται διαγωνισμός, όποιος δώσει τα περισσότερα με τους όρους που θα θεθούν είναι και ο ανάδοχος και μετά, όπως γίνεται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, ο ανάδοχος κρατάει γι' αυτόν κάποια ακίνητα για δική του εμπορική εκμετάλλευση και τα υπόλοιπα τα δίνει, όπως γίνεται στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, με χαμηλό ενοίκιο σε συμπολίτες μας οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι -και είναι- ωφελούμενοι από τις συγκεκριμένες δράσεις, στο πλαίσιο των πολιτικών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης. Πού είναι το πρόβλημα; Ή μήπως είναι πρόβλημα ότι στο νομοσχέδιο μέσα προβλέπεται ότι ο ωφελούμενος από αυτό το πρόγραμμα θα μπορέσει να γίνει και κύριος του διαμερίσματος αυτού χάρη στην πολιτική «rent to own», που ισχύει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και την οποία εμείς την υιοθετούμε; Πληρώνοντας το νοίκι του στο τέλος, αν το συμφωνήσει με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, μπορεί να γίνει και κύριος

αυτού του διαμερίσματος. Αυτό είναι το φοβερό «αμάρτημα» που κάνουμε, μαζί με όλες τις προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες!

Επίσης, ναι, προβλέπουμε μια ειδική κατηγορία, την κοινωνική κατοικία. Τι καλύπτει η κοινωνική κατοικία και τι σας ενοχλεί; Σας ενοχλεί ότι σε αγροτικές χρήσεις, δηλαδή παραδείγματος χάριν ακίνητα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης που σήμερα είναι για αγροτική χρήση, προβλέπεται ότι θα χτιστεί κοινωνική κατοικία; Εσείς τι θέλετε; Θέλετε να έχουμε ελιές και αμπέλια και οι άνθρωποι να είναι χωρίς σπίτια, οι εργαζόμενοι τους οποίους υποστηρίζετε. Μεταξύ των ανθρωπών και των χωραφιών υποστηρίζετε τα χωράφια! Θα το κρατήσουμε ως συμβολή σας στον σύγχρονο πολιτικό και κοινωνικό βίο της χώρας! Αυτή είναι η ένστασή σας!

Το νομοσχέδιο αυτό δεν καλύπτει τα πάντα σε σχέση με αυτά τα οποία εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός στη ΔΕΘ. Καλύπτει κάποιες από τις παρεμβάσεις που αναγγείλαμε στη ΔΕΘ, αλλά υπάρχουν και άλλα που έχουν ήδη προχωρήσει και τα οποία θέλω να σας τα παρουσιάσω σε τίτλους παρουσιάζοντας παράλληλα και την περίμετρο, για να ξέρετε ποια είναι η παρέμβαση της Κυβέρνησης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Υπολογίστε και τον χρόνο της δευτερολογίας μου, κύριε Πρόεδρε.

Έχουμε 1.741.250.000 προϋπολογισμό και έχουμε και εκατόν τριάντα έξι χιλιάδες εννιάκισιους τριάντα ωφελούμενους. Αυτή είναι η περίμετρος. Επειδή ετίθεντο συνέχεια ερωτήματα έχετε την απάντηση. Ελπίζω να το ακούσετε και να μην τίθενται στη συνέχεια και άλλα ερωτήματα, τα ίδια δηλαδή.

Ποιες είναι οι επιμέρους δράσεις και ποιος είναι ο προϋπολογισμός και πόσοι είναι οι ωφελούμενοι;

Χορήγηση άτοκων ή χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων σε νέους και νέα ζευγάρια είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών: 500 εκατομμύρια κόστος, δέκα χιλιάδες ωφελούμενοι. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τώρα, από το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ»: 21.500.000, ωφελούμενοι δύο χιλιάδες πεντακόσιοι από τον Μάρτιο του 2023.

Ευρωπαϊκά κονδύλια ύψους 200.000.000 ευρώ για αξιοποίηση κενών ιδιωτικών κατοικιών, γιατί είμαστε σε διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση για το Ταμείο Ανάκαμψης και για το ΕΣΠΑ, αλλά να είναι δικά μας τα κονδύλια και επειδή θα κάνουμε παρεμβάσεις παρόμοιες με άλλων ευρωπαϊκών κρατών έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι αυτό θα γίνει δεκτό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν πρέπει για κανέναν λόγο να μη γίνει. Διακόσια εκατομμύρια ευρώ, λοιπόν, αριθμός ωφελούμενων δέκα χιλιάδες.

Πilotική δράση κοινωνικής κατοικίας για ευάλωτες ομάδες: 1,5 εκατομμύριο ευρώ, διακόσιοι ωφελούμενοι.

Κοινωνική αντιπαροχή, αξιοποίηση ακινήτων ΔΥΠΑ: πέντε χιλιάδες ωφελούμενοι.

Κοινωνική αντιπαροχή, αξιοποίηση ακινήτων Υπουργείου Εργασίας: ογδόντα ωφελούμενοι.

Ενίσχυση επιδόματος στέγασης των μαθητών πενήντα επαγγελματικών σχολών μαθητείας της ΔΥΠΑ: 1,5 εκατομμύριο ευρώ, χίλιοι ωφελούμενοι.

Αύξηση κατά 50% του φοιτητικού στεγαστικού επιδόματος: 75 εκατομμύρια ευρώ, πενήντα χιλιάδες ωφελούμενοι.

Δημιουργία νέων σύγχρονων φοιτητικών εστιών σε πέντε πανεπιστήμια της χώρας: 540 εκατομμύρια ευρώ, οκτώ χιλιάδες εκατόν πενήντα ωφελούμενοι.

Πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ - ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ» για νέους του Υπουργείου Περιβάλλοντος: 350 εκατομμύρια ευρώ, σαράντα χιλιάδες ωφελούμενοι. Τρέχει αυτό το πρόγραμμα, υπενθυμίζω.

Πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» για κενά σπίτια: 50 εκατομμύρια, δέκα χιλιάδες ωφελούμενοι.

Συνολικά, επαναλαμβάνω, επειδή λέει ο καθένας τους δικούς του αριθμούς, 1.741.250.000 ευρώ και οι ωφελούμενοι είναι εκατόν τριάντα έξι χιλιάδες εννιάκισιους τριάντα.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Να το καταθέσετε αυτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Απέναντι σε αυτούς τους εκατόν

τριάντα έξι χιλιάδες εννιάκισιους τριάντα ανθρώπους πάτε σήμερα απέναντι. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ. Αυτή είναι η αντιπολίτευση την οποία ασκείτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τι ακούμε εδώ; Ακούμε για το χαμηλό ενοίκιο, ας πούμε. Άκουσα τοποθετήσεις διαφόρων συναδέλφων. Το χαμηλό ενοίκιο γενικώς είναι καλό, αλλού είναι καλό, εδώ είναι χάλια, διότι εδώ ειδικά θα εξυπηρετηθούν οι τράπεζες.

Η αξιοποίηση της περιουσίας -άκουσα εδώ και το ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΑΛ- είναι καλή στην Πορτογαλία, είναι καλή εκεί που υπάρχουν σοσιαλιστικές κυβερνήσεις, εδώ είναι χάλια.

Τα ευρωπαϊκά προγράμματα που αξιοποιούνται αλλού -το επικαλεστήκατε-, είτε από το Ταμείο Ανάκαμψης είτε για το ΕΣΠΑ για τις αντίστοιχες δράσεις κοινωνικής στέγασης, είναι καλά, εδώ είναι χάλια, επειδή τα κάνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Βγάλτε άκρη! Και ας βγάλουν και οι πολίτες άκρη.

Εν πάση περιπτώσει, για να μην κρύβεστε πίσω από το δάχτυλό σας, τα πράγματα είναι πολύ απλά. Να σας πω εγώ πού οφείλεται η αμηχανία σας και τι σας οδηγεί σε αυτή ακριβώς τη στάση.

Σας ενοχλεί διότι χαλάει το αφήγημά σας τόσο καιρό ότι εσείς είσατε αυτοί που είχατε το μονοπώλιο της ευαισθησίας, ότι μας δώσατε την ανεργία στο 17,5% και την έχουμε ρίξει στο 11,6%. Σας ενοχλεί ότι ενώ βγάζετε δέκα χιλιάδες προγράμματα από τον πρώην ΟΑΕΔ κάθε χρόνο για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, εμείς μόνο πριν από καμιά δεκαπενταριά μέρες βγάλαμε εξήντα οκτώ χιλιάδες επιδοτούμενες θέσεις, εξήντα οκτώ χιλιάδες ευκαιρίες απασχόλησης.

Σας ενοχλεί ότι ενώ τα ΚΕΠΑ ήταν κέντρα ουσιαστικά περιφρόνησης αναπήρων, εμείς κάναμε ηλεκτρονικά ραντεβού, τώρα κάνουμε ψηφιακά ΚΕΠΑ και προχωρούμε και με την κάρτα αναπηρίας η οποία έχει γίνει πράξη από τις 21 Νοεμβρίου και ακολουθεί και ο προσωπικός βοηθός για τους ανάπηρους.

Σας ενοχλεί ότι έχουμε αυξήσει κατά τριάντα χιλιάδες τα παιδιά που καλύπτονται από τους βρεφονηπιακούς σταθμούς και ότι και εκεί που υπάρχει χαμηλή πυκνότητα βρεφονηπιακών σταθμών και εκεί τώρα σε εξήντα έναν δήμους σε έναν - δύο μήνες θα αρχίσει το πρόγραμμα «ΝΤΑΝΤΑΔΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ». Σας ενοχλεί ότι εμείς ήμασταν η Κυβέρνηση που αυξήσαμε τις γονικές άδειες, εισαγάγαμε την άδεια πατρότητας, επιδοτούμε περισσότερο τους γονείς με μικρά παιδιά. Σας ενοχλεί ότι ενώ παραλάβαμε ένα βουνό με εκκρεμείς συντάξεις από εσάς, αποδεδειγμένα έχουμε αντιμετωπίσει πλέον το θέμα των εκκρεμών κύριων συντάξεων.

Όλα αυτά σας ενοχλούν. Λυπάμαι πολύ, δεν μπορούμε να ασκούμε μια πολιτική για να είστε εσείς ευχαριστημένοι. Ασκούμε μια πολιτική για να είναι ευχαριστημένοι οι Έλληνες πολίτες διότι αυτοί είναι που μας ψήφισαν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και τώρα καταλαβαίνω ότι σας ενοχλεί και η επιδότηση των αγορών, αυτό που εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός από αυτό εδώ το Βήμα το Σάββατο, η στήριξη των νοικοκυριών σε σχέση με τις επιπτώσεις που έχει πάνω τους η αύξηση του πληθωρισμού.

Και κατάλαβα ότι γραφήκατε και πάρα πολλοί σήμερα, για να μιλήσετε όχι τόσο γι' αυτό το νομοσχέδιο, αλλά για την επιδότηση των αγορών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση αυτή στηρίζεται από ένα μεγάλο λαϊκό κόμμα, τη Νέα Δημοκρατία, που βεβαίως στηρίζει την επιχειρηματικότητα, αλλά στηρίζει και στηρίζεται και από τους εργαζόμενους και από τα νοικοκυριά. Λυπάμαι που όλο αυτό έρχεται κόντρα στη συνθηματολογία σας, αλλά σας απαντούμε με κοινωνική πολιτική στην πράξη.

Ναι, υπήρχαν υπερκέρδη των διυλιστηρίων και η δική μας Κυβέρνηση τα διαθέτει για τα νοικοκυριά και την ανακούφιση των συνεπειών της ακρίβειας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Καταλαβαίνω, λοιπόν, από όλα όσα έχετε πει μέχρι σήμερα ότι ετοιμάζεστε να καταψηφίσετε τούτο εδώ το νομοσχέδιο, παρ' ότι έχει ένα έντονο κοινωνικό πρόσημο και ετοιμάζεστε και αύριο να ψηφίσετε και την κυβερνητική πρωτοβουλία, τη δέσμευση του Πρωθυπουργού ότι εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά θα έχουν

μια κρατική επιδότηση για την απάλυνση των συνεπειών της ακρίβειας.

Μάλιστα. Κάντε το. Δικαίωμά σας. Μετά, όμως, μην παραπονιέστε για τις δημοσκοπήσεις, που ακόμα και στην «Εφημερίδα των Συντακτών» δείχνουν τη Νέα Δημοκρατία να προηγείται και να προηγείται αρκετά και να μην παραπονεθείτε αργότερα και για το αποτέλεσμα των εκλογών.

Εσείς έχετε αποφασίσει να μιλάτε με φανατισμό, με μεγάλα λόγια και με αραχνιασμένα συνθήματα, ενώ η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μιλάει με έργο. Ασκοούμε κοινωνική πολιτική στην πράξη, κοινωνική πολιτική με αποτέλεσμα. Εσείς μένουμε με τα συνθήματα, εμείς θα μείνουμε με τα θετικά αποτελέσματα για τους Έλληνες πολίτες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να αιτηθώ κάτι επί της διαδικασίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ερώτηση θέλετε να κάνετε;

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Να καταθέσει τα στοιχεία ο Υπουργός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Αν μπορεί ο κύριος Υπουργός να τα καταθέσει για τα Πρακτικά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Ναι, τα καταθέτω.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία τα καταθέτετε στα Πρακτικά ο Υπουργός.

Τον λόγο τώρα έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Ξενογιαννακοπούλου. Θα ακολουθήσει ο κ. Χαρίσης και μετά η κ. Γιαννακοπούλου και ο κ. Χίτας.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ακούσαμε τον κύριο Υπουργό με περισσή αγωνία για τη στάση της Αντιπολίτευσης και με απορία για την κριτική, και μάλιστα και με μεγάλη δόση ειρωνείας. Μας είπε ο κύριος Υπουργός ότι θα μας παρακολουθούν από το κανάλι της Βουλής οι Έλληνες πολίτες και δεν θα μπορούν να κατανοήσουν γιατί ασκεί κριτική η Αντιπολίτευση σε αυτό το νομοσχέδιο και συνολικά στην κυβερνητική πολιτική.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, οι πολίτες σε αυτή τη χώρα, η μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία, οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι, οι συνταξιούχοι, οι μικρομεσαίοι επαγγελματίες, οι αγρότες βιώνουν μια δραματική καθημερινή συρρίκνωση του εισοδήματός τους, της αγοραστικής τους δύναμης και φτωχοποιούνται. Αυτή είναι η πραγματικότητα κι αυτή είναι η αγωνία τους.

Αυτό ζουν σήμερα οι Έλληνες πολίτες. Ζουν μια Κυβέρνηση η οποία αντί να αντιμετωπίζει αυτή τη βαθιά κρίση ακρίβειας και την ενεργειακή κρίση, έρχεται συνεχώς με τις πολιτικές της και την ανατροφοδοτεί. Αυτή είναι η αγωνία τους.

Κι επειδή μιλήσατε για τις παροχές που δίνει η Κυβέρνηση, και μάλιστα χαρακτηρίσατε και αντίφαση τη δική μας κριτική, πώς μπορεί από τη μια να τις χαρακτηρίζουμε προεκλογικές και από την άλλη, να λέμε ότι στην ουσία δεν ανταποκρίνονται στην κρίση και τις θεωρούμε και αναποτελεσματικές, μα αυτό ακριβώς είναι το πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, ότι κάνετε μια σειρά από εξαγγελίες και αποσπασματικές παροχές, οι οποίες έχουν καθαρά προεκλογικό χαρακτήρα και σίγουρα δεν αντιμετωπίζουν τα ουσιαστικά προβλήματα που έχει σήμερα η κοινωνία, η μεσαία τάξη, οι ευάλωτοι της κοινωνίας μας, οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι επενδύετε στην προπαγάνδα των εντυπώσεων όπως ακριβώς με το περίφημο Market Pass.

Πριν δύο μέρες κατά την ψήφιση του προϋπολογισμού, ακούσαμε τον κ. Μητσοτάκη, με έναν πανηγυρικό τόνο, στην ουσία να εξαγγέλλει προς τον ελληνικό λαό ότι η Κυβέρνηση θα έρθει να καλύψει το 10% των αγορών που κάνουν, όσον αφορά τις ανάγ-

κες σε τρόφιμα. Αυτή ήταν η πανηγυρική εξαγγελία.

Και τι αποδείχτηκε στην πορεία, επειδή μας μιλάτε για την κριτική στις προεκλογικές παροχές; Ότι τελικά, μέσα από την εξειδίκευση των αρμόδιων Υπουργείων, είναι 22 ευρώ τον μήνα για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό και για ένα ζευγάρι με δύο παιδιά 52 ευρώ τον μήνα. Δηλαδή, μιλάμε για 70 λεπτά τη μέρα, αυτή ήταν η πανηγυρική εξαγγελία του κ. Μητσοτάκη, όσο κάνει ένα μικρό μπουκαλάκι νερό.

Αυτό, λοιπόν, εσείς λέτε ότι είναι κοινωνική πολιτική; Την ώρα που αρνείστε πεισματικά να μειώσετε τον ΦΠΑ στα τρόφιμα, στα είδη πρώτης ανάγκης, που θα ήταν μια ουσιαστική παρέμβαση στήριξης των εισοδημάτων. Την ώρα που καταρρέουν οι μισθοί και τα εισοδήματα των εργαζομένων. Και την ώρα που αρνείστε οποιαδήποτε διαρθρωτική παρέμβαση στην αγορά ενέργειας, επιδοτείτε την αισχροκέρδεια και πολύ περισσότερο, αρνείστε αυτό που άλλες χώρες στην Ευρώπη έχουν κάνει -ενώ συνεχώς επικαλείστε το ευρωπαϊκό παράδειγμα- να μειώσετε τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στα καύσιμα.

Μας είπατε τι σας ενοχλεί, κύριε Υπουργέ, σε σχέση με την κριτική της Αντιπολίτευσης. Ξέρετε εμάς τι μας ενοχλεί και τι ενοχλεί την πλειοψηφία του ελληνικού λαού; Η απορρύθμιση και η διάλυση των εργασιακών σχέσεων. Μας ενοχλεί η κατάλυση του οκταώρου και η επιβολή δυο ωρών απλήρωτης δουλειάς. Μας ενοχλεί ότι αυτή τη στιγμή η πλειονότητα των θέσεων απασχόλησης έχουν μετατραπεί σε μερικής απασχόλησης. Η πλήρης απασχόληση ήταν 61% στις νέες προσλήψεις στις αρχές του χρόνου και έχει αντιστραφεί από τον Ιούνιο και μετά και είναι 55% τώρα μερικής απασχόλησης και 45% πλήρους απασχόλησης στις νέες προσλήψεις.

Μας ενοχλεί, κύριε Υπουργέ, το ότι έχετε απαξιώσει τον ΕΦΚΑ. Μας ενοχλεί ότι μία στις τρεις κύριες συντάξεις που εκδίδονται με το σύστημα fast truck είναι με λάθη ή με μειωμένο ποσό σύνταξης. Μας ενοχλεί ότι παραμένουν οι εκκρεμότητες, εκατόν είκοσι χιλιάδες στην επικουρική σύνταξη και πενήντα πέντε χιλιάδες στα εφάπαξ.

Μας ενοχλεί ότι το κοινωνικό κράτος, το Εθνικό Σύστημα Υγείας και συνολικά η κοινωνική πολιτική, από την Κυβέρνηση Μητσοτάκη, μέσα από το πρίσμα μιας νεοφιλελεύθερης προσέγγισης που βάζει τα κοινωνικά αγαθά στη λογική της αγοράς, συνεχώς υπονομεύονται σε περίοδο κρίσης. Όλα αυτά μας ενοχλούν και όλα αυτά ενοχλούν και τη μεγάλη πλειονότητα του ελληνικού λαού.

Μιλήσατε πριν για την περιουσία του δημοσίου. Εδώ όλες οι διατάξεις, κύριε Υπουργέ, που έχετε φέρει, από το πώς θα εκμεταλλευτείτε την ακίνητη περιουσία του ΕΦΚΑ, το πώς απομακρύνετε τους κοινωνικούς εταίρους από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΑΕΔ που απαξιώσατε και το κάνατε ΔΥΠΑ, ακριβώς προκειμένου να την ελέγξετε σε αυτή την κατεύθυνση, και το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να υπηρετήσει. Όπως κάνατε με το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων σε σχέση με την ακίνητη περιουσία. Αυτή είναι η δική σας αντίληψη για την περιουσία του δημοσίου. Είναι η εκμετάλλευση, είναι η εκποίηση και είναι φυσικά και η αξιοποίηση της από τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

Όταν μιλάμε για μία αναπτυξιακή προοπτική πρέπει να περιλαμβάνει φυσικά και τη στέγαση -και αυτή είναι η διαφορά μας- ως κοινωνικό αγαθό, την ανάγκη να υπάρχει το δικαίωμα της στέγης σε ένα κοινωνικό κράτος και στην κοινωνική πολιτική. Ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης όταν αυτή τη στιγμή το 45% των νοικοκυριών δίνει το μισό μηνιαίο εισόδημά του, για να καλύψει το κόστος στέγης, θα περιμέναμε, λοιπόν, αυτό να το κατανοήσετε. Όπως, επίσης και την ανάγκη, όταν εξαγγέλλατε μία τέτοια πολιτική και έρχεστε εδώ να τη θεσμοθετήσετε, να είναι στη λογική μιας βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνικά δίκαιης, αλλά και πράσινης σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και με το περιβάλλον.

Έρχεστε εδώ, κύριε Υπουργέ, και ειρωνεύεστε και λέτε: «Μα τι να κάνουμε, αν υπάρχουν ακίνητα του δημοσίου που είναι λιοστάσια; Πρέπει να μείνουν να είναι αγροτική γη και λιοστάσια και να μη γίνουν κατοικίες;» Αυτό δεν είναι λαϊκισμός;

Δηλαδή, τι ομολογείτε εδώ; Ότι στην ουσία αυτή η διαδικασία με την περίφημη «κοινωνική αντιπαροχή», είναι το όχημα εκείνο,

προκειμένου να βάλουν χέρι μέσα από αλλαγή χρήσης γης οι εργολάβοι, για να μπορέσουν να τα αξιοποιήσουν, εκμεταλλευθούν, χωρίς κανέναν προσδιορισμό, ούτε για πόσο χρόνο, ούτε με ποιο ενοίκιο, ούτε ακριβώς, τελικά, ποιες θα είναι οι προϋποθέσεις επιλογής των δικαιούχων. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Μας είπατε ότι θα ωφεληθούν εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχοι. Όμως, όπως φάνηκε από τον κατάλογο που διαβάσατε στην ουσία μας αναφέρατε στο σύνολο πολιτικών σας προτάσεων σε διάφορα προγράμματα, είτε ευρωπαϊκά είτε επιμέρους προγράμματα, άλλα που δεν αφορούν τα περισσότερα το παρόν νομοσχέδιο. Γιατί στο παρόν νομοσχέδιο είναι ιδιαίτερα μικρός ο αριθμός των εν δυνάμει τελικά δικαιούχων ή αυτών οι οποίοι θα ωφεληθούν. Θα δούμε τον κατάλογο, αλλά τουλάχιστον ο τρόπος που το παρουσιάσατε αυτό δείχνει.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Σε κάθε περίπτωση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συγκεκριμένο αυτό νομοσχέδιο αντανάκλα τη συνολική αντίληψη μιας πολιτικής της Κυβέρνησης, η οποία έρχεται με κάθε τρόπο να στηρίξει, τα ισχυρά συμφέροντα -στη συγκεκριμένη περίπτωση τις τράπεζες, τις μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες- η οποία έχει αφήσει αρρύθμιστη όλα αυτά τα χρόνια την αγορά Airbnb, που αυξάνει περαιτέρω τη στεγαστική κρίση και το κόστος των ενοικίων.

Είναι μία Κυβέρνηση, η οποία έχει αυξήσει δραματικά τα κόκκινα δάνεια στις επτακόσιες χιλιάδες και πενήντα χιλιάδες προγραμματισμένοι πλειστηριασμοί, χωρίς καμμία προστασία της πρώτης κατοικίας, την οποία η Κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει καταργήσει.

Έρχεστε, λοιπόν, με αυτό το νομοσχέδιο, με σαφή προεκλογική στόχευση αλλά και η συνολική του πολιτική, πρώτα απ' όλα με το κεφάλαιο που αφορά το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», γιατί έχετε και αυτούς τους ευφάνταστους τίτλους, που προσπαθείτε να προσδώσετε πάντα έναν εξωραϊσμό των στοχεύσεών σας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Φαντασία στην εξουσία.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Καλό θα ήταν να υπάρχει κοινωνική ευαισθησία στην εξουσία, κύριε συνάδελφε, και όχι εξυπηρέτηση των εργολάβων και των τραπεζών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Σας τα ανέλυσε ο Υπουργός.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Από εκεί και πέρα, το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», επειδή μας ακούει ο ελληνικός λαός, όπως είπε ο κύριος Υπουργός, το οποίο εν δυνάμει θα μπορούσε να αφορά τριακόσιες πενήντα χιλιάδες δικαιούχους, στην πραγματικότητα, με τους υπολογισμούς που έχουμε κάνει, δεν πρόκειται να υπάρξουν πάνω από τριεσήμισι χιλιάδες δάνεια. Αποκλείονται, οι επισφαλείς εργαζόμενοι, παρ' ότι εδώ είναι χρήματα του πρώην ΟΕΚ, που καταργήθηκε από την κυβέρνηση Σαμαρά. Αποκλείονται οι άνεργοι, οι επισφαλείς εργαζόμενοι, οι πιο ευάλωτοι νέοι. Στην πραγματικότητα, οδηγείτε μια νέα γενιά μέσα από αυτά τα δάνεια στο τραπεζικό σύστημα. Αυτό κάνετε. Το είπε και η εισηγήτριά μας, η κ. Φωτίου. Αυτή είναι η βασική στόχευση και το αποτέλεσμα.

Όσον αφορά τον πρώην ΟΕΚ, από όπου πρέρχονται τα 375 εκατομμύρια ευρώ, με την υποβάθμιση του ΟΑΕΔ, και τον αποκλεισμό των κοινωνικών εταίρων, δεν έχει γίνει και καμμία διαβούλευση, ενώ αυτά τα χρήματα ήταν από το στέρημα της εργασίας τόσα χρόνια των εργαζομένων. Είδατε και την αρνητική στάση των φορέων κατά την ακρόαση τους.

Όσον αφορά την «κοινωνική αντιπαροχή», που αναφέρθηκε και προηγούμενα. Εδώ είναι σαφές ότι είναι δύο οι βασικοί στόχοι σας. Αφ' ενός η αλλαγή της χρήσης γης μέσα από το εύρημα της «κοινωνικής κατοικίας» και αφ' ετέρου, η δυνατότητα στους εργολάβους να αξιοποιούν αυτό το πρόγραμμα χωρίς κανέναν προσδιορισμό για το χρονικό πλαίσιο και το πώς ακριβώς θα γίνει αυτή η εκμετάλλευση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι διαφορές μας είναι σαφείς και κατανοητές για τον κάθε Έλληνα πολίτη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Δεσμευόμαστε πρώτα απ' όλα για την κατάργηση του Πτωχευτικού Κώδικα, αυτής της θηλιάς σήμερα, για κάθε Έλληνα πολίτη, μικρομεσαίο, εργαζόμενο, συνταξιούχο. Εμείς μιλάμε για ένα ολιστικό πλαίσιο, όσον αφορά το ιδιωτικό χρέος, με δεσμευτικές ρυθμίσεις σε σχέση με τους πιστωτές και προστασία της πρώτης κατοικίας.

Εμείς μιλάμε για την ανάγκη να υπάρξει μια ουσιαστική ρύθμιση με απομείωση ενός μέρους του χρέους, κύριε Υπουργέ, εκατόν είκοσι δόσεων και όσον αφορά τον ΕΦΚΑ, που απλώς κάνατε μία αύξηση από δώδεκα δόσεις σε είκοσι τέσσερις δόσεις και όσον αφορά στην εφορία.

Εμείς λέμε να υπάρξει μια αποτελεσματική, επιτέλους, ρύθμιση της αγοράς των Airbnb, ώστε να μην μπορούν τα νομικά πρόσωπα να εκμεταλλεύονται αυτή την αγορά εις βάρος τελικά και της πραγματικής οικονομίας και της ελληνικής κοινωνίας και τα φυσικά πρόσωπα να έχουν συγκεκριμένους περιορισμούς - δύο με τρία ακίνητα- καθώς και τη δυνατότητα μικτής μίσθωσης σε τουριστικές περιοχές.

Εμείς μιλάμε, για την ανάγκη επιδότησης των νέων, γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία είναι κόμμα των νέων, είναι κόμμα που στηρίζει τη νέα γενιά. Και αυτό, φαίνεται και από τη νέα γενιά που στηρίζει τις προτάσεις μας και όλες μας τις πρωτοβουλίες. Άρα μιλάμε, για επιδότηση ενοικίου για τους νέους και για τα νέα ζευγάρια, από είκοσι τεσσάρων μέχρι σαράντα τεσσάρων ετών.

Μιλάμε για μία Τράπεζα Στέγης, ακριβώς κάτω από την ευθύνη του δημοσίου για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου καθώς, και με τη δυνατότητα ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας, με ελκυστικά κριτήρια και με συγκεκριμένο έλεγχο.

Εμείς μιλάμε και για αναθεώρηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Και επειδή μιλήσατε για το τι γίνεται στην υπόλοιπη Ευρώπη, απλώς να σας επισημάνω τι γίνεται στην Πορτογαλία και στην Ισπανία, όπου με ευθύνη του δημοσίου υπάρχει μία εκτεταμένη κοινωνική στεγαστική πολιτική μέσα από μια μεγάλη χρηματοδότηση που διεκδίκησαν αυτές οι χώρες και από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι φανερό ότι όση επικοινωνιακή προπαγάνδα να κάνετε, όσο και από την πίσω πόρτα στήριξη να προσφέρετε στα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα, στις τράπεζες, στους εργολάβους, στις ενεργειακές εταιρείες, ο ελληνικός λαός είναι αυτός που θα δώσει διέξοδο στην αντιδημοκρατική εκτροπή και στην πολλαπλή κρίση και κοινωνική φτωχοποίηση.

Ο ελληνικός λαός στις εκλογές θα δώσει σαφή εντολή για πολιτική και κοινωνική αλλαγή, για προοδευτική διακυβέρνηση και αλλαγή όλων αυτών των νόμων που υποβαθμίζουν το κοινωνικό κράτος και την κοινωνική στήριξη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ζήτησε τον λόγο για δύο λεπτά, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Χρήστος Μπουκώρος.

Ορίστε, κύριε Μπουκώρο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Μόνο για δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Ασφαλώς η αξιότιμη Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ τοποθετείται πάντα με ευπρέπεια και σε ορθό πλαίσιο δημοσίου λόγου, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να συμφωνήσουμε και με το περιεχόμενο, το οποίο ποιο ήταν τηλεγραφικά; Έλλειψη κοινωνικής πολιτικής και ιδιαίτερα έλλειψη στεγαστικής πολιτικής.

Κύριε Υπουργέ, πράγματι, σας κατηγορήσε ότι καταργήσατε το οκτάωρο και δουλεύουν «μαύρα» οι εργαζόμενοι πάνω από δύο ώρες την ημέρα, αυτό προφανώς έγινε με την ηλεκτρονική κάρτα θα πρέπει να την καταργήσετε. Εκεί που αποτυπώνεται το κάθε λεπτό...

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, τι κάνει ακριβώς ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος; Απαντάει;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κατηγορηθήκατε ότι διαλύσατε τον ΕΦΚΑ, κύριε Υπουργέ. Πράγματι, για να φτάσουμε στο σημερινό νομοσχέδιο.

Βέβαια, κύριε Υπουργέ, διαλύσατε το ΕΦΚΑ, δίνετε σε ένα μήνα

και σε δύο μήνες, συντάξεις. Ανέβηκε η αποδοτικότητα των υπαλλήλων. Αυτό, το ότι δίνετε αμέσως τις συντάξεις, απειλεί τα αποθεματικά, προφανώς, του ΕΦΚΑ και την ηρεμία των υπαλλήλων. Να τα πάρετε πίσω κι αυτά, κύριε Υπουργέ.

Και για διάλυση των εργασιακών σχέσεων κατηγορείται η Κυβέρνηση μας. Προφανώς, η ανεργία που πήγε από το 17,6%, στο 11,6% λόγω της ανάπτυξης -γιατί δεν υπάρχουν διαφορετικά θέσεις εργασίας- κακώς πήγε, κύριε Υπουργέ. Κακώς έγινε και αυτή η προσπάθεια. Ξέραμε ποιοι είναι άνεργοι, ποιοι εργάζονται, ποιοι δεν θα βρουν δουλειά, είχαμε όλοι την ηρεμία μας.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Δεν μπορεί ο Υπουργός να απαντήσει;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Για τη στεγαστική πολιτική, όμως, με ένα 1,7 δισεκατομμύριο ευρώ πρόγραμμα, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε να λέμε για ανυπαρξία στεγαστικής πολιτικής, όταν εσείς λέτε «εμείς λέμε για Τράπεζα Στέγης», «λέμε για το ένα, λέμε για το άλλο». Η διαφορά μας αυτή είναι. Εσείς λέτε και εμείς κάνουμε! Αυτή είναι η μεγάλη μας διαφορά.

Τα χρήματα, βεβαίως, προέρχονται από κοινωνικούς πόρους και από εισφορές εργαζομένων. Ορθώς το είπατε. Και τι τα κάνατε τεσεράμισι χρόνια; Τα κοιτούσατε να λιμνάζουν; Αυτό κάνατε ακριβώς!

Και έρχεται η Κυβέρνηση με μια συγκροτημένη πρόταση που εκφράζεται μέσα από το σημερινό νομοσχέδιο και λέει «αυτά τα χρήματα θα αξιοποιηθούν». Και τι κάνετε εσείς; Έτσι, μια στρεψοδικία σοβαρή. Λέτε «δεν βάλατε χρήματα στο Ταμείο Ανάκαμψης». Όταν έχεις πόρους αναξιοποίητους, γιατί να δεσμεύσεις άλλους πόρους από το Ταμείο Ανθεκτικότητας; Όταν έχεις αναξιοποίητους πόρους 1,7 δισεκατομμύριο ευρώ για στεγαστική πολιτική προοριζόμενους, μάλιστα, εξ αρχής γι' αυτή τη δράση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Δύο λεπτά σας ζήτησα, κύριε Πρόεδρε. Είμαστε στα δύο λεπτά και δεκαέξι δευτερόλεπτα.

Ολοκληρώνοντας, λέω το εξής: Στην πολιτική πολλοί έχουν καλές προθέσεις και οράματα και ιδέες καθαρές ή θολές, αλλά τελικώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, στην πολιτική -καλώς ή κακώς- όλα κρίνονται εκ του αποτελέσματος. Και η σημερινή Κυβέρνηση επανεκκινεί τη στεγαστική πολιτική, που την είχατε βάλει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας επί τεσεράμισι χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ», τριάντα επτά μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 1^ο Γενικό Λύκειο Άργους Αργολίδος, (δεύτερο τμήμα).

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Σας εύχεται καλή πρόοδο και καλά Χριστούγεννα.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, ο κ. Αλέξανδρος Χαρίτσης.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε πριν από λίγο τον κύριο Υπουργό, ο οποίος προσπάθησε, βεβαίως, να υπερασπιστεί το νομοσχέδιό του. Το έκανε αυτό, βεβαίως, με ισχυρές δόσεις ειρωνείας και με διαστρέβλωση της πραγματικότητας, αλλά έχουμε συνηθίσει, μιας και μιλάμε πλέον για την Κυβέρνηση της αλαζονείας και της εξαπάτησης, την Κυβέρνηση Μητσοτάκη. Θα έλεγα, όμως, -και μου έκανε εντύπωση ακούγοντάς τον- αφού μας παρουσίαζε μια τόσο μείζονα μεταρρύθμιση, μια τόσο σημαντική παρέμβαση της Κυβέρνησης, που είναι οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας να υποστηρίξουν αυτήν την παρέμβαση;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Εξήντα επτά ομιλητές έχουν γραφτεί...

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Κύριε Μπουκώρο, μιλήσατε πριν, εκτός

διαδικασίας, χωρίς κανέναν λόγο. Μη διακόπτετε. Φτάνει.

(Θόρυβος - διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε, παρακαλώ!

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Πού είναι οι Βουλευτές να στηρίξουν αυτή τη μείζονα μεταρρύθμιση; Ένας -ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος- και άλλοι δύο Βουλευτές είναι εδώ. Οι άλλοι εκατόν πενήντα τρεις πού είναι;

Και το λέω αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί πράγματι εδώ σήμερα συζητάμε ένα ζήτημα, το οποίο δεν είναι απλώς και μόνο ένα πρόβλημα, αλλά είναι μια πολύ μεγάλη κοινωνική κρίση. Μιλάμε για τη στεγαστική κρίση, η οποία έχει πολλαπλές και σοβαρότατες επιπτώσεις στην κοινωνική συνοχή και στην ποιότητα ζωής των πολιτών. Μια κρίση που φτάνει σε συνθήκες στεγαστικού αποκλεισμού, μάλιστα, ειδικά για τα χαμηλά και μικρομεσαία εισοδήματα και βεβαίως για τους νέους, που αδυνατούν ακόμη και να νοικιάσουν ένα σπίτι.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το ποσοστό των νέων στη χώρα μας, ηλικίας δεκαοκτώ έως τριάντα τεσσάρων ετών, που διαμένουν με τους γονείς τους είναι το δεύτερο υψηλότερο σε ολόκληρη την Ευρώπη μετά την Κροατία. Είναι αυτό το οποίο ονομάζεται στη διεθνή βιβλιογραφία η «γενιά μπουμέρανγκ». Δηλαδή αυτοί οι νέοι οι οποίοι φεύγουν από το σπίτι για να πάνε να σπουδάσουν και μετά αναγκάζονται να επιστρέψουν στην οικογενειακή εστία, γιατί δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στα έξοδα διαβίωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η στεγαστική κρίση στη χώρα μας τροφοδοτείται από μια σειρά από παράγοντες που συνδυαστικά διαμορφώνουν ένα πραγματικά εκρηκτικό περιβάλλον. Η χώρα μας είναι πρωταθλήτρια Ευρώπης στο κόστος στέγασης, σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα, ενώ τα ενοίκια έχουν αυξηθεί 32% μόνο τον τελευταίο χρόνο. Ήδη πάνω από το 45% των νοικοκυριών ξοδεύει περισσότερο από το μισό μηνιαίο εισόδημά του σε έξοδα στέγης. Επιπλέον, ένα στα τέσσερα νοικοκυριά αδυνατεί να έχει ικανοποιητική θέρμανση τον χειμώνα, ενώ τα μισά φτωχά νοικοκυριά δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στην έγκαιρη πληρωμή πάγιων λογαριασμών.

Η πλειοψηφία των νοικοκυριών αναγκάζεται να κάνει περικοπές σε βασικές ανάγκες, προκειμένου να υποστηρίξει ένα τόσο υψηλό κόστος στέγασης. Το 77% σχεδόν των ενοικιαστών, αφού πληρώσουν τα έξοδα του σπιτιού, αναγκάζονται να κάνουν περικοπές σε άλλα έξοδα ή να λάβουν οικονομική βοήθεια από τρίτους. Την ίδια στιγμή, τέσσερα εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες συμπολίτες μας έχουν οφειλές σε τράπεζες, εφορία και ασφαλιστικά ταμεία, ενώ το ιδιωτικό χρέος έχει εκτοξευθεί τα τελευταία τρία χρόνια κατά σχεδόν 40 δισεκατομμύρια ευρώ.

Και μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον, δυστυχώς, μέλημα της Κυβέρνησης Μητσοτάκη εν μέσω πανδημίας ήταν να ψηφίσει τον νέο πτωχευτικό νόμο, ο οποίος για πρώτη φορά αίρει πλήρως την προστασία της πρώτης κατοικίας, την ώρα που επιτακτικές χιλιάδες ακίνητα βρίσκονται στα χέρια των funds, σύμφωνα με τα στοιχεία από το δελτίο του ταμείου νομικών.

Σε αυτές τις συνθήκες αυτή που κυριολεκτικά ασφυκτιά είναι η νεολαία. Η απαισιοδοξία για το μέλλον και η αποθάρρυνση στη δημιουργία οικογένειας είναι τα βασικά χαρακτηριστικά που τους αποδίδει το Ευρωβαρόμετρο. Και πώς να μην είναι έτσι, όταν η χώρα μας για μια ακόμη χρονιά, το 2021, είναι πρωταθλήτρια στην Ευρώπη στην ανεργία των νέων με 37,5%, ενώ και η όποια απασχόλησή τους γίνεται κατά κύριο λόγο σε θέσεις εργασίας επισφαλείς και προσωρινές. Την ίδια στιγμή, οι νέοι άνθρωποι αντιμετωπίζουν και την περικοπή κανονικών δαπανών σε κάθε κρίση.

Διαμορφώνεται, λοιπόν, ένα περιβάλλον το οποίο είναι εξαιρετικά δυσμενές, είναι εξαιρετικά επικίνδυνο για την κοινωνική συνοχή στη χώρα μας.

Και πώς απαντά η Κυβέρνηση σε όλο αυτό; Αντί για ένα σχέδιο ουσιαστικής στεγαστικής πολιτικής, που θα αντιμετωπίσει την κρίση με παρεμβάσεις και στην πλευρά των εισοδημάτων και στην πλευρά της προσφοράς κατοικίας, βλέπουμε ένα νομοσχέδιο που δημιουργεί υπέρμετρες προσδοκίες, ενώ στην πραγματικότητα, απευθύνεται σε ένα πολύ μικρό ποσοστό νέων και ευάλωτων.

Διότι, βεβαίως, τα νούμερα που μας παρέθεσε πριν από λίγο ο κύριος Υπουργός δεν προκύπτουν από τα επίσημα στοιχεία. Το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» αφορά στην καλύτερη περίπτωση τρεισήμισι χιλιάδες δάνεια. Αφορά, δηλαδή, έναν στους εκατό. Αυτοί που θα πάρουν δάνειο θα πρέπει να πληρώνουν μια σημαντική προκαταβολή και υψηλή δόση για τριάντα χρόνια. Θα πρέπει, δηλαδή, να έχουν σταθερό εισόδημα, εξασφαλισμένη εργασία, τη στιγμή μάλιστα που η πρόσφατη και, όπως φαίνεται, το επόμενο διάστημα διαρκώς αυξανόμενη πορεία των επιτοκίων αυξάνει το κόστος και αυξάνει και το ρίσκο του στεγαστικού δανεισμού.

Ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι ωφελούνται; Οι τράπεζες, βεβαίως, που αποκτούν πρόσβαση σε μια νέα μονάδα στόχου.

Το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» διαθέτει χίλιες κατοικίες, δηλαδή καλύπτει μόλις έναν στους εκατόν πενήντα νέους εικοσιπέντε έως τριάντα εννιά ετών πολύ χαμηλού εισοδήματος. Το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» αφορά ελάχιστους ιδιοκτήτες, με όρους που το καθιστούν ασύμφορο, ενώ και το πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» -το ανέλυσε πριν και η εισηγήτριά μας, η Θεανώ Φωτίου και η Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, η Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου- είναι ουσιαστικά ένας δούρειος ίππος για την αλλαγή χρήσεων γης, όπως καταγγέλλουν και κατήγγειλαν και στη διαβούλευση και στην ακρόαση φορέων οι αρμόδιοι φορείς.

Τέλος, το πρόγραμμα αποκατάστασης των πυρόπληκτων είναι, δυστυχώς, κενό περιεχομένου. Εδώ και τριάντα χρόνια δεν έχει γίνει τίποτα για το Μάτι, παρ' ότι από την προηγούμενη κυβέρνηση, από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, είχε ολοκληρωθεί η προέγκριση του χωρικού σχεδίου. Επομένως, η στεγαστική αποκατάσταση που προτείνετε είναι εκτός σχεδιασμού. Είναι ένα ακόμα επικοινωνιακό πυροτέχνημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Την ανοχή σας για ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Όμως, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης και το σημερινό νομοσχέδιο είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο θα μείνει στα χαρτιά, γιατί ο πολιτικός χρόνος της Κυβέρνησης Μητσοτάκη τελειώνει. Όσο και αν προσπαθεί ο Πρωθυπουργός να ξερκίσει τις εκλογές, αυτές θα γίνουν πάρα πολύ σύντομα. Ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία θα είναι πρώτο κόμμα και ο κορμός μιας νέας προοδευτικής κυβέρνησης, που θα εκπονήσει μια σύγχρονη, ολοκληρωμένη στεγαστική μεταρρύθμιση, με έμφαση στους στεγαστικά αποκλεισμένους, στα μεσαία στρώματα και στους νέους, με στήριξη του εισοδήματος των πολιτών και αύξηση του κατώτατου

μισθού, με τιμαριθμική αναπροσαρμογή, με κατάργηση του κατάρπτου πτωχευτικού νόμου και επαναφορά ενός ολιστικού πλαισίου διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, που θα προστατεύει την πρώτη κατοικία για τους πιο ευάλωτους, με διεύρυνση του επιδόματος ενοικίου, ώστε να καλύπτει ευρύτερες δαπάνες στέγασης ειδικών ομάδων, που πλήττονται ιδιαίτερα, με τη δημιουργία Τράπεζας Στέγης από ανεκμετάλλευτα και εγκαταλεημένα δημόσια και ιδιωτικά κτήρια, με ενίσχυση της μακροχρόνιας μίσθωσης και εξορθολογισμό για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και με αξιοποίηση, βεβαίως, των χρηματοδοτικών εργαλείων.

Και θα κλείσω με αυτό, κύριε Πρόεδρε: Δεν υπάρχει, κατά τη γνώμη μου, πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα σχεδιασμού χρηματοδότησης χωρίς καμμία επαφή με την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα από τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίστηκε το ζήτημα της στέγης, ως προς το Ταμείο Ανάκαμψης η Κυβέρνηση Μητσοτάκη. Διότι την ώρα που η Πορτογαλία ενέταξε προγράμματα 2,7 δισεκατομμυρίων για τη στέγη, την ώρα που η Ισπανία ενέταξε προγράμματα 1 δισεκατομμυρίου για τη στέγη, τι προβλέπει το «Ελλάδα 2.0»;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κλείστε, κύριε Χαρίτση. Είναι εξήντα επτά οι συνάδελφοι και είμαστε στο νούμερο επτά.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Προβλέπει 1,3 εκατομμύριο για εκατό κατοικίες. Γι' αυτό και η Κυβέρνηση θα προχωρήσει σε ανακατάταξη αυτών των κονδυλίων. Οι κρίσιμοι αυτοί πόροι πρέπει να πιάσουν τόπο. Πρέπει να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των σημερινών κρίσεων. Πρέπει να βοηθήσει στους αναγκασμένους μετασχηματισμούς που έχει ανάγκη η ελληνική οικονομία. Πρέπει και θα αξιοποιηθούν σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα στέγης για όλους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Θα ήθελα να κάνω δύο ανακοινώσεις.

Πρώτον, επιστολή της Αγγελικής Αδαμοπούλου, Βουλευτού Α' Αθηνών: «Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Κωνσταντίνo Τασούλα. Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων, σας ενημερώνω ότι προσχωρώ στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Με εκτίμηση, Αγγελική Αδαμοπούλου, Βουλευτής Α' Αθηνών».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

(Η προαναφερθείσα επιστολή καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Βουλευτής Α' Αθηνών

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣΑριθμ. Πρωτ.: 7490
Ημερομ. 20/12/2022

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2022

Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
κ. Κωνσταντίνο Τασούλα

Αξιότιμε κύριε Προέδρε,

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ.5 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων,
σας ενημερώνω ότι προσχωρώ στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-
Προοδευτική Συμμαχία.

Με εκτίμηση,

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α' Αθηνών

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Η δεύτερη επιστολή έχει ως εξής: «Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Τασούλα Κωνσταντίνο. Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, με την παρούσα θέλω να δηλώσω ότι, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής, η Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Αθηνών Αγγελική Αδαμοπούλου προσχωρεί και εντάσσεται στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Με

εκτίμηση, Αλέξης Τσίπρας, Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

(Η προαναφερθείσα επιστολή καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 2991
Ημερομ. 20/12/2022

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2022

Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
κ. Τασούλα Κωνσταντίνο

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Με την παρούσα θέλω να δηλώσω ότι σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής η Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Αθηνών, Αγγελική Αδαμοπούλου, προσχωρεί και εντάσσεται στην Κ.Ο. του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ.

Με εκτίμηση

Αλέξης Τσίπρας

Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευση

Πρόεδρος της Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και τώρα τον λόγο έχει η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, η κ. Ραλλία Χρηστίδου, υπενθυμίζω και θα υπενθυμίζω για επτά λεπτά. Είναι εξήντα επτά οι συνάδελφοι που έχουν εγγραφεί, είναι να μιλήσουν Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι και παράκληση θερμή, να τηρείται ο χρόνος.

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, το ξέρετε ότι εγώ είμαι πολύ συνεπής με τον χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εύχομαι να δώσετε το παράδειγμα!

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Πάντα δίνω το καλό παράδειγμα!

Ευχαριστώ πολύ που μου δίνετε τον λόγο.

Αγγελική, καλώς ήρθες!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα ακόμη κυβερνητικό νομοσχέδιο εξαπάτησης των πολιτών. Αυτή τη φορά, ο στόχος είναι οι νέοι που αναζητούν ένα σπίτι, ώστε να πάψουν επιτέλους να ζουν με τους γονείς τους, που θέλουν να ζήσουν μόνοι τους, να φτιάξουν τη δική τους οικογένεια. Σε αυτούς απευθύνεται το νομοσχέδιο, όμως όχι για να τους βοηθήσει, όπως ψευδώς διατείνεται η Κυβέρνηση, αλλά για να τους ρίξει στην αγκαλιά των τραπεζών, στον γολγοθά των δανείων, για να είμαι πιο συγκεκριμένη.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι δεκατέσσερις από τους δεκαέξι φορείς που εκλήθησαν στην επιτροπή της Βουλής, σας τόνισαν ότι οι ρυθμίσεις που φέρνεται δεν αντιμετωπίζουν το τεράστιο πρόβλημα που σήμερα αντιμετωπίζουν όσοι αναζητούν στέγη. Μόνοι συμπαραστάτες της Κυβέρνησης ήταν η ένωση τραπεζών -αλίμονο!- και ο διορισμένος διοικητής της ΔΥΠΑ.

Σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά στοιχεία, το 45% των νοικοκυριών στη χώρα μας ξοδεύει περίπου το μισό μηνιαίο του εισόδημα σε έξοδα στέγης, ενοίκιο ή δάνειο, κοινόχρηστα, ρεύμα, νερό, θέρμανση και ένα στα δύο νοικοκυριά στερείται βασικών αγαθών.

Παράλληλα, μέσα σε έναν χρόνο διεξήχθησαν πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί υπέρ «Πάτηδων», χωρίς καμμία προστασία της πρώτης κατοικίας. Επί Κυβέρνησης Μητσοτάκη επιχειρείται μία τεράστια αναδιανομή πλούτου υπέρ των funds, στα χέρια των «Πάτηδων».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μία χώρα που η ιδιοκατοίκηση υπερβαίνει το 74,6% και η οποία κατορθώθηκε με μεγάλες στερήσεις των γονιών, ώστε να αφήσουν ένα κεραμίδι στα παιδιά τους -αυτό ήταν άλλωστε το όνειρο της ελληνικής οικογένειας, ένα κεραμίδι και να σπουδάσουν τα παιδιά τους- έρχεστε εσείς σήμερα και αντί να σκύψετε στο πρόβλημα, φέρνεται τέσσερα προγράμματα-κοροϊδία, που αφορούν ελάχιστους, με έναν αστέιο προϋπολογισμό και τελικά σε όφελος των «καρχαριών» του τραπεζικού συστήματος και των εργολάβων.

Ανακοινώσατε προγράμματα για τη στέγη από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης ύψους μόλις 1,3 εκατομμύριο ευρώ για εκατό κατοικίες, όταν στην Πορτογαλία με ανάλογο πρόβλημα δεσμεύουν πόρους 2,7 δισεκατομμύρια. Από την άλλη πλευρά, η Ιταλία προβλέπει 15,36 δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο για τη χρηματοδότηση ενεργειακής αναβάθμισης του οικιστικού της αποθέματος, ενώ η Κύπρος διαθέτει το 21% των πόρων που θα λάβει μέσω του Ταμείου για τον ίδιο σκοπό. Αυτά κάνουν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι χώρες του νότου.

Αντίθετα, εσείς ωθείται την αγορά ακινήτων στη φούσκα του Airbnb, ειδικά στις μεγάλες πόλεις και στους τουριστικούς προορισμούς, επιδεινώνοντας επί της ουσίας τη στεγαστική στέγη και αδιαφορώντας για το ότι περιοχές ολόκληρες παραδίδονται σε μια στρεβλή ανάπτυξη που οι μόνες θέσεις που υπόσχεται στη νεολαία είναι θέσεις ρεσεψιονίστ ή υπάλληλοι σε καταστήματα με είδη δώρων.

Σε αυτό το γενικότερο πλαίσιο φέρνεται σήμερα το πρόγραμμα το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» που θα έπρεπε να ονομάζεται κανονικά «το σπίτι του τραπεζίτη μου». Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που εμπαίζει τους νέους καθώς αφορά τρεισήμισι χιλιάδες δάνεια, ενώ οι εν δυνάμει δικαιούχοι με βάση τα ηλικιακά και εισοδηματικά κριτήρια είναι περίπου τριακόσιες πενήντα χιλιάδες.

Από το πρόγραμμα εξαιρούνται οι νέοι με επισφαλή εργασία, οι νέοι που είναι άνεργοι και όσοι δεν έχουν στήριξη από γονείς ή αλλού, καθώς θα πρέπει να δώσουν προκαταβολή από 15.000

έως 50.000 ευρώ και να πληρώνουν για τριάντα χρόνια υψηλή δόση τουλάχιστον 400 με 500 ευρώ. Μα, είτε καθόλου σοβαροί; Ποιος νέος άνθρωπος σήμερα μπορεί να δώσει δόση δανείου 400 με 500 ευρώ; Ποιος νέος άνθρωπος σήμερα μπορεί να δώσει προκαταβολή 15.000 έως και 50.000 ευρώ; Ποιοι; Ποιοι είναι αυτοί οι νέοι;

Πρόκειται, δηλαδή, για ένα πρόγραμμα που είναι ιδανικό για τους τραπεζίτες, καθώς αποκτούν νέο πελατολόγιο και ασφυκτικό για τους νέους, καθώς θα παγιδευτούν σε έναν διαρκή αγώνα αποπληρωμής δόσεων.

Το νομοσχέδιο προβλέπει ρυθμίσεις για συνολικά τεσσερις-μισι χιλιάδες κατοικίες. Το πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ που εξήγγειλε ο κ. Αλέξης Τσίπρας για νέους και για νέα ζευγάρια από είκοσι τεσσάρων μέχρι σαράντα τεσσάρων ετών αφορά εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες νοικοκυριά με κόστος 255 εκατομμύρια και προβλέπει επιδότηση από 140 ευρώ ανά μήνα για μονοπρόσωπα νοικοκυριά έως 350 ευρώ ανά μήνα για ζευγάρια με δύο παιδιά. Το πρόγραμμα, δηλαδή, όχι μόνο καλύπτει πολύ περισσότερους νέους και νέες, αλλά η πολιτεία αναλαμβάνει και τη στήριξη της νέας γενιάς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και όχι οι τράπεζες. Να είστε σίγουροι ότι οι πολίτες αντιλαμβάνονται αυτή τη διαφορά.

Επίσης, φέρνεται το πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» με το οποίο παραχωρούνται οικοπέδα-φιλέτα του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας σε εργολάβους, που κατασκευάζουν κατοικίες και κρατούν την εκμετάλλευση όλου του ακινήτου για άγνωστο, όμως, χρόνο και με μοναδική υποχρέωση να ενοικιάζουν ποσοστό των κατοικιών σε δικαιούχους που θα ορίζει η ΔΥΠΑ για άγνωστο χρόνο, επίσης, με άγνωστο ενοίκιο και με αδιευκρίνιστο τρόπο επιλογής των ενοικιαστών.

Σε αντιδιαστολή, η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ αντιπαραθέτει ένα στεγαστικό πρόγραμμα που αξιοποιεί ανεκμετάλλευτα κτήρια του δημοσίου, των δήμων, της Εκκλησίας, μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, εγκαταλελειμμένα ιδιωτικά κτήρια και κατοικίες ιδιωτών που το κράτος θα τις διαθέσει προς ενοικίαση με μειωμένες τιμές χάρη σε ένα ελκυστικό πακέτο με φοροελαφρύνσεις, εξασφάλιση καταβολής ενοικίων, ενεργειακή αναβάθμιση, ανακαίνιση μετά τη λήξη της περιόδου διάθεσης, πυρασφάλεια και με νομική κάλυψη.

Και ξέρετε κάτι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Οι δικές μας προτάσεις κινούνται σε εντελώς διαφορετικές ράγες από τις δικές σας κυβερνητικές μεθοδεύσεις. Εμείς λέμε κάτι το οποίο είναι ρεαλιστικό, κάτι που ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Εσείς λέτε αυτό που φαντάζεστε ότι αντιστοιχεί στην πραγματικότητα. Εμείς προτείνουμε μέτρα με σαφές πρόσημο υπέρ των αναγκών των πολιτών. Εσείς προτείνετε μέτρα υπέρ των μεγάλων κατασκευαστικών ομίλων που επιθυμούν να κερδοσκοπήσουν για άλλη μια φορά από τις ανάγκες για αξιοπρεπή κατοικία.

Η στεγαστική κρίση, η εκτίναξη των ενοικίων και η αδυναμία των νέων ανθρώπων να στήσουν το δικό τους σπίτι, όλα αυτά, αποτελούν χειροπιαστές διαψεύσεις του ιδεολογήματος περί δήθεν αυτορρύθμισης, περί δήθεν ελεύθερης αγοράς, του ιδεολογήματος, δηλαδή, που επιμένετε να αναμασάτε ως νεοφιλελεύθεροι, παρά τις αλλεπάλληλες αποτυχίες του.

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, θυμόμαστε τη δήλωση του Υπουργού Ανάπτυξης, ο οποίος αντιμετώπισε την αύξηση των ενοικίων ως παράπλευρη απώλεια, σχολιάζοντας ότι η οικοδομή πηγαίνει καλά. «Η οικοδομή πηγαίνει καλά, δεν μπορούμε να τα θέλουμε όλα δικά μας».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Πηγαίνετε, λοιπόν, να τα επαναλάβετε αυτά στο 73% των νέων ηλικίας από δεκαοκτώ με τριάντα τεσσάρων ετών που μένουν ακόμα με τους γονείς τους και θέλουν να ανοίξουν τα φτερά τους και που, βέβαια, δεν ξεγελιούνται από τις δικές σας ρυθμίσεις.

Διαβάζουμε ότι ο Πρωθυπουργός -όταν δεν είναι σε διακοπές- σκέφτεται να κάνει εκλογές τον Ιούλιο, γιατί τότε η νεολαία θα είναι στα νησιά για δουλειά, για σεζόν και δεν θα μπορεί να καταψηφίσει τη Νέα Δημοκρατία. Έχετε δίκιο. Έχετε δίκιο, τα πο-

σοστά σας στους νέους και στις νέες είναι τραγικά. Έχετε όμως και άδικο, διότι, όποτε και να κάνετε τις εκλογές, όλες οι ηλικίες και όχι μόνο οι νέοι θα σας καταψηφίσουν πανηγυρικά στην κάλπη.

Το τέλος πλησιάζει. Υπομονή και κουράγιο σε εσάς και υπομονή, κουράγιο και δύναμη σε εμάς, γιατί σε λίγο καιρό θα έχουμε πολλή δουλειά με τη δεύτερη φορά Αριστερά και να είστε σίγουρες και σίγουροι ότι θα τα καταφέρουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα θα πάρει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος από το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής κ. Κωνσταντίνα Γιαννακοπούλου. Στη συνέχεια θα μιλήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Κωνσταντίνος Χήτας για τον μισό όμως χρόνο, διότι μιλήσαν οι επικεφαλής των Κοινοβουλευτικών τους Ομάδων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ποιοι ομιλητές είναι μετά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μετά τον λόγο θα πάρουν δύο συνάδελφοι, η κ. Παρασκευή Βρυζίδου και ο κ. Σωκράτης Φάμελλος, στη συνέχεια ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25 κ. Αρσένης και πάει λέγοντας.

Κυρία Γιαννακοπούλου, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα μπορούσα να ξεκινήσω την ομιλία μου χωρίς να κάνω αναφορά στις πρόσφατες εξαγγελίες του Πρωθυπουργού κατά την ημέρα της συζήτησης του προϋπολογισμού σχετικά με την ανακοίνωση του Food Pass.

Δεν μπορώ να μη σχολιάσω κατ' αρχάς ότι ο τρόπος ανακοίνωσης με την προετοιμασία ενός επικοινωνιακού κλίματος τουλάχιστον επί τρεις μέρες για το ότι κάτι πολύ σημαντικό θα εξαγγελθούν, όπως και το ίδιο το περιεχόμενο του μέτρου, δείχνουν την επικοινωνιακή και μόνο προσπάθεια της Κυβέρνησης στην τελική ευθεία προς τις εκλογές. Είναι ένα μέτρο, λοιπόν, το οποίο είναι καθαρά προεκλογικό και το οποίο λειτουργεί σαν ασπίδα για τους καταναλωτές, τα εισοδήματα των οποίων έχουν υποστεί διπλή αφαίμαξη. Διπλή αφαίμαξη, γιατί έχουμε αφ' ενός, έναν υψηλότατο πληθωρισμό και αφ' ετέρου, από τους φόρους της κατανάλωσης.

Πρόκειται, λοιπόν, για εμπαιγμό, κυρία Υπουργέ και κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, το να εμφανίζετε ότι με το 10% των δαπανών για τα τρόφιμα πασιζούμε τον πληθωρισμό και ότι έτσι λύνεται το πρόβλημα. Ο πληθωρισμός των τροφίμων ήδη για τον μήνα Νοέμβριο ήταν στο 18,8%, οι τιμές στα είδη της διατροφής βρίσκονται στο πιο υψηλό σημείο των τελευταίων δεκαετιών ετών και, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, οι τιμές στα τρόφιμα σε ετήσια βάση αυξήθηκαν κατά 15% με κάποιες, μάλιστα, αυξήσεις να έχουν φτάσει και στο 25%, όπως στα γαλακτοκομικά και στα έλαια.

Η Κυβέρνηση, δυστυχώς, βλέπουμε να έχει καλλιεργήσει την κουλτούρα των επιδομάτων -άλλωστε, ήταν χαρακτηριστική η τοποθέτηση και της γραμματέως της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας-, επειδή αρνείται να προχωρήσει σε ρύθμιση της αγοράς και επειδή αρνείται να κάνει ουσιαστικούς ελέγχους. Και κυρίως αρνείστε να κάνετε και να πάρετε μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης με μείωση των έμμεσων φόρων και με αύξηση των άμεσων εκεί που πρέπει, εκεί που πραγματικά μπορεί να βρεθεί και υπάρχει πλούτος.

Αυτή είναι η μόνη και σταθερή πρόταση του ΠΑΣΟΚ, μια πρόταση απέναντι στην οποία κωφεύετε και ειλικρινά αναρωτιέμαι αν δεν αισθάνεστε την ανάγκη να εξηγήσετε τη μόνη άρνησή σας για τη μείωση των έμμεσων φόρων.

Παρόλληλα, δεν μπορώ να μη μιλήσω και να μην τοποθετηθώ για την επίθεση, την ευθεία επίθεση, την ανοίκεια επίθεση του Πρωθυπουργού απέναντι στο ΠΑΣΟΚ εμφανίζοντάς μας ως ένα κόμμα έτοιμο να συνεργαστεί με τον ΣΥΡΙΖΑ για σχηματισμό κυβέρνησης. Μας είπε ότι θέλουμε περίπου να πάρουμε και τη θέση του κ. Καμμένου. Αυτό είπε ο κύριος Πρωθυπουργός. Αυτή η προσπάθεια συνεχίστηκε και συνεχίζεται από δηλώσεις στελε-

χών της Νέας Δημοκρατίας και από διαρροές του Μαξίμου. Παριστάνουν ότι δεν καταλαβαίνουν ότι η αμετάκλητη επιλογή μας, επιλογή του συνεδρίου μας, επιλογή του κόμματός μας, είναι η αυτόνομη πορεία μας, είναι η ενίσχυσή μας, είναι η ισχυροποίηση μας, είναι η αλλαγή συσχετισμών. Όμως, αυτό είναι αυτό το οποίο σας πονάει. Κάνουν ότι δεν καταλαβαίνουν αυτοί που λένε αυτά τα πράγματα, την ιδεολογική και πολιτική απόσταση που μας χωρίζει από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Δεν είναι, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν το καταλαβαίνουν. Είναι ότι όλη αυτή η χοντροκομμένη επίθεση είναι επιλογή της Κυβέρνησης απέναντι στο ΠΑΣΟΚ. Έχουν επιλέξει να μας επιτεθούν για να μας φρενάρουν, για να φρενάρουν την ανοδική μας πορεία και κυρίως τη μεγαλύτερη διείσδυση του χώρου μας στον χώρο του κέντρου. Είναι πως βλέπουν στην ισχυροποίηση ενός ΠΑΣΟΚ ένα κίνδυνο μείωσης του ποσοστού τους, όπως ασφαλώς κάτι αντίστοιχο αντιλαμβάνεται και ο ΣΥΡΙΖΑ.

Αυτή, λοιπόν, είναι η αλήθεια και αυτό είναι αυτό το οποίο σας ενοχλεί. Άρα, να ξέρετε ότι με φαντασικά κατασκευάσματα δεν μπορείτε να προχωρήσετε ούτε να κάνετε πολιτική. Δεν μπορείτε να έχετε αποτελέσματα. Εκτίθεστε. Είναι δε τρομερό ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μας εγκαλεί -άκουσον, άκουσον!- γιατί ζητάμε ως κόμμα της Αντιπολίτευσης να καταψηφιστεί η Κυβέρνηση.

Αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μάλλον πρόκειται για μια διεθνή πρωτοτυπία. Μάλλον μέσα στην αλαζονεία της η Νέα Δημοκρατία θα ήθελε μια αντιπολίτευση η οποία θα ζητούσε και άδεια για να κάνει κριτική, η οποία θα ζητούσε και συγγνώμη κάθε φορά που θα έκανε κριτική ή ακόμα θα ήθελε μια αντιπολίτευση η οποία θα έλεγε: «Κάνατε λάθη, τα κάνατε μούσκεμα, αλλά, ναι, να μείνετε στην εξουσία». Όχι!

Αν αναζητείτε πρόθυμους εταίρους, να ξέρετε κάτι πάρα πολύ καλά: Απευθύνεστε σε λάθος κόμμα. Εμείς προχωράμε μπροστά. Η θέση μας είναι σαφής. Μια προοδευτική κυβέρνηση μπορεί να υπάρξει μόνο με το ΠΑΣΟΚ στον πυρήνα της. Η πορεία μας είναι αυτόνομη. Αποτελούμε μια εναλλακτική πρόταση με το δικό μας σοσιαλδημοκρατικό πρόγραμμα και εφόσον η λαϊκή ετυμηγορία μας δώσει, όπως όλα δείχνουν, μια διερευνητική εντολή, θα απευθύνουμε προσκλητήριο προς όσες πολιτικές δυνάμεις θεωρούν ότι συμφωνούν με αυτά τα οποία εμείς έχουμε θέσει ως όρους προγραμματικών συμφωνιών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα πολύ να έχω και τον χρόνο της δευτερομιλίας μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ναι, κυρία Γιαννακοπούλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Τώρα πάμε στο σημερινό νομοσχέδιο με τον τίτλο «Το σπίτι μου», το οποίο θέλει να αποτελέσει την κυβερνητική πολιτική απάντηση απέναντι στο μείζον κοινωνικό πρόβλημα της στέγασης, ένα πρόβλημα το οποίο σε συνδυασμό με το δημογραφικό, δυναμιτίζουν -κυριολεκτικά δυναμιτίζουν και αυτό δεν είναι υπερβολή- το μέλλον της χώρας μας.

Τώρα το κατά πόσο το καταφέρνει να λύσει το θέμα νομίζω ότι εκ προοιμίου μπορώ να σας πω, όπως σημειώθηκε και από τους περισσότερους και από τα πολιτικά κόμματα και από τους φορείς, ότι πρόκειται για ένα μη αποτελεσματικό νομοσχέδιο, προεκλογικού περισσότερο χαρακτήρα, όχι ουσίας, το οποίο αγγίζει, αλλά δεν επιλύει το υπαρκτό και πολύ σοβαρό πρόβλημα. Και πώς θα μπορούσε, άλλωστε, όταν οι πόροι, αλλά και οι δυνητικά ωφελούμενοι του προγράμματος είναι τόσο περιορισμένοι;

Και επειδή μας είπε ο κύριος Υπουργός ότι κάνει αυτό το οποίο κάνουν και στην υπόλοιπη Ευρώπη, ζητώ συγγνώμη, αλλά εδώ πέρα οι αριθμοί είναι αμελκτικοί.

Για το πρόγραμμα, λοιπόν, «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» προβλέπεται ότι από τον προϋπολογισμό της ΔΥΠΑ θα δοθούν 375 εκατομμύρια ευρώ σε λιγότερο από τέσσερις χιλιάδες δικαιούχους στην Ελλάδα. Όμως, στην Πορτογαλία το αντίστοιχο πρόγραμμα δίνει 2,7 δισεκατομμύρια για είκοσι έξι χιλιάδες κατοικίες, στην Ισπανία 1 δισεκατομμύριο για είκοσι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες. Άρα, τι

ακριβώς αντίστοιχο κάνει; Γιατί οι αριθμοί δείχνουν ότι υπολείπεται και υπολείπεται πάρα πολύ.

Η Ελλάδα καλώς ή κακώς αποτελεί για ακόμη μια χρονιά την πρωταθλήτρια στην κοινωνική επισφάλεια. Άρα, αναζητούνται άμεσες και ουσιαστικές λύσεις, όχι ασπιρίνες.

Σημειώνεται, μάλιστα, το παράδοξο σε μια χώρα, που το ποσοστό της ιδιοκατοίκησης ξεπερνάει το 73% να αντιμετωπίζουμε ένα τόσο οξύ θέμα στέγασης. Ειρήσθω εν παρόδω, πάντως, και στο θέμα της ιδιοκατοίκησης έχει υπάρξει πάρα πολύ μεγάλη μείωση τα τελευταία χρόνια από το 2006, όπου η ιδιοκατοίκηση άγγιζε το 84,6% μέχρι σήμερα που βρίσκεται στο 73% και αυτό, αν θέλετε, δείχνει δυστυχώς ποια είναι η τάση, ποιες είναι οι δυσκολίες και, μάλιστα, και με την τρέχουσα διαδικασία διαχείρισης απαιτήσεων στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των κόκκινων δανείων με τους συνεχείς πλειστηριασμούς, με τα funds, με την έλλειψη ενός θεσμού προστασίας της πρώτης κατοικίας, όπως είχε θεσπίσει το ΠΑΣΟΚ, είναι απολύτως βέβαιο ότι το ποσοστό της ιδιοκατοίκησης θα μειωθεί ακόμη περισσότερο, οξύνοντας ένα ήδη πολύ τοξικό πρόβλημα.

Θα αναφέρω κάποια στοιχεία γιατί αρέσκειται, είπε ο κ. Υπουργός, να μιλάει με στοιχεία. Άρα, τα στοιχεία είναι ότι οχτώ στους δέκα ενοικιαστές φέρεται να δίνουν πάνω από το 40% του εισοδήματός τους για την κάλυψη της στεγαστικής τους ανάγκης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, όμως, τώρα, κυρία Γιαννακοπούλου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ολοκληρώνω.

Τα στοιχεία της EUROSTAT δείχνουν ότι το ποσοστό όσων επιβαρύνονται υπερβολικά από το κόστος στέγασης ήταν 29% το 2021, ενώ στους ενοικιαστές πήγε στο 75%. Εν μέσω πληθωρισμού και ακρίβειας η επιβάρυνση είναι ακόμη περισσότερη. Και, βεβαίως, μην ξεχνάμε πώς επιβαρύνονται όσοι έχουν πάρει δάνεια με την άνοδο των επιτοκίων.

Άρα, η χώρα μας παραμένει πρωτοπόρος σε δαπάνες για κατοικία και κόστος στέγασης. Αυτό είναι η πραγματικότητα. Εμείς έχουμε καταθέσει προτάσεις για να αντιμετωπίσουμε τη στεγαστική κρίση όπου, σύμφωνα με τη ΓΣΕΒΕΕ, αγγίζει τα τέσσερα στα δέκα νοικοκυριά. Έχουμε προτείνει και παρουσιάζει συγκεκριμένα μέτρα για την κατασκευή χιλιάδων κατοικιών μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης στα πρότυπα Πορτογαλίας με χαμηλό ενοίκιο, όμως.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κλείνετε, αλλά δεν κλείνετε. Αυτό είναι το θέμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Εμείς δεν μιλάμε για real estate. Μιλάμε για χαμηλό ενοίκιο για νέες και για νέους, με παροχή κινητήρων, όπως φοροελαφρύνσεων, με δημιουργία ανθρώπινων φοιτητικών εστιών.

Δυστυχώς, όμως, σ' αυτό το μείζον θέμα δείχνετε αποσπασματικότητα, δείχνετε ατολμία, δείχνετε έλλειψη συνολικού σχεδιασμού. Και αυτό άλλωστε φάνηκε και στο θέμα των αναπήρων.

Ο ειδικός αγορητής μας, ο κ. Μουλκιώτης, από την πρώτη στιγμή είχε επισημάνει αυτή την τεράστια παράλειψη από το νομοσχέδιο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρία Γιαννακοπούλου, σας παρακαλώ. Μην καταχράσθε την ανοχή. Παράκληση θερμή: Κλείστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κλείνω με αυτό. Ήρθατε τώρα να μας πείτε ότι θα φέρετε νομοτεχνική βελτίωση. Αναμένουμε, λοιπόν, να κάνετε το πιο εύκολο, για το οποίο σας προκαλούμε και κλείνω, που είναι να κάνετε αποδεκτή την τροπολογία που κατέθεσε για να ενταχθούν το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» και τα ΑΜΕΑ και όχι μια νομοτεχνική βελτίωση που ακόμη δεν έχουμε δει και δεν ξέρουμε τι ακριβώς καλύπτει.

Σας ευχαριστώ θερμά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Κωνσταντίνος Χήτας, και μετά θα ακολουθήσουν δύο συνάδελφοι, η κ. Παρασκευή Βρυζίδου και ο κ. Φάμελλος.

Ορίστε, κύριε Χήτα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Υπάρχει ένα πρόβλημα, κύριε Πρόεδρε, γιατί εξαρτάται κατά πολύ η ψήφος μας από κάτι που έχουμε θέσει υπ' όψιν του κ. Χατζηδάκη από το πρωί και του είχα ζητήσει, αν θα μπορούσε, ο ίδιος να είναι εδώ την ώρα της ομιλίας μου για να διευκρινίσουμε κάποια πράγματα.

Ήρθαμε σε επαφή και με τον ίδιο και με τους συνεργάτες του, γιατί θέλουμε να διευκρινίσουμε κάτι σε ό,τι αφορά το σημερινό νομοσχέδιο, το οποίο θα παίξει καταλυτικό ρόλο στο τι τελικά θα ψηφίσει η Ελληνική Λύση. Δεν είναι εδώ ο Υπουργός. Το καταλαβαίνω. Μέχρι το βράδυ θα έρθει κάποια στιγμή, αλλά συγκυριακά τώρα μιλάω και δεν είναι εδώ. Οπότε με όλο τον σεβασμό στην κυρία Υφυπουργό νομίζω ότι δεν γνωρίζει το θέμα.

Το σημερινό νομοσχέδιο αφορά στο πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής «ΚΑΛΥΨΗ», όπως το ονομάζει.

Θέλουμε να διευκρινιστεί με κάθε τρόπο, γιατί αυτή τη στιγμή υπάρχει κενό, τι λέει, λοιπόν, αυτό το σημείο του νομοσχεδίου. Για να καταλάβει ο κόσμος θέλουμε να το ξεκαθαρίσουμε κυρίως στις Ελληνίδες και στους Έλληνες. Τι λέει; Λέει, λοιπόν, ότι όσοι βρίσκονται στη λίστα, είναι δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος θα είναι εν δυνάμει χρήστες ή θα μπορούν να νοικιάζουν αυτά τα σπίτια.

Αυτό το οποίο θέλουμε εμείς να εξασφαλίσουμε ως Ελληνική Λύση είναι ότι σε αυτή την κατηγορία των ανθρώπων δεν συμπεριλαμβάνονται οι μετανάστες. Τι λέει, λοιπόν, ο κ. Χατζηδάκης; Ότι έτρεχε το πρόγραμμα αυτό «ESTIA 2021», όπου κάποιοι είχαν νοικιάσει τα σπίτια τους επί τρία χρόνια σε μετανάστες, ή πρόσφυγες, ή παράνομους μετανάστες, ή οτιδήποτε άλλο. Το πρόγραμμα αυτό, λοιπόν, λήγει τώρα, λέει ο Υπουργός. Είπαμε στους ανθρώπους αυτούς που νοικιάζουν τα σπίτια «ωραία, ρε παιδιά, αφού τελείωσε αυτό το πρόγραμμα, θέλετε να νοικιάσετε τα σπίτια σας για άλλα τρία χρόνια σε ανθρώπους οι οποίοι έχουν τουλάχιστον το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα;». «Ναι», λένε αυτοί. Ωραία. Εμείς θέλουμε στον νόμο να γράφει ότι τα σπίτια θα προορίζονται μόνο για Έλληνες, γιατί δεν μπορούμε να συνηγορήσουμε επ' ουδενί να μείνουν στα σπίτια αυτά μετανάστες, πρόσφυγες, παράνομοι, ό,τι θέλετε πείτε εσείς. Λένε «ναι, αυτό ισχύει». Λέω «γγραμμένο», «μα, ισχύει», λέω «ποιοι είναι οι δικαιούχοι του; Ποιους συμπεριλαμβάνει το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα;». Μου λένε «να το δω και θα σας πω». Άρα, λοιπόν, η κλήση μας προωθείται, «παρακαλώ, περιμένετε». Θα δούμε, γιατί για εμάς αυτό είναι καταλύτης του σημερινού νομοσχεδίου, το να μην ευεργετηθεί κανένας μετανάστης, αλλά μόνο Έλληνες.

Όταν, λοιπόν, το Υπουργείο μέχρι το βράδυ -ζωή να έχουμε, να είμαστε καλά- μας απαντήσει, θα κριθεί κατά πολύ η στάση μας. Θέλουμε να είμαστε ξεκάθαροι. Γιατί στην περίπτωση του «όχι», εάν δεν διευκρινιστεί από το Υπουργείο, μην βγουν και πουν «η Ελληνική Λύση ψήφισε «όχι», ενώ δίνουν σπίτια άτοκα ή χαμηλότοκα σε νέους», γιατί ο διάβολος κρύβεται στα μικρά γράμματα. Θέλω να είμαστε ξεκάθαροι απέναντι κυρίως στις Ελληνίδες και τους Έλληνες. Διευκρίνιση, λοιπόν, από το Υπουργείο μέχρι τα μεσάνυχτα που θα είμαστε εδώ ποιοι είναι οι δικαιούχοι και ποιοι είναι αυτοί που λένε με ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Αν είναι και οι μετανάστες, από εμάς ξεχάστε το.

Επίσης, όσον αφορά την τροπολογία της Κυβέρνησης, θέλουμε να είμαστε ξεκάθαροι -και αναγκάζομαστε να το κάνουμε αυτό κάθε φορά που έρχεται μια τροπολογία, γιατί εδώ μιλάμε για λανθασμένη διαχείριση από την πλευρά της Κυβέρνησης- φέρντε μια τροπολογία που έχει οκτώ, εννιά άρθρα μέσα. Τα επτά, οκτώ είναι πάρα πολύ καλά, καλά, αποδεκτά και θέλουμε να τα υπερψηφίσουμε. Όμως, έχει μέσα κανένα, δύο ή ίδια τροπολογία, τα οποία δεν μας αρέσουν.

Εμείς είμαστε της άποψης και της λογικής -γιατί είμαστε λογικοί άνθρωποι- και 1 ευρώ να δοθεί στον Έλληνα πολίτη -1 ευρώ, όχι πολλά, 1 ευρώ!- θα το υπερψηφίσουμε. Δεν το συζητάμε. Έστω και αν είναι λάθος, έστω και αν είναι επιδοματική πολιτική,

έστω και αν είναι το οτιδήποτε, 1 ευρώ αν ευνοηθεί ο Έλληνας πολίτης, θα το ψηφίσουμε.

Αυτή, λοιπόν, εδώ η τροπολογία σας έχει σημαντικά πράγματα. Δηλαδή, μόνο και μόνο που θα αφορά στη σύνταξη λόγω θανάτου, αναπροσαρμογή του κατώτατου ορίου, θα δουν αυτοί οι άνθρωποι μια μικρή αύξηση, κύριε Πρόεδρε, βεβαίως, είναι πολύ καλό μέτρο, όπως η αναστολή αύξησης επιτοκίων σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής για τους ασφαλιστικούς φορείς, τον ΕΦΚΑ. Θέλουν να πληρώσουν τον ΕΦΚΑ, αυξάνονται τα επιτόκια, σου λέει «όχι, ρε φίλε, τα συγκρατώ», καλό είναι αυτό.

Όμως, έχει παρακάτω -και ξέρετε, εμείς ανατριχιάζουμε με το ακαταδίωκτο και κυνηγάμε, καταδιώκουμε το ακαταδίωκτο- το άρθρο 9, που είναι φωτογραφικό μάλλον, τώρα το βγάλατε για την «Κιβωτό» και τα λοιπά, ρυθμίσεις για την ευθύνη των προσώπων, κύριε Πρόεδρε, που έχουν οριστεί μέλη προσωρινής διοίκησης σε προνοιακές δομές. Περιορίζεται η αστική ευθύνη των προσώπων. Εμείς είμαστε κατά αυτού. Το καταγγέλλουμε, αλλά υπερψηφίζουμε την τροπολογία γιατί υπάρχουν Έλληνες πολίτες οι οποίοι με τον έναν ή τον άλλον τρόπο θα δουν έστω λίγα ευρώ παραπάνω στην τσέπη τους. Ξεκάθαρο και αυτό. Ξεκάθαρο το ένα, ξεκάθαρο και το δεύτερο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Πάμε τώρα στο επόμενο.

Κύριε Πρόεδρε, λόγω της ιδιαίτερης στιγμής, αν έχω ένα, δύο λεπτά ακόμα, άλλωστε εμείς έναν ομιλητή έχουμε ακόμα ή δύο μέχρι το βράδυ.

Επίσης, θα ήθελα να είναι ο κ. Χατζηδάκης εδώ, επειδή καταθέσαμε μία τροπολογία. Τι είναι αυτή η τροπολογία που καταθέσαμε; Η Ελληνική Λύση, λοιπόν -και απευθυνόμαστε στους Έλληνες πολίτες- καταθέτει σήμερα μία τροπολογία για τον περιορισμό πλειστηριασμού της πρώτης κατοικίας οφειλέτη.

Υπήρχε ένας νόμος, κύριε Πρόεδρε -εσείς είστε παλιός και τον θυμάστε του 2008- του Καραμανλή, εκείνης της Νέας Δημοκρατίας που δεν έχει καμία σχέση με αυτήν εδώ, του Κώστα του Καραμανλή, με τον οποίο δεν επιτρεπόταν τότε η επιβολή κατάσχεσης για ικανοποίηση απαιτήσεων των τραπεζών εν πάση περιπτώσει από καταναλωτικά δάνεια ή πιστωτικές κάρτες. Δηλαδή, όποιος χρωστούσε από δάνεια -καταναλωτικά, όχι στεγαστικά- και κάρτες έως 20.000 ευρώ δεν του έπαιρναν το σπίτι.

Εμείς, λοιπόν, στηρίζόμενοι πάνω εδώ, βάζουμε και τα στεγαστικά δάνεια και τι λέμε, κύριε Πρόεδρε; Γιατί ξέρετε, οι διαφορές με τις τράπεζες δεν λύνονται με μπινελίκια, οι διαφορές με τις τράπεζες λύνονται με νόμους, όπως έγινε στην Ισπανία.

Τι έγινε στην Ισπανία, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε; Στην Ισπανία, λοιπόν, νομοθέτησε η Κυβέρνηση, άλλαξε τον Αστικό Κώδικα, το άρθρο 1535 και τι έλεγε; Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Σε περίπτωση πωλήσεως επίδικης απαιτήσεως ο οφειλέτης -αυτό που προτείνουμε εμείς σήμερα με την τροπολογία που καταθέτουμε- έχει το δικαίωμα απόσβεσης αποδίδοντας στον εκδοχέα -δηλαδή τι;- όσο πήρε το fund το δάνειο του -χρωστάω 100.000 ευρώ, το fund το πήρε 7.000 ευρώ- να μπορεί, λοιπόν, ο οφειλέτης καταθέτοντας τα ίδια λεφτά συν τους τόκους, συν όλα τα έξοδα να κρατήσει το σπίτι του, αντί να το πάρει το fund. Αυτή είναι η τροπολογία που καταθέτει η Ελληνική Λύση και με αυτό το άρθρο οι Ισπανοί μπλόκαραν τις τράπεζες οι οποίες υποχρεωτικά ακολουθούσαν τον νόμο.

Θέλω να πω, λοιπόν, στην Κυβέρνηση και στον κ. Σταϊκούρα ότι οι τράπεζες υπακούουν στους νόμους, δεν υπακούουν στα μπινελίκια. Δεν λύνονται έτσι οι υποθέσεις. Άρα, λοιπόν, ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα! Κάντε αποδεκτή την τροπολογία της Ελληνικής Λύσης, για να μπορέσει ο κόσμος να ανασάνει.

Και ευκαιρίας δοθείσης, μιας και μιλάμε για το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» σήμερα σε αυτό το νομοσχέδιο και εδώ αυτή η τροπολογία που φέρνουμε αφορά στα σπίτια.

Και κάτι σημαντικό: Για να μην μας πουν κάποιοι ότι υποστηρίζετε τους μπαταχτσήδες ή αυτούς που συνειδητά δεν πληρώνουν, τι λέμε; Λέμε ότι το δικαστήριο, κύριε Πρόεδρε, θα αποφασίζει για τις υποθέσεις, ποιοι είναι οι άνθρωποι που πραγματικά δυσκολεύονται να πληρώσουν, γιατί έπαιρναν 2000 ευρώ, ενώ τώρα παίρνουν 700 ευρώ και ποιοι είναι οι επαγγελματίες

μπαταχτσήδες. Άρα, το δικαστήριο αποφασίζει για τις υποθέσεις. Δίνει το δικαίωμα στον πολίτη να πληρώσει όσα τα fund για να κρατήσει το σπίτι του -και αυτό πολύ σημαντικό, πάρα πολύ σημαντικό- και έχει τη δυνατότητα ο άνθρωπος αυτός να διατηρήσει την οικία του και υποχρεώνει τις τράπεζες, αλλάζοντας με προσθήκη του Αστικού Κώδικα που το προτείνουμε μέσα στην τροπολογία, που καταθέτουμε και όλοι μπαίνουν στη θέση τους. Έτσι λειτουργούν οι κυβερνήσεις που θέλουν να έχουν αποτελέσματα. Όλα τα υπόλοιπα είναι αέρα.

Έχω να πω πάρα πολλά. Θα σεβαστώ τη μεγάλη λίστα αναμονής των συναδέλφων και θα σταματήσω εδώ.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Παρασκευή Βρυζίδου.

Ορίστε, κυρία Βρυζίδου, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΡΥΖΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο παρόν νομοσχέδιο έρχονται προς ψήφιση μία σειρά νόμων που λύνουν ένα υπαρκτό πρόβλημα, ένα πρόβλημα που απασχολεί τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, τους οικονομικά ασθενέστερους, αλλά και γενικότερα το σύνολο των πολιτών κυρίως της μεσαίας τάξης.

Και βέβαια η Κυβέρνηση, αντιλαμβάνεται αυτό το πρόβλημα, όπως και πολλά άλλα που απασχολούσαν διαχρονικά και ιδιαίτερα αυτό το τελευταίο διάστημα την κοινωνία, γιατί βρίσκεται κοντά στον πολίτη, γιατί τον αφουγκράζεται, καταγράφει τα προβλήματα και δεν κάνει αποσπασματικές παρεμβάσεις, αλλά τα παίρνει ένα-ένα συνολικά και σφαιρικά και δίνει λύσεις, για να μπορέσει ο πολίτης να ελαφρυνθεί, να διευκολυνθεί και να νιώσει αυτήν την παρέμβαση.

Τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι ασθενέστεροι οικονομικά θα μπορούσαν να χωριστούν σε τρεις άξονες. Ο ένας αφορά το κόστος της ενέργειας, το ηλεκτρικό ρεύμα, τη θέρμανση. Ήδη έγιναν παρεμβάσεις. Οι λογαριασμοί του ρεύματος είναι σχεδόν στα ίδια επίπεδα πριν την κρίση και έχει ρυθμιστεί η ρήτρα αναπροσαρμογής. Επίσης, περισσότεροι δικαιούχοι είναι του επιδόματος θέρμανσης και βέβαια πληροφορηθήκαμε σήμερα ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποδεχθεί το πλαίσιο στο φυσικό αέριο, μία πρόταση που έγινε και από τον δικό μας τον Πρωθυπουργό. Με χαρά διαπιστώσαμε, λοιπόν, ότι πάρθηκε και αυτή η απόφαση για να ελαφρυνθούν τα νοικοκυριά.

Ο δεύτερος άξονας είναι τα είδη διατροφής, όπου και εδώ έχει γίνει παρέμβαση για να διευκολυνθούν τα νοικοκυριά με το καλάθι του νοικοκυριού και βέβαια με τη μείωση στους λογαριασμούς από τα μαγαζιά διατροφής 10%, όσος είναι ο πληθωρισμός. Βέβαια, έχουν γίνει σχόλια και δεν ξέρω, όταν ακριβαίνουν τα προϊόντα, ποια λύση είναι η καλύτερη; Να μην κάνουμε απολύτως τίποτε και απλώς να αποδεχόμαστε την ακρίβεια η οποία πλήττει τους οικονομικά ασθενέστερους;

Το τελευταίο το οποίο επίσης είναι πάρα πολύ σημαντικό είναι η εξεύρεση σπιτιών για ενοίκιαση, η αντιμετώπιση του κόστους της ενοίκιασης και η αγορά ενός καινούργιου σπιτιού. Και εδώ, λοιπόν, έρχεται και προβλέπει την εξής ρύθμιση: Δίνει σε νέα ζευγάρια από είκοσι πέντε μέχρι τριάντα εννέα ετών -όταν ένα από τα δύο μέλη του ζευγαριού είναι μέχρι τριάντα εννέα ετών- δάνειο το οποίο είναι σχεδόν άτοκο, για ένα σπίτι το οποίο δεν πρέπει να ξεπερνά αντικειμενική αξία τις 200.000 ευρώ, δεν πρέπει να είναι καινούργιο από δεκαπέντε έτη και βέβαια το δάνειο μπορεί να φθάνει τις 150.000 ευρώ. Από αυτές, το 90% θα είναι δάνειο, το 10% θα είναι ίδια συμμετοχή και από αυτό το ποσοστό του 90%, το 75% θα δίνεται από τον πρώην ΟΑΕΔ-ΔΥΠΑ, θα είναι άτοκο και θα μπορεί να φθάνει μέχρι τα τριάντα έτη. Το υπόλοιπο 25% θα είναι από κάποιο πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο θα έχει πολύ χαμηλό τόκο και αν πρόκειται για πολύτεκνους, τρίτεκνους και όπως έχουμε συζητήσει τώρα θα μπουν -και ορθώς- και τα ΑΜΕΑ δεν θα πληρώνουν καθόλου τόκο. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα και πολύ μεγάλη βοήθεια. Πραγματικά, είναι πολύ λυπηρό που κατηγορήθηκε αυτό το μέτρο, διότι είναι αδύνατον να μην έχουν καταλάβει τι γίνεται. Φαίνεται ότι κάποιοι τυφλώνονται από τη διάθεση του να ασκήσουν κριτική για πολιτικό όφελος και κα-

τηγορούν ένα τέτοιο μέτρο. Αυτός ο οποίος θα πάρει αυτό το δάνειο, δεν έχει σπίτι, που σημαίνει ότι αυτός με τα δύο ή τρία παιδιά του μένει στο ενοίκιο και το ενοίκιο σαφέστατα έχει ένα κόστος, το οποίο δεν κοστίζει 280.000 ευρώ ή 300.000 ή 400.000 ευρώ που θα δοθούν ανάλογα με τα χρόνια που θα επιλέξει να το εξοφλήσει, αλλά πολύ περισσότερο. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, θα μπορέσει να εξασφαλίσει και το σπίτι για την οικογένειά του και νομίζω ότι είναι ένα πολύ σημαντικό μέτρο.

Επίσης, έχουμε και μια άλλη κατηγορία. Αυτοί οι οποίοι θα πάρουν το δάνειο θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον 10.000 ευρώ εισόδημα και ανώτερο να φθάνει το κριτήριο που είναι για να παίρνει κάποιος το επίδομα θέρμανσης. Κάποιος, όμως, που δεν έχει καθόλου, που είναι δικαιούχος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, αυτός δεν πρέπει να έχει σπίτι; Πού θα μείνει; Τί θα κάνει, μόνο με ένα επίδομα που θα παίρνει για τη στέγαση; Υπάρχει και γι' αυτόν πρόβλεψη η οποία είναι ειδικές κατηγορίες και αφορά σε κατοικίες που θα ενοικιάζονται από τον πρώην ΟΑΕΔ για τρία χρόνια και θα είναι δικαιούχοι για να μπορούν και αυτοί οι άνθρωποι να έχουν μια στέγη χωρίς να πληρώνουν ενοίκια επειδή είναι ασθενέστεροι οικονομικά και δεν μπορούν να ανταποκριθούν.

Και έχουμε και τη δημόσια περιουσία, η οποία είναι οικόπεδα που λιμνάζουν. Και εδώ γίνεται ένα πολύ γενναίο βήμα. Δίνεται με διαδικασία προσφορών σε εργολάβο να κτίσει αυτά τα οικόπεδα, ένα μέρος να κρατήσει για δική του αξιοποίηση και βέβαια γιατί έχει βάλει και τα χρήματά του και θα πρέπει να έχει και το δικό του αντιστάθμισμα, αλλά τα υπόλοιπα, όπως προβλέπεται από τη συμφωνία, θα δίνονται στους ανθρώπους οι οποίοι είναι δικαιούχοι με ένα πολύ χαμηλό τίμημα. Και αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα και θα δώσει πραγματικά στέγαση σε άλλη μία κατηγορία και σε πολλούς περισσότερους ανθρώπους. Και έχουμε και τα σπίτια τα ανοίκιστα, τα οποία είναι παλιά και δεν υπάρχει οικονομική δυνατότητα από τους ιδιοκτήτες να τα συντηρήσουν και φαίνεται από τη φορολογική τους δήλωση ότι τα τρία τελευταία χρόνια είναι ανοίκιστα και εν πάση περιπτώσει, δεν είναι και η πρώτη κατοικία τους. Δίνεται και 40% επιδότηση σε έναν προϋπολογισμό μέχρι 10.000 ευρώ προκειμένου να τα συντηρήσουν, γιατί τα σπίτια τα οποία ρημάζουν είναι πάντα και κακή εικόνα και βλάπτει την οικονομία, αλλά και γενικότερα δεν προσφέρουν στην πρόοδο και την ανάπτυξη ενός τόπου και η δέσμευσή τους θα είναι για τρία χρόνια, για να μπορούν αυτά να δοθούν προς ενοικίαση και να εξασφαλιστεί στέγη.

Αυτό το πρόγραμμα για μένα είναι πολύ σημαντικό και για έναν άλλον λόγο, γιατί εκτός από τη στήριξη των ασθενέστερων οικονομικά στους διάφορους τομείς που προανέφερα υπάρχει και ο άλλος δρόμος, ο δρόμος της ανάπτυξης, η εξασφάλιση θέσεων εργασίας, όπου με τον μισθό του ο καθένας μπορεί να προοδεύσει, μπορεί να πάρει το σπίτι του και αυτή είναι μια πορεία στην οποία δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση. Δεν ακολουθούμε επιδοματική πολιτική, αλλά χρειάζεται και αυτή γιατί πρέπει να διασώσουμε την αξιοπρέπεια των Ελλήνων και δεν πρέπει να αφήσουμε αβοήθητους τους πολίτες.

Ο άξονας, λοιπόν, της ανάπτυξης γίνεται και με το να δοθεί η ευκαιρία να κτιστούν σπίτια, γιατί μέσα από την οικοδομή που ξεκινά υπάρχουν καινούργιες θέσεις εργασίας, πέφτουν χρήματα μέσα στην παραγωγή και βοηθούμε την ανάπτυξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κοινωνικό πρόσωπο δεν πρέπει να λέγεται μονάχα ούτε θα πρέπει κάποιος να το ευαγγελίζεται θεωρητικά, πρέπει να αποδεικνύεται στην πράξη. Είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένη γιατί για τους ανθρώπους οι οποίοι ανήκουν στην κατηγορία με διάφορες μορφές αναπηρίας, για τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν πάρα πολλά οικονομικά προβλήματα έχουν βρει λύσεις, υπάρχουν προτάσεις, έρχονται τα νομοσχέδια το ένα πίσω από το άλλο. Νιώθω ιδιαίτερη ικανοποίηση, ευχαριστώ το Υπουργείο γι' αυτές τις δράσεις και ενθαρρύνω να συνεχιστούν προς όφελος των Ελλήνων πολιτών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική

Συμμαχία, ο κ. Σωκράτης Φάμελλος και στη συνέχεια τον λόγο θα πάρει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25, ο κ. Αρσένης.

Ορίστε, κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι γεγονός ότι σήμερα περίμενα τον κ. Χατζηδάκη με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η τοποθέτησή του όμως δεν μας ξεκαθάρισε πολλές από τις απορίες που έχουμε.

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι, δεν περιμέναμε ποτέ να αποκαλυφθεί ότι ζούμε σε μια χώρα όπου ο Υπουργός Εργασίας παρακολουθείται δύο χρόνια από την ΕΥΠ και ότι δεν είναι πλέον ο κ. Χατζηδάκης, αλλά ο 5046C. Και αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο δεν έχει απαντηθεί και θα θέλαμε απαντήσεις από τον Υπουργό. Μου κάνει εντύπωση η αδιαφορία του μπροστά στην Ολομέλεια, όπως επίσης μας κάνει εντύπωση και για ποιο λόγο δεν έχει προσφύγει στη δικαιοσύνη. Δεν είναι εδώ τώρα, θα μπορούσε όμως και θα έπρεπε να τα διαβάσει όλα αυτά από τα Πρακτικά.

Αναρωτιέμαι αν ισχύει η δήλωση της δημοσιογράφου των «New York Times» ότι τα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας ξέρουν ότι είναι χακαρισμένοι, ότι παρακολουθούνται, αλλά δεν μιλούν για να μην το εκμεταλλευτεί η Αντιπολίτευση. Αυτό είναι το δημοκρατικό ανίστημα της Νέας Δημοκρατίας; Είναι έλλειμμα αυτό, ξέρετε. Να γνωρίζετε ότι υπάρχει παραβίαση δημοκρατικού δικαιώματος και να μη μιλάτε μόνο και μόνο για να μην πάρετε οφέλη η Αντιπολίτευση. Γιατί όλα τα κάνετε για την καρέκλα και αυτό είναι το μεγάλο πρόβλημα της υποβάθμισης της δημοκρατίας.

Οφείλετε να δώσετε απαντήσεις και οφείλω να πω ότι ο κ. Χατζηδάκης θα έπρεπε, τουλάχιστον, να μας πει αν είναι επικίνδυνος για την εθνική ασφάλεια ή αν πράγματι συμβαίνουν άλλα που έχουν αποκαλυφθεί στο σκάνδαλο των υποκλοπών, στα δημοσιεύματα δηλαδή της προηγούμενης Κυριακής που λέγανε ότι ο κ. Χατζηδάκης γνώριζε και για άλλο σκάνδαλο στην ανακύκλωση, όπου σχεδόν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ χάνονται ή παίζονται σε μυστικές συμφωνίες, αλλά οι δήμοι και οι πολίτες δεν έχουν κάδους ανακύκλωσης επίσης.

Όσον αφορά τώρα το νομοσχέδιο, είναι γεγονός -το είπε και η εισηγήτριά μας, η κ. Φωτίου και η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος, η κ. Ξενογιαννακοπούλου- ότι έχουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο είναι υποκριτικό όσον αφορά τα θέματα της στέγης που είναι πραγματικά και πιθανά τα μόνα οφέλη είναι για εργολάβους και για τράπεζες, για να το λέμε απλά.

Πρέπει να πω, όμως, ότι αυτό είναι συνεπές με την ιδεολογία της Νέας Δημοκρατίας, αλλά και με την πολιτική διαδρομή του κ. Χατζηδάκη. Οφείλω να το αναγνωρίσω αυτό. Θυμάστε ότι ο κ. Χατζηδάκης είναι αυτός ο οποίος μιλούσε για το ότι θα σπάσει αυγά, αλλά θα πέσουν οι τιμές του ρεύματος. Το αποτέλεσμα είναι φτωχοποίηση και λουκέτα, δηλαδή φτωχοποίηση για τα νοικοκυριά και λουκέτα για τις επιχειρήσεις, και τρελά διασκατομύρια υπερκέρδη για το καρτέλ ενέργειας. Άρα έρχεται με απόλυτη συνέπεια να υλοποιήσει τα ίδια, τα οποία είναι οφέλη για τους λίγους και παραπλάνηση και προπαγάνδα για τους πολλούς. Αυτό έκανε και προηγούμενως από το Βήμα της Βουλής.

Όμως το νομοσχέδιο κρύβει και μία ακόμα διάψευση: την επιστροφή του κ. Χατζηδάκη στο Μάτι. Οφείλω να μείνω λιγάκι και να σας αναλύσω περισσότερο τα θέματα αυτά. Τι είχαμε στο Μάτι; Είχαμε κοροϊδία και τυμβωρυχία από τη Νέα Δημοκρατία, με τον κ. Χατζηδάκη στον ρόλο τότε του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βασικό διαχειριστή της τυμβωρυχίας και της υποκρισίας.

Η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ εντός δυόμισι μηνών από την πυρκαγιά είχε ήδη κάνει κήρυξη αναδασωτέας, ανάρτηση δασικών χαρτών, που δεν υπήρχαν επί σαράντα χρόνια στην περιοχή. Με τον ν.4579 καθορίστηκαν σε πολύ γρήγορο χρονικό διάστημα όλες οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί δόμησης, επιβλήθηκε η αναστολή της έκδοσης οικοδομικών αδειών, έτσι ώστε να μην υπάρχουν αυθαίρετα οικόπεδα, καταπατήσεις, προσβάσεις στον αιγιαλό και εκπονήσαμε και προεγκρίναμε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο διασφαλίζοντας και το περιβάλλον και τους πολίτες στην περιοχή μετά από μια μεγάλη τραγωδία.

Τον Ιούλιο του 2019, λοιπόν, με Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τον κ. Χατζηδάκη, έρχεται η Κυβέρνηση με πράξη νομοθετικού περιεχομένου, που μετά εισήχθη με τον ν.4626 σε νόμο, ιδρύει την εταιρεία «ΜΑΤΙ ΞΑΝΑ» και δίνει την ανάθεση του ειδικού πολεοδομικού στο Τεχνικό Επιμελητήριο.

Προσέξτε: Τότε ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο κ. Χατζηδάκης, δεσμευόταν μαζί με τον κ. Μητσοτάκη ότι σε έναν χρόνο, στη δεύτερη, δηλαδή, μαύρη επέτειο της τραγωδίας, θα υπάρχει ειδικό πολεοδομικό σχέδιο. Υπάρχει; Η διάρκεια ήταν μέχρι τις 23 Ιουλίου του 2020. Τελικά πριν από λίγο, τρία χρόνια μετά και μετά από πάρα πολλά ψέματα, φτάσαμε στο σημείο αυτό, ενώ δεν υπάρχει πολεοδομική μελέτη. Δεν το λες και αριστείς! Το λες υποκρισία και τυμβωρυχία, γιατί εκεί πράγματι συνέβη μία τραγωδία. Φαίνεται ότι η πολεοδομική μελέτη πάει για το καλοκαίρι του 2023.

Τώρα όμως έρχεται προς συζήτηση ένα άλλο σχέδιο το οποίο έχει δύο, αν θέλετε, προσεγγίσεις: πολεοδομικά η στεγαστική αποκατάσταση των πυρόπληκτων και η άλλη τι γίνεται με τη δωρεά της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ας τα δούμε λιγάκι. Έχουμε στο πολεοδομικό σχέδιο της περιοχής προσδιορισμό της περιοχής όπου θα γίνει η στεγαστική αποκατάσταση; Δεν απαντάει κανένας. Έχουμε προσδιορισμό των ωφελούμενων; Δεν απαντάει κανένας για κάτι που πιθανά θα είναι αναγκαίο. Δεν μας απαντάει κανένας ποιοι είναι οι ωφελούμενοι, αν θα αποκατασταθούν στο πολεοδομικό σχέδιο ή όχι για να δούμε μήπως δεν έχουν χώρο αποκατάστασης και άρα τους αντιστοιχεί η στεγαστική αποκατάσταση από την πολιτεία. Δεν υπάρχει καμμία απάντηση, δεν ξέρουμε τους μηχανισμούς και δεν ξέρουμε, παραδείγματος χάριν, αν θα απαλλοτριωθεί ιδιωτική γη για να γίνει αυτό το πρόγραμμα στεγαστικής αποκατάστασης. Θα ωφεληθεί μόνο ο εργολάβος και πιθανά με ένα μπαϊπάς που γίνεται πάλι το Τεχνικό Επιμελητήριο, απέξω δηλαδή μία διαδρομή αναθέτουσας - διευθύνουσας υπηρεσίας; Για τι αριθμό κατοίκων; Δεν υπάρχει κανένα σχέδιο. Υπάρχει η ανάγκη πάλι της τυμβωρυχίας και της υποκρισίας, να ανακοινωθεί ότι θα γίνει στεγαστική αποκατάσταση. Δεν έχει δοθεί όμως καμμία απάντηση ούτε για τον προγραμματισμό.

Όμως το συγκεκριμένο δεν είναι μόνο ότι δεν έχει ωφελούμενους και πολεοδομικό χώρο, αλλά και έργα υποδομής για να εξυπηρετηθούν, γιατί και αυτό μας ενδιαφέρει - δρόμοι, έργα υποδομής, κοινόχρηστες λειτουργίες -, αλλά προέρχεται από τη διαχείριση της δωρεάς της Κυπριακής Δημοκρατίας, που έγινε τον Νοέμβριο του 2018 για την ανέγερση νοσοκομείου στην ανατολική Αττική με συμφωνία τότε και του Προέδρου της Κύπρου και του Αλέξη Τσίπρα. Μάλιστα τον Αύγουστο του 2019 ο κ. Μητσοτάκης επισκεπτόμενος την Κύπρο επιβεβαίωσε τη θέληση της Ελλάδας να γίνει νοσοκομείο στην ανατολική Αττική.

Υπάρχει μια απάντηση για ποιον λόγο δεν γίνεται νοσοκομείο στην ανατολική Αττική, αλλά επιλέχθηκε ένας χώρος δασικής αναψυχής και η στεγαστική αποκατάσταση; Όχι, δεν έχει απαντηθεί γιατί δεν έγινε μια άλλη προνοιακή ή εκπαιδευτική δραστηριότητα. Υπάρχει, βέβαια, η απάντηση του κ. Πλεύρη. Δόθηκε προσφάτως με νομοσχέδιο. Αφού ιδιωτικοποιείται η δημόσια υγεία, θέλουν τα γαλάζια παιδιά να κάνουν και άλλα δημόσια νοσοκομεία; Προφανώς και όχι. Να τα κλείσουν θέλουν ή να τα ιδιωτικοποιήσουν. Στερείτε, λοιπόν, από την πολιτεία μια υποδομή υγείας στην ανατολική Αττική. Το κρατάμε αυτό. Δεν γνωρίζουμε τους ωφελούμενους για τη στεγαστική αποκατάσταση, δεν γνωρίζουμε την πολεοδομική διαχείριση και πού θα τοποθετηθεί.

Υπάρχει κάποια άλλη σκιά; Κι όμως υπάρχει. Τα άλλο μισό -ας το πω σχηματικά- της δωρεάς της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ένας χώρος δασικής αναψυχής που αφού πήγε και ήρθε μεταξύ του Οίκου Ναύτου, του ΕΦΚΑ, του Μαραθώνα με «ψήφισε-ξεψήφισε» τον Δεκέμβριο του 2020 και μετά με τον ν.4864/2021, περνάτε στη συνέχεια για χώρο δασικής αναψυχής που θα γίνει αποκατάστασή του με λεφτά της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι μπορεί να φιλοξενεί κατά παρέκκλιση χρήσεις μουσικής, εκτός των υπολοίπων, του ωραρίου, ας το πω έτσι, νυχτερινή λειτουργία και ότι μπορούν να γίνουν και απευθείας αναθέσεις λειτουργιών και χρήσεων εκεί, άρα εργασιών. Παρεκκλίσεις παντού

λοιπόν! Κλασική Νέα Δημοκρατία. Και το ζητούμενο ποιοι εξυπηρετούνται δεν απαντιέται.

Τελικά απ' ό,τι φαίνεται από όλο το νομοσχέδιο εξυπηρετούμενοι και ευχαριστημένοι θα είναι μόνο οι εργολάβοι. Το μόνο ευχάριστο από όλα αυτά είναι ότι η Κυβέρνηση με ό,τι κάνει αποδεικνύει ότι θα πέσει πολύ γρήγορα και όλα αυτά θα ανατραπούν γιατί η κοινωνία θα ανατρέψει το σχέδιο της Κυβέρνησης αυτής.

Δυστυχώς, όμως, θα έχουμε ζήσει μια σκοτεινή τετραετία πλιάτσικου. Λέω «σκοτεινή» για τα προβλήματα δημοκρατίας, γιατί αυτό είναι ένα μεγάλο στίγμα στην ελληνική δημοκρατία. Μπορεί να είμαστε δίπλα στον κ. Χατζηδάκη όσον αφορά την παραβίαση των δικαιωμάτων του ως προσώπου, ως πολίτη, αλλά και ως πολιτικού. Όμως δεν ξεχνάμε ότι οι πολιτικές επιλογές του ξεπουλήματος, της αδικίας είναι πολιτικές και του κ. Χατζηδάκη. Αυτό δεν το ξεχνάμε. Δημοκρατικά όμως υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματα όλων των πολιτών και τα δικαιώματα του κ. Χατζηδάκη. Αυτή είναι και η διαφορά μας.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτων Αρσένης. Αμέσως μετά τον λόγο θα πάρουν ο κ. Κωνσταντίνος Μάρκου, ο κ. Θεόδωρος Δρίτσας και ο κ. Χαράλαμπος Μαμουλάκης και θα ακολουθήσει η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η κ. Μαρία Συρεγγέλα.

Κύριε Αρσένη, έχετε τον λόγο.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ και τους ανθρώπους που καθαρίζουν το Βήμα.

Βουλευτρίες και Βουλευτές, Υπουργέ, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, θέλετε να δώσετε στέγη στους ανθρώπους όπως λέτε; Πάρα πολύ απλό. Σταματήστε τις επτακόσιες χιλιάδες πλειστηριασμούς που έρχονται. Σταματήστε τις πενήντα χιλιάδες που έχετε άμεσα δρομολογήσει.

Μας λέτε στο σημερινό νομοσχέδιο ότι με διάφορους τρόπους δίνετε σε 1.000, 1.500 ανθρώπους ή και κάτι παραπάνω, στέγη, βάζοντάς τους στις περισσότερες περιπτώσεις στον κύκλο του χρόνου. Αυτό είναι η λύση απέναντι σε τι; Στις πενήντα χιλιάδες ανθρώπους που ξεσπιτώνετε άμεσα; Στις εβδομήντα χιλιάδες που ακολουθούν; Στις επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα που βγαίνουν άμεσα στους πλειστηριασμούς με τους νόμους που περάσατε; Ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς ο ΣΥΡΙΖΑ, τον πτωχευτικό και το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» εσείς. Και βέβαια ο ΣΥΡΙΖΑ δεν λείει κάτι για την ανατροπή του σχεδίου «ΗΡΑΚΛΗΣ».

Οι άνθρωποι που βγάζετε από τα σπίτια δεν είναι μόνο πολλοί, αλλά και πεινάρηδες που δίνετε για να αποκτήσουν προσωρινά κάποιο σπίτι, είναι και φτωχότεροι.

Θέλετε να μιλήσουμε για τους τσιγγάνους; Σε εννέα χιλιάδες ανθρώπους δώσατε δάνειο οι προηγούμενες κυβερνήσεις -της δικής σας παράταξης ή μη- να πάρουν σπίτι. Ποια ήταν τα κριτήρια γι' αυτά τα δάνεια; Να μην έχουν στον ήλιο μοίρα. Μητέρα δεκαοκτώ χρονών με αναπηρία πήρε δάνειο. Όσο μεγαλύτερη η ευαλωτότητα, όσο μεγαλύτερη η αδυναμία να αποπληρωθεί το δάνειο, τόσο μεγαλύτερη η προτεραιοποίηση για να πάρει δάνειο, γιατί επρόκειτο για κοινωνική πολιτική. Και ήρθε ο κ. Σκυλακάκης να πει τι; Ότι τα δάνεια αυτά είναι για να αποπληρωθούνται.

Πέρα από την αναλγησία, έχουμε εδώ πέρα δύο κόμματα τα οποία χρωστάνε περίπου 1 δισεκατομμύριο. Τα δάνεια των γυρολόγων είναι αυτά που πρέπει να αποπληρωθούν; Αυτό είναι που καταλαβαίνετε εσείς;

Και ποια δάνεια; Δόθηκαν τα δάνεια των τσιγγάνων με κριτήρια οικονομικά ώστε να έχει ελεγχθεί αν μπορεί να τα αποπληρώσει κάποιος άνθρωπος αυτά τα δάνεια; Με τι, με το κοινωνικό επίδομα θα έπρεπε να αποπληρωθούν; Με τι; Και δεν είναι μόνο οι τσιγγάνοι.

Να θυμίσω όμως για τους τσιγγάνους ότι εννιά χιλιάδες δανειολήπτες, εννιά χιλιάδες τσιγγάνοι είναι εννιά χιλιάδες οικογένειες. Πενήντα χιλιάδες ανθρώπους τους στέλνεται πίσω στους καταυλισμούς, στην ηπατίτιδα και στους αρουραίους, και διακόσιες χιλιάδες παλιννοστούντες. Και αυτά ήταν δάνεια με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Επειδή το ακούσαμε κι αυτό το επιχεί-

ρημα, ότι θα δώσετε δάνεια με εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Τους κυνηγάνε οι τράπεζες αυτή τη στιγμή. Και ξέρετε κάτι; Αν ξεπεράσουν τις τράπεζες θα τους τσακίσει η ΑΑΔΕ, αυτή η ΑΑΔΕ που δεν ελέγχεται καν πλέον από το δημόσιο. Κι έτσι νίπτετε τας χείρας σας!

Τη μεγαλύτερη πολιτική απένταξης την κάνουν στη χώρα μας. Και τολμάτε να μιλάτε για σχέδιο νόμου για στέγη για χίλια και χίλια πεντακόσια σπίτια; Σε τι ανθρώπους νομίζετε ότι μιλάτε; Νομίζετε ότι τρώμε όλοι εδώ κουτόχορτο και οι άνθρωποι που μας παρακολουθούν; Θέλετε κατοικία για τους πολλούς; Σταματήστε τους πλειστηριασμούς. Θέλετε κατοικία για τους πολλούς; Σταματήστε τις χρυσές βίζες, γιατί οι χρυσές βίζες δεν αγοράζουν πολυτελείς επαύλεις, σπίτια στην Κυψέλη και σε φτωχογειτονίες επίσης αγοράζονται, με διάφορες κομπίνες που αυξάνουν τις τιμές. Δεν έχει σημασία. Σταματήστε τα Airbnb από εταιρείες Airbnb που έρχονται να αγοράσουν, με χρυσή βίζα ή όχι, τα σπίτια των ανθρώπων. Να μην επιτρέπεται καμμία εμπορική δραστηριότητα, αλλά να είναι μόνο συμπλήρωμα εισοδήματος των νοικοκυριών που τα Airbnb και αυτό με περιορισμούς, μόνο γι' αυτούς που το έχουν ανάγκη και μόνο για νοικοκυριά. Βάλτε περιορισμούς στο Airbnb.

Εσείς τι μας φέρατε; Γιατί ακούν και οι φίλοι και οι φίλες που μας παρακολουθούν και θα νομίζουν ότι η Κυβέρνηση θέλει να λύσει κάποιο στεγαστικό πρόβλημα. Δεν έχει καμία σχέση με επίλυση του προβλήματος. Η Κυβέρνηση αυτή φροντίζει να ξεσιτωθούν όλοι, επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα βγαίνουν «στο σφυρί», άμεσα πενήντα χιλιάδες πρώτες κατοικίες. Και ακούστε τι φέρνει, ακούστε τι είναι ο νόμος της. Τρεισήμισι χιλιάδες δάνεια θα δώσει, 375 εκατομμύρια ήταν τα χρήματα που είχε ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας, θα δώσει και από τις τράπεζες και τελικά θα δώσει σε νέους -έναν στους εκατό θα μπορέσει να τα πάρει με τα κριτήρια και με τον αριθμό που έχουν βάλει- να δανειστούν πριν κάνουν οικογένεια στην πράξη, για να αγοράσουν ένα διαμέρισμα εβδομήντα τετραγωνικών του οποίου δεν θα τους φτάνει όταν κάνουν οικογένεια, για το οποίο όμως θα χρυσάναμε για όλη τους τη ζωή, με αποπληρωμή μετά από τριάντα χρόνια.

Αποκλείει τους φτωχότερους και βέβαια τα δίνει για ακόμη μία φορά σε αυτούς που έχουν. Για ποιο λόγο το κάνει; Δηλαδή πρέπει να έχεις δεκαπέντε χιλιάδες με πενήντα χιλιάδες να δώσεις προκαταβολή. Για ποιο λόγο η προκαταβολή; Μα, γιατί αν έχεις επιφάνεια θα έχεις κι άλλα ακίνητα, θα έχει και άλλα να κατασχεύσει η τράπεζα τελικά και άλλα δωράκια για την τράπεζα. Τέλος πάντων, αυτά τα δάνεια -που θα είναι «φυλακή», όπως ήταν τα δάνεια για τους Ρομά-, για τρεισήμισι χιλιάδες νέους ακολουθούνται από το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Ακούστε, υπήρχε ένα πρόγραμμα, το «ΕΣΤΙΑ», που έδινε χιλίες κατοικίες, ενοίκιο πλήρων, σε πρόσφυγες. Τους πετάνε στην ουσία έξω αυτούς τους ανθρώπους και δίνουν, όπως λένε, τα χίλια αυτά διαμερίσματα -και κλείνουν βέβαια το μάτι στην ακροδεξιά, θα μπορούσε να είχαμε και ακροδεξιά κόμμα να κάνουν την ίδια πολιτική- σε ακραία φτωχούς είκοσι πέντε με τριάντα εννέα χρόνων, δικαιούχους του ΚΕΑ. Σε ποιους τα δίνουν αυτά; Σε έναν στους εκατόν πενήντα από αυτούς, που τα έχουν ανάγκη. Πετάνε χίλιους πρόσφυγες, χωρίς να ξέρουν πού πάνε, τι θα γίνουν -δεν τους ενδιαφέρει ο ανθρώπινος πόνος-, δεν λύνουν κανένα πρόβλημα. Από αυτούς τους εκατόν πενήντα χιλιάδες, που έχουν ανάγκη πόσοι χάνουν τα σπίτια τους με τους πλειστηριασμούς σας; Πόσο θα αυξηθούν όταν γίνουν οι πλειστηριασμοί σας; Αρκούν αυτοί οι χίλιοι για τα επτακόσιες χιλιάδες ακίνητα που βάζετε σε πλειστηριασμό; Οι χίλιοι θα μας σώσουν;

«Ανακαινίζω - νοικιάζω», άλλο κομμάτι του νομοσχεδίου. Αν έχεις 6.000 να δώσεις, σου δίνουν 4.000 με 10.000 για να κάνεις μια ανακαίνιση διαμερίσματος και έχεις βέβαια την υποχρέωση να το νοικιάζεις για τρία χρόνια. Σε τι τιμή; Κανένας περιορισμός. Ούτε η απαγόρευση εξέωσης σε αυτό που είδαμε είναι μέσα. Κανένας περιορισμός!

Και ερχόμαστε βέβαια στον λόγο που φτιάξαν αυτό το νομοσχέδιο, την «κοινωνική αντιπαροχή» που λένε. Να το πούμε λίγο απλά. Σκέφτηκαν προφανώς «θέλουμε να δώσουμε τη δημόσια γη, αλλά θα μας πάρουν με τις πέτρες. Πώς να το ξεπλύνουμε όλο αυτό; Α, θα εφεύρουμε την κοινωνική αντιπαροχή, θα κά-

νουμε την κοινωνική κατοικία. Δηλαδή θα δώσουμε τη δημόσια γη στους εργολάβους μας» -και θα σας πω ποιοι είναι, έχουν ονοματεπώνυμο- «αλλά εντάξει, ξέρετε, είναι για το κοινωνικό καλό».

Τι προβλέπει αυτό το κομμάτι «κοινωνική αντιπαροχή»; Σε δημόσια κτήματα, είτε είναι στην Κηφισιάς είτε στα αστικά κέντρα σε «φιλέτα», θα φτιάξουν δυόμισι χιλιάδες κατοικίες, όπως μας λένε. Τι γίνεται στην πράξη; Τα δίνουν στους μεγάλους κατασκευαστές, στους ολιγάρχες που γνωρίζουμε από όλες τις άλλες δραστηριότητες που γίνονται σε αυτή τη χώρα μας, για να τα χτίσουν, να τα πουλήσουν και τα μισά μόνο τα κρατάνε γιατί τα νοικιάζουν σε χαμηλότερες τιμές.

Θέλετε να δούμε πώς ξέρουμε ποιοι θα τα κτίσουν όλα αυτά; Έχουμε δει το ίδιο πρόγραμμα, τα ΣΔΙΤ στεγαστικά και φοιτητικών εστιών με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Πέντε ήταν οι υποψήφιοι «μνηστήρες»: «ΑΚΤΩΡ» «ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ», «Ένωση Προσώπων Μυτιληναίους», «ΑΒΑΞ», «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ» και «ΙΝΤΕΡΚΑΤ». Οι ίδιοι δηλαδή «μνηστήρες», οι ίδιοι ολιγαρχικοί όμιλοι παντού, στην ενέργεια, στα δημόσια έργα, στις κατασκευές, παντού. Γι' αυτό γίνεται αυτό το νομοσχέδιο. Αυτό το νομοσχέδιο στοχεύει να εξυπηρετηθούν αυτές οι πέντε εταιρείες, οι πέντε ολιγάρχες. Αυτή είναι η «καρδιά» του νομοσχεδίου, όλα τα άλλα είναι πασπαλίσματα γύρω γύρω.

Θέλουν να μας πείσουν ότι δεν υπάρχει εναλλακτική, ότι αυτή η δυστοπία του ξεσιτώματος, η δυστοπία τού να μην μπορείς να πληρώσεις τον λογαριασμό σου, να αγοράσεις την τροφή σου είναι η κανονικότητα και ότι όλα τα άλλα είναι ουτοπία, κάτι που δεν θα γίνει ποτέ.

Φίλες και φίλοι που μας παρακολουθείτε, θέλω να σας μιλήσω για την ευτοπία, την κανονικότητα δηλαδή που ζουν άλλες χώρες και μπορούμε και στη δικιά μας χώρα να ζούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Στο Κοινοβούλιο, κύριε Αρσένη, στους Βουλευτές απευθυνόμαστε.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Μπορώ να απευθύνομαι και στους πολίτες, κύριε Πρόεδρε. Δεν μου το απαγορεύει ο Κανονισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι εντός του Κοινοβουλίου. Σας παρακαλώ θερμά.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Δεν μου απαγορεύει ο Κανονισμός της Βουλής να απευθύνομαι στους πολίτες προφανώς. Αλλιώς δεν θα υπήρχε το Κανάλι της Βουλής, κύριε Πρόεδρε.

Φίλες και φίλοι, εσείς είστε το κύριο πιάτο στο φαγοπότη των ολιγαρχών, γι' αυτό θέλουν να μας παρουσιάσουν ότι δεν υπάρχει άλλη λύση από τη δυστοπία τους.

Είχα πάει σε κάποιον γιατρό, σε έναν χειροπράκτη, και επειδή έφευγα για πορεία με ρώτησε «Μα, τέλος πάντων κερδίζετε κάτι με τις πορείες;». Του εξήγησα και θέλω να το θυμόμαστε όλοι: Ό,τι έχει επιτευχθεί, ό,τι δικαίωμα υπάρχει κερδήθηκε με τους αγώνες και τις πορείες.

Τίποτα δεν χαρίστηκε και μάλιστα κερδήθηκαν από το οκτάωρο, από τις άδειες, από τα δικαιώματα σε εποχές πολύ πιο δύσκολες κι από τη δική μας, ακόμα πιο αυταρχικές. Οι άνθρωποι κέρδισαν με τους αγώνες τους. Έτσι μπορεί να κερδίσουμε και σήμερα.

Μπορεί να περνάμε τη πιο δύσκολη εποχή των τελευταίων σχεδόν πενήντα χρόνων της Μεταπολίτευσης, όμως πάλι αυτοί οι αγώνες θα κερδηθούν, όχι με την αντιπροσωπεία, όχι με την ανάθεση. Δίνουμε τον αγώνα στη Βουλή. Όμως αυτοί οι αγώνες κερδίζονται στον δρόμο. Κερδίζονται με τη συνειδητοποίηση και την προσωπική εξέγερση μέσα στον καθένα, από την τοποθέτηση στα πράγματα του καθενός και της καθημιάς. Απλά πράγματα!

Μας λένε ότι δεν υπάρχουν λύσεις. Θα σας πιάω και σε ένα άλλο θέμα που ξέρετε όλοι σας και όλες σας, τις ανεμογεννήτριες. Υπολογίσαμε πόσο ρεύμα θα παρήγαγαν τα φωτοβολταϊκά στις στέγες, αν έμπαιναν σε κάθε ταράτσα πολυκατοικίας και στέγη σπιτιού.

Ξέρετε πόσο ρεύμα θα παρήγαγαν; Αν κάναμε εξοικονόμηση στις κατοικίες μας, αν πήγαιναν τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης κ.λπ. για να θωρακίσουμε ενεργειακά τα σπίτια μας, θα έφταναν δύο φορές να καλύψουν την παραγωγή ρεύματος και την κατανάλωση ρεύματος στη χώρα μας, δίνοντας -για να γίνει

αυτό- μισθό στους εργαζόμενους, στους εργάτες, είτε είναι ηλεκτρολόγοι είτε είναι οικοδόμοι είτε είναι αλουμινάδες, με προϊόντα που παράγουν οι εταιρείες που τα παράγουν. Δεν κάνουν σπέκουλα πάνω στους πολίτες, παράγουν προϊόντα, μονώσεις, φωτοβολταϊκά στην Ελλάδα και όλα τα άλλα προϊόντα της οικονομίας. Θα είχαμε μια πραγματική οικονομική ανάκαμψη.

Χρειαζόμαστε άμεσες λύσεις για το δικαίωμα που είναι αυτή η ευτοπία, να έχει καθένας μας τη στέγη. Χρειαζόμαστε ξανά έναν οργανισμό που να κάνει κοινωνική κατοικία, να κατασκευάζει κοινωνική κατοικία, να έχει κάθε άνθρωπος που δεν μπορεί να την αποκτήσει μόνος του κοινωνική κατοικία επειδή τη δικαιούται, γιατί η στέγη είναι δικαίωμα.

Χρειαζόμαστε ξανά ενοικιοστάσιο. Το είχαμε τόσα χρόνια. Επιτρέπεται να έχουν απελευθερωθεί τα ενοίκια και να μπορεί να αυξηθεί ένα ενοίκιο πάνω από τον πληθωρισμό; Αυτό θα έπρεπε να μην το συζητάμε καν. Θα πρέπει να είναι μεμπτό το ότι ισχύει μόνο αυτό. Χρειαζόμαστε έστω το ενοικιοστάσιο. Χρειαζόμαστε αυτές τις εξακόσιες χιλιάδες άδεια ακίνητα. Αυτά να ανακινιστούν και να μπουν υποχρεωτικά προς ενοίκιαση, να μπορούν να δοθούν στα νοικοκυριά που έχουν να πληρώσουν. Για τους υπόλοιπους θα πρέπει να υπάρχει δωρεάν κατοικία.

Πρέπει να σταματήσουν τα ακίνητα να είναι στα χέρια λίγων. Να μπει ποσοστό ανά περιοχές που μπορεί να χρησιμοποιεί κάποιος για Airbnb, περιοχές κορεσμού. Όταν τα Airbnb είναι σε πολλά ΑΦΜ η χρήση να θεωρείται τουριστική, να φορολογείται διαφορετικά. Το Airbnb να μένει μόνο γι' αυτούς που έχουν ανάγκη και για τα νοικοκυριά μεμονωμένα, συμπληρωματικά στο εισόδημα.

Και θέλω να ολοκληρώσω με το εξής. Μιλάμε για στέγη και εδώ στέλνουμε γιατρούς, στέλνουμε χαμηλόμισθους εκπαιδευτικούς στην επαρχία. Δεν ξέρουν οι περισσότεροι πολίτες ότι οι εκπαιδευτικοί μας, οι πρωτοδιόριστοι παίρνουν κάτω από τον ελάχιστο μισθό, γιατί δεν πληρώνονται δεκατέσσερις μισθούς, όπως στον ιδιωτικό τομέα, πληρώνονται δώδεκα μισθούς. Αυτοί οι εκπαιδευτικοί πρέπει να πάνε στη Φλώρινα, όπου χρειάζεται οι πολίτες να ξοδεύουν άλλους τέσσερις μισθούς για να θερμανθούν λόγω της ακραίας θερμοκρασίας, όπως και σε άλλες περιοχές με ακραίες θερμοκρασίες. Πρέπει να πάνε στη Σαντορίνη που τα ενοίκια είναι στον Θεό.

Και για όλα αυτά δεν καλύπτεται τίποτα. Τους στέλνουν με ελάχιστους μισθούς σε μέρη που δεν μπορούν να πληρώσουν τα έξοδά τους. Δεν πρέπει να υπάρχει κοινωνική πολιτική σε αυτό; Στέγαση για τους εκπαιδευτικούς δεν πρέπει να υπάρχει;

Αντίστοιχα και για τους υγειονομικούς, μας λέτε ότι δεν μπορεί να βρείτε υγειονομικούς. Ψέμα! Δώστε τους το κίνητρο, καλύψτε τους τις ανάγκες, να μπορούν να καλύψουν τη στέγη τους.

Το ΜέΡΑ25 καλεί τους πολίτες σε μια συμπαράταξη για μια ευτοπία, η οποία υπάρχει. Δεν είναι ούτε ουτοπία ούτε η δυστοπία που μας δημιουργούν αυτή τη στιγμή. Υπάρχει μια ευτοπία που είναι μια κανονικότητα στη ζωή μας, με όλα όσα δικαιούμαστε, της στέγης, του ηλεκτρικού, της πρόσβασης στο νερό. Τα δημόσια αγαθά πρέπει να είναι δημόσια. Γι' αυτό παλεύουμε και σας θέλουμε όλους μαζί μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, σαράντα μαθητές και μαθήτριες και τέσσερις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 4^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας Βόλου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Σας εύχεται καλή πρόοδο και καλά Χριστούγεννα.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Κωνσταντίνος Μάρκου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, ο όρος «κίνδυνος» αποδίδεται στα αγγλικά με τον όρο «risk», που προέρχεται από τη λέξη ριζικό ή στα λατινικά rizikon, που σημαίνει μοίρα, πεπρω-

μένο και αποδίδει με εξαιρετικό τρόπο την έννοια του κινδύνου. Ο κίνδυνος καθίσταται κοινωνικός όταν απειλεί την κοινωνική ολότητα. Στην πραγματικότητα πίσω από όλους τους κοινωνικούς κινδύνους βρίσκεται η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Με αυτή την έννοια λοιπόν δεν πρέπει να είναι το ριζικό της ελληνικής κοινωνίας η φτώχεια. Η καταπολέμησή της, η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και διασφάλιση συμμετοχής όλων στην κοινωνική και οικονομική ζωή του τόπου είναι η βασική υποχρέωση όλων σε αυτή την Αίθουσα. Δεν νομίζω ότι έχει κανείς αντίρρηση.

Ας δούμε τι περιλαμβάνει όμως αυτό το ελάχιστο όριο αξιοπρέπειας στη διαβίωση. Ασφάλεια εισοδήματος, ασφάλεια εργασίας και εξασφάλιση ανώτερου δυνατού επιπέδου υγείας. Η απορρύθμιση που έχει κατορθώσει να επιφέρει η Κυβέρνηση - ολετήρας του κ. Μητσοτάκη στους παραπάνω τομείς της οικονομίας, της εργασίας, της υγείας είναι παροιμιώδης, με κορυφαίο επίτευγμα την ισοπέδωση του ΕΣΥ.

Τι κάνει όμως με το παρόν νομοσχέδιο η Κυβέρνηση; Κατ' αρχάς να θυμίσω ότι ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος κ. Οικονόμου, όταν η Νέα Δημοκρατία ήταν στην αντιπολίτευση δήλωνε: «Δεν μπορεί για έντεκα μήνες να αδειάζει η τσέπη σου, να μην μπορείς να τα βγάλεις πέρα και να περιμένεις τον οποιοδήποτε πολιτικό - βλέπετε καμμία φωτογραφία σε αυτά που λέει ο κ. Οικονόμου; - όταν πλησιάζουν εκλογές, να έρθει να σου δώσει 1 ευρώ να σου έχει πάρει 10, να ντυθεί Άγιος Βασίλης - ντύνεται, νομίζω σούπερμαν είχε ντυθεί ο Υπουργός, τώρα θα ντυθεί και Άγιος Βασίλης - μήπως και κοροϊδέψει κανέναν για να του πάρει την ψήφο».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Η Κυβέρνηση λοιπόν αντί να προωθή την οικονομική, εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ανθρώπων, που πλήττονται από τον κίνδυνο της φτώχειας, για μια ακόμη φορά επιχειρεί να τους εξαπατήσει, νέους, φτωχούς, ευάλωτους, ιδιοκτήτες ακινήτων, όλους.

Αντί να αντιληφθεί ο κ. Μητσοτάκης ότι ο τομέας κοινωνικής στέγης αποτελεί μοχλό για να εξέλθουμε από την κρίση, κάθε είδους κρίση, επιλέγει να ωφελήσει και πάλι τους λίγους, τραπεζίτες και μεγαλοεργολάβους. Αντί να αντιληφθεί η Κυβέρνηση ότι το δικαίωμα στη στέγη είναι θεμελιώδες, ότι αποτελεί ασπίδα προστασίας του ανθρώπου από φυσικούς και κοινωνικούς κινδύνους στη βάση της καθημερινότητάς του και να λάβει ενεργά μέτρα, επιλέγει την απορρύθμιση.

Αφήνει απροστάτευτη την πρώτη κατοικία, δεν βάζει περιορισμούς στο Airbnb, εντάσσει για την κατοικία μόλις 1,3 εκατομμύριο ευρώ στο Ταμείο Ανάκαμψης, που επαρκούν για εκατό κατοικίες και όπως όλοι τόνισαν μέχρι τώρα, ενδεικτικά η Πορτογαλία έχει προβλέψει 2,7 δισεκατομμύρια.

Το πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης που πλήττει την Ελλάδα είναι μοναδικό στην Ευρώπη. Καθημερινά όλο και περισσότεροι άνθρωποι δυσκολεύονται. Τα στοιχεία φέρνουν ντροπή. Πάνω από το 45% των νοικοκυριών στη χώρα ξοδεύει περίπου το μισό μηνιαίο του εισόδημα σε έξοδα στέγης. Δεύτερον, ένα στα δύο νοικοκυριά στερείται βασικών αγαθών. Δεύτερη χώρα μετά από εμάς η Βουλγαρία.

Τρίτον, υπάρχουν εκατόσις χιλιάδες κόκκινα δάνεια που συνεχώς αυξάνονται επί Νέας Δημοκρατίας και πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί χωρίς καμμία προστασία πρώτης κατοικίας. Τέταρτον, υπάρχει τεράστια αύξηση των ενοικίων, 32% μόνο μέσα σε ένα έτος.

Η επιδείνωση αυτή όλη πλήττει κυρίως τη νέα γενιά. Η Κυβέρνηση με το σημερινό νομοσχέδιο εξαπατά τους νέους. Τους βάζει στη βασανιστική διαδικασία του δανεισμού, στην οποία - προσέξτε - λογικά θα πληρώνουν για τριάντα χρόνια 400-500 ευρώ τον μήνα για ένα σπίτι εβδομήντα τετραγωνικών. Μέσα σε αυτά τα τριάντα χρόνια ανά πάσα στιγμή μπορεί να χάσουν αυτό το σπίτι γιατί δεν εξυπηρετούν το δάνειο, το οποίο το διαχειρίζεται ολόκληρο η τράπεζα. Με άλλα λόγια, βάζει η Κυβέρνηση στη μέγγενη των δανειών τους νέους εν μέσω ακρίβειας, πληθωρισμού και ενεργειακής κρίσης, ωφελώντας μόνο στις τράπεζες.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η ανάγκη για δημόσιες

παρεμβάσεις είναι πιο επίκαιρη από ποτέ. Απαιτείται κρατική επιδότηση ενοικίου, δημόσιες επενδύσεις για κατασκευή κατοικιών, πολεοδομικές διευθετήσεις, φορολογικά κίνητρα και αντικίνητρα. Το πλέγμα των προτάσεών μας είναι πάλι και πάλι σαφές και συγκεκριμένο: Άμεση κατάργηση του πτωχευτικού νόμου του κ. Μητσotάκη. Ρύθμιση του χρέους της πανδημίας προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία σε εκατόν είκοσι δόσεις και κούρεμα της βασικής οφειλής. Προστασία της πρώτης κατοικίας για χαμηλά και μεσαία εισοδήματα. Έλεγχος της δραστηριότητας του Airbnb με απαγόρευση στα νομικά πρόσωπα και πλαφόν στα φυσικά πρόσωπα δύο έως τριών ακινήτων ανά ιδιοκτήτη και διαχειριστή. Επιδότηση ενοικίου στους νέους και τα νέα ζευγάρια. Χρήση των ανεκμετάλλευστων κτηρίων δημοσίου, δήμων, Εκκλησίας, μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου. Διάθεση των κατοικιών ιδιωτών προς το κράτος με σκοπό την ενοικίαση με μειωμένες τιμές και ταυτόχρονες φοροελαφρύνσεις, ΕΝΦΙΑ, φόρο ενοικίου και άλλα κίνητρα. Και τέλος, κάρτιση νέου νόμου πλαισίου για τη στέγη και ύπαρξη κεντρικής δομής του κράτους και ψηφιακό παρατηρητήριο αποθέματος τράπεζας στέγης. Μην μας πείτε ότι έχουμε τυφλή άρνηση. Είμαστε συγκεκριμένοι και προτείνουμε.

Κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, η προσβολή των νεκρών είναι η έσχατη ύβρις. Πριν από τριάντα χρόνια εκλεγίκατε Κυβέρνηση εκμεταλλευόμενη πολιτικά την εθνική τραγωδία στο Μάτι. Το επιχειρείτε πάλι σήμερα για πολλαπλή φορά και αυτό συνιστά μια χυδαιότητα. Πριν λίγες μέρες η πρωτόδικη απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου, ενώ καίει την Πυροσβεστική, αθώνει την Περιφέρεια Αττικής και την κ. Δούρου για την τραγωδία αυτή. Τους επιχειρησιακούς υπευθύνους αυτής της τραγωδίας η Νέα Δημοκρατία τους αντάμειψε, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ τους απέπεμψε δύο μήνες μετά την τραγωδία. Ο μεν κ. Τσουβάλας Αρχηγός της Αστυνομίας και περήφανος τότε, έγινε Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και ο κ. Κολοκούρης έγινε Αρχηγός Πυροσβεστικής. Και τώρα έρχεται το Διοικητικό Δικαστήριο να τους καταδικάσει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Τελειώνοντας τη θητεία της αυτή η Κυβέρνηση κάθε στέλεχος της αφήνει ένα αποτύπωμα. Με την ευκαιρία αυτή, λοιπόν, κατά την άποψή μου θα πω τα αποτυπώματα που αφήνουν ο μεν σημερινός Υπουργός με βάση την επικαιρότητα του νομοσχεδίου και ο διαρκώς επίκαιρος κ. Γεωργιάδης.

Ο Δάντης ονόμασε επτά θανάσιμα αμαρτήματα -εγώ βάζω το πρόθεμα «πολιτικό» στα αμαρτήματα- και ο Αριστοτέλης στα «Ηθικά Νικομάχεια» κάποια άλλα. Από τα πολιτικά αμαρτήματα του Δάντη στα οποία υποπέφτει ο κ. Γεωργιάδης κορυφαίο είναι η αλαζονεία. Από αυτό εδώ το Βήμα της Βουλής είπτε ότι «το ότι πρέπει να μπει η κ. Τουλouπάκη στη φυλακή το λέω και σήμερα». Πριν τρεις τέσσερις μέρες η πολιτική παρέμβαση στη δικαιοσύνη. Ήταν λάθος -λέει- η απόφαση του Δικαστικού Συμβουλίου. Κι έρχεται ακόμη και η Ένωση Εισαγγελέων και λέει ότι είναι ανεπίτρεπτη παρέμβαση, παραβιάζοντας τη νομιμότητα, τα τεκμήρια αθωότητας και οτιδήποτε άλλο μπορείτε να φανταστείτε, λέω εγώ. Αυτός είναι ο κ. Γεωργιάδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κύριε Μάρκου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Δεν έχω άλλον Υπουργό σε αυτή την ομιλία. Στις επόμενες έχω τους υπόλοιπους.

Ο κ. Χατζηδάκης έχει το αμάρτημα που καταλογίζει ο Αριστοτέλης της έλλειψης αξιοπρέπειας, πολιτικής προσθέτω εγώ. Βεβαίως, το λέει «περηφάνια» ο Αριστοτέλης. Αποδέχτηκε και αποδείχτηκε ότι του υποκλέπτουν την προσωπική του και την πολιτική του ζωή και δεν έχει την περηφάνια να πει ένα στοιχειώδες «παραιτούμαι». Ήρθε εδώ σε αυτό το Βήμα και εξαπατά πάλι πολιτικά, αναφερόμενος σε τέσσερα προγράμματα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Μάρκου, με συγχωρείτε, αλλά έχετε υπερβεί τα εννέα λεπτά. Είμαστε στο νοούμερο δώδεκα και είναι εξήντα επτά οι συνάδελφοι. Σας παρακαλώ κλείστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Με βάση αυτά ο κ. Χατζηδάκης παίρνει το αμάρτημα του Αριστοτέλη της έλλειψης αξιοπρέπειας.

Και, βεβαίως, διαβάσαμε -κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, κι ευχαριστώ για την ανοχή σας, πάντα είστε ευγενικός μαζί μου- ότι δεύτερη εταιρεία δημοσκοπήσεων σήμερα όπου βρέθηκε υπόγειο χρήμα με τη Νέα Δημοκρατία. Να δούμε μέχρι το τέλος και οι υπόλοιποι που θα πάνε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Θεόδωρος Δρίτσας.

Να υπενθυμίσω ότι είναι εξήντα επτά συνάδελφοι και είναι ακόμα Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι. Ο χρόνος ήδη προχωράει και δεν προχωράει ο κατάλογος. Παράκληση θερμή να τηρείται ο χρόνος.

Ορίστε, κύριε Δρίτσα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πριν από λίγες μέρες ήταν εδώ ο κύριος Υπουργός που απουσιάζει αυτή τη στιγμή από την Αίθουσα, ο κ. Χατζηδάκης, σε προηγούμενο νομοσχέδιο και του είπα τη γνώμη μου και την είπα ενώπιον του Κοινοβουλίου και την απηύθυνε και στο Προεδρείο.

Κατά τη γνώμη μου, και δεν είναι μια υποκειμενική προσωπική μου γνώμη βέβαια, δεν έχει δικαίωμα ο κ. Χατζηδάκης ως Υπουργός να εισάγει νομοσχέδια. Του το έχει αφαιρέσει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, όταν όλα τα στοιχεία στη δημοσιότητα είναι ισχυρά, ισχυρότατα ότι όντως παρακολουθείτο από τις μυστικές υπηρεσίες της Ελλάδας, από κρατική υπηρεσία, από την ΕΥΠ, και ο κύριος Πρωθυπουργός που του έχει αναθέσει την αρμοδιότητα, αρνείται να τον καλύψει και να πει, ναι, διότι είναι νόμιμο όπως ήταν στον κ. Ανδρουλάκη και στον δημοσιογράφο, αλλά ήταν μια υπερβολή εκτός κανόνων, που θα έπρεπε να την δουν αλλιώς κ.λπ. Ούτε αυτό είπτε ούτε διέψευσε ότι παρακολουθείτο.

Πώς είναι δυνατόν να μένει στη θέση του ένας Υπουργός, να ασκεί τα καθήκοντά του, όταν δεν τον καλύπτει ο Πρωθυπουργός που του τα είχε αναθέσει; Είναι ολοφάνερο αυτό. Δεν θέλει ιδιαίτερη λογική. Δεν θέλει διαλεκτική λογική. Απλή λογική και απλούς κανόνες ενός ευνομούμενου κράτους είναι. Δεν πειράζει όμως. Δεν βαριέσαι. Άσε να λένε. Εμείς θα το ξεχάσουμε. Θα κάνομε επικοινωνία. Δεν γίνεται έτσι.

Και τώρα έρχεται ένα νομοσχέδιο με τίτλο -προσέξτε- «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ...». Τι συγκινητικό! Σχεδόν ποιητικό. «Σπίτι μου σπιτάκι μου και φτωχοκαλυβάκι μου». Πού το βρήκατε; Και συνεχίζει, «...στρατηγική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις». Όλα ψευδώνυμα!

Δεν ξέρω τι θα πει ο ελληνικός λαός -εγώ είμαι βέβαιος και κάθε μέρα που περνάει αυτό επιβεβαιώνεται- θα χρησιμοποιήσει αυτό που ξέρουν ακόμα και οι Ελληνίδες και οι Έλληνες που δεν ξέρουν ξένες γλώσσες, το «go home». Και αυτό είναι πολύ σύντομα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, και οι άλλοι συνάδελφοι και οι σύντροφοι και συντρόφισσες, αλλά και η Θεανώ Φωτίου ως εισηγήτρια, ηρωική εισηγήτρια, με φρέσκο κάταγμα χθες το βράδυ και με πόνους σήμερα, είναι στη θέση της για να υπερασπιστεί με το πείσμα της και με την επάρκειά της τη θέση του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία σε αυτό το νομοσχέδιο.

Και το έκανε με τον καλύτερο τρόπο, πλήρης τεκμηρίωση, και όχι μόνο αποδόμηση των επιχειρημάτων της Κυβέρνησης αλλά και αντιπρόταση, μια συνολική ανάδειξη της μεγάλης διαφοράς.

Θα προσπαθήσω και εγώ. Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες. Αλλά ποια είναι η μεγάλη διαφορά, κυρίες και κύριοι Βουλευτές; Η αγορά που είναι για τη Νέα στην πιο ακραία της μορφή. Τη στιγμή που καταστρέφεται ο πλανήτης από την πανδημία, από την απειλή πολέμου, από τα ζητήματα του περιβάλλοντος και της υπερθέρμανσης, από την ύφεση και τον πληθωρισμό και όλες οι χώρες, ακόμα και η σκληρή νεοφιλελεύθερη Ευρώπη, τι είπτε; Χα-

λαρώνουμε. Και δεν κάνουμε πια σύμφωνο ανάπτυξης αλλά σύμφωνο ανασυγκρότησης και ανθεκτικότητας. Η νεοφιλελεύθερη, δεξιά, άδικη Ευρώπη παίρνει ένα μήνυμα.

Ο κ. Μητσοτάκης επειδή από τα γεννοφάσκια του πήρε τα νάματα του νεοφιλελευθερισμού ότι η αγορά τα λύνει όλα, δεν ξέρει τη λέξη «κοινωνική συνοχή» δεν ξέρει τη λέξη «δικαιοσύνη», δεν ξέρει τη λέξη «φτώχεια». Δεν ξέρει ένα σωρό λέξεις του ελληνικού λεξιλογίου που είναι πολιτικά εύστοχες, αλλά μόνο την αγορά.

Βέβαια είμαστε πια σε μια περίοδο που εδώ και χρόνια όχι τώρα, έχουμε αποδεχτεί και τον περίφημο βάρβαρο όρο «η αγορά εργασίας». Μέχρι και εμείς ακόμα τον έχουμε ενσωματώσει, κακώς κάκιστα, στη ρητορική μας. Είναι βαρβαρότητα η εργασία να υπόκειται σε νόμους της αγοράς, αλλά θεωρείται πολύ φυσιολογικό, πολύ κανονικό, πολύ, πολύ, πολύ! Αλλά αυτή η πλευρά αυτά τα υπερασπίζεται.

Η κατοικία ήταν μια τεράστια κατάκτηση του ελληνικού λαού - αν θέλετε - με την περιβόητη τότε καραμανλική επιλογή της ανοικοδόμησης μέσα από το μηχανισμό που έπαιρνε ένας μηχανικός στο σπίτι, έχιζε δέκα διαμερίσματα και έδινε δύο, τρία ή τέσσερα στον ιδιοκτήτη. Μια τεράστια κοινωνική ανάγκη, η στέγη, στην Ελλάδα είχε γίνει πραγματικότητα πολύ πιο μπροστά ήδη από τη δεκαετία του '60. Πολύ πιο μπροστά από την υπόλοιπη Ευρώπη. Σε αυτό δεν είχαμε να ζηλέψουμε τίποτα και ήμασταν περήφανοι.

Βέβαια έγιναν οι ψηλές πολυκατοικίες, δεν έμειναν ελεύθεροι χώροι. Αυτή ήταν η αρνητική πλευρά. Αλλά το θέμα της στέγης λύθηκε. Αλλά η αγορά δεν το επιτρέπει. Είναι δυνατόν δέκα εκατομμύρια άνθρωποι να είναι στεγασμένοι και να μην έχουν ανάγκη το κεφάλαιο; Αυτό είναι έγκλημα, δεν επιτρέπεται! Και είναι πολλά χρόνια τώρα και η Κυβέρνηση Μητσοτάκη καθυστέρησε και λόγω της πανδημίας, αλλά τώρα φαίνεται ότι έρχεται καιρός για να βάλει την αγορά και στη στέγη. Την έχει βάλει ήδη με διάφορους τρόπους. Την έβαλαν και στο παρελθόν επί Σημίτη. Και ήταν οι τράπεζες με τα περίφημα στεγαστικά δάνεια που δεν τους κατοχύρωναν στη συνέχεια όλους τους ανθρώπους.

Αλλά εδώ έρχεται το πρόγραμμα, δειλά είναι η αλήθεια, μερικά, για λίγους και εν τέλει σαν ένα πείραμα. Αλλά εκεί είναι, δηλαδή, πώς η αγορά θα βάλει μπροστά την στέγη και ήδη με τα κόκκινα δάνεια και με τον πτωχευτικό νόμο η μεγάλη αναδιανομή της στέγης έχει ξεκινήσει και με το Airbnb. Είναι γνωστά αυτά. Η Κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν αισθάνεται την ανάγκη να σταματήσει αυτή την εξέλιξη, αλλά να την αξιοποιήσει και λόγω των εκλογών και να της δώσει νέα ώθηση διευκολύνοντας την αγορά όπως και στις επικουρικές συντάξεις, όπως και σε πολλά άλλα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η μόνη λύση είναι οι πολίτες να μη χάσουν το σπίτι τους. Οι προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ όπως έχουν εκτεθεί είναι πλήρεις και επαρκώς τεκμηριωμένες.

Και επιτρέψτε μου λίγα δευτερόλεπτα ένα σχόλιο. Το Μάτι για μας ήταν και παραμένει άγος, γιατί ξέρουμε τι σημαίνει. Δεν μιλάω για τις ευθύνες. Μιλώ ανεξάρτητα από τις ευθύνες, ανεξάρτητα από τα 11 μποφόρ φλογοβόλου ανέμου, ανεξάρτητα από το τι είχε γίνει πριν. Για τον ΣΥΡΙΖΑ, γιατί στα χέρια μας έπεσε το Μάτι, είναι και παραμένει άγος, γιατί έτσι πρέπει να είναι.

Για τη Νέα Δημοκρατία από τότε είναι τυμβωρυχία. Και τώρα με αμετροέπεια μετατρέπεται και σε ύβρις χωρίς να τους ρωτήσει. Και αφού έχει καθυστερήσει τριάντισι χρόνια το νέο χωροταξικό που ξεκίνησε τότε ο ΣΥΡΙΖΑ -που χωρίς αυτό δεν μπορεί να γίνει ανάπλαση στο Μάτι- χωρίς να αξιοποιήσει την κυπριακή προσφορά για το νοσοκομείο και χωρίς να ρωτήσει τους πυρόπληκτους για αυτό το νομοσχέδιο, έρχεται τώρα να μας καλέσει να συνεργήσουμε σε τι; Στον εμπαιγμό των πυροπλήκτων. Ας είμαστε πιο υπεύθυνοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Δρίτσα, σας παρακαλώ θερμά. Έχετε υπερβεί πάρα πολύ τον χρόνο. Συγγνώμη, αλλά δεν μπορεί να συνεχίσει αυτή η κατάσταση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Τελείωσα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Το «τελείωσα» το λέτε εδώ και τρία, τέσσερα λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Καταλαβαίνω το άγχος απέναντι στις επικείμενες εκλογές, αλλά έκκληση: Σεβαστείτε την ελληνική κοινωνία.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία ο κ. Χαράλαμπος Μαμουλάκης. Ο κ. Μαμουλάκης έχει το νούμερο δεκατέσσερα. Οι συνάδελφοι που είναι εγγεγραμμένοι είναι εξήντα επτά. Δεν ξέρω εάν κάποιοι θέλουν ορισμένοι συνάδελφοί μας να μιλήσουν στις τρεις το πρωί, γιατί η συνεδρίαση θα ολοκληρωθεί, δεν υπάρχει περίπτωση, όποια ώρα και αν είναι. Αλλά δεν είναι και δίκαιο. Παρακαλώ θερμά για την τήρηση του χρόνου.

Ορίστε, κύριε Μαμουλάκη, έχετε τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς να καλωσορίσουμε την συνάδελφο την Αγγελική Αδαμοπούλου στην Κοινοβουλευτική μας Ομάδα. Νομίζω μια δυναμική συνάδελφος που θα ενισχύσει τις προσπάθειες του συνόλου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία για το επόμενο διάστημα μέχρι και τις επικείμενες εκλογές για την αλλαγή του πολιτικού status quo που επιθυμούμε.

Silver Alert για τον κ. Χατζηδάκη! Πέρασαν εβδομάδες αλλά εμφανίστηκε σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής. Και δεν σας κρύβω ότι εξεπλάγην αρνητικά. Διότι στην εικοσάλεπτη τουλάχιστον ομιλία του δεν ανέφερε το παραμικρό, κουβέντα, κιχ, για όλα αυτά που συγκλόνισαν την ελληνική πολιτική σκηνή αλλά και την Ευρώπη, για τις πρακτικές της Κυβέρνησης Μητσοτάκη με τις οποίες εξετέθη η χώρα μας διεθνώς. Και φυσικά ο κ. Χατζηδάκης ως στόχος της ΕΥΠ, ως ο κ. 5046c που ξεκάθαρα απεδείχθη ότι παρακολουθείτο από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, δεν είπε ούτε μία κουβέντα, ούτε μία κίνηση ευθυξίας, ούτε το στοιχειώδες της παραίτησης που θα έπρεπε να ακολουθήσει και τις εξηγήσεις που θα έπρεπε να ζητήσει από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό. Δεν μπορώ να μην το σχολιάσω σήμερα σε νομοσχέδιο που φέρει την υπογραφή του.

Και παρατηρώ επίσης ότι το πλήθος των συμβούλων του κυρίου Υπουργού είναι περισσότεροι από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας στην Αίθουσα όχι μόνο τώρα, αλλά από σήμερα νωρίς το πρωί. Δεν ξέρω αν αυτό το δομικό έλλειμμα στο πλήθος ομιλητών της Νέας Δημοκρατίας συνιστά και ένα τεράστιο πρόβλημα και φυσικά και ένα ζήτημα πολιτικής ευθύνης.

Τώρα τι καλούμαστε σήμερα εδώ να συζητήσουμε κύριοι συνάδελφοι; Ένα ακόμα επικοινωνιακό νομοσχέδιο της Νέας Δημοκρατίας με έναν εξαιρετικά οφείλω να ομολογήσω ευφάνταστο τίτλο, «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Να θυμίσουμε έναν άλλο εξαιρετικά ευφάνταστο και εύχοιο τίτλο που ήταν το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ». Για πρώτη φορά από την ίδρυση του ελληνικού κράτους με το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ» τι καταφέρατε; Καταφέρατε να άρετε τη θωράκιση της πρώτης και μοναδικής κατοικίας και ουσιαστικά να πτωχεύσουν οι ιδιώτες -δεν έχει ξαναγίνει στη χώρα, το κατάφερε η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη- και να δημιουργήσει φυσικά αυτό το τεράστιο domino effect στην αγορά και τη διατάραξη του κοινωνικού ιστού και της κοινωνικής ειρήνης.

Διότι όταν πλέον τίθενται εν αμφιβόλω οι ιδιοκτησίες επτακοσίων χιλιάδων ακινήτων, όταν έχουν διεξαχθεί ήδη, τώρα που μιλάμε, πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί χωρίς προστασία της πρώτης κατοικίας, αντιλαμβάνεστε αυτό ότι ναι, διαταράσσει την κοινωνική ειρήνη. Και βέβαια πάνω από το 45% των νοικοκυριών ξοδεύει το μισό μηνιαίο του εισόδημα σε έξοδα στέγης.

Επίσης πρέπει να σημειώσουμε την τεράστια αύξηση των ενοικίων 32% μόνο σε έναν χρόνο κυρίως λόγω της ανεξέλεγκτης εξαπλώσεως του γνωστού μας Airbnb, των βραχυχρόνιων μισθώσεων.

Ερώτημα δομικό: Αντιμετωπίζει αυτά τα προβλήματα, που σας ανέφερα, το παρόν νομοσχέδιο; Ξεκάθαρα όχι.

Πάμε λοιπόν τώρα στους τέσσερις πυλώνες του νομοσχεδίου.

Πρώτος πυλώνας «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Το κυβερνητικό επιτελείο εμπαίζει τους νέους ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών και τους βάζει στη μέγγενη ξανά, δυστυχώς, των κόκκινων δανείων. Οι εν δυνάμει δικαιούχοι με βάση τα ηλικιακά και εισοδηματικά κριτήρια είναι περίπου τριακόσιες πενήντα χιλιάδες, άρα τι κάνει το νομοσχέδιο; Καλύπτει έναν στους εκατό. Για όσους νέους ενταχθούν στο πρόγραμμα και προκειμένου να εξυπηρετήσουν το δάνειό τους, θα πρέπει να έχουν μόνιμη, σταθερή και φυσικά υψηλά αμειβόμενη εργασία. Για πόσο διάστημα; Όσο θα διαρκεί η δανειακή σύμβαση. Ποιον ωφελεί λοιπόν το πρόγραμμα, κύριοι συνάδελφοι; Ξεκάθαθα τους τραπεζίτες και τους μεγαλοκατασκευαστές.

Πάμε στον δεύτερο πυλώνα του νομοσχεδίου, δηλαδή την «ΚΑΛΥΨΗ». Διαθέτετε στους νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, που δικαιούνται κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης, δηλαδή όσους ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, χιλίες κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Επαρκούν αυτές οι κατοικίες; Όχι, οι νέοι που υπολογίζονται σε αυτήν την ομάδα είναι περί τις εκατόν πενήντα χιλιάδες.

Πάμε στον τρίτο πυλώνα: «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΟΣ». Είναι άλλο ένα ακραϊφώνως διαφημιστικό προϊόν της Κυβέρνησης Μητσοτάκη. Αφορά σε αντιστοιχία με τα άλλα προγράμματα του νομοσχεδίου πολύ λίγους και με όρους που το καθιστά ασύμφορο. Η επιδότηση για την ενίσχυση είναι 4.000 ευρώ αφού έχει προχωρήσει σε δαπάνες 10.000 ευρώ. Άρα ουσιαστικά πρέπει να πληρώσει ο ιδιοκτήτης 6.000 ευρώ και με την προϋπόθεση ότι δεν έχει επιδοτηθεί τα τελευταία πέντε έτη για ανακαίνιση και το ακίνητο να εμφανίζεται κενό για τρία συναπτά χρόνια. Μιλάμε ότι οι δικλίδες ασφαλείας για να μην επιδοτηθεί κανείς είναι πάρα μα, πάρα πολλές. Πρακτικά δεν είναι λειτουργικό και αποτελεσματικό.

Άρα με την περιγραφή των τριών πυλώνων μέχρι στιγμής είναι ξεκάθαρο το πλαίσιο της Κυβέρνησης όσον αφορά το νομοσχέδιο. Δεν μπορεί να είναι επιλέξιμο και δεν είναι σίγουρα συμπεριληπτικό. Όμως ο τέταρτος πυλώνας κρύβει πολλές μα, πολλές εκπλήξεις. Και το λέω αυτό και ως μηχανικός, διότι για πρώτη φορά μιλάμε για το ευαγγέλιο της χωροταξίας στη χώρα. Ποιο είναι; Η γενική κατοικία και η αμιγώς κατοικία. Αν ρωτήσετε όλους τους πολεοδόμους, όλους τους χωροτάκτες, αυτά είναι τα δύο κύρια χαρακτηριστικά.

Τι φέρνει η Κυβέρνηση Μητσοτάκη; Φέρνει ένα νέο ρηξικέλευθο πνεύμα όρο, την κοινωνική κατοικία. Γιατί; Για να προικίσει τα ακίνητα που προφανώς θα επιλέξει εν κρυπτώ -και θα το δούμε παρακάτω- πολεοδομικά, να ανατεθούν σε συγκεκριμένα εργαζομένους συμφέροντα, να δημιουργηθούν τα υπερεκπαιδευμένοι όροι -και εδώ σε αυτούς φυσικά τους μεγαλοκατασκευαστές, που δεν θα έχουν και ανταγωνιστικό πλαίσιο για να αποκτήσουν τα ακίνητα αυτά, γιατί έχει φροντίσει ο κ. Καραμανλής με τις αυτόκλητες προτάσεις να έχει φέρει νομοσχέδιο που να το ωρμάσει.

Τι θέλουμε να πούμε λοιπόν; Ότι είναι αδιανόητο να μην υπάρχει σαφής αναφορά το τι ακριβώς σημαίνει «κοινωνική κατοικία» και να ενσωματώνεται με αφαιρετικές έννοιες. Τι θα πει ποσοστό από 30% ως 60% της αντιπαροχής; Ποιος θα αποφασίζει για αυτό το ποσοστό; Και 10% αυξομείωση είναι τεράστιο όφελος για τον μεγαλοκατασκευαστή εργολάβο. Η δημιουργική ασάφεια που διέπει όλο το νομοσχέδιο στο κομμάτι της κοινωνικής αντιπαροχής εμφολωρεί τεράστιους κινδύνους για το δημόσιο συμφέρον. Διότι τα ακίνητα είτε οικόπεδα είτε ψυχρά κελύφη, δηλαδή κατασκευές παλαιότερες, είναι ιδιοκτησία των Ελλήνων πολιτών, δεν μπορούν να ανατεθούν χωρίς όρους, χωρίς νόρμες, χωρίς κανόνες!

Και, προσέξτε, είναι και ατάκτως ερριμμένα ανά Υπουργείο, ανά υπηρεσία, ανά δημόσια δομή. Δεν υπάρχει ένας λειτουργικός, επιτελικός -τι όρος και αυτός για εσάς- φορέας για να προστατεύσει το δημόσιο συμφέρον. Άρα λοιπόν όλα αυτά συνιστούν ένα τεράστιο πρόβλημα που σαφώς και δεν λύνεται το πρόβλημα, δεν χτυπάει το κακό στη ρίζα του.

Εάν επιθυμούσε να δώσει λύσεις λοιπόν στο στεγαστικό ζήτημα της χώρας, που αγγίζει δυσανάλογα τους νέους, τους ευάλωτους, τους φτωχούς, θα προχωρούσε και θα ενσωμάτωνε τις

προτάσεις μας. Μιλάμε ξεκάθαρα για κατάργηση του πτωχευτικού με ρύθμιση του χρέους σε εκατόν είκοσι δόσεις και κούρεμα της βασικής οφειλής, μόνιμο, ολιστικό, συμπεριληπτικό πλαίσιο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους με πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, έλεγχο της δραστηριότητας των βραχυχρόνιων μισθώσεων. Παράλληλα θα θέσπιζε μέτρο διπλάσιας επιδότησης ενοικίου, που θα αφορά νέα ζευγάρια εικοσιπεντάριων ως σαράντα τεσσάρων ετών με εισοδηματικά κριτήρια, και θα δημιουργούσε Τράπεζα Στέγης, που θα διαχειριζόταν ψηφιακά τη διάθεση των κατοικιών. Αντ' αυτών η Νέα Δημοκρατία νομοθετεί προς όφελος των τραπεζών και των μεγάλων κατασκευαστικών εταιρειών. Αυτή, κύριοι συνάδελφοι, είναι η ειδοποιός διαφορά.

Εν κατακλείδι αυτό το πρόγραμμα προτάσεων, κοστολογημένο και αποτελεσματικό, που σας παρουσίασα, αυτό θα ακολουθήσουμε με την έγκριση του ελληνικού λαού σύντομα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Τον λόγο τώρα έχει η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η κ. Μαρία Συρεγγέλα. Θα ακολουθήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νίκος Καραθανασόπουλος. Στη συνέχεια θα πάρουν τον λόγο οι συνάδελφοι κ.κ. Αθανάσιος Λιούτης από τη Νέα Δημοκρατία, Βασίλειος Κόκκαλης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, Αναστασία Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ, Στέφανος Γκίκας από τη Νέα Δημοκρατία και Νικόλαος Παππάς από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΜΑΡΙΑ ΣΥΡΕΓΓΕΛΑ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σήμερα τόσο η χώρα μας όσο και η υπόλοιπη Ευρώπη καλούνται να αντιμετωπίσουν το δημογραφικό πρόβλημα. Φυσικά το πρόβλημα αυτό δεν δημιουργήθηκε από τη μια στιγμή στην άλλη. Πολλά χρόνια τώρα υποβόσκει στην κοινωνία μας, υποβόσκει σε όλη την Ευρώπη. Πλέον όμως για πρώτη φορά αντιμετωπίζεται οργανωμένα, αντιμετωπίζεται με σχεδιασμό και συγκεκριμένες δράσεις. Ο σχεδιασμός μας λοιπόν, περιλαμβάνει ένα πλέγμα οριζόντιων μέτρων σε όλους τους τομείς πολιτικής, σε όλα τα Υπουργεία, που χωρίς αυτά δεν μπορεί να επιτευχθεί ούτε αύξηση της παραγωγικότητας, ούτε ανάκαμψη της οικονομίας, ούτε και αύξηση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Η νέα λοιπόν στεγαστική πολιτική, που εγκαινιάζεται με αυτό το νομοσχέδιο, θα συμβάλει καθοριστικά στη στήριξη των νέων ανθρώπων και στην αντιμετώπιση του δημογραφικού. Μέχρι σήμερα η χώρα μας ακολουθούσε μια επιδοματική πολιτική στήριξης ανθρώπων με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια έως 7.000 ευρώ και φυσικά με συγκεκριμένα κριτήρια και διαμονής και περιουσίας. Αυτό πλέον αλλάζει καθώς έχουμε παρατηρήσει πως αυτού του είδους οι πολιτικές, αν δεν συνδυαστούν με παραγωγικά μέτρα, δεν βοηθούν και στην ανάπτυξη της χώρας.

Ο σχεδιασμός μας λοιπόν απευθύνεται σε νέους και νέες είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, λειτουργώντας ενδυναμωτικά στα πρώτα τους βήματα και όχι συμπτωματικά. Δίνουμε τη δυνατότητα για άτοκα ή χαμηλότοκα στεγαστικά δάνεια, θέτοντας ένα ετήσιο εισόδημα από 10.000 ευρώ ως το όριο που προβλέπεται και για τη χορήγηση του επιδόματος θέρμανσης. Παράλληλα, και το τονίζω, το 75% του δανείου χορηγείται άτοκα, αφού χρηματοδοτείται από τη ΔΥΠΛ, τον πρώην ΟΑΕΔ. Άτοκο θα είναι επίσης ολόκληρο το δάνειο για τρίτεκνους ή πολύτεκνους ή και για όσους κατά τη διάρκεια αποπληρωμής του κάνουν τρία και πλέον παιδιά.

Η στεγαστική μας όμως πολιτική δεν σταματάει εδώ. Ακολουθούμε καλές πρακτικές προηγμένων ευρωπαϊκών χωρών, όπως είναι η Βρετανία, όπως είναι η Ολλανδία, όπως η Αυστρία, όπως είναι η Ισπανία και εντάσσουμε ένα νέο θεσμό αυτό της κοινωνικής αντιπαροχής. Πρόκειται για τη σύμπραξη φορέων της Κυβέρνησης με ιδιώτες αναδόχους. Ο ανάδοχος θα μπορεί να ανεγείρει με δικές του δαπάνες κτήριο επί αδόμητου ακινήτου του φορέα και να το εκμεταλλευτεί για ορισμένο χρονικό διάστημα με την παράλληλη υποχρέωσή του να εκμισθώνει μέρος

αυτού σε δικαιούχους έναντι προκαθορισμένου μισθώματος. Και φυσικά μετά το πέρας του χρόνου εκμετάλλευσης ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει το ακίνητο στον ιδιοκτήτη φορέα.

Παράλληλα το δημόσιο στο πλαίσιο του προγράμματος «ΚΑ-ΛΥΨΗ» θα μισθώσει ιδιωτικές κατοικίες που συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» για τη στέγαση μεταναστών και θα τις διαθέσει σε ευάλωτους νέους και νέες και φυσικά και σε ευάλωτα νέα ζευγάρια.

Οι ιδιοκτήτες των ακινήτων θα εκμισθώνουν τις κατοικίες για τρία χρόνια σε άτομα ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών που είναι δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Όλος αυτός ο σχεδιασμός, όπως και πολλές άλλες πολιτικές μας, έχουν έναν κοινό παρονομαστή. Βασίζονται σε ένα πόρισμα μιας διακομματικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για το δημογραφικό του 2018 και στο πόρισμα αυτό είχε συμφωνήσει τόσο ΣΥΡΙΖΑ όσο και το ΚΙΝΑΛ - ΠΑΣΟΚ, όπως και η Νέα Δημοκρατία. Στο πόρισμα αυτό μόνο το ΚΚΕ τότε δεν είχε συμφωνήσει και φυσικά τότε η Χρυσή Αυγή. Γι' αυτό και μας κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση πως σήμερα τέσσερα χρόνια μετά δεν ψηφίζετε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο. Και φυσικά, παραθέτω, όπως αναφέρεται στο πόρισμα που έχετε εσείς ψηφίσει -έγινε και επί κυβερνήσεώς σας- ότι η στεγαστική πολιτική πρέπει να στραφεί κυρίως στην ενίσχυση των νέων ζευγαριών ή μόνο γονέων, για τους οποίους η έλλειψη σταθερής και οικονομικά προσιτής στέγης είναι εμπόδιο για τη δημιουργία ή και τη συντήρηση οικογένειας. Και αυτό ακριβώς καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε, τη σταθερή και οικονομικά προσιτή στέγη για νέους ανθρώπους.

Αυτό το νομοσχέδιο, φυσικά, δεν είναι ένα προεκλογικό πυροτέχνημα, γιατί από το 2019, αν δείτε το πόρισμα της διακομματικής επιτροπής της Βουλής -αυτό που έχετε ήδη ψηφίσει, έχετε ήδη συμφωνήσει- όλες οι δράσεις, οι οποίες ήταν συμφωνημένες από όλα τα κόμματα τότε, στην συντριπτική πλειοψηφία έχουν γίνει: οι «Νταντάδες της Γειτονιάς», οι χώροι φύλαξης στις επιχειρήσεις, η χορήγηση επιδόματος γέννησης 2.000 ευρώ σε ένα ευρύ κύκλο δικαιούχων, η αύξηση αφορολόγητου ορίου στα 1.000 ευρώ για κάθε παιδί, η μείωση ΦΠΑ για βρεφικά είδη από 24% σε 13%, η κατάργηση για τους πολύτεκνους του φόρου πολυτελούς διαβίωσης για εξαθέσιο και άνω επιβατικό ΙΧ, η διευρύνση της χρηματοδότησης και των εισοδηματικών κριτηρίων για το voucher για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, η πρόσληψη περίπου 2.000 άνεργων ειδικών κατηγοριών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, μέσα στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και μέλη τρίτεκνων και πολύτεκνων οικογενειών, η σταδιακή προσαρμογή των σχολικών ωραρίων στα ωράρια πλήρους απασχόλησης των εργαζομένων, οι άδειες πατρότητας, η πατρική γονική άδεια, οι διευκολύνσεις ωραρίου για τους εργαζόμενους γονείς, η διευρύνση της χρηματοδότησης και των εισοδηματικών κριτηρίων για voucher της ψηφιακής μέριμνας, ο εκσυγχρονισμός για πρώτη φορά στη χώρα μας του πλαισίου της ιατρικής υποβοηθούμενης αναπαραγωγής για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των γυναικών, η εισαγωγή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μέσα στα σχολεία μας, τα μαθήματα για την ισότητα και τη διαφορετικότητα μέσα στα σχολεία μας, οι πολιτικές για την επιστροφή στην Ελλάδα των νέων που έφυγαν στο εξωτερικό, όπως είναι οι πολιτικές μειωμένης φορολογίας και τα φορολογικά κίνητρα, δουλειές και στήριξη στις γυναίκες, μείωση της ανεργίας. Όλα αυτά έχουν ψηφιστεί, όλα αυτά έχουν προχωρήσει από αυτήν την Κυβέρνηση και ήταν πράγματα τα οποία είχαμε συμφωνήσει και την συντριπτική πλειοψηφία αυτών δεν τα στηρίζατε ποτέ.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω για μια τροπολογία που έχει κατατεθεί για θέματα που αφορούν την έμφυλη και την ενδοοικογενειακή βία και γενικότερα τις ευάλωτες ομάδες. Δεν είναι οι γυναίκες μόνο αυτό που θεωρούμε στο μυαλό μας ευάλωτες. Η βία δεν έχει ούτε ταξικούς περιορισμούς ούτε γεωγραφικούς περιορισμούς. Και πραγματικά, στην αρχή χάρηκα, γιατί από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ ήρθε επιτέλους κάτι συγκεκριμένο. Και διάβασα την τροπολογία και βλέπω ότι αυτά έχουν ψηφιστεί. Η συντριπτική πλειοψηφία είναι πρόσφατες τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με τις οποίες για πρώτη φορά ενισχύθηκε περισσότερο η προστασία των ευάλωτων μαρτύρων που είναι

θύματα εγκληματικών πράξεων, όπως ανήλικοι και παιδιά, που σχετίζονται με την προσβολή της γενετήσιας ελευθερίας, της ασέλγειας, της εμπορίας ανθρώπων. Αυτά δεν τα είχατε κάνει το 2019 και, αν θυμάμαι καλά, δεν τα ψηφίσατε κιόλας, όταν ήρθαν, ενώ τώρα τα φέρνετε με τροπολογία, ενώ έχουν ήδη ψηφιστεί. Επίσης, πλέον προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία για την αποζημίωση των μαρτύρων στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Κι επίσης, πρέπει να γνωρίζετε ότι η εν λόγω προτεινόμενη τροπολογία αφορά σε τροποποίηση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, δεν αφορούν το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, αλλά φυσικά έχω πει πάλι από αυτό το βήμα ότι υπάρχει ήδη νομοπαρασκευαστική επιτροπή αυτήν τη στιγμή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, στο οποίο μετέχουμε και εμείς ως Υπουργείο, για τις αλλαγές του ν.3500/ 2006.

Για άλλη μια φορά λοιπόν -και πραγματικά αναρωτιέμαι γιατί γίνεται αυτό- φερόσατε υποκριτικά και εκμεταλλεύεστε τον πόνο αυτών των θυμάτων και των οικογενειών τους, ασκείτε μικροπολιτική, πουλάτε ελπίδα σε ανθρώπους που χρειάζονται πραγματική προστασία και ουσιαστικά μέτρα. Και τέτοια ουσιαστικά μέτρα είναι αυτά που έχουμε λάβει: τα έκτακτα καταλύματα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η ενεργοποίηση του Legal Aid, που υπάρχει αυτήν τη στιγμή σε όλα τα συμβουλευτικά κέντρα για τα θύματα που απευθύνονται σε εμάς. Οι γυναίκες μπορούν να έχουν δωρεάν δικηγόρο για την προστασία τους από το θύτη, κάτι που το οποίο δεν ίσχυε επί ΣΥΡΙΖΑ. Ενίσχυση των δομών με νέες ειδικότητες. Πλέον οι γυναίκες βρίσκουν και εργασία μέσα από τα συμβουλευτικά κέντρα. Προσφέρουμε λοιπόν, δωρεάν νομική βοήθεια, στέγη, εργασία στις γυναίκες. Και το πιο σημαντικό είναι να σταθούν στα πόδια τους, να μην επαναθωματοποιούνται και να έχουν κάπου να μείνουν, μέχρι να ξανασταθούν στα πόδια τους. Δίνεται, λοιπόν, βοήθεια, λοιπόν, για την προσιτή και ποιοτική φροντίδα των παιδιών τους, ώστε να μπορούν να εργάζονται και να μην εξαρτώνται οικονομικά από τον θύτη τους.

Αυτή είναι η ολιστική βοήθεια. Αυτή είναι η στήριξη σε όλα τα επίπεδα στην πράξη και όχι στα πολύ ωραία λόγια, που κάνετε εσείς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ για την οικονομία στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νίκος Καραθανασόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Είμαστε στον 21^ο αιώνα και έως το 2022 και μιλάμε ακόμη για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του κόσμου; Είναι δυνατόν; Δεν είναι πρόκληση μόνο και μόνο το ερώτημα; Γιατί να υπάρχουν άστεγοι τον 21^ο αιώνα, όταν υπάρχουν, για παράδειγμα, στην Ελλάδα επτακόσιες πενήντα χιλιάδες κενά διαμερίσματα και κτήρια; Γιατί; Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Το κακό το ριζικό των αστέγων ή ο Θεός που τους μισεί;

Πού βρίσκεται το πρόβλημα; Το πρόβλημα βρίσκεται επί της ουσίας ότι η στέγη αποτελεί εμπόρευμα και όχι δικαίωμα. Μπορεί στο Σύνταγμα να λέει ότι η στέγη είναι δικαίωμα για τον καθέναν, αλλά αυτό είναι ένα κενό γράμμα χωρίς περιεχόμενο, χωρίς αξία και χωρίς καμία ουσία, από τη στιγμή που, για να έχει κάποιος στέγη, πρέπει να πληρώσει. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Και το ερώτημα είναι γιατί δεν μπορεί να αποκτήσει κάποιος εστία, γιατί δεν μπορεί να αποκτήσει κάποιος στέγη; Γιατί, βεβαίως, φροντίσατε Νέα Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ να τσακίσετε τα λαϊκά εισοδήματα. Τσακίσατε τους μισθούς, τα εισοδήματα των επαγγελματιών, τις συντάξεις και τώρα από πάνω έχετε το θράσος να μιλάτε για μισθούς αξιοπρέπειας, για εισοδηματική ασφάλεια, όταν έχετε με τους νόμους σας υποτάξει τον μισθό του εργαζόμενου στη μέγγενη των αντοχών της οικονομίας, στη μέγγενη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών ομίλων και της κερδοφορίας τους; Αυτό δεν κάνει ο νόμος Βρούτση - Αχτσιόγλου; Υπάρχουν κι ορισμένα όρια σε αυτό το ζήτημα.

Και έχετε διαμορφώσει ταυτόχρονα με τους νόμους σας όλες οι κυβερνήσεις μια αγορά εργασίας, η οποία να προσαρμόζεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων και όχι στις ανάγκες των εργαζομένων. Αυτό είναι η αιτία του προβλήματος που μεταφράζεται ως εξής, να υπάρχουν σήμερα νέοι άνθρωποι, νέοι εργαζόμενοι, αλλά και μεγαλύτερης ηλικίας, που να αμείβονται με 330 ευρώ το μήνα, με μερική απασχόληση υποτίθεται, άσχετα αν δουλεύουν πλήρες ωράριο. Ο κατώτερος μισθός να είναι στα τρομακτικά επίπεδα των 713 ευρώ ή 611 ευρώ καθαρά. Μα τι θα πρωτοκαλύψει αυτός ο άνθρωπος; Ποιες ανάγκες θα πρωτοκαλύψει με τόσα χρήματα; Πού θα ανταποκριθεί; Στην ενεργειακή ακρίβεια; Στην ακρίβεια των τροφίμων; Εκτός και αν θεωρείτε, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι με αυτήν την εξαγγελία σας για το Food Pass -πώς θα ονομαστεί τέλος πάντων- θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες του. Τι δίνετε σε ένα άτομο; 22 ευρώ τον μήνα του δίνετε, δηλαδή ένα κουλούρι την ημέρα. Γι' αυτό μιλάμε, για ένα κουλούρι την ημέρα.

Τόσο γενναιόδωρες είναι οι εξαγγελίες της Κυβέρνησης που επί της ουσίας είναι πάρα πολύ λίγα σε σχέση με όσα έχει πληρώσει όλο αυτό το διάστημα της ακρίβειας, όσα έχει χάσει λόγω της ακρίβειας, αλλά και όσα έχει πληρώσει συνολικότερα και στο κράτος λόγω της έμμεσης φορολογίας! Και του επιστρέφετε το απολύτως ελάχιστο! Και γι' αυτό θα πρέπει να σας πει και «ευχαριστώ»;

Επί της ουσίας, όχι μόνο δεν υπάρχει κανένα αποτέλεσμα στο κύμα της ακρίβειας, καθώς δεν το αντιμετωπίζει αλλά θα συνεχίσει να υπάρχει ακρίβεια και για το εξάμηνο που θα του δώσετε αυτό το φιλοδώρημα, αλλά υπάρχει και η φοροεπιδρομή με τους έμμεσους φόρους. Καταργήστε την έμμεση φορολογία. Δεν μιλάμε για μείωση! Όχι μείωση! Αυτά τα παιχνιδάκια που επί της ουσίας εξυπηρετούν τους επιχειρηματικούς ομίλους αναφορικά με τη μείωση αυτή, δεν θα περάσει στις τιμές, αλλά θα απορροφηθεί από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Μιλάμε για κατάργηση των έμμεσων φόρων. Το λέει μόνο το ΚΚΕ, για να έρθουμε και σε σύγκρουση με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τη μια πλευρά, βέβαια, είναι αυτή η εικόνα με τους μισθούς φτώχειας και εξαθλίωσης και από την άλλη έχουμε εκτίναξη των ενοικίων. Μέσα σε έναν χρόνο αυξήθηκαν από 15% ως 30%, ανάλογα με την περιοχή. Η φοιτητική στέγη είναι ακόμη χειρότερα. Έφτασε το 25% στο Λεκανοπέδιο και το 40% στην Πάτρα.

Έχουμε τη δράση της χρυσής βίζας -όλες οι κυβερνήσεις τη χρησιμοποιήσατε- με τα ακίνητα να αγοράζονται από ξένους υπηκόους για να μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική υπηκοότητα και να μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Είναι το Airbnb που έχει κατακλύσει όχι μόνο την Αθήνα, αλλά και τουριστικές περιοχές, με αποτέλεσμα να έχουν εκτιναχθεί οι τιμές. Είναι το καρτέλ των δομικών υλικών που εκτοξεύει την ακρίβεια στις τιμές των δομικών υλικών. Είναι συνολικά η πρόσληψη μετάβαση, η οποία οξύνει ακόμη περισσότερο το πρόβλημα της ακρίβειας και οδηγεί σε περαιτέρω αύξηση των τιμών των ακινήτων στη λεγόμενη «φούσκα των ακινήτων».

Την ίδια στιγμή, όπως είπαμε και στην αρχή, υπάρχουν επτάκοσις πενήντα χιλιάδες κενές κατοικίες. Υπάρχει και μια τεράστια αντίφαση. Ποια είναι αυτή η τεράστια αντίφαση; Κάποιοι έχουν πέντε, δέκα, δεκαπέντε και σαράντα πέντε ακίνητα και κάποιος δεν έχει κανένα. Τι είναι αυτή η διαφορά; Είναι ζήτημα δημοκρατίας και ισότητας; Κάποιος έχει ένα σπίτι χιλίων τετραγωνικών μέτρων και για κάποιον άλλο είναι «επτά νομά σε ένα δωμάτιο»! Κι αυτό στο όνομα της ισότητας, της δημοκρατίας και της αστικής δικαιοσύνης είναι; Κάποιοι έχουν σπίτια τα οποία δεν καλύπτουν καν στοιχειώδεις ανάγκες, όπως είναι για παράδειγμα η αντισεισμική θωράκιση και κάποιοι έχουν βιοκλιματικά σπίτια. Και αυτό είναι στο πλαίσιο της ισότητας και της ισονομίας;

Και βεβαίως, όλο αυτό έχει οδηγήσει στο εξής αποτέλεσμα: Το 2005, πριν από δεκαπέντε χρόνια και παραπάνω, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης στη χώρα μας ήταν στο 84,6% και σήμερα είναι 73%. Συρρικνώθηκε, γιατί κάποιοι έχασαν τα σπίτια τους ή γιατί κάποιοι -ιδιαίτερα η νέα γενιά- δεν είχαν τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέα σπίτια, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του ποσο-

στού. Και όσο πάει, θα συρρικνώνεται ακόμη περισσότερο. Μάλιστα, πολλοί από αυτούς που έχουν ακόμη σπίτι στο όνομά τους κινδυνεύουν να το χάσουν από τον πλειστηριασμό για χρέη στις τράπεζες, στην εφορία, στα ασφαλιστικά ταμεία ή ακόμη και για τα κοινόχρηστα.

Έτσι, λοιπόν, ποιος παίρνει αλήθεια τα σπίτια του κόσμου, κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές; Οι κομμουνιστές του παίρνουν τα σπίτια; Ο καπιταλισμός, οι τράπεζες και το αστικό κράτος παίρνουν τα σπίτια του κόσμου. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αντίθετα, ο σοσιαλισμός διασφάλιζε σε όλους το δικαίωμα στην κατοικία. Το σοσιαλιστικό κράτος κάλυπτε τις ανάγκες τις στεγαστικές όλων των ανθρώπων.

Εδώ πέρα καλό είναι να πω τι μας είπαν σε μια συνάντηση που είχαμε με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Ελληνοποντιών παλιννοστούντων από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Τι είπαν; Όταν ήρθαμε, λέει, στην Ελλάδα, δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε γιατί το κράτος είναι τόσο εχθρικό. Γιατί; Διότι δεν μπορεί, λέει, να μας προσφέρει σπίτι να καλύψουμε τις ανάγκες μας, ενώ στον σοσιαλισμό στη Ρωσία είχαμε σπίτια που μας τα έδινε το κράτος και ζούσαμε άνετα. Ήταν έξω από τον προβληματισμό μας -λέει- και δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε γιατί μας έστειλε το κράτος στις τράπεζες για να πάρουμε δάνεια. Μας έβαλε, λένε, σε μια παγίδα, σε μια ομηρία και τώρα κινδυνεύουμε να χάσουμε τα σπίτια.

Παραμιπτόντως, δεν δέχτηκαν την τροπολογία του ΚΚΕ για τα στεγαστικά δάνεια των παλιννοστούντων, των Ελλήνων, δηλαδή, της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.

Όλα αυτά ήταν ξένα για εμάς, λένε, δεν τα είχαμε ξαναντιμετωπίσει και αναγκαστήκαμε να πάμε σε υπόγεια, σε ημιυπόγεια ή και σε αποθήκες στην Καλλιθέα και αλλού για να μπορέσουμε να στεγάσουμε τις ανάγκες μας. Δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε, λέει, πώς γίνεται ενώ πριν από δεκαετίες στη Σοβιετική Ένωση οι οικογένειες δεν είχαν το άγχος να βρουν σπίτι στα παιδιά που σπουδάζαν σε άλλες πόλεις γιατί τα πανεπιστήμια κάλυπταν τις στεγαστικές ανάγκες, υπήρχαν φοιτητικές εστίες για όλους τους φοιτητές και τους φοιτητές από τη Σοβιετική Ένωση αλλά και από το εξωτερικό, ενώ αντίθετα εδώ οι φοιτητικές εστίες ούτε το 5% των αναγκών δεν καλύπτουν, πολύ περισσότερο που είναι ακατάλληλες για κατοίκηση, πολύ περισσότερο που υπάρχουν ακόμη και ορισμένες εργατικές εστίες στην Πάτρα από τον σεισμό πριν από δεκαπέντε χρόνια και δεν έχετεβάλει ούτε ένα τούβλο, για παράδειγμα.

Και τώρα έρχεστε μέσα από τις συμπράξεις να πείτε ότι θα φτιάξουμε εργατικές κατοικίες, δηλαδή, εμπορευματοποιώντας ακόμη περισσότερο τη φοιτητική μέριμνα, οπότε να πολλαπλασιαστούν οι φοιτητές, όπως αυτός ο φοιτητής από τη Λάρισα που επειδή δεν είχε να πληρώσει τα χρέη του προς το εστιατόριο, δεν του έδιναν το πτυχίο;

Εκεί θα πάμε λοιπόν; Σ' αυτήν την εξέλιξη των πραγμάτων; Βεβαίως! Και αυτό επί της ουσίας είναι η τεράστια υπεροχή του σοσιαλισμού σε σχέση με τη βαρβαρότητα την καπιταλιστική που βιώνουν σήμερα εκατοντάδες χιλιάδες λαϊκές οικογένειες, νέα ζευγάρια, νέα άτομα, νέοι φοιτητές. Ενώ στον καπιταλισμό το δικαίωμα αυτό είναι μόνο στα λόγια, στην πράξη είναι εμπόρευμα και γι' αυτό ακριβώς οξύνονται όλο και περισσότερο οι ανισότητες ανάμεσα στη δυνατότητα να αποκτήσεις στέγη και στο επίπεδο ικανοποίησης αυτών των αναγκών.

Και αυτό υπερασπίζεστε υποκριτικά, όσοι υπερασπίζεστε τον καπιταλισμό, κάθε φορά που ο κόμπος φτάνει στο χτένι. Υποκριτικά μιλάτε για την κοινωνική κατοικία. Και, βεβαίως, δεν αποτελείτε ούτε αντίφαση ούτε αστοχία. Καταργήσατε τον ΟΕΚ, τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας. Το κάνατε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και το αποδέχθηκε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, παρ' ότι οι εργαζόμενοι πλήρωναν εισφορές κανονικά στον ΟΕΚ. Γιατί; Διότι, βεβαίως, δεν υπάρχει ανάγκη τώρα για κρατική παρέμβαση, όπως υπήρχε τις προηγούμενες δεκαετίες για να μπορέσει να αναπαραχθεί η εργατική δύναμη και, άρα, αποσύρεται σταδιακά το κράτος. Και τώρα τι κάνετε; Κάνετε ορισμένα μικρομερεμέτια, ανάλογα με την όξυνση του προβλήματος. Και έρχεται αυτό το νομοσχέδιο-καρικατούρα με το οποίο επί της ουσίας λέτε ότι θα δώσετε χαμηλότοκα ή και άτοκα ακόμη δάνεια για

τριάντα χρόνια. Τριάντα χρόνια θα τον έχετε όμηρο και θα κινδυνεύσει να χάσει και το σπίτι του άμα δεν έχει τα εισοδήματα για να μπορεί να πληρώνει τα δάνειά του. Λέτε, επίσης, ότι θα δημιουργήσετε τις συνθήκες αντιπαροχής, αλλά χωρίς όρια και προϋποθέσεις. Ωραίο σύστημα είναι αυτό! Επί της ουσίας μόνο για τις κατασκευαστικές εταιρείες!

Και βεβαίως, στα ίδια πλαίσια με τις δικές σας προτάσεις κινούνται και οι προτάσεις των άλλων κομμάτων. Για επιδότηση ενοικίου μιλά ο ΣΥΡΙΖΑ ή για Τράπεζα Στέγης. Εδώ πέρα υπάρχει ένα ζήτημα. Τι καταλληλότητα κτηρίων θα μπει σε αυτήν την Τράπεζα Στέγης; Θα είναι κτήρια που θα μπορούν να καλύψουν στεγαστικές ανάγκες;

(Στο σημείο αυτό κτυπά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα πάρω και τη δευτερολογία μου, κύριε Πρόεδρε.

Θα είναι αυτά τα κτήρια συμβατά με τις ανάγκες που έχω για την εργασία και τις οικογενειακές ανάγκες; Τι να κάνω αν υπάρχει ένα κτήριο στο Αίγιο και δουλεύω στην Αθήνα; Πώς θα μπορέσω να καλύψω τις ανάγκες μου; Δεν γίνεται.

Από αυτήν, λοιπόν, την άποψη δεν υπάρχει και διέξοδος όταν λέμε «Θα βάλουμε όριο στο Airbnb». «Μέχρι εκεί θα μπορείς, αλλά από κει και πέρα δεν θα μπορείς», λες και θα πετύχει κάτι με αυτόν τον τρόπο ή θα έχει μεγάλες και σοβαρές επιπτώσεις!

Από την άλλη μεριά αναφέρετε ως παραδείγματα την Ισπανία, λες και εκεί δεν υπάρχει τεράστιο πρόβλημα. Το 2021 στην Ισπανία έγιναν σαράντα μία χιλιάδες εξώσεις επί κυβέρνησης σοσιαλιστών. Γίνονταν εκατόν δέκα εξώσεις την ημέρα.

Λέτε, επίσης, για το πρόγραμμα από το Ταμείο Ανάκαμψης για τις κατοικίες μέσω των τραπεζών και των κατασκευαστικών ομίλων, που μ' αυτό θα καλύψετε ένα 5% των αναγκών. Αυτό είναι το ζήτημα; Αυτή είναι η διέξοδος;

Ή άλλες προτάσεις οι οποίες είναι επί της ουσίας όνειρα θερινής νυκτός, γιατί πραγματικά είναι όνειρα θερινής νυκτός.

Όλα αυτά τα μέτρα θα αποτελούν σταγόνα στον ωκεανό, θα είναι στο τέλος-τέλος της γραφής προς όφελος των τραπεζών και των κατασκευαστικών ομίλων, θα είναι ρυθμίσεις με προσωρινό χαρακτήρα που δεν θα ανατρέπουν την όξυνση των ανισοτήτων. Αντίθετα, θα την περιορίζουν για κάποιο διάστημα μέχρι να ξαναφουσκώσει πάλι. Και βεβαίως όνειρα θερινής νυκτός θα αποδειχθούν για όσους πιστεύουν ότι μπορούν να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του λαού στον καπιταλισμό, για όσους πιστεύουν ότι μέσα από μια μικρή διαφοροποίηση στο μείγμα διαχείρισης ή και στη μορφή διακυβέρνησης θα μπορέσουν να απαντήσουν στα προβλήματα, γιατί ακριβώς σε συνθήκες κυριαρχίας του κεφαλαίου, σε συνθήκες συμμετοχής της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο NATO, διέξοδος προς όφελος του λαού δεν πρόκειται να υπάρξει. Αντίθετα, η κατάσταση θα επιδεινώνεται όλο και περισσότερο για τα λαϊκά στρώματα.

Από αυτήν την άποψη, οι όποιες προτάσεις μπορούν να ανταποκριθούν στις σημερινές ανάγκες είναι αυτές που έρχονται σε σύγκρουση με την πολιτική που οξύνει τα προβλήματα, που έρχονται σε σύγκρουση με τις πραγματικές αιτίες των προβλημάτων.

Τέτοιους στόχους πάλης καταθέτει το ΚΚΕ, δηλαδή να καλυφθούν οι στεγαστικές ανάγκες του λαού με ευθύνη του κράτους, να υπάρξει ολοκληρωμένος σχεδιαστικός στεγαστικός σχεδιασμός με στόχο την κάλυψη των εργατικών λαϊκών αναγκών, με επανασύσταση του ΟΕΚ και ενίσχυση του αποκλειστικά κρατικού κατασκευαστικού προγράμματος. Να αξιοποιηθούν τα αποθεματικά του πρώην ΟΕΚ και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας που έχει, με επίκεντρο τις ανάγκες των εργαζομένων και όχι των κατασκευαστικών ομίλων. Να σταματήσει εδώ και τώρα το αίσχος των πλειστηριασμών της λαϊκής κατοικίας. Αυτοί οι στόχοι πάλης πρέπει να είναι συνδεδεμένοι με την ανάγκη για την πάλη, για συνολικότερες ρήξεις και ανατροπές, στοχεύοντας στον πραγματικό αντίπαλο που είναι το ίδιο το κεφάλαιο και η εξουσία του.

Γι' αυτό μόνο με ισχυρό ΚΚΕ μπορεί να υπάρξει πραγματική διέξοδος προς όφελος του λαού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο έχει ο Βουλευτής Νέας Δημοκρατίας κ. Αθανάσιος Λιούπης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΙΟΥΠΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες η πολιτεία καταστρώνει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την παροχή προσιτής κοινωνικής στέγασης σε νέες και νέους, αλλά και σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Ως γνωστόν, τα ενοίκια και οι τιμές αγοράς ακινήτου είναι στα ύψη, γεγονός που δυσκολεύει πολύ τους νέους να αντεπεξέλθουν στα έξοδα μίσθωσης ή αγοράς ενός σπιτιού. Η Κυβέρνηση ανταποκρίνεται στην ανάγκη αυτή και χωρίς φυσικά να μπορεί να λύσει οριζόντια το πρόβλημα για όλους, κάνει το καλύτερο δυνατό με βάση τις υπάρχουσες δημοσιονομικές δυνατότητες.

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στο σημερινό νομοσχέδιο θα χρηματοδοτηθούν με 1,8 δισεκατομμύριο ευρώ και θα ευνοήσουν περίπου εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες πολίτες. Περιλαμβάνουν τέσσερις άξονες δράσης, κατ' αρχάς μια δέσμη μέτρων υπέρ δέκα χιλιάδων περίπου νέων που επιθυμούν να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι. Με το νέο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» δίνεται η δυνατότητα σε νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι με χαμηλότοκο ή άτοκο δάνειο. Όσοι εμπίπτουν στα κριτήρια θα μπορούν να αγοράσουν την πρώτη κατοικία τους υπό εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους. Η Κυβέρνηση έτσι στηρίζει τις νέες οικογένειες και τους νέους ανθρώπους. Με το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» μπορούν να πάρουν δάνειο για πρώτη κατοικία αξίας έως 200.000 ευρώ για σπίτι έως εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα παλαιότητας τουλάχιστον δεκάπεντε ετών. Ενώ στον τραπεζικό δανεισμό το δάνειο καλύπτει μέχρι το 80% της αξίας του ακινήτου, εδώ καλύπτεται το 90% και επομένως ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει από δικά του χρήματα μόλις το 10%. Η ΔΥΠΑ χρηματοδοτεί το 75% του δανείου ως προς τους τόκους και το υπόλοιπο ποσό είναι δάνειο από τραπεζικό ίδρυμα.

Υπάρχει ειδική μέριμνα για τους τρίτεκνους πολύτεκνους, για τους οποίους το δάνειο είναι άτοκο. Ουσιαστικά οι δικαιούχοι θα αποκτήσουν το δικό τους σπίτι πληρώνοντας δόση κατά πολύ μικρότερη από αυτήν που θα όφειλαν σε περίπτωση κανονικού τραπεζικού δανεισμού.

Η δεύτερη πρωτότυπη πρωτοβουλία είναι η κοινωνική αντιπαροχή, μια έννοια που εισάγεται για πρώτη φορά και έχει στο επίκεντρό της τη στεγαστική πολιτική για τους πλέον αδύναμους συμπολίτες μας. Με την κοινωνική αντιπαροχή αξιοποιούνται τα ακίνητα του δημοσίου και πάλι υπέρ της κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής. Οι ιδιώτες ανάδοχοι αναλαμβάνουν αποκλειστικά με δικά τους έξοδα να χτίσουν σε οικοπέδα του ελληνικού δημοσίου και στη συνέχεια εκμεταλλεύονται για ένα διάστημα το ακίνητο. Ταυτόχρονα, όμως, υποχρεούνται ένα μέρος του ακινήτου να το νοικιάζουν σε δικαιούχους με συγκεκριμένο χαμηλό μίσθωμα.

Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνουμε τρία πράγματα. Πρώτον, αξιοποιούνται ανεκμετάλλευτα δημόσια ακίνητα, τα οποία ωστόσο παραμένουν στην ιδιοκτησία του ελληνικού δημοσίου. Δεύτερον, κινείται η οικονομική δραστηριότητα και τα δεκάδες περί αυτήν επαγγέλματα. Τρίτον, αποκτούν φτηνή και ποιοτική στέγαση κατηγορίες πολιτών που βρίσκονται σε οικονομική δυσκολία. Επιπλέον, δίνεται και η δυνατότητα σε όσους ενοικιάζουν να αγοράσουν μελλοντικά την κατοικία στην οποία μένουν. Περίπου πέντε χιλιάδες άτομα θα αποκτήσουν κατοικία με φθηνό ενοίκιο στα πρότυπα του τι συμβαίνει ήδη σε άλλες χώρες όπως η Ισπανία, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία, η Μεγάλη Βρετανία.

Μια τρίτη δράση είναι το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Το δημόσιο νοικιάζει τις κατοικίες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» για τη στέγαση -ως γνωστόν- των μεταναστών και στη συνέχεια τις διαθέτει σε νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών που είναι δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Τουλάχιστον χίλια ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για να ζήσουν σε αυτά περίπου δυόμισι χιλιάδες άτομα. Μάλιστα, προβλέπεται να επισκευαστούν τα σπίτια αυτά με έξοδα του ελληνικού δημοσίου και να δοθούν κατά κύριο λόγο σε πολύτεκνους τρίτεκνους ή μονογονεϊκές οικογένειες με μοριοδότηση.

Τέλος, έχουμε το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΤΟ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» για κενά σπίτια, το οποίο πρόγραμμα είναι συνολικής αξίας 50 εκατομμυρίων ευρώ από το ΠΔΕ. Αυτό το πρόγραμμα μπορούν να το αξιοποιήσουν οι ιδιοκτήτες σπιτιών έως εκατό τετραγωνικών μέτρων με ετήσιο εισόδημα έως 40.000 ευρώ. Θα επιδοτηθούν

δαπάνες επισκευής και ανακαίνισης έως 10.000 ευρώ σε ποσοστό έως 40% του κόστους για υλικά και εργασίες, εφόσον στη συνέχεια το ακίνητο ενοικιαστεί για τρία χρόνια.

Έχουμε και ένα κομμάτι που είναι πιο ειδικό και αφορά στους συνανθρώπους μας, τους πυρόπληκτους από την καταστροφή στο Μάτι. Αξιοποιώντας τη δωρεά της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα κατασκευαστούν κοινωνικές κατοικίες για όσους έχασαν τη μόνιμη κατοικία τους στην πυρκαγιά του 2018.

Τι ακούμε για όλα αυτά από την Αντιπολίτευση; Γνωστές επαγγελματιολογικές στερεωμένες εκφράσεις ότι ευνοούμε τράπεζες και μεγαλοεργολάβους, που το λιγότερο -κατά τη γνώμη- μου είναι ανεδαφικές. Εξάλλου, σχολιάστηκαν λεπτομερώς από τον κ. Χατζηδάκη.

Αντίθετα, εμείς πιστεύουμε ότι αυτή είναι μια καινοτομία, μια αληθινή επανάσταση στην κοινωνική στεγαστική πολιτική, ώστε οι πιο αδύναμοι πολίτες να έχουν πρόσβαση σε φθηνή ή ακόμα και δωρεάν στέγη. Αυτή η προσπάθεια δεν πρέπει ούτε να υποβαθμίζεται ούτε να υποτιμάται. Πρόκειται για κοινωνική πολιτική που ακουμπά στον πυρήνα των αναγκών του ανθρώπου να αισθάνεται ασφάλεια, να αισθάνεται ότι θα έχει πάντα μια στέγη για εκείνον και την οικογένειά του.

Ταυτόχρονα, με τις πολιτικές που εφαρμόζει η Κυβέρνηση τους τελευταίους μήνες, φροντίζει όλοι οι πολίτες να καλύπτουν και τις υπόλοιπες βασικές ανάγκες τους με την αύξηση του ποσού, αλλά και του αριθμού των δικαιούχων θέρμανσης, όπως και με τη γενναία επιδότηση του ηλεκτρικού ρεύματος, με το επιτυχημένο «καλάθι του νοικοκυριού» και με το εντελώς πρόσφατο Market-Pass που εξήγγειλε πριν από λίγες μέρες ο Πρωθυπουργός και το οποίο για έξι μήνες θα καλύπτει περίπου 120 ευρώ μηνιαίως σε μια τετραμελή οικογένεια για έξοδα διατροφής.

Έχουμε, λοιπόν, μια συνολική κοινωνική πολιτική σε όλα τα επίπεδα, που φροντίζει τους πολίτες και κυρίως τους ευάλωτους και αμβλύνει τις συνέπειες του πληθωρισμού και της ακρίβειας.

Με το σημερινό νομοσχέδιο ξεπερνάμε τη λογική της απλής επιδοματικής πολιτικής για τη στέγαση και μεταβαίνουμε σε ένα σύστημα παροχής προσιτής κατοικίας για όλους τους πολίτες και κυρίως για τους νέους, φιλοδοξώντας το σύνολο των μέτρων που λαμβάνει η Κυβέρνηση να βοηθήσει τους νέους, τους πιο αδύναμους να έχουν πάντα ένα σπίτι, τα βασικά μέσα διαβίωσης και κυρίως ένα αίσθημα ασφάλειας για τους ίδιους, τα παιδιά και τις οικογένειές τους.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο τίτλος του νομοσχεδίου είναι «Σπίτι μου», βαρύγδουπος τίτλος, δυνατός. «Σπίτι με το Mega, Σπίτι με τη Νέα Δημοκρατία». Είναι πραγματικά ανέκδοτο να λέτε ότι φέρνεται ένα νομοσχέδιο το οποίο υπερασπίζεται τη στέγη, ένα νομοσχέδιο το οποίο υποτίθεται ότι βοηθά ανθρώπους να αποκτήσουν στέγη, όταν σε δύο χρόνια χάθηκαν ογδόντα δύο χιλιάδες ακίνητα, όταν σε δύο χρόνια μειώθηκε το ποσοστό ιδιοκατοίκησης κατά δύο μονάδες. Και γιατί μειώθηκε; Διότι απελευθερώθηκαν οι πλειστηριασμοί της πρώτης κατοικίας.

Αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το λέει η EUROSTAT, δεν το λέει η Αντιπολίτευση, δηλαδή ότι χάθηκαν ογδόντα δύο χιλιάδες σπίτια και μειώθηκε το ποσοστό ιδιοκατοίκησης κατά δύο μονάδες σε αυτήν τη διετία. Και έρχεστε σήμερα εδώ να μας πείτε ότι ασκείτε κοινωνική πολιτική. Δεν σας πιστεύουμε, όπως δεν σας πιστεύει και ο ελληνικός λαός, γιατί λέτε ψέματα.

Θα πω κάτι που έχει σχέση με τη στέγη, με το νομοσχέδιο. Πριν από δύο χρόνια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο Δαμάσι Τυρνάβου είχαμε έναν καταστροφικό σεισμό. Τότε, μετά από δυο-τρεις μέρες, κορυφαίοι Υπουργοί, αλλά και ο Πρωθυπουργός, τι είπαν; «Του χρόνου σπίτια σας». Του χρόνου, δηλαδή το 2022. Ο κ. Πέτσας τι είπε; Άτοκα δάνεια στους σεισμόπληκτους και γρήγορη κρατική αρωγή. Τα βλέπετε τα κοντέινερς στο Δαμάσι Τυρνάβου; Είναι εξήντα τέσσερις οικίσκοι, πενήντα κατοικήσιμοι, στους οποίους οικίσκους διαβιούν εκατόν τριάντα δύο

συμπολίτες μας. Ψέματα, ψέματα, ψέματα. Και έρχεστε σήμερα να υπερασπιστείτε το νομοσχέδιο το οποίο είναι ο πυρήνας της κοινωνικής σας πολιτικής.

Όπως είπατε ψέματα στους σεισμόπληκτους του Δαμασίου και δεν φροντίσατε για την παραμικρή κρατική αρωγή είτε αφορά σε άτοκα δάνεια είτε αφορά στη γρήγορη έκδοση νέων αδειών, έτσι λέτε και σήμερα ψέματα ότι αφορά μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Δεν αφορά μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Αφορά πολύ λίγους και οτιδήποτε ισχύσει -προσέξτε, οτιδήποτε, έστω και αυτό το λίγο- θα είναι μετά από τρία χρόνια τουλάχιστον.

Πρώτον, κοινωνική αντιπαροχή. Σε ποιες περιοχές και σε ποια ακίνητα και πότε θα ισχύσει; Δεύτερον, ποιους αφορά; Λέτε για τους νέους μέχρι τριάντα εννέα ετών. Όταν και αν χτιστεί το οποιοδήποτε σπίτι, θα περάσουν τρία χρόνια, άρα αυτό σημαίνει ότι αποκλείεται ο τριανταεπενιάχρονος, ο τριανταοκτάχρονος και ο τριανταεπτάχρονος.

Δεύτερον, σύμφωνα με τα εισοδηματικά κριτήρια είναι τα κριτήρια του επιδόματος θέρμανσης. Ο νέος εργαζόμενος με τρία χρόνια προϋπηρεσία και με δεκατέσσερις μισθούς βγάζει 9.922 ευρώ και καθαρά 8.554, άρα αυτομάτως είναι εκτός του προγράμματος «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Μακάρι να ήταν αληθινό.

Επίσης, άλλα κριτήρια, τα γνωστά τραπεζικά κριτήρια. Οι τράπεζες έχουν τοποθετηθεί; Θα γίνουν δεκτοί νέοι οι οποίοι δεν έχουν σταθερή εργασία, θα γίνουν δεκτοί νέοι οι οποίοι τυγχάνει να έχουν κάποιες οφειλές; Όχι βέβαια. Και έρχεστε σήμερα και μας λέτε ότι νομοθετείτε κοινωνική πολιτική. Όχι, δεν νομοθετείτε κοινωνική πολιτική.

Φοιτητικές εστίες; Πότε θα γίνουν; Άγνωστο. Απλά το εκτοξεύετε ως επικοινωνιακό πυροτέχνημα. Καμμία πρόβλεψη ακόμα και γι' αυτά τα δάνεια. Στην ουσία τι λέτε; «Ελάτε να πάρετε δάνεια από τις τράπεζες». Κοινωνική πολιτική χωρίς να εγγυηθεί το δημόσιο δεν μπορεί να γίνει. Μέχρι 200.000 ευρώ η αξία του ακινήτου, μέχρι 150.000 ευρώ το δάνειο. Εάν εκτιμηθεί 150.000 ευρώ, τα υπόλοιπα 50 πού θα τα βρει ο νέος ο οποίος παίρνει 600 ευρώ τον μήνα; Εάν εκτιμηθεί 130.000, θα είναι 35.000 η ίδια συμμετοχή. Πού θα τα βρει; Γιατί δεν εγγυάται υπέρ αυτών των νέων η Αναπτυξιακή Τράπεζα; Γιατί δεν ενεργοποιείτε αυτό το εργαλείο της Αναπτυξιακής Τράπεζας;

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι στις οικιστικές μισθώσεις. Το πρόβλημα είναι σήμερα, το πρόβλημα είναι το 2023 που έρχεται. Όλα αυτά τα οποία νομοθετείτε με τις κοινωνικές αντιπαροχές, εάν θα ισχύσουν, θέλουν τουλάχιστον τρία χρόνια. Σήμερα τι θα πείτε στους νέους που δεν μπορούν να πληρώσουν το ενοίκιο; Σήμερα τι θα πείτε στη μεσαία τάξη που δυσκολεύεται να πληρώσει το ενοίκιο; Έχετε μέτρα βραχυπρόθεσμα όπως είναι η επιδότηση ενοικίου, όπως υπό προϋποθέσεις και με την ανάλογη φορολογική πριμοδότηση και πλαφόν στις οικιστικές μισθώσεις; Έχετε τέτοιου είδους σχεδιασμό; Όχι.

Απουσιάζει ο σχεδιασμός, γιατί απουσιάζει το πιο βασικό από την φιλοσοφία σας, δηλαδή το ότι η στέγη είναι υποχρέωση της πολιτείας. Για εσάς δεν είναι υποχρέωση η παροχή στέγης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ και για την οικονομία στον χρόνο, τον οποίον όλοι πρέπει να τηρούν, γιατί είμαστε στο νούμερο δεκαεπτά και έχουμε εξήντα επτά ομιλητές. Τονίζω ότι είναι άλλοι πενήντα συνάδελφοι να μιλήσουν. Κάθε λεπτό που καταχράται κάποιος συνάδελφος είναι εις βάρος άλλου συναδέλφου μας.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Γεώργιος Ψυχογιός για επτά λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Υπουργέ, ένα ακόμα νομοσχέδιο επικοινωνίας και εντυπώσεων. Τα έχουμε πει και σε άλλες νομοθετικές σας παρεμβάσεις. Πραγματικά θα τις ζήλευε ακόμα και ο Όργουελ, που πολλές φορές δεν έχουμε φέρει στο μυαλό μας όχι μόνο για τις υποκλοπές που γίνονται ακόμα και στον αρμόδιο Υπουργό αλλά και για την πλήρη αντιστροφή της κοινωνικής πραγματικότητας, που κάνετε μαζί με τα μεγάλα ΜΜΕ και τα συμφέροντα, που με συνέπεια υπηρετείτε.

Πράγματι, πολλοί συνομήλικοι και συνομήλικές μου περίμεναν αυτή την παρέμβαση, διότι υπάρχει τεράστιο ζήτημα και την πε-

ρίμεναν με ελπίδα και με αγωνία. Το 1994 το 46% από τα νέα ζευγάρια είχε ιδιόκτητη στέγη και το 2019 μόνο το 30% και μάλιστα με υπερχρεωμένα ακίνητα πολλές φορές, έχοντας παράλληλα και το δημογραφικό πρόβλημα. Αυτό το θέμα πραγματικά είναι πάρα πολύ σοβαρό.

Όμως, το νομοσχέδιο αφορά σε ελάχιστους νέους, φτωχούς και ευάλωτους αλλά και ιδιοκτήτες ακινήτων. Στην πραγματικότητα -το είπαν και οι συνάδελφοι- αφορά και ωφελεί κυρίως τις τράπεζες και τους μεγαλοεργολάβους. Με το πρόσχημα ότι θα δώσετε φθηνή στέγη στους νέους 25 έως 39 ετών, τους βάζετε στην ουσία στη «μέγγενη» των κόκκινων δανείων που ήδη έχουν «πνίξει» τους γονείς τους και σε κάποιες περιπτώσεις και τους ίδιους.

Αφορά, στην καλύτερη περίπτωση, τριάντα πέντε χιλιάδες δάνεια, με τους εν δυνάμει δικαιούχους να φτάνουν περίπου τους τριακόσιους πενήντα χιλιάδες. Δηλαδή, ένα ποσοστό ελάχιστο, απειροελάχιστο, σε σχέση με τις ανάγκες που υπάρχουν. Όσοι, όμως, καταφέρουν να πάρουν τα δάνεια, πρέπει να «πιάσουν» κάποιες πολύ δύσκολες προϋποθέσεις στην οικονομική κατάσταση που βιώνουμε.

Θα πρέπει να υπάρχει εξαρτημένη εργασία σταθερή ή στήριξη των γονιών, για να μπορούν να πληρώσουν για τριάντα χρόνια μια υψηλή δόση 400 ή 500 ευρώ το μήνα, ώστε να πάρουν σπίτι, αλλά και να μπορούν να δώσουν προκαταβολή 15.000 ευρώ ως 50.000 ευρώ. Πράγματα άπιαστα για πολλούς νέους, οι οποίοι κοιτάνε την καθημερινή επιβίωση, με το εισόδημά τους να έχει ελαχιστοποιηθεί και με ευέλικτη πολλές φορές και επισφαλή εργασία. Και μπορεί μέσα στα τριάντα χρόνια αυτά να χάσουν το σπίτι τους αν δεν εξυπηρετούν το δάνειο αυτό.

Το κόστος για όλα αυτά είναι στα 500 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 375 εκατομμύρια προέρχονται από το αποθεματικό του πρώην ΟΕΚ, που εσείς καταργήσατε το 2012. Έχετε το θράσος να μιλάτε για στεγαστική πολιτική, όταν καταργήσατε τον ΟΕΚ το 2012. Επίσης βάζετε χέρι στις εισφορές των εργαζομένων επί δεκαετίες, για να μπορέσετε να στηρίξετε το σχέδιό σας. Τα υπόλοιπα 125 εκατομμύρια είναι από τις τράπεζες, με κυμαινόμενο επιτόκιο, πράγμα το οποίο γνωρίζουμε πολύ καλά τι σημαίνει, ότι είναι πλήρως ευάλωτοι στις ορέξεις τραπεζών και της εκάστοτε κρίσης. Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι τάχθηκαν κατά του νομοσχεδίου οι φορείς που κλήθηκαν στη Βουλή, με εξαίρεση τον εκπρόσωπο της Ένωσης Τραπεζών και τον Διοικητή του ΟΑΔΕ-ΔΥΠΑ.

Υπάρχει ένα άλλο ζήτημα. Ακόμα κι αν θέλουν να φτάσουν να πάρουν δάνειο, από πού θα το πάρουν το δάνειο; Από τις τράπεζες που έχετε κλείσει σε όλη την Ελλάδα; Από τα υποκαταστήματα που έχετε κλείσει; Θα μιλήσω και για τον νομό μου. Γιατί κι εμάς μας ζήτησαν να κλείσουμε καταστήματα, αλλά εμείς δεν χρωστάμε 400 εκατομμύρια, για να είμαστε εξαρτημένοι και να μας κάνουν ό,τι θέλουν. Δεν κλείσανε, λοιπόν, τότε. Και αν ναι, αν είναι ένας στους εκατό που θα πάρει, πώς θα το πάρει; Θα έχει γνωστό; Θα πάμε στη λογική του «μέσου» πάλι; Θα το πάρει ο πιο ισχυρός; Είναι μια κατάσταση, η οποία δημιουργεί τεράστια προβλήματα και κοινωνικά και μας πάει πολύ πίσω.

Το, δε, Πρόγραμμα της Κοινωνικής Αντιπαροχής είναι ένα εφεύρημα, για να παραχωρηθεί ακίνητη περιουσία του δημοσίου υπέρ των εργολάβων, χωρίς στην ουσία να παίρνει το κράτος καμμία αντιπαροχή. Είναι δώρο, δηλαδή, στην αγορά και μόνον αυτό.

Συνολικά, είναι ένα νομοσχέδιο, το οποίο ενώ φιλοδοξεί να απαντήσει με κοινωνική ανάγκη, στην ουσία δεν δίνει καμμία ουσιαστική λύση στο πολύ σοβαρό πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης, τη στιγμή που τα μισά νοικοκυριά αναγκάζονται να δαπανούν παραπάνω από το μισό μηνιαίο εισόδημά τους σε έξοδα στέγης, ενοίκιο ή δάνειο, κοινόχρηστα, ρεύμα ή θέρμανση. Πράγματα τα οποία το 2019 η προτείνουσα Βουλή είχε ζητήσει, με πλειοψηφία του ΣΥΡΙΖΑ, να είναι κεκτημένα και να οριστούν ρητώς μέσα στο Σύνταγμα, για να είναι εξασφαλισμένα για όλους και δεν το δεχτήκατε. Υπάρχουν επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια και πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί, χωρίς καμμία προστασία της πρώτης κατοικίας και μία τεράστια έκρηξη της αύξησης των ενοικίων κατά 32%.

Μάλιστα, η Κυβέρνησή σας, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας -σε αντίθεση με άλλες, όπως η Πορτογαλία η οποία ενέταξε 2,7 δισεκατομμύρια για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα- ενέταξε 1,3 εκατομμύρια στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, κάτι το οποίο αποτελεί πραγματικό εμπαιγμό και δείχνει και την κατεύθυνσή σας, ότι τα πάντα καθορίζονται από την αγορά και μόνο αυτή και μόνο όποιος μπορεί και μόνο οι ισχυροί.

Εμείς, λοιπόν, λέμε και μέσα από τις προτάσεις που έχει αναπτύξει και ο Πρόεδρός μας Αλέξης Τσίπρας και οι αρμόδιοι τομεάρχες, ότι χρειάζεται μία συνολική πολιτική η οποία να έχει άμεση κατάργηση πτωχευτικού νόμου του κ. Μητσοτάκη και πλαίσιο το οποίο θα έχει δεσμεύσεις για τα funds και τις τράπεζες, τις συμφωνίες οι οποίες θα γίνονται με τον νόμο του 2015 βέβαια, όχι με τον νόμο του 2003 που πήγατε εσείς και δυνατότητα δικαστικής προστασίας όπως νόμος Κατσέλη-Σταθάκη. Χρειάζεται ρύθμιση του χρέους στην εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία όχι με είκοσι τέσσερις δόσεις και με διαγραφή του 0,58%, αλλά με εκατόν είκοσι δόσεις και διαγραφή μέρους των οφειλών, όπως έγινε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Και τέλος, χρειάζεται επιδότηση ενοικίου για νέους και νέα ζευγάρια από είκοσι τεσσάρων έως σαράντα τεσσάρων ετών που θα κυμαίνεται από 140 ευρώ τον μήνα σε μονοπρόσωπο νοικοκυριό, ως 350 ευρώ τον μήνα για ζευγάρι με δύο παιδιά. Εκτιμάται ότι αυτό θα ωφελήσει τετρακόσιες χιλιάδες άτομα με κόστος 255 εκατομμύρια, όπως κάναμε και πάλι ως κυβέρνηση και πολλοί νέοι άνθρωποι παίρνουν ακόμα αυτό το επίδομα στέγασης το οποίο επίσης το κόβεται λόγω της αύξησης των αντικειμενικών αξιών.

Λέτε ότι όλα αυτά είναι πολιτικές που προέρχονται από το παρελθόν και υποτίθεται ότι παρουσιάζεστε ως κάτι σύγχρονο. Λέτε ότι οι δικές μας θεωρίες και απόψεις είναι παλιές, ξεπερασμένες. Οι πολιτικές σας, όμως, εκπροσωπούν ό,τι πιο παλιό από το παλιό, αποτυχημένες νεοφιλελεύθερες συνταγές, με κοινωνική επένδυση, αλλά με ελάχιστη κοινωνική εφαρμογή και πολύ μεγάλη εφαρμογή για μεγάλα συμφέροντα, ημετέρους και αξιοποίηση που σημαίνει εκποίηση της δημόσιας περιουσίας.

Καλούμε, λοιπόν, τον ελληνικό λαό να αγωνιστεί μαζί μας για να ανατραπούν αυτές οι άδικες πολιτικές με βάση το πρόγραμμά μας που αποτελεί δύο κόσμους με τις δικές σας επιλογές, για να σωθεί ό,τι σώζεται, διότι όπως μας έχετε συνηθίσει, θα μας παραδώσετε πάλι τη χώρα όπως το 2015, χωρίς να είναι τίποτα όρθιο. Θα πουλήσετε και θα διαλύσετε τα πάντα και θα αφήσετε την κοινωνία γονατισμένη.

Σύντομα, όμως, θα είστε ένα εφιαλτικό παρελθόν για τη χώρα και τους πολίτες της και μια άλλη αριστερή προοδευτική κυβέρνηση θα αναλάβει πάλι και θα κρατήσει την κοινωνία και τη χώρα όρθια.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Στέφανος Γκίκας για επτά λεπτά.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούγοντας όλη αυτή την ώρα τις τοποθετήσεις των συναδέλφων της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως που καταδικάζουν και καταψηφίζουν ένα νομοσχέδιο το οποίο στόχο έχει την αντιμετώπιση εν μέρει του δημογραφικού προβλήματος, που είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η χώρα και τη στήριξη του στεγαστικού των νέων ζευγαριών, πραγματικά εκπλησσομαι.

Σύμφωνα με τις μελέτες το 2050, αν δεν αναστραφεί αυτή η αρνητική τάση, ο πληθυσμός της χώρας θα είναι περίπου στα οκτώμισι εκατομμύρια, ο δε ενεργός πληθυσμός στα πέντε με πεντέμισι. Γίνεται, λοιπόν, εδώ και πολύ καιρό μία προσπάθεια -εγώ θα πω- και από προηγούμενες κυβερνήσεις προκειμένου να βοηθηθεί αυτό το σημαντικό ζήτημα που είναι το δημογραφικό.

Έρχεται η Κυβέρνηση παρουσιάζει αυτό το πληρέστατο νομοσχέδιο με αυτούς τους τέσσερις άξονες και θέλει να ενισχύσει ένα στοιχείο που είναι η κατοικία κι έρχεται την Αξιωματική Αντι-

πολίτευση και το καταδικάζει στο πλαίσιο μιας μικροπολιτικής πολιτικής αντίληψης και σκοπιμότητας.

Κατ' αρχάς, θέλω να πω ότι πραγματικά και οι τέσσερις άξονες αυτού του νομοσχεδίου είναι θετικοί. Θεωρώ, όμως, ότι πιο βασικός είναι το πρόγραμμα «Σπίτι μου» που έχει αυτόν τον εμβληματικό θα έλεγα τίτλο. Αυτό, άλλωστε ανακοινώθηκε από τον Πρωθυπουργό, τον Κυριάκο Μητσοτάκη, στην τελευταία Έκθεση Θεσσαλονίκης, προβλέπει τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων σε δικαιούχους ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, άρα σε νέους ανθρώπους, που θέλουν να φτιάξουν οικογένεια με ετήσιο εισόδημα από 10.000 ευρώ ως το όριο που προβλέπεται για τη χορήγηση του επιδόματος θέρμανσης. Πολίτες, δηλαδή, που -θα έλεγε κάποιος- δεν έχουν τη δυνατότητα να πάρουν δάνεια από τις τράπεζες και να αγοράσουν σπίτι.

Τα δάνεια αυτά, λοιπόν, δεν θα ξεπερνούν τις 150.000 ευρώ και θα αφορούν ακίνητα έως 200.000 ευρώ και βεβαίως μέχρι εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα, ενώ αυτά τα ακίνητα θα πρέπει να είναι ηλικίας τουλάχιστον δεκαπέντε ετών. Το δάνειο θα καλύπτει έως το 90% της αξίας του ακινήτου και θα χρηματοδοτείται κατά 75% από τον ΟΑΕΔ, δηλαδή από τη ΔΥΠΑ -όπως λέγεται τώρα- όπου δεν θα οφείλεται τόκος και το 25% μόνο από τις τράπεζες, οπότε οι δικαιούχοι θα πληρώνουν μόλις το ένα τέταρτο των εμπορικών επιτοκίων και εν τέλει η δόση του στεγαστικού θα είναι χαμηλότερη από το ενοίκιο, εάν θα ήταν στο ενοίκιο.

Υπάρχει μάλιστα και μνεία και αυτό είναι πολύ σημαντικό, για τη στήριξη των οικογενειών με τρία περισσότερα παιδιά όπου προβλέπεται μηδενικό επιτόκιο. Μάλιστα αν μια οικογένεια ενώ έχει πάρει το δάνειο αποκτήσει τρία ή περισσότερα παιδιά, το επιτόκιο μηδενίζεται.

Αξίζει εδώ να επισημάνουμε ότι ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στα 500 εκατομμύρια ευρώ και υπάρχει η βούληση να διπλασιαστεί, να φτάσει δηλαδή το 1 δισεκατομμύριο. Άρα αυξάνεται σημαντικά και ο αριθμός των δικαιούχων.

Το δεύτερο πρόγραμμα είναι η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ». Θα υλοποιηθεί μέσω της σύμπραξης του δημοσίου με ιδιώτες αναδόχους για την αξιοποίηση δημοσίων οικοπέδων και την ανέγερση κοινωνικών κατοικιών. Ο ανάδοχος θα μπορεί να εκμεταλλεύεται το 30% έως 60% για προκαθορισμένο χρονικό διάστημα, ενώ υποχρεούται να εκμισθώνει το υπόλοιπο έναντι χαμηλού προκαθορισμένου αντιτίμου σε δικαιούχους κοινωνικής κατοικίας. Οι δικαιούχοι πάλι θα είναι νέοι έως 39 ετών, θα επιλέγονται με κοινωνικά κριτήρια από τον ΟΑΕΔ-ΔΥΠΑ και ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι η ύπαρξη επιλογής μεταξύ απλής μίσθωσης και του rent-to-own, δηλαδή του δικαιώματος εξαγοράς της κατοικίας εν ευθέτω χρόνω. Στόχος εδώ είναι η δημιουργία δυόμισι χιλιάδων κοινωνικών κατοικιών που θα εξυπηρετήσει πέντε χιλιάδων περίπου ωφελούμενους. Σημειώνεται ότι το δημόσιο διατηρεί την κυριότητα των ακινήτων, ενώ με την ολοκλήρωση του προκαθορισμένου χρόνου εκμετάλλευσης ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει το ακίνητο στο δημόσιο.

«ΚΑΛΥΨΗ». Με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» θα στηριχθούν οι ευάλωτοι νέοι και νέες. Σε πρώτη φάση υπολογίζεται ότι θα αξιοποιηθούν περί τις χίλιες κατοικίες, άρα θα είναι περίπου δυόμισι χιλιάδες άτομα που είναι δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Άρα, λοιπόν, είναι άνθρωποι που πραγματικά έχουν ανάγκη, βρίσκονται στο επίπεδο της φτώχειας. Πρόκειται και πάλι για ανθρώπους από είκοσι πέντε μέχρι τριάντα εννέα ετών που θα βοηθηθούν, οι πλέον ευάλωτοι.

Συγκεκριμένα στο τέλος του χρόνου ολοκληρώνεται το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Το δημόσιο, όπως γνωρίζουμε, έχει μισθώσει κατοικίες στις οποίες έμεναν οι μετανάστες. Οι κατοικίες αυτές θα μισθωθούν εκ νέου από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας για μία τριετία και θα διατεθούν σε αυτούς τους ευάλωτους νέους, στα ευάλωτα ζευγάρια.

Το τέταρτο πρόγραμμα και τελευταίο είναι το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΟΣ». Επιχειρείται μέσω της επιδότησης των εργασιών ανακαίνισης ή ένταξη στην αγορά κατοικιών που σήμερα παραμένουν κλειστές. Να θυμίσω ότι η ΑΑΔΕ κάνει λόγο για πάνω από επτακόσιες εβδομήντα χιλιάδες τέτοιες κατοικίες.

Δικαιούχοι του προγράμματος είναι ιδιοκτήτες με ετήσιο εισόδημα που δεν ξεπερνά τις 40.000 ευρώ και η ακίνητη περιουσία τους τις 300.000 ευρώ. Η επιδότηση θα χορηγείται για την ανακαίνιση ακινήτων έως εκατό τετραγωνικά μέτρα που βρίσκονται σε αστικές περιοχές, δεν έχουν δηλωθεί ως πρώτη κατοικία, αλλά ως κενά στο Ε2 για τα τρία τελευταία χρόνια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα προγράμματα και οι δράσεις του νομοσχεδίου βελτιώνουν το υφιστάμενο στεγαστικό πρόβλημα της χώρας μας και συμβάλλουν στην αύξηση της προσφοράς που μακροπρόθεσμα θα οδηγήσει στη μείωση των μισθμάτων.

Η νομοθετική πρωτοβουλία αποτελεί άλλον έναν κρίκο στη μακρά αλυσίδα κοινωνικών πολιτικών που θεσμοθετεί εδώ και τριάντα χρόνια αυτή η Κυβέρνηση για τη στήριξη των οικογενειών και την αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος. Γι' αυτό ακριβώς επειδή εδώ δεν χωρούν -αν θέλετε- ιδεολογικά πρόσχημα, καλώ όλες τις πτέρυγες της Βουλής να το υπερψηφίσουν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Νικόλαος Παππάς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε. Ξεκινώντας, θα ήθελα να καλωσορίσω τη Βουλευτή Αγγελική Αδαμοπούλου στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ. Να ευχηθώ καλή δουλειά και να πω ότι είναι κι αυτό ένα αποτύπωμα της ολοένα διευρυνόμενης ακτινοβολίας των θέσεων της σύγχρονης Αριστεράς που αντιλαμβάνεται ότι πρέπει να υπέρβει πολιτική αλλαγή ή προϋπόθεση για την επίλυση των προβλημάτων του λαού.

Επιτρέψτε μου να κάνω μία αναφορά και εγώ, όπως έκανε ο Βουλευτής μας, ο Βασίλης Κόκκαλης, στους σεισμόπληκτους ανθρώπους στο Δαμάσι, στη Λάρισα, οι οποίοι σχεδόν δύο χρόνια μετά τον σεισμό εξακολουθούν να είναι στα κοντίνερ. Και επειδή άκουσαν κυβερνητικά στελέχη να λένε ότι το πρόβλημά τους έχει επιλυθεί, τους είδα από κοντά και συνάντησα βλέμματα τα οποία είχαν πόνο πολύ, αλλά και αποφασιστικότητα να μην εγκαταλείψουν τη μάχη για να λυθεί το πρόβλημά τους.

Θέλω να καταθέσω στα Πρακτικά, επειδή ακούστηκε ότι έχει λυθεί το ζήτημα, το χειρόγραφο από έναν κάτοικο εκεί του οικισμού των οικίσκων στο Δαμάσι, του κ. Θόδωρου Γρέπου -έχω πάρει την άδεια του για να το κάνω αυτό- ο οποίος περιγράφει αναλυτικά πόσοι άνθρωποι μένουν σε κάθε κοντέινερ. Εκατόν τριάντα άτομα, λοιπόν, δύο χρόνια μετά τον σεισμό είναι στα κοντίνερ και σήμερα εκεί πέρα έχει 8 με 10 βαθμούς και πολλή υγρασία. Κάποιον πρέπει να αφορά αυτό το ζήτημα. Διότι ξέρετε τι έχετε πει σε αυτούς τους ανθρώπους; Ότι θα ξανακτίσουν τα σπίτια τους με 800 ευρώ το τετραγωνικό. Πείτε μου, κτίζεται σπίτι με 800 ευρώ το τετραγωνικό αυτόν τον καιρό;

Ξέρετε τι άλλο τους έχετε πει; Ότι θα γίνουν δικαιούχοι δανείου για το υπόλοιπο ποσό. Κανένας τους δεν μπορεί να περάσει έξω από την τράπεζα, διότι οι τράπεζες τους απαντάνε ότι δεν έχουμε καμμία ενημέρωση. Το ακούτε; «Δεν έχουμε καμμία ενημέρωση», λένε οι τράπεζες. Μιλάμε για τους σεισμόπληκτους, στους οποίους πήγε εν χορδαίς και οργάνοις ο κ. Μητσοτάκης και συνάντησε, πήγε και στα εγκαίνια του σχολείου, το οποίο κατασκεύασε ιδιωτική εταιρεία βεβαίως και οι άνθρωποι είναι ακόμα στα κοντίνερ και συζητάμε σήμερα προγράμματα για τη στέγη εδώ.

Καταθέτω στα Πρακτικά το χειρόγραφο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Παππάς καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ποιο είναι το πρόβλημα της στέγης στην Ελλάδα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές; Είναι μικρής κλίμακας; Είναι μεγάλης κλίμακας; Είναι μεγάλης κλίμακας το πρόβλημα της στέγης και είναι μεγάλης κλίμακας σε μια χώρα, η οποία κατατάσσεται παγκοσμίως στις πρώτες θέσεις σε σχέση με το οικιστικό απόθεμα. Έχει πολλά χτισμένα σπίτια η Ελλάδα και παρ' όλα αυτά έχει

πάρα πολύ υψηλές τιμές και στην αγορά και στην ενοικίαση.

Έχουμε τα μισά σχεδόν νοικοκυριά να δίνουν σχεδόν το μισό τους εισόδημα για τις δαπάνες της στέγης, επτακόσιες χιλιάδες στεγαστικά δάνεια ενυπόθηκα να έχουν περάσει στα funds και βεβαίως τεράστια αύξηση των τιμών και της ενοικίασης και της αγοράς. Και σε ποιον καμβά πολιτικής; Στον καμβά του πτωχευτικού νόμου της Νέας Δημοκρατίας που δεν έχει καμμία προστασία για την πρώτη κατοικία και τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης, στον καμβά της επιλογής να μην αξιοποιηθεί σχεδόν τίποτα από το Ταμείο Ανάκαμψης, για το οποίο επιτρέψτε. Και αναρωτιόμαστε, πραγματικά από πού αντλείτε αυτή την αυτοπεποίθηση; Σχεδόν μηδενικά κονδύλια για την κοινωνική στέγη από το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ άλλες χώρες έχουν κάνει επιλογές με παρεμβάσεις πολύ μεγάλης κλίμακας.

Αρα εδώ θα έλεγα και σε σχέση και με αυτή την πολιτική ότι παίρνει σάρκα και οστά και το δίλημμα αν θα έχουμε κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ ή τη Νέα Δημοκρατία από τις επόμενες εκλογές, αν θα είναι Πρωθυπουργός ο Τσίπρας ή ο Μητσοτάκης. Διότι ο Μητσοτάκης είναι ο Πρωθυπουργός των πλειστηριασμών, της κατάργησης της προστασίας. Ο Τσίπρας στη διακυβέρνησή του είχε προστασία της πρώτης κατοικίας, παρ' όλα τα χιλιάδες ψέματα που έχουν ακουστεί.

Εμείς αναβιώσαμε, λοιπόν, τον νόμο Κατσέλη, εμείς δώσαμε παράταση και διεύρυνση των κριτηρίων με τον νόμο Σταθάκη, εμείς συνεχίσαμε την προστασία της πρώτης κατοικίας με τον νόμο Φλαμπουράρη. Αυτή είναι η αλήθεια και ο κόσμος σε αυτόν ακριβώς τον καμβά ακούει την Κυβέρνηση να επιτρέψει για το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ», που όπως είπα έχει περάσει επτακόσιες χιλιάδες ενυπόθηκα δάνεια με ακίνητα στα χέρια των funds, ακούει τους διαφορούς να κινδυνολογούν ότι οι εγγυήσεις του «ΗΡΑΚΛΗΣ» θα γραφτούν στο δημόσιο χρέος -σας τα λέγαμε αυτά και δεν μας ακούγατε-, ακούει και καταλαβαίνει ότι αν δεν έχεις καλό δικηγόρο, θα χάσεις το σπίτι σου και βεβαίως σας βλέπει προκλητικά να αγνοείτε την απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία απαγορεύει στα funds να κάνουν πλειστηριασμούς.

Βεβαίως σας βλέπει προκλητικά να μη δίνετε το δικαίωμα για πρόταση ρύθμιση στους δανειολήπτες πριν εκπλειστηριαστεί το ακίνητο. Φέρνεται και εδώ ρυθμίσεις -λυπάμαι- που ωφελούν τράπεζες και κατασκευαστές. Τι κάνετε; Έχετε και βαρύγδουπο τίτλο: «Σπίτι μου». Καλύτερα να το λέγατε «σπίτι μου, σπιτάκι μου» με αυτές τις πρωτοβουλίες. Χρησιμοποιείτε τα λεφτά του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Βάζετε 375 εκατομμύρια και 125 εκατομμύρια βάζουν οι τράπεζες. Οι τράπεζες αποκτούν δικαίωμα μελλοντικό στον εκπλειστηριασμό του συνόλου του ακινήτου. Αρα επιδοτείτε το δικαίωμα των τραπεζών να εκπλειστηριάσουν και τους διαμορφώνετε και κίνητρο. Προσέξτε! Οτιδήποτε πάρει πάνω από το 25% της αξίας είναι κέρδος. Αυτή είναι η ουσία. Ληηλατούνται, λοιπόν, εκεί τα αποθεματικά.

Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος. Στον αντίποδα είναι η δική μας πρόταση για την επιδότηση των ενοικίων. Το μέτρο της κάλυψης αφορά τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Για την ανακαίνιση δεν θέλω καν να μιλήσω. Είναι αμελητέα τα ποσά. Δεν νομίζω ότι μπορούν να συγκροτήσουν κίνητρο. Θέλω όμως να σταθώ για πολύ λίγο σε αυτό που λέτε κοινωνική αντιπαροχή. Δεν πρέπει να το λέτε κοινωνική αντιπαροχή. Πρέπει να το λέτε κρατική παροχή σε ιδιώτες. Προσέξτε!

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**)

Κύριε Πρόεδρε, εάν ερχόταν ένας εργολάβος και σας έλεγε «δώσε μου το οικόπεδό σου ή το σπίτι σου και θα σου δώσω όχι αντιπαροχή αλλά το δικαίωμα να νοικιάζεις ένα από τα διαμερίσματα στην πολυκατοικία που θα χτίσω...»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Μα μένουν στο δημόσιο. Δεν δίνει κανείς 50%. Όλοι δίνουν 30%-40%.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Μη διακόπτετε.

Με το συγκεκριμένο, λοιπόν, νομοσχέδιο, με αισχρό τρόπο εκχωρείτε τα ακίνητα του δημοσίου τα οποία θα πάρουν οι εργολάβοι και έρχεστε να τους εγγυηθείτε και εισόδημα από πάνω. Αυτό κάνετε. Δεν κρατάει το δημόσιο τίποτα. Λέτε βέβαια ότι δεν φεύγει η κυριότητα. Μην τον χρεώσουμε και με ΕΝΦΙΑ τον άνθρωπο και τον βάλουμε σε έξοδα. Θα πάρει τσάμπα το οικόπεδο.

Θα δίνετε έτσι το σπίτι σας; Αλήθεια; Θα δίνετε το σπίτι σας έτσι; Θα δίνετε ένα οικόπεδο έτσι χάρισμα με δέσμευση να νοικιάζεται μετά; Πώς το κάνετε για τα ακίνητα του δημοσίου; Εκχωρείτε περιουσία. Δεν το καταλαβαίνετε;

Εν πάση περιπτώσει, κλείνω και ζητώ συγγνώμη για την κατάχρηση. Υπάρχει το μείζον θέμα του ιδιωτικού χρέους. Εδώ είναι δύο ξεκάθαρες στρατηγικές. Η κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και πτωχεύσεις προσωπικές ή προστασία των εύλογων δαπανών διαβίωσης της πρώτης κατοικίας και του επιπέδου ζωής. Αυτές είναι οι δύο στρατηγικές. Η σκληρή δεξιά έχει κάνει την επιλογή της. Είναι σχέδιο Πισσαρίδη. Είναι μέθοδος εκκαθάρισης και βεβαίως υπάρχει και η προοδευτική λύση. Καταλαβαίνουμε επειδή βλέπω ότι ενοχλήστε ότι είστε μια παράταξη η οποία κατά μεγάλο, να μην πω μέγιστο βαθμό, αποτελείται από παρακολουθητές και παρακολουθούμενους. Και η σωπή είναι εύγλωττη και δίνει στον λαό το δικαίωμα, τη χαρά και την άνεση να βγάζει συμπεράσματα. Ο λαός όμως αυτός θα δώσει και τη λύση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστούμε πολύ. Έχετε πάει στα εννιά λεπτά.

Επόμενη ομιλήτρια είναι η Κυριακή Μάλαμα από τον ΣΥΡΙΖΑ. Να ετοιμάζεται η κ. Αναστασία Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Κυρία Μάλαμα, έχετε τον λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με ένα από τα τελευταία νομοσχέδια αυτής της Κυβέρνησης, με τον ψευδεπίγραφο τίτλο «Σπίτι μου», το Υπουργείο Εργασίας επιχειρεί να κοροϊδέψει πραγματικά μία κοινωνία που υποφέρει από τις τεράστιες στεγαστικές ανάγκες και να διασκεδάσει τις αλγεινές εντυπώσεις των πλειστηριασμών, των κορακιών των τραπεζών και των Πάτησδων που έχει στις τάξεις των Βουλευτών της.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, έχετε πραγματική εικόνα της φούσκας των ενοικίων που ζούμε σήμερα; Ποιο είναι το πρόβλημα των ανθρώπων που ψάχνουν σπίτι σήμερα; Ένα και μοναδικό. Η ασύστολη και ασύδοτη αισχροκέρδεια που πηγάει από τις μαζικές αγορές ακινήτων από funds και από εταιρείες real estate για την εκμετάλλευσή τους μέσα από τη στρεβλή των διαδικασιών βραχυχρόνια μίσθωση. Στο παιχνίδι αυτό συμμετέχουν οι τράπεζες και οι θυγατρικές εταιρείες διαχείρισης ακινήτων που έχουν συστηθεί. Και τι έχει συμβεί; Έχετε επιτρέψει τη δημιουργία τεχνητής έλλειψης στέγης και έχετε επιτρέψει την αλματώδη άνοδο των ενοικίων μέσα από την αισχροκέρδεια των μεγάλων εταιριών που αγοράζουν ανακαινίζουν και τελικά λειτουργούν σαν άτυπα ξενοδοχεία μέσα στις πόλεις μας μισθώνοντας ολόκληρες οικοδομές μέσα από αυτές τις πλατφόρμες.

Λέτε ότι το νομοσχέδιο αυτό θα δώσει πρόσβαση σε στέγη σε νέους από τη μια και ταυτόχρονα θα αυξήσει το διαθέσιμο κτηριακό απόθεμα ώστε να χαμηλώσουν τα ενοίκια μέσα από την προσφορά «κοινωνικής» στέγης. Η συνταγή σας όμως είναι τελείως αποτυχημένη και στις δύο κατευθύνσεις. Το πρόγραμμά «Σπίτι μου» το οποίο λέτε ότι θα δώσει δάνεια μέσω ΔΥΠΑ, πρώην ΟΑΕΔ δηλαδή, πόσους δικαιούχους τελικά θα καλύψει; Εμείς λέμε ότι πάνω από δύο-δύομισι χιλιάδες δεν θα καλύψει. Πόσες είναι όμως οι οικογένειες σήμερα με άμεσες στεγαστικές ανάγκες; Πάνω από διακόσιες χιλιάδες. Με τι όρους θα δοθούν αυτά τα δάνεια; Ποια θα είναι η συμμετοχή των κερδοσκοπικών εμπορικών τραπεζών σε αυτή τη διαδικασία; Οι πόροι που θα μπουν στο πρόγραμμα εκ μέρους του δημοσίου θα είναι πραγματικά χρήματα ή θα ληφθεί δάνειο μέσω μόχλευσης; Θα υπάρχει προστασία επιτοκίου; Θα υπάρχει προστασία των ανθρώπων που θα λάβουν αυτά τα δάνεια από τα κοράκια των τραπεζών; Απαντήσεις δεν πήραμε. Αλήθεια, πραγματικά γιατί δεν παρεμβαίνετε στους πλειστηριασμούς που έχουν δρομολογηθεί; Πάλι δεν πήραμε απάντηση. Αλήθεια, γιατί δεν χρησιμοποιείτε χρήματα από το Ταμείο Ανάκαμψης; Πάλι δεν παίρνουμε απάντηση. Αντιθέτως μαθαίνουμε ότι θα δώσετε 100 εκατομμύρια στην «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ» από το Ταμείο Ανάκαμψης και 600 εκατομμύρια θα πάρει από την τράπεζα Πειραιώς. Απαντήσεις όμως δεν έχουμε.

Δεύτερο ζήτημα η λεγόμενη «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» του νομοσχεδίου. Λέτε ότι θα δώσετε οικόπεδα ή παλιά ακίνητα σε εργολάβους για να κτίσουν ή να ανακατασκευάσουν κατοικίες

τις οποίες θα μισθώνουν αργότερα σε ανθρώπους σε αναζήτηση στέγης. Η πρόβλεψη αυτή είναι ή δεν είναι εκτός τόπου; Κι αν κρύβεται από πίσω της το ξεπούλημα ακινήτων φιλέτων του δημοσίου έναντι πινακίου φακής; Πώς το διασφαλίζετε αυτό; Το δημόσιο δεν εμπλέκεται πουθενά σε αυτή την ιστορία. Γιατί πραγματικά ποια κατασκευαστική εταιρεία θα κτίσει σήμερα σπίτια με αντιπαροχή με αυτό το κόστος της κατασκευής για να τα νοικιάζει μετά με κοινωνικούς όρους και όχι με μη κερδοσκοπικούς; Αλήθεια τα πιστεύετε αυτά που λέτε;

Τρίτη αυταπάτη του νομοσχεδίου, το ζήτημα της επιδότησης ανακαίνισης ιδιωτικών κατοικιών για κοινωνική μίσθωση. Λέτε ότι θα δίνετε 10.000 ευρώ σε όποιον θέλει να ανακαινίσει το σπίτι του για να το νοικιάσει μετά ως κοινωνική κατοικία. Η Κυβέρνηση και εδώ είναι εκτός τόπου και χρόνου και δείχνει και άγνοια για την αγορά. Ξέρετε πόσα μπορεί να βγάλει κάποιος ενοικιάζοντας μια κατοικία εκατό τετραγωνικών, όπως αναφέρεται στις διατάξεις σας, με αντικειμενική αξία 300.000 σε ένα χρόνο μέσα από μία πλατφόρμα βραχυχρόνιας μίσθωσης. Ακόμα και τα διπλάσια χρήματα μπορεί να εισπράξει. Άρα, λοιπόν, τα ποσά που επικαλείστε δεν αποτελούν κίνητρο. Αντιθέτως αντικίνητρο είναι. Εμείς σας επαναλαμβάνουμε και πάλι ότι η λύση στο στεγαστικό πρόβλημα των Ελλήνων σήμερα βρίσκεται στον έλεγχο της αισχροκέρδειας, της φοροαποφυγής και της απάτης μέσω της στρέβλωσης της βραχυχρόνιας μίσθωσης για εταιρικούς και εμπορικούς σκοπούς.

Υπάρχουν ολόκληρες πολυκατοικίες που έχουν αγοραστεί από εταιρείες οι οποίες έχουν γίνει ξενοδοχεία και που στα χαρτιά δηλώνονται ως κατοικίες βραχυχρόνιας μίσθωσης. Εμείς λέμε ότι πρέπει να ελεγχθεί άμεσα το φαινόμενο. Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργηθεί τώρα μια «τράπεζα στέγης» στην οποία να συγκεντρωθούν όλα τα διαθέσιμα ακίνητα του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου και να δοθούν ουσιαστικά κίνητρα για την ένταξη των διαμερισμάτων ιδιωτών προς αυτή τη δεξαμενή, κίνητρα φοροελάφρυνσης, κίνητρα ενεργειακής αναβάθμισης, κίνητρα εγγυημένου εισοδήματος για τους ιδιοκτήτες που θα αποφασίσουν να ενταχθούν. Και βέβαια, σε σχέση με τις μεγάλες πόλεις, θα πρέπει να μελετήσουμε μοντέλα προστασίας των ενοικιαστών που εφαρμόζονται στο εξωτερικό είτε με πλαφόν βραχυχρόνιας μίσθωσης ανά περιοχή είτε με πλαφόν στο ύψος του ενοικίου ανά περιοχή, όπως, παραδείγματος χάριν, ισχύει στο Παρίσι.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω το εξής: Τα προβλήματα από την εκτόξευση του κόστους της κατοικίας δεν είναι μόνο κοινωνικά, αρχίζουν να γίνονται και οικονομικά. Στην επαρχία σε τουριστικές περιοχές, αλλά και σε αγροτικές περιοχές, η κρίση των ενοικίων έχει επιφέρει κρίση στην προσφορά εργασίας. Ένας από τους σημαντικούς λόγους που οι επιχειρήσεις δεν βρίσκουν εργαζόμενους και στον τουρισμό, αλλά και στην αγροτική παραγωγή, είναι η αδυναμία εξεύρεσης στέγης για το προσωπικό αυτό. Εάν δεν παρέμβουμε, λοιπόν, στο πρόβλημα, η κρίση αυτή θα εξαπλωθεί σε όλη την οικονομική δραστηριότητα, με κίνδυνο κατάρρευσης και των νοικοκυριών, αλλά και των επιχειρήσεων. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Μάλαμα.

Θέλω να κάνω μια πρόταση και να συμφωνήσουμε όλοι.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Σε τι να συμφωνήσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Υπολογίζοντας την ώρα που θα πάμε απόψε, εν όψει τού ότι υπάρχουν ακόμα περίπου πενήντα ομιλητές, τι θα λέγατε να μειώσουμε λίγο τον χρόνο; Διότι, όπως προκύπτει από τους υπολογισμούς, θα πάμε μέχρι τη 1.00'. Να το κάνουμε έξι λεπτά;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Κύριε Πρόεδρε, δεν συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Με τη συναίνεση του Σώματος, μειώνουμε τον χρόνο στα έξι λεπτά και παρακαλώ τους ομιλητές να το τηρήσουν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Μα, κύριε Πρόεδρε, δεν συμφωνούμε! Δεν υπάρχει συναίνεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Το προτείνω για εσάς. Εμείς εδώ θα είμαστε. Αν φύγω εγώ, θα έρθει άλλος Πρό-

εδρος, δεν υπάρχει θέμα. Και από ό,τι βλέπω, ο κάθε Πρόεδρος που θα έρθει στην Έδρα θα είναι για τρεις ή τέσσερις ώρες.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι οι συνάδελφοι θέλουν να έχουν τη δυνατότητα να έχουν το επτάλεπτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Εγώ είπα ότι θα δίνεται το επτάλεπτο, αλλά να βάζουμε έξι λεπτά για να πηγαίνουμε στα επτά λεπτά. Δεν θα διακόψω κανέναν από τα επτά λεπτά, αλλά θα βάζω έξι λεπτά στο χρονόμετρο.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Έλεος! Θέλετε να...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας είπα ότι δεν θα διακόψω κανέναν ομιλητή κάτω από τα επτά λεπτά, αλλά θα βάζω έξι λεπτά στο χρονόμετρο.

Τον λόγο έχει η κ. Αναστασία Γκαρά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Συζητάμε ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα της στεγαστικής πολιτικής και δεν θεωρώ ότι δεν μπορούμε να έχουμε την ευχέρεια του χρόνου να συζητήσουμε, έστω και στο πλαίσιο που ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής.

Συζητάμε, λοιπόν, σήμερα ένα ακόμη νομοσχέδιο της Κυβέρνησης με ευφάνταστο, όπως συνηθίζει, αλλά και άκρως προκλητικό για την κοινωνία τίτλο: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία». «Σπίτι μου», για τους περισσότερους από εμάς, σημαίνει κάτι πάρα πολύ σημαντικό, σημαίνει ζεστασιά, σημαίνει ασφάλεια, σημαίνει αγκαλιά, σημαίνει οικογένεια. Τόλμησε να βάλει τον τίτλο «Σπίτι μου...» η Κυβέρνηση σε νομοσχέδιο!

Μάλιστα, είναι πραγματικά εντυπωσιακό και θέλει ιδιαίτερο θράσος, αυτή η Κυβέρνηση προεκλογικά να προσποριστεί ότι ενδιαφέρεται για το σπίτι μου, για τη στέγαση των Ελλήνων και Ελληνίδων πολιτών, αυτή η Κυβέρνηση, η οποία άφησε επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια στα χέρια των «Πάτσηδων» και των funds λεηλατώντας την πρώτη κατοικία. Αναφέρομαι σε αυτούς οι οποίοι ψήφισαν έναν πτωχευτικό νόμο λαϊμητόμο χωρίς καμμία προστασία της πρώτης κατοικίας ή το δικαίωμα έστω ευνοϊκής ρύθμισης, αυτοί που ψήφισαν ασυλία σε τραπεζικά στελέχη και εισπρακτικές επιχειρήσεις για να προχωρούν σε κατασχέσεις πρώτης κατοικίας. Αυτή την περίοδο διενεργούνται πάνω από πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί χωρίς προστασία της πρώτης κατοικίας. Και φανικά τα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας ενδιαφέρονται για την κοινωνική στέγαση και για το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», κάτι που εμείς θεωρούμε ότι είναι ιερό.

Η εικόνα με τη σπασμένη πόρτα και τον πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας της συνταξιούχου δημοσιογράφου είναι μία εικόνα που συνοδεύει και θα συνοδεύει την Κυβέρνηση και την εφαρμόσιμη πολιτική της. Είναι η επιλογή της Νέας Δημοκρατίας που προσπαθεί να επιβάλλει αυτές τις εικόνες της σπασμένης πόρτας στην πρώτη κατοικία, όπως και τις εικόνες της ακρίβειας και της φτώχειας. Και προσπαθεί να τις επιβάλλει ως κανονικότητα και ως λογική συνέπεια στην καθημερινότητά μας. Παράλληλα και υποκριτικά, η συγκεκριμένη Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας διαμηνύει ότι ενδιαφέρεται για τη στεγαστική πολιτική στους νέους, τους νέους που τόσο πολέμησε κατά τη διακυβέρνησή της. Την ώρα που η χώρα μας είναι δεύτερη στην ανεργία των νέων, σύμφωνα με την EUROSTAT, την ώρα που τα ενοίκια έχουν εκτοξευθεί και το 45% των νοικοκυριών δαπανά σχεδόν το μισό μηνιαίο εισόδημα σε έξοδα στέγης, την ώρα που οι νέοι και οι νέες στη χώρα μας, εργαζόμενοι και επιστήμονες, μεταναστεύουν μαζικά στο εξωτερικό για μια καλύτερη ζωή, για καλύτερους μισθούς, για καλύτερη ποιότητα στην εργασία τους, εσείς απαντάτε με αυτό το νομοσχέδιο, με τη δημιουργία ουσιαστικά ενός νέου πελατολογίου στις τράπεζες. Διότι αυτό είναι το νομοσχέδιο, αυτή είναι η απάντησή σας στην κρίση των νέων και στην κρίση της στέγασης στη χώρα. Συγγνώμη, αλλά αυτή είναι μια προσπάθεια εξαπάτησης του ελληνικού λαού και εμπαιγμού, κυρίως των νέων!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει καταθέσει στον δημόσιο λόγο, αλλά και στη Διακομματική Επιτροπή της Βουλής, για το δημογραφικό. Και στη Διακομματική Επιτροπή για την ανάπτυξη της Θράκης έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για ένα σχέδιο στεγαστικών πολιτικών στήριξης της νέας γενιάς, ιδι-

αίτερα στην περιφέρεια της χώρας και σε περιοχές όπως ο Έβρος, περιοχές που δυστυχώς αποδυναμώνονται δημογραφικά και αντί να ενισχύονται με στοχευμένες πολιτικές, αποδυναμώνονται. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει καταθέσει: Προτάσεις για την επιδότηση ενοικίου για τα νέα ζευγάρια, διευκολύνσεις με χαμηλότοκα δάνεια για την απόκτηση της πρώτης κατοικίας και τη δημιουργία «τράπεζας στέγης», κυρίως στην περιφέρεια και σε ακριτικές περιοχές, με προώθηση, κεντρικά από το κράτος, προγραμμάτων επιδότησης για απόκτηση πρώτης κατοικίας για όσους επιλέγουν να εγκατασταθούν σε αγροτικούς δήμους, όπως του βόρειου Έβρου, με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και αναζωογόνησης της υπαίθρου, ώστε να καταστεί ο Έβρος και η Θράκη ελκυστικός τόπος να ζει και να εργάζεται κάποιος ή να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα. Πολιτικές ενίσχυσης των υποδομών για τη στήριξη παιδιών και γονέων, προκειμένου να ενισχυθεί η ζωή και κυρίως η ποιότητα και η εργασία σε ακριτικές περιοχές. Όχι μόνο δεν έχει γίνει το παραμικρό σε αυτό το πεδίο από αυτή την Κυβέρνηση, αλλά καθημερινά τρία χρόνια τώρα κάνουμε βήματα προς τα πίσω, με συρρίκνωση υπηρεσιών και υποδομών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το παρόν σχέδιο νόμου δεν έρχεται στο ελάχιστο να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης, που εξελίσσεται πραγματικά σε βόμβα στα θεμέλια της ελληνικής κοινωνίας. Πιο συγκεκριμένα με το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», που αφορά στην πραγματικότητα μόλις τρεις χιλιάδες δανείων, βάζετε στη μέγγενη των κόκκινων δανείων και τους νέους και τις νέες αυτής της χώρας, νέοι και νέες οι οποίοι θα πρέπει να καταβάλλουν ένα υψηλό ποσό ως προκαταβολή και θα πρέπει να πληρώνουν για τριάντα χρόνια υψηλή δόση δανείου, 400 ευρώ με 500 ευρώ τον μήνα. Με τι εισόδημα και τι μισθό άραγε; Στην πραγματικότητα δημιουργείτε ένα νέο πελατολόγιο για τις τράπεζες χωρίς ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους. Να με συγχωρείτε, αλλά αυτό δεν έχει σχέση με στεγαστική πολιτική, αλλά με τραπέζικη πολιτική.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Παρακαλώ για ένα με ενάμισι λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Αντίστοιχα στο άρθρο 8 προβλέπεται ότι θα διατεθούν χίλιες κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» σε νέους είκοσι πέντε με είκοσι εννέα ετών που λαμβάνουν το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης, παρέμβαση συνολικού ποσού 7 εκατομμυρίων ευρώ. Θα διατεθούν χίλιες μόνο κατοικίες, τη στιγμή που οι νέοι που πλήττονται από ακραία φτώχεια υπολογίζονται σε πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες. Μα, ποιον κοροϊδεύετε με αυτό το σχέδιο νόμου; Ένα ακόμη στοιχείο ενδεικτικό του εμπαιγμού προς τον ελληνικό λαό είναι ότι εντάξατε στο Ταμείο Ανάκαμψης μόλις 1,3 εκατομμύριο ευρώ για εκατό κατοικίες -μόνο εκατό κατοικίες- την ίδια στιγμή που η Πορτογαλία με τον ίδιο περίπου πληθυσμό έχει προβλέψει δαπάνες ύψους 2,7 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Ακόμη και στη διάταξη που αφορά στην αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία και κοινωνική αντιπαροχή, όπως λέτε, στην πραγματικότητα φέρνετε επιπλέον δωράκια σε φίλους σας εργολάβους. Αλλάζετε τη χρήση γης σε οικόπεδα του πρώην ΟΕΚ κάποια εκ των οποίων αποτελούν και φιλέτα, ώστε να μπορούν αυτά να είναι οικοδομήσιμα και στη συνέχεια παραχωρείτε αυτή την ακίνητη περιουσία του δημοσίου ή περί ημετέρων εργολάβων χωρίς στην ουσία το κράτος να παίρνει καμμία αντιπαροχή. Κρατά μάλιστα ο εργολάβος την εκμετάλλευση όλου του ακινήτου για άγνωστο χρόνο με μόνη υποχρέωση να επινοικιάζονται αυτά σε δικαιούχους του ΟΑΕΔ με άγνωστο ενοίκιο, άγνωστο χρόνο, άγνωστο τρόπο επιλογής των ενοικιαστών.

Απέναντι στο σημερινό νομοσχέδιο της Κυβέρνησης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που δεν επιλύει αλλά διαιωνίζει και γιγαντώνει τις ανισότητες και τα προβλήματα, που δοκιμάζουν ιδιαίτερα τη νέα γενιά σε ό,τι αφορά τη στέγη, ο ΣΥΡΙΖΑ δεσμεύεται για πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου για τετρακόσιους χιλιάδες νέους και ζευγάρια από είκοσι τεσσάρων μέχρι σαράντα τεσσάρων ετών, δεσμεύεται για άμεση κατάργηση του πτωχευτικού νόμου της Νέας Δημοκρατίας, ευνοϊκή ρύθμιση του πανδημικού

χρέους προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία σε εκατόν είκοσι δόσεις και κούρεμα της βασικής οφειλής...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κυρία Γκαρά, μπήκατε στα εννιά λεπτά. Είπαμε να μην ξεπερνάμε τα επτά λεπτά. Δεν γίνεται έτσι!

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Κύριε Πρόεδρε, ολοκληρώνω. Δεν θα φάω πολύ από τον πολύτιμο χρόνο μας.

Δεσμεύεται για την προστασία της πρώτης κατοικίας για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα για να μην αρπάζουν από τους πολίτες τα σπίτια τα funds και οι τράπεζες στους οποίους ο κ. Μητσοτάκης προσέφερε απλόχερα ασυλία. Δεσμεύεται για μόνιμο ολιστικό πλαίσιο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους, έλεγχο της δραστηριότητάς του Airbnb, τιμητική αύξηση μισθών.

Προϋπόθεση -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, και ειλικρινά ευχαριστώ για την ανοχή-, για την υλοποίηση αυτών των κοινωνικών μέτρων είναι η άμεση πολιτική αλλαγή. Άμεση πολιτική αλλαγή με μία προοδευτική κυβέρνηση που θα ασκήσει φιλολαϊκή και έντιμη πολιτική. Προϋπόθεση είναι να αποτελεί παρελθόν η καταστροφική Κυβέρνηση Μητσοτάκη, μια Κυβέρνηση η οποία δεν έχει υπερασπιστεί σε καμία περίπτωση τα αιτήματα και τις ανάγκες όχι μόνο των νέων, αλλά το σύνολο του ελληνικού λαού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ. Με συγχωρείτε, όμως, δείτε την ώρα. Πήγατε εννιάμισι λεπτά, ούτε καν αυτό που είχαμε τηρήσει. Εσείς θα είστε εδώ μέχρι τη 1.00' να συμπαρασταθείτε στους συναδέλφους σας;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Ναι, όπως και χθες και προχθές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Δεν το λέω μόνο σε εσάς. Το λέω σε όλους τους συναδέλφους. Καθήστε να συμπαρασταθείτε στους άλλους. Δεν είναι σωστό αυτό. Έχουμε πει να μη βάλουμε κόφτη και δεν είναι σωστό αυτό. Εγώ τουλάχιστον εισηγήθηκα στις συζητήσεις να μην μπει κόφτης. Αλλά δεν είναι σωστό. Δεν είναι δυνατόν να μιλάει κανείς εννιάμισι λεπτά και να συμφωνούμε στα έξι, το πολύ επτά λεπτά.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Δεν συμφωνήσαμε στα έξι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Τότε, γιατί δεν σταματήσατε στα επτά λεπτά;

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Κύριε Πρόεδρε, έχετε δώσει άπλετο χρόνο σε Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους και άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κυρία Γκαρά, ξέρετε ως κοσμητόρας που είστε, έχουμε συνεργαστεί, έχω πολύ καλή εικόνα για εσάς και σας εκτιμώ...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Δεν είναι σωστό αυτό όμως.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Οι Βουλευτές όμως θέλουν να πάρουν τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Αν νομίζετε ότι μπορείτε να παραβιάζεται ο χρόνος, τι να σας πω εγώ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Να τηρείται για όλους ο Κανονισμός, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Δεν αναφέρομαι σε εσάς. Γενικά το λέω. Αλλά εσείς όχι μόνο δεν τον τηρήσατε, αλλά ξεπεράσατε και τον προγραμματισμένο χρόνο.

Τον λόγο έχει ο κ. Μαντάς Περικλής.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΝΤΑΣ: Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι μέχρι σήμερα η χώρα μας δεν διαθέτει μια ολοκληρωμένη και συνεκτική στεγαστική πολιτική. Ουσιαστικά αν εξαρέσει κανείς το επίδομα στέγασης που διατίθεται καθώς και τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας -ένα παρωχημένο και παρηκμασμένο σύστημα δηλαδή, με το οποίο δεν είμαστε σε θέση να απαντήσουμε με σύγχρονο τρόπο στις προσδοκίες και τις ανησυχίες της κοινωνίας όσον αφορά στο ζήτημα της σταθερής οικογενειακής στέγασης-, η χώρα μας δεν διαθέτει μέχρι σήμερα μια οργανωμένη και συστηματική προσέγγιση που να αποτελεί μια εθνική στεγαστική πολιτική.

Είναι γεγονός επίσης ότι τα προηγούμενα χρόνια η χώρα μας κατάφερε να καλύψει μερικώς το πρόβλημα, να το κουκουλώσει σε έναν βαθμό μέσα από την έμμεση στήριξη της ιδιοκατοίκησης. Ωστόσο, σήμερα αυτή η προσέγγιση είναι μάλλον ρηχή και επι-

δερμική. Είναι πολύ δύσκολα εφαρμόσιμη και απέχει σε μεγάλο βαθμό από τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας για μια ολοκληρωμένη πολιτική διαχείρισης του ζητήματος.

Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, το γεγονός ότι πλέον οι Έλληνες πολίτες είναι υποχρεωμένοι να διαθέτουν σημαντικά μεγάλο τμήμα του εισοδήματός τους για την κάλυψη εξόδων στέγασης, πολύ πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, στοιχείο που κάνει επιτακτική και αναγκαία τη θέσπιση ενός σχεδίου για τη στέγη.

Η απάντηση της Κυβέρνησης και σε αυτό το πρόβλημα είναι σαφής, είναι ουσιαστική και είναι και αποτελεσματική, διότι αφορά στο σχεδιασμό και την άμεση εφαρμογή μιας συνεκτικής και καινοτόμας στεγαστικής πολιτικής που η χώρα αυτή τη στιγμή δεν διαθέτει.

Επιπλέον όμως, θέτει τις απαραίτητες βάσεις για ένα νέο σύστημα, ένα νέο πλαίσιο, στο οποίο θα μπορούν να ενταχθούν νέες δράσεις και νέες ενέργειες για τις στεγαστικές ανάγκες του συνόλου της ελληνικής κοινωνίας.

Η προσέγγιση της Κυβέρνησης δεν είναι μια αστήρικτη σειρά από ασύνδετες και διάσπαρτες παρεμβάσεις. Αντίθετα αποτελεί μια εύστοχη και ολοκληρωμένη προσπάθεια, η οποία αγγίζει τους τέσσερις βασικότερους πυλώνες του προβλήματος.

Και ποιοι είναι αυτοί οι πυλώνες; Πρώτον, η εξασφάλιση ποιότητας κατοικίας για τους νέους και τους πιο ευάλωτους, μέσα από το πρόγραμμα «Σπίτι μου». Δεύτερον, η αξιοποίηση ακινήτων του δημόσιου, τα οποία ρημάζουν χωρίς κανένα όφελος, μέσα από το πρόγραμμα «Κοινωνικής Αντιπαροχής». Τρίτον, η αναβάθμιση κατοικιών προς όφελος δικαιούχων του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, μέσα από το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» και τέταρτον, η αναθέρμανση της οικοδομικής δραστηριότητας και η ανακαίνιση των κατοικιών που διατίθενται προς ενοικίαση, μέσα από το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ». Τέσσερις ουσιαστικές παρεμβάσεις, σε τέσσερις καίριους τομείς, με τέσσερα νέα και καινοτόμα προγράμματα και με έναν συνολικό προϋπολογισμό που φτάνει τα 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ και οδηγεί στη μόχλευση ακόμη περισσότερων κεφαλαίων. Διαμορφώνεται έτσι μία ενιαία στεγαστική πολιτική, ένα ενιαίο πλαίσιο δράσεων, το οποίο πρόκειται να δώσει λύσεις σε χιλιάδες συμπολίτες μας που αγωνιούν για τα ζητήματα στέγης.

Και στο επίκεντρο αυτής της πολιτικής βρίσκονται οι νέοι και οι νέες της πατρίδας μας, τα νέα ζευγάρια που δυσκολεύονται να χτίσουν τη δική τους οικογένεια, που βλέπουν σημαντικό μερίδιο από το μηνιαίο εισόδημα να πρέπει να δοθεί ως ενοίκιο, που αντιλαμβάνονται ότι πολύ δύσκολα θα έχουν πρόσβαση στη δική τους κατοικία, στο δικό τους σπιτικό.

Και τι απαντάμε, λοιπόν, σε αυτούς τους νέους; Εμείς τους λέμε «Σας στηρίζουμε και είμαστε στο πλευρό σας», τους λέμε «Λάβετε στεγαστικά δάνεια για να αγοράσετε το δικό σας σπίτι και εμείς θα φροντίσουμε το επιτόκιο να είναι σχεδόν μηδενικό και εκεί που θα πληρώνατε ενοίκιο πολύ υψηλότερο, τώρα θα δίνετε λιγότερα κάθε μήνα και το σπίτι κάποια στιγμή θα γίνει δικό σας». Και σε αυτή την ανάγκη των νέων τι απαντά ο ΣΥΡΙΖΑ; Απαντά «Δεν ψηφίζουμε τον συγκεκριμένο νόμο, διότι θεωρούμε ότι θα οδηγήσουμε τον κόσμο στη μέγγενη των κόκκινων δανείων». Λέτε δηλαδή, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, στους τρίτεκνους, τους πολύτεκνους, τα άτομα με αναπηρία που έχουν τη δυνατότητα να πάρουν δάνειο με μηδενικό επιτόκιο: «Δεν θα σας το επιτρέψουμε, δεν το ψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, γιατί αν το πάρετε αυτό το δάνειο, υπάρχει κίνδυνος κάποια στιγμή να μην μπορείτε να το πληρώσετε και το δάνειο σας να κοκκινίσει». Μιλάτε εσείς για κόκκινα δάνεια και για τραπεζικό σύστημα. Εσείς που επί κυβερνήσεώς σας γιγαντώθηκαν τα κόκκινα δάνεια στη χώρα μας.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: ... (Δεν ακούστηκε)...

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΝΤΑΣ: Ναι, κυρία Φωτίου, ήσασταν εσείς που στέλνατε τα ΜΑΤ να εμποδίσουν τον κ. Λαφαζάνη για την ανακοπή των πλειστηριασμών. Ήσασταν εσείς που μηνύσατε τον πρώην σύντροφό σας και τρέχει ακόμα στα δικαστήρια ο άνθρωπος. Εσείς είστε που δεν του έχετε απαντήσει ακόμα, που σας έχει δημοσίως προκαλέσει να του απαντήσετε για τους πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας που έγιναν επί των ημερών σας. Και ήσασταν εσείς, οι οποίοι το 2018 νομοθετήσατε τους ηλεκτρονι-

κούς πλειστηριασμούς, ακριβώς για να μπορούν να γίνονται απρόσκοπτα και να μην μπορεί να τους εμποδίσει κανένας. Εσείς ήσασταν όλοι αυτοί.

Αυτά, λοιπόν, λέτε και σήμερα.

Εμείς, λοιπόν, συνεχίζουμε και απαντάμε στους νέους ανθρώπους και λέμε ότι με το νέο πρόγραμμα «Κοινωνικής Αντιπαροχής», χρησιμοποιούμε τη δημόσια περιουσία, η οποία παραμένει αναξιοποίητη και ρημάζει και μέσα από μια αγωνιστική διαδικασία παραχωρούμε ακίνητα σε αναδόχους προκειμένου να κατασκευαστούν κατοικίες. Και τί απαντάτε εσείς σε αυτό; Ας δούμε λίγο τη διαφορετική φιλοσοφία. Εμείς λέμε ότι πρέπει να αξιοποιήσουμε τη δημόσια περιουσία, η οποία είναι αναξιοποίητη, προς όφελος των πολιτών και εσείς αντιδράτε και σε αυτό! Πόσο πιο παράλογο πια!

Θα μου πείτε, βέβαια, τι να περιμένει κανείς από ένα κόμμα που όταν κυβέρνησε ήταν το μόνο κόμμα μέσα στα μνημόνια που δέχτηκε αυτό το όχι απλώς παράλογο, το απολύτως αντεθνικό να υποθηκεύσει όλη τη δημόσια περιουσία που του ζητούσε η τρόικα της χώρας, θα συμφωνούσατε σ' αυτό;

Απαντάμε στους νέους με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», ένα πρόγραμμα που επεκτείνει τις μισθώσεις για πάνω από χίλιες ιδιωτικές κατοικίες, δυόμισι χιλιάδες ωφελούμενοι. Και λέτε όχι και σε αυτούς, γιατί, λέει, είστε λίγοι. Είναι αυτό επιχείρημα; Δεν ψηφίζουμε κάτι, επειδή αφορά λίγους; Είναι αυτό επιχείρημα; Και θέλετε να σταθείτε ως Αντιπολίτευση σοβαρή;

Και απαντάμε, επίσης, στους νέους με το πρόγραμμα «Ανακαίνιζω - Ενοικιάζω» για τα σπίτια που είναι κενά, έτσι ώστε αυτά να διατεθούν προς ενοικίαση για τουλάχιστον τρία χρόνια. Και πετυχαίνουμε με αυτόν τον τρόπο και να ανακαινιστούν κατοικίες που μένουν αναξιοποίητες και να στηριχθούν όσοι ψάχνουν για σπίτι και δεν βρίσκουν. Και δεν το ψηφίζετε ούτε αυτό και λέτε ότι δουλεύουμε εμείς για τους κατασκευαστές.

Αλήθεια, εμείς δουλεύουμε για τους κατασκευαστές, εσείς στην κυβέρνηση τι κάνετε; Όσοι κατασκευαστές δεν ήταν φίλοι σας τους κλείσατε τα έργα στο συρτάρι, ακυρώσατε δημοπρατημένα έργα, προκειμένου να τα δώσετε στους δικούς σας κατασκευαστές και καταδικάσατε ολόκληρες περιοχές της χώρας στην παρακμή και στην υπανάπτυξη. Και έρχεστε τώρα εσείς να μας μιλήσετε για εργολάβους και για κατασκευαστές. Καμμία σοβαρότητα...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ!

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΝΤΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

Το σημερινό νομοσχέδιο πέρα από μία σημαντική δομή κυρίως, αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταρρίπτει για άλλη μια φορά το πολιτικό αφήγημα που προσπαθεί ο ΣΥΡΙΖΑ να στήσει τα τελευταία χρόνια και το τελευταίο διάστημα στην πατρίδα μας. Και μόνο γι' αυτόν τον λόγο κανείς και αν παρακολουθήσει τη σημερινή συνεδρίαση θα καταλάβει το πόσο σημαντικές είναι αυτές οι ρυθμίσεις, γιατί πραγματικά αυτές οι ρυθμίσεις εργάζονται ακριβώς πάνω στον πυρήνα του προβλήματος για την στέγη στην κοινωνία μας και γι' αυτόν το λόγον θα το υπερψηφίσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Τον λόγο τώρα έχει η κ. Κεφαλίδου από το Κίνημα Αλλαγής.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, 20 Δεκεμβρίου σήμερα, πέντε μέρες πριν τα Χριστούγεννα, λίγο πριν κλείσει η Βουλή για τις αργίες των εορτών, λίγους μήνες πριν λήξει η παρούσα Κυβέρνηση τη θητεία της, στην αρχή μιας μακράς ή πιο σύντομης προεκλογικής περιόδου, ελεύθεροι ή σχετικά ελεύθεροι μνημονίων και επιτήρησης συζητάμε μέσα σε τρεις μέρες μετά τον προϋπολογισμό του 2023 τρία διαφορετικά νομοσχέδια, σήμερα αυτό που αφορά την κοινωνική κατοικία.

Η νομοθετική πρωτοβουλία δεν ήρθε παραμονές Χριστουγέννων για να συζητήσουμε και να λύσουμε ένα ζήτημα που προ-

έκυψε ξαφνικά και η Κυβέρνηση, ως οφείλει, έσπευσε να αντιμετωπίσει. Το μεγάλο πρόβλημα της στέγασης των νέων ανθρώπων, στην πιο παραγωγική τους ηλικία και της ανάγκης απογαλακτισμού τους από τη γονεϊκή οικογένεια, είναι ζήτημα που το συζητάμε χρόνια, διογκώθηκε στη χώρα μας τη δεκαετία της οικονομικής κρίσης και συνεχίζει ακάθεκτο με την έναρξη της ενεργειακής κρίσης και την εκτίναξη του πληθωρισμού να παίρνει απειλητικές διαστάσεις.

Οι Έλληνες νεαρής ηλικίας ιδιοκατοικούν σε ποσοστό 74%, αλλά εγκαταλείπουν την οικογενειακή εστία στα τριάντα ένα τους χρόνια, έχοντας την πέμπτη χειρότερη επίδοση στην Ευρώπη, όπου ο μέσος όρος στεγαστικής ανεξαρτητοποίησης είναι τα είκοσι έξι χρόνια. Φυσικό επακόλουθο του δυσθεώρητου κόστους στέγασης που στη χώρα μας υπολογίζεται ότι τρώει περίπου το 37% του εισοδήματος των πολιτών, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος, αν και με χαμηλότερα ποσοστά ιδιοκατοίκησης, δεν ξεπερνά το 20%. Την ίδια ώρα υπάρχουν επιτακτικές εβδομήντα χιλιάδες κλειστές κατοικίες εκ των οποίων οι διακοσίες χιλιάδες βρίσκονται στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη και ταυτόχρονα, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται αύξηση στις τιμές των ενοικίων.

Η Κυβέρνηση στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τη μόνη πρόταση που περιλαμβάνει πρόγραμμα στεγαστικής πολιτικής, προτείνει την ανακαίνιση εκατό διαμερισμάτων σε όλη την Ελλάδα για διακοσίου πενήντα δικαιούχους συνολικού κόστους 1,3 εκατομμυρίων ευρώ και αυτό όταν σύμφωνα με τη EUROSTAT για το 2019 το 62,1% των ενοικιαστών στη χώρα δαπάνησε πάνω από το 50% του εισοδήματός του για κόστος στέγασης.

Μόλις τον Απρίλη του 2022, μετά την ολοκληρωμένη πρόταση που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ για τη στεγαστική πολιτική της χώρας, ψηφίζονται μόλις δύο διατάξεις που αφορούν το θέμα στο ν. 4921/2022. Εκεί εξαντλήθηκε το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για ένα θέμα που μαστιάζει τους νέους συμπολίτες μας, καθυστερεί και σαμποτάρει την ανεξαρτητοποίησή τους και άρα την προσωπική, επαγγελματική και οικογενειακή τους εξέλιξη και προοπτική, ένα θέμα που συνδέεται νομίζω άρρηκτα και με το δημογραφικό.

Είναι τυχαίο που το 48% των ενοικιαστών δυσκολεύονται ή ακόμη και αδυνατούν να πληρώσουν το ενοίκιο τους; Τι νομίζετε ότι θα κάνουν αυτοί οι άνθρωποι; Αφού το παλέψουν όσο γίνεται, θα τα μαζέψουν και θα επιστρέψουν στην πατρική οικογένεια για να ζήσουν με τους γονείς. Αυτή είναι η εικόνα της πραγματικότητας. Αυτά είναι τα αποτελέσματα των ανεμικών μέτρων, ημίμετρων ουσιαστικά στήριξης νοικοκυριών όταν έρχονται κατόπι εορτής, γιατί είναι ανίκανα να αντιμετωπίσουν τη λαίλαπα των αυξήσεων. Αυτά είναι τα αποτελέσματα της εκτίναξης των αξιών σε ακίνητα που, δυστυχώς, εσείς βαφτίζεται ανάπτυξη. Αυτά που κλονίζουν ενοικιαστές, αφαιρώντας σημαντικά ποσοστά από τα πενιχρά τους εισοδήματα. Αυτά είναι τα αποτελέσματα μιας πολιτικής που άφησε ανεξέλεγκτη και αυτορρυθμιζόμενη την τουριστικοποίηση των αστικών κέντρων με τη ραγδαία ανάπτυξη της βραχυχρόνιας μίσθωσης που οδήγησε σε απλησίαστα ενοίκια και εξαφάνισε διαθέσιμες κατοικίες για αστικές μισθώσεις.

Παρ' όλα αυτά, ούτε σήμερα, σε αυτό το νομοσχέδιο που συζητάμε για την κοινωνική κατοικία υπάρχει έστω ένα δείγμα ρύθμισης αυτής της ανεξέλεγκτης κατάστασης. Σε αυτή την πραγματικότητα η Κυβέρνηση με τσαλακωμένη εικόνα από τα θεσμικά της αποπήματα, θολή τη λάμψη του αφηγήματος επιτυχίας και θορυβημένη από τις συνέπειες των επιλογών της, τρέχει και βιάζεται να αποκαταστήσει όπως-όπως το χαμένο κύρος της απαντώντας με αυτό το νομοσχέδιο στο πρόβλημα της στεγαστικής πολιτικής του κράτους για νέους και για ευάλωτες ομάδες.

Λέτε: Είναι μόνο η επανεκκίνηση. Έτσι είναι όμως; Ο αρμόδιος Υπουργός διατείνεται πως ναι, λέει ότι είναι ένα πολυεπίπεδο πρόγραμμα στεγαστικό που αφορά περισσότερους από εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχους και επικεντρώνεται στους νέους, προσφέροντας τη δυνατότητα να αποκτήσουν πρόσβαση σε προσήκη και ποιοτική στέγη. Πίσω, όμως, από το αστραφερό περιτύλιγμα της κυβερνητικής επιτυχίας, τα πράγματα δεν είναι και τόσο λαμπερά όσο ακούγονται.

Για το πρόγραμμα «Σπίτι μου» διατίθενται από τον προϋπολογισμό της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης 375 εκατομμύρια ευρώ, ενώ οι δικαιούχοι δεν μπορούν να ξεπεράσουν τους τρεις με τέσσερις χιλιάδες. Για το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Ενοικιάζω» διατίθενται από τον κρατικό προϋπολογισμό 50 εκατομμύρια ευρώ και υπολογίζεται να ενταχθούν το πολύ επτά με οκτώ χιλιάδες ιδιοκτήτες κατοικιών. Για το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» διατίθενται 23 εκατομμύρια ευρώ, δύο εκατομμύρια για επισκευές φθορών και 21 εκατομμύρια για καταβολή μισθώματος τριών ετών που σύμφωνα με την Κυβέρνηση θα αξιοποιηθούν χίλια ακίνητα και θα στεγαστούν δύομισι χιλιάδες δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, δηλαδή από τα 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ και τους εκατόν τριάντα επτά ωφελούμενους των μέτρων του νομοσχεδίου, που ισχυρίζεται η Κυβέρνηση, μας λείπουν γύρω στις εκατόν είκοσι τρεις χιλιάδες δικαιούχων.

Τι τους κάνει η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης; Ή τους ξεχνά στη βιασύνη της ή τους τσουβαλιάζει ανέλεγκτα στο πρόγραμμα «Κοινωνικής Αντιπαροχής», ένα πρόγραμμα χωρίς υπολογισμό αριθμού κατοικιών, χωρίς κανένα σαφές χρονοδιάγραμμα, χωρίς προϋποθέσεις, με ένα τεράστιο εύρος του ποσοστού κατοικιών που ο ανάδοχος θα πρέπει να ενοικιάζει με χαμηλό μίσθωμα από 30% έως το διπλάσιο 60% χωρίς να αναφέρεται συγκεκριμένος χρόνος εκμετάλλευσης, αλλά αντίθετα θα αποφασίζεται κατά περίπτωση, καθώς προβλέπεται ότι ο μέγιστος χρόνος εκμετάλλευσης του ακινήτου από τον ανάδοχο θα προσδιορίζεται μετά από μελέτη.

Αυτή, λοιπόν, η μελέτη θα τεκμηριώνει τον χρόνο που απαιτείται για την ανάκτηση των δαπανών κατασκευής και για το εύλογο εργολαβικό κόστος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ξέρετε πολύ καλά ότι, έστω και τώρα, θα μπορούσατε να αξιοποιήσετε, να οικειοποιηθείτε, να δανειστείτε με όποιο τρόπο και αν θέλατε την επεξεργασμένη πρόταση του ΠΑΣΟΚ, που αντιμετωπίζει συνολικά και διεξοδικά το ζήτημα της πρόσβασης σε αξιοπρεπή προσιτή στέγη για νέους και ευάλωτα νοικοκυριά. Μιλάμε για το Ταμείο Ανάκαμψης. Μιλάμε για ένα πρότυπο τύπου πορτογαλικού προγράμματος, με ίδρυση Οργανισμού Στέγασης, με κίνητρα, με πρόγραμμα κατασκευής νέων φοιτητικών εστιών, με διεύρυνση επιδότησης ενοικίου με κοινωνικά κριτήρια, με επαναφορά της έκπτωσης φόρου ενοικίου, με ένα νέο θεσμικό πλαίσιο για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και σαφείς κανόνες, όρια και περιορισμούς στα αστικά κέντρα, αλλά και για τις ευκαιριακές επενδύσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο δύσκολος δρόμος προς τις κάλπες είναι αυτός της διατήρησης της ψυχραιμίας, της συνέχειας και της συνέπειας. Ο συνήθης, ο εύκολος είναι η πεπατημένη της παροχολογίας και των νομοθετικών πρωτοβουλιών της τελευταίας στιγμής. Αν η Κυβέρνηση έστω και τώρα απαλασσόταν από το προεκλογικό «ντελίριου» που ξεκίνησε νωρίς, τότε και το παρόν νομοσχέδιο, έστω και αργά, θα είχε μια άλλη αρχιτεκτονική, διαφορετική κατανομή των διαθέσιμων πόρων, σαφή προσανατολισμό στην αναδιοργάνωση της στεγαστικής πολιτικής της χώρας και πραγματικό ενδιαφέρον προγραμματισμού οικοδόμησης ενός ισχυρού στεγαστικού προγράμματος, κυρίως για τη νέα γενιά συμπολιτών μας, που η έως σήμερα αδιαφορία της πολιτείας τούς στερεί την ευκαιρία να κάνουν όνειρα.

Σας ευχαριστώ. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει η κ. Ασημακοπούλου από την Ελληνική Λύση.

ΣΟΦΙΑ - ΧΑΪΔΩ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς με το παρόν νομοσχέδιο προτείνονται μέτρα που αποτυπώνουν μια προσέγγιση που δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας και στην κα-

τοχώρηση του δικαιώματος στη στέγαση.

Θεσπίζεται προεκλογικά το πρόγραμμα «Σπίτι μου», με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας με συμμετοχή της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης στη χρηματοδότηση των δανείων σε νέα άτομα ή νέα ζευγάρια. Οι βασικότεροι παράγοντες που ασκούν επιρροή στην αγορά κατοικίας είναι κυρίως οι δημοσιο-νομικοί οικονομικοί παράγοντες, αλλά και η αγορά εργασίας.

Η αγορά κατοικίας και η οικονομική δραστηριότητα είναι αλληλένδετες. Το ζήτημα επομένως είναι να δοθούν κίνητρα απα-σολήσης, προκειμένου να μειωθεί η ανεργία και να μπορέσουν έτσι οι νέοι να ανοίξουν τα φτερά τους και να μην αναγκάζονται να μένουν στα πατρικά τους, γιατί απλά δεν τα βγάζουν πέρα αλλιώς. Ταυτόχρονα η λογική του «δανείζομαι» αντί «παράγω» μας οδήγησε και στη δραματική οικονομική κρίση και αυτό είναι κάτι που δεν πρέπει να ξεχνάμε.

Γίνεται λόγος στο νομοσχέδιο για χαμηλότοκα στεγαστικά δά-νεια προς τους δικαιούχους, με σκοπό την απόκτηση πρώτης κα-τοικίας. Κατ' αρχάς η επιλογή των δικαιούχων θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή για να αποφευχθούν στρεβλώσεις και αδι-κίες, όπως για παράδειγμα να κριθούν κατάλληλοι λήψης κατοι-κίων άνθρωποι που είχαν κανονικά εισοδήματα από «μαύρη» εργασία.

Κατά δεύτερον, δεν μας λέτε πόσο θα είναι το τελικό επιτόκιο. Διότι αν ο τελικός σκοπός σας είναι να δημιουργήσετε μελλον-τικά νοικοκυριά που δεν θα μπορούν να ανταποκριθούν στην αποπληρωμή των δανείων, τότε εκ προοιμίου το μέτρο κρίνεται σαφώς αναποτελεσματικό. Τελικά υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας για τους νέους που θα λάβουν χαμηλότοκο δάνειο στο πλαίσιο του προγράμματος και δεν θα μπορούν να αποπληρώσουν τη δόση;

Η οικονομική επισφάλεια των Ελλήνων δεν μπορεί να αμφισβη-τηθεί. Τα ελληνικά νοικοκυριά αντιμετωπίζουν ζήτημα επιβίωσης, λόγω της ακρίβειας. Όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά, ένας πολύ μεγάλος αριθμός νοικοκυριών δύσκολα τα βγάζει πέρα, καθώς το μηνιαίο εισόδημα για περισσότερα από τέσσερα στα δέκα νοικοκυριά δεν επαρκεί για όλο το μήνα, αλλά μόνο για τις δεκαεννέα ημέρες μεσοσταθμικά.

Επίσης, θα καταθέσουμε στα Πρακτικά τα στοιχεία που δημο-σίευσε η EUROSTAT για το ποσοστό του πληθυσμού σε νοικο-κυριά που δαπανούν άνω του 40% του διαθέσιμου εισοδήματος για τη στέγασή τους, δηλαδή ενοίκιο ή δόσεις στεγαστικού δα-νείου συν λογαριασμοί. Τα αποτελέσματα για την Ελλάδα είναι απογοητευτικά. Το σχετικό ποσοστό στη χώρα μας φτάνει το 33,3%, που είναι το υψηλότερο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένω-ση, με μεγάλη διαφορά από τη δεύτερη Βουλγαρία με 14,4% και φυσικά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο 7,8%.

Η μεγάλη επιβάρυνση των Ελλήνων για δαπάνες κατοικίας είναι προορισμένη να αυξηθεί και άλλο, λόγω των πληθωριστικών πιέσεων. Από το 2018 οι τιμές των ακινήτων άρχισαν να αυξάνον-ται. Το 2019 αυξήθηκαν κατά 7,2% σε σύγκριση με το προηγού-μενο έτος, ενώ η αυξητική τάση συνεχίστηκε παρά την πανδημία με 5,6% για το 2020 και 6% για το 2021, σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT.

Με βάση την ίδια πηγή, για το 2020, δηλαδή πριν από την ενερ-γειακή κρίση και την εκτόξευση του κόστους βασικών αγαθών, προκύπτει ότι σχεδόν το 79,2% των ενοικιαστών χρειαζόταν να δαπανήσει πάνω από το 40% του διαθέσιμου εισοδήματος για την αποπληρωμή του ενοικίου, των ΔΕΚΟ και των κοινοχρήστων. Κανονικά δεν θα έπρεπε να ξεπερνάει το ένα τέταρτο ή αλλιώς το 25% έως 30% του εισοδήματος, όπως συμβαίνει στον δυτικό κόσμο. Αν ξεδεύεις το μισό μισθό σου μόνο στο ενοίκιο, θα πρέ-πει να κόψεις από παντού για να ζεις.

Για όλους αυτούς δεν υπάρχει καμμία πρόνοια. Ουσιαστικά οκτώ στους δέκα ενοικιαστές στην Ελλάδα θεωρούνται, με βάση τα σχετικά στοιχεία, ως υπερβολικά επιβαρυνμένοι πολίτες. Η ανάδειξη των μεγάλων αστικών κέντρων σε τουριστικούς προ-ορισμούς επέτεινε το πρόβλημα, αφού προσέλκυσε διενείς επενδυτές στην αγορά κατοικίας και οδήγησε στην εκτίναξη της αγοράς βραχυχρόνιας μίσθωσης σε τουρίστες, μειώνοντας αν-τίστοιχα τον αριθμό διαμερισμάτων που διατίθενται για μακρο-χρόνια ενοίκια στους Έλληνες.

Σήμερα οι περισσότεροι κοιτούν στις ηλεκτρονικές αγγελίες στην κατηγορία της ενοικίασης και όχι εκείνη της αγοράς. Αυτό σημαίνει ότι λιγοστεύουν συνεχώς τα διαθέσιμα προς ενοίκιαση ακίνητα, καθώς η οικοδομική δραστηριότητα είχε καταρρεύσει τα προηγούμενα δέκα και πλέον χρόνια. Η συρρίκνωση της αγο-ραστικής δύναμης διαμορφώνει τη γενιά των ενοικιαστών. Και μεσοβέζικες λύσεις για να μειωθεί η οξύτητα του φαινομένου δεν θα έπρεπε να υπάρχουν.

Αναφορικά με την «Κοινωνική Αντιπαροχή» λέτε ότι «σύμβαση με αντικείμενο τη σύμπραξη φορέων της γενικής κυβέρνησης θα γίνεται με ιδιώτες αναδόχους, όπου ο ανάδοχος θα ανεγείρει με δικές του δαπάνες κτήριο επί αδόμητου ακινήτου του φορέα και το αντάλλαγμα του θα συνίσταται στην εκμετάλλευση για ορι-σμένο χρονικό διάστημα του ακινήτου, με την παράλληλη υπο-χρέωσή του να εκμισθώνει μέρος αυτού σε δικαιούχους έναντι προκαθορισμένου μισθώματος». Ποιο άραγε θα είναι αυτό το προκαθορισμένο μίσθωμα; Άγνωστο.

Το γεγονός επίσης ότι η επιλογή του αναδόχου θα γίνεται μετά από δημόσια πρόσκληση που θα απευθύνει ο φορέας, στον οποίο ανήκει το ακίνητο, αφήνει περιθώρια φωτογραφικών συ-νεργειών. Μάλλον φαίνεται ότι πρόκειται για μία ρύθμιση υπέρ των λίγων και εις βάρος των πολλών Ελλήνων φορολογουμένων. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομι-λίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Όσο για το Πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ», αναρω-τιόμαστε τι θα μπορέσει να προλάβει να ανακαινίσει κάποιος με αυτή την επιδότηση, με τις υπάρχουσες τιμές της αγοράς που έχουν «πίσει ταβάνι».

Κλείνοντας, θέλουμε να τονίσουμε την αναγκαιότητα παροχής ουσιαστικών κινήτρων επιστροφής στους εξακόσιες πενήντα χι-λιάδες νέους μας που άφησαν τη χώρα μας στα χρόνια των μνη-μονίων.

Η Ελλάδα τούς χρειάζεται και εμείς στην Ελληνική Λύση σάς έχουμε προτείνει πολλές φορές μέχρι σήμερα τους τρόπους και τα κίνητρα που μπορούν να δοθούν για την επιστροφή τους. Και θα το πούμε για ακόμη μία φορά: Οι Έλληνες χρειάζονται ουσια-στική στήριξη. Χρειάζεται εξασφάλιση ευκαιριών, παροχή κινή-τρων, αλλά και ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα. Όχι άλλη ισοπέδωση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Σοφία - Χάιδω Ασημακοπού-λου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Δι-εύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευ-χαριστώ, κυρία Ασημακοπούλου.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Κωνσταντίνος Μαραβέγιας από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά θα πάρει τον λόγο ο κ. Ανδρέας Πουλάς από το Κίνημα Αλλαγής και ευθύς αμέσως θα δώσω τον λόγο στην Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Δόμνα Μι-χαηλίδου για να υποστηρίξει την τροπολογία με αριθμό 1529/16-12-2022.

Κύριε Μαραβέγια, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΑΒΕΓΙΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρό-εδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα εν μέσω επάλληλων διεθνών κρίσεων συνεχίζει σταθερά την ανοδική της πορεία. Σύμ-φωνα με τον προϋπολογισμό που μόλις ψηφίσαμε για το 2022 ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στη χώρα μας έφτασε το 5,6%, οδηγώντας σε ένα νέο αναπτυξιακό άλμα για το 2023.

Όλα αυτά, βέβαια, δυστυχώς δεν απασχολούν την αντιπολί-τευση, που ξεχνά διαρκώς να σχολιάσει την αύξηση των παρα-γωγικών επενδύσεων στην πατρίδα μας. Κι όπως έδειξε και η συζήτηση της προηγούμενης εβδομάδας, κόμματα που κυβέρ-νησαν, όπως ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ, δεν έχουν να πουν κάτι για το πώς θα φέρουν περισσότερη ανάπτυξη στην Ελλάδα ούτε για το πώς θα βρουν τα λεφτά για τα επιδόματα που προτείνουν.

Την απάντηση βέβαια γι' αυτό το τελευταίο την ξέρουν, αλλά δεν θέλουν να την πουν στους πολίτες, γιατί είναι νέοι φόροι, η

υπερφορολόγηση δηλαδή των μικρομεσαίων και όσων χτυπήθηκαν από τις πρόσφατες διαδοχικές κρίσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα στείρας επιδοματικής παροχολογίας είναι όλα όσα ακούγονται από την Αντιπολίτευση για την στέγαση των νέων. Η απάντηση κομμάτων, όπως το ΠΑΣΟΚ, στην υπαρκτή έλλειψη διαθέσιμης φοιτητικής κατοικίας είναι υποσχέσεις για πρόσθετη επιδότηση ενοικίου.

Αντίθετα, η Νέα Δημοκρατία δίνει έμφαση στη δημιουργία νέων φοιτητικών κατοικιών στην ελληνική περιφέρεια, χωρίς φυσικά να αποκλείουμε μέτρα εισοδηματικής ενίσχυσης, τα οποία άλλωστε εμείς πήραμε τα τελευταία τριάντα χρόνια σε μια πρωτόγνωρη κλίμακα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της νέας κυβερνητικής πολιτικής αποτελεί η κατασκευή με ΣΔΙΤ φοιτητικών εστιών σε πόλεις όπως η ιδιαίτερη πατρίδα μου, ο Βόλος, όπου αναμένεται η εκκίνηση των έργων το 2023.

Γιατί, όπως όλοι καταλαβαίνουν, η πραγματική επίλυση του προβλήματος της ακριβής στέγασης θα έρθει μόνο μέσα από την αύξηση των διαθέσιμων κατοικιών, δηλαδή με την προσφορά φτηνής ή και δωρεάν στέγης προκειμένου να καλύψει την αντίστοιχη ζήτηση. Από αυτή ακριβώς τη λογική διέπεται και το νομοσχέδιο για τη νέα κοινωνική κατοικία, με μέτρα όπως τη χορήγηση άτοκων ή χαμηλότοκων δανείων ύψους έως 150.000 ευρώ σε νέους ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών για την απόκτηση της πρώτης κατοικίας. Ειδικά για τρίτεκνους και πολύτεκνους το δάνειο θα είναι άτοκο και άτοκο θα γίνεται για όσους κατά τη διάρκεια αποπληρωμής τους κάνουν τρίτο ή και περισσότερα παιδιά. Ο αρχικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 500 εκατομμύρια ευρώ, με πρόβλεψη για διπλασιασμό του σε περίπτωση εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων και κατ' αρχάς αφορά περίπου δέκα χιλιάδες νέους ή νέα ζευγάρια.

Ξεκινάει επίσης μέσα στο 2023 και το πρόγραμμα κοινωνικής αντιπαροχής, όπου φορείς του δημοσίου θα αναθέτουν σε ιδιώτες κατασκευαστές με δικές τους δαπάνες την ανέγερση επί δημοσίων εκτάσεων νέων κατοικιών, τις οποίες θα εκμισθώνουν σε δικαιούχους έναντι προκαθορισμένου μισθώματος. Οι δικαιούχοι του προγράμματος θα επιλέγονται με βάση κοινωνικά κριτήρια, ενώ εκτός από την απλή μίσθωση των νέων σπιτιών με χαμηλό ενοίκιο, προβλέπουμε και το δικαίωμα προαίρεσης για την εξαγορά τους από τους δικαιούχους. Στόχος αυτού του προγράμματος είναι η ανέγερση δυόμισι χιλιάδων κοινωνικών κατοικιών για πέντε χιλιάδες ωφελούμενους νέους έως τριάντα εννέα ετών.

Ένα ακόμα μέτρο άμεσης εφαρμογής αφορά το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», τη μίσθωση δηλαδή από το δημόσιο ιδιωτικών κατοικιών και τη διάθεσή τους σε ευάλωτους νέους και σε νέα ζευγάρια. Αφορά την εκμίσθωση ιδιωτικών κατοικιών για τρία έτη σε άτομα ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Στόχος είναι η αξιοποίηση σε πρώτη φάση τουλάχιστον χιλίων ακινήτων στα οποία θα στεγαστούν δυόμισι χιλιάδες νέοι ωφελούμενοι.

Τέλος, θεσμοθετούμε και το «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΩ», ένα πρόγραμμα με έντονα αναπτυξιακό πρόσημο, το οποίο περιλαμβάνει την ένταξη κενών κατοικιών στην μισθωτική αγορά με την επιδότηση των ιδιοκτητών για την αναβάθμισή τους. Πρόκειται για κλειστά ακίνητα, ως επί το πλείστον, σε αστικές περιοχές που δεν θα έχουν δηλωθεί ως πρώτες ή μισθωμένες κατοικίες, δηλαδή θα αναφέρονται ως κενά στο Ε2 των τριών τελευταίων ετών. Επομένως, μιλάμε για ένα μέτρο που θα ενεργοποιήσει ένα σημαντικό μέρος του σημερινού ανενεργού κτιριακού αποθέματος, επιδοτώντας δαπάνες επισκευής και ανακαίνισης ιδιωτικών κατοικιών προκειμένου αυτές να εκμισθώνονται για τουλάχιστον τρία χρόνια.

Επομένως, αυτό το νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιχειρεί να δώσει απαντήσεις στον πυρήνα του στεγαστικού προβλήματος που είναι η περιορισμένη προσφορά φτηνής κατοικίας ιδιαίτερα για τους νέους ανθρώπους. Γιατί εργαλείο της Κυβέρνησης δεν είναι τόσο η επιδοματική πολιτική όσο η άμεση παροχή ποιοτικής και προστιτής στέγης σε χιλιάδες πολίτες που σήμερα αντιμετωπίζουν όλες αυτές τις δυσκολίες. Πρόκειται, λοιπόν, για μέτρα που θα ωφελήσουν όχι μόνο τους δικαιούχους οι οποίοι θα αποκτήσουν στέγη, αλλά και το δημόσιο και τους επαγγελματίες της οικοδομής, τους ιδιοκτήτες των ακινήτων και την

οικονομία γενικότερα.

Το σημαντικότερο, όμως, στοιχείο του προγράμματος της νέας κοινωνικής κατοικίας είναι ότι θα ενταχθούν τόσο άνεργοι όσο και ζευγάρια που δεν έχουν ακόμα παιδιά. Πρόκειται, δηλαδή, όχι μόνο για ένα μέσο στεγαστικής συνδρομής, αλλά κυρίως δημογραφικής πολιτικής, που μπορεί να αποτελέσει ένα ουσιαστικό κίνητρο για τη δημιουργία οικογένειας. Το καινοτόμο αυτό στεγαστικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας το οποίο είναι προσωπική δέσμευση του Πρωθυπουργού επιτρέπει την απόδοση στο 100% της κυριότητας νεόδμητων σπιτιών σε χιλιάδες νέους ιδιοκτήτες που αλλιώς δεν θα είχαν τη δυνατότητα να αποκτήσουν σε εύλογο χρόνο δικιά τους κατοικία.

Σε αυτή την πολύ μεγάλη προσπάθεια η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη αξιοποιεί μακριά από ιδεοληψίες κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο, αναξιοποίητους πόρους του πρώην ΟΕΚ που προσεγγίζουν τα 2 δισεκατομμύρια ευρώ, το Ταμείο Ανάπτυξης, ΣΔΙΤ, αλλά και κίνητρα σε ιδιώτες για την ανακαίνιση κλειστών κατοικιών με στόχο την κάλυψη της έντονης ζήτησης πρώτης κατοικίας, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με ελάχιστα λόγια για το άρθρο 30 και την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης των αγροτών μέχρι την 31-12-2016. Είναι σημαντικό τόσο για την πρόσθετη όσο και για την κύρια ασφάλιση του πρώην ΟΓΑ στον οποίο οι αγρότες είχαν ρυθμίσει τις ασφαλιστικές τους εισφορές ως 31-12-2017. Θα θεωρείται πλέον ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης και αυτός. Το δίκαιο αυτό μέτρο θα επιτρέψει την κανονική συνταξιοδότηση πολλών απόμαχων της εργασίας που στο κάτω κάτω της γραφής προστάθηκαν να ενταχθούν στον ΕΦΚΑ ρυθμίζοντας έγκαιρα τις οφειλές τους.

Εξίσου θετική είναι και η τροπολογία για την αναστολή αύξησης επιτοκίων εκπρόθεσμης καταβολής ρυθμισμένων οφειλών στον ΕΦΚΑ. Είναι μια διάταξη που ακολουθεί μια παρόμοια ρύθμιση για τα επιτόκια των χρεών προς το δημόσιο, η οποία είχε έγκαιρα προταθεί και από την ΑΑΔΕ.

Τέλος, κύρια Υπουργέ, οφείλω να υπογραμμίσω τη σημασία της ρύθμισης που φέρνετε για την εξυγίανση προνοιακών φορέων σε σχέση με χρέη τους προς τον ΕΦΚΑ. Είναι θετικό το γεγονός ότι οι δόσεις της ρύθμισης δεν επιβαρύνονται με τόκους, προσαυξήσεις ή πρόστιμα. Δεν είμαι, όμως, τόσο βέβαιος ότι αυτό θα αποτελέσει επαρκές κίνητρο για την ένταξη ιδρυμάτων με πολύ σοβαρά οικονομικά προβλήματα στη ρύθμιση όπως το Ορφανοτροφείο του Βόλου.

Ευελπιστώ ότι σύντομα θα μπορέσουμε να ξαναδούμε το μέτρο αυτό μόλις πάρετε από τον ΕΦΚΑ τα πρώτα στοιχεία για τη συμμετοχή των προνοιακών ιδρυμάτων σε τέτοια σχέδια εξυγίανσης, οπότε και ελπίζω να έχουμε την ευκαιρία να το ξανασυζητήσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκρατούμενα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαρόλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Μαραβέγια.

Τον λόγο έχει ο κ. Πουλάς από το Κίνημα Αλλαγής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι διάχυτη αίσθηση στην κοινωνία ότι η Κυβέρνησή σας απέτυχε να διαχειριστεί τα μεγάλα κρίσιμα και διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα. Δεν έλυσε προβλήματα, δεν διευκόλυνε την καθημερινότητα των πολιτών και δεν ελάφρυνε τον οικογενειακό προϋπολογισμό της μικρομεσαίας ελληνικής οικογένειας. Στην πλειοψηφία τους οι νομοθετικές σας πρωτοβουλίες αποδείχθηκαν είτε αποσπασματικές και πρόχειρες φούσκες επικοινωνιακού χαρακτήρα είτε δώρο για τους λίγους και ημετέρους.

Με τον ίδιο προσχηματικό, πρόχειρο και αποσπασματικό τρόπο εμφανίζεστε σήμερα να επανεκκινείτε δήθεν την εθνική στεγαστική πολιτική, επιχειρώντας ένα προεκλογικό εμπόριο ελπίδας που όμως σχεδιάστηκε χωρίς διαβούλευση και εντελώς βιαστικά.

Πράγματι το υψηλό κόστος της στέγασης έχει τόσο οικονομική όσο και κοινωνική διάσταση, καθώς συνδέεται με τη δομή της ελληνικής οικογένειας και την υπογεννητικότητα που είναι ο υπ' αριθμόν ένας εθνικός κίνδυνος. Οι χαμηλοί μισθοί, η στοχοποί-

ηση των νοικοκυριών, η ανεργία που μαστίζει τη νεολαία σε συνδυασμό με το περιορισμένο στεγαστικό απόθεμα, την ανεξέλεγκτη λειτουργία των βραχυχρόνιων μισθώσεων και την αναθέρμανση της αγοράς των ακινήτων έχουν καταστήσει τη χώρα μας πρωταθλήτρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση με το 62,1% των ενοικιαστών να δαπανούν πάνω από το 50% του εισοδήματός τους για δαπάνες στέγασης, το 48% των ενοικιαστών να δυσκολεύονται να πληρώσουν το νοίκι τους και με το μεγαλύτερο ποσοστό των νέων ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα τεσσάρων ετών να μένουν ακόμα με τους γονείς τους. Το κόστος για τη στέγαση έχει γίνει ακριβότερο κατά 32,5% μόλις μέσα σε έναν χρόνο. Η αύξηση στις τιμές ενοικίασης φοιτητικών κατοικιών φτάνουν μέχρι και το 22%, ενώ το διαθέσιμο απόθεμα φοιτητικών κατοικιών μειώθηκε σημαντικά κατά 25% σε σχέση με πέρσι, ιδιαίτερα σε δημοφιλείς τουριστικά πόλεις.

Μπροστά λοιπόν σε αυτή την επείγουσα κατάσταση η Κυβέρνηση ενεργοποιεί τρία προγράμματα: Το «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», το «ΚΑΛΥΨΗ», το «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΟΣ» για την υλοποίηση των οποίων υποσχεται 1,8 δισεκατομμύριο για περισσότερους από εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες δικαιούχους.

Δυστυχώς όμως οι αριθμοί δεν βγαίνουν για την Κυβέρνηση. Οι ελπίδες που πουλάει είναι ανεδαφικές, διότι ούτε τα λεφτά υπάρχουν, ούτε οι δικαιούχοι καθώς και τα κριτήρια-κόφτες που τίθενται περιορίζουν δραματικά τον αριθμό τους. Το μόνο σύγγραφο από άποψη χρηματοδότησης είναι τα 375 εκατομμύρια του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, νυν ΔΥΠΑ, με τα οποία θα χρηματοδοτηθεί το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» με δικαιούχους περί τις τέσσερις χιλιάδες άτομα, τα 50 εκατομμύρια του κρατικού προϋπολογισμού που θα χρηματοδοτήσουν το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΟΣ» και με μάλιστα οκτώ χιλιάδες δικαιούχους και τα 23 εκατομμύρια του προγράμματος «ΚΑΛΥΨΗ» με δυόμισι χιλιάδες ωφελούμενους τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Το πόσο στο πόδι είναι η νομοθέτηση σας και κατά πόσο εκτός προγραμματισμού ήταν η εκπόνηση Εθνικής Στεγαστικής Πολιτικής αναδεικνύεται και από το γεγονός ότι ούτε στο Ταμείο Ανάκαμψης υπήρξε πρόβλεψη για τη χρηματοδότησή της, την ίδια ώρα που η Πορτογαλία προϋπολόγισε 2,7 δισεκατομμύρια για την κατασκευή είκοσι έξι χιλιάδων κοινωνικών κατοικιών, η Ισπανία 1 δισεκατομμύριο για την κατασκευή είκοσι χιλιάδων κοινωνικών κατοικιών και η Ιταλία για δέκα χιλιάδες κατοικίες.

Στον πυρήνα της η στεγαστική σας πολιτική απεικονίζει την πολιτική σας φιλοσοφία. Αντί ενός ισχυρού δημόσιου φορέα που μπορεί να εκπνεεί και να παρακολουθεί την υλοποίηση της Εθνικής Στεγαστικής Πολιτικής όπως έκανε εδώ και εβδομήντα χρόνια ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας, η Κυβέρνηση πριμοδοτεί και πάλι τον ιδιωτικό τομέα και κλείνει το μάτι στους εργολάβους και στις κατασκευαστικές εταιρίες. Παράλληλα δημιουργεί μια νέα πελατεία για τις τράπεζες, τους νέους από είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα στους οποίους θα χορηγηθούν δάνεια για την αγορά κατοικίας.

Αραγε τι αξιοπιστία μπορεί να έχει μια Κυβέρνηση που κατευθύνει τη νεολαία στη μέγγενη των τραπεζών, την ώρα μάλιστα που έχει καταργήσει και την προστασία της πρώτης κατοικίας; Είναι δυνατόν ακόμα να πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει σοβαρή στεγαστική πολιτική μέσω δανείων και τραπεζών; Μία ολοκληρωμένη και στοχευμένη εθνική στρατηγική θα είχε την τοπική αυτοδιοίκηση σε επιτελικό ρόλο, θα εντόπιζε ακίνητα που ανήκουν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, θα κατέγραφε οργανωμένα τις στεγαστικές ανάγκες και των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων που αντιμετωπίζουν το στεγαστικό πρόβλημα ανά περιφέρεια, θα προχωρούσε σε νομοθετικό έλεγχο της βραχυπρόθεσμης μίσθωσης, θα περιελάμβανε μέτρα που θα μειώσουν άμεσα το κόστος της στέγασης για τη μέση ελληνική οικογένεια.

Επίσης δεν υπάρχει συγκεκριμένη νομοθετική πρόβλεψη για τη χρηματοδότηση της ανέγερσης και κατασκευής κατοικίας ιδίως στην περιφέρεια και επίλυσης των χρόνιων προβλημάτων των οικοδομικών συνεταιρισμών.

Όσον αφορά την αξιοποίηση της δωρεάς της Κυπριακής Δημοκρατίας για το Μάτι πρόκειται και εδώ για εμπαιγμό, καθώς το

ειδικό πολεοδομικό σχέδιο της περιοχής θα αργήσει πάρα πολύ να τελειώσει γιατί εκκρεμούν χίλιες περίπου ενστάσεις και αιτήσεις ακύρωσης στα δικαστήρια.

Κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιο που μας καλείτε να ψηφίσουμε δείχνει τον προεκλογικό σας πυρετό, την αγωνία σας να πλειοδοτήσετε τις συγκεκριμένες και ρεαλιστικές προτάσεις του ΠΑΣΟΚ για μία δυναμική επανεκκίνηση της εθνικής στεγαστικής πολιτικής με κοινωνικό πρόσημο. Οι προτάσεις μας περιλαμβάνουν κατασκευή χιλιάδων κατοικιών με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης στα πρότυπα της Πορτογαλίας και της Ισπανίας που θα διατίθενται με πολύ χαμηλό ενοίκιο στους νέους και στις και στις οικογένειες, φορολογικές ελαφρύνσεις και χρηματοδότηση του κόστους ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης σε ιδιοκτήτες κενών κατοικιών για να τις διαθέσουν για μακροχρόνια ενοικίαση σε προσιτές τιμές, κατασκευή νέων και σύγχρονων φοιτητικών εστιών, επιδότηση ενοικίου με κοινωνικά κριτήρια, πρόσθετο επίδομα σε κάθε φοιτητή που σπουδάζει σε πόλη τουριστικό προορισμό, επαναφορά έκπτωσης φόρου ενοικίου για παιδιά που σπουδάζουν μακριά από το σπίτι τους.

Είναι προφανές ότι η απομάκρυνσή μας από την κοινωνία και η αφ' υψηλού διακυβέρνησή σας και η έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας κατέληξε σε ένα σχέδιο νόμου που εμάς δεν μας πείθει. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ και ειδικά για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Δόμνα Μιχαηλίδου για να υποστηρίξει την υπουργική τροπολογία με αριθμό 1529.

ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με την τροπολογία που καταθέσαμε στη Βουλή ρυθμίζουμε κρίσιμα ζητήματα προκειμένου να επιταχύνουμε την κοινωνική ένταξη των πιο ευάλωτων συμπολιτών μας, παιδιών και ενηλίκων, και να εξασφαλίσουμε την ομαλή λειτουργία των προνοιακών δομών μέσω διοικητικών παρεμβάσεων στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Συγκεκριμένα διασφαλίζουμε ότι η αύξηση των συντάξεων δεν θα έχει επουδενί ως συνέπεια να παύσουν να λαμβάνουν την οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας όσοι είναι ήδη δικαιούχοι. Περαιτέρω ρυθμίζουμε τη λειτουργία των βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης. Με την διάταξή μας ορίζεται ότι οι μονάδες προσχολικής αγωγής της ΔΥΠΑ λειτουργούν υπό το πλαίσιο που ισχύει και για τους υπόλοιπους σταθμούς και αντιστοιχίζονται στις οργανικές μονάδες που προβλέπονται από τον Οργανισμό της ΔΥΠΑ.

Στο ίδιο πλαίσιο το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε πλήρη ταύτιση και εναρμόνιση με τις επιταγές διασφάλισης διαθεσιμότητας υπηρεσιών που στοχεύουν στην εξοικείωση των παιδιών και ιδίως των κοριτσιών με τις θετικές επιστήμες, την ψηφιακή τεχνολογία και την ρομποτική, εισάγει με την τροπολογία αυτή ρύθμιση πιλοτικού προγράμματος με τον τίτλο: «Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών μέσω τεχνολογίας». Με τη ρύθμιση αυτή γεφυρώνουμε το χάσμα δεξιοτήτων μεταξύ των παιδιών και εξασφαλίζουμε την ισότιμη ένταξη των κοριτσιών στην κοινωνική και μεταγενέστερη εργασιακή ζωή σε έναν επαγγελματικό κλάδο, που δυστυχώς δεσπόζει μόνο το αντρικό στοιχείο.

Με αναλογική εφαρμογή ισχυουσών διατάξεων θέτουμε ένα πλαίσιο προστασίας των μελών των προσωρινών διοικήσεων των μονάδων παιδικής προστασίας που έχουν αναλάβει ως έσχατο μέσο να προβούν σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και ενέργειες, προκειμένου να διασφαλίσουν το βέλτιστο συμφέρον των φιλοξενούμενων παιδιών και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους.

Επίσης και κυρίως στο ασφαλιστικό κομμάτι εισηγούμαστε την αναπροσαρμογή συντάξεων χρειάς. Με τον νόμο Κατρούγκαλου είχε παραληφθεί δυστυχώς διάταξη με την οποία να ορίζεται ο τρόπος με τον οποίον θα αυξάνονταν οι συντάξεις. Με τη διάταξη που εισάγεται προβλέπουμε ότι οι συντάξεις χρειάς θα αυξάνονται κατά τον ίδιο τρόπο που αυξάνονται οι λοιπές συντάξεις, δηλαδή με το άθροισμα πληθωρισμού και της αύξησης του

Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος. Θα ήταν αδιανόητο να μείνει αυτό το κενό και να αυξάνονται όλες οι συντάξεις πλην των συντάξεων χηρείας, δηλαδή των πιο ευάλωτων συμπολιτών μας.

Παγώνουμε επίσης τα επιτόκια στις ρυθμίσεις οφειλών προς τον ΕΦΚΑ. Σήμερα προβλέπεται το επιτόκιο το οποίο πληρώνουν όσοι κάνουν ρύθμιση των οφειλών στον ΕΦΚΑ να είναι ένα ποσοστό πάνω από το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο λόγω πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για να αντιμετωπίσει τον πληθωρισμό να αυξάνει τα επιτόκια, δίνει ένα δυσβάσταχτο επιτόκιο στους οφειλέτες του ΕΦΚΑ. Με την ρύθμιση παγώνουμε για ένα χρόνο το επιτόκιο σε αυτό που ίσχυε στις 13 Σεπτεμβρίου 2022.

Στις διατάξεις της τροπολογίας επίσης προβλέπεται ότι θα καταργηθεί η μονάδα υποστήριξης Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας όταν και μόνο όταν η Επιθεώρηση Εργασίας αρχίσει να λειτουργεί εντελώς αυτόνομα ως προς τη διοικητική της υποστήριξη.

Τέλος αντιμετωπίζουμε ζητήματα που σχετίζονται με την εξυγίανση προνοιακών φορέων, εξομοιώνοντας έτσι τις περιπτώσεις ρύθμισης οφειλών μεταξύ ΕΦΚΑ και εφορίας, ώστε να μπορεί και η ρύθμιση για τον ΕΦΚΑ, εάν τηρηθεί πλήρως να οδηγήσει σε πιθανή διαγραφή προσαυξήσεων και προστίμων από προνομιακούς φορείς.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Τόλκας. Και αμέσως μετά η κ. Κατερίνα Νοτοπούλου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΛΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, επιτρέψτε μου να ξεκινήσω την ομιλία μου με δύο παρατηρήσεις που αφορούν την Ημαθία. Η πρώτη έχει να κάνει με τα χθεσινά εγκαίνια του Πρωθυπουργού του Νέου Μουσείου των Αιώνων στη Βέροια, στη Βεργίνα, όπου αποδείχτηκε τελικά, όπως είχαμε προμηνύσει και εδώ, στην ομιλία του προϋπολογισμού, μια κομματική φιάστα, όπου η πλειοψηφία ήταν πολιτικά στελέχη της Νέας Δημοκρατίας και αστυνομικοί, που συνόδευσαν τον Πρωθυπουργό. Δυστυχώς εγκαίνια με την πλάτη στην κοινωνία, εγκαίνια με αποκλεισμούς ανθρώπων, οι οποίοι βοήθησαν πάρα πολύ για την ολοκλήρωση αυτού του μουσείου και όχι με τη σημασία και σπουδαιότητα που έπρεπε να έχουν τα εγκαίνια ενός τέτοιου μεγάλου έργου συνολικά για τη χώρα μας. Ήταν μόνο μια προεκλογική φιάστα.

Η δεύτερη παρατήρηση έχει να κάνει ακριβώς, μιας και δεν βρίσκουμε εύκολα τον κ. Κατζηδόκη, με αυτό το οποίο πολλές φορές του έχουμε ζητήσει και του έχουμε τονίσει και ως Κοινοβουλευτική Ομάδα και αφορά τους ομογενείς της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, που ήρθαν με το πρόγραμμα «ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΑΣ» και εγκαταστάθηκαν στην Ημαθία, αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας.

Ενώ τους είχατε υποσχεθεί προεκλογικά τα πάντα, τελικά επιτρέψατε σήμερα να τους στέλνουν οι τράπεζες εξώδικα και διαταγές πληρωμής για τα σπίτια τους. Οι άνθρωποι αυτοί, ηλικιωμένοι στο μεγάλο τους ποσοστό με σύνταξη 200 ευρώ το μήνα, δεν μπορούν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους, τα οποία τους είχαν δοθεί και με παρέμβαση του δημοσίου. Γι' αυτό πρέπει άμεσα να φτιάξετε ένα ειδικό πρόγραμμα προστασίας της πρώτης κατοικίας και αυτών των ανθρώπων με βάση τις πραγματικές τους δυνατότητες και να μην τους βγάξετε ουσιαστικά από τα σπίτια τους.

Ερχόμενος στο νομοσχέδιο στις 2 Ιουνίου του 2022 είχα καταθέσει ερώτηση για την αστεγία στην Ημαθία, η οποία παρέμεινε αναπάντητη από τον κύριο Υπουργό. Στις 5 Ιουλίου του 2022 ο ΣΥΡΙΖΑ και ο Πρόεδρος του Αλέξης Τσίπρας είχε παρουσιάσει την πρόταση για τη στεγαστική πολιτική που έχουμε καταθέσει για τα μεγάλα προβλήματα που αφορούν τη χώρα. Ερχόμαστε και το συζητάμε σήμερα και εδώ με μεγάλες καθυστερήσεις.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει στεγαστική κρίση που αφήνει πάρα πολλούς συμπολίτες μας με χαμηλό εισόδημα και εργαζόμενους μισθωτούς χωρίς επαρκή πρόσβαση σε μια ασφαλή και οικονομικά προσίτη στέγη. Η υγιονομική και οικονομική επίπτωση του

COVID 19 έχει εντείνει τις συστημικές και διαρθρωτικές ανισότητες που κρύβονται πίσω από τη συνεχιζόμενη στεγαστική κρίση της χώρας. Τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα έχουν γίνει λιγότερο προσίτα στους ενοικιαστές. Μία τάση η οποία έχει επηρεάσει δυσανάλογα τα νοικοκυριά των νέων ανθρώπων και οικογενειών, που έχει προφανή αντίκτυπο στο δημογραφικό μας πρόβλημα. Τα άτομα με χαμηλά εισοδήματα, αλλά και άλλες κοινωνικές ομάδες, όπως οι μονογονεϊκές οικογένειες, όπως τα άτομα με αναπηρίες, οι ηλικιωμένοι αναγκάζονται να ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές με περιορισμένες οικονομικές ευκαιρίες και κοινωνική υποστήριξη κι έτσι ενισχύεται ο φαύλος κύκλος της φτώχειας. Η κατάσταση έχει επιδεινωθεί πλέον σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια και στην ελληνική επαρχία φυσικά, την οποία την έχετε αφήσει στην τύχη της παρατημένης. Στηρίζετε την ολιγαρχία, αποκλείετε την επαρχία. Αυτό θα είναι το σύνθημα που θα σας κυνηγάει στις επόμενες εκλογές.

Με το σημερινό σας νομοσχέδιο κάνετε πολύ λίγα για πολύ λίγους και κυρίως όχι για αυτούς που το έχουν ανάγκη. Παραγνωρίζετε την κοινωνική πραγματικότητα. Οι νέοι δεκαοκτώ έως τριάντα τεσσάρων χρονών διαμένουν με τους γονείς τους στην πλειοψηφία τους και γίνονται σεζονίστας. Ξέρετε τι είναι το σεζονίστας; Μου το είπαν πρόσφατα στην Ημαθία. Είναι όλα αυτά τα παιδιά τα οποία φεύγουν σε κάθε σεζόν από τους τόπους τους και πηγαίνουν να δουλεύουν στα τουριστικά μέρη, για να δουλέψουν ένα τετράμηνο, πεντάμηνο και να γυρίσουν να ζήσουν πίσω στους τόπους τους. Γι' αυτόν τον κόσμο, που μεταναστεύει για έξι μήνες και δεν έχει καμμία σταθερότητα, δεν μπορεί να σχεδιάσει το μέλλον του και δεν δικαιούται και επίδομα ανεργίας, δεν κάνετε τίποτα.

Επίσης, το μισό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού πηγαίνει στα έξοδα στέγης. Απαιτείται οικονομική βοήθεια από γονείς και τρίτους. Τράπεζες, εφορίες, ασφαλιστικά ταμεία στέλνουν εξώδικα και διαταγές πληρωμής. Αυτή είναι η σημερινή κατάσταση.

Η πολιτική σας δεν αποτελεί επανεκκίνηση στεγαστικής πολιτικής. Δεν αντιμετωπίζει τις ελλείψεις της οικιστικής υποδομής. Κατακερματίζετε τις πηγές χρηματοδότησης. Δεν απαντάτε στην ανάγκη δημιουργίας και διατήρησης οικονομικά προσίτων κατοικιών. Παίζετε ακόμα και με τους κανόνες για τη χωροταξία και τη χρήση γης εις βάρος των ανθρώπων που το έχουν ανάγκη και υπέρ των λίγων εργολάβων. Δεν παρεμβαίνετε στις απαιτήσεις τραπεζικού δανεισμού, που παραμένουν εμπόδιο για πολλούς αγοραστές σπιτιού και ειδικά για εκείνους που δεν έχουν οικογενειακή στήριξη και περιουσία, δεν έχουν μεγάλες αποταμιεύσεις ή έχασαν ή χάνουν τη δουλειά τους.

Η πολιτεία οφείλει να βοηθήσει τους ανθρώπους, αλλά και τις κοινότητες που παλεύουν με την ανασφάλεια της στέγας και την παρακμή. Ο στόχος μας πρέπει να είναι η ανακούφιση και η επίτευξη δίκαιων στεγαστικών αποτελεσμάτων για όλους και ιδιαίτερα για τους ενοικιαστές με χαμηλό εισόδημα, καθώς και για άτομα που βρίσκονται στα πρόθυρα της έλλειψης στέγης.

Απαιτούνται πολιτικές λύσεις και παρεμβάσεις συμπληρωματικά με όσα ανέφερε και η εισηγήτρια μας, η Θεανώ Φωτίου, και η Κοινοβουλευτική μας Εκπρόσωπος, παρεμβάσεις για επείγουσα στήριξη για την ενοίκιαση, προγράμματα βοήθειας για δίκαιη στέγαση, προγράμματα στέγης από το δημόσιο και τους φορείς του σε συνεργασία με οργανισμούς και ομάδες αφιερωμένες στην υποστήριξη στον τερματισμό της αστεγίας, εκσυγχρονισμό και διασφάλιση της υποδομής στέγας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα αγωνίζονται εδώ και πολύ καιρό να ανταποκριθούν στο υψηλό ενεργειακό κόστος και πλέον πολλά νοικοκυριά αναγκάζονται να επιλέξουν μεταξύ της πληρωμής για τις βασικές ανάγκες, όπως τα τρόφιμα, τους λογαριασμούς ενέργειας και το ενοίκιο από την άλλη πλευρά.

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, ένα λεπτό ανοχή, γιατί για ένα λεπτό ακόμη ετοίμασα την ομιλία μου.

Απαιτούνται λύσεις για την προστασία των ενοικιαστών που διατρέχουν κίνδυνο έξωσης ειδικά για οικογένειες με παιδιά, προστασία της πρώτης κατοικίας, που την έχετε αφήσει απροστάτευτη. Καλέστε, κυρία Υπουργέ, την τοπική αυτοδιοίκηση και

άλλους φορείς του δημοσίου να συμμετάσχουν σε μία έμπρακτη προσπάθεια για αντιμετώπιση της ανεπαρκούς προσφοράς στέγασης των πολιτών με προσφορά δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταλελειμμένων κτηρίων στην «Ψηφιακή Τράπεζα Γης».

Μίλησα και για στήριξη δίκαιων και μακροπρόθεσμα βιώσιμων κοινοτήτων, που μπορούν να συμβάλλουν στο πρόβλημα. Η οικοδόμηση κοινοτήτων με επίκεντρο τη δικαιοσύνη, που επιτρέπουν σε άτομα και νοικοκυριά να ευδοκούν, όχι απλώς να επιβιώνουν, απαιτεί τολμηρή δράση και συλλογική δέσμευση σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης. Δυστυχώς για όλη την επαρχία ακολουθείτε καταστροφικές πολιτικές αποκλεισμού. Δεν προχωρήσατε καθόλου την κατασκευή συστημάτων αυτοκινητοδρόμων και δικτύων, εμποδίζοντας την ανάπτυξη υγιών κοινοτήτων και την τοπική οικονομική ανάπτυξη. Αυτό έχει να κάνει με τη συνολική πολιτική σας, εγκαταλείψατε την επαρχία. Τέτοιες πολιτικές προκαλούν κύματα εκτοπισμού από την ελληνική περιφέρεια προς τα αστικά κέντρα με τραγικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Σας φωνάζουμε τόσο καιρό, για παράδειγμα στον τόπο μου, στην Ημαθία, ολοκληρώσατε τον κάθετο άξονα, το δρόμο προς την Εγνατία, ολοκληρώσατε, φτιάξατε τον σιδηρόδρομο να ξαναλειτουργήσει. Θα συνδεθούν τρεις πόλεις, η Αλεξάνδρεια, η Βέροια και η Νάουσα χαμηλού εισοδήματος με οικονομικές ευκαιρίες και άλλους πόρους, που είναι απαραίτητοι για την οικοδόμηση υγιών, αποκεντρωμένων κοινοτήτων.

Κύριε Υπουργέ, δεν κάνετε χάρη στους ευάλωτους, στους ανθρώπους που απειλούνται. Γιατί αυτό δείχνετε, κύριε Χατζηδάκη, και μας λέτε κίολας να είμαστε και ευχαριστημένοι. Επενδύστε στο μέλλον της νέας γενιάς, της οικογένειας και της χώρας.

Δεν καλούμε απλά εσάς να πάρετε πίσω ένα ακόμα νομοσχέδιο. Καλούμε τον ελληνικό λαό να αγωνιστεί μαζί μας, για να ανατρέψουμε την Κυβέρνηση που λειτουργεί εις βάρος των συμφερόντων των πολλών και της ελληνικής περιφέρειας.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και για τον χρόνο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Η κ. Αικατερίνη Νοτοπούλου έχει τον λόγο και αμέσως μετά η κ. Αδαμοπούλου.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λίγες ημέρες μετά την ψήφιση ενός προϋπολογισμού, που απέδειξε για άλλη μια φορά την αναληψία της Κυβέρνησης μπροστά στο δράμα που βιώνει η ελληνική κοινωνία, έρχεστε σήμερα με μία πρόταση νόμου να αποδείξετε πως υπάρχει ένα αγεφύρωτο χάσμα ανάμεσα στην πραγματικότητα και την Κυβέρνησή σας.

Κι είναι χάσμα αγεφύρωτο, γιατί όταν η κοινωνία υποφέρει από τις αλλεπάλληλες κρίσεις που εσείς τροφοδοτείτε, λειτουργείτε ως επιταχυντής των επιπτώσεων αυτών των κρίσεων, εσείς μοιράζετε απλά «ασπιρίνες», αν μπορούμε να το πούμε έτσι.

Έρχεστε, λοιπόν, σήμερα με μια νέα κυνική και χυδαία προσπάθεια εξαπάτησης του ελληνικού λαού για ένα πάρα πολύ σοβαρό ζήτημα, για τη στεγαστική κρίση που αντιμετωπίζει. Δεν χρειάζεται να το πούμε εμείς. Τα δεδομένα σας είναι γνωστά, είναι γνωστά σε όλους. Τα εισοδήματα των νοικοκυριών βρίσκονται στη δεύτερη χειρότερη θέση της Ευρώπης και έχουν χάσει πολύ μεγάλο μέρος της αγοραστικής τους δύναμης λόγω του πληθωρισμού και της αισχροκέρδειας Μητσοτάκη. Οι Έλληνες δαπανούν 37% του εισοδήματός τους στη στέγαση, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος δεν ξεπερνά το 20%, ενώ 40% του πληθωρισμού -είναι σοκαριστικοί αυτοί οι αριθμοί, είναι σοκαριστικά αυτά τα νούμερα- αντιμετωπίζουν στεγαστική κρίση. Στην Ευρώπη ο μέσος όρος είναι 9,2%. Αυτός ο υψηλός συντελεστής της στεγαστικής κρίσης αφορά κυρίως τους πιο ευάλωτους, τα χαμηλά, τα μεσαία στρώματα της ελληνικής κοινωνίας.

Και εσείς τι κάνετε; Αναρωτιέμαι. Σας απασχολεί; Μπορείτε να φανταστείτε πώς είναι μία ελληνική οικογένεια να μην μπορεί να πληρώσει το ενοίκιο του σπιτιού, να μην έχει ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι των παιδιών, να είναι αναγκασμένη να ξοδέψει πάνω από το μισό του εισοδήματός της, για να μπορέσει να νοι-

κιάσει ένα σπίτι; Μπορείτε να φανταστείτε ποιες είναι οι υπόλοιπες εξίσου ανελαστικές δαπάνες τις οποίες πρέπει να περικόψει, τη θέρμανση, τα τρόφιμα και μια σειρά από ανάγκες ενός νοικοκυριού; Όλα αυτά τα γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, αλλά επιμένετε από την πρώτη μέρα.

Κατ' αρχάς, με την ψήφιση του πτωχευτικού νόμου εσείς εξωθείτε την περιουσία του ελληνικού λαού στα χέρια των funds και των τραπεζών. Έχουμε μια σειρά από πλειστηριασμούς, χιλιάδες πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας, ακόμη και για χρέη λίγων χιλιάδων ευρώ. Υπάρχει μόνο μια κοινωνική αναληψία η οποία εντείνεται μέρα με τη μέρα.

Εσείς φροντίσατε να καταστήσετε σχεδόν αδύνατο να ρυθμίσουν οι άνθρωποι τα χρέη τους κι αυτό προς όφελος των τραπεζών και των funds. Το σκάνδαλο Πάτση, οι «Πάτσηδες» καλά κρατούν. Αποδεικνύουν πως όλο αυτό ήταν ένα σχέδιο προμελετημένο, ακριβώς γιατί οι «γαλάζιες ακρίδες» έχετε βάλει στο μάτι την περιουσία του ελληνικού λαού.

Τι έρχεστε, λοιπόν, να κάνετε σήμερα; Έχετε δει ότι έχει ξεχειλίσει η οργή και αγανάκτηση του ελληνικού λαού και δικαίως, επειδή εσείς έχετε βουλιάξει τη χώρα σε αλλεπάλληλες κρίσεις. Έρχεστε, λοιπόν, σήμερα να προσπαθήσετε να γαντζωθείτε στην εξουσία μέσα από μια προσπάθεια εμπαιγμού και εξαπάτησης της ελληνικής κοινωνίας. Μετά από το «καλάθι του νοικοκυριού», μετά από το Food Pass και όλες αυτές τις αθλιότητες, τις χυδαιότητες που βγαίνουν από τα κυβερνητικά χείλη εξαπατώντας τον ελληνικό λαό, τι τάξετε; 0,70 λεπτά φιλοδώρημα για αγορά τροφίμων, τη στιγμή που πληθωρισμός έχει εκτινάξει τις τιμές και τη στιγμή που ακόμα και το ψωμί έχει γίνει είδος πολυτελείας για χιλιάδες, εκατομμύρια συμπολίτες μας. Έρχεστε, λοιπόν, να προσβάλετε την αξιοπρέπεια και τη νοημοσύνη του ελληνικού λαού.

Ακριβώς αυτή την φιλοσοφία, ακριβώς αυτή την τακτική έχει και το συγκεκριμένο νομοσχέδιο που καταθέτετε προς ψήφιση: εμπαιγμός, κοροϊδία, προσπάθεια υποτίμησης της αξιοπρέπειας και της νοημοσύνης του ελληνικού λαού. Εξυπηρετείτε πολύ συγκεκριμένα συμφέροντα των λίγων. Παραδίδετε την περιουσία του ελληνικού λαού προς όφελος των συμφερόντων real estate.

Τι κάνετε; Επινοήσατε μια σειρά από προγράμματα. Τους δώσατε και πιασάριους τίτλους. Έρχεστε να παρουσιάσετε αυθαίρετα μία σειρά από αριθμούς και νούμερα, τα οποία θα παραμείνουν εξαιτίας σας όνειρα θερινής νυκτός, κι έρχεστε να μας πείτε ότι κάνετε στεγαστική πολιτική.

Ας δούμε, λοιπόν, τι κάνετε. Το πρόγραμμα που φέρνετε σήμερα είναι αποσπασματικό, δεν λαμβάνει μέτρα αντιμετώπισης της αύξησης των τιμών της αγοράς και της εκμίσθωσης των κατοικιών. Δεν θεσπίζετε μηχανισμούς κοινωνικής αρωγής. Δεν φέρνετε καν μέτρα φορολογικά για τη στήριξη, με στόχο τη βοήθεια των νοικοκυριών σε αυτή τη δαπάνη. Δεν ενθαρρύνετε τη μακράς διάρκειας μίσθωση. Δεν ρυθμίζετε τη βραχυχρόνια μίσθωση.

Να τα πάρουμε κι ένα-ένα; Με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» τάξετε χιλίες κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», αυτό που εσείς σταματήσατε, για δήθεν μίσθωση σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Το σταματήσατε αδικαιολόγητα το πρόγραμμα; Είστε εκτεθειμένοι, διότι έρχεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σας διαψεύδει ότι δεν επιθυμεί να συνεχίσει τη χρηματοδότησή του. Αποδεικνύεται για άλλη μια φορά η αγωγή σας να στοιβάξετε τους πρόσφυγες σε camps και hot spots και όχι να τους εντάξετε στην κοινωνία και σε διαμερίσματα με αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης; Είναι οι εργαζόμενοι στο δρόμο; Είναι. Είναι οι ιδιοκτήτες απλήρωτοι για μήνες; Ποιον κοροϊδεύετε;

Το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» είναι πάλι κατρεφτάκια σε ιθαγενείς. Δήθεν δάνεια σε νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών. Δηλαδή, τους ανθρώπους που θέλουν να δημιουργήσουν, να σπουδάσουν, να δουλέψουν, πιθανόν να κάνουν οικογένεια και είναι αναγκασμένοι να μένουν στα οικογενειακά τους σπίτια και τα παιδικά τους δωμάτια, τους εξαιρείτε. Εξαιρείτε ανέργους και χαμηλόμισθους. Με τα προγράμματα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ», μετά «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΟΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΜΟΣ», με τη χωροταξική ένταξη κοινωνικής κατοικίας ίδιος και χειρότερος εμπαιγμός. Στην εποχή της κλιματικής αλλαγής εσείς προσπαθείτε να εντάξετε χωρίς όρους δόμησης, χωρίς δρόμους, χωρίς υποδομές, χωρίς δίκτυα,

παραδίδετε την περιουσία του ελληνικού λαού σε ιδιωτικά συμφέροντα και ανοίγετε ένα παράθυρο στην εκτός σχεδίου δόμηση. Ακόμη και το «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» έχει εξαιρετικά αναμφίβολα αποτελέσματα, καθώς δεν τίθεται ούτε όριο ενοικίου ούτε υπάρχει υπέρχρηση για μη έξωση.

Το χειρότερο, φτάνετε να επαναφέρετε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ένα αποτυχημένο, αντικοινωνικό, ρατσιστικό μοντέλο απομάκρυνσης των φτωχών από τις πόλεις. Αν πραγματικά θέλατε να κάνετε στεγαστική πολιτική για τους αδύναμους αλλά και για τους νέους ανθρώπους που ξεκινούν τη ζωή τους, θα εξασφαλιζάτε επαρκείς πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η Πορτογαλία είκοσι έξι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες δίνει, προβλέπει 2,7 δισ. για την πολιτική στέγης. Εσείς τι προβλέπετε; Το αστείο ποσό 1,3 εκατομμυρίου. Θα περιορίζατε, θα βάζατε έλεγχο, θα φέρνατε μέτρα ρύθμισης στις βραχυχρόνιες μισθώσεις, που έχει εκτινάξει τις τιμές ακινήτων, έχει αποσύρει ακίνητα από την αγορά μακροχρόνιας μίσθωσης και δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού. Ούτε αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναλυτικά σας το έχουν πει όλοι οι συνάδελφοί μου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και η Θεανώ Φωτίου σας παρουσίασε την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ για τη στεγαστική πολιτική, γιατί για μας είναι προτεραιότητα. Είναι ένα σχέδιο κοστολογημένο, ένα σχέδιο οργανωμένο με βάση τις ανάγκες των πολλών.

Να είστε σίγουροι πως οι ημέρες της Κυβέρνησης τελειώνουν με τη νέα χρονιά. Για εμάς η στεγαστική πολιτική είναι προτεραιότητα. Η νέα χρονιά, λοιπόν, θα φέρει πάρα πολλές ανατροπές στην πολιτική που διαλύει, που εξεθλώνει την ελληνική κοινωνία. Η νέα χρονιά θα φέρει δικαιοσύνη παντού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας ευχαριστώ, κυρία Νοτοπούλου.

Η κ. Αδαμοπούλου έχει τον λόγο κι αμέσως μετά η κ. Ελισσάβετ Σκουφά.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω κι εγώ από το Βήμα της Βουλής να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, τον κ. Αλέξη Τσίπρα, για την τιμή που μου έκανε να ενταχθώ στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Είναι μία συστράτευση, είναι μια συμπίεση, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας για πολιτική αλλαγή, για να φέρουμε την πολιτική αλλαγή, να φέρουμε τη δικαιοσύνη, να αποκαταστήσουμε το κράτος δικαίου, τη δημοκρατία, την κοινωνία, τους θεσμούς οι οποίοι έχουν δεχθεί τα πιο βαριά πλήγματα από τις καθεστωτικές πρακτικές της Κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Πριν υπεισέλθω στα ειδικότερα του νομοσχεδίου, θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά απογοήτευσή μου για την στάση που έδειξε ο Υπουργός Εργασίας κ. Χατζηδάκης, ο οποίος και ως συνάδελφος δικηγόρος αρνήθηκε να συναντηθεί με τους εκπροσώπους της Ολομέλειας Δικηγορικών Συλλόγων, για να διαβουλευτεί μαζί τους για την επικείμενη αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 10%. Αυτό θα γίνει από την αρχή του επόμενου έτους σε μία περίοδο ακραίας συμπίεσης των εισοδημάτων.

Είναι, βέβαια, αυτή η στάση σε επανάληψη της στερεοτυπικής περιφρόνησης που δείχνει γενικότερα η Κυβέρνηση απέναντι στη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, κάτι το οποίο έχει δείξει σχεδόν στη συζήτηση κάθε νομοσχεδίου, όπως έχουν επιβεβαιώσει οι αρμόδιοι φορείς. Έτσι, λοιπόν, και για το παρόν νομοσχέδιο, το οποίο αφορά ένα πολύ κρίσιμο ζήτημα με έντονο κοινωνικό ενδιαφέρον, δηλαδή το στεγαστικό, επισημάνθηκε από τους αρμόδιους φορείς ότι δεν υπήρξε η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή, η οποία ήταν επιβεβλημένη.

Το δικαίωμα στη στέγαση είναι ένα πολύ σοβαρό ζήτημα, με το οποίο έχω ασχοληθεί και προσωπικά επισταμένως με διάφορες ερωτήσεις που έχω καταθέσει προς τον Υπουργό, αλλά έχουν μείνει στο κοινώς λεγόμενο «απλά διαβάστηκε». Έχουν Απλά διαβαστεί. Δεν έχουν απαντηθεί οι περισσότερες από αυτές.

Αυτό αποδεικνύει περίτρανα το δήθεν ενδιαφέρον σας, το υποκριτικό ενδιαφέρον σας, που έρχεστε τώρα όψιμα προεκλογικά και ξαφνικά να μας πείτε ότι θυμηθήκατε τη στέγαση. Το θέμα αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το πρόβλημα της ακρίβειας, με το αυξημένο κόστος της διαβίωσης, με τις ανεξέλεγκτες βραχυχρόνιες μισθώσεις, με τη δυνατότητα απόκτησης και διατήρησης της πρώτης κατοικίας η οποία βλέπουμε ότι ναρκοθετείται από τις συνεχείς διακυμάνσεις και αυξήσεις των επιτοκίων. Είναι συνδεδεμένο με το γενικότερο δημοσιονομικό πρόβλημα.

Ενώ, μάλιστα, πρόκειται για μια συνταγματική πρωτίστως υποχρέωση της πολιτείας η μέριμνα για τη στέγαση, εσείς οι οποίοι έχετε βυθίσει τις Ελληνίδες και τους Έλληνες στην ανέχεια και έχετε καταδικάσει την πατρίδα μας στην ακρίβεια, έρχεστε τώρα να παρουσιαστείτε ως οι σωτήρες της στέγασης.

Περνώντας, λοιπόν, στα ειδικότερα του νομοσχεδίου, για μία ακόμη φορά βλέπουμε ότι έρχεται η Κυβέρνηση να διανείμει σε έναν εξαιρετικά περιορισμένο κύκλο δικαιούχων τον οβολό των φορολογουμένων από το Ταμείο Ανάκαμψης και τις εισφορές των εργαζομένων από τα αποθεματικά του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας. Και όλα αυτά, χωρίς ένα συντονισμένο, ένα σαφώς προσδιορισμένο και διαφανές πλαίσιο δράσης, αλλά μέσω «λέει» Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων οι οποίες θα καθορίσουν τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων και τους όρους εκμετάλλευσης των ακινήτων του δημοσίου. Επικαλούμενοι, δηλαδή, μια δήθεν συνεκτική στεγαστική πολιτική, επιβάλλετε αποσπασματικές ρυθμίσεις και στην ουσία μοιράζετε ψίχουλα, αποκρύπτοντας και συγκαλύπτοντας τον πραγματικό σκοπό σας που είναι η προστασία των τραπεζικών συμφερόντων, η εκμετάλλευση της δημόσιας περιουσίας, η ιδιωτικοποίησή της και η παραχώρησή της στους «γαλάζιους» εργολάβους.

Δεν έχετε λάβει καν υπ' όψιν σας τις διαφορετικές στεγαστικές ανάγκες ανά περιφέρεια. Δεν έχετε φροντίσει καν να ενισχύσετε και να στηρίξετε τα εκατομμύρια των κόκκινων δανειοληπτών έστω σταθεροποιώντας τα επιτόκια. Δεν έχετε φροντίσει να προστατεύσετε την πρώτη κατοικία από τους πλειστηριασμούς. Δεν έχετε συνυπολογίσει την οικονομική και εργασιακή επισφάλεια των νέων. Δεν έχετε προβλέψει κάτι σχετικά με την αξιοποίηση των ανοικοδόμητων ιδιοκτητών ακινήτων τυχόν δικαιούχων.

Απεναντίας, αυτό που κάνετε με τις ρυθμίσεις σας είναι να επιτείνετε ακόμη περισσότερο τον κίνδυνο δημιουργίας νέων οφειλών ηλικίας είκοσι πέντε με τριάντα εννέα ετών. Ταυτόχρονα, υπονομεύετε τον πολεοδομικό και τον χωροταξικό σχεδιασμό με την προσθήκη μιας ψευδεπίγραφης κοινωνικής κατοικίας. Ουσιαστικά, όπως πολύ εύστοχα το είπε και ο κ. Παππάς, είναι μια κρατική αντιπαροχή σε ιδιώτες. Υπάρχει, λοιπόν, προσθήκη της κοινωνικής κατοικίας στις χρήσεις γης και παροχή δυνατότητας σε εκτός σχεδίου αγροτικές εκτάσεις, όταν οι φορείς σας επεσήμαναν ότι χρειάζεται ένας δημόσιος μηχανισμός.

Για μία ακόμη φορά, επίσης, παρουσιάζετε προγράμματα ανακαίνισης ακινήτων με ασύμφορους όρους, ενώ είναι νωπή ακόμη η παταγώδης αποτυχία από το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» και το πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης των ακινήτων μέσω της προώθησης της μετάβασης από το πετρέλαιο στο φυσικό αέριο, ενώ τελικά αποδείχθηκε μια άστοχη και πολυδάπανη επιλογή γιατί βλέπουμε ότι έχει εκτοξευτεί στα ύψη το φυσικό αέριο και οι πολίτες αναγκάζονται να κουκουλώνονται με κουβέρτες για να ζεσταθούν, σαν να είμαστε στην περίοδο της Κατοχής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Το νομοσχέδιό σας, λοιπόν, κάθε άλλο παρά επιλύει το στεγαστικό πρόβλημα. Απεναντίας, σύμφωνα με τις έρευνες της ΕΛΣΤΑΤ, οι νέοι μέχρι τριάντα ενός ετών θα εξακολουθούν να μένουν με τους γονείς τους, ενώ οι Ελληνίδες και οι Έλληνες θα αδυνατούν να καλύψουν τις μηνιαίες δόσεις αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων, όπως επίσης και τις πάγιες καθημερινές ανάγκες τους, ενώ οι μεγαλοϊδιοκτήτες θα θησαυρίζουν από τις ανεξέλεγκτες βραχυχρόνιες μισθώσεις οι οποίες στραγγαλίζουν την οποιαδήποτε διαθεσιμότητα στέγης.

Θα τελειώσω, λοιπόν, την τοποθέτησή μου με τις δύο μεγάλες και επίκαιρες «γαλάζιες» κοροϊδίες. Η πρώτη έχει να κάνει με τις εξαγγελίες για τους πυρόπληκτους στο Μάτι της Αττικής. Έρχε-

στε τώρα τριάντισι χρόνια μετά την ανάληψη της εξουσίας, λίγους μήνες πριν από τις εκλογές για να κερδίσετε «ψηφαλάκια» χωρίς να διαβουλευτείτε μαζί τους, εν κρυπτώ, δολίως και μέσω πάλι βέβαια Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων, να αξιοποιήσετε τα 11 εκατομμύρια ευρώ που δώρισε η Κυπριακή Δημοκρατία. Όχι ότι αυτό είναι κάτι λάθος, αλλά γιατί αφήσατε τον χρόνο αναξιοποίητο και γιατί με δωρεές και όχι με αξιοποίηση και από τον κρατικό προϋπολογισμό; Όλα, λοιπόν, στον βωμό της μικροπολιτικής ανασφάλειάς σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η δεύτερη κοροϊδία σας έχει να κάνει με το Food Pass, το δελτίο, το διαβόητο Food Pass, με το οποίο ευτελιζετε τη χώρα και τους πολίτες τους. Τους θεωρείτε νεόπτωχους, καθώς για τα πάντα θα πρέπει να τους δώσετε επιδόματα όταν προεκλογικά ο Πρωθυπουργός έλεγε ότι πρέπει οι Έλληνες να σταθούν στα πόδια τους. Όμως, δεν κάνατε τίποτα για να εξασφαλίσετε την οικονομική τους επάρκεια μέσω παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας και μέσω παρεμβάσεων εις βάρος της αισχροκέρδειας των αγορών. «Καλάθια του νοικοκυριού», «καλάθια του Άγιου Βασίλη», όλα πυροτεχνήματα στον «γαλάζιο» κάλαθο των αχρήστων. Και τώρα, η απόλυτη ντροπή με τον χλευασμό των 0,72 ευρώ ημερησίως!

Μία Κυβέρνηση, λοιπόν, που παίζει μονίμως ένα επικοινωνιακό θέατρο είναι μία κυβέρνηση που δεν αξίζει στην πατρίδα μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Η κ. Ελισσάβετ Σκούφα έχει τον λόγο.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα της Νέας Δημοκρατίας, συζητούσαμε την προηγούμενη εβδομάδα τον προϋπολογισμό ο οποίος συνεχίζει την φορομνηστική, φοροληστρική επιδρομή ενάντια στο σύνολο της κοινωνικής πλειοψηφίας και παραδίδει τα υπερέσοδα τα φορολογικά του κράτους βορά στην олигархία της ενέργειας.

Σήμερα, το νομοσχέδιο που μας καταθέτετε σαφώς δεν είναι τόσο αντικοινωνικό με την έννοια της ληστρικής επιδρομής ενάντια στο εισόδημα του Έλληνα και της Ελληνίδας πολίτη. Ληστρικές, όμως, είναι οι συνθήκες διαβίωσης του συνόλου της κοινωνικής πλειοψηφίας. Δεν είναι δυνατόν να φέρνεται ένα νομοσχέδιο το οποίο σαν έναν από τους τέσσερις βασικούς πυλώνες για την επίλυση δήθεν του στεγαστικού προβλήματος να έχει τη χορήγηση δανείων με μεγάλο μέρος των δανείων, το 25%, να διακινούνται μέσα από τις τράπεζες, τη στιγμή που επίσημα στατιστικά στοιχεία κάνουν λόγο όχι μόνο για όξυνση των κοινωνικών ανισοτήτων, αλλά και για ραγδαία εξάπλωση της φτώχειας και της φτωχοποίησης ακόμη και σε παιδιά και, φυσικά, σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα.

Δεν είναι δυνατόν να φέρνεται ένα τέτοιο νομοσχέδιο όταν η Ελλάδα κατέχει ακόμη μία αρνητική πρωτιά. Πέρα από την πρωτιά που έχει στην τιμή της βενζίνης, πέρα από την πρωτιά που έχει στην τιμή της ενέργειας, έχουμε πρωτιά όμως ως χώρα και στη στεγαστική κρίση.

Αλήθεια, αυτή είναι η Ελλάδα του κ. Μητσοτάκη ο οποίος κατακεραύνωνε την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ήρθε πολλά υποσχόμενος να ανατάξει την καταναλωτική και αγοραστική δύναμη της ευρείας πλειοψηφίας, να στηρίξει τη μεσαία τάξη, να κάνει τους Έλληνες να παράγουν και να μη ζουν με τα επιδόματα; Αυτή είναι η Ελλάδα, όταν ανερυθρίαστα έρχεται και λέει ότι θα δώσει 600 εκατομμύρια ευρώ φορολογώντας τα 3 δισεκατομμύρια κέρδους των διυλιστηρίων;

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της στεγαστικής κρίσης στην Ελλάδα; Αυτά δεν είναι απλά αριθμοί. Τουλάχιστον στην ελληνική επαρχία και περιφέρεια αφορούν τις ζωές των συμπολιτών μου και των συμπολιτών μας.

Πρώτον, είναι δυνατόν το 45% των νοικοκυριών στη χώρα -τα μισά από τα νοικοκυριά στη χώρα μας- να πληρώνουν τα μισά μηνιαία εισοδήματά τους μόνο σε έξοδα γύρω από το σπίτι;

Τι έχετε κάνει, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, για τον τεράστιο και όχι μόνο κίνδυνο -που βλέπουμε να εξαπλώνεται

να υλοποιείται- του αφελληνισμού, εγώ θα πω και του περάσματος ιδιοκτησίας ακινήτων, τόσο σε επαγγελματική στέγη, αλλά και σε σπίντα; Τι έχετε κάνει γι' αυτό το τεράστιο κοινωνικό πλήγμα των επτακοσίων χιλιάδων κόκκινων δανείων, ύψους 40 δισεκατομμυρίων ευρώ, που βρίσκεται στα χέρια των funds; Τι έχετε κάνει για τις πενήντα χιλιάδες κατοικίες, που είναι ο στόχος, ο φετινός, των τραπεζών και των funds, για να βγουν στους πλειστηριασμούς;

Τι έχετε κάνει, παρά τα πολλά και «παχιά» λόγια σας, για τα δάνεια των κατοικιών των παλιννοστούντων, που οι άνθρωποι δεν έχουνε δουλειές, βιώνουν στον μεγαλύτερο βαθμό την οικονομική κρίση, ενώ τους υποσχόσασταν ότι θα «μπει στη μέση» με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου; Και; Τι έρχονται; Δεν παίρνουν κατασχετήρια και ειδοποιητήρια για κατασχέσεις και πλειστηριασμούς από τα funds, τη στιγμή που οι συγκεκριμένοι συμπολίτες μας, από το σύνολο των Ελλήνων πολιτών, δεν έχουν στον ήλιο μοίρα;

Τι κάνετε, εν πάση περιπτώσει, για τον μέσο Έλληνα και Ελληνίδα πολίτη, που αποφασίζει να στείλει το παιδί του για σπουδές; Έχετε, καθόλου, εικόνα πόσο έχουν αυξηθεί τα φοιτητικά ενοίκια στις φοιτητοπόλεις; Θέλετε να σας αναφέρω συγκεκριμένους αριθμούς για τα φοιτητικά ενοίκια στα Γιάννενα, στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στα νησιά, στην επαρχία; Είχαμε τουλάχιστον 32% αύξηση των ενοικίων μέσα σε έναν χρόνο. Το ίδιο ισχύει για τους δασκάλους μας, για τους καθηγητές της χώρας, για τους γιатρούς της χώρας.

Τι έχετε κάνει, για τη ραγδαία εκτίναξη των τιμών των ενοικίων, η οποία κυρίως οφείλεται -ακόμη μία φορά- στην αυτορρυθμιζόμενη αγορά, με κύριο μοχλό τα Airbnb; Τι κάνετε για όλα αυτά; Μας παραδίδετε όλους στο έλεος της εξώσης από τα σπίτια μας, ακόμη κι αν χρωστάμε 15.000 ευρώ.

Κυρία Υπουργέ, σας παρακαλώ πάρα πολύ, θέλω να φέρετε, μας και βρίσκεστε εδώ, πολύ συγκεκριμένα οικονομικά στοιχεία: Ποια ελληνική οικογένεια έχει να διαθέσει αυτή τη στιγμή 15 έως 50 χιλιάδικα προκαταβολή, για την αγορά σπιτιού στο παιδί της; Ποιος νέος και νέα στη χώρα μας μπορεί να διαθέσει, για τριάντα χρόνια, 400 ευρώ ως 500 ευρώ το μήνα; Αν χάσει δε μία δόση να κινδυνεύει να του πάρουν το σπίτι. Σε ποιους απευθύνεται αυτό το πρόγραμμα των δανείων; Απευθύνεται στην κοινωνία; Απευθύνεται στους νέους, που παίρνουν μισθό 500 ευρώ; Σε ποιους απευθύνεται; Στον νέο που παίρνει 750 ευρώ -τον κατώτατο που θεσπίσατε- και να δίνει 4 έως 5 κατοστάρικα μηνιαίο ενοίκιο στο σπίτι που θα πάρει, αν το πληρώνει τριάντα χρόνια ανελλιπώς; Σε ποιους απευθύνεστε;

Παρακάτω θέλω να αναφερθώ σε ακόμη ένα σημείο. Έρχεται αυτή η περίφημη «κοινωνική αντιπαροχή» και μας είπε ο κύριος Υπουργός το πρωί ότι είναι μια πρακτική που ακολουθείται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Κοιτάξτε να δείτε, τόσο εγώ όσο και εμείς ως Κοινοβουλευτική Ομάδα δεν έχουμε στοιχεία από καμία ευρωπαϊκή χώρα στην οποία να παραδίδεται χωρίς καμία αντιπαροχή για το δημόσιο, συνταγματικά κατοχυρωμένη δημόσια έκταση που ανήκει σε όλο τον λαό -όλοι είμαστε ιδιοκτήτες αυτής της έκτασης-, σε εργολάβους για να φτιάξουν σπίτια και κατοικίες από τις οποίες θα κρατήσουν φυσικά κάποιες για τα έξοδά τους οι άνθρωποι.

Και από την άλλη δεν έχουμε κανένα εχέγγυο για το ύψος των ενοικίων, για τον χρόνο ενηλικίωσης, για το ποιοι θα είναι αυτοί οι δικαιούχοι της συγκεκριμένης στέγης. Είναι απαράδεκτα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Έχετε μπει στα εννιά λεπτά.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ: Τελειώνω.

Κοιτάξτε να δείτε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, επειδή ο χρόνος αλλαγής της Κυβέρνησης και οι μέρες σας -για να το πω λαϊκά- στη διακυβέρνηση, ουσιαστικά τελειώνουν, το πρώτο πράγμα που θα κάνει η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είναι να καταργήσει τον κατάπτυστο πτωχευτικό σας νόμο, να προστατεύσει πραγματικά την κύρια κατοικία των λαϊκών και μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων και φυσικά να φέρει αυτές τις πολυπώθητες εκατοντάδες εικασίες, που εσείς ακολουθώντας το σχέδιο Πισσαρίδη για κατακρεούργηση διακοσίων πενήντα χιλιάδων επι-

χειρήσεων δεν έχετε φέρει μέχρι τώρα.

Οι ώρες της κοινωνικής και πολιτικής αλλαγής πλησιάζουν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Έχω παρακαλέσει κατ' επανάληψη να τηρείτε τον χρόνο, αλλιώς θα πάμε μία με μιάμιση το βράδυ.

Η κ. Ολυμπία Τελιγιωρίδου έχει τον λόγο.

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΩΡΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μέσα στην οικονομική δίνη που βιώνει η ελληνική κοινωνία το 80% του εισοδήματος των πολιτών που παίρνουν κάτω από 800 ευρώ, πηγαίνει στα βασικά τρόφιμα και στο ενοίκιο. Για τα τρόφιμα, μόλις προχθές, ο Πρωθυπουργός ανήγγειλε περιχαρή δελτίο σίτισης που θυμίζει το 1922, δηλαδή το δελτίο σίτισης για τους πρόσφυγες, το δελτίο σίτισης της Κατοχής και το δελτίο σίτισης του 1953.

Πραγματικά απορώ πώς είστε περήφανοι εσείς που προεκλογικά κάποια χρήσιμα επιδόματα τα ονομάζατε «σοβιετικού τύπου» και κατηγορούσατε την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, αντί να χτυπήσετε την αισχροκέρδεια και αντί να προχωρήσετε στην μείωση του ΦΠΑ για να ενισχύσετε πολίτες που με τις πολιτικές σας φτωχοποιήσατε. Πώς είστε περήφανοι από τη μια για το δελτίο σίτισης και από την άλλη για τον παράδεισο που λέτε πως έχει έρθει στην οικονομία; Αυτά τα δύο δεν συμβιβάζονται. Δεν μπορεί και η οικονομία να πάει καλά και οι πολίτες να φτωχοποιούνται. Ο λαός πεινάει και εσείς είστε περήφανοι για την οικονομική και κοινωνική σας πολιτική.

Και αναρωτιέμαι: Την ώρα που η Νέα Δημοκρατία έχει καταργήσει εδώ και χρόνια το δώρο των εορτών σε όλους τους δημοσίου υπαλλήλους, η ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας είναι περήφανη που μόλις την προηγούμενη εβδομάδα έφερε κοινή υπουργική απόφαση για να δώσει δώρο σε δεκαεπτά εργαζόμενους του Υπουργείου Εργασίας από τους τετρακόσιους πενήντα, βάζοντάς τους σε μία ομάδα εργασίας στην οποία θα δουλέψουν -λέει- από τις 14 μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου σε ώρες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών και εκτός υπερωριών και μπορούν να το κάνουν και με τηλεργασία; Είστε περήφανοι στο Υπουργείο, κύριε Χατζηδάκη, γι' αυτό. Θα το καταθέσω και στα Πρακτικά.

Πραγματικά καταφέρνεται πάντα τα δικά σας παιδιά, τους ημετέρους, βρίσκετε τρόπους να τους βοηθήτε και δίνετε για μια μέρα στους δεκαεπτά αυτούς επιλεκτικά υπαλλήλους 800 ευρώ. Αυτή είναι η αδικία και τα δείγματα της άδικης πολιτικής σας.

Την ίδια ώρα το 40% των πολιτών βιώνει μια στεγαστική κρίση, καθώς δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στο ενοίκιο, στις δόσεις του δανείου, στα έξοδα της θέρμανσης, στα έξοδα του ηλεκτρικού ρεύματος. Υπάρχει για τη συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών ένας οικονομικός βραχνάς, μια θηλιά στον λαιμό και τα πράγματα είναι χειρότερα για τους νέους, οι οποίοι βρίσκονται και σε μια ηλικία εργασιακής αβεβαιότητας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι με τις πολιτικές της Νέας Δημοκρατίας το ποσοστό ανεργίας των νέων είναι πολύ πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο 28%. Μελέτες λένε ότι ακόμη και οι νέοι που εργάζονται, στο 60% νιώθουν οικονομική ανασφάλεια. Η ανασφάλεια αυτή αγγίζει το 70% όταν έχουν και κάποιο δάνειο. Αντί, λοιπόν, να προχωρήσετε σε πολιτικές στήριξης απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα, όχι μόνο δεν λύνετε προβλήματα, αλλά πάτε να δημιουργήσετε ακόμη περισσότερα.

Την ίδια ώρα, με τον πτωχευτικό νόμο δεν υπάρχει καμμία προστασία για την πρώτη κατοικία και δυστυχώς για το πολιτικό σύστημα της χώρας, υπάρχουν οι εξωχώριες εταιρείες τύπου Πάτη που αγοράζουν τα κόκκινα δάνεια των πολιτών στο ένα δέκατο πέμπτο της αξίας τους.

Το σημερινό νομοσχέδιο κατ' ευφημισμό φέρει τον τίτλο: «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Αποτελεί μια κοροϊδία για τους νέους. Αφορά μόνο τριάντισι χιλιάδες δάνεια, ενώ το πρόβλημα το αντιμετωπίζουν τριακόσιοι χιλιάδες νέοι, αλλά επιχειρείτε ακόμη και αυτοί να εγκλωβιστούν σε έναν δανεισμό με αβέβαιο μέλλον. Είναι ένα νομοσχέδιο υπέρ των τραπεζών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω σε ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Το ίδιο γίνεται και όσον αφορά το άρθρο 9 με το «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ

- ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ», όπου δημιουργούνται πάρα πολλά προβλήματα, καθώς θα παίρνουν -λέει- οι ιδιοκτήτες το 40% μέχρι του ποσού των 10.000, με μια δέσμευση να νοικιάζουν τρία χρόνια χωρίς κανέναν περιορισμό για το ύψος του ενοικίου ή για υποχρέωση μη έξωσης.

Εκεί βέβαια που δημιουργούνται περισσότερα ερωτηματικά είναι στην κατ' ευφημισμό κοινωνική αντιπαροχή. Ακούμε για έντεκα στρέμματα δημοσίου στην Κηφισιά, για εξήντα στρέμματα δημοσίου στη Λάρισα, όπου ο εργολάβος θα παίρνει τα δημόσια ακίνητα με την υποχρέωση να νοικιάζει ένα ποσοστό από αυτά.

Μας λέτε, κύριε Υπουργέ, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ ανάμεσα στους ανθρώπους και τα χωράφια επιλέγει τα χωράφια. Εσείς, κύριε Υπουργέ, τι επιλέγετε; Τους ανθρώπους; Και με ποια εγγύηση το επιλέγετε αυτό;

Είστε ο Υπουργός που όταν θα ιδιωτικοποιούσατε την «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ», λέγατε ότι με τα χρήματα που θα εξοικονομήσει το ελληνικό κράτος θα χτίσετε τριάντα νοσοκομεία και διακόσια σχολεία. Κάθε μήνα θα χιζάτε και από ένα νοσοκομείο. Ακόμη το περιμένουμε.

Είστε ο Υπουργός που λέγατε, όταν ιδιωτικοποιούσατε τη ΔΕΗ, ότι δεν θα αυξηθούν οι λογαριασμοί ούτε ένα ευρώ και ότι θα έχουμε ένα ευτυχές ενεργειακό μέλλον. Μόνο ο κ. Στάσης με τις 360.000 ευρώ τον χρόνο είχε το μέλλον αυτό. Λυπάμαι, αλλά δεν σας έχουμε καμμία εμπιστοσύνη.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Ολυμπία Τελιγιωρίδου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Σας ευχαριστώ κι εγώ.

Ο κ. Χαράλαμπος Παπαδημητρίου από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο και ακολουθεί ο κ. Αλέξανδρος Μεϊκόπουλος από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε Παπαδημητρίου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αυτό το νομοσχέδιο είναι μια σειρά πρακτικών ρυθμίσεων. Ξέρω ότι ειδικά όταν είναι πρακτικές οι ρυθμίσεις, όταν είναι αυτό που λέμε η κανονική δουλειά που πρέπει να κάνει μια Κυβέρνηση, να βρίσκει λύσεις και να τις προχωρά, να βρίσκει καινούργιες ιδέες ή να παίρνει ορισμένες ιδέες που υπάρχουν και να δει πώς μπορεί να τις εφαρμόσει, να εφαρμοστούν στα κοινωνικά και οικονομικά πράγματα, το σιχαίνετε. Δεν σας αρέσει, ειδικά όταν βλέπετε το κόμμα της από εδώ πλευράς -όπως τα βλέπω εγώ- να κάνει αυτό που λέμε κοινωνική πολιτική. Δεν το αντέχετε. Υπάρχει μια ταχυπαλμία στην παράταξή σας αντιστρόφως ανάλογη της σωπής που επικράτησε κατά την τελική ημέρα της συζήτησης του προϋπολογισμού, όταν ο Πρωθυπουργός είπε κάτι πολύ πρακτικό. Και βεβαίως θα φορολογηθούν τα έκτακτα κέρδη που δημιουργούνται στα διυλιστήρια και βεβαίως θα πάνε σε μια δουλειά που είναι πολύ χρήσιμη. Θα τα πούμε και αύριο, εδώ είμαστε, θα τα ακούσετε.

Ένας απλός υπολογισμός μπορεί να σας δείξει πόσο ωφέλιμο είναι αυτό και πόσο ψεύτικη είναι αυτή η πεποίθηση την οποία έχετε δημιουργήσει στον εαυτό σας ότι η καλύτερη λύση είναι να ρίξουμε τον ΦΠΑ. Απλοί υπολογισμοί. Υπάρχουν και μέσα στην Αίθουσα συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ που μπορούν να κάνουν τους υπολογισμούς πρακτικά και να βγάλουν ένα αποτέλεσμα.

Αυτή η δυσανεξία που έχετε όταν η παράταξη της Νέας Δημοκρατίας ασκεί κοινωνική πολιτική, τελειώνει με τις συντάξεις. Δίνει αυξήσεις στις συντάξεις όπως λέει ο νόμος και όπως πρέπει να γίνει, την ίδια μέρα που πάνω από 1 εκατομμύριο, κύριε Υπουργέ -έτσι δεν είναι;- παίρνουν τα 250 ευρώ. Αυτή η δυσανεξία είναι πολιτική δυσανεξία. Γιατί; Διότι μπορεί να δει ο λαός -και αυτά δεν του ξεφεύγουν ποτέ- τον έναν να λέει λόγια, λόγια, λόγια και τον άλλον να κάνει πράξεις, πράξεις, πράξεις.

Για να μην αγωνιάτε τι θα κάνουν οι Υπουργοί, τι θα κάνει η Κυβέρνηση, αφού ο Μητσοτάκης θέλει να πάει μέχρι το τέλος της θητείας, να ξέρετε ότι η κανονική κυβερνητική δουλειά είναι

αυτή. Δεν χρειάζεται να κάνεις τεράστια πράγματα και με την αλήθεια, τα τεράστια πράγματα έρχονται όταν υπάρχουν τεράστιες δυσκολίες όπως πανδημία. Η κανονική δουλειά στις κανονικές χώρες είναι η κυβέρνηση να κάνει τη δουλειά της και ο κόσμος να κάνει τη δικιά του και να είναι ήσυχος και να νιώθει εμπιστοσύνη.

Είμαστε δύο κόσμοι και αυτό είναι δυστυχώς το μεγάλο πρόβλημα της πλευράς της από εδώ, της κυβερνητικής, ότι δεν τη βοηθάτε καθόλου με κάποια ιδέα.

Είναι δυνατό να λέτε ότι όλες αυτές οι ιδέες δεν έχουν καμία αξία, ότι το κράτος πρέπει να λύσει το θέμα; Το έκαναν πολλά κράτη κάτω από την μπότα της σοβιετικής εξουσίας και απέτυχαν πλήρως. Δεν είναι μόνο η ιστορική εμπειρία. Είναι ότι αν αυτό ήταν λύση, αν πράγματι είχε αποτέλεσμα, θα το έκαναν πολλά άλλα κράτη, αλλά δεν το βρίσκετε πουθενά να μας το φέρετε ως παράδειγμα.

Να δεχτώ ότι όλες οι κυβερνήσεις με τον έναν ή τον άλλον τρόπο καθυστέρησαν πολύ στην αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας. Γιατί πρέπει, όμως, τώρα τουλάχιστον να αρχίσουμε να κάνουμε κάτι πιο ενεργό και πιο αποτελεσματικό; Για έναν παραπάνω λόγο, ότι είναι δεσμευμένη όλη η δημόσια περιουσία. Όλη η κρατική περιουσία είναι δεσμευμένη. Ο μόνος τρόπος για να τη βγάλουμε από τα εκατονταετή, τα ισόβια δεσμά τα οποία δεχτήκατε να υπογράψετε, είναι να τα αξιοποιήσουμε, γιατί αυτή ήταν και η ιδέα των «φίλων», εντός πολλών εισαγωγικών.

Επειδή δεν σας έχουμε εμπιστοσύνη, βρείτε ιδέες να τις βγάλετε από εκεί. Μόνον αυτό. Και εσείς λέτε: «Όχι, το κράτος να δημιουργήσει και άλλα χρέη». Είσατε η παράταξη των χρεών. Μπορούσατε να τα κάνετε.

Ένα άλλο ψέμα που διακινείτε συστηματικά είναι ότι δεν μπορούσατε γιατί είχατε το μνημόνιο, γιατί ήταν τα χρόνια του μνημονίου. Πρώτα από όλα, κανείς δεν σας υποχρέωσε να πάρετε την κυβέρνηση εκείνη τη στιγμή. Εσείς ρίξατε την κυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου. Έχω ξαναπεί σε αυτή την Αίθουσα ότι η βοήθεια ήταν πολύτιμη εκ μέρους ορισμένων ισχυρών παραγόντων, οι οποίοι και πρόσφατα έδωσαν συνέντευξη. Η κ. Άνγκελα Μέρκελ είπε: «Είχα και το ελληνικό πρόβλημα εκείνες τις μέρες».

Πήρατε, λοιπόν, μια δουλειά την οποία δεν ξέρατε να κάνετε, δεν θέλατε να την κάνετε και η μόνη σας λύση ήταν να σας πουν τι πρέπει να κάνετε. Εντάξει, σας το είπαν, το υπογράψατε. Είναι το μόνο μνημόνιο -το έχουμε ξαναπεί- που πήγε από την πρώτη μέρα ως την τελευταία -κανένα άλλο δεν πήρε όλη τη διαδρομή- και το κάνατε με τον πιο υποταγμένο τρόπο.

Σας έλεγαν, όμως, οι άνθρωποι -οι τρώκανοί, που τους βαπτίσατε θεσμούς για να νιώθετε μεγάλοι και τρανοί- «κάντε τα όλα αυτά, αξιοποιήστε την περιουσία, φέρτε ιδιώτες να συνεργαστούν». Δεν το κάνατε, διότι περιμένατε ότι θα έρθει μια μέρα όπου θα βάλετε τον φορολογούμενο να πληρώσει για αυτά τα πολιτικά σας σχέδια. Η μέρα αυτή δεν ήρθε και δεν θα έρθει.

Ακούω συχνά το επιχείρημα -το είπε και η εισηγήτρια σας, η κ. Φωτίου- ότι όλη η δουλειά είναι να βρούμε πελάτες για τράπεζες. Είναι απολύτως σαφές ότι χωρίς την εγγύηση που υπάρχει, η τράπεζα δεν θα έπαιρνε ποτέ έναν τέτοιο πελάτη και μάλιστα έναν νέο άνθρωπο και μάλιστα χωρίς να έχει ήδη μια επενδυμένη εργασιακή ικανότητα. Αν το κάνουν, το κάνουν και θα το κάνουν γιατί τους επιβάλλεται από το σχήμα αυτό και είναι μια ευκαιρία για αυτούς.

Θέλω να σας θυμίσω -και τελειώνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε και ευχαριστώ για την ανοχή σας- ότι το επιχείρημα για τις τράπεζες ο μόνος τρόπος για να το αντιμετωπίσουμε είναι -των ημερών- το γέλιο του Άγιου Βασίλη. Αλλά πρέπει να σκεφτείτε ότι μιλάτε εδώ έξω για τα κόκκινα δάνεια που έχουν αρχίσει και μπαίνουν σε έναν δρόμο και προσπαθείτε να το εμποδίσετε, τη στιγμή που -και σημειώστε το αυτό- έχετε βάλει και έχετε φυλακίσει αυτούς τους ανθρώπους. Είναι εκτός τραπεζών, είναι εκτός δυνατότητας να λειτουργήσουν κανονικά στην οικονομία, διότι δεν μπορούν να πάρουν ενημερότητα και το μόνο που έχουν -ας το πούμε προνόμιο, αλλά τραγικό- είναι ότι αυτοί δεν πληρώνουν για το σπίτι στο οποίο μένουν. Τους έχετε παγιδεύσει. Αυτή είναι η πολιτική σας πλατφόρμα, τους παγιδεύουμε, ερχόμαστε στην εξουσία και μετά παίζουμε με τα κουμπιά της.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Παπαδημητρίου και για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει ο κ. Αλέξανδρος Μαρκόπουλος από τον ΣΥΡΙΖΑ και αμέσως μετά ο κ. Γιώργος Καρασμάνης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΕΪΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επειδή ακριβώς ο συνάδελφος, ο κ. Παπαδημητρίου, μίλησε για πρακτικά μέτρα σε σχέση με τα φλέγοντα ζητήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία, έχετε βαλθεί, κύριε Παπαδημητρίου, όλες τις προηγούμενες ημέρες -αλλά και σήμερα- να μας πείσετε ότι τα διακόσια πενήντα γραμμάρια άρτου ανά άτομο για τους επόμενους έξι μήνες αποτελεί δείγμα κοινωνικής ευαισθησίας αυτής της Κυβέρνησης.

Εγώ, κύριε Παπαδημητρίου, θα συμφωνήσω μαζί σας ότι υπάρχουν συμπολίτες μας σήμερα που έχουν ανάγκη ακόμα κι αυτό το μισό καρβέλι. Αλλά αυτή η πολιτική που εφαρμόζετε, κύριε Παπαδημητρίου, αποτελεί ύβρη απέναντι στην αξιοπρέπεια ενός περήφανου λαού και να ξέρετε αυτή η ύβρις θα τιμωρηθεί, θα το θυμηθεί ο κόσμος στις επόμενες εκλογές που έρχονται.

Στην εκπονή του χρόνου συζητάμε το νομοσχέδιο για τη στεγαστική πολιτική, δηλαδή την απάντηση της Κυβέρνησης στη στεγαστική κρίση που βρίσκεται σε εξέλιξη και αφορά δυστυχώς τη μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία. Έχει ενδιαφέρον να εξετάσουμε το πλαίσιο -το κοινωνικό κυρίως πλαίσιο- μέσα στο οποίο συζητάμε το νομοσχέδιο αυτό σήμερα.

Από τη στεγαστική κρίση, κύριε Χατζηδάκη, δεν επιβαρύνονται μόνο οι άνθρωποι με χαμηλά εισοδήματα και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Φαντάζομαι ότι θα συμφωνήσετε. Επιβαρύνονται τα ευρύτερα μεσαία στρώματα, επιβαρύνονται οι νέοι εργαζόμενοι που θέλουν να φύγουν από το πατρικό σπίτι και να αυτονομηθούν, τα νέα ζευγάρια, οι φοιτητές, οι δημόσιοι υπάλληλοι που καλούνται να υπηρετήσουν σε περιοχές που είναι τουριστικοί προορισμοί. Δύσκολη, λοιπόν, η υπόθεση της ανεύρεσης στέγης, αλλά και η κάλυψη των εξόδων της.

Η εκτόξευση των τιμών στην ενέργεια και οι ιλιγγιώδεις αυξήσεις στις τιμές των ενοικίων απορροφούν το μισό εισόδημα για περισσότερο από το 45% των νοικοκυριών. Πιεσμένα είναι και τα νοικοκυριά που έχουν ιδιόκτητη κατοικία με οικονομικές υποχρεώσεις, δηλαδή δάνειο και το ποσό της δόσης υπερβαίνει πολλές φορές το μέσο ενοίκιο.

Ξέρουμε, όμως, πάρα πολύ καλά ότι η ιδιοκατοίκηση στην Ελλάδα υπήρξε μαζί με την οικογενειακή αλληλεγγύη καθοριστικός παράγοντας κοινωνικής συνοχής. Έτσι άντεξε η κοινωνία σε πολύ δύσκολες περιόδους. Πώς, λοιπόν, στη χώρα με την ισχυρή κουλτούρα ιδιοκατοίκησης η συζήτηση μετατοπίστηκε από την κατοικία ως θεμελιώδες δικαίωμα στο real estate;

Το οξύ στεγαστικό πρόβλημα είναι εν πολλοίς αποτέλεσμα το πώς διαμορφώθηκε η αγορά ακινήτων από τους μηχανισμούς και τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς. Άλλος ένας μύθος αυτές τις μέρες που συζητάμε κατέρρευσε. Άλλος ένας μύθος περί αυτορρυθμισμού της αγοράς συντρίβεται στις πλάτες μιας ολόκληρης κοινωνίας, συνεπικουρούμενος από την απουσία κρατικής παρέμβασης για τη διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης στην αξιοπρεπή στέγαση.

Οι βραχυχρόνιες μισθώσεις μέσω Airbnb εξαπλώνονται ανεξέλεγκτα, χωρίς κανόνες, χωρίς όρια, χωρίς περιορισμούς, εκτινάζοντας κατά 32% τα ενοίκια μέσα σε έναν χρόνο και μειώνοντας το απόθεμα κατοικιών για μακροχρόνια μίσθωση, το πρόγραμμα της «GOLDEN VISA» χωρίς δικλίδες ότι τα κινητά θα παραμείνουν στην αγορά της μακροχρόνιας μίσθωσης, το 2020 χορηγήθηκαν οκτώμισι χιλιάδες περίπου άδειες παραμονής σε αγοραστές επενδυτές ακινήτων, τα ακίνητα αυτά στην πλειοψηφία τους σε μεγάλα αστικά κέντρα τροφοδοτούν κατά κανόνα το Airbnb.

Με αυτά, λοιπόν, τα δεδομένα που περιέγραψα και παρέθεσα, έρχομαι στο μεγάλο αγκάθι, τον πτωχευτικό νόμο της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Με επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια και πλειστηριασμούς χωρίς καμμία προστασία της πρώτης

κατοικίας, ο πτωχευτικός νόμος Μητσοτάκη έχει ήδη προετοιμάσει την τέλεια καταγίδα υπέρ τραπεζών, funds και μεγάλων κεφαλαίων. Είναι, λοιπόν, ιδεολογικό χαρακτηριστικό αυτής της Κυβέρνησης ότι η κατοικία δεν νοείται ως κοινωνικό αγαθό, παρά μόνο ως αγαθό με επενδυτικό χαρακτήρα.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, φέρνει ένα νομοσχέδιο στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης της στεγαστικής κρίσης, χωρίς να αγχίζει καν τις ρίζες, τις αιτίες που δημιουργούν αυτή την κρίση. Τρίμισι χρόνια στη διακυβέρνηση παρακολουθεί το αόρατο χέρι της αγοράς να πυροδοτεί αλυσιδωτές κρίσεις τη μία μετά την άλλη, αλλά λίγο πριν τις εκλογές -τι ειρωνεύα- αποφασίζει να λάβει μέτρα για τη στεγαστική επισφάλεια, κάνοντας, ως συνήθως, το ελάχιστο δυνατό. Ενδεικτικό είναι και το γεγονός ότι στη διαβούλευση από όλους τους φορείς που καλέστηκαν, το νομοσχέδιο βρήκε ευήκοα ώτα μόνο από την Ένωση Τραπεζών και τον διορισμένο από την Κυβέρνηση διοικητή.

Το πρόγραμμα, λοιπόν, δημιουργεί προσδοκίες σε νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών ότι με χαμηλότοκα δάνεια θα αποκτήσουν επιτέλους το πολυπόθητο κεραμίδι πάνω από το κεφάλι τους. Στην πραγματικότητα, όμως, αφορά μόνο δικαιούχους που θα έχουν μόνιμη, σταθερή και καλά αμειβόμενη εργασία, θα πληρώνουν για τριάντα χρόνια μία δόση της τάξεως των 400 έως 500 ευρώ και θα έχουν να δώσουν μια προκαταβολή 15.000 έως 50.000 ευρώ. Καλά, κύριε Υπουργέ, δεν γνωρίζετε τι γίνεται έξω; Και εντάξει, ο κ. Χατζηδόκης -εγώ το καταλαβαίνω- δεν έχει σαφή εικόνα τού τι συμβαίνει στην αγορά εργασίας. Η κ. Μιχαηλίδου, που υπεραμύνθηκε του νομοσχεδίου, που γνώριζε ότι στην ΑΣΟΕΕ ήταν κρυμμένος συριακός οπλισμός, δεν γνωρίζει ότι οι νέοι σήμερα είναι παγιδευμένοι σε εργασιακή επισφάλεια, με άτυπες ελαστικές ή part time μορφές εργασίας; Και αυτό είναι ο κανόνας! Πώς θα επωφεληθούν αυτοί; Λέει συνέχεια ο κ. Χατζηδόκης ότι μειώσαμε την ανεργία. Σοβαρά; Με τετρακόσιους νέους ανθρώπους, τετράωρης εργασίας, ισχυρίζεται ότι μειώθηκε η ανεργία. Το πρόγραμμα, λοιπόν, αυτό στην πραγματικότητα δεν είναι άλλο από μια διαλογή νέων πελατών χαμηλότερου ρίσκου για λογαριασμό των τραπεζών.

Επόμενο μέτρο με πολλά ερωτηματικά είναι η κοινωνική αντιπαροχή που, σύμφωνα με τα λεγόμενα της Κυβέρνησης, θα ανεγερθούν δυόμισι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες με μηδενικό κόστος για το δημόσιο. Εδώ κρύβεται ένα παράδοξο. Το κράτος παραχωρεί τα οικοπέδα του σε εργολάβους για εκμετάλλευση, χωρίς όμως να παίρνει αντιπαροχή μέρος του κτίσματος που αναγείρεται, ως είθισται. Ο εργολάβος, λοιπόν, θα εκμεταλλεύεται όλο το ακίνητο για άγνωστο χρόνο, με μόνη υποχρέωση να νοικιάζει το ποσοστό κατοικιών που θα έπαιρνε το κράτος ως αντιπαροχή σε δικαιούχους που θα ορίζει η ΔΥΠΑ με άγνωστο ενοίκιο, χρονική διάρκεια και τρόπο επιλογής των ενοικιαστών. Η απουσία νομικών δικλίδων ώστε να διασφαλίζεται πραγματικά η κοινωνική χρήση καθιστούν την κοινωνική αντιπαροχή εργαλείο ιδιωτικοποίησης της δημόσιας περιουσίας, όπου τελικά τα φιλέτα του πρώην ΟΕΚ θα παραχωρηθούν προς εξυπηρέτηση των οικονομικών συμφερόντων των κατασκευαστών.

Θα περίμενε, λοιπόν, κανείς να γίνει με το νομοσχέδιο μια προσπάθεια τουλάχιστον να υπάρξει κάποιος έλεγχος στη δραστηριότητα του Airbnb, όπως για παράδειγμα να απαγορευτεί η δραστηριότητα Airbnb σε νομικά πρόσωπα ή να υπάρξει έστω ένα όριο στον αριθμό ακινήτων για τα φυσικά πρόσωπα.

Η ατομία του νομοσχεδίου, λοιπόν, δεν είναι τυχαία. Είναι απόλυτα συμβατή με τον χαρακτήρα του, που είναι προεκλογικός, ίσα για να ενταχθεί στα πεπραγμένα της Κυβέρνησης, παρά ουσιαστικός. Άλλωστε και στο Ταμείο Ανάκαμψης όταν χώρες όπως η Πορτογαλία και η Ισπανία αξιοποιούσαν τα κονδύλια του για να εντάξουν την ανακαίνιση είκοσι έξι χιλιάδων και είκοσι χιλιάδων κατοικιών αντίστοιχα, ο κ. Μητσοτάκης και πάλι έκανε τη διαφορά, εντάσσοντας μόλις εκατό κατοικίες για να αντιμετωπιστεί τη στεγαστική κρίση. Και εδώ δεν χωρεί η επίκληση δήθεν δημοσιονομικών περιορισμών.

Το νομοσχέδιο, αν και θα όφειλε να είναι βήμα για τη δημιουργία ενός σοβαρού πλαισίου στεγαστικής πολιτικής που να απαντά στην ανάγκη των πολιτών για ποιοτική και οικονομικά προσιτή κατοικία καταλήγει πάντα να είναι μια υπόθεση των

λίγων. Αλλά όπως είπαμε, η κατοικία των πολλών γίνεται real estate ευκαιρία των λίγων.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Μεικόπουλε.

Ο κ. Γιώργος Καρασμάνης από τη Νέα Δημοκρατία έχει τον λόγο. Κι αμέσως μετά ο κ. Διονύσιος Καλαματιανός από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο αναμφίβολα καινοτόμο, φιλολαϊκό με κοινωνικό πρόσωπο που ενεργοποιεί εθνικούς, ιδιωτικούς και κοινοτικούς πόρους. Θεσπίζει εξαιρετικά σημαντικές δράσεις στεγαστικής πολιτικής υλοποιώντας μια δέσμευση του Πρωθυπουργού στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης για φθηνή στέγη. Η εισηγήτριά μας έχει αναλύσει τα προγράμματα και τις δράσεις με σαφήνεια και λεπτομέρεια. Γι' αυτό και εγώ θα περιοριστώ συνοπτικά σε αυτά, όπως είναι η κοινωνική αντιπαροχή που αξιοποιεί ακίνητα του δημοσίου για εξασφάλιση ποιοτικής κατοικίας με χαμηλό ενοίκιο. Το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» για τη μίσθωση ιδιωτικών κατοικιών, για τη διάθεση σε νέους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Τη δράση «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΩ - ΝΟΙΚΙΑΖΩ» μέσω της οποίας επιδοτείται η ανακαίνιση ιδιωτικών κατοικιών προκειμένου να διατεθούν στη συνέχεια για μίσθωση. Θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» για τη χορήγηση χαμηλότοκων δανείων για την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Δικαιούχοι είναι άτομα ηλικίας είκοσι πέντε μέχρι τριάντα εννέα ετών.

Οι προϋποθέσεις οι οποίες θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά είναι: να διαθέτουν ετήσιο εισόδημα όχι μικρότερο από 10.000 ευρώ και όχι μεγαλύτερο απ' αυτό το οποίο αντιστοιχεί στο εισοδηματικό κριτήριο που ορίζεται για τη λήψη επιδόματος θέρμανσης και να μη διαθέτουν ακίνητο κατάλληλο για κατοικία. Η αξία του ακινήτου που θα χρησιμοποιείται για αγορά δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ. Το ακίνητο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα τετραγωνικά μέτρα. Το δάνειο μπορεί να φθάσει μέχρι τις 150.000 ευρώ και με μέγιστη περίοδο αποπληρωμής τα τριάντα χρόνια. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι κατά 75% το δάνειο χρηματοδοτείται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης και μάλιστα άτοκα από τα αποθεματικά του πρώην ΟΕΚ και κατά 25% από τις τράπεζες. Αποκλειστικά για τους τρίτεκνους, πολύτεκνους το δάνειο είναι άτοκο. Άτοκο θα είναι επίσης για όσους κατά τη διάρκεια αποπληρωμής κάνουν τρία και πλέον παιδιά. Είναι ένα ακόμη κίνητρο δημιουργίας μεγάλης οικογένειας. Έτσι δίνεται μια σημαντική ανάσα στο δημογραφικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα.

Δράττομαι, λοιπόν, της ευκαιρίας, μετά από αυτή τη στήριξη που δίνουμε σήμερα με αυτό το νομοσχέδιο στις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, να αναφερθώ σε τροπολογία που έχω εγχειρήσει στην ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας, όπως επίσης και στην αρμόδια ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και μάλιστα χωρίς δημοσιονομικό κόστος. Την έχουν συνυπογράψει είκοσι και πλέον συνάδελφοι. Επιλύει έναν χρόνιο πρόβλημα σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες. Με την τροπολογία αυτή παρέχεται η δυνατότητα επανένωσης της τρίτεκνης και πολύτεκνης οικογένειας στον τόπο της μόνιμης κατοικίας της.

Έτσι, υπάλληλος μετά από απόσπαση τεσσάρων ή έξι ετών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ο οποίος ενώ έχει μόνιμη κατοικία στην περιφέρεια -στην Κρήτη, στην Πελοπόννησο, στη Θράκη, στη Μακεδονία κ.λπ.- και οργανική θέση για παράδειγμα στην Αθήνα δεν θα χρειάζεται πλέον να επιστρέψει στην απομακρυσμένη από τη μόνιμη κατοικία του οργανική θέση με όποιες δυσμενείς συνέπειες αυτό θα συνεπάγεται στον οικογενειακό προϋπολογισμό. Έτσι, με τη συγκεκριμένη τροπολογία ο ή η σύζυγος της τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας θα έχει τη δυνατότητα να μεταχθεί στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του εφόσον έχουν υπηρετήσει στην οργανική τους θέση τουλάχιστον δέκα χρόνια. Όταν ο κρατικός προϋπολογισμός δαπανά τόσα εκατομμύρια για να αποκτήσουν δική τους κατοικία τα νεαρά ζευγάρια τρίτεκνοι και πολύτεκνοι γιατί να μη γίνει αποδεκτή η τροπολογία από τον αρμόδιο Υπουργό; Όταν υπάρχει πλέον το σπίτι τους

στη μόνιμη διαμονή τους γιατί να μη δώσουμε τη μετεγκατάστασή τους εκεί χωρίς κανένα κόστος; Ελπίζω ο κ. Βορίδης, που είναι ο αρμόδιος Υπουργός, θα δείξει την απαιτούμενη ευαισθησία που επιπλέον βοηθάει στην αντιμετώπιση του δημοσιονομικού προβλήματος, που είναι μια ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια της πατρίδας μας. Πιστεύω ότι θα το συμπεριλάβει στο επόμενο δικό του νομοσχέδιο.

Με την ευκαιρία των ευνοϊκών ρυθμίσεων του συζητούμενου νομοσχεδίου επανέρχομαι ακόμα μια φορά στις αδικίες που έχει προκαλέσει ο ν.4336/2015 με τα νέα όρια ηλικίας για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης μελών οικογένειας με αναπηρία. Είναι πλέον επιβεβλημένο για στοιχειώδεις λόγους κοινωνικής ισονομίας να ισχύσει και στο ιδιωτικό τομέα ό,τι ισχύει στο δημόσιο. Δηλαδή τα ίδια κριτήρια συνταξιοδότησης και ειδικότερα για όσους έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία πάνω από 80%. Οι Υπουργοί έχουν αναγνωρίσει την αδικία. Σημειωτέον, τα άτομα αυτά είναι πολύ λίγα και δεν μπορεί να υπάρξει σοβαρή δημοσιονομική επιβάρυνση.

Επαναφέρω για πολλοστή φορά το θέμα για τους απασχολούμενους που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης, αλλά δεν μπορούν να την πάρουν γιατί χρωστάνε στον ΟΓΑ και στον ΕΦΚΑ. Συνεπώς πρέπει να αυξηθεί το όριο της οφειλής των ασφαλιστικών εισφορών για τους αγρότες από 6.000 στις 10.000 και για τους ελεύθερους επαγγελματίες από 20.000 στις 30.000. Είναι δε γύρω στις τρεις χιλιάδες, όπως λέγεται, σε όλη την Ελλάδα. Έστω και ένας να είναι, νομίζω ότι δεν πρέπει να τους αφήσουμε χωρίς σύνταξη. Τη δικαιούνται. Μάλιστα οι άνθρωποι εκχωρούν όλη τη σύνταξή τους μέχρι να εξοφλήσουν την οφειλή τους. Έχω αναφερθεί λεπτομερώς στα επιχειρήματα που αποδεικνύουν ότι οι άνθρωποι αυτοί δεν είναι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Έλεος, το συζητούμενο νομοσχέδιο πέρα από το γεγονός ότι δίνει λύσεις στο στεγαστικό πρόβλημα των νέων ζευγαριών, τρίτεκνων και πολύτεκνων οικογενειών, επιλύει και εκκρεμότητες με τις εργατικές κατοικίες του πρώην ΟΕΚ, όπως συμβαίνει με τις σαράντα δύο κατοικίες στο αρχοντικό Γιαννιτσών που έχει εξελιχθεί σε γεφύρι της Άρτας.

Με το άρθρο 30 λύνεται ένα χρόνιο πρόβλημα των ασφαλισμένων που ασκούν επάγγελμα σε χωριά κάτω από δύο χιλιάδες κατοίκους. Επίσης, με την τροπολογία του Υπουργείου προωθούνται σημαντικές βελτιωτικές ρυθμίσεις, όπως είναι η διάταξη που παγώνει αναδρομικά από τις 13 Σεπτεμβρίου του 2022 για έναν χρόνο τα επιτόκια με τα οποία επιβαρύνονται οφειλές προς τα ασφαλιστικά ταμεία που υπάγονται προς ρύθμιση. Δεύτερον, η κατώτατη σύνταξη λόγω θανάτου θα αναπροσαρμόζεται ετησίως. Με τον τρόπο αυτόν διορθώνεται μια ακόμη παράλειψη του νόμου Κατρούγκαλου που δεν έχει συμπεριλάβει τις συντάξεις χηρείας στον μηχανισμό αύξησης. Έτσι οι συντάξεις αυτές θα αυξηθούν κατά 7,75% από 1^{ης} Ιανουαρίου του 2023.

Τρίτον, η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας χορηγείται σε όσους λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση μικρότερη από 313 ευρώ από άλλους φορείς πλην του ΟΠΕΚΑ. Το όριο αυτό θα αυξάνεται ετησίως κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων ενσωματώνοντας την επίδραση του πληθωρισμού και της ανάπτυξης.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, υπερψηφίζοντας αναμφισβήτητα το τριακοστό ογδοηκοστό έβδομο νομοσχέδιο. Ρεκόρ νομοσχεδίων. Εκατό περισσότερα νομοσχέδια σε σύγκριση με την προηγούμενη κοινοβουλευτική περίοδο των τεσσάρων χρόνων. Όχι απλές συμβάσεις αλλά νομοσχέδια κυριολεκτικά εκσυγχρονιστικά, φιλολαϊκά, μεταρρυθμιστικά, που θεραπεύουν παθογένειες του παρελθόντος αλλά και επιλύουν προβλήματα των συμπολιτών μας, όπως ακριβώς το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα και το οποίο είναι καινοτόμο, όπως έχω αναφέρει, φιλολαϊκό, με κοινωνικό πρόσημο. Φυσικά πιστώνεται θετικά στη σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή του χρόνου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Ο κ. Διονύσιος Καλαματιανός από τον ΣΥΡΙΖΑ έχει τον λόγο. Κι αμέσως μετά θα δώσω τον λόγο στον Υφυπουργό Ενέργειας και Περιβάλλοντος κ. Νικόλαο Ταγαρά, για να υποστηρίξει ορι-

σμένες διατάξεις του νομοσχεδίου.

Κύριε Καλαματιανέ, έχετε τον λόγο.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε προηγουμένως τον συνάδελφο κ. Παπαδημητρίου να λέει για τις πράξεις της Κυβέρνησης. Πράγματι αυτές οι πράξεις είναι αυτές που τρομοκρατούν τους πολίτες. Αυτές που τους δυναστεύουν γιατί η οικονομική κρίση είναι παρούσα. Η ενεργειακή κρίση είναι παρούσα. Η στεγαστική κρίση είναι παρούσα και δυστυχώς δυναστεύει μεγάλα τμήματα των πολιτών, τη μεγάλη κοινωνική πλειοψηφία.

Όλες αυτές οι κρίσεις διευρύνονται από τη δική σας πολιτική. Αυτές οι κρίσεις, όμως, πιο σκληρά πλήττουν τους νέους μας, οι νέοι μας οι οποίοι δυστυχώς δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στα στεγαστικά έξοδα, δεν μπορούν να νοικιάσουν ένα σπίτι. Η Ελλάδα είναι πρωταθλήτρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην ανεργία των νέων. Και, βεβαίως, οι νέοι μας πλήττονται πολύ περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον από την ισοπέδωση των εργασιακών δικαιωμάτων, από τις επισφαλείς σχέσεις εργασίας, συμβασιούχικη απασχόληση, μερική απασχόληση και λοιπά. Η Ελλάδα είναι και η δεύτερη χειρότερη χώρα στα έξοδα στέγασης σε σχέση με το εισόδημα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πάνω από το 45% των νοικοκυριών στη χώρα ξοδεύει το μισό μηνιαίο εισόδημα σε έξοδα στέγασης, σε ενοίκιο, σε δάνεια, σε κοινόχρηστα, σε θέρμανση ή σε ρεύμα και νερό. Ένα στα δύο νοικοκυριά στερείται βασικών αγαθών.

Σήμερα υπάρχουν επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια, και διευρύνονται βεβαίως με τη δική σας πολιτική. Έχουν δρομολογηθεί και πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμοί, πολλοί από τους οποίους αφορούν και πρώτη κατοικία. Γιατί συμβαίνει αυτό; Διότι εσείς με τη νομοθέτησή σας και με τον πτωχευτικό νόμο που ψηφίσατε, για πρώτη φορά μετά το 2010 δεν προβλέπετε καμμία προστασία ακόμα και για την πρώτη κατοικία. Έχουν αυξηθεί 40 δισεκατομμύρια ευρώ τα χρέη των πολιτών προς το δημόσιο, προς τον ΕΦΚΑ και τις τράπεζες κατά την τελευταία τριετία. Αυτά, βεβαίως, που περιγράφω είναι λίγα από τα αποτελέσματα της δικής σας πολιτικής.

Σήμερα τι έρχεται να κάνει η Κυβέρνηση με το νομοσχέδιο; Παίρνει προεκλογικά και επικοινωνιακά μέτρα που αφορούν ουσιαστικά ελάχιστους. Προσπαθείτε να εξαπατήσετε τους νέους, τους φτωχούς, τους ευάλωτους. Διότι στην πραγματικότητα ωφελημένοι από το νομοσχέδιό σας είναι μόνο οι μεγαλοεργολάβοι και οι τράπεζες. Είναι ένα νομοσχέδιο που σε καμμία περίπτωση δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το τριπλό πρόβλημα της στεγαστικής κρίσης στη χώρα μας, που είναι και από τα μοναδικά στην Ευρώπη. Είναι μια βόμβα ουσιαστικά στα θεμέλια της κοινωνίας. Μέσα σε αυτή τη συντηρητική κατάσταση, η Κυβέρνηση έβαλε στο μάτι τα σπίτια των Ελλήνων πολιτών. Συντελείται ουσιαστικά η μεγαλύτερη αναδιανομή πλούτου στην ιστορία της χώρας υπέρ των τραπεζών, των funds και του μεγάλου κεφαλαίου.

Αν πραγματικά θέλατε να βοηθήσετε, είναι πολύ απλό, καταργήστε τον πτωχευτικό νόμο και προβλέψτε προστασία της πρώτης κατοικίας. Η τεράστια αύξηση των ενοικίων, 32% μόνο τον τελευταίο χρόνο, οφείλεται και στην εξάπλωση του Airbnb. Κάνετε κάτι ουσιαστικό για να περιορίσετε αυτή την ανεξέλεγκτη εξάπλωση του Airbnb; Προφανώς όχι. Και δεν κάνετε γιατί η αλήθεια είναι ότι δεν θέλετε ουσιαστικά να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα της στέγασης. Και να σας πω και κάτι άλλο που το αποδεικνύει αυτό; Το Ταμείο Ανάκαμψης; 32 δισεκατομμύρια ευρώ! Πόσα προβλέπετε για κατοικίες; Προβλέπετε 1,3 εκατομμύριο ευρώ. Πόσα προβλέπει η Πορτογαλία, που έχει αντίστοιχο πληθυσμό με την Ελλάδα; Προβλέπει 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Αυτές είναι χώρες και κυβερνήσεις που πραγματικά ενδιαφέρονται για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της στέγης. Το σίγουρο είναι ότι η στεγαστική κρίση θα σοβεί όσο ισχύει ο πτωχευτικός σας νόμος, όσο δεν προστατεύετε την πρώτη κατοικία, όσο δεν περιορίζετε τη χρήση του Airbnb, όσο δεν εφαρμόζετε μια ουσιαστική και αποτελεσματική στεγαστική πολιτική.

Πάμε να δούμε τι προβλέπει το σημερινό νομοσχέδιο. Το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» ποιους ωφελεί; Ωφελεί τις τράπεζες. Πόσοι

είναι οι εν δυνάμει δικαιούχοι, με βάση τα ηλικιακά κριτήρια και τα εισοδηματικά κριτήρια; Είναι τριακόσιοι πενήντα χιλιάδες. Πόσοι θα ωφεληθούν τελικά από το σπουδαίο πρόγραμμά σας αυτό; Θα ωφεληθούν σχεδόν τρεισήμισι χιλιάδες, ένας στους εκατό δηλαδή. Ένας στους εκατό! Αλλά και αυτούς τους νέους που θα ενταχθούν, ουσιαστικά τι τους κάνετε; Τους λέτε «μπίτε στη μέγγενη των τραπεζών και αν μπορέσετε σε τριάντα χρόνια -έως τριάντα χρόνια- να αποπληρώσετε», την ίδια ώρα που βρίσκονται σε εργασιακή επισφάλεια, την ίδια ώρα που μειώνεται και εξανερχίζεται το εισόδημά τους από την ακραία ακρίβεια, τον πληθωρισμό, την ενεργειακή κρίση.

Πάμε στο πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Ποιους αφορά; Αφορά τους ακραία φτωχούς, τους νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών. Πόσοι είναι αυτοί, που είναι και δικαιούχοι του ΚΕΑ; Είναι πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες. Πόσες κατοικίες προβλέπετε με το σχέδιό σας ότι θα πάρουν αυτοί οι νέοι; Χίλιες κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Χίλιες! Άρα εδώ ουσιαστικά μιλάμε για έναν στους εκατόν πενήντα φτωχούς νέους που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.

Πάμε στο επόμενο πρόγραμμά σας, το πρόγραμμα «Κοινωνική Αντιπαροχή». Τι είναι αυτό; Αυτό ουσιαστικά είναι ένα εφεύρημα. Στόχος ποιος είναι; Είναι να παραχωρηθεί η ακίνητη περιουσία στους εργολάβους, χωρίς στην ουσία να παίρνει τίποτα το κράτος. Ο εργολάβος θα παίρνει την εκμετάλλευση των οικοπέδων-φιλέτων του πρώην ΟΕΚ, θα ανεγείρει κατοικίες και άλλες κατασκευές και θα κρατά την εκμετάλλευση του ακινήτου για άγνωστο χρόνο. Μόνη υποχρέωση, να δώσει ένα ποσοστό, με βάση τα κριτήρια που θα ορίζει η ΔΥΠΑ, ο πρώην ΟΑΕΔ, με άγνωστο ενοίκιο και για άγνωστο χρόνο. Άγνωστος είναι και ο τρόπος επιλογής των ενοικιαστών. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις; Δεν λέει το νομοσχέδιο. Πόσες κατοικίες λέτε ότι θα αφορά το πρόγραμμα; Δύομις χιλιάδες. Προκύπτει από κάπου από το νομοσχέδιο; Όχι, από πουθενά δεν προκύπτει. Το μόνο σίγουρο είναι ότι ο εργολάβος θα εκμεταλλεύεται το ακίνητο.

Απέναντι σε όλα αυτά εμείς έχουμε ένα σοβαρό, ολιστικό, κοστολογημένο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της στέγης. Ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους. Πλατφόρμα για το χρέος, που θα είναι το αποτέλεσμα της δεσμευτικό για τις τράπεζες. Δυνατότητα προσφυγής του οφειλέτη, του δανειστή στη δικαιοσύνη. Βεβαίως, νέος πτωχευτικός νόμος και προστασία της πρώτης κατοικίας. Ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους με εκατόν είκοσι δόσεις. Έλεγχος στη δραστηριότητα του Airbnb. Επιδότηση ενοικίου και αξιοποίηση των ανεκμετάλλευστων ακινήτων του δημοσίου. Αυτές είναι οι προτεραιότητές μας που μπορούν να ανακουφίσουν ουσιαστικά όσους ασφυκτιούν και είναι απελπισμένοι από τις πολιτικές σας.

Οι δικές σας οι πολιτικές είναι κοινωνικά ανάλγητες, στοχεύουν μόνο στην εξυπηρέτηση των λίγων, των «ημέτερων», των οικονομικών ελίτ. Η ώρα της κάλπης όμως έρχεται, ο λαός, και κυρίως οι νέοι μας, θα καταδικάσουν τις πολιτικές σας και θα εμπιστευτούν μια προοδευτική κυβέρνηση για να εφαρμόσει δικαιοσύνη παντού, ακόμα και στη στέγαση.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Καλαματιανέ, και για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Ενέργειας και Περιβάλλοντος κ. Νίκος Ταγαράς.

Κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παίρνω τον λόγο για να δώσω ορισμένες απαντήσεις σε αυτά που ακούστηκαν στην Αίθουσα αυτή. Και ειδικότερα θα αναφερθώ σε θέματα που αφορούν στο Μάτι, στον σχεδιασμό και στη στεγαστική αποκατάσταση. Επειδή ακούστηκε ότι δεν έχουν γίνει οι σχεδιασμοί, ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί, ότι έχουν καθυστερήσει, ότι υπάρχουν προβλήματα, θα είμαι συγκεκριμένος στην ανάλυσή μου, για να εξηγήσω τι έχει γίνει ακριβώς και πού βρισκόμαστε σήμερα.

Κατ' αρχάς, αυτό το οποίο παραλάβαμε όταν ξεκινήσαμε τη διακυβέρνηση ήταν η προέγκριση ενός ειδικού χωρικού σχεδίου.

Στις 23 και 24 Ιουλίου του 2018 συνέβησαν τα τραγικά γεγονότα. Η έγκριση της προέγκρισης, από πλευράς χρόνου υπογραφής, είναι 18-6-2019, περίπου έναν χρόνο μετά. Και η προέγκριση αυτή δεν έχει καμία σχέση από πλευράς χρόνου και διαδικασίας με αυτά που ακολούθησαν. Και θα εξηγήσω ποια είναι. Την έχω εδώ μαζί μου την προέγκριση. Αυτή είναι η απόφαση. Είναι επτά σελίδες. Αλλά δεν αναφέρομαι στον αριθμό των σελίδων. Το σημαντικό είναι το περιεχόμενο και το πόση δουλειά χρειάζεται για να γίνει η προέγκριση. Και συνοδεύεται από αυτόν τον πίνακα εδώ, ο οποίος ορίζει ζώνες, κατ' αρχάς, χρήσεις, και συντελεστή δόμησης. Τι ακολούθησε; Ακολούθησε το ειδικό πολεοδομικό σχέδιο που έχει δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση η σύμβαση υπεργράφη τον Φεβρουάριο του 2020. Και θα σας πω ότι η υπογραφή του προεδρικού διατάγματος για την πρώτη φάση -γιατί εγκρίθηκε με προεδρικό διάταγμα- έγινε στις 10-6-2022.

Η δε μελέτη που είχε κατατεθεί, είχε υποβληθεί από τις 19 Απριλίου του 2022 στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Θα σταματήσω εδώ για να αναφερθώ στις μελέτες. Για να υπάρξει η πρώτη φάση έγκρισης του ειδικού πολεοδομικού σχεδίου με προεδρικό διάταγμα, θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί και ολοκληρώθηκαν οι εξής μελέτες: Μελέτη Τοπογραφίας, Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας, Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Συγκοινωνιακή Μελέτη, Μελέτη Οριοθέτησης Ρεμάτων, Μελέτη Μείωσης Πλημμυρικής Διακινδύνευσης, Μελέτη Κατάρτισης Δασικού Χάρτη, Μελέτη Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού, Επιστημονική Υποστήριξη του Τεχνικού Επιμελητηρίου από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και Νομική Υποστήριξη. Θα συνεχίσω και στην επόμενη φάση που εξελίσσεται.

Αυτές ολοκληρώθηκαν για να εγκριθεί το ειδικό πολεοδομικό σχέδιο με προεδρικό διάταγμα, όπως είπα πριν στις 10 Ιουνίου του 2022. Και συνεχίσαμε και είναι σε εξέλιξη το ρυμοτομικό σχέδιο εφαρμογής και η πράξη εφαρμογής που είναι η δεύτερη φάση του σχεδιασμού για να ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός.

Αυτό χωρίστηκε σε δύο κομμάτια, σε δύο φάσεις. Είχαμε την έγκριση κατ' αρχάς του τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου που αφορά στον χώρο όπου θα γίνει η στεγαστική αποκατάσταση πληγέντων -θα αναφερθώ σε αυτό- με υπουργική απόφαση. Αυτό έγινε στις 9 Σεπτεμβρίου του 2022. Εγκρίθηκε το τοπικό ρυμοτομικό σχέδιο για τη στεγαστική αποκατάσταση, θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες αμέσως μετά. Και εξελίσσεται για την όλη περιοχή προς πολεοδόμηση το ρυμοτομικό σχέδιο εφαρμογής και η πράξη εφαρμογής. Θα είναι έτοιμο την άνοιξη του 2023, όπως έχω πει κατ' επανάληψη σε αυτή την Αίθουσα σε ερωτήσεις που έχουν υποβληθεί. Μετρήστε. Από τον Φεβρουάριο του 2020 μέχρι την άνοιξη του 2023, είναι τρία χρόνια και δύο μήνες. Ολοκλήρωση τέτοιου σχεδιασμού και στις δύο φάσεις και πολεοδομικής μελέτης πρώτης φάσης και ρυμοτομικό σχέδιο και πράξη εφαρμογής δεν έχει συμβεί ποτέ διαχρονικά στο παρελθόν. Μόνο η μία φάση, η πρώτη φάση έκανε δέκα, δεκαπέντε και είκοσι χρόνια για να υπογραφεί σχέδιο. Μόνο η πρώτη φάση του σχεδιασμού. Ολοκλήρωση και των δύο φάσεων μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού για πρώτη φορά γίνεται και σε χρόνους ξαναλέω που δεν έχουν συμβεί ποτέ και σε μία περιοχή με πάρα πολλές ιδιαιτερότητες. Τα είχε όλα μετά από τα τραγικά γεγονότα. Μια περιοχή που ήταν από πλευράς αντιμετώπισης ιδιαιτεροτήτων λόγω έλλειψης σχεδιασμού και σε μια πραγματικότητα που είχε διαμορφωθεί, που θέλω να σας πω ότι ήταν και για μας μια πολύ μεγάλη εμπειρία για το σχεδιασμό σε ανάλογες περιοχές σε ολόκληρη την Ελλάδα. Διότι είχαμε τα πάντα. Και περιοχές που είχαν πολεοδομηθεί και εκτός σχεδίου περιοχές και αυθαίρετες κατασκευές και ρέματα και αρχαιολογικούς χώρους και δασικές εκτάσεις και αιγιαλούς, ακτογραμμές, διαβρώσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Λίγο θέλω ακόμα χρόνο, κύριε Πρόεδρε, για να μπορώ να ολοκληρώσω την παρέμβασή μου και να ενημερώσω το Σώμα, τους αγαπητούς συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Τον έχετε, κύριε Υφυπουργέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Πάρα πολλές συσκέψεις, τηλεδιασκέψεις για να αν-

τιμετωπίσουμε θέματα που αφορούσαν δασικού χαρακτήρα εκτάσεις που κατ' επέκταση επηρέαζαν και ιδιοκτησιακά θέματα. Πάρα πολλά θέματα που αφορούσαν σε υδατορέματα. Πάρα πολλά θέματα που αφορούσαν στη διάβρωση και στην ακτογραμμή. Πάρα πολλά θέματα για να ξεκαθαρίσουμε και από πλευράς χαρακτηρισμού αν είναι δάσος, δασική έκταση, αγροτική έκταση, αν είναι μέσα στο ρέμα ή έξω από το ρέμα, γιατί δεν ήταν όλα ορθά και υπήρχαν πολλές στρεβλώσεις. Η πραγματικότητα είχε διαμορφώσει μια δύσκολη κατάσταση. Παρ' όλα αυτά, συνεργαστήκαμε με όλους τους φορείς -γιατί άκουσα ότι δεν συνεργαστήκαμε- με τους δημάρχους και με τους πολίτες, σε όποιες απορίες υπήρχαν. Και σήμερα που μιλάμε είμαστε σε επαφή συνεχώς με τους κατοίκους να εξηγήσουμε και να βρούμε την καλύτερη λύση σε μια κατάσταση που έχει ιδιαιτερότητες και δυσκολίες. Είναι άλλο να σχεδιάζεις εξαρχής και να γίνονται οι κατασκευές μετά και είναι τελειώς διαφορετικό να έρχεσαι να αντιμετωπίσεις και να βάλεις τάξη σε μια περιοχή μετά από τα γεγονότα εκείνα και να βρεις την καλύτερη δυνατή και ασφαλή λύση σε αυτές τις περιοχές.

Αυτά τα αναφέρω, διότι έχω εδώ την έγκριση του ειδικού πολεοδομικού σχεδίου. Δεν είναι το μέγεθος των πενήντα πέντε σελίδων μόνο για την έγκριση του ειδικού πολεοδομικού σχεδίου. Είναι οι μελέτες που συνοδεύουν αυτό και ήταν πάρα πολλές με πάρα πολλές πληγές και ιδιαιτερότητες. Δεν είναι η έγκριση του τοπικού ρυμοτομικού που έχει αντίστοιχες σελίδες μόνο για τη στεγαστική αποκατάσταση. Δεν αναφέρομαι στις σελίδες και στα ποσοτικά στοιχεία. Είναι η δουλειά που έχει γίνει μαζί με τον σχεδιασμό και τις μελέτες για να φτάσουμε ως εδώ. Και αυτά, όπως είπα σε συνεργασία και με σύμφωνη γνώμη για την επιλογή της θέσης για τη στεγαστική αποκατάσταση στον Δήμο Ραφήνας - Πικερμίου, σε συνεργασία βεβαίως και με τον Δήμο Μαραθώνα. Και μάλιστα από την όλη έκταση που είναι τριάντα τέσσερα περίπου στρέμματα τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου για τη στεγαστική αποκατάσταση, σε αυτόν τον χώρο ο δήμος είχε περίπου 13,5 στρέμματα μετά τις εισφορές σε γη ως όφειλαν και όμορες ιδιοκτησίες της συγκεκριμένης περιοχής, έφτασε συνολικά ο χώρος επί του οποίου θα αναπτυχθεί το δικαίωμα και η δυνατότητα στεγαστικής αποκατάστασης στα 17,7 στρέμματα τετραγωνικά. Έτσι προέκυψε ο χώρος, ξαναλέω με σύμφωνη γνώμη και με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ραφήνας - Πικερμίου. Δεν το κάναμε μόνοι μας. Έτσι επελέγη ο χώρος. Αλλά και γι' αυτόν τον χώρο τα χρήματα από την Κυπριακή Δημοκρατία που δίνονται για να κατασκευαστούν οι κατοικίες για τη στεγαστική αποκατάσταση δεν ήταν μια μονομερής απόφαση, δική μας και ξαφνικά είπαμε αντί να κάνουμε αυτό, να κάνουμε το άλλο. Ήταν με σύμφωνη γνώμη και έτσι καταλήξαμε. Και επισκεφθήκαμε με αντιπροσώπους της Κυπριακής Δημοκρατίας τον χώρο για τον οποίο συζητώ και θα γίνει στεγαστική αποκατάσταση. Κάναμε και αυτοψία, επίσκεψη εκεί.

Όλα αυτά, λοιπόν, που εξελίσσονται θέλω να σας πω ότι έγιναν με πολλή δουλειά, ειλικρινά σας μιλάω, με ατελείωτες συσκέψεις, πάρα πολλές εκκρεμότητες, πολλές ιδιαιτερότητες και από πλευράς χαρακτηρισμού περιοχής και χαρακτηριστικών, αλλά και από πλευράς ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων. Γιατί ξέρετε αυτά πώς έχουν αναπτυχθεί όλα αυτά τα χρόνια. Γι' αυτό είπα ότι ήταν σημαντική εμπειρία και για μας. Και σας λέω ειλικρινά γνωρίζω τα πράγματα, τεχνικός είμαι, και ως τεχνικός σας μιλάω αυτή τη στιγμή. Γι' αυτό ήταν μια σημαντική εμπειρία, όχι για μένα, για όλους μας, για τις υπηρεσίες του Υπουργείου, για να μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά και υπεύθυνα και να δώσουν διέξοδο σε πληγές και εκκρεμότητες του παρελθόντος, γιατί έφτασε επιτέλους η ώρα, μετά από τραγικά γεγονότα βέβαια. Αλλά θέλω να σας πω ότι έχουμε εξαντλήσει κάθε δυνατότητα για να δώσουμε την καλύτερη δυνατή λύση.

Δεν θέλω να πω περισσότερα γι' αυτό, είπα για το τι έχει γίνει, είπα σε χρόνους που δεν έχουν συμβεί ποτέ στο ιστορικό παρελθόν και είπα για τις μελέτες και γι' αυτές που θα ακολουθήσουν. Διάβασα πριν για την πρώτη φάση δέκα μελέτες. Για τη δεύτερη φάση που εξελίσσονται τώρα και ολοκληρώνονται είναι άλλες έντεκα μελέτες. Θα τα διαβάσω γιατί έχει σημασία γι' αυτούς που θα μας ακούσουν, να δούμε τι σημαίνει αυτός ο σχεδιασμός.

Μιλάω για μελέτη ρυμοτομικού σχεδίου εφαρμογής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, λίγο τον χρόνο. Σεβαστείτε τους Βουλευτές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ζητώ συγγνώμη, αγαπητέ συνάδελφε, και θα τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριοι συνάδελφοι, είδατε πολλούς Βουλευτές να τους αφήνουμε εννέα και δέκα λεπτά. Ζήτησε ο Υπουργός, επειδή έχει πολλές διατάξεις, να τις αναπτύξει. Αυτό θα το κερδίσετε σε χρόνο από τον Υπουργό Εργασίας.

Αυτό είναι το πρόβλημα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Με σεβασμό το λέω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Εντάξει, συντομεύετε, κύριε Υφυπουργέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Αγαπητέ συνάδελφε, εγώ ζητώ συγγνώμη και από εσάς και από όλους τους συναδέλφους. Θεώρησα απλώς υποχρέωση να σας ενημερώσω, επειδή είναι ένας χώρος που έχει ιδιαιτερότητες και ευαισθησία μεγάλη για όλους μας. Θα είμαι σύντομος, θα επιταχύνω για να ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ωραία.

Κύρια Ταγαρά, έχετε τρία λεπτά ακόμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Μελέτη υδραυλικών έργων, στατικές μελέτες υδραυλικών έργων, γεωλογική και γεωτεχνική μελέτη για τα υδραυλικά έργα, ακτομηχανική μελέτη, μελέτη λιμενικών έργων, γεωλογική - γεωτεχνική μελέτη αντιμετώπισης κατολισθητικών φαινομένων παράκτιων πρανών, μελέτες οδοποιίας, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ερευνητικό πρόγραμμα υποστήριξης Μετσόβιου Πολυτεχνείου και νομική υποστήριξη. Αυτές είναι μόνο μερικές από τις μελέτες σε όλον αυτόν τον σχεδιασμό που -ξαναλέω- ολοκληρώνεται σε τέτοιον χρόνο.

Και επιτρέψτε μου δύο λέξεις να πω για το θέμα της στεγαστικής αποκατάστασης. Αναφέρθηκα στο πώς επελέγη ο χώρος, αναφέρθηκα ότι είναι με σύμφωνη γνώμη των τοπικών αρχών, αλλά και με τη σύμφωνη γνώμη της Κυπριακής Δημοκρατίας που χρηματοδοτεί το έργο.

Σε ό,τι αφορά τα θέματα που αφορούν στην «κοινωνική κατοικία» και επειδή σαν όρος πράγματι είναι καινούργιος, κατοικία είναι και αυτό, για να δείξουμε την ιδιαιτερότητα από πλευράς κοινωνικής ευαισθησίας ο τίτλος «κοινωνική κατοικία» έχει κάτι πιο σημαντικό. Είπαμε πού επιτρέπεται να υπάρξει ως χρήση, γιατί δεν περιλαμβάνεται στις χρήσεις, δεν υπήρχαν στο διάταγμα του '18, αλλά και άλλες χρήσεις που εξελίσσονται, αυτό είναι δυναμικό ως εξέλιξη. Περιγράφουμε μέσα από αυτό πώς και με ποιο τρόπο -και δεν θέλω να αναφερθώ σε λεπτομέρειες, αναφέρεται λεπτομερώς στις διατάξεις του άρθρου 14 και 15- πέρα από την επιλογή του χώρου το πώς θα γίνει η διαγωνιστική διαδικασία και ποιος θα αναλάβει να το εκτελέσει, πώς θα επιλεγούν οι δικαιούχοι στεγαστικής αποκατάστασης. Μιλάμε για περίπου οκτώ χιλιάδες τετραγωνικά, εκατό κατοικίες με μέσο εύρος επιφάνειας ογδόντα τετραγωνικά ανά κατοικία και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά που θα έχουν οι δικαιούχοι θα δίνεται η δυνατότητα να παραχωρηθούν αυτές οι στεγαστικές κατοικίες σαν μία κίνηση απόδοσης στο μέγεθος που υπάρχει από πλευράς της πολιτείας σε αυτόν τον χώρο που έχει υποστεί τέτοιες καταστροφές.

Ζητώ συγγνώμη, γιατί ξεπέρασα τον χρόνο. Θεώρησα, όμως, πως ήταν υποχρέωσή μου γι' αυτή την περιοχή να πω δύο λέξεις παραπάνω και να ξεκαθαρίσω, επαναλαμβάνοντας ότι μέχρι τέλους είμαστε σε συνεργασία με τους πολίτες για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στις συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί.

Ευχαριστώ πολύ, αγαπητοί και αγαπητές κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και αγαπητέ Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ.

Μήπως θέλετε κάποια διευκρίνιση στις διατάξεις που ανέλυσε ο κ. Εμμανουήλ Υφυπουργός;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θά ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ: Εκκρεμούν πάρα πολλές μελέτες για να ολοκληρωθούν. Πόσο υπολογίζεται περίπου τον χρόνο ολοκλήρωσης των μελετών που υπολείπονται, κύριε Υφυπουργέ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ορίστε, κύριε Ταγαράς, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Είπα και πριν ότι μέχρι την άνοιξη του '23 θα είναι τα πάντα έτοιμα, όλες οι μελέτες αυτές που αναφέρθηκαν και που χρειάζονται και για τη δεύτερη φάση του ρυμοτομικού σχεδίου εφαρμογής και της πράξης εφαρμογής. Τα πάντα θα είναι έτοιμα για να προχωρήσει η εγκριτική διαδικασία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ορίστε, κύριε Μουλκιώτη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Υπάρχουν κάποιες ενστάσεις και είναι αρκετές. Έχετε προσδιορίσει τον χρονικό ορίζοντα επίλυσης των θεμάτων που θα προκύψουν από τις ενστάσεις; Αυτό είναι το πρώτο ερώτημα. Και το δεύτερο ερώτημα είναι, κύριε Υφυπουργέ: Σύμφωνα με το άρθρο 15, υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα τελικά για την κατασκευή αυτών των κατοικιών, πέραν όλων όσων μας είπατε, τα οποία τα ακούσαμε με προσοχή; Υπάρχει κάποιο χρονοδιάγραμμα;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κύριε συνάδελφε, κατ' αρχάς σε ό,τι αφορά τις ενστάσεις μέσα στο χρονοδιάγραμμα που έδωσα περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση, η κρίση όλων αυτών των ενστάσεων, διότι οι ενστάσεις έχουν υποβληθεί και στην πρώτη φάση και έχουν αξιολογηθεί και έχουν υπάρξει αποφάσεις από το αρμόδιο Συμβούλιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Στην ίδια διαδικασία οι ενστάσεις που υποβάλλονται αξιολογούνται, λαμβάνονται υπ' όψιν και παίρνονται αποφάσεις, αφού κριθούν.

Άρα η απάντησή μου είναι ότι στο χρονοδιάγραμμα που έδωσα συμπεριλαμβάνεται και ο απαιτούμενος χρόνος για την κρίση αυτών των ενστάσεων.

Σε ό,τι αφορά δε τον χρόνο έναρξης ή ολοκλήρωσης του όλου έργου θέλω να σας πω ότι με τις διατάξεις που έχουμε περάσει, γιατί μετά και την ολοκλήρωση του τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου εφαρμογής για τη στεγαστική αποκατάσταση δώσαμε την προτεραιότητα, ενώ εξελίσσεται το ρυμοτομικό σχέδιο για όλη την περιοχή παράλληλα ταυτόχρονα πιο γρήγορα εγκρίναμε το μέρος που εμπεριέχεται στην όλη περιοχή του τοπικού ρυμοτομικού για να μπορούν να εκδοθούν και οι οικοδομικές άδειες. Άρα στη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας ο ανάδοχος θα έχει την υποχρέωση πέρα από την κατασκευή και για την έκδοση της άδειας οικοδομής που θα εκδοθεί από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Νεοκλής Κρητικός από τη Νέα Δημοκρατία και αμέσως μετά ο κ. Ιλχάν Αχμέτ από το Κίνημα Αλλαγής. Θα τελειώσουμε πολύ πιο νωρίς. Μην ανησυχείτε. Έχουν διαγραφεί αρκετοί συνάδελφοι.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΝΕΟΚΛΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Και εγώ θα είμαι λακωνικός.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανεξάρτητα αν συμφωνεί κάποιος ή κάποια με την κυβερνητική πολιτική σύγυρα συμφωνεί ότι έχει φέρει σήμερα προς ψήφιση ένα ακόμα σημαντικό νομοσχέδιο με κοινωνικό πρόσημο, ένα πλαίσιο ενίσχυσης της διαδικασίας στέγασης των νέων ανθρώπων, των νέων ζευγαριών, των νέων οικογενειών. Αυτό ουσιαστικά είναι το νόημα. Αυτή είναι η ουσία του νομοσχεδίου και της κυβερνητικής πολιτικής, η δημιουργία ενός υποστηρικτικού εργαλείου στα χέρια νέων ανθρώπων να κάνουν το βήμα να αποκτήσουν στέγη δική τους με τη στήριξη του κράτους.

Παρακάτω αναφέρω επιγραμματικά ορισμένα από τα χαρακτηριστικά του πλαισίου λειτουργίας του νέου προγράμματος για τη στεγαστική πολιτική. Είναι καλό να τα θυμόμαστε. Πρώτον, άτοκα χαμηλότοκα στεγαστικά δάνεια για νέους ηλικίας έως τριάντα εννέα ετών με εισοδηματικά κριτήρια προς τα πάνω και προς τα κάτω. Θέλουμε να τα λάβουν οι περισσότεροι κατά το δυνατόν πολίτες, προς τα πάνω υπάρχει ταύτιση με το αντίστοιχο όριο για το επίδομα θέρμανσης και προς τα κάτω για να μην οδηγηθούμε εκ νέου σε κόκκινα δάνεια. Θα πρέπει να υπάρχει μια μικρή εγγύηση για να αποπληρωθεί το πρόγραμμα. Τα δάνεια θα έχουν επιτόκιο στο 1/4 των επιτοκίων της αγοράς, καθώς τα 3/4 θα χρηματοδοτούνται από τη ΔΥΠΑ, ενώ πέραν των 500 εκατομμυρίων υπάρχει πρόβλεψη για διπλασιασμό του ποσού σε περίπτωση που το πρόγραμμα έχει μεγάλη ζήτηση.

Δεύτερον, πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» για τους πιο ευάλωτους συνανθρώπους μας, πολύτεκνους, δικαιούχους ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Οι κατοικίες αυτές θα επισκευαστούν αν χρειάζεται με δαπάνες του δημοσίου και θα διατεθούν δωρεάν ή με πολύ χαμηλό ενοίκιο σε ευάλωτους νέους. Τα σπίτια αυτά που ο αριθμός τους προσεγγίζει τα χίλια προέρχονται από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», το οποίο λήγει στο τέλος του έτους.

Τρίτον, κοινωνική αντιπαροχή μέσω της ΔΥΠΑ, ένας θεσμός που εφαρμόζεται σε προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες, όπως Βρετανία, Ολλανδία, Αυστρία, Ισπανία. Μέσω συμβάσεων παραχώρησης παραχωρούνται λιμνάζοντα ακίνητα της ΔΥΠΑ με διαγωνιστικές διαδικασίες.

Διαβάζω τώρα ακριβώς τμήμα του δελτίου Τύπου από την ιστοσελίδα του Υπουργείου: «Ο παραχωρησιούχος παίρνει τμήμα των διμερισμάτων για δική του εκμετάλλευση και ένα άλλο τμήμα έως 60% αξιοποιείται για κοινωνικές κατοικίες. Τα σπίτια δίνονται με αποφάσεις της ΔΥΠΑ και πάντα με διαφανή κριτήρια. Προβλέπεται επίσης και ο θεσμός του «rent to own», ώστε οι δικαιούχοι να μπορούν να γίνουν κύριοι των διμερισμάτων που ενοικιάζουν με χαμηλό ενοίκιο». Αυτό για την Αντιπολίτευση είναι υπερήφανη του κεφαλαίου, για εμάς είναι αξιοποίηση ακινήτων προς όφελος των Ελλήνων πολιτών.

Τέταρτον, πιλοτική δράση κοινωνικής κατοικίας.

Πέμπτον, αξιοποίηση ακινήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Έκτον, πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» για κενά σπίτια.

Ειδική αναφορά θα ήθελα να κάνω για την τροπολογία με την οποία υλοποιείται η εξαγγελία του Πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, για κάρτα αγοράς που θα δίνει από τον Φεβρουάριο του 2023 και για έξι μήνες έως τον Ιούλιο του 2023 ενίσχυση ύψους 10% επί των αγορών νοικοκυριών, τα οποία πληρούν τα κριτήρια ένταξης σε σουπερμάρκετ και άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο τροφίμων.

Το market pass θα αφορά το μηνιαίο όριο αγορών ανά νοικοκυριό. Ανέρχεται σε 220 ευρώ για το μονομελές νοικοκυριό, αυξανόμενο κατά 100 ευρώ για κάθε επιπλέον μέλος του νοικοκυριού και έως 1.000 ευρώ αγορών. Οι δυνητικοί ωφελοόμενοι περιλαμβάνουν περί τα 3,2 εκατομμύρια νοικοκυριά εκ των 4,9 εκατομμυρίων νοικοκυριών συνολικά, με περίπου 8,5 εκατομμύρια μέλη και το συνολικό κόστος του μέτρου για τους έξι μήνες εκτιμάται σε 650 εκατομμύρια ευρώ.

Θα κλείσω με ένα πολιτικό σχόλιο. Η διαφορά μας είναι ότι έχουμε επιλέξει να μιλάμε στους συμπολίτες μας με το έργο μας, αναδεικνύοντας τις δράσεις μας, αναδεικνύοντας τις δυσκολίες μέσα από τις οποίες έχει καταφέρει αυτή η Κυβέρνηση να τοποθετήσει εκ νέου την Ελλάδα στο κέντρο της Ευρώπης, να τη θέσει εκ νέου ισότιμο εταίρο και συνομιλητή στις γεωπολιτικές και γεωστρατηγικές εξελίξεις. Και αυτό το καταφέραμε και το κατάφερε βέβαια προσωπικά ο Πρωθυπουργός της χώρας μας με το τρίπτυχο: γνώση, σοβαρότητα, σταθερότητα.

Με αυτό το τρίπτυχο προχωράμε, με γνώση, σοβαρότητα και σταθερότητα και εγώ θα ζητήσω εκ νέου τη στήριξη από τους Λάκωνες και τις Λάκαινες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Και εγώ ευχαρι-

στώ και για την τήρηση του χρόνου.

Και τώρα τον λόγο έχει από το Κίνημα Αλλαγής, όπως προανέφερα, ο κ. Ιλχάν Αχμέτ. Αμέσως μετά η κ. Χαρούλα Καφαντάρη από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Κύριε Αχμέτ, έχετε τον λόγο.

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την άνοιξη του έτους 2022 ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Νίκος Ανδρουλάκης έγραφε σε ένα άρθρο του: «Σε ένα περιβάλλον συνεχόμενων και πολυπαραγοντικών κρίσεων, με το δημογραφικό να εξελίσσεται σε μια βόμβα για τη χώρα μας, οφείλουμε να ενισχύσουμε σε πολλαπλά επίπεδα τις πολιτικές για τις νεότερες γενιές, για τους νέους ανθρώπους, ιδιαίτερα όσον αφορά τη δημιουργία πολλών και καλών θέσεων εργασίας και την πρόσβαση βέβαια σε αξιοπρεπή στέγη σε προσιτή τιμή και κοινωνικό κράτος».

Και, βέβαια, ο Πρόεδρος Νίκος Ανδρουλάκης μιλούσε για αξιοπρεπή στέγαση, καταθέτοντας ταυτόχρονα μια ολοκληρωμένη δέσμη προτάσεων για το θέμα, ένα πλήρες πλαίσιο με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους που μπορεί να δώσει όντως πραγματικές λύσεις και διέξοδο, κυρίως στους νέους που αναβάλλουν να πάρουν σήμερα αποφάσεις ζωής, παραμένοντας παγιδευμένοι στο εφηβικό δωμάτιο του πατρικού τους σπιτιού.

Αντιθέτως εσείς αντιμετωπίζετε το θέμα της στεγαστικής πολιτικής αποασματικά μέσα στον απολύτως προκλητικό νομοθετικό σας οίστρο, φέρνοντας ένα νομοσχέδιο με καθαρά νομίζουμε επικοινωνιακά χαρακτηριστικά, που μοιάζει περισσότερο με πρόγραμμα real estate.

Προφανώς η Κυβέρνηση δεν έχει αντιληφθεί το μέγεθος της στεγαστικής κρίσης. Προφανώς δεν αντιλαμβάνεστε το άγχος των γονιών που ψάχνουν για ένα στοιχειώδες αξιοπρεπές φοιτητικό σπίτι που να μπορούν να αντέξουν οικονομικά. Προφανώς βλέπετε τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, που έχουν εκτοξεύσει τα ενοίκια στα ύψη, ως επιχειρηματική ευκαιρία και περιμένετε η αγορά να αυτορρυθμιστεί, τη στιγμή που εξαιτίας αυτού νεαρά ζευγάρια αναβάλλουν σε κάποιο απροσδιόριστο μέλλον τον γάμο και την απόκτηση παιδιών.

Θέλω να δώσω κάποια στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ. Η Ελλάδα έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά νέων ανθρώπων ηλικίας δεκαοκτώ με τριάντα τεσσάρων ετών, που μένουν μαζί με τους γονείς τους. Μάλιστα το ποσοστό αυτό παραμένει υψηλό, ιδιαίτερα στις ηλικίες είκοσι πέντε με τριάντα τεσσάρων, αγγίζοντας το 67,2%. Δηλαδή είμαστε πρωταθλητές στην Ευρώπη μαζί με την Ιταλία. Όσο και να είμαστε μεσογειακός λαός και να μας αρέσει να είμαστε με τους γονείς μας και πάλι αυτό το ποσοστό του 70% μέχρι τριάντα τεσσάρων ετών, νομίζω δημιουργεί πολλά κοινωνικά προβλήματα. Προφανώς αυτό το δικαίωμα στη στέγαση είναι ένα κοινωνικό δικαίωμα και δεν είναι πολυτέλεια για λίγους.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, ας πούμε όμως μερικούς και δυσάρεστους αριθμούς. Η χώρα μας είναι η πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες για κατοικία, δυστυχώς. Η έρευνα της EUROSTAT για το έτος 2019 κοιτάξε τι λέει: «Το 62% των ενοικιαστών στη χώρα μας δαπανούν άνω του 50% του εισοδήματός τους». Δηλαδή βγάζει για παράδειγμα 1.000 ευρώ στην Ελλάδα ένας νέος; Τα 500 ευρώ τα δίνει για το ενοίκιο. Να δούμε τι γίνεται σε άλλες χώρες. Στη Ρουμανία 29,4%, Ισπανία 26%, Βουλγαρία 24%, Πορτογαλία 14%, Γερμανία 10%, Γαλλία 8%, ενώ Κύπρος μόλις 4%. Παρ' όλο που σε αυτές τις χώρες που ανέφερα υπάρχουν μεγαλύτερα εισοδήματα, μεγαλύτεροι μισθοί, παρά ταύτα η δαπάνη κατά μέσο όρο είναι το ήμισυ από αυτό που έχουμε στην Ελλάδα.

Σήμερα με τη ραγδαία αύξηση των ενοικίων έχουμε όλα αυτά τα προβλήματα. Η αύξηση των ενοικίων σωρευτικά από τον 2018 έως και σήμερα κυμαίνεται στο 37,2% μέχρι και 42%, μπορούμε να πούμε, αν πρόκειται για κατοικίες που είναι κατάλληλες για οικογένεια.

Έρχεστε, λοιπόν, εσείς μέσα σε αυτή την πραγματικότητα να μας πείτε πως δήθεν με το πρόγραμμά σας διατίθεται σε εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχους το ποσό του 1,8 δισεκατομμυρίου ευρώ. Αυτό αμφισβητήθηκε από όλους τους συναδέλφους από όλες τις πτέρυγες της Αντιπολίτευσης σήμερα στη Βουλή.

Όμως από το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», που οι δικαιούχοι δεν μπορούν να ξεπεράσουν τις τέσσερις χιλιάδες, δεν προκύπτει αυτό, ούτε από το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ», το οποίο υπολογίζω να δεχτούν το πολύ επτά χιλιάδες άτομα, ούτε με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», που σύμφωνα με την Κυβέρνηση θα αξιοποιήσει χίλια ακίνητα και θα στεγάσει δυόμισι χιλιάδες δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, ηλικίας από είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών. Πού είναι, λοιπόν, οι εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχοι; Για μας οι αριθμοί αυτοί δεν βγαίνουν. Μήπως είναι στο πρόγραμμα «Κοινωνική Αντιπαροχή»; Ίσως.

Ο Νίκος Ανδρουλάκης, ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, σας έχει ήδη προτείνει συγκεκριμένα πράγματα. Πρώτον, να δημιουργηθεί μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης ένα δημόσιο απόθεμα κατοικιών, που θα διατίθενται με χαμηλό ενοίκιο. Είναι τόσο απλό, ένα δημόσιο απόθεμα. Αυτή είναι η πρώτη κίνηση που πρέπει να γίνει.

Δεύτερη κίνηση. Να δοθούν κίνητρα στους ιδιοκτήτες αναξιποίητων ακινήτων, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, χρηματοδότηση κόστους για ενεργειακή αναβάθμιση, έτσι ώστε να διαθέσουν με χαμηλό ενοίκιο. Υπάρχουν χιλιάδες ακίνητα στην Ελλάδα τα οποία είναι αναξιποίητα. Πρέπει να δοθούν κίνητρα.

Ως προς τη φοιτητική στέγη πρέπει να κατασκευαστούν νέες φοιτητικές εστίες. Εμείς, οι Βουλευτές από την επαρχία, αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο, αφού κάθε μέρα έρχονται στα γραφεία μας οι γονείς και καταλαβαίνουμε ότι τώρα με τη μείωση των εισοδημάτων είναι άνευ όρων. Να επανέλθει η έκπτωση φόρου ενοικίου για τα παιδιά που σπουδάζουν μακριά. Κι αυτό είναι πρόβλημα στέγασης.

Και, τελευταίο, νέο θεσμικό πλαίσιο βέβαια για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις.

Αν είχατε υιοθετήσει τις προτάσεις του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ από τον Ιούνιο, σήμερα αυτό το νομοσχέδιο θα ήταν ένα νομοσχέδιο το οποίο όντως θα έδινε λύση.

Τώρα θέλω να πω δύο πράγματα για τις τροπολογίες, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω. Η πρώτη φορά αφορά τις αυξήσεις εισφορών μη μισθωτών του ΕΦΚΑ το 2024. Εδώ προτείνουμε την αναστολή της αύξησης των ασφαλιστικών εισφορών των αγροτών, των αυτοτελώς απασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελματιών για το έτος 2023. Δηλαδή να συμπεριλάβει και αυτούς η αναστολή της πράξης.

Η δεύτερη αφορά μια βιώσιμη ρύθμιση οφειλών εκατόν είκοσι μηνιαίων δόσεων προς τη φορολογική διοίκηση, τους ασφαλιστικούς φορείς και τους δήμους. Και δεν νομίζω πως χρειάζονται περαιτέρω διευκρινίσεις.

Η τρίτη τροπολογία αφορά την αύξηση του ορίου του ακατάσχετου λογαριασμού στα 2.000 ευρώ. Συγκεκριμένα προτείνουμε την αναπροσαρμογή των ακατάσχετων απαιτήσεων από μισθούς, συντάξεις και κάθε είδους ασφαλιστικά βοηθήματα, που καταβάλλονται περιοδικά, σε 1.500 ευρώ και των ακατάσχετων καταθέσεων σε 2.000 ευρώ, προκειμένου οι άνθρωποι που έχουν οφειλές να μπορούν να αντεπεξέλθουν στην κρίση ακρίβειας, διότι οι έκτακτες ανάγκες απαιτούν και έκτακτες ρυθμίσεις. Άρα πρέπει οπωσδήποτε να δεχτείτε αυτή την τροπολογία, διότι θα δώσει μεγάλη ανακούφιση στους πολίτες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Η κ. Χαρούλα Καφαντάρη από τον ΣΥΡΙΖΑ έχει τον λόγο.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ. Ένα μικρό σχόλιο μόνο για τον κ. Ταγαρά, τον Υφυπουργό, που ακούσαμε πριν από λίγο και αφορά το θέμα με το Μάτι.

Επειδή άκουσα και συνάδελφο της Νέας Δημοκρατίας να λέει ότι η Νέα Δημοκρατία ό,τι λέει το κάνει, εγώ θα πω το εξής. Κύριε Χατζηδάκη, ήμασταν στα τέλη Ιουλίου, ακριβώς μετά τις εκλογές του 2019, που το πρώτο νομοσχέδιο που περάσατε ως Υπουργός Περιβάλλοντος ήταν για το Μάτι και λέγατε ότι μέσα σε έναν χρόνο θα έχουν ολοκληρωθεί τα πάντα κ.λπ.. Έχουν περάσει τώρα σχεδόν τέσσερα χρόνια και πάλι υποσχέσεις ότι τον Μάρτη θα έχουν ολοκληρωθεί.

Εδώ, όμως, υπάρχει και μία διαφορά. Θα ήθελα να πω, λοιπόν, ότι παραλάβατε τον Ιούλιο του 2019 προεγκεκριμένο ειδικό πο-

λεοδομικό σχέδιο από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ που θα διασφαλίζει το περιβάλλον, τον αιγιαλό, τις προσβάσεις στο δομημένο περιβάλλον και γενικότερα μέσα στη λογική του δικαίου.

Να μην πω ότι αμέσως μετά το τραγικό γεγονός στο Μάτι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προχώρησε άμεσα σε λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Ψήφισε τον ν.4579 τον Δεκέμβρη του 2018, όπου καθορίστηκαν προϋποθέσεις, περιορισμοί δόμησης στην περιοχή, αναστολή οικοδομικών αδειών και όπου υπήρχαν αυθαίρετα σε καταπατημένες εκτάσεις ή αιγιαλό. Δηλαδή, θέλω να πω με δυο λόγια ότι δράσαμε άμεσα. Τώρα έχουν περάσει από τον Ιούνιο του 2019 μέχρι σήμερα σχεδόν τέσσερα χρόνια και περιμένουμε τον Μάρτη.

Έρχομαι, όμως, τώρα στο κύριο κομμάτι του νομοσχεδίου. Από τη χθεσινή δημοσκόπηση μεγάλης εταιρείας σχετικά με τους νέους ανθρώπους, βγήκαν πάρα πολλά συμπεράσματα. Όλα τα αποτελέσματα, όμως, δείχνουν ότι οι νέοι πραγματικά δεν είναι ευχαριστημένοι. Ένας στους τέσσερις έχει ελπίδα για το μέλλον. Ένας στους τέσσερις, όμως, νιώθει και ανασφάλεια. Ένας στους τρεις αισθάνεται ότι δεν έχει έλεγχο σε ό,τι συμβαίνει γύρω του. Αυτά είναι κάποια ενδεικτικά στοιχεία της εν λόγω έρευνας.

Έρχεται, λοιπόν, η «καλή» Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη που αφού πρώτα νομοθέτησε και για τους νέους ιδιαίτερα -εσείς είστε και Υπουργός Εργασίας- τον συγκεκριμένο αντεργατικό νόμο που αποδίδεται σε εσάς, που αφορά ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων, απλήρωτες υπερωρίες, ενώ η χώρα μας δυστυχώς εξακολουθεί όλο αυτό το χρονικό διάστημα να είναι στις πρώτες θέσεις -να μην πω πρώτοι- στην ανεργία των νέων. Πώς να ελπίζουν, λοιπόν, οι νέοι μας σήμερα;

Έρχεστε, λοιπόν, και θα τολμούσα να πω να ρίξετε στάχτη στα μάτια στους νέους ανθρώπους, να τους στηρίξετε στο θέμα της στέγης, όταν στις τετρακόσιες χιλιάδες νέων μεταξύ είκοσι τεσσάρων και σαράντα τεσσάρων ετών υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στέγης, ενώ μιλάτε εσείς πάντα για το μεγάλο ζήτημα το δημογραφικό και τα μέτρα που παίρνετε κ.λπ.. Η επικοινωνία είναι χαρακτηριστική σε όλους τους τομείς της πολιτικής σας. Επικοινωνία, λοιπόν, στη νιοστή, εξαπάτηση και κοροϊδία θα έλεγα των νέων ανθρώπων επίσης στη νιοστή.

Πάντα, όμως, σαν Κυβέρνηση είστε σταθεροί στην εξυπηρέτηση εργολαβικών συμφερόντων, ενώ ο ρόλος των τραπεζών είναι κυρίαρχος. Παντού τον πρώτο ρόλο τον έχουν οι τράπεζες. Κάνετε τις εργασιακές σχέσεις λάστιχο με την υποβάθμιση της αγροτικής γης και, δυστυχώς, είναι θλιβερό να μιλάτε ότι προτιμάμε τα χωράφια από τους ανθρώπους.

Βέβαια, εδώ που τα λέμε έχετε θητεύσει, κύριε Χατζηδάκη, και στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και το αποτύπωμα που αφήσατε είναι τραγικό, μόνο και μόνο η ελλιπής προστασία των προστατευόμενων περιοχών, η κατάργηση των φορέων διαχείρισης και τόσα άλλα. Αφήσατε κι εκεί το στίγμα σας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Πάντως, θα έλεγα ότι αυτό το οποίο είναι κυρίαρχο ουσιαστικά είναι η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού στη χώρα μας. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ τον στόχο «11» από τους δεκαεπτά Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ που αφορούν τη στέγη, όπου χαρακτηριστικά αναφέρεται: «Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες μέχρι το 2030, με διασφάλιση πρόσβασης όλων σε επαρκή ασφαλή, προσιτή στέγαση και αναβάθμιση των φτωχών γειτονιών».

Έρχομαι τώρα πάλι στον νόμο και λέω ότι δίνετε στους νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών -περίπου δυόμισι χιλιάδες εμείς τους υπολογίζουμε- δάνεια μέσω τράπεζας. Η δόση του δανείου μπορεί να είναι από 400 ευρώ και πάνω για τριάντα χρόνια. Από την άλλη μεριά, στους κατόχους και χιλίες κατοικίες αυτές που έμειναν κενές από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» που αφορούσε ουσιαστικά τους πρόσφυγες.

Και, βέβαια, αυτά τα δάνεια που θα δίνονται θα δίνονται σε αυ-

τούς που έχουν μια σταθερή εργασία. Ποιο είναι, όμως, το εργασιακό τοπίο και ειδικά στους νέους ανθρώπους σήμερα; Η επίσφαλεια, ο κίνδυνος απόλυσης που κρέμεται από πάνω από τον κάθε νέο εργαζόμενο. Σε ποιον τα λέτε αυτά; Είναι δυνατόν να πείσετε τους νέους ανθρώπους;

Να μην πω βέβαια και για το άλλο κομμάτι στο νομοσχέδιο το «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ – ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ», το οποίο ουσιαστικά είναι ένα άκρως διαφημιστικό πρόγραμμα. Αν κανείς προσέξει και δει τις λεπτομέρειες θα καταλάβει ότι είναι κάτι ίσως απλησίαστο για τους νέους ανθρώπους, αν δεν έχουν ένα οικονομικό υπόβαθρο από πίσω τους.

Δεν πρέπει, όμως, να ξεχνάμε ένα πράγμα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτή τη στιγμή τα κόκκινα δάνεια αγγίζουν τις επτακόσιες χιλιάδες που είναι σε funds, ότι ισχύει ο πτωχευτικό νόμος της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας με ό,τι τραγικά αυτό σημαίνει, ότι έχουμε γύρω στους πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμούς μέχρι το τέλος του χρόνου. Κι εσείς αυτή τη στιγμή έρχεστε με το εν λόγω σχέδιο νόμου και βάζετε πάλι τους νέους στη μέγνη των τραπεζών.

Επίσης αναφερθήκατε, κύριε Υπουργέ, στην αρχική σας τοποθέτηση ότι έτσι ισχύει παντού και στην Ευρώπη κ.λπ., όμως δεν είναι έτσι. Είπατε ότι η κοινωνική αντιπαροχή έτσι είναι και σε άλλες χώρες, όμως δεν ισχύει αυτό το πράγμα. Η κατοικία στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες είναι αρμοδιότητα των δήμων. Υπάρχουν η κοινωνική κατοικία, οι οργανισμοί κοινωνικής κατοικίας, συνεταιριστικοί και δημόσιοι φορείς το χειρίζονται ή ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί.

Εδώ πέρα, όμως, με αυτά τα οποία εισάγονται στο εν λόγω σχέδιο νόμου γίνεται ακριβώς το αντίθετο. Πάρα πολλά σημεία στο εν λόγω νομοσχέδιο υπάρχουν που, τέλος πάντων, λέτε ότι θα τα ολοκληρώσετε. Όμως, ένα είναι γεγονός, ότι ο λαός δεν σας έχει πλέον εμπιστοσύνη. Ειδικά οι νέοι μας δεν σας έχουν εμπιστοσύνη, ό,τι και να κάνετε.

Σύντομα ο ελληνικός λαός και ιδιαίτερα η νεολαία της πατρίδας μας μέσα από εκλογές θα δώσει τη λύση και πραγματικά η Κυβέρνηση Μητσοτάκη, η οποία πήγε τη χώρα μας δεκαετίες πίσω, δυστυχώς, θα γίνει ένα παρελθόν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Πήρα τον λόγο για να πω ότι θα καταθέσουμε εκ μέρους της Κυβέρνησης νομοτεχνικές βελτιώσεις και προσθήκες. Θα τις δείτε, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι.

Είναι δεκατέσσερις, οι σημαντικότερες εκ των οποίων είναι τρεις. Μία έχει να κάνει με τη συμπεριλήψη των αναπήρων στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες οι οποίες αναφέρονται στο πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Συμπεριλαμβάνονται, λοιπόν, εκτός από τους πολύτεκνους κ.λπ., και οι ανάπηροι.

Το δεύτερο είναι κάτι το οποίο είναι αυτονόητο, αλλά αφού επέμενε η ΕΣΑΜΕΑ το συμπεριλαμβανούμε κι αυτό. Δηλαδή, οι καινούργιες κατοικίες της κοινωνικής αντιπαροχής ορίζουμε, παρ' ό,τι υπάρχουν γενικές προβλέψεις στη νομοθεσία, ότι τα κτήρια θα είναι προσβάσιμα στους αναπήρους.

Και, τρίτον, στο άρθρο που αναφέρεται στις διατακτικές στίψης, έχουμε μια διαγραφή του δευτέρου εδαφίου που αφορά στα φορολογικά θέματα, μιας και θέματα του Υπουργείου Οικονομικών και παραμένουν τα ζητήματα του εργατικού και ασφαλιστικού δικαίου της πρώτης παραγράφου που αφορούν στο Υπουργείο Εργασίας.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κ. Κωνσταντίνος Χατζηδάκης καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

Νομοτεχνικές βελτιώσεις – προσθήκες

18

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
«Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία,
στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις»

1. Στην περ. ζ) του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου, η φράση «παλαιούς διαγωνισμούς» αντικαθίσταται από τη φράση «παλαιές κληρώσεις».
2. Στην περ. ι) του άρθρου 2 του σχεδίου νόμου διαγράφονται οι λέξεις «φορολογείται και».
3. Στο δεύτερο εδάφιο της περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, διαγράφεται το αρνητικό μόριο «δεν» μετά από τη φράση «Για το ποσοστό του δανείου που».
4. Η παρ. 3 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται ως εξής: «3. Τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας καλούνται μέσω δημόσιας πρόσκλησης να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα του παρόντος».
5. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου η λέξη «μετεγγραφή» αντικαθίσταται από τη λέξη «μεταγραφή».
6. Στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 7 του σχεδίου νόμου, μετά από τη φράση «πρόκειται να ανεγερθεί επ' αυτού», προστίθεται η φράση «το οποίο, με τον περιβάλλοντα χώρο του, πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης ατόμων με αναπηρία».
7. Η παρ. 5 του άρθρου 8 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται ως εξής: «Το πρόγραμμα προκηρύσσεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η διαχείριση του προγράμματος μπορεί να ανατεθεί από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης. Για την υλοποίησή του επιτρέπεται η σύμβαση, μέσω προγραμματικής σύμβασης, με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού.».
8. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του σχεδίου νόμου η φράση «Σχετικά εκδίδεται» αντικαθίσταται από τη φράση «Για την ανάκληση εκδίδεται σχετική».
9. Στο άρθρο 33 του σχεδίου νόμου:
  - α) στον πίνακα περιεχομένων και στο σχέδιο νόμου από τον τίτλο του άρθρου 33 διαγράφονται οι λέξεις «και περ. ζ) παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος»,
  - β) διαγράφεται ο αριθμός «1.» πριν από τις λέξεις «Στην παρ. 1 του άρθρου 145»,
  - γ) στο τρίτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 1 του άρθρου 145 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222):
    - γα) η φράση «δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ούτε υπόκεινται σε κοινωνικοασφαλιστικές ή άλλες κρατήσεις» αντικαθίσταται από τη φράση «δεν περιλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές των εργαζομένων»,
    - γβ) μετά από τη λέξη «εφόσον» διαγράφονται οι λέξεις «είναι ονομαστικές»,

γγ) η φράση «το ποσό των επτά (7) ευρώ» αντικαθίσταται από φράση «το ποσό των έξι (6) ευρώ» και

δ) η παρ. 2 διαγράφεται.

10. Στην παρ. 6 του άρθρου 35 του σχεδίου νόμου:

α) μετά από τις λέξεις «Ανάπτυξης και Επενδύσεων» προστίθεται η λέξη «, Εσωτερικών»,

β) προστίθεται νέα περ. α) ως εξής: «α) οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία ανάθεσης της διαχείρισης του προγράμματος σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης»,

γ) σε συνέχεια της προηγούμενης νομοτεχνικής οι υφιστάμενες περ. α) έως ε) αναριθμούνται σε περ. β) έως στ), αντίστοιχα,

δ) στην υπό νέα αρίθμηση περ. γ) οι λέξεις «καταβολής των μισθωμάτων από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «χρηματοδότησης του προγράμματος από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης»,

ε) στην υπό νέα αρίθμηση περ. δ) μετά από τις λέξεις «τα κριτήρια,» προστίθενται οι λέξεις «στα οποία περιλαμβάνεται και η ιδιότητα του ατόμου με αναπηρία,» και

στ) στην υπό νέα αρίθμηση περ. ε) μετά από τις λέξεις «επισκευής του ακινήτου» προστίθενται οι λέξεις «και κάθε άλλης επιλέξιμης δαπάνης»

11. Στην παρ. 7 του άρθρου 35 του σχεδίου νόμου:

α) μετά το τέλος της περ. γ) τίθεται η λέξη «και»,

β) στο τέλος της περ. δ) διαγράφονται το σημείο στίξης «,», ο σύνδεσμος «και» και τίθεται το σημείο στίξης «.» και

γ) διαγράφεται η περ. ε).

12. Στον πίνακα περιεχομένων και στο σχέδιο νόμου ο τίτλος του ΜΕΡΟΥΣ Ζ' «ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» αντικαθίσταται από τον τίτλο «ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» και πριν από το άρθρο 33 εντάσσεται η με αρ. υπουργική τροπολογία 1529/150/16.12.2022.

13. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 3 της υπουργικής τροπολογίας 1529/150/16.12.2022 οι λέξεις «Η οικονομική ενίσχυση» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Το ποσό».

14. Στον τίτλο του άρθρου 5 της υπουργικής τροπολογίας 1529/150/16.12.2022 η λέξη «Ελέγχων» αντικαθίσταται από τη λέξη «Ερευνών».

Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2022

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστώ πολύ.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Υπουργό για τις νομοτεχνικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Μα, δεν τις πήρατε ακόμα στα χέρια. Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Κύριε Υπουργέ, όταν λέτε συμπερίληψη των αναπήρων στο «ΚΑΛΥΨΗ», με δεδομένο ότι το πρόγραμμα αφορά τους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, δηλαδή τους ακραία φτωχούς, πώς θα συμπεριληφθούν οι ανάπηροι;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Θα το διαβάσετε, κυρία Φωτίου.

Στην παράγραφο ε' περίπτωση δ' μετά από τις λέξεις «τα κριτήρια» προστίθενται οι λέξεις «στα οποία περιλαμβάνεται και η ιδιότητα του ατόμου με αναπηρία». Άρα συμπεριλαμβάνονται μέσα στα κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρία Φωτίου, θα σας διανεμηθεί, θα το διαβάσετε. Και πάλι εδώ είμαστε, θα σας δώσω τον λόγο. Μη στεναχωριέστε. Για να μη φέρνουμε και σε δύσκολη θέση τον Υπουργό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Δεν είμαι σε καμία δύσκολη θέση. Διαβάζω αυτά που κατατίθενται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Όχι, για να μην ψάχνετε. Δεν είπα ότι δεν ξέρετε, προς θεού.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης και μετά είναι η κ. Πούλου.

Ορίστε, κύριε Χίτα, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Χατζηδάκη, επειδή κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου είχαμε και μία κατ' ιδίαν συνομιλία και με τους συνεργάτες σας, -με την ομάδα σας συνεργάστηκα- και μοιραστήκαμε λίγο έναν προβληματισμό μας σε ό,τι αφορά στο νομοσχέδιο, το οποίο θα έπαιζε καθοριστικό ρόλο στην τελική ψήφισή μας. Είχα μια ενημέρωση από τους συνεργάτες σας και ευχαριστώ για αυτό, γιατί μπήκαν στον κόπο και όντως έψαξαν οι άνθρωποι.

Ξέρετε, δυστυχώς, στην πολιτική τα πάντα είναι επικοινωνία και δεν θέλουμε να βρεθούμε ως παράταξη ως Ελληνική Λύση στη δυσάρεστη θέση να γράφουν αύριο ότι η Ελληνική Λύση είτε όχι στην πρώτη προσπάθεια στεγαστικής πολιτικής του κράτους ή ότι η Ελληνική Λύση δεν συναινεί στο να πάρουν κάποιοι άνθρωποι φθηνά σπίτια με δάνεια άτοκα κ.λπ..

Θέλω να ξεκαθαρίσω κάτι, λοιπόν: Μοιράστηκα μαζί σας την αγωνία μας και τον προβληματισμό μας για το τρίτο θέμα του νομοσχεδίου που είναι το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Τι λέει το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ»; Δικαιούχοι είναι αυτοί που πληρούν τις προϋποθέσεις που έχουν το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ποια ήταν η εργώστη μας; Εάν σε αυτούς τους δικαιούχους -γιατί για μας είναι θέμα αρχής- συμπεριλαμβάνονται μετανάστες, άνθρωποι είτε με προσωρινή άδεια στην Ελλάδα είτε όχι κ.λπ.. Μου είπατε ότι δεν ισχύει, δεν υπάρχουν και ότι τα σπίτια θα πάνε σε Έλληνες.

Θέλω απλά να πω ότι το ψάξαμε, έχω ενημερώσει και τους συνεργάτες σας. Το γνωρίζουν, δηλαδή, ήδη. Θα ενημερώσω και εσάς, γιατί θέλω να είμαστε ξηγημένοι, γιατί θεωρώ ότι έχουμε μια πολύ σοβαρή θέση. Ξέρετε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως 28 Ιουλίου του 2021 η τροποποίηση των όρων ή των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος «ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα» στο άρθρο 7 παράγραφος 5 -το υπογράφετε και εσείς, κύριε Υπουργέ- λέει: «Σε περίπτωση που ο αιτών ή ενήλικο μέλος του νοικοκυριού είναι αλλοδαπός και η άδεια διαμονής δεν δύναται να βεβαιωθεί ηλεκτρονικά μέσω διαλειτουργικότητας των σχετικών πληροφοριακών συστημάτων, απαιτείται η προσκόμιση άδειας διαμονής σε ισχύ ή βεβαίωση κατάθεσης αιτήματος ανανέωσης», δηλαδή και με προσωρινή άδεια διαμονής.

Είχαμε ζητήσει νωρίτερα με κάποια νομοτεχνική να πούμε ότι εξαιρούνται οι συγκεκριμένοι οι αλλοδαποί, γιατί εμείς δεν μπορούμε να βάλουμε την υπογραφή μας σε κάτι τέτοιο. Ξέρω ότι υπάρχουν και δικαιούχοι οι οποίοι δεν είναι αλλοδαποί, αλλά δεν θα μπορούσε ποτέ η Ελληνική Λύση να βάλει την υπογραφή της

σε κάτι τέτοιο και αυτό είναι ξεκάθαρο.

Άρα, λοιπόν, τη συγκεκριμένη διάταξη -επαναλαμβάνω- τη συγκεκριμένη διάταξη θα την καταψηφίσουμε για το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», γιατί πολύ απλά συμπεριλαμβάνονται μέσα και οι αλλοδαποί δυστυχώς και με προσωρινή άδεια διαμονής και δεν θέλουμε εμείς να ευεργετήσουμε κανέναν από δαύτους, είτε είναι νόμιμοι είτε είναι παράνομοι είτε είναι με προσωρινή άδεια διαμονής είτε όχι.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Χίτα.

Τον λόγο έχει η κ. Παναγιώτου Πούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται η κ. Βαγενά από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Έχουμε από δω και πέρα συνέχεια άρωμα γυναίκας από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Μετά είναι η κ. Τζάκρη. Πώς πέσατε έτσι;

Ορίστε, κυρία Πούλου, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση Μητσοτάκη χρειάστηκε μόνο τριάντα χρόνια, σαν έτοιμη από καιρό, για να οικοδομήσει ένα καθεστώς κοινωνικής αδικίας, οικονομικών ανισοτήτων, φτωχοποίησης της μεσαίας τάξης, σκανδάλων λεηλασίας του δημόσιου πλούτου, αλλά και υπονόμευσης των δημοκρατικών θεσμών και του Συντάγματος. Αυτό είναι το έργο σας, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας! Και αυτό επικυρώσατε με τον προϋπολογισμό της συνεχιζόμενης αδικίας του 2023, τον τελευταίο ευτυχώς προϋπολογισμό σας, αλλά και τον καταστροφικότερο της θητείας σας, που θα αρπάξει επιπλέον 810 εκατομμύρια σε ΦΠΑ και έμμεσους φόρους από το ήδη συρρικνωμένο εισόδημα των νοικοκυριών.

Ο χαρακτηρισμός του Αλέξη Τσίπρα για τον κ. Μητσοτάκη ότι πρόκειται για τον μεγαλύτερο πολιτικό απατεώνα των τελευταίων δεκαετιών επαληθεύεται απόλυτα, αφού προεκλογικά έταζε πολλές και καλές δουλειές, αλματώδη ανάπτυξη, αξιοκρατία, μείωση φόρων και άλλα πολλά. Αλλά έφαρμωσε τις ακριβές αντιθέτες πολιτικές και το μόνο που κατάφερε είναι η εξαθλίωση του ελληνικού λαού.

Και η φτωχοποίηση Μητσοτάκη πηγαίνει χέρι-χέρι με την εξαπάτηση Μητσοτάκη. Μετά τα απαράδεκτα «καλάθια του εμπαιγμού» του κ. Γεωργιάδη, που όχι μόνο δεν περιορίζουν την ακρίβεια, αλλά την εκτοξεύουν σε δυσθεώρητα ύψη, ήρθε τώρα η νέα κοροϊδία, το θέμα του Food Pass, που θα ισχύσει όμως και αυτό αργότερα, από τον Φεβρουάριο. Αλήθεια γιατί όχι από τώρα, για να προλάβει και τα γιορτινά τραπέζια;

Πετάτε ως φιλοδώρημα 22 ευρώ τον μήνα για είδη διατροφής στα μονοπρόσωπα νοικοκυριά και μεσοσταθμικά 30 ευρώ σε όλους τους δικαιούχους, ενώ εσείς όχι μόνο δεν ενδιαφέρεστε να ελέγξετε τη συνεχιζόμενη αισχροκέρδεια, αλλά κυριολεκτικά αδειάζετε τα δημόσια ταμεία και τις τσέπες των πολιτών.

Το μέγεθος της κοροϊδίας δεν έχει προηγούμενο. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ η λεηλασία του δημόσιου πλούτου με τις απευθείας αναθέσεις φτάνει τα 8,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ τα κέρδη των διυλιστηρίων φτάνουν τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ μόνο ο κ. Στάσης της ιδιωτικής πλέον ΔΕΗ αμείβεται με 360.000 τον χρόνο και επιπλέον μόνους. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ ο κ. Πάτσης, εκτός της αρπαγής της περιουσίας των ευάλωτων συμπολιτών, εισέπραξε 820.000 ευρώ από τα ΕΛΤΑ του κ. Πιερρακάκη αυτή τη φορά μέσω απευθείας αναθέσεων για νομικές συμβουλές. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ ο γαλάζιος δούρειος ίππος στο ΚΙΝΑΛ κατά δήλωση του κ. Ανδρουλάκη, η κ. Καϊλή, φαίνεται ότι εισέπραξε 28 εκατομμύρια μαύρο πολιτικό χρήμα. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ η κ. Σπυράκη οφείλει να δώσει εξηγήσεις. Δίνετε 22 ευρώ τον μήνα στους πολίτες, ενώ κ. Αβραμόπουλος εισέπραττε 5.000 ευρώ τον μήνα ως αποζημίωση από την αμαρτωλή ιταλική ΜΚΟ του Αντόνιο Παντσέρι, όπως από προχθές γράφεται στον Τύπο.

Αλήθεια πείτε μας μετά από όλα αυτά και πολλά άλλα πώς μπορείτε να κοιτάτε στα μάτια τους πολίτες, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας; Τέτοιο καθεστώς αδικίας, ανισότητας, λεηλασίας και

εξαπάτησης δεν έχει ξαναγνωρίσει η χώρα μας! Και προσπαθείτε τώρα με το παρόν νομοσχέδιο να επεκτείνετε την κοροϊδία, αυτή τη νέα απόπειρα εξαπάτησης του ελληνικού λαού, και στο πεδίο της μεγάλης στεγαστικής κρίσης, για την οποία επίσης ευθύνεστε αποκλειστικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πολιτικές της Νέας Δημοκρατίας έχουν δημιουργήσει και τη στεγαστική κρίση Μητσοτάκη, που συμπίπτει ακόμη περισσότερο το βιοτικό επίπεδο των πολιτών. Και εδώ οι αριθμοί είναι αμείλικτοι για σας, κύριοι Υπουργοί.

Γνωρίζετε ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το 79% των ενοικιαστών επιβαρύνεται υπερβολικά από τις στεγαστικές δαπάνες; Γνωρίζετε μήπως και ότι πάνω από το 45% των νοικοκυριών ξοδεύει το μισό μηνιαίο εισόδημά του σε ενοίκιο, δάνειο, κοινόχρηστα, ρεύμα, νερό και θέρμανση, με αποτέλεσμα ένα στα δύο νοικοκυριά να στερείται βασικών αγαθών; Γνωρίζετε ότι η χωρίς σχεδιασμό αύξηση των αντικειμενικών αξιών στην Αττική αλλά και αλλού έχει δημιουργήσει αδικίες και μεγάλες στρεβλώσεις και έχει αποκλείσει ευάλωτους συμπολίτες από το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης, όπως σας επισημαίνει ο δικός σας Δήμαρχος Αθηναίων, ο κ. Μπακογιάννης, που ζητά τη μείωσή τους κατά 50%; Θα έπρεπε, λοιπόν, να τα γνωρίζετε. Διότι είναι όλα αυτά αποτελέσματα των δικών σας πολιτικών.

Γιατί εσείς ευθύνεστε, κύριοι της Κυβέρνησης, πρώτον, για την τεράστια αύξηση των ενοικίων 32% μέσα σε έναν χρόνο, αφού αφήσατε εντελώς ανεξέλεγκτη την εξάπλωση της βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Δεύτερον, εσείς ευθύνεστε για τον καταστροφικό Πτωχευτικό Κώδικα, που αφήνει σκόπιμα απροστάτευτη την πρώτη κατοικία. Και, τρίτον, εσείς ευθύνεστε για τις επτακόσιες χιλιάδες κόκκινα δάνεια στα χέρια των funds και των γαλάζιων αρπακτικών τύπου Πάτση, αλλά και για τις πενήντα χιλιάδες πλειστηριασμούς ακινήτων μόνο φέτος σε ολόκληρη τη χώρα.

Αφού καταληστεύσατε τα εισοδήματα των πολιτών, τώρα βάζετε χέρι και στην ιδιοκτησία τους. Αλλά, ως συνήθως, μοιράζετε μερικά ψίχουλα σε ελάχιστους δικαιούχους και τα διαφημίζετε πλουσιοπάροχα στον μιντιακό βραχίονα του καθεστώτος Μητσοτάκη.

Πρώτη εξαπάτησή σας με το παρόν νομοσχέδιο είναι το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ». Με το πρόσχημα ότι θα δώσετε φτηνή στέγη στους νέους είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών ανακοινώσετε ένα πρόγραμμα τρεισήμισι χιλιάδων δανείων σε ένα σύνολο τριακοσίων πενήντα χιλιάδων δικαιούχων. Θα δώσετε, δηλαδή, δάνεια μόνο στο 1% των δικαιούχων και πανηγυρίζετε;

Και βέβαια αυτό είναι το τυράκι, αλλά η φάκα παραμονεύει, αφού όσοι πάρουν τα δάνεια πρέπει να έχουν εξασφαλισμένη εργασία ή στήριξη από τους γονείς, γιατί τους αναγκάζετε να πληρώνουν για τριάντα χρόνια υψηλή δόση, αλλά και να δώσουν προκαταβολή 15.000 έως 50.000 ευρώ. Αν δεν μπορέσουν να εξυπηρετήσουν το δάνειό τους, μπορεί μέσα στα τριάντα χρόνια να χάσουν και αυτοί το σπίτι τους. Ποιος ξέρει ποιοι «Πάτσηδες» θα βρεθούν πάλι να το αρπάξουν.

Γι' αυτό εξάλλου όλοι οι φορείς που εκλήθησαν στη Βουλή απέρριψαν το νομοσχέδιό σας. Όλοι, πλην ενός. Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών, δηλαδή οι εντολές σας, εκείνοι για τους οποίους νομοθετείτε, εξασφαλίζοντάς τους και νέα πελατεία δανειοληπτών και στους οποίους χρωστάτε ως κόμμα 391.000.000 ευρώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλετού)

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Συνεχίστε, παρακαλώ.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Αλλά ας περάσουμε στη δεύτερη εξαπάτηση, στο πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ». Στο στόχαστρό σας εδώ είναι οι οικονομικά ευάλωτοι πολίτες είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, που λαμβάνουν κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης και υπολογίζονται σε πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες.

Τι δίνετε σε αυτούς; Μόλις χίλιες κατοικίες από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», όπου φιλοξενούνται πρόσφυγες, με κόστος 7.000.000 ευρώ. Δηλαδή θα καλύψετε τις ανάγκες μόνο του 0,7% -ούτε 1%- των δικαιούχων και πάλι πανηγυρίζετε; Επιπλέον αναρωτιόμαστε

πώς οι ιδιοκτήτες θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα σας, όταν επί τριμήνα και εξάμηνα έμεναν απλήρωτοι από το Υπουργείο Μεταναστευσης και Ασύλου. Απλά χαϊδεύετε για μία ακόμη φορά τα αυτιά του ακροδεξιού ακροατηρίου σας, που χαίρεται επειδή πετάτε οικογένειες προσφύγων έξω από διαμερίσματα και τις στέλνετε στις αποθήκες ψυχών των camp του κ. Μηταράκη.

Όσο για την τρίτη εξαπάτηση, το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» έχει τόσους περιοριστικούς όρους, που πρακτικά θα μείνει ανεφάρμοστο.

Ας δούμε τώρα την εξαπάτηση στο πρόγραμμα της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ», που μόνο κοινωνική δεν είναι. Γιατί εδώ στο στόχαστρο μπαίνουν οικόπεδα φιλέτα του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, ΟΕΚ, που γίνονται οικοδομήσιμα και παραχωρούνται στους υμέτερους εργολάβους σας, για να κτίσουν κατοικίες και άλλες κατασκευές, κρατώντας την εκμετάλλευσή τους επ' αόριστον. Μοναδική υποχρέωσή τους είναι να ενοικιάζουν σε δικαιούχους που θα ορίζει η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης το ποσοστό κατοικιών που θα έπαιρνε το κράτος ως αντιπαροχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ, γιατί έχουμε βάλει και λάθος τον χρόνο σε επτά λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Θα συντομεύσω, κύριε Πρόεδρε.

Δηλαδή βρήκατε, κύριοι Υπουργοί, ένα πρώτης τάξεως πρόσχημα, δήθεν κοινωνικό, ώστε να δωρίσετε σε γαλάζιους και πάλι μεγαλοεργολάβους δημόσια γη μεγάλης αξίας. Πραγματικά αυτό το ρεσάλτο στη δημόσια περιουσία δεν έχει ξαναγίνει!

Και βέβαια δεν δίνετε λύση στα προβλήματα της πραγματικής κοινωνικής κατοικίας, η οποία έχει κυριολεκτικά βαλτώσει σε όλη τη χώρα εδώ και τριάντα χρόνια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Ένα παράδειγμα να πω από την περιοχή μου, κύριε Πρόεδρε, και κλείνω.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η απαράδεκτη κατάσταση που επικρατεί στη Θήβα. Γνωρίζετε ότι εννέα εργατικές κατοικίες, κύριε Χατζηδάκη, στους οικισμούς Θήβα 3 και 2 του πρώην ΟΕΚ, που έχουν κληρωθεί από τον Νοέμβριο του 2017, δεν έχουν ακόμη παραδοθεί στους δικαιούχους; Ακόμη, γνωρίζετε ότι δεν κάνατε τίποτε για την απόδοση των οριστικών τίτλων στους δικαιούχους του Οικισμού Εργατικής Κατοικίας στο Τάχι Θηβών, που βρίσκονται σε ομηρία με απλά παραχωρητήρια; Η κατάσταση στον οικισμό είναι τραγική. Η εγκατάλειψη των κοινόχρηστων χώρων αλλά και των έργων υποδομής συνεχίζεται, αφού ο δήμος δεν έχει αρμοδιότητα σε ιδιοκτησία του πρώην ΟΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι η απάντηση στη στεγαστική κρίση Μητσοτάκη θα έρθει από τις κάλπες και θα φέρει ξανά την ελπίδα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς σας ευχαριστούμε, αλλά μας στενοχωρείτε μέρες που είναι. Έβαλα και λάθος τον χρόνο, ενώ είπε ο κ. Αθανασίου ότι πήγαμε στα εξί λεπτά. Σας άφησα τέσσερα λεπτά.

Να απαντήσω στον κ. Γιαννούλη, για να μην έχει απορίες, ότι έχουν απομείνει ακόμη δεκατρείς ομιλητές. Πράγματι κάποιοι διαγράφηκαν, αλλά έχουμε πάει και στο εξάλεπτο, για να μπορέσουμε να τα βγάλουμε πέρα.

Τον λόγο έχει η κ. Άννα Βαγενά - Κληροδόνη από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται η κ. Θεοδώρα Τζάκρη από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΑΝΝΑ ΒΑΓΕΝΑ - ΚΗΛΗΔΟΝΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Στο νομοσχέδιο αυτό η παροχή στέγης στους νέους και τους αδύναμους οικονομικά είναι η πρόφαση. Μια πρόφαση που επικαλείστε για να δείξετε ένα κοινωνικό πρόσωπο. Στην πραγματικότητα εξασφαλίζετε καινούργια πελατεία στις τράπεζες. Οι τράπεζες είναι καλές και φιλεύσπλαχνες, μέχρι να πουλήσουν τα δάνεια, γιατί περί πώλησης προϊόντων πρόκειται. Τα δάνεια είναι το προϊόν που πωλούν οι τράπεζες. Μόλις πουλήσουν και μόλις καθυστερήσουν να πληρωθούν λίγες δόσεις, αλλάζουν το καλό

τους πρόσωπο, βγάζουν κυνόδοντες και πιέζουν με απάνθρωπο τρόπο τους δανειολήπτες. Μιλώ για το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», που θα πληρώνουν οι νέοι επί τριάντα χρόνια δόση τουλάχιστον 400 με 500 ευρώ τον μήνα. Και πού θα βρουν προκαταβολή 15.000 έως 50.000 ευρώ;

Ερχόμαστε στη μέθοδο της «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ». Ακόμα ένα δώρο στους μεγαλοεργολάβους. Παραχωρείτε δημόσια γη για άγνωστο χρονικό διάστημα, για να χτιστούν κατοικίες, ποσοστό των οποίων -άγνωστο και αυτό- θα ενοικιαστεί με χαμηλό, υποτίθεται, ενοίκιο -άγνωστο όμως κι αυτό- σε ευάλωτους συμπολίτες μας. Όλα είναι άγνωστα. Το μόνο γνωστό είναι το κέρδος των εργολάβων.

Και μας κατηγορείτε ότι είμαστε ιδεοληπτικοί και ότι είμαστε καχύποπτοι με την ιδιωτική πρωτοβουλία. Ξέρετε γιατί είμαστε επιφυλακτικοί; Γιατί δεν σας έχουμε καμμία εμπιστοσύνη. Γιατί όλη σας η διακυβέρνηση όλα αυτά τα τριάντα χρόνια που κυβερνάτε ήταν ένα αισχρό αλισβερίσι, μία συνδιαλλαγή με κάθε είδους εργολαβικά και οικονομικά συμφέροντα. Γιατί δεν προλαβαίνουμε να παρακολουθούμε τα σκάνδαλά σας. Γιατί οι μίζες και η αισχροκέρδεια μας έχουν πνίξει. Γι' αυτό δεν σας πιστεύουμε ούτε εμείς ούτε ο κόσμος πια.

Προσπαθείτε τώρα με αυτό το νομοσχέδιο να δείξετε ένα κοινωνικό πρόσωπο. Μα, για ποιο κοινωνικό πρόσωπο μιλάτε; Αν θέλετε να μιλήσετε για στεγαστική πολιτική, ελάτε να πάμε μαζί μια βόλτα στο Δαμάσι στον Νομό Λάρισας και στο Μεσοχώρι στους σεισμόπληκτους, που επί δύο χρόνια σχεδόν μετά τον καταστροφικό σεισμό της 3^{ης} Μαρτίου του 2021 μένουν ακόμα σε κοντέινερ.

Μίλησαν το πρωί και οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ο Βασίλης Κόκκαλης και ο Νίκος Παππάς, που μαζί ήμασταν εκεί χτες. Η κατάσταση είναι τραγική. Εκατόν τριάντα δύο άνθρωποι, κύριε Υπουργέ, κατοικούν ακόμα σε κοντέινερ -ακόμα και το ιατρείο σε κοντέινερ στεγάζεται- μέσα σε αυτό το κρύο τώρα και μέσα στον καύσωνα το καλοκαίρι, χωρίς να ξέρουν πότε και πώς θα πάνε στα σπίτια τους. Αυτό μάς ρωτάνε και αυτοί και ο πρόεδρος της κοινότητας. Δεν ξέρουμε τίποτα, πότε, πώς θα γίνει αυτό. Έπρεπε να δείτε την απελπισία στα μάτια τους.

Θα καταθέσω στα Πρακτικά κάποιες φωτογραφίες. Έχω εδώ δύο φωτογραφίες. Η πρώτη είναι από τότε, από τις 22-3-2021. Είναι η κ. Σειζή, μια κάτοικος του Δαμασίου, που μου δείχνει τις ζημιές που υπέστη το σπίτι της οικογένειάς της. Σήμερα εδώ, 19 Δεκεμβρίου, έχω φωτογραφηθεί στο ίδιο σπίτι. Βρίσκεται σε ακόμα χειρότερη κατάσταση από ό,τι ήταν στις 22-3-2021.

Επίσης, υπάρχει ένα άλλο σχεδιάγραμμα, το κατέθεσε νομίζω και ο συνάδελφος κ. Κόκκαλης. Μας το έδωσε άνθρωπος που κατοικεί εκεί, στα κοντέινερ. Είναι εξήντα τέσσερις οικισμοί, πενήντα κατοικήσιμοι, οι δώδεκα μόνο είναι ακατοίκητοι. Δύο ιατρεία. Σύνολο ατόμων δομής εκατόν τριάντα δύο, όπως σας είπα.

Θα τα καταθέσω για τα Πρακτικά αυτά, γιατί υποσχεθήκαμε - και το κάνουμε - να μεταφέρουμε την αγωνία αυτών των ανθρώπων εδώ, στο Κοινοβούλιο.

(Στο σημείο αυτό η κ. Άννα Βαγενά - Κηληδόνη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αυτές τις ημέρες ανταλλάσσουμε ευχές και εύχομαι σε όλους καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα. Πώς μπορούμε να ευχηθούμε και σε αυτούς τους ανθρώπους καλά Χριστούγεννα; Να τους αφήσουμε μέσα στο κρύο και τη λάσπη; Για ακόμα μια χρονιά θα κάνουν Χριστούγεννα εκεί; Κάντε κάτι τώρα γι' αυτούς τους ανθρώπους. Έστω εντάξτε το στους προεκλογικούς μοναμάδες που μοιράζετε αυτόν τον καιρό. Έστω και σαν προεκλογικό δώρο, κάντε κάτι, γιατί δεν αντέχουν πια.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αρδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κυρία Βαγενά.

Καλείται στο Βήμα η κ. Θεοδώρα Τζάκρη από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται ο κ. Εμμανουήλ Κόνσολας από τη Νέα Δημοκρατία.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το νομο-

σχέδιο «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις» δεν είναι κάτι καινοτόμο ούτε διαφέρει στον πυρήνα του σκεπτικού του από τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη Μητσοτάκη σε όλα τα πεδία της ακολουθούμενης κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής. Η Κυβέρνηση αυτή είναι μια κυβέρνηση-λοταρία, η οποία υπόσχεται πολλά και μεγάλα οφέλη σε όλους και καταλήγει να δίνει λίγα σε λίγους ή ακόμα λιγότερα σε περισσότερους, αφού πρώτα βέβαια το επικοινωνιακό επιτελείο της Κυβέρνησης και τα συνεργαζόμενα μίντια έχουν διαφημίσει την προσδοκία και στο τέλος υποβαθμίζουν το αποτέλεσμα.

Το ζήσαμε αυτό αυτές τις μέρες με τη δήθεν επιδότηση των εξόδων όλων των Ελλήνων στα σουπερμάρκετ, η οποία κατέληξε να κυμαίνεται από τα 32 ευρώ ανά νοικοκυριό στα 65 ευρώ τον μήνα για τους πολύτεκνους, αφού πρώτα δαπανήσουν αποδεδειγμένα στα σουπερμάρκετ ποσά που κυμαίνονται από το 50% έως το 80% του εισοδήματός τους. Κοινώς «άνθρακες ο θησαυρός» και ατελείωτο εμπόριο ελπίδας για ανακούφιση στα εκατομμύρια νεόπτωχων που δημιούργησε το καθεστώς Μητσοτάκη.

Το ζήσαμε νωρίτερα, βέβαια, και με την επιδότηση στα καύσιμα, το περιβόητο Fuel Pass, που δόθηκε δύο φορές και μόλις πιστωνόταν στους λογαριασμούς, η τιμή στην αντλία ως διά μαγείας ανέβαινε 20 λεπτά το λίτρο, κατατρώνοντας στο πρώτο κύκλο γέμισμα το σύνολο της επιδότησης.

Το ζήσαμε και με την επιδότηση της ενέργειας, που όλοι έχουμε καταλάβει ότι οι πάροχοι πληρώνονται στο άρτιο από τους φόρους μας. Άρα η υποτιθέμενη επιδότηση είναι πληρωμένη από τα νοικοκυριά.

Πάμε, λοιπόν, στο σημερινό νομοσχέδιο, το οποίο τιμώντας την παράδοση Μητσοτάκη είναι και αυτό μια λοταρία και μάλιστα η πιο χυδαία, γιατί πουλάει ελπίδα και ψεύτικες υποσχέσεις πάνω σε μια βαθιά ριζωμένη στην ελληνική κοινωνία κουλτούρα, που είναι αυτή της απόκτησης στέγης. Ακόμη κι αν υποθέσουμε ότι υπήρχαν στα μεγάλα αστικά κέντρα σπύτια κατοικήσιμα με 150.000 ευρώ, άρα να μη χρειαστεί ο τυχερός της λοταρίας να βάλει και 100.000 ευρώ από την τσέπη του για να τα ανακαινίσει -γι' αυτά τα σπύτια μιλάμε στην περίπτωση αυτή-, εδώ υπάρχουν τριάντα πέντε χιλιάδες δυνητικοί δικαιούχοι του μέτρου και με μια απλή αριθμητική πράξη προκύπτει ότι οι τελικοί δικαιούχοι δεν μπορούν να υπερβούν τις δέκα χιλιάδες, σύμφωνα με τις υποθέσεις πάντα της Κυβέρνησης. Άρα η πιθανότητα είναι ακόμα χειρότερη και από την αγορά λαχείου, αφού στα λαχεία ο ένας στους πέντε κερδίζει, ενώ εδώ κερδίζει ο ένας στους τριάντα πέντε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η κατάσταση είναι ακόμα χειρότερη, γιατί στα φιλά γραμμάτια του νομοσχεδίου της στεγαστικής λοταρίας λέει ότι ο τυχερός θα πρέπει να καταβάλει το 10% ως το 15% του τιμήματος της αγοράς. Και αν σε αυτό προσθέσουμε τα συμβολαιογραφικά έξοδα, τα έξοδα ελέγχου τίτλων μεταβίβασης κ.λπ., τότε πρέπει ένας νέος άνθρωπος κάτω των τριάντα ετών για ένα σπίτι των 150.000 ευρώ να πληρώσει, χωρίς καμμία ανακαίνιση, περί τις 20.000 ευρώ από την τσέπη του και να αποδείξει ότι τα έχει, προκειμένου να λάβει χρηματοδότηση. Τώρα, αν γνωρίζετε εσείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά Ελληνόπουλα κάτω των τριάντα ετών που να έχουν αποταμιεύσει 20.000 ευρώ ή τη δυνατότητα να αποκτήσουν δάνειο 20.000 ευρώ, να το πείτε και σε εμένα, γιατί εγώ δεν γνωρίζω πολλά.

Και πάμε τώρα στο δεύτερο κομμάτι, αυτό της διαβόητης «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗΣ». Πράγματι, σε αυτό τιμάτε τις δεξιές παραδόσεις της ΕΡΕ, όταν γνώριζαν δόξες οι εργολάβοι της αντιπαροχής. Μα, σοβαρολογείτε, κύριε Υπουργέ, ότι θα δίνετε ακίνητα του δημοσίου προς ανακαίνιση και χρήση και αυτό αφορά κάτι άλλο από προσυμφωνημένες εργολαβίες; Ποιος θα πάρει εγκαταλελειμμένα κτήρια και θα τα μετατρέψει σε κατοικίες, αν όχι εργολάβοι; Ποιος θα χτίσει σε οικοπέδο του δημοσίου, αν όχι εργολάβος με υψηλή δανειοληπτική ικανότητα; Θεωρείτε ότι κάποιος που μπορεί να πάρει δάνειο 200.000 ευρώ θα περιμένει την αντιπαροχή σας για να το κάνει; Άρα το δεύτερο σκέλος είναι ένα ακόμα κερδοσκοπικό σας παιχνίδι, που εκποιεί

τη δημόσια περιουσία έναντι πινακίου φακής.

Κι εδώ οφείλω να ομολογήσω ότι δεν πρόκειται για λοταρία, αλλά για προσυμφωνημένο πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης δημοσίου πλούτου για λίγους και εκλεκτούς φίλους του καθεστώτος και των τραπεζών, οι οποίες θα σπεύσουν να δανείσουν τα λεφτά των καταθετών τους, για να κάνουν επιχειρηματίες δημοσία δαπάνη.

Και πάμε τώρα στο τρίτο και απεχθέστερο κομμάτι του νομοσχεδίου. Ποιο είναι αυτό; Το ότι έρχεστε σε μια χώρα με τέσσερα εκατομμύρια πολίτες που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας να υποσχεθείτε επιδότηση ενοικίου σε χίλιους από αυτούς τους ευάλωτους συμπολίτες μας, δηλαδή σε έναν στις τέσσερις χιλιάδες δυνητικούς δικαιούχους, και αυτό το βαφτίζετε «στήριξη των ευάλωτων ομάδων», όταν καταργήσατε το σύνολο των παρεμβάσεων της δικής μας κυβέρνησης, που κατέληξαν να οδηγήσουν σε ιδιόκτητη στέγη περισσότερες από τριάντα τέσσερις χιλιάδες ευάλωτους και σε επιδότηση ενοικίου εκατοντάδες χιλιάδων Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το συμπέρασμα της όλης ασκούμενης πολιτικής της Κυβέρνησης είναι μια εξίσωση μηδενικού αθροίσματος και μια ομίχλη, με την οποία επιχειρείτε να συγκαλύψετε το πραγματικό, ότι δηλαδή πάνω από τετρακόσιες χιλιάδες σπίτια και χωράφια θα βγουν σε πλειστηριασμό, αν παραμείνετε στην εξουσία.

Θα ήταν απλά οξύμωρο, αν δεν ήταν χυδαίο, να υπόσχεστε φτηνή στέγη σε δυνητικούς δικαιούχους, οι γονείς των οποίων απειλούνται με πλειστηριασμό της πρώτης κατοικίας, που έχτισαν με τον ιδρώτα τους. Τους παίρνουν τα funds τα πατρικά και εσείς τους μοιράζετε λαχεία.

Επειδή εμείς, ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, ως αυριανή κυβέρνηση με τον Αλέξη Τσίπρα, έχουμε μια άλλη αντίληψη, αντιπροτείνουμε την οριζόντια επιδότηση ενοικίου μεσοσταθμικά με 250 ευρώ τον μήνα ανά νοικοκυριό για διακόσιες πενήντα χιλιάδες Ελληνίδες και Έλληνες, γιατί η κοινωνική πολιτική και ιδιαίτερα η κοινωνική τεχνολογική πολιτική σημαίνει να νομοθετείτε για όσους έχουν ανάγκη και να μην ξεχωρίζετε τους Έλληνες σε τυχερούς και άτυχους μιας κλήρωσης. Γιατί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, δεν έχουμε όλοι τις τύχες τις δικές σας, τις καλές, να έχουμε δεκάδες ακίνητα από κληρονομιά, για να μην αναφερθώ σε άλλες πηγές πλουτισμού.

Ξέρετε κάτι, όμως; Αυτό το νομοσχέδιο θα μείνει στην ιστορία για έναν και μόνο λόγο: επειδή δεν πρόκειται να εφαρμοστεί ποτέ. Γιατί γνωρίζετε καλά ότι στις εκλογές θα πάτε στα σπίτια σας και η νέα κυβέρνηση του Αλέξη Τσίπρα, τόσο με την επιδότηση ενοικίου όσο και με την εφαρμογή ενός πραγματικού σχεδίου στεγαστικής πολιτικής για τους νέους, το οποίο θα αφορά όλους τους δυνητικούς δικαιούχους, αλλά και μέσα από τη σωτηρία όλων των πρώτων κατοικιών και της επαγγελματικής στέγης των Ελλήνων μικρομεσαίων και εργαζομένων, θα είναι η κυβέρνηση που θα βάλει τέλος στη στεγαστική και τραπεζική αсуδοσία.

Ψηφίστε, λοιπόν, ό,τι θέλετε. Δεν έχει καμμία απολύτως σημασία, γιατί σας κατάλαβε ο λαός και δεν πρόκειται να σας ψηφίσει για μια ακόμη λοταρία.

Καταψηφίζω το νομοσχέδιο και καταδικάζω την ηθική απαξία και τη γενική βλάβη στη σχέση πολίτη-κράτους που αυτό το νομοθέτημα επιφέρει.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε. Και σας φοβόμουν, να είμαι ειλικρινής, κυρία Τζάκρη. Λέω: «Θα μου ξεφύγει πολύ...». Αλλά ήσασταν πολύ εντάξει.

Και καλείται στο Βήμα ο κ. Εμμανουήλ Κόνσολας από τη Νέα Δημοκρατία και να ετοιμάζεται ο κ. Τρύφων Αλεξιάδης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΟΝΣΟΛΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ειλικρινά σήμερα σε ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο, που με πρωτοβουλία του κ. Χατζηδάκη και των συνεργατών του έρχεται στη Βουλή, και φυσικά με την εξαγγελία του Πρωθυπουργού, θα περίμενα μια στοιχειώδη συναίνεση σε πολύ σημαντικά ζητήματα που αφορούν

την ελληνική κοινωνία, ζητήματα που ανέλυσε και ο Υπουργός και η εισηγήτριά μας κ. Κεφάλα. Και αποδείχθη ότι το νομοσχέδιο είναι εξαιρετικά επίκαιρο και σημαντικό, γιατί είναι ένα νομοσχέδιο που αφορά το σπίτι του κάθε Έλληνα, που θέλει να κάνει οικογένεια, απαντώντας έτσι και σε ένα σημαντικό ζήτημα, το δημογραφικό ζήτημα, που ταλανίζει τη χώρα και είναι από τα μεγαλύτερα ζητήματα που απασχολούν τον καθέναν από εμάς.

Παράλληλα, για πρώτη φορά η Κυβέρνηση, ο κ. Χατζηδάκης και το Υπουργείο του, φέρνουν πρόταση αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας για το στεγαστικό πρόβλημα της χώρας και, μάλιστα, για τη δημόσια περιουσία, που απευθύνεται σε κοινωνική κατοικία. Αυτό είπε και η κ. Κεφάλα στην εισήγησή της. Ποιος διαφωνεί μ' αυτό; Και αντίθετα, αντί να υπάρχει μια στοιχειώδης συναίνεση, τι ακούσαμε από αυτό το Βήμα; Πολιτικός απατεώνας ο ένας, πολιτικός απατεώνας ο άλλος, εξαπάτηση του ελληνικού λαού με αυτό το νομοσχέδιο, αδυναμία εφαρμογής.

Ακούστε. Καταθέστε πρόταση με επιχειρήματα, που θα τα συζητήσουμε εδώ. Όμως, δυστυχώς, ο λαϊκισμός αλλά και οι κομματικές σκοπιμότητες φαίνονται πιο ισχυρές σ' αυτή την Αίθουσα από την ελάχιστη συναίνεση που έπρεπε να επιδείξουμε σε αυτό το σημαντικό ζήτημα που απασχολεί την ελληνική κοινωνία.

Επίσης, είναι ισχυρότερες αυτές οι αντιθέσεις, τα αναχώματα που έχετε βάλει εδώ, κύριοι της Αντιπολίτευσης, και από την ίδια τη λογική και το αυτονόητο. Ο κύριος Πρωθυπουργός εξήγγειλε την επιδότηση μέρους της αγοράς τροφίμων. Και εκεί είδαμε την αμφισβήτηση. Είναι πολύ εύκολο να υπόσχεται ο οποιοσδήποτε από εμάς τα πάντα στον ελληνικό λαό. Μόνο που είναι δύσκολο να δημιουργείς δημοσιονομικό χώρο, να εξαντλείς όλα τα περιθώρια και να στηρίζεις νοικοκυριά, επιχειρήσεις και εργαζόμενους σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία. Και όπως συνέβη και στην πανδημία -και πρέπει να σας το θυμίσω-, έτσι έγινε και τώρα μια ισχυρή προσπάθεια για την επιδότηση της κατανάλωσης του ηλεκτρικού ρεύματος, όπως θα γίνει και με το Food Pass και όπως γίνεται και με τα άλλα μέτρα στήριξης. Είναι αυτό, δηλαδή, που κάνει η Κυβέρνηση και σε αυτό το νομοσχέδιο.

Το στεγαστικό πρόβλημα, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι υπαρκτό. Ποιος διαφωνεί σήμερα ότι υπάρχει πρόβλημα στεγαστικό σε όλη την επικράτεια για διάφορους κοινωνικοπολιτιστικούς, έστω και μετασχηματιστικούς, λόγους της ελληνικής κοινωνίας αλλά και της παγκόσμιας κοινότητας; Υπάρχουν και άλλες βαθύτερες αιτίες εξαιτίας αυτής της κρίσης που βιώνουμε σε παγκόσμιο επίπεδο.

Συνδέεται, όμως, εμμέσως και με ένα σοβαρό πρόβλημα που είπα στην εισαγωγή μου, το δημογραφικό. Η δημιουργία οικογένειας προϋποθέτει την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών. Αυτό είναι ένα δεδομένο το οποίο δεν το αμφισβητεί κανείς. Και για πρώτη φορά ίσως με αυτό το νομοσχέδιο η χώρα αποκτά στεγαστική πολιτική, με συγκεκριμένη στόχευση και στρατηγική. Εάν δεν μας αρέσουν κάποιες από τις παραμέτρους, να πούμε εδώ τη δική μας πρόταση, αλλά το ότι υπάρχει για πρώτη φορά στρατηγική πρέπει να το αναγνωρίσουμε και να στηρίξουμε την προσπάθεια αυτή.

Και αναφέρομαι -επιτρέψτε μου να το κάνω στον σύντομο χρόνο που έχω- στους εξής άξονες:

Πρώτος άξονας είναι η διαμόρφωση του προγράμματος χορήγησης άτοκων ή χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων σε άτομα ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα ενός χρόνων. Είναι ένα σημαντικό ζήτημα, το οποίο καλύπτει το δάνειο αυτό έως και το 90% της αξίας του ακινήτου, ενώ στις κανονιστικές διατάξεις εμπεριέχονται και ρυθμίσεις που αντιμετωπίζουν το δημογραφικό πρόβλημα. Μάλιστα, γι' αυτούς που έχουν τρία και πλέον παιδιά έχει άλλη πρόβλεψη αποπληρωμής.

Δεύτερος άξονας είναι το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», που αφορά τη μίσθωση από το δημόσιο ιδιωτικών κατοικιών σε οικονομικά αδύναμους νέους και σε ζευγάρια.

Τρίτος άξονας είναι τα κίνητρα για τους ιδιοκτήτες ακινήτων. Και αναφέρομαι στο «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ». Αυτό ιδιαίτερα είναι πολύ σημαντικό στην περιφέρεια και την αξιοποίηση κατοικιών, προκειμένου να διατεθούν για μίσθωση, που χρονίζουν, με την αδυναμία ενδεχόμενα κάποιων από την ελληνική κοινωνία να προβούν σε αυτή την ανακαίνιση και στην ενοικίαση.

Τέταρτος άξονας είναι η σύμπραξη δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, που από μέρος συναδέλφων της Αντιπολίτευσης χλευάστηκε. Όμως, θέλω να σας θυμίσω ότι υπάρχει τεράστια ακίνητη περιουσία, κτηριακό απόθεμα που παραμένει στα ράφια και δεν αξιοποιείται. Γι' αυτό, για πρώτη φορά υπάρχει το πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» και νομίζω ότι με τη σύμπραξη ιδιωτικού και δημοσίου τομέα μπορεί να αναληφθούν οι δαπάνες και να προχωρήσουμε στην αξιοποίησή τους.

Κύριε Υπουργέ, στον επίλογο αυτής της τοποθέτησής μου επιτρέψτε μου να αναφερθώ σε κάποιες προτάσεις που αφορούν τουριστικούς προορισμούς. Λόγω του ότι υπάρχει αυτή η έξαρση από όλον τον κόσμο να επισκέπτονται τουριστικούς προορισμούς και χρειάζεται να νοικιάσουν κατοικίες με διάφορους τρόπους, νομίζω ότι υπάρχει πρόβλημα στους δημοσίου υπαλλήλους, στα στελέχη της δημοσίας διοίκησης, στους εκπαιδευτικούς, τους γιατρούς, τους δημόσιους λειτουργούς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, αν μου δώσετε ακόμα ένα λεπτό.

Ευθύς αμέσως καταθέτω συγκεκριμένες προτάσεις, τις οποίες θα ήθελα να σας παρακαλέσω να τις επεξεργαστείτε. Πρώτη πρόταση είναι η καταγραφή των ακινήτων του δημοσίου στα νησιά που είναι αδρανή και αναξιοποίητα και η παραχώρησή τους με fast track διαδικασίες στο πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ» για τη μετατροπή τους σε κατοικίες. Είναι μια σημαντική, σημαντικότητα πρόβλεψη.

Δεύτερη πρόταση είναι η αύξηση της επιδότησης δαπανών ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης για τους ιδιοκτήτες ακινήτων στα νησιά, με την προϋπόθεση να τα διαθέσουν για μακροχρόνια μίσθωση.

Τρίτη πρόταση, κύριε Υπουργέ, είναι η θέσπιση ειδικού στεγαστικού επιδόματος για εκπαιδευτικούς, κρατικούς λειτουργούς που υπηρετούν στα νησιά. Είναι μία σημαντική παράμετρος, που πρέπει να τη δούμε άμεσα.

Τέταρτη πρόταση είναι η θεσμική κατοχύρωση της δυνατότητας των δήμων ή ακόμα και των περιφερειών να καταβάλλουν οικονομικά κίνητρα σε γιατρούς, εκπαιδευτικούς και δημοσίου υπαλλήλους που υπηρετούν σε αυτές τις περιοχές και αντιμετωπίζουν στεγαστικό πρόβλημα.

Πέμπτη πρόταση, τέλος, είναι η εκπόνηση ειδικού προγράμματος για φοιτητικές εστίες, όπου δεν έχουν εκπονηθεί master plan ή έχουν υποβληθεί προτάσεις από τα πανεπιστήμια, προκειμένου να στεγαστούν φοιτητές.

Ενδεικτικά αναφέρω, κύριε Υπουργέ -το γνωρίζετε πολύ καλά, ξέρω πόσο ευαίσθητος είστε-, στη μεσαιωνική πόλη της Ρόδου υπάρχουν πεντακόσια και πλέον ακίνητα από το ΤΑΠΑ, που παραμένουν αναξιοποίητα. Μια συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία γι' αυτό το θέμα μπορεί να δώσει λύσεις και μέσα από τα προγράμματα που έχετε θεσμοθετήσει δίνεται οριστικό πρόβλημα στη στεγάση φοιτητών, εκπαιδευτικών, γιατρών, δικαστικών λειτουργών, στρατιωτικών και άλλων δημοσίων λειτουργών.

Και με αυτή την αναφορά μου θέλω να χαιρετίσω άλλη μια φορά την πρωτοβουλία σας και να πω ότι η Νέα Δημοκρατία φυσικά υπερψηφίζει αυτή την πολύ σημαντική θεσμική πρόταση που καταθέτει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Τρύφων Αλεξιάδης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται ο κ. Χρήστος Γιαννούλης επίσης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Ορίστε, κύριε Αλεξιάδη, έχετε τον λόγο.

ΤΡΥΦΩΝ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πρώτα απ' όλα, να ξεκινήσω με μια ανησυχία. Βλέπω μέσα στην Αίθουσα έναν μόνο Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας -ελπίζω να παραμείνει μέχρι το τέλος της συνεδρίασης- και την εισηγήτρια. Δεν βλέπω άλλους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Δεν ξέρω αν έχει συμβεί κάτι ή αν αυτό είναι ένα πολιτικό μήνυμα. Βλέπω, επίσης, από τον κατάλογο των ομιλητών ότι έχουν διαγραφεί περίπου δέκα ομιλητές της Νέας Δημοκρατίας. Ελ-

πίζω να μην υπάρχει κάποιο θέμα υγείας. Τα έχω περάσει και εγώ αυτά. Ελπίζω να είναι όλα καλά. Αν συμβαίνει, όμως, κάτι πολιτικό, αν υπάρχει κάποια πολιτική εξέλιξη, καλό είναι να ενημερωθούμε, γιατί είναι μέρες δύσκολες.

Σε ό,τι αφορά τη σημερινή μέρα, εμείς σαν ΣΥΡΙΖΑ είμαστε ανήσυχτοι για το τι συμβαίνει στη Νέα Δημοκρατία. Είμαστε πολύ χαρούμενοι, όμως, γιατί σήμερα για τον ΣΥΡΙΖΑ είναι μια μεγάλη μέρα. Από σήμερα είναι μαζί μας η Αγγελική Αδαμοπούλου, όχι απλά μια ακόμη πρόσθεση στους ογδόντα έξι Βουλευτές, για να γίνουμε ογδόντα επτά, αλλά γιατί η κοινοβουλευτική της δράση από τον Ιούλιο του 2019 μέχρι σήμερα ανέδειξε τον δυναμισμό, τον ριζοσπαστισμό, την αγωνιστικότητα, την πολιτική της επάρκεια. Απέδειξε ότι έχει τσαγανό.

Ευχόμαστε καλούς αγώνες, συντροφίσα. Θα τους δώσουμε όλοι μαζί για το ποθητό αποτέλεσμα.

Πριν ξεκινήσω να μιλήσω για τα του νομοσχεδίου, επειδή εγώ σέβομαι το Κοινοβούλιο, τους θεσμούς και τις διαδικασίες και δεν υπήρχε δυνατότητα χθες να αναφερθώ σε αυτό, θέλω να μιλήσω για μια μεγάλη θεσμική εκτροπή. Κοιτάξε να δείτε, φέρατε τον προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός δεν μπορεί να αλλάξει μέσα στη Βουλή. Ψηφίζεται ή καταψηφίζεται. Δεν είχατε τη δυνατότητα να υπολογίσετε εσείς, η Κυβέρνηση των αρίστων, τα μεγάλα βιογραφικά, το επιτελικό κράτος, κ.λπ., τις παροχές που εξήγγειλε ο Πρωθυπουργός την τελευταία στιγμή και δεν υπήρχαν μέσα στον προϋπολογισμό. Να το δεχθώ ότι δεν υπήρχε. Γιατί δεν υπήρχε; Διότι έχει αρχίσει ο πανικός και ο φόβος των εκλογών, άνθισαν ξαφνικά και τα «λεφτόδεντρα», παρ' ότι έπιασε κρύο, ξεκίνησαν και οι παροχές.

Και μας κατηγορείτε εδώ για μαθήματα λαϊκισμού, όταν φέρατε χτες μια τροπολογία, τη με αριθμό 1528, που θα μείνει κοινοβουλευτικό βάρος και παράδειγμα άθλιας νομοθέτησης, με την οποία βρέθηκαν ξαφνικά χρήματα για να ευνοήσετε κάποιους. Θα το πω, αν και δεν θα παίξει σε κανένα κανάλι ούτε σε δελτίο ειδήσεων, για ευνόητους λόγους.

Ευνοείτε με αυτή την τροπολογία συγκεκριμένες και διαπλεκόμενες επιχειρήσεις στον χώρο του Τύπου, παρατείνετε φορολογικές τους υποχρεώσεις για άλλον έναν χρόνο, «κλείνοντάς τους το μάτι» σε μια πολύ κρίσιμη περίοδο.

Και προσέξετε όσοι μας κατηγορείτε για μαθήματα λαϊκισμού εμάς στον ΣΥΡΙΖΑ. Πάμε στην έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου; Εσείς, το κόμμα που κατηγορούσατε εμάς μετά την ομιλία του Αλέξη Τσίπρα στη Θεσσαλονίκη ότι δεν κοστολογούμε τις προτάσεις μας, εσείς φέρατε χθες τροπολογία με την οποία ευνοείτε διαπλεκόμενα συμφέροντα, ευνοείτε συγκεκριμένους επιχειρηματίες και δεν έχετε τη δυνατότητα να το κοστολογήσετε καν, αλλά έχει μέσα τη φρασεολογία «επί του κρατικού προϋπολογισμού, απώλεια εσόδων», κ.λπ. κ.λπ.. Στο τέλος: «Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των ως άνω φορέων.».

Αυτοί είστε. Κάντε τα, γιατί ούτως ή άλλως είναι οι τελευταίοι σπασμοί πριν από το τέλος, αλλά παράκληση: Όχι να μας κουνάτε το δάχτυλο για θέματα λαϊκισμού. Ξεχνάτε πολύ γρήγορα εσείς, στη Νέα Δημοκρατία, ότι δεν έσωσε τη Νέα Δημοκρατία στο παρελθόν η παροχολογία και θα ηγείτο σύνθημα «καλύτερα παπάκι, παρά τον Μητσοτάκη», διότι θεωρείτε ότι με την παροχολογία θα κοροϊδέψετε τον κόσμο.

Πάμε, όμως, στα του νομοσχεδίου. Εγώ θα αναφερθώ στο μεγάλο θέμα της αξιοποίησης των ακινήτων του δημοσίου.

Εδώ, κύριε Υπουργέ, θέλω να ρωτήσω και παράκληση μέχρι την ψηφοφορία να υπάρχει μία απάντηση: Στο άρθρο 12, που μιλάτε για αυτοδίκαιη ανάκληση παραχωρήσεων κατά χρήση ή κυριότητα ακίνητης περιουσίας, όταν τα ακίνητα αυτά επανέλθουν, σε ποιον φορέα θα πάνε; Στην ΕΤΑΔ; Στο Υπερταμείο; Διότι εσείς μας καταγγέλλατε και μας καταλογίζατε μια σειρά από πράγματα. Αν επανέλθουν εκεί, αντιλαμβάνεστε ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα χρήσης για κοινωνικούς ή άλλους σκοπούς. Άρα μια ξεκάθαρη απάντηση. Σύμφωνα με το άρθρο 12, όταν επανέλθουν, πού θα πάνε αυτά τα ακίνητα και πώς θα αξιοποιηθούν.

Σίγουρα πρέπει να ανοίξει η συζήτηση για τα ακίνητα του δημοσίου, όχι όμως από εσάς, όχι από τη Νέα Δημοκρατία των «Πά-

τηδων», των πλειστηριασμών πρώτης κατοικίας, της λεηλασίας του εισοδήματος μέσω της ακρίβειας, της έκρηξης έμμεσων φόρων το 2022.

Το ξαναλέω: Πείτε μου μια χρονιά επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ που να είχαμε αύξηση έμμεσης φορολογίας κατά 4,2 δισεκατομμύρια, όπως είχαμε το 2022 επί Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Εμείς ελπίζουμε ότι η επόμενη κυβέρνηση σε λίγους μήνες, η επόμενη Βουλή, πολύ σύντομα θα ανοίξει τη συζήτηση για τα ακίνητα του δημοσίου, για να καλύψουμε τις στεγαστικές ανάγκες των πολιτών και τις στεγαστικές ανάγκες των δημοσίων υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων και αυτές που πρέπει να γίνουν για κοινωνικούς σκοπούς, σπάζοντας τον φαύλο κύκλο των ιδιοκτητών κτηρίων που τα νοικιάζουν στο δημόσιο, των «περιέργων» εκμισθώσεων και άλλων «βρώμικων» καταστάσεων με τις οποίες βρέθηκα αντιμέτωπος.

Όταν προσπάθησα να αξιοποιήσω ένα ακίνητο για το οποίο υπήρχε μίσθωση από το ελληνικό δημόσιο και ήταν κενό, ένα πραγματικό παλάτι, όταν προσπάθησα να μεταφέρω υπηρεσίες του δημοσίου στο κτήριο Κεράνη στη Θηβών, υπήρχαν αντιδράσεις από συνδικαλιστές της Νέας Δημοκρατίας, του ΠΑΣΟΚ -και όχι μόνο- για ευνόητους λόγους. Εγώ είμαι υπερήφανος που έκανα ό,τι ήταν δυνατόν και πλέον δυτικά του Κηφισού στον Δήμο Νίκαιας - Ρέντη λειτουργεί ένα Υπουργείο και άλλες γραμματείες και άλλες υπηρεσίες και μακάρι να έχουμε και άλλες τέτοιες εγκαταστάσεις.

Μια τελευταία κουβέντα και κλείνω: Πρέπει να ανοίξουμε τη συζήτηση για τα κλειστά ακίνητα των τραπεζών, των επιχειρήσεων, των μεγαλοιδιοκτητών, αν θέλουμε να κάνουμε παρέμβαση στο θέμα των ακινήτων με εργαλεία τον φόρο περιουσίας, τον ΕΝΦΙΑ σήμερα ή όπως αλλιώς ονομαστεί αύριο ή μετατραπεί αύριο, ώστε να υπάρξουν κίνητρα και αντικίνητρα για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα και να προσφέρουμε φτηνά σπίτια, φτηνούς χώρους κυρίως σε πολίτες που έχουν πρόβλημα αλλά και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Τον λόγο έχει ο κ. Γιαννούλης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, μετά ο κ. Ζαχαριάδης και ακολουθεί ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος.

Ορίστε, κύριε Γιαννούλη.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πραγματικά είναι απορίας άξιο και θέλω να συγχαρώ για την υπομονή τους και τον κ. Χατζηδάκη και την κ. Κεφάλα, γιατί μόνοι τους αντιμετωπίζουν την ερημιά και την απαξίωση που προκαλεί η απόσταση των συναδέλφων τους της Νέας Δημοκρατίας από τη συμμετοχή σε αυτό το κατά τα άλλα σημαντικό και ρηξικέλευθο νομοσχέδιο για το θέμα της στέγασης των νέων.

Κύριε Υπουργέ, δεν θέλω να κάνω δημόσιες σχέσεις μαζί σας. Θέλω να είμαι ειλικρινής, γιατί σας εκτιμούσα -και σας εκτιμώ- και πριν ασχοληθώ με την πολιτική. Θέλω να πιστεύω ότι συμφωνείτε πως η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και οι μεταρρυθμίσεις σ' αυτή τη χώρα προϋποθέτουν ως βασικό δεδομένο τη δημοκρατία. Η δημοκρατία παράγει και οικονομικά αποτελέσματα και κοινωνικές ισορροπίες.

Θα ήθελα πραγματικά να σας ρωτήσω πριν συνεχίσω με τα υπόλοιπα θέματα -γιατί έχω την εντύπωση ότι κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας από το πρωί σήμερα- εάν εσείς ως Υπουργός δεν είστε θύμα μιας παρακρατικής, αντιδημοκρατικής, σκοτεινής και παρασιτικής διαδικασίας που αποτυπώνεται μέσα από τις δημοσιευμένες επικοινωνίες σας, που υπεκλάπησαν από την ΕΥΠ, με εντολή του επικεφαλής της ΕΥΠ, που απολογείται πολιτικά στον κ. Μητσοτάκη. Σας ρωτάω με τον πιο κατηγορηματικό, καθαρό, διάφανο και έντιμο τρόπο, με πολλή σεμνότητα και σεβασμό στη δημοκρατική σας πορεία. Είστε θύμα παρακολούθησης της ΕΥΠ ή είστε σε επισύνδεση από την ΕΥΠ από την Κυβέρνηση Μητσοτάκη; Και αυτό συνιστά στοιχείο δημοκρατικής λειτουργίας για ένα πολιτικό πρόσωπο που διαχειρίζεται σημαντικά ζητήματα της ανάπτυξης αυτής της χώρας;

Πιστεύω ότι οφείλετε να απαντήσετε και να μη σιωπάτε, κοιτώντας στο κενό, με το βλέμμα στο άπειρο, ενώπιον της Εθνικής

Αντιπροσωπείας. Το οφείλετε στον εαυτό σας, σε εμάς και σε όλους όσοι συμμετέχουν στη δημόσια σφαίρα.

Συγγνώμη αν θα γίνω σκληρός, αλλά, παρά τον σεβασμό που έχω απέναντί σας, η πολιτική σας διαδρομή δυστυχώς χαρακτηρίζεται από την υπηρέτηση εκτέλεσης πολύ συγκεκριμένων πολιτικών συμβολαίων, τα οποία είχαν πάντα ως τελική κατάληξη την απαξίωση δημόσιων λειτουργιών. Ξεκινώ από την Ολυμπιακή, η οποία κατέληξε στην αναγκαιότητα ενός ιδιωτικού μονοπωλίου, όπου ο ανταγωνισμός και η αγορά δεν λύνουν κανένα πρόβλημα στην τιμή των συγκοινωνιών, στη συνέχεια έχουμε τα ενεργειακά και τέλος τα εργασιακά. Σε όλα αυτά -μοιραία σύμπτωση, τραγική συγκυρία;- πρωταγωνιστείτε σαν ο επισπεύδων Υπουργός και νομοθέτης.

Κύριε Χατζηδάκη, επειδή πάρα πολλοί ομιλητές αναφέρθηκαν στη σημασία του στεγαστικού προβλήματος, σε συνδυασμό με το δημογραφικό, και επειδή ξέρω ότι είστε και πατέρας ενός νέου παιδιού, ενός μικρού παιδιού, εγώ θέλω να σας δώσω μια άλλη διάσταση. Η οικογενειακή αποκατάσταση ενός νέου ζευγαριού δεν αποφασίζεται μόνο με «προχειρογονατογραφίες»-νομοθετήματα, όπως αυτό που παρουσιάζετε, κάτω από το βάρος μιας είτε δημοσκοπικής είτε πολιτικής πίεσης.

Οι νέοι άνθρωποι, για να φτάσουν να ολοκληρώσουν έναν κύκλο ζωής, όπως και εγώ και εσείς -δεν απέχουμε πολύ ηλικιακά-, πρέπει να μεγαλώσουν σε μια οικογένεια με αγάπη. Πρέπει να μεγαλώσουν σε μια οικογένεια που ζει μέσα σε κανόνες σχετικής ηρεμίας. Πρέπει να σπουδάσουν, πρέπει να θωρακιστούν ακαδημαϊκά, πρέπει να μπουν στην αγορά εργασίας, όχι με συνθήκες ζούγκλας, όπου απουσιάζει ο στοιχειώδης έλεγχος. Πρέπει να έχουν τα τεχνικά και οικονομικά εφόδια να τολμήσουν, να εργαστούν, να προχωρήσουν, να αποκτήσουν στέγη, να αποκτήσουν οικογένεια, να αποκτήσουν ζωή και να ζήσουν σαν άνθρωποι, όπως σε πολλές ευρωπαϊκές και αναπτυσσόμενες χώρες.

Εμείς τι κάνουμε σε αυτή τη χώρα; Συνεχώς επουλώνουμε πληγές και, ειδικά τα τριάντισι χρόνια, υποκρινόμαστε ότι επουλώνουμε πληγές. Θέλω να σας θυμίσω, όσο επώδυνο και αν είναι, ότι νομοθετήσατε διακόσιες πενήντα έξι φορές. Αλλάξατε από αυτά τα διακόσια πενήντα έξι νομοθετήματα τουλάχιστον τα μισά, μία με δύο φορές. Αντιφατικά, αναιρείτε τον εαυτό σας με συχνότητα, σχεδόν, μηνιαία.

Θέλω να σας παρακαλέσω και για το θέμα των υποκλοπών και των παρακολούθησεων. Επιτέλους, δικαιούται ο ελληνικός λαός να ακούσει από το στόμα σας μία καθαρή, σταράτη, γενναία, έντιμη εξήγηση για το τι έχει συμβεί με την παρακολούθησή σας.

Σε ό,τι αφορά το στεγαστικό πρόβλημα, να αποφασίσουμε ότι δεν λύνεται με νομοθετήματα του «γονάτου», αλλά με γενναίες μεταρρυθμίσεις, που προβάλλουν τη ζωή των παιδιών μας στο μέλλον.

Κλείνοντας, θέλω να σας ευχηθώ τις βαλίτσες που θα έχει χάσει στο αεροδρόμιο κάποιος γνωστός σας δημοσιογράφος η επόμενη κυβέρνηση θα τις βρει χωρίς τη βοήθεια της ΕΥΠ.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Καλείται στο Βήμα ο κ. Κωνσταντίνος Ζαχαριάδης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και ετοιμάζεται ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος με το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, δεν πίστευα ότι θα κάναμε ποτέ αυτού του είδους τη συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων. Πιστεύω ότι είναι προσβλητική για το Κοινοβούλιο, για τη δημοκρατία και για τους θεσμούς, διότι πριν από κάποιες μέρες διαβάσαμε σε κυριακάτικα δημοσιεύματα ότι σας παρακολουθούσε η ΕΥΠ, την ευθύνη της οποίας, κύριε Χατζηδάκη, είχε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Δεν έχει διαψευστεί. Το έχετε δεχτεί, το έχει παραδεχτεί ο συνομιλητής σας και έρχεστε στη Βουλή, μετά από αυτή τη βάρβαρη συμπεριφορά που υποστήκατε. Είναι βάρβαρότητα να παρακολουθούν το τηλέφωνο ενός πολίτη. Είναι βάρβαρότητα να παρακολουθούν το τηλέφωνο ενός πολιτικού. Είναι βάρβαρότητα να παρακολουθούν το τηλέφωνο ενός Υπουργού. Είναι βανδαλισμός για τη δημοκρατία, για τους θεσμούς, για το ίδιο σας το πρόσωπο.

Πραγματικά προσπαθώ να σκεφτώ -επειδή, παρά τις πολιτικές

μας αντιθέσεις, θεωρώ ότι μέσα σε όλους μας υπάρχουν ανθρωπίνα στοιχεία- πώς κάθεστε στην καρέκλα του Υπουργού εσείς, που έχετε μία αξιολάβη διαδρομή σαν φιλελεύθερος πολιτικός, και έρχεστε εδώ στον ναό της δημοκρατίας, εσείς, ένας άνθρωπος ο οποίος έχετε πορευτεί ως Ευρωπαίος πολιτικός, να σας παρακολουθούν με επισυνδεδεμένες επί επισυνδέσεων και την ευθύνη αυτού του μηχανισμού να έχει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός στο γραφείο του.

Πραγματικά λυπάμαι για τη δημοκρατία μας και το πολιτικό μας σύστημα και λυπάμαι για τη λειτουργία αυτής της Αίθουσας, που ανέχεται μια τέτοια συμπεριφορά. Καλώ επιτέλους κάποιον από αυτούς που έχουν υποστεί αυτόν τον βανδαλισμό να μην το ανεχτεί και να μιλήσει για τη δημοκρατία.

Θα έρθω τώρα στην ύλη του νομοσχεδίου. Συζητάμε για τη στέγη. Αλλάξατε τον Πτωχευτικό Κώδικα. Αφήσατε απροσάτευτη την πρώτη κατοικία. Έχετε καθηλωμένο και χαμηλό τον κατώτατο μισθό, με αυξήσεις μικρότερες από το ύψος του πληθωρισμού. Έχετε διαλύσει το κοινωνικό κράτος. Έχετε διαλύσει το προνοιακό κράτος. Έχετε αποδιορθώσει την αυτοδιοίκηση.

Όταν όλοι οι βασικοί μηχανισμοί οργάνωσης και συγκρότησης της κοινωνίας διορθώνονται, πώς είναι δυνατόν να έχουμε σοβαρή πολιτική για τη στέγη; Και μέσα σε αυτή την κρίση έχουμε γίνει μια καινούργια κρίση κόκκινων δανείων και λόγω της αύξησης των επιτοκίων, ιδίως τα επιτόκια τα οποία είναι κυμαινόμενα, κοκκινίζουν.

Εδώ ποια είναι η στρατηγική σας για όλα αυτά, για να μπορέσουμε να μιλήσουμε για τη στέγη; Τι θα κάνετε με αυτούς οι οποίοι μέχρι προχθές ήταν συνεπείς καλοπληρωτές, αλλά τώρα λόγω της ακρίβειας δεν τα βγάζουν πέρα; Τι θα κάνετε με τα δάνεια του ελβετικού φράγκου; Πώς μπορεί ένας νέος άνθρωπος να ξεκινήσει τη ζωή του με μισθό 713 ευρώ και να έχετε πολιτική για τη στέγη; Αυτά είναι σοβαρά ερωτήματα.

Εμείς έχουμε καταθέσει μια δέσμη προτάσεων. Αναπτύχθηκαν και από την εισηγήτριά μας και από την Κοινοβουλευτική μας Εκπρόσωπο. Έχουμε τη μεγάλη ευκαιρία του Ταμείου Ανάκαμψης. Δείτε τι κάνουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ενσωματώστε κάποιες πρακτικές και στην Ελλάδα. Δεν είναι η πολιτική της στέγης μόνο μία ευκαιρία για τους εργολάβους. Η στέγη δεν είναι μόνο εμπόρευμα, είναι και δικαίωμα στον σύγχρονο κόσμο. Όταν όλοι οι δείκτες της στέγας υποχωρούν, ιδίως για τους νέους ανθρώπους, το να φέρετε αυτό το νομοθέτημα νομίζω ότι είναι μια προσβολή στην κοινή λογική.

Όπως προσβολή στην κοινή λογική ήταν και οι ανακοινώσεις οι οποίες γίνανε προχθές για το Food Pass με περιποπούδαστο ύψος και βροντερά χειροκροτήματα από αυτό εδώ το Βήμα. Τι είναι αυτό το Food Pass; Είναι 22 ευρώ τον μήνα. Πόσο δηλαδή; Σε 70 λεπτά την ημέρα. Είναι έως 44 ευρώ για ένα ζευγάρι δύο ατόμων. Με δύο παιδιά, είναι 52 ευρώ. Τρομερό!

Και δεν βγαίνει να το πει. Μόνο τι λέει από αυτό το Βήμα; Πληθωρισμός 10%, ελάφρυνση 10%, ισοπαλία. Σοβαρά; Εντάξει ο Πρωθυπουργός καταλαβαίνει ότι μπορεί ο άνθρωπος να μην έχει τον χρόνο να πάει στο σουπερμάρκετ. Οι λογογράφοι του; Ούτε αυτοί πάνε στο σουπερμάρκετ; Οι σύμβουλοί του, που διαβάζουν την ομιλία του πριν του τη δώσουν, για να την πει στο Βήμα της βουλής; Ούτε αυτοί πάνε στο σουπερμάρκετ; Οι επικοινωνιολόγοι που έχετε δεν διαβάζουν τι λέει το Ινστιτούτο Καταναλωτή, τι λέει η ΕΛΣΤΑΤ, τι λένε οι ίδιες οι ενώσεις των σουπερμάρκετ; Ότι οι αυξήσεις στα προϊόντα ξεκινάνε από 15%, 25%, 35% και σε κάποια είδη 100%. Και μας λέει 10% πληθωρισμός, 10% ελάφρυνση, άρα ισοπαλία. Σοβαρά τώρα;

Κι άλλο ψέμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Βγαίνει και λέει «600 εκατομμύρια ευρώ τα μέτρα, θα τα πάρουμε εμείς από τις εταιρείες των πετρελαιοειδών». Μπράβο. Πόσα είναι τα κέρδη των εταιρειών πετρελαιοειδών για το 2022; Είναι 2 με 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Άρα ψέμα, παραμύθι, εξαπάτηση. Είχατε την δυνατότητα να κάνετε το τριπλάσιο. Κάντε το τριπλάσιο. Μα είναι πιο στενό το εύρος για το Market Pass σε σχέση με το Power Pass. Ο κ. Μητσοτάκης, ο Πρωθυπουργός

των επιδομάτων, των «Pass», που κορόιδευε την προηγούμενη κυβέρνηση από τηλεοπτικές εκπομπές, που μέσα στα μηνμόνια προσπαθούσε να κάνει κοινωνική πολιτική και μας έλεγε «ξημερώματα, δίνεις επιδόματα». Έχει δώσει Travel Pass, έχει δώσει Food Pass, δίνει Power Pass. Ε, εντάξει!

Και ένα πολιτικό για το τέλος. Ξεκίνησε ο κ. Μητσοτάκης μια ανατιολόγητη επίθεση και μιλάει για την προοδευτική κυβέρνηση, για «σοσιαλ-Καμμένους» κ.λπ.. Δεν κοιτιέστε λίγο στη Νέα Δημοκρατία εκεί στον καθρέφτη, που παραδώσατε την ηγεσία ενός ιστορικού κόμματος -όπως η Νέα Δημοκρατία-, που συνέβαλε καθοριστικά στην αποκατάσταση της δημοκρατίας, στη Μεταπολίτευση στη χώρα, στα ορφανά του Καρατζαφέρη; Δεν κοιτιέστε στον καθρέφτη, που το μισό Υπουργικό Συμβούλιο ανακάλυψε το ολοκαύτωμα και τον κοινοβουλευτισμό, όταν γίνανε Υπουργοί των Εσωτερικών, της Υγείας, της Ανάπτυξης; Μιλάει ο κ. Μητσοτάκης με ειρωνεία για δυνατότητα πολιτικών συμμαχιών, που συγκρότησε Κυβέρνηση με τους νοσταλγούς της 4^{ης} Αυγούστου μέχρι κάποιους εκσυγχρονιστές του Τρίτου Δρόμου στα νιάτα τους, με άξονα τις απευθείας αναθέσεις;

Η προοδευτική συνεργασία, η δημοκρατική συμπάραταξη είναι εφιάλτης για τον κ. Μητσοτάκη. Θα γίνει πράξη το βράδυ των εκλογών, με Πρωθυπουργό τον Αλέξη Τσίπρα.

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ για την ανοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Καί εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής και να ετοιμάζεται ο φίλος του, ο κ. Κεγκερόγλου, από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κύριε Υπουργέ, οι προλαλήσαντες συνάδελφοι μου έδωσαν μια ιδέα. Λέω και εγώ, γιατί η αναφορά στις υποκλοπές σε αυτό το σχέδιο νόμου; Μα, γιατί ήσασταν και εσείς ένα όνομα από αυτά τα οποία φιγουράρισαν στη σχετική λίστα που δημοσιεύει η εφημερίδα «DOCUMENTO». Και εγώ άνωκα σε αυτή τη λίστα.

Και επειδή μου δίνει μια ιδέα η τοποθέτηση των συναδέλφων, σας λέω -δεν ξέρω εσείς τι κάνατε- ότι εγώ προσπάθησα να δω αν αυτά είναι σοβαρά πράγματα. Δεν είχα λόγο να τα αμφισβητήσω, αλλά ήθελα να μάθω. Απευθύνθηκα στην εταιρεία στην οποία είμαι συμβεβλημένος στο κινητό μου. Μου είπαν πως δεν μπορούν να βοηθήσουν. Μου είπαν ότι πρέπει να κάνω μια αίτηση στην ΑΔΑΕ και προθυμοποιήθηκαν να τη γράψουν, λες και δεν ξέρουμε γράμματα. Απευθύνθηκα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε συναδέλφους που κάνουν έλεγχο στα δικά τους κινητά, και μου είπαν ότι δεν μπορούν να βοηθήσουν, διότι κάνουν μόνο έλεγχο για Ευρωβουλευτές. Μέσω συνεργάτη μου απευθύνθηκα σε μια εταιρεία η οποία στην Ελλάδα μπορεί να σου κάνει διαπιστώσεις. Ζήτησαν 1.500 με 2.000 ευρώ και το κινητό για περίπου μια μέρα. Δεν νομίζω ότι θα το κάνω αυτό. Και μου μένει μόνο το αυριανό μου τηλέφωνο και η σχετική μου κίνηση προς τον κ. Ράμμο στην ΑΔΑΕ. Εσείς δεν ξέρω τι κάνατε. Εμένα δεν με φοβίζει αυτό, αλλά με απασχολεί. Γιατί, τότε, από πού και αν είναι μόνο μία εταιρεία ή είναι και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών; Εμένα με ενδιαφέρει. Κινήθηκα έτσι, θα κινηθώ έτσι και αύριο.

Πάμε τώρα στο σχέδιο νόμου. Κοιτάξτε, τον ορισμό της αστεγίας μου θύμιζε τώρα ο κ. Κεγκερόγλου ότι τον έκανε το Υπουργείο Υγείας με σχετικό σχέδιο νόμου επί των ημερών μου και μάλιστα επί των ημερών μου μεταφέρθηκε και η σχετική υπηρεσία, η Γενική Γραμματεία, από το Υπουργείο Υγείας στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που είναι σωστή η κίνηση εκείνη, που έγινε το 2012. Συνεπώς δεν είχα καθημερινή επαφή με τα θέματα, αλλά ήξερα περίπου, οι συνάδελφοί μου, οι Υφυπουργοί και οι Γενικοί Γραμματείς πού το πάνε.

Θέλω να σας πω, λοιπόν, ότι, όταν άκουσα ότι υιοθετείται μια πρόταση του ΠΑΣΟΚ για τα στεγαστικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η νέα γενιά κυρίως, κοιτάξαμε να δούμε αν το 2019 στο πρόγραμμά σας έχετε κάτι. Δεν είχατε κάτι. Άρα είναι μια δάνεια ιδέα. Δεν έχει σημασία, όμως. Όταν κάποιος δανείζεται κάτι που το ακούει και το βρίσκει ενδιαφέρον, καλό είναι. Κοιτάξαμε να δούμε τι ακριβώς κάνατε. Ακούστηκαν στον πολιτικό μας χώρο απόψεις για τη φιλοσοφία που έχετε, τη δικιά μας διαφορετική

φιλοσοφία. Μια λέξη που δεν τη σέβομαι καθόλου, η «αποσπασματικότητα», γιατί την ακούω στη Βουλή αυτή όσα χρόνια είμαι εδώ, δεν λέει τίποτα. Όταν δεν έχεις να κάνεις αντιπολίτευση, λες ότι κάτι είναι αποσπασματικό. Προσπάθησα, όμως, εγώ με το πρακτικό πνεύμα που προσπαθώ να με καθοδηγεί, να δω το χρονοδιάγραμμά σας.

Εμείς λέμε ότι δεν θα ωφεληθούν παραπάνω από δέκα χιλιάδες άνθρωποι. Εσείς λέτε εκατόν τριάντα χιλιάδες. Μακάρι να έχετε εσείς δίκιο. Ποιος θα το ελέγξει; Νομοθετούμε. Υπάρχει ένα χρονοδιάγραμμα που τακτοποιεί τα τέσσερα προγράμματα τα οποία εμπεριέχει το σχέδιο νόμου σας, να ξέρουν οι ωφελούμενοι πότε θα ωφεληθούν; Αν με τη γραφειοκρατία που υπάρχει, εάν με τα προβλήματα που ξέρουμε ότι έχει η ελληνική διοίκηση που και εδώ θα εκφραστούν εν τίνι μέτρω, αν πάμε πολύ πίσω, πρώτον, δεν αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα, δεύτερον, δεν μπορούμε να ξέρουμε τι φέρνετε στη Βουλή -εγώ θα το καταψήφισα ευχαρίστως το σχέδιο νόμου-, δεν μπορούμε να ξέρουμε τι κάνετε και κυρίως δεν θέλουμε να στέρξουμε σε μια προσπάθεια που μπορεί να έχει αποκλειστικά επικοινωνιακό χαρακτήρα. Γιατί ψηφίζεις κάτι και μετά είσαι υπεύθυνος γι' αυτό που δεν εφαρμόζεται. Δεν νομίζω ότι υπάρχει άνθρωπος που θα μπορούσε να πει πότε ο ίδιος θα ωφεληθεί, αν διαβάσει τις διατάξεις του σχεδίου νόμου.

Συνεπώς νομίζω ότι δεν περπατάτε σωστά, διότι η απουσία χρονοδιαγράμματος δεν επιτρέπει ούτε τον έλεγχο ούτε την καλίστρη προσοδοκίας ούτε τίποτα. Είναι ένας τίτλος, όπως είναι ο περίφημος εξωδικαστικός συμβιβασμός για τη ρύθμιση των χρεών. Θυμάμαι και του Σταθάκη το νομοθέτημα, τίποτα δεν έγινε, και το δικό σας, τίποτα επίσης δεν έγινε. Όμως κάθε κόμμα εξουσίας -και από τα δύο- είχε να πει ότι εγώ και αυτό το αντιμετώπισα με μια πλατφόρμα, η οποία δεν γέμισε ποτέ.

Μου έκανε εντύπωση στο άρθρο 29 -και αυτό τώρα δεν θέλω να το πάρете ως δεδομένο, μια επιφύλαξη να εκφράσω- ότι ιδρύετε στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης δέκα επιπλέον θέσεις ειδικών συνεργατών. Ενημερώνομαι γιατί έχω περάσει από το Υπουργείο σας- ότι Υπουργείο και φορείς από το '19 μέχρι σήμερα έχουν δει να ιδρύονται τετρακόσιες θέσεις μετακλητών. Ο αριθμός είναι μεγάλος. Μπορεί να είναι υπερβολικός και ψευδής. Εγώ το μεταθέτω, τον ακουμπάω στη Βουλή, είστε εδώ -και χαίρομαι που είστε εδώ- και θα ήθελα να το σχολιάζατε αν είναι έτσι.

Επειδή έχω ακούσει πολλά και επί της δικής μου υπουργίας και επειδή οι απόλυτοι αριθμοί ακούγονται ορισμένες φορές ως πραγματικά εξωφρενικοί, εγώ το προσγειώνω το θέμα για το οποίο ασκώ κριτική και λέω ότι είναι πολλές θέσεις. Είναι τόσες; Πώς κατανέμονται σε φορείς; Θα κάνω κοινοβουλευτικό έλεγχο για αυτό το θέμα, για να δω πώς ακριβώς έχουν διαρθρωθεί οι συγκεκριμένες θέσεις στο Υπουργείο και στους φορείς.

Κλείνοντας -περνάω από το ένα θέμα στο άλλο, μα δεν έχω ξεφύγει μέχρι στιγμής από το σχέδιο νόμου-, κύριε Υπουργέ, πολλές φορές σάς ακούω να λέτε για το πόσο γρήγορα εκδίδονται πια οι συντάξεις. Αληθεύει ότι περίπου δεκάδες χιλιάδες -μην πω τον αριθμό που μου έχουν δώσει από το Υπουργείο σας- έχουν λάθη; Πάνε γρήγορα, αλλά μετά μπερδεύονται οι άνθρωποι μέχρι να ξεκαθαρίσουν πώς ακριβώς έχουν τα πράγματα για τη σύνταξή τους. Αληθεύει ότι είναι εκατόν σαράντα χιλιάδες οι εκκρεμότητες στις κύριες και εκατόν είκοσι έξι στις επικουρικές; Και μη μου πείτε ότι ο αριθμός δεν είναι αληθής, γιατί βλέπω ότι αφαιρείτε είκοσι επιπλέον χιλιάδες περιπτώσεις ασφαλισμένων που έχουν ασφάλιση και σε άλλη χώρα.

Έχετε δέκα χιλιάδες που τους βγάζετε έξω από το σύστημα. Αυτοί που χρωστούν εισφορές ακόμη. Και περίπου δώδεκα χιλιάδες που έχουν ειδικά επιδόματα συμπαραστάσης κ.λπ., που έχετε βάλει στην κατηγορία των τροποποιητικών. Έτσι το ξέρω κι εγώ. Έτσι πας πολύ γρήγορα, χωρίς να κάνεις τίποτα, αφού κάνεις διευθετήσεις αριθμών. Αλλά αν είναι αλήθεια τα στοιχεία που έχω κι αν είναι τόσες πολλές... Δεν τολμώ να πω τον αριθμό των λαθών. Με έχουν ενημερώσει για διακόσιες χιλιάδες. Δεν τολμώ να τον αναφέρω. Πάντως ξέρω ότι το γραφείο μου...

Μη μου χαμογελάτε. Θα σας πω περιπτώσεις που αφορούν και υπαλλήλους του Υπουργείου σας.

Αν τα πράγματα είναι όπως τα λέτε στην τηλεόραση, μακάρι να έχετε δίκιο. Αν τα πράγματα είναι όπως μου τα λένε οι άνθρωποι που υποφέρουν και με ενημερώνουν, δεν έχετε καθόλου δίκιο. Συνεπώς νομίζω ότι όλα αυτά μέσα στην πορεία προς τις εκλογές πρέπει να τα ξεκαθαρίσουμε. Ξέρετε το δικό μας κόμμα από την αρχή, από το 2019, στον προηγούμενο Υπουργό έθετε το θέμα των συντάξεων και όχι με σαλταδόρικο τρόπο, ότι δεν καταλαβαίνουμε τις δυσκολίες και άρα αμολάμε την κριτική στον αέρα. Ξέρουμε. Αλλά όταν παρουσιάζετε μία πρόοδο, να είναι πρόδοος και να μην είναι ψευδής πληροφόρηση του ελληνικού λαού.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Λοβέρδο.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Βασίλειος Κεγκερόγλου από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής. Να ετοιμάζεται ο κ. Θραψανιώτης Εμμανουήλ από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρόσβαση στην ποιότητα κατοικίας αποτελεί θεμελιώδη ανθρωπινή ανάγκη, που πρέπει να καλύπτεται σε όλους τους πολίτες. Ιδιαίτερα δε στους αδύναμους. Η κοινωνική κατοικία ήλθε στην επικαιρότητα μετά την πολύχρονη οικονομική κρίση, με την πανδημία, τον πόλεμο, την ενεργειακή κρίση και την τεράστια αύξηση του κόστους ζωής τελευταία, αλλά και το δημογραφικό πρόβλημα που έχει χτυπήσει κόκκινο στην πατρίδα μας. Και ενώ καθημερινά αυξάνονται οι συμπολίτες μας που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας και αστεγίας, η Κυβέρνηση στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης τη μόνη πρόταση που συμπεριέλαβε ως πρόγραμμα στεγαστικής πολιτικής ήταν η ανακαίνιση εκατό διαμερισμάτων σε όλη την Ελλάδα. Την ίδια ώρα η Πορτογαλία -δεν θα κουραστούμε να το επαναλαμβάνουμε- διέθεσε από το Ταμείο Ανάκαμψης 2,7 δισεκατομμύρια για την κατασκευή είκοσι έξι χιλιάδων κατοικιών. Η Ισπανία 1 δισεκατομμύριο για είκοσι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες και η Ιταλία δέκα χιλιάδες κατοικίες.

Η διαχειριστική ανεπάρκεια της Κυβέρνησης ή η σκοπιμότητα των επιλογών της φαντάζουν πιο έντονες, αν αναλογιστούμε ότι η χώρα μας είναι πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε δαπάνες για την κατοικία. Το αυξημένο κόστος στέγασης εξελίσσεται σε ένα από τα κορυφαία ζητήματα της ελληνικής κοινωνίας και της κάθε οικογένειας. Σύμφωνα με έρευνα της EUROSTAT για το 2019, το 62% των ενοικιαστών στη χώρα μας δαπανούσε άνω του 50% του εισοδήματός του για το κόστος στέγασης. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπερβαίνει το 29%. Η Ελλάδα έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά νέων ανθρώπων που μένουν μαζί με τους γονείς τους. Στις ηλικίες είκοσι πέντε έως τριάντα τέσσερα αγγίζει το 27%. Είναι το μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Σήμερα βεβαίως, μετά τη ραγδαία αύξηση των ενοικίων, τα ποσοστά αυτά έχουν περαιτέρω διογκωθεί.

Επιπλέον, μετά το 2014 σταδιακά έχει καταργηθεί κάθε ουσιαστική προστασία πρώτης κατοικίας που ο νόμος του ΠΑΣΟΚ, ο ν.3869/2010, προστάτευε και έτσι οξύνεται το πρόβλημα της στέγασης. Το ΠΑΣΟΚ επίμονα ζητούσε από το 2015 την ενεργοποίηση των στεγαστικών προγραμμάτων μέσω ΟΑΕΔ, που είχε απορροφήσει τον ΟΕΚ και εισέπραττε -και εισπράττει- τις εισφορές για την εργατική κατοικία. Αλλά πολύ περισσότερο ζητούσαμε και την εφαρμογή της ολοκληρωμένης στεγαστικής πολιτικής που είχαμε επεξεργαστεί.

Το 2014, παρά τις αντιρρήσεις των συνεταίρων της Νέας Δημοκρατίας στην κυβέρνηση συνεργασίας, πήραμε την πρωτοβουλία και μαζί με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και το ΤΕΒΑ επεξεργαστήκαμε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, τόσο για την άμεση αντιμετώπιση της αστεγίας, που ορίστηκε πράγματι με τον ν.4052/2012, όσο και του ευρύτερου προβλήματος της κοινωνικής στέγης. Εκπονήσαμε άμεσα και εκδόθηκαν οι προδιαγραφές για τους κοινωνικούς ξενώνες, τα κέντρα ημέρας αστέγων. Δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα κοινωνικής φροντίδας αστέγων και χρηματοδοτική ενίσχυση των δομών υποστήριξης αστέγων των δήμων, καθώς και το πρόγραμμα «Στέγαση και Επανεένταξη», που λειτουργεί μέχρι σήμερα, με συνεχείς παρατάσεις.

Για την πολιτική κοινωνικής κατοικίας ως Υφυπουργός υπέ-

γραφα και προώθησα δύο προγραμματικές συμβάσεις με το ΤΕΙ Αθήνας και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και εκπονήθηκαν, τόσο η εθνική στρατηγική κοινωνικής κατοικίας όσο και τα επιμέρους προγράμματα για την υλοποίησή της. Καταθέτω τα έγγραφα για τα Πρακτικά της Βουλής. Να μοιραστούν στους συναδέλφους και στον Υπουργό, γιατί φαίνεται ότι έμειναν στα συρτάρια. Και απ' ό,τι κατάλαβα ούτε ο σημερινός Υπουργός γνωρίζει ότι υπάρχουν ολοκληρωμένες μελέτες στο Υπουργείο για τον σκοπό αυτό. Καταθέτω την προγραμματική σύμβαση με το ΤΕΙ Αθήνας τότε. Καταθέτω την προγραμματική σύμβαση με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και ένα από τα παραδοτέα, που αφορά το πλαίσιο στρατηγικής για την κοινωνική στέγαση που παραδόθηκε τον Απρίλιο του 2015 στην τότε κυβέρνηση, η οποία αρνήθηκε να πληρώσει τις μελέτες και η πληρωμή τους έγινε μετά από δικαστική προσφυγή και απόφαση το 2019. Η Νέα Δημοκρατία, που πλήρωσε μεν τις μελέτες, δεν τις αξιοποίησε. Θα μπορούσαν με έτοιμες μελέτες να έχουν ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης αυτούσιες, κατασκευή ακόμα και για διακοσίες χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες.

Μετά την επιμονή δύο χρόνια τώρα του Προέδρου μας Νίκου Ανδρουλάκη, που ανέδειξε στην Ελλάδα το τι είχαν πράξει η Πορτογαλία και η Ισπανία με κοινωνική κατοικία στο Ταμείο Ανάκαμψης, η Κυβέρνηση πέντε μήνες πριν από τις εκλογές φέρνει ένα ανεπαρκές νομοσχέδιο, το οποίο συζητούμε.

Αναφέρεται σε ένα στεγαστικό πρόγραμμα ύψους περίπου 1,8 δισεκατομμυρίου, που υποτίθεται ότι αφορά εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχους. Αλλά από το 1,8 δισεκατομμύριο που προβλέπει λείπει 1,35 δισεκατομμύριο και άρα από τις εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες περίπου οι εκατόν τριάντα χιλιάδες δικαιούχοι. Ίσως να παραπέμπεται γενικώς και αορίστως στο πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ», το οποίο προβλέπει αξιοποίηση ακινήτων μέσω ΣΔΙΤ και εν συνεχεία διάθεση για ενοικίαση, χωρίς όμως προϋπολογισμό, χρονοδιαγράμματα, κανόνες. Έτσι παραπέμπει αορίστως, στο αόριστο μέλλον. Αυτά δεν συνιστούν στεγαστική πολιτική ούτε καν πρόγραμμα. Είναι ημίμετρα και επικοινωνιακά τεχνάσματα, που δεν απαντούν στο στεγαστικό πρόβλημα.

Επιπλέον δεν υπάρχει καμμία πρόβλεψη για τη στεγαστική αποκατάσταση των αδύναμων θυμάτων φυσικών καταστροφών. Οι άστεγοι από τους σεισμούς του Σεπτεμβρίου του 2021 στον Νομό Ηρακλείου και στον Δήμο Μινώα Πεδιάδας, τον δήμο μου, διαβιούν δεκαπέντε μήνες τώρα ακόμη στους οικίσκους, με αβέβαιο αύριο και αβέβαιο το χρονοδιάγραμμα της αποκατάστασής τους.

Το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής αντιμετωπίζει τη στεγαστική κατάσταση ως προϋπόθεση για τη στήριξη της οικογένειας -και ιδιαίτερα αυτής με παιδιά- αλλά και ως αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνικής και δημογραφικής πολιτικής και του ισχυρού κοινωνικού κράτους, που συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και τη δίκαιη οικονομική ανάπτυξη. Έχουμε συγκροτήσει ένα επικαιροποιημένο σχέδιο, που λαμβάνει υπ' όψιν τις εμπειρίες του παρελθόντος, αλλά και τις διεθνείς εξελίξεις, τις καλές πρακτικές και τις ανάγκες τού σήμερα. Είναι μια πρόταση που παρουσίασε ο εισηγητής μας Γιώργος Μουλκιώτης με πλήρη επάρκεια και πιστεύουμε ότι πρέπει να αποτελέσει και θα αποτελέσει εκ των πραγμάτων αντικείμενο το επόμενο διάστημα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποδεχθείτε έστω και τώρα τις προτάσεις μας όπως και τις τέσσερις τροπολογίες που καταθέσαμε. Η πρώτη αφορά τη μετάθεση της αύξησης των εισφορών μη μισθωτών του ΕΦΚΑ για το 2024. Η δεύτερη αφορά τη βιώσιμη ρύθμιση οφειλών με εκατόν είκοσι δόσεις για φόρους, αλλά και ασφαλιστικές εισφορές και οφειλές προς δήμους. Η τρίτη αφορά την αύξηση του ορίου του ακατάσχετου λογαριασμού στις 2.000 ευρώ. Μετά τον πληθωρισμό και την αύξηση του κόστους ζωής των οικογενειών δεν αρκούν τα 1.500 ευρώ. Και η τέταρτη αφορά την αναπροσαρμογή των οικονομικών ενισχύσεων των επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία, για τα οποία οφείλω να πω ότι δεν υπάρχει καμμία νύξη στο νομοσχέδιο. Άτομα με αναπηρία και κοινωνική κατοικία νομίζω ότι είναι κάτι σχετικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ να

ολοκληρώσετε σιγά-σιγά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Σε εποχές κρίσης αναδεικνύεται η ανάγκη για κοινωνική δικαιοσύνη και σοσιαλδημοκρατική πολιτική. Όμως, η πρόνοια για τους ασθενέστερους, η στήριξη της οικογένειας, η στεγαστική προστασία, η ισχυρή κοινωνική ασφάλιση, μαζί με ένα ισχυρό, δημόσιο Εθνικό Σύστημα Υγείας, μια σύγχρονη και αποτελεσματική εκπαίδευση και δίκαιη αναδιανομή εισοδήματος, πρέπει να αποτελούν συστατικά στοιχεία μιας μόνιμης και βιώσιμης ανθρωποκεντρικής πολιτικής την οποία πρέπει να ασκεί η χώρα, μια πολιτική την οποία μπορεί να εγγυηθεί ένα ισχυρό ΠΑΣΟΚ από τη θέση του πρωταγωνιστή.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κεγκερογλου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Εμμανουήλ Θραψανιώτης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Και να ετοιμάζεται ο κ. Μπούμπας από την Ελληνική Λύση.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΘΡΑΨΑΝΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Διαβάζοντας κάποιος τον τίτλο του σχεδίου νόμου που συζητάμε σήμερα, «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική...» και λοιπά, είναι λογικό να σκεφθεί ένας ενδιαφερόμενος ότι έχει μια καλή ευκαιρία να επιλύσει ένα μεγάλο, ένα τεράστιο πρόβλημα, ένα πρόβλημα όπως αυτό της στέγης, που απασχολεί νέα ζευγάρια αλλά και αδύναμα κοινωνικά στρώματα, όταν σήμερα ξοδεύουν το 40% έως 50% του μισθού τους μόνο για στέγαση, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που η χώρα προσπαθεί να συνέλθει από τη χρεοκοπία όπου την οδήγησαν οι πολιτικές σας, με την κακοδιαχείριση και την κατασπατάληση του δημόσιου πλούτου, σε μια περίοδο που ημερομίσθια, μισθοί και μόνιμες θέσεις εργασίας υπολείπονται κατά πολύ του ευρωπαϊκού μέσου όρου, σε μια περίοδο που το δημογραφικό και η μείωση του πληθυσμού αποτελεί ωρολογιακή βόμβα για τη χώρα μας.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες η στεγαστική πολιτική μιας κυβέρνησης πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για τη στήριξη νέων ζευγαριών και αδύναμων κοινωνικά ομάδων. Το ερώτημα που γεννάται είναι αν αυτό το σχέδιο νόμου ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στις επικρατούσες συνθήκες για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών. Και αν, σε ποιο βαθμό; Τι δυνατότητες υπάρχουν με το παρόν σχέδιο, αλλά και ποιοι οι κίνδυνοι με την αγορά ακινήτου; Για την αγορά ακινήτου οι προϋποθέσεις περιορίζουν κατά πολύ τη δυνατότητα απόκτησης στέγης. Αφορά τρεις χιλιάδες δάνεια περίπου σε νέους εικοσιπέντε μέχρι και τριάντα εννιά χρόνων με μόνιμη εργασία. Και είναι ανάγκη να επισημανθεί αυτό γιατί αποκλείονται εργαζόμενοι με ετήσιο εισόδημα κάτω από 10.000 ευρώ. Ενώ εργαζόμενοι με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου δεν γνωρίζουν αν και πότε θα ανανεωθεί η σύμβασή τους, αν δηλαδή βρίσκονται στη θέση να εξυπηρετούν τα δάνειά τους. Το κόστος ανέρχεται σε 500 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία τα 350 εκατομμύρια ευρώ από τα αποθεματικά του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, και τα υπόλοιπα από τις τράπεζες.

Με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» νέων ηλικίας εικοσιπέντε έως τριάντα εννέα ετών, ακραίας φτώχειας, όσοι δικαιούνται δηλαδή το κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης ή το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, προγραμματίζεται η διάθεση κατοικιών από το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» για τους πρόσφυγες, αλλά καταργείται το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ», που προορίζονται οι χίλιες κατοικίες να ενοικιαστούν. Να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ» για τη φιλοξενία προσφύγων σταμάτησε από τον Υπουργό Μετανάστευσης τον κ. Μηταράκη, ισχυριζόμενος ψευδώς πως η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέστειλε τη χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ για το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ». Εδώ θέλω να επισημάνω μια εμπειρία από την περιοχή της Σητείας όπου εκατόν πενήντα πρόσφυγες Σύριοι φιλοξενήθηκαν στη Σητεία, συμβάλλοντας και στην τοπική κοινω-

νία, στην εργασία, αλλά ενσωματώθηκαν και στην τοπική κοινωνία. Τώρα αγνοείται η τύχη τους.

Όσον αφορά τα δύο άλλα προγράμματα, η υλοποίηση και η τύχη τους θα κριθεί μετά από χρόνια. Αυτή είναι η δική σας πρόταση, μια πρόταση καθαρά προεκλογική που παραχωρεί δημόσια περιουσία, δίνει το δικαίωμα εκμετάλλευσης σε ιδιώτες εργολάβους και τράπεζες, με κίνδυνο μελλοντικά οι δανειολήπτες να έχουν προβλήματα σε περίπτωση που θα αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Έχει μείνει εξάλλου επώδυνο το αποτύπωμα από τη γνωστή διαφήμιση τράπεζας της «μεγάλης μας φίλης» του: «πάρε δάνειο να βάλεις το κεραμίδι πάνω από το κεφάλι σου», όπου τους ήρθε κατακέφαλα το κεραμίδι, με πολλούς από αυτούς να μην μπορούν να εξυπηρετήσουν τα δάνεια λόγω χρεοκοπίας, λόγω περικοπής μισθών και συντάξεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε μελέτη του Ινστιτούτου «Νίκος Πουλαντζάς» για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών η διαπίστωση ότι το 2008 τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ήταν 14,2 δισεκατομμύρια ευρώ, για να φτάσουν το 2014 τα 97,7 δισεκατομμύρια ευρώ -σχεδόν επταπλασιάστηκαν- με τα κόκκινα δάνεια βέβαια να ανέρχονται σήμερα σε 700.000 ευρώ. Η μεγάλη χαρά δηλαδή των κάθε λογής «Πάτηδων» να εκμεταλλεύονται τον Πτωχευτικό Κώδικα που εσείς ψηφίσατε και να αγοράζουν σε εξευτελιστικές τιμές τα σπίτια. Και μετά έχετε το θράσος να μας κουνάτε και το δάκτυλο.

Απέναντι σε αυτή την πολιτική ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία έχει καταθέσει συγκεκριμένη πρόταση. Είναι η πρόταση που παρουσίασε ο Αλέξης Τσίπρας στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, μια πρόταση άμεση και τεκμηριωμένη, που ανάμεσα στα άλλα επισημαίνει ότι είναι ανάγκη η κατάργηση του Πτωχευτικού Κώδικα, η προστασία της πρώτης κατοικίας, η ρύθμιση για το Airbnb και για νέα ζευγάρια είκοσι τεσσάρων έως σαράντα τεσσάρων χρόνων, διευρυμένων των ορίων ηλικίας κατά πέντε χρόνια, και θα ωφεληθούν εκατόν εβδομήντα πέντε χιλιάδες άτομα με ετήσιο κόστος 255 εκατομμύρια ευρώ. Η επιδότηση από 140 ευρώ ανά μήνα για μονοπρόσωπο νοικοκυριό και μέχρι 350 ευρώ για ζευγάρι με δύο παιδιά. Το εύρος εισοδήματος κυμαίνεται από 10.000 ευρώ για μονοπρόσωπο νοικοκυριό έως 25.000 ευρώ για ζευγάρι με δύο παιδιά. Και μην κάνετε το ατόπημα να ρωτήσετε: «Πού θα βρείτε τα λεφτά;». Τα χρήματα που έχετε δώσει σε απευθείας αναθέσεις χωρίς διαφάνεια φτάνουν για να καλύψουν τις ανάγκες με τα σημερινά δεδομένα πάνω από τριάντα πέντε χρόνια.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το Μάτι, προσπαθείτε να εργαλειοποιήσετε μια ανείπωτη τραγωδία. Ο Υπουργός αναφέρθηκε προηγουμένως στην πρόοδο που έχει γίνει. Ανέφερε ότι έχουν ολοκληρωθεί εννέα μελέτες και χρειάζεται να ολοκληρωθούν άλλες έντεκα. Το ερώτημα είναι «Γιατί τόσο βιασύνη τώρα για το Μάτι;». Απλά η πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών που επιδόθηκε αποζημίωση σε συγγενή θύματα, καταλογίζοντας ευθύνη στην Πυροσβεστική, επειδή δεν εκτίμησε ορθώς, όπως αναφέρει, τον κίνδυνο από τη φονική πυρκαγιά στην ανατολική Αττική στις 23 Ιουλίου του 2018 και δεν εισηγήθηκε προληπτική απομάκρυνση των κατοίκων, όπως όφειλε. Ποιοι ήταν οι υπεύθυνοι τότε; Ο κ. Τσουβάλας και ο Διοικητής της Πυροσβεστικής, τους οποίους αναβαθμίσατε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε -και ευχαριστώ για την ανοχή σας-, με δύο ερωτήματα στον κύριο Υπουργό, τον κ. Χατζηδάκη. Δεν θα αναφερθώ στις παρακολουθήσεις. Θα αναφερθώ, όμως, στο αν οι προσωρινές συντάξεις εντάσσονται στις εκκρεμείς ή είναι στις οριστικές; Το ένα είναι αυτό. Δεύτερον, πόσο χρόνο θέλει μια σύνταξη για να ολοκληρωθεί; Σας διαβάζω μια επιστολή την οποία θα καταθέσω στα Πρακτικά. «Στη μητέρα μου...», δεν θα αναφέρω το όνομα «με αριθμό...» -τάδε και τα λοιπά- «με 86% αναπηρία και με καρκίνο φάρυγγα, ανακαλύφθηκε πριν από έναν μήνα ένας νέος όγκος στη σπονδυλική στήλη, για τον οποίο χειρουργήθηκε. Η σύνταξη που λαμβάνει η μητέρα μου είναι προσωρινή. Έχει δοθεί στα 417 ευρώ και την αναμένει από 8-3/-2021 που κατέθεσε τα δικαιολογητικά του ΤΕΒΕ». Και ρωτάει; «Για ποιο λόγο τόσο καθυστέρηση σε έναν άνθρωπο που χρήζει ια-

τρικής βοήθειας επί εικοσιτετράωρου; Πώς ζει και πώς συντηρείται ένας τέτοιος άνθρωπος; Ενδιαφέρθηκε ποτέ κανείς να μάθει;». Θα το καταθέσω στα Πρακτικά.

Και ένα ερώτημα, κύριε Υπουργέ, προσωπικό. Κατέθεσα την αίτηση συνταξιοδότησης, 30 Ιουλίου του 2019. Μου χορηγήθηκε μια προσωρινή σύνταξη 360 ευρώ, την οποία έπαιρνα μέχρι τον Σεπτέμβριο. Από τον Σεπτέμβριο μέχρι και τώρα δεν έχει κατατεθεί στο λογαριασμό η προσωρινή σύνταξη. Πήρα τηλέφωνο το 1555 στις 7 Δεκεμβρίου. Μου λένε θα σας απαντήσουμε. Με πήραν σήμερα τηλέφωνο να μου πουν «Ποιο είναι το αίτημά σας; Τι θέλετε; Ποιον θέλετε; Περιμένετε στο ακουστικό σας, αφού τους δώσατε τα στοιχεία, θα σας πάρουν». Ακόμα περιμένω στο ακουστικό, κύριε Υπουργέ.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Εμμανουήλ Θραψανιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και καλείται στο Βήμα ο κ. Κωνσταντίνος Μπούμπας από την Ελληνική Λύση για έξι λεπτά. Το τονίζω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στεγαστική πολιτική. Ένα κράτος, το οποίο πρέπει να είναι στο προσκεφάλι και αρωγός στον πολίτη και κυρίως στα νέα ζευγάρια, θεμιτό για να τα βοηθήσει. Το θέμα είναι ότι όσο υπήρχε ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας υπήρχε μια στεγαστική πολιτική κοινωνικού προφίλ, δηλαδή κοινωνικού περιχομένου, που πραγματικά ήταν μεγάλο πλήγμα που το 2012 ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας σταμάτησε να προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες και για την επιδότηση ενοικίου, αλλά και για να βοηθήσει πραγματικά έναν εργαζόμενο να αποκτήσει την πρώτη κατοικία. Μπαίνοντας σε μία έρευνα, οι Έλληνες θέλουν ένα σπίτι από τέσσερα ως πέντε δωμάτια, όταν ο μέσος ευρωπαϊκός όρος -μη σας φανεί παράξενο- για τον Ευρωπαίο πολίτη, για τον πολίτη της Γηραιάς, είναι περίπου στα πέντε δωμάτια.

Σε ό,τι αφορά τους πρωταθλητές που έχουν δικά τους σπίτια, επειδή μιλάμε συνέχεια για τους Έλληνες που είναι συνυφασμένοι ο Έλληνας με το κεραμίδι του, αυτό είναι αλήθεια και μπορούμε να το δούμε και να το εξηγήσουμε, είναι οι Ισπανοί και οι Τούρκοι. Οι Ισπανοί και οι Τούρκοι λοιπόν, έχουν ιδιότητα διαμερίσματα. Ακολουθούμε εμείς ως Ελλάδα. Ο μύθος του Ανταίου δεν είναι τυχαίος. Η δύναμη του κόσμου, η δύναμη του Έλληνα, η δύναμη σε ένα ζευγάρι είναι να πατήσουν γερά στα πόδια τους, να έχουν σχέση με τη γη. Αρα θέλουν το κεραμίδι τους. Οπότε ο Ανταίος έχασε τη δύναμή του από τον Ηρακλή, όταν τον παρέδωσε στον Ευρυπθέα, λέει η μυθολογία, όταν ο Ηρακλής τον σήκωσε ψηλά για να μην έχει τη δύναμη με τη γη. Αυτή τη στιγμή λοιπόν, κτυπάμε τον Ανταίο και φέρνουμε το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ», το οποίο, όμως, δεν είναι αυτό που θα βοηθήσει πραγματικά τον Έλληνα να κρατήσει το σπίτι του, διότι είναι πολύ γνωστό το θέμα των κόκκινων δανείων που έρχονται περίπου στα 14 δισεκατομμύρια, απέναντι στα funds και τις εισπρακτικές εταιρείες οι οποίες παίζουν με την ψυχολογία του κόσμου. Πραγματικά παίζουν με την ψυχολογία του κόσμου. Και εδώ απλά να θυμίσουμε ως Ελληνική Λύση ότι οι σημερινοί Υπουργοί της Κυβέρνησης, ο κ. Πλεύρης και ο κ. Γεωργιάδης το έχουμε πει, οι ίδιοι ως Βουλευτές του ΛΑΟΣ τότε αντιδρούσαν για τις εισπρακτικές εταιρείες. Άρα, λοιπόν, έχουμε πάει στη λογική των εισπρακτικών εταιρειών, απέναντι στο σπίτι του μέσου Έλληνα ο οποίος θέλει το κεραμίδι του και το καλύτερο σύνταγμα πιλοτικό για όλη την Ευρώπη ήταν το Σύνταγμα του 1928 που έδινε εκτάρια γης στους Έλληνες. Τίποτα, λοιπόν, δεν είναι τυχαίο.

Σήμερα, λοιπόν, απέναντι σε αυτό που λέτε για τη στεγαστική πολιτική, που υπάρχει κάλυψη αλλά πίσω υπάρχει και η αποκάλυψη, ξέρετε -είναι η λέξη κάλυψη και αποκάλυψη- είναι δάνεια. Χαμηλότοκα θα μου πείτε ή να βοηθήσουν τους τρίτεκνους και τους πολύτεκνους.

Αν αναλογιστεί κάποιος ότι το ίδιο το κράτος παραδέχεται και

μιλάει για μηνιαίο μισθό 500 ως 700 ευρώ, στα όρια της φτώχειας, για να βοηθήσει ένα νέο ζευγάρι ηλικίας μέχρι τριάντα εννέα ετών, ούτε σαράντα. Δεν ξέρω πώς προκύπτει το τριάντα εννέα, γιατί το αντίστοιχο ισχύει και για τους νέους αγρότες, το τριανταεννιάρι παίζει κι εκεί. Το θέμα είναι να υπάρχει σταθερότητα στη δουλειά. Υπάρχει μια ανασφάλεια σήμερα; Σαφώς και υπάρχει. Άρα, λοιπόν, αυτό πρέπει να πληρωθεί σε μία τριακονταετία. Άρα μπαίνει στον βρόγχο ενός τραπεζικού πιστοληπτικού συστήματος για το οποίο θα υπάρχει το άγχος να υπάρχει μόνιμη δουλειά για να εξοφληθεί. Πώς ορίζεται η δεκαπενταετία, οι περιοχές, τα τετραγωνικά απέναντι σε αυτά τα δέκα χιλιάδες σπίτια. Το θέμα είναι ότι ναι μεν θέλουμε μια στεγαστική πολιτική, όμως κοινωνικό πρόσωπο, πραγματικό όπως υπό τη μορφή του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, με βάση ένα βεβαρημένο κλίμα εισπρακτικών μέσων από τα funds, δημιουργεί μια κακή ψυχολογία στον Έλληνα.

Είπα να μην το υπενθυμίσω, αλλά είναι ένα θέμα πάρα πολύ καυτό, που θυμίζει όλα αυτά τα οποία συζητάμε για την πρώτη κατοικία. Αυτό που υπάρχει γραμμή αυτή τη στιγμή και το έχει αναδείξει η Ελληνική Λύση από τον Ιούλιο του 2020, στις 22 Ιουλίου του 2020 όταν είχαμε καταθέσει την επίκαιρη ερώτηση και κανένα κόμμα δεν βγήκε να το καταδικάσει, όταν υπήρχε γραμμή μεροληψίας από πλευράς δικαστικών παραγόντων σε νέους δικαστές να στηριχθούν τράπεζες και όχι οι δανειολήπτες. Πώς να μη χάσει, λοιπόν, την εμπιστοσύνη του ο κόσμος; Διότι όλα για τις τράπεζες και ξεκρέμαστος ο δανειολήπτης. Αυτό είχε κατατεθεί τότε. Ο κ. Τσιάρας το παραδέχτηκε, αλλά δεν μπορούμε, λέει, να παρέμβουμε στη δικαστική εξουσία. Με το σκεπτικό, όμως, ενός Βουλευτή που είναι εκπρόσωπος και όχι αντιπρόσωπος και πρέπει να είναι θεματοφύλακας των κοινωνικών αντιδράσεων, έπρεπε τότε τουλάχιστον Βουλευτές από όλες τις παρατάξεις, τη βεντάλια του κοινοβουλευτικού τόξου, να το έχουν καταδικάσει. Δεν τον καταδίκασε κανείς. Άρα, λοιπόν, ο κόσμος φοβάται. Έχει χάσει την εμπιστοσύνη του. Όλα για τις τράπεζες. Φοβάται μην πέσει λοιπόν στον βρόγχο, στα δίχτυα αυτής της τράπεζας.

Ξέρετε ο Ηρακλής ως σχέδιο θα δηλητηριαστεί από το Φιλοκτήτη, όπως λέει η μυθολογία, διότι απλά ο κόσμος κάποια στιγμή θα αντιδράσει και θα αντιδράσει βίαια. Είναι ένα ελατήριο της κοινωνίας που μπορεί να εκτοξευτεί όταν αυτή τη στιγμή βάλεται το σπίτι του. Ξέρετε υπάρχουν πολλές έρευνες στην Ελλάδα, αλλά δεν γνωρίζουμε πόσοι άστεγοι είναι στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για το πόσοι είναι άστεγοι, έχουν χάσει τη δουλειά τους, το εισόδημά τους, όχι απλά έχει συρρικνωθεί, έχει εξανιστεί, δεν υπάρχουν. Δεν ξέρουμε πόσους άστεγους έχουμε στην Ελλάδα.

Για μία ακόμη φορά θα περιμέναμε μέσα από αυτό το πρόγραμμα και με τις προτάσεις που έχουμε καταθέσει ως Ελληνική Λύση, με την τροπολογία να πάμε στο μοντέλο το αμερικάνικο ή το ιρλανδικό, πρέπει όπως είναι η επικοινωνία να παίρνουμε τα καλά άλλων κρατών, να βοηθήσουμε πραγματικά με κοινωνική πολιτική στα νέα ζευγάρια με αυτό το μοντέλο και να βοηθήσουμε πάνω απ' όλα να κρατήσουν το σπίτι τους οι Έλληνες. Με τα funds μην αναλογιστούμε πάλι να λέμε ότι τα παίρνουν κοψοχρονιά τα δάνεια αυτά που θα μπορούσε να το πάρει ο ίδιος ο ιδιοκτήτης. Δεν μπορεί ο ίδιος να πληρώνει ενοίκιο και μετά από χρόνια να κάνει εκ νέου, αφού έχει χάσει κάθε πλεονέκτημα να επαναδιαπραγματευτεί το δάνειό του. Δεν είναι πολιτική κοινωνική αυτή, όταν υπάρχει ένα βεβαρημένο παρελθόν σε ό,τι αφορά τις τράπεζες και τα δάνεια για την πρώτη κατοικία, η οποία πρέπει να πούμε ότι δεν προστατεύεται πλέον. Πρέπει να το πούμε κατάματα στον κόσμο, ότι τα σπίτια του σε πρώτη κατοικία δεν προστατεύονται. Όπως και να το κάνουμε. Αυτό αποδεικνύει το σχέδιο «ΗΡΑΚΛΗΣ». Είναι ολοφάνερο.

Άρα λοιπόν, αυτό το «39» παίζει και για τους νέους αγρότες. Νέος αγρότης θεωρείται κάποιος ηλικίας μέχρι τριάντα εννέα ετών. Του υποσχθήκαμε όλα αυτά τα χρόνια ένα χαμηλότοκο δάνειο σε ό,τι αφορά τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, σε ό,τι αφορά τις αγροτικές του εγκαταστάσεις. Δεν κάναμε κάτι, ενώ το είχαμε υποσχεθεί. Άρα, λοιπόν, η προσπάθεια αυτή δεν ξέρω αν θα είναι σισύφειος, αλλά επανερχόμαστε σε κάτι που είχαμε

υποσχεθεί για τους αγρότες.

Άρα, λοιπόν πώς να μη λέει ο κόσμος ότι αυτό είναι ένα προεκλογικό πυροτέχνημα, κύριε Υπουργέ; Διότι αν θέλαμε να μιλάμε για μια κοινωνική πολιτική, σήμερα ο κόσμος τι περιμένει; Περιμένει κατάργηση του ΕΝΦΙΑ. Ουδέν μονιμότερον του προσωρινού στη χώρα. Ήλθε ο ΕΝΦΙΑ και έμεινε. Και χαίρεται ο κόσμος αν του κατεβάσουμε κατά τι το ποσοστό που πληρώνει για αυτό το οποίο δικαιούται, για την πρώτη του κατοικία. Είναι αιμοδοτής πλέον φορολογούμενος ο Έλληνας που κατέχει σπίτι. Πληρώνει όπως λέμε στην καθομιλουμένη τα μαλλιοκέφαλά του. Θα περίμενε ο κόσμος στον ευρύτερο δημόσιο τομέα όχι τα 600 ευρώ που δίνετε στους ένστολους, πλην τους στρατιωτικούς, για να μπορέσει να ορθοποδήσει η αγορά να δώσετε το δώρο Χριστουγέννων, το δώρο Πάσχα, το επίδομα αδείας. Και αν μιλάμε σήμερα ότι έπεσε η ανεργία στην Ελλάδα για ποια ανεργία μιλάμε; Για την επιδερμική; Για την επιφανειακή; Θεωρείται εργαζόμενος κάποιος που δουλεύει και τέσσερις ώρες την εβδομάδα, όχι την ημέρα και τον έχουμε ως εργαζόμενο στη λίστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ολοκληρώστε, κύριε Μπούμπας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Για τη, δε, ψηφιακή κάρτα του εργαζόμενου πρέπει να πούμε κάτι, ότι ο εργοδότης πλέον απολύει πανεύκολα. Και δεύτερον, στην αποζημίωση έχει το δικαίωμα εκ του νόμου να παρακρατήσει το 10% και μετά να δει στην εκκαθάριση αν θα του επιστρέψει 10%.

Και εγώ ρωτώ: Ένας εργοδότης απολύει δέκα εργαζόμενους, από 1.000 ευρώ να δικαιούται αποζημίωση, αν κρατήσει από 10% από τον κάθε εργαζόμενο μετά ο εργαζόμενος για τα 100 ευρώ θα ξεκινήσει δικαστική διαδικασία για να τα πάρει πίσω; Είναι ξέρετε κάποια λεπτά σημεία.

Όπως ξέρετε, κύριε Υπουργέ, δράττομαι της ευκαιρίας μιας που είστε εδώ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Δεν έχετε χρόνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Τελειώνω με μία κουβέντα, να το δει ο κύριος Υπουργός. Θυμάστε που λέγατε στη «ΛΑΡΚΟ» ότι υπάρχει πέναντι 100 εκατομμυρίων ευρώ βάσει του ανταγωνισμού στην Ευρώπη. Το είχατε πει, δεν το είχατε πει; Υπάρχει το πρωτόκολλο της Συνθήκης της Βιέννης του 2015. Το έχετε δει καθόλου; Οι φίλοι της βιομηχανίας της Ευρώπης που έχουν πει ότι όταν μία εταιρεία παράγει κάτι το οποίο είναι αναγκαίο για την Ευρώπη, όπως είναι το κοβάλτιο, μπορείς να το χρηματοδοτήσεις. Γιατί δεν το επικαλεστήκατε στη φαρέτρα σας αυτό ως επιχείρημα;

Και ολοκληρώνω με αυτήν εδώ τη φωτογραφία. Είναι ότι γίνεται στις Σέρρες αυτή την ώρα με τις δομές. Βλέπετε τι γίνεται με το ηλεκτρικό ρεύμα, φωταγωγημένη η δομή, το ύψος του τείχους δεν ξέρω ο κ. Μητράκης να το απαντήσει, γκετοποιούμε τη χώρα, αυξάνονται οι δομές στις Σέρρες με ηλεκτροφωτισμό και τείχος. Είναι μια φωτογραφία, χίλιες λέξεις. Αυτό κάνετε, γκετοποιείτε την Ελλάδα και ο Έλληνας πληρώνει ηλεκτρικό ρεύμα. Να πω μία κουβέντα για να ξέρει ο κόσμος ότι η ρήτρα αναπροσαρμογής του αποτυπώματος, του μείγματος του διοξειδίου του άνθρακα τον Ιούλιο του 2023 μετά τις εκλογές επανέρχεται στα τιμολόγια. Το διάλειμμα τελειώνει. Αυτά να τα λέμε.

Καλά Χριστούγεννα. Σας ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Μπούμπας καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα φωτογραφία έγγραφο, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διευθύνσεως Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Τον λόγο έχει η κ. Κωνσταντίνα Αδάμου, η Ανεξάρτητη Βουλευτής. Μετά θα πάρουν τον λόγο όλοι οι εισηγητές και οι ειδικόι αγορητές για τρία λεπτά και θα κλείσουμε με τον κύριο Υπουργό.

Ορίστε, κυρία Αδάμου, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΔΑΜΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής ένα νομοσχέδιο που φέρνει η Κυβέρνηση προς ψήφιση την τελευταία εβδομάδα του χρόνου, προτού κλείσει η Βουλή. Προφανώς και θέλει να εισέλθει στην τελική ευθεία των

εκλογών, αφήνοντας μια γλυκιά επίγεια στους πολίτες μετά από την οικονομική αφαίμαξη που τους έχει προκαλέσει τριετήμιση χρόνια τώρα.

Προσπαθεί, λοιπόν, τώρα με τσιρότα να κλείσει την τεράστια πληγή που έχει προκαλέσει. Όπως πριν από τρεις μέρες ο Πρωθυπουργός ανήγγειλε το μέτρο του 10%, το οποίο, όμως, δεν είναι τίποτα παραπάνω από ένα εκπτωτικό κουπόνι των 22 ευρώ για αγορές τροφίμων, εφόσον ο καταναλωτής υλοποιήσει αγορές 220 ευρώ. Και βέβαια τα χρήματα για αυτά τα κουπόνια προέρχονται από τους ίδιους τους φορολογούμενους και όχι από την πραγματική φορολόγηση των διυλιστηρίων, τα κέρδη των οποίων ξεπερνούν τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ας δούμε, όμως, πιο αναλυτικά το παρόν νομοσχέδιο για τη στεγαστική πολιτική. Αρχικά υπήρχαν οι Οργανισμοί Εργατικής Κατοικίας και Εργατικής Εστίας, οι οποίοι καταργήθηκαν. Έπειτα, όταν ήταν Υφυπουργός ο κ. Κεγκερόγλου, άρχισε να αναπτύσσεται ένα επιστημονικό πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας για το διάστημα 2014 - 2020. Αυτό το πρόγραμμα παραδόθηκε στην κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, οι οποίοι το άφησαν ανεκμετάλλευτο, αναξιοποίητο. Το ίδιο έκανε και η Κυβέρνηση τριετήμιση χρόνια τώρα, γιατί το είχε λάβει στα χέρια της από την αρχή της διακυβέρνησής της. Ωστόσο, λοιπόν, δεν έπραξε απολύτως τίποτα και δεν το ενέταξε καν στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ένα δυνατό εργαλείο που είχε στα χέρια της.

Τη μόνη πρόταση που συμπεριέλαβε ως πρόγραμμα στεγαστικής πολιτικής είναι η ανακαίνιση εκατό διαμερισμάτων σε όλη την Ελλάδα, εβδομήντα στην Αθήνα και τριάντα στη Θεσσαλονίκη, συνολικού κόστους μόνο 1,3 εκατομμυρίου ευρώ, ενώ αντίστοιχα η Πορτογαλία διέθεσε 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ για την κοινωνική κατοικία για είκοσι έξι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες και η Ισπανία αντίστοιχα ένα δισεκατομμύριο ευρώ για είκοσι χιλιάδες κοινωνικές κατοικίες, τις οποίες τις ενέταξε στο Ταμείο Ανάκαμψης.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, έρχεται τώρα με πολύ μεγάλη χρονοκαθυστέρηση και παρουσιάζει ένα πρόγραμμα με πολύ σφιχτά όρια για να είναι ελάχιστοι οι δικαιούχοι. Θέτει, λοιπόν, ηλικιακό όριο τα τριάντα εννέα έτη. Επίσης, θέτει όρια στη χρονολογία κατασκευής των σπιτιών. Εννοείται πως κανένα από αυτά τα δύο δεν θα έπρεπε να υφίσταται.

Ένα άλλο τεράστιο λάθος είναι ότι στο πρόγραμμα δεν συμπεριλαμβάνεται η ανέγερση νέας κατοικίας. Δηλαδή, κάποιοι νέοι που ίσως έχουν κάποιο οικοπέδο από τους γονείς τους ή από τους προγόνους τους να μη δύναται να το χτίσουν. Υπάρχει λόγος που το πράττει αυτό η Κυβέρνηση βεβαίως και δεν είναι άλλος από το να αφήσει την ανοικοδόμηση ολόκληρης της χώρας σε πολύ μεγάλες real estate εταιρείες.

Ένα απλό παράδειγμα αντίστοιχου προγράμματος από το οποίο θα μπορούσαμε να μάθουμε είναι το πρόγραμμα πρώτης κατοικίας που υλοποίησε η Ρουμανία δεκατρία χρόνια πριν, το 2009, το οποίο παρείχε και τη δυνατότητα ανέγερσης νέου σπιτιού στους δικαιούχους. Μέσα από αυτό το πρόγραμμα βοηθήθηκαν είκοσι τέσσερις χιλιάδες τριακόσιοι Ρουμάνοι και στοίχισε στην τότε κυβέρνηση ένα δισεκατομμύριο ευρώ.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, Μητσοτάκη προσπαθεί εν έτει 2022 με ημίμετρα να αντιμετωπίσει το τεράστιο πρόβλημα στέγασης στη χώρα. Την ίδια στιγμή, λοιπόν, πετάει πενήντα χιλιάδες πολίτες έξω από τα σπίτια τους, έξω από την πρώτη κατοικία τους. Στη χώρα μας, λοιπόν, το 62% των ενοικιαστών δαπανούν πάνω από το μισό εισόδημα τους, πάνω από το 50% για το κόστος στέγασης κάτι που μας κατατάσσει πρώτους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεύτεροι έρχονται οι Ρουμάνοι, οι οποίοι δαπανούν το 30% του μισθού τους για τη στέγαση. Έχουμε έπειτα την Πορτογαλία όπου το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 14% και τη Γερμανία, όπου οι Γερμανοί δαπανούν μόνο το 10% του μηνιαίου μισθού τους για τη στέγαση. Και ερχόμαστε στην Κύπρο όπου δαπανούν μόνο το 4,4% για έξοδα στέγασης.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Ελλάδα να έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά νέων ανθρώπων ηλικίας δεκαοκτώ έως τριάντα τεσσάρων ετών που μένουν μαζί με τους γονείς τους και ως προέκταση αυτού να μην μπορούν να κάνουν δική τους οικογένεια και έτσι, λοιπόν, γιγαντώνεται το ζήτημα της υπογεννητικότητας

στη χώρα μας.

Επιπροσθέτως χιλιάδες φοιτητές δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στο αυξημένο κόστος ενοικίων, το οποίο προέρχεται είτε από έλλειψη διαθέσιμων κατοικιών στα μεγάλα αστικά κέντρα είτε επειδή οι πόλεις φοιτητές τους αποτελούν σημαντικούς τουριστικούς προσορισμούς. Πολλοί από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες αναγκάζονται ακόμη και να διακόψουν τις σπουδές τους ακόμη και να εγκαταλείψουν τα όνειρά τους. Γι' αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να κατασκευαστούν νέες φοιτητικές εστίες σε πολλές φοιτητικές πόλεις της Ελλάδας, όπως είναι η Θεσσαλονίκη, η Ξάνθη, τα Χανιά, το Ρέθυμνο, η Πάτρα και άλλες. Είναι επίσης επιτακτική η ανάγκη για πρόσθετο επίδομα σε κάθε φοιτητή και φοιτήτρια που σπουδάζει σε τουριστική πόλη με πολύ αυξημένα ενοίκια.

Επιπλέον, πρέπει να δοθούν κίνητρα, όπως είναι οι φορολογικές ελαφρύνσεις, αλλά και η χρηματοδότηση του κόστους ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης σε ιδιοκτήτες κενών κατοικιών, ώστε να ενθαρρυνθούν, αλλά και να δεσμευτούν να τις διαθέτουν για μακροχρόνια ενοίκια και σε προσιτές τιμές.

Ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, ο Νίκος Ανδρουλάκης, έχοντας την εμπειρία του Ευρωβουλευτή, πρώτος κατέθεσε ολοκληρωμένη πρόταση στεγαστικής πολιτικής. Ωστόσο το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης δεν συνιστά σωστή στεγαστική πολιτική, δεν συνιστά καν πρόγραμμα στέγασης. Είναι μια σειρά ημίμετρων που δεν απαντούν στο στεγαστικό πρόβλημα. Επιπροσθέτως, απευθυνεται σε πολύ λιγότερους ανθρώπους απ' ό,τι ισχυρίζεται ο Υπουργός. Σε καμία περίπτωση το πρόγραμμα δεν αφορά σε εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχους ούτε προκύπτουν από την οικονομική μελέτη δαπάνες ύψους 1,8 δισεκατομμυρίου ευρώ.

Σύμφωνα με την οικονομική έκθεση που υπάρχουν τρία προγράμματα. Υπάρχει το πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ», στο οποίο οι δικαιούχοι δεν μπορούν να ξεπεράσουν τους τρεις, τέσσερις χιλιάδες. Έπειτα είναι το πρόγραμμα «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ-ΕΝΟΙΚΙΑΖΩ» όπου θα ενταχθούν, αν υπάρξει ενδιαφέρον μάξιμουμ επτά, οκτώ χιλιάδες ιδιοκτήτες κατοικιών.

Και τέλος, με το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ» θα αξιοποιηθούν μόνο χίλιες κατοικίες, οι οποίες θα στεγάσουν δύομιση χιλιάδες δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, ηλικίας είκοσι πέντε έως τριάντα εννέα ετών, τη στιγμή που οι άνθρωποι που παίρνουν ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα είναι πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι είναι άνθρωπος ο θησαυρός, αφού το άθροισμα των παραπάνω αριθμών μπορεί να δώσει το πολύ μέχρι δεκατρείς χιλιάδες δικαιούχους και το κόστος του προγράμματος δεν είναι στα 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ, όπως αναγγέλλετε, αλλά στα 448 εκατομμύρια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι Βουλευτές, η στέγαση αποτελεί πρώτο κοινωνικό δικαίωμα. Η μη αντιμετώπισή του δεν έχει μόνο ανυπολόγιστο κοινωνικό κόστος, αλλά έχει και οικονομικό, αφού σύμφωνα με μελέτη του Eurofound η ανεπαρκής στέγαση κοστίζει στις οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης 194 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Επιπλέον, η προστασία της πρώτης κατοικίας αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα σε ένα κράτος πρόνοιας, το οποίο μόνο η σοσιαλδημοκρατία μπορεί να εγγυηθεί. Αυτό το κράτος πρόνοιας έχει στο επίκεντρο της πολιτικής του ένα ισχυρό και δημόσιο σύστημα υγείας, ισχυρή κοινωνική ασφάλιση για τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους, ένα ισχυρό εκπαιδευτικό δημόσιο σύστημα, πρόνοια και κοινωνική πολιτική για τους πιο ευάλωτους, ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, στήριξη της οικογένειας με μέτρα εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, δίκαιη αναδιανομή εισοδήματος, βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη και οπωσδήποτε στεγαστική προστασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΔΑΜΟΥ: Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες χρειάζομαστε μια κυβέρνηση που να στηρίζει πραγματικά τους νέους και τις νέες και τις ευάλωτες ομάδες της πατρίδας μας, μια κυβέρνηση που μπορεί να εγγυηθεί την ανάσταση του κράτους

πρόνοιας, που τόσο έχουν ανάγκη οι πολίτες αυτής της χώρας. Αυτό μπορεί να το προσφέρει μόνο μία σοσιαλδημοκρατική διακυβέρνηση, που έχει ως επίκεντρό της τον άνθρωπο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αδάμου.

Πάμε στις δευτερολογίες των ειδικών αγορητών πρώτα και μετά των εισηγητών...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα μπορούσε να μας πει πρώτα η Κυβέρνηση τι γίνεται με τις βουλευτικές τροπολογίες;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Στην ομιλία του στο τέλος, που θα κλείσει. Θα θέλατε να κάνετε ερωτήσεις; Ο Υπουργός, όμως, θέλει να μιλήσει τελευταίος.

Τον λόγο έχει η κ. Μαρία Απατζίδη από το ΜέΡΑ25.

ΜΑΡΙΑ ΑΠΑΤΖΙΔΗ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να τονίσω πόσο υποκριτικό είναι το ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για το στεγαστικό, το οποίο όπως δείξαμε, είναι άλλη μια ευκαιρία για να προωθήσετε και με αυτόν τον τρόπο να συμφέροντα των εργολάβων και των ολιγαρχών, όταν σε κρίσιμότερες περιπτώσεις έχετε καταστρέψει τη στεγαστική αποκατάσταση χρησίων κοινωνικών ομάδων για να τις παραδώσετε έρμαιοι στις τράπεζες. Εννοώ ασφαλώς τους παλιννοστούντες Ποντίους.

Ας θυμηθούμε λίγο τι έχει συμβεί. Πάνω από τριάντα πέντε χιλιάδες παλιννοστούντες ομογενείς από τον Πόντο ήταν δικαιούχοι κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής. Έλαβαν τη στήριξη της πολιτείας με τη μορφή δανείων που ήταν εγγυημένα από το κράτος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.2790 του 2000.

Τώρα όμως, επί Κυβέρνησης Μητσοτάκη, τους αποστέλλονται διαταγές πληρωμής για όλο το ποσό. Απειλούνται με πλειστηριασμό της κατοικίας τους. Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή αποτελούσε ακριβώς μία πολιτική στεγαστικής αποκατάστασης για τους παλιννοστούντες από τον Πόντο. Η αποκατάσταση αυτή είχε οριστεί με την κοινή υπουργική απόφαση 14979 του 2004. Πρόκειται για στεγαστικά δάνεια που έχουν λάβει εγγύηση -το τονίζω- από το ελληνικό δημόσιο.

Ο σκοπός ήταν βεβαίως να λυθεί ένα κρίσιμοτατο κοινωνικό και εθνικό ζήτημα, η στεγαστική αποκατάσταση των παλιννοστούντων ομογενών. Γιατί πρέπει να σημειωθεί ότι οι Πόντιοι ήρθαν στην Ελλάδα με την υπόσχεση της ελληνικής πολιτείας ότι θα έχουν στέγη και δουλειά. Τα δάνεια, δηλαδή, αυτά χορηγήθηκαν με κριτήρια κοινωνικά και όχι με κριτήρια χρηματοοικονομικά ή τραπεζικά. Δυστυχώς, όμως, οι ομογενείς κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους αυτή τη στιγμή, με πλειστηριασμό ή με άλλους τρόπους διευθέτησης που ορίζει ο Πτωχευτικός Κώδικας.

Με λίγα λόγια το πρόγραμμα «Στεγαστική Αποκατάσταση Παλιννοστούντων» άρχισε ως ένα πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το Ταμείο Κοινωνικής Αποκατάστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και έχει μετατραπεί αυτή τη στιγμή σε κερδοσκοπικό μέσο των τραπεζών.

Τόσο, όμως, οι προηγούμενες κυβερνήσεις όσο και η σημερινή αρνούνται να δώσουν πραγματική λύση σε ένα ζήτημα που λιμνάζει από το 2002, είκοσι χρόνια μετά, οδηγώντας σε απελπισία χιλιάδες παλιννοστούντες. Συνεχίζετε να αντιμετωπίζετε τους φτωχούς και υπερχρεωμένους Ποντίους σαν άλλη μια κατηγορία ταξικών σας εχθρών.

Οι τράπεζες χρεοκόπησαν και ανακεφαλαιοποιήθηκαν τρεις φορές με τα λεφτά και τις εγγυήσεις αυτών των φτωχών ανθρώπων και τώρα ως «μπροστινοί» των funds και των κορακιών για να τους πάρετε ό,τι έχουν πληρώσει, διπλό και τριπλό, κύριε Πρόεδρε. Οι χρεοκοπημένες δηλαδή τράπεζες αντιμετωπίζονται διαφορετικά από τα χρεοκοπημένα νοικοκυριά. Ο αποτυχημένος τραπεζίτης, που έχει γεμίσει την κοιλιά του με τον ιδρώτα των φτωχών ανθρώπων, πρέπει σύμφωνα με εσάς να γίνει πιο πλούσιος, ενώ μια φτωχή μητέρα με έξι παιδιά από το Μενίδι πρέπει να μείνει στον δρόμο.

Και τολμάτε να ονομάζετε το παρόν σχέδιο νόμου «Σπίτι μου», όμως δεν μας λέτε σε ποιον αναφέρεται η κτητική ανωνυμία στην πραγματικότητα. Διότι με την πολιτική σας από τη μία φέ-

ρατε το πρόγραμμα «ΗΡΑΚΛΗΣ» με τους πλειστηριασμούς και από την άλλη την ανατροπή της κοινωνικής στεγαστικής πολιτικής που ασκείται κατά των παλιννοστούντων και των Ρομά. Οι μόνοι που έχουν σπίτια σε αυτή τη χώρα είναι οι τράπεζες και τα funds.

Ντροπή σας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Απατζίδη.

Κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Θα ήταν ίσως, κυρίες και κύριοι, κωμικό, αν δεν ήταν εξοργιστικό πραγματικά, να έρχεται εδώ σήμερα ο Υπουργός Εργασίας της Κυβέρνησης και να μας εγκალεί γιατί δεν στηρίζουμε τη δήθεν στεγαστική πολιτική της Κυβέρνησης, μιας κυβέρνησης η οποία συνεχίζει και εντείνει τους πλειστηριασμούς.

Ποιο είναι το περιεχόμενο, κύριε Υπουργέ της στεγαστικής σας πολιτικής; Να πηγαίνετε το πρωί, τα χαράματα και να διώχνετε συνταξιούχες γυναίκες από το σπίτι τους, πλειστηριάζοντας το σπίτι τους; Αυτή είναι η στεγαστική σας πολιτική;

Να έρθουμε τώρα στο σημερινό νομοσχέδιο. Πρόκειται στην ουσία για μια μεταφορά, τεράστια μεταφορά, της περιουσίας του πρώην ΟΕΚ, του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας και της ακίνητης αλλά και της κινητής. Για τα δισεκατομμύρια του ΟΕΚ μιλώ, ό,τι τέλος πάντων απέμεινε μετά τους μνημονιακούς κόφτες. Είναι μεταφορά από τη μια στα ταμεία των τραπεζών και από την άλλη στα ταμεία των μεγάλων κατασκευαστικών ομίλων.

Το πρώτο πρόγραμμα, το περιβόητο πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» αφορά πολύ λίγους τελικά -μέσα σε πολλά πολλά εισαγωγικά- «ωφελομένους», γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρόκειται για ένα πρόγραμμα δανειοδότησης με ό,τι αυτό σημαίνει, αποκλείοντας ταυτόχρονα το μεγαλύτερο ποσοστό των Ελλήνων εργαζομένων, του εργατικού δυναμικού, το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό.

Σε κάθε περίπτωση βέβαια οι μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες, οι ιδιώτες μια χαρά θα βρουν στο πιάτο τους εκατοντάδες -για να μην πω χιλιάδες- ακίνητα, τα οποία θα τα αξιοποιήσουν εννοείται για να αυξήσουν τα κέρδη τους. Αυτά πολύ σύντομα, εν κατακλείδι για το ίδιο το νομοσχέδιο.

Σε σχέση τώρα με την τροπολογία, τη μόνη τροπολογία, την υπουργική θα έλεγα ότι πρόκειται για μια κακιά κυβερνητική συνήθεια που συνεχίζεται από όλες τις κυβερνήσεις. Πρόκειται για μια άλλη μια τροπολογία, ένα σύνολο ετερόκλητο επιμέρους ρυθμίσεων πολλών Υπουργείων στο οποίο εμείς, ως ΚΚΕ, επιλέγουμε τελικά να τοποθετηθούμε με το «παρών», μιας και υπάρχουν διατάξεις με τις οποίες διαφωνούμε και άλλες με τις οποίες συμφωνούμε. Καταλήγουμε εν πάση περιπτώσει στο «παρών».

Ήθελα να κάνω δύο μικρά σχόλια, αφ' ενός για τις προϋποθέσεις της χορήγησης της ενίσχυσης βαριάς αναπηρίας ανασφάλιστων. Ξέρετε η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας χορηγείται για να καλύψει τις επιπρόσθετες ανάγκες των αναπήρων, γιατί όλοι καταλαβαίνουμε ότι οι ανάπηροι έχουν επιπρόσθετες ανάγκες σε σχέση με τους υπόλοιπους ανθρώπους, έτσι δεν είναι; Όταν λοιπόν εσύ βάζεις κόφτη, στην ουσία εμποδίζεις αυτούς τους ανθρώπους να καλύψουν επαρκώς αυτές τις επιπρόσθετες ανάγκες.

Σε ό,τι αφορά τα άρθρα 7 και 8 για την προσχολική αγωγή, για τις μονάδες φροντίδας, να πούμε εδώ ότι και αυτή η διάταξη διατηρεί και επεκτείνει τον κατακερματισμό και την πολυδιάσπαση ως προς την παροχή μιας πολύ σημαντικής υπηρεσίας όπως είναι η φροντίδα και η διαπαιδαγώγηση των παιδιών της μικρής μικρής προσχολικής ηλικίας, χωρίς να διασφαλίζονται οι όροι ομαλής λειτουργίας των δομών με προσωπικό κλπ.

Και βεβαίως, σε ό,τι αφορά τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, τα ΚΔΑΠ, όλοι γνωρίζουν ότι αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα από την υποστελέχωση εξαιτίας της υποχρηματοδότησης.

Θα κλείσω την δευτερολογία με το ζήτημα των προνοιακών δομών και τις ρυθμίσεις που εισηγείται εδώ το αρμόδιο Υπουργείο. Το μεγάλο ζήτημα εδώ, κύριε Υπουργέ, δεν είναι αυτό. Το μεγάλο ζήτημα είναι άλλο και το ερώτημα που τίθεται είναι αν η πρόνοια μπορεί να αφήνεται σε ιδιώτες φιλάνθρωπους, με ή

χωρίς εισαγωγικά, ή σε διάφορες μη κυβερνητικές οργανώσεις ή να είναι αποκλειστική φροντίδα του κράτους, με την ευθύνη του κράτους.

Αυτό είναι το μεγάλο ζήτημα και σε αυτό το ζήτημα, βεβαίως, η Κυβέρνηση σας, όπως και οι προηγούμενες, δεν έχουν κανένα πρόβλημα να απαντήσουν ότι δεν μπορεί να είναι ευθύνη του κράτους, θα είναι όλων των υπολοίπων, εκτός από το κράτος.

Αυτή είναι η μεγάλη μας διαφωνία και γι' αυτό κλείνοντας να ξαναπώ ότι ως προς την τροπολογία αυτή με τον γενικό αριθμό 1529 και ειδικό αριθμό 150 ψηφίζουμε «παρών».

Καταψηφίζουμε επί της αρχής, να το πω για άλλη μια φορά, το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ο κ. Γεώργιος Μουλκιώτης από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής έχει τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φτάνοντας στο τέλος της διαδικασίας θα ήθελα να πω ότι αποδεικνύεται ότι η Κυβέρνηση ούτε αντέχει κριτική, αλλά ούτε είναι ανοικτή σε οποιοδήποτε διάλογο με την Αντιπολίτευση.

Πρώτη διαπίστωση. Η Κυβέρνηση αδυνατεί να δώσει τεκμηριωμένες απαντήσεις στα ερωτήματα που έχει θέσει η Αντιπολίτευση και επέλεξε -και φάνηκε- μια επιθετική ρητορική, η οποία είναι όμως ιδιαίτερα προβλέψιμη. Και τι εννοώ. Ο ίδιος ο κύριος Υπουργός είναι τόσο προβλέψιμος κάθε φορά, γιατί πάντα δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρχει νομοσχέδιο που εισηγείται και να μη λέει ότι η Αντιπολίτευση είναι χορηγός της Κυβέρνησης. Μπορεί κάποια άλλη έκφραση να ήταν η καλύτερη. Ίσως να δούμε τι γίνεται στο τέλος-τέλος.

Δεύτερη διαπίστωση. Ο κύριος Υπουργός, επίσης, για άλλη μια φορά έκανε μεγαλειώδεις ανακοινώσεις για εφαρμογή στεγαστικής πολιτικής επαναλαμβάνοντας τους ίδιους αριθμούς. Τα λέω πάλι, 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ για περισσότερους από εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες δικαιούχους. Συγκεκριμένα, είδαμε και τον κατάλογο τον οποίο διάβασε.

Εγώ διαβάζω από τα πρωινά Πρακτικά. Είπε ο κ. Υπουργός: «Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο καλύπτονται εκατόν τριάντα επτά χιλιάδες δικαιούχοι σε πρώτη φάση κι εδώ είμαστε μετά τις εκλογές και με την ανάπτυξη της οικονομίας περαιτέρω, μετά την εντολή που θα δώσει ελληνικός λαός, αυτό το κοινωνικό πακέτο να μεγαλώσει ακόμα περισσότερο». Δηλαδή, κύριε Υπουργέ, τι μας λέτε; Μας λέτε ότι από τη δήθεν αυτή στεγαστική πολιτική θα επωφεληθούν εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες δικαιούχοι μέχρι την άνοιξη; Εγώ επαναλαμβάνω, εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες δικαιούχοι σε έξι μήνες από τώρα; Δεν νομίζω να είναι κάτι τέτοιο. Αν και μάλλον θεωρώ ότι με αυτά που λέτε και όπως τα λέτε κι όπως τα έγγραφα που μας δώσατε θα δούμε, είτε εσείς ο χορηγός της Αντιπολίτευσης. Ευθέως το λέμε.

Τρίτη διαπίστωση. Ένταξη των ατόμων με αναπηρία. Το είπαμε τρεις φορές στις επιτροπές. Δεν απαντήσατε ποτέ. Χαιρόμαστε που έστω και σήμερα στην Ολομέλεια αποδεχθήκατε και κάνατε μία νομοτεχνική βελτίωση και εντάξατε τα άτομα με αναπηρία. Χαιρόμαστε που μας ακούσατε έστω σε αυτό. Είναι μεγάλο θέμα. Μπράβο σας. Είναι ένα μεγάλο βήμα. Δεν θα κάνω κριτική, αν η έλλειψη αφορά και αναδεικνύει τη λογική της Νέας Δημοκρατίας σε σχέση με αυτή την κοινωνική πολιτική την οποία θέλετε να πείτε ότι έχετε. Δεν την έχετε όμως.

Τέταρτη διαπίστωση. Κύριε Υπουργέ, με την κριτική την οποία κάνατε με στοιχεία κατά το δοκού, μας είπατε ότι η Κυβέρνηση κάνει ό,τι κάνει όλη τη Ευρώπη. Είναι αλήθεια αυτό; Έχετε εντάξει στο Ταμείο Ανάκαμψης για τη στεγαστική πολιτική εκατό διαμερίσματα με κόστος 1,3 εκατομμύρια ευρώ. Η Πορτογαλία με είκοσι έξι χιλιάδες κατοικίες με 2,7 δισεκατομμύρια, η Ισπανία είκοσι χιλιάδες κατοικίες με 1 δισεκατομμύριο, η Ιταλία δέκα χιλιάδες κατοικίες. Κάνει, λοιπόν, η Κυβέρνηση Μητσοτάκη τα ίδια που κάνουν στην Ευρώπη οι χώρες αυτές με τις καλές πρακτικές; Νομίζω όχι. Πέραν τούτου, όμως, με αόριστες διατάξεις και χωρίς κανένα χρονοδιάγραμμα -ακούστηκε πάλι εδώ- και κυρίως χωρίς να υπάρχει κάποιος οργανισμός στεγαστικής πολιτικής που να έχει ευθύνη σχεδιασμού και υλοποίησης, δεν προχωράμε.

Πέμπτη διαπίστωση. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν μπορεί να

προβλέψει και να δικαιολογήσει την έλλειψη πρόνοιας για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος, αλλά έχει και καθυστερημένη αντίδραση στις προτάσεις μας. Και τι κάνει; Διαλαλεί ότι υπήρχε γενικότερη έλλειψη προτάσεων πολιτικών γι' αυτό το ζήτημα.

Είπαμε και το πρωί, το ΠΑΣΟΚ, κύριε Υπουργέ, ανέκαθεν έχει δώσει δείγματα γραφής κι έχει καταθέσει προτάσεις. Ο κ. Κεγκερόγλου σας έδωσε τρεις περιπτώσεις. Εγώ θα σας δώσω κι άλλη μια. Στο σχέδιο «ΕΛΛΑΔΑ», το οποίο θα καταθέσω και για τα Πρακτικά, έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις για τη στεγαστική πολιτική. Δεν το είχατε ποτέ από το 2015. Δεν είμαστε έτσι. Δεν είμαστε όλοι, κύριε Υπουργέ. Όσο και να θέλετε να φτιάξετε κλίμα, δεν είμαστε όλοι ίδιοι. Έχουμε καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Μουλκιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και να σας πω και κάτι; Το θέμα -είτε το θέλετε είτε όχι- στον δημόσιο διάλογο τελευταία αναδείχθηκε από το ΠΑΣΟΚ και το Νίκο Ανδρουλάκη.

Έτσι όπως το εισηγείστε εσείς σήμερα αυτό αποτελεί μια νομοθετική ρύθμιση που είναι, κατά τη γνώμη μας, κατά την πολιτική άποψη μας, εκτός πραγματικότητας και διαστρεβλώνει και την ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στην ουσία δεν μειώνονται τα ενοίκια ούτε και το κόστος στέγασης με αυτό τον τρόπο που κάνετε. Το πρόγραμμα που εισηγείστε, κατά τη γνώμη μας, δεν αποτελεί πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας, αλλά προσομοιάζει, ναι, με real estate διαδικασίες. Το λέμε κι αυτό.

Κυρίες και κύριοι, καταλήγοντας, πριν λίγο μας διανεμήθηκε το corpus το οποίο θα ψηφίσουμε, κύριε Πρόεδρε, και ζήτησα από τον κύριο Υπουργό να μας πει αν δέχεται η Κυβέρνηση τις βουλευτικές τροπολογίες. Είδαμε στο corpus ότι είμαστε απόντες. Διά της σιωπής είναι απόντες. Δεν ασχολούμεθα καθόλου για τις βουλευτικές τροπολογίες. Έτσι κρίνει το Υπουργείο. Καλώς. Έτσι κρίνει η Κυβέρνηση.

Είναι, λοιπόν, ξεκάθαρο μετά κι απ' αυτό ότι η Κυβέρνηση είναι αποκομμένη από την πραγματικότητα. Δεν έχει καμμία διάθεση να παρέμβει στον πυρήνα του στεγαστικού προβλήματος, δεν ακούει την κοινωνία και επιπλέον με αυτή τη στάση της είναι υπολόγη γιατί δεν αποδέχεται τις προτάσεις μας.

Την τροπολογία για την αναπροσαρμογή των οικονομικών ενισχύσεων και επιδομάτων στα άτομα με αναπηρία δεν τη δέχτηκε. Για τη μετάθεση της αύξησης των εισφορών των μη μισθωτών του e-ΕΦΚΑ το 2023 δεν το δέχθηκε. Για βιώσιμη ρύθμιση των οφειλών των εκατόν είκοσι δόσεων προς όφελος και της φορολογικής διοίκησης και των ασφαλιστικών φορέων δεν το δέχτηκε. Όμως, τα τέλη κυκλοφορίας από τώρα θα πάνε για 28 Φλεβάρη. Ακούσατε ε; Τι πρωτοτυπία! Τι όφελος μεγάλο. Επίσης, δεν αποδέχτηκε την αύξηση του ακατάσχετου λογαριασμού στα 2.000 ευρώ.

Κύριε Χατζηδάκη, καταλήγω. Κάνετε μια προσπάθεια να μας πείσετε για το σχέδιο νόμου το οποίο εισηγείστε. Θέλατε και το κάνατε να τσουβαλιάσετε όλες τις παρατηρήσεις της Αντιπολίτευσης που ήταν άδικο. Ο καθένας έχει τις δικές του προτάσεις. Εμείς είχαμε συγκεκριμένες προτάσεις. Γι' αυτόν τον λόγο λέμε ότι είτε το θέλετε είτε όχι κάνουμε υπεύθυνη αντιπολίτευση. Όμως, η πραγματική αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος, το λέγαμε και με τις προτάσεις μας το αποδεικνύουμε, δεν έχει καμμία σχέση με αυτό που κάνατε εσείς. Θέλει άλλο πολιτικό σχεδιασμό. Θέλει ένα συνεκτικό πλέγμα μέτρων στήριξης που δεν συνάδει, όμως, με αυτές τις δικές σας ιδεολογικές εμμονές.

Και λέμε στο τέλος ότι μια ολοκληρωμένη πρόταση για την αντιμετώπιση του μεγάλου προβλήματος για πρόσβαση των νέων, των φοιτητών και των ευάλωτων οικογενειών σε φθηνή στέγη εμείς την έχουμε επεξεργαστεί, την έχουμε καταθέσει. Εσείς επιλέξετε -καλά κάνατε- να την αγνοήσετε.

Γι' αυτό πιστεύουμε ότι και οι πολίτες σύντομα θα αντιληφθούν ότι τριάντισι χρόνια η Κυβέρνηση δεν ασχολήθηκε καθόλου με τη στέγη. Τώρα το θυμήθηκε προεκλογικά. Το είπε ο Πρωθυπουργός στη Θεσσαλονίκη. Ε, και; Πότε το είπε; Πριν λίγους μήνες.

Τόσο καιρό πού είναι η λογική και η σκέψη ότι έχουμε το θέμα του στεγαστικού προβλήματος, έστω και στο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας το 2019; Πουθενά. Αυτή είναι η διαδικασία. Δημιουργείτε φρούδες ελπίδες και προσδοκίες στους πολλούς, χωρίς αντίκρισμα κανένα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Η κ. Φωτίου από τον ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία έχει τον λόγο. Σας εύχομαι ολόψυχα περαστικά.

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ: Ευχαριστώ πολύ. Να είστε καλά.

Τι άδοξη πορεία είναι αυτή, κύριε Υπουργέ; Ένα πολυδιαφημιζόμενο νομοσχέδιο το οποίο εδώ και τέσσερις μήνες το περιφέρετε στα κανάλια για να αποδείξετε ότι επιτέλους έχετε στεγαστική πολιτική για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Τι εικόνα είναι αυτή της Αίθουσας; Πώς είναι δυνατόν να υπάρχουν δέκα Βουλευτές με το ζόρι από τη Νέα Δημοκρατία που τοποθετήθηκαν στην Ολομέλεια γι' αυτό το νομοσχέδιο; Τι συμβαίνει ακριβώς; Νομίζετε ότι μπορούσατε να εξαπατήσετε τον ελληνικό λαό; Ακόμα και οι Βουλευτές σας δεν το υποστηρίζουν;

Ποιος νομίζετε ότι μπορεί αυτή τη στιγμή να αγοράσει; Και τα αστείακια που έχετε συνηθίσει, αυτά τα τετριμμένα αστείακια, νομίζω ότι δεν είναι η ώρα πια να τα επαναλαμβάνετε, πολύ περισσότερο όταν έχετε προβλήματα ακόμα και εσείς ο ίδιος. Θα έλεγο, λοιπόν, να σοβαρευτούμε λιγάκι.

Έχετε πείσει κανέναν στην ελληνική κοινωνία ότι χωρίς να του εξασφαλίσετε την προστασία της πρώτης κατοικίας και ενώ αυξάνονται τα κόκκινα δάνεια στα χέρια των funds και των τραπεζών, ενώ βλέπει ο κάθε γονιός το ότι κινδυνεύει το ίδιο το σπίτι, θα δώσετε ξαφνικά δάνεια στο παιδί του; Ποιον έχετε πείσει; Νομίζω ότι αυτό είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο ήρθε να εξαπατήσει πολλούς, να υποσχεθεί, να δώσει όνειρα σε πολλούς και τελικά δεν αφορά παρά ελάχιστους οι οποίοι ακριβώς μπαίνουν στα χέρια των τραπεζών, ενεχυριάζουν το μέλλον τους μέσα σε αυτά τα πλαίσια που έχετε βάλει. Και συγχρόνως από την άλλη με εξοργιστικές διατάξεις ωφελείτε μεγαλοεργολάβους ημέτερους. Επομένως, όπως ξέρετε, εμείς θα καταψηφίσουμε επί της αρχής το νομοσχέδιο.

Όμως είπατε και πράγματα. Ξαφνικά από εκεί που είχαμε τέσσερα προγράμματα κοστολογημένα και ξέραμε ακριβώς και πόσα χρήματα έλεγε ότι βάζει για αυτό το Λογιστήριο του Κράτους και ήταν ελάχιστα και αφορούσαν ελάχιστους, ρίξατε την μπάλα στην εξέδρα. Μας φέρατε το περιβόητο χαρτί με τα 1,8 δις για περισσότερους από εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες δικαιούχους. Χωρίς να γνωρίζετε πως θα κάνετε την κοινωνική αντιπαροχή, πόσα ακίνητα, βάζετε ένα νούμερο, έναν αριθμό ωφελομένων πέντε χιλιάδων και όποιον πάρει ο χάρος για το 2023-2025;

Από αυτά εδώ τα έντεκα προγράμματα το νομοσχέδιο σήμερα έχει τέσσερα και είναι ελάχιστοι οι ωφελοόμενοι και είναι και ελάχιστα τα χρήματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ούτε εκατόν τριάντα έξι χιλιάδες ωφελοόμενοι υπάρχουν, ούτε ένα 1,8 δισεκατομμύριο βάζετε! Φαίνεται ότι όλο αυτό είναι ένας πίνακας ο οποίος είναι τόσο αναξιόπιστος που δεν χρειάζεται και να ασχοληθούμε με αυτό. Μεταξύ των άλλων ισχυρίζεται ο πίνακας ότι θα ωφεληθούν δέκα χιλιάδες άτομα με 500 εκατομμύρια κεφάλαιο συνολικά από ΔΥΠΑ και τράπεζες. Ούτε λίγο ούτε πολύ ο μέσος όρος δανείων δηλαδή είναι 50.000. Με 50.000 θα πάρει ο νέος ένα σπίτι στην Αγία Παρασκευή όπως μας είπατε; Σοβαρά; Σε ποια χώρα ζείτε δηλαδή;

Είπατε κιόλας ότι η κοινωνική αντιπαροχή είναι κάτι το οποίο υποποιείται παντού στην Ευρώπη. Κατ' αρχάς να πούμε ότι ίσως τα νούμερα στεγαστικής κρίσης στην Ελλάδα –το είπαμε εκατό φορές όλοι– δεν συγκρίνονται με κανένα νούμερο στην Ευρώπη. Με ποια χώρα συγκρίνατε, με την Δανία; Η Δανία έχει 15,5% και η Ελλάδα είναι στο 40% και πάνω σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της EUROSTAT. Η Ολλανδία είναι στο 12,5%, η Ισπανία 9,9%, η Σουηδία 8,5%, η Πορτογαλία 5,9% Αυστρία 6,1%, Ιρλαν-

δία και η Κύπρος 2,5%. Με τι κάνετε επαφή; Με τίποτα από όλα αυτά.

Όμως είπατε και το άλλο, ότι η κοινωνική αντιπαροχή είναι ένα σύστημα το οποίο έχει εισαχθεί στην Ευρώπη. Σας λέμε, λοιπόν, ότι οι κατοικίες στις χώρες της Ευρώπης είναι αρμοδιότητα των δήμων, ενώ λειτουργούν ισχυροί οργανισμοί κοινωνικής κατοικίας που διαχειρίζονται όλες τις συμπράξεις με ιδιώτες κατασκευαστές για την παραγωγή κοινωνικής κατοικίας αλλά και οικονομικά προσιτής στέγης για ευρύτερες κατηγορίες του πληθυσμού. Οι φορείς αυτοί είτε είναι δημόσιοι είτε συνεταιριστικοί είτε ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί. Δεν υπάρχει σύμπραξη που η διαχείριση όλου του ακινήτου σε δημόσια γη να γίνεται από ιδιωτικές κερδοσκοπικές εταιρείες. Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα. Δεν ξέρω τι διαβάσατε. Δεν ξέρω τι είδατε. Αλλά όλα αυτά που λέτε δεν υπάρχουν.

Και ας μας πει μια χώρα ο Υπουργός όπου υπάρχει χρήση γης κοινωνική κατοικία, που ανατρέπει το γενικό χωροταξικό σχέδιο, ώστε να χτίζονται παντού κατοικίες. Ακόμη είμαστε ανοικτοί να μας πείτε αυτή τη χώρα με συνοδευτικές κατασκευές κ.λπ..

Κοιτάξτε, όσο για το πρόγραμμα για το Μάτι, πολύ σοβαρή υπόθεση, με τις ίδιες απορίες που ήρθαμε και τις εκθέσαμε πριν μέρες, με τις ίδιες φεύγουμε. Τίποτα δεν ακούσαμε. Όλα παραπέμπονται στις καλές και το ακούσατε και αυτό ότι μετά το Μάιο του 2023 θα αρχίσουμε πάλι από την αρχή για να ξαναμετράει το κοντέρ και να μην υπάρχει τίποτα καινούργιο.

Όσο για την τροπολογία είναι πράγματι ένα συνονθύλευμα πολλών παραμέτρων. Εμείς θα ψηφίσουμε «παρών» στην τροπολογία, γιατί ακριβώς δεν υπάρχει ένα corpus ισχυρό που να λείει κάτι σε αυτή την τροπολογία.

Εμείς πιστεύουμε, κύριε Υπουργέ, ότι με την Κυβέρνηση Μητσοτάκη όχι μόνο δεν υπάρχει «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ» για τους νέους αλλά ούτε σπίτι για τους γονείς τους, που το χάνουν λόγω κόκκινων δανείων. Δεν είναι σχέδιο στεγαστικής πολιτικής, είναι ενόχληση των εργολάβων και των τραπεζών με κρατικό χρήμα και δημόσια γη. Αυτό κάνετε.

Κανείς πια όμως δεν εξαπατάται, ούτε με το Food Pass εξαπατάται, όπως βλέπετε και από τις φίλιες δημοσκοπήσεις σας. Όλοι ξέρουν ότι για να σώσουν το σπίτι τους μία λύση είναι, να διώξουν γρήγορα τον Κυριάκο Μητσοτάκη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Και συνεχίζουμε με τους εισηγητές και την κ. Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα από τη Νέα Δημοκρατία.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΑ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά την στεγαστική πολιτική, ξεκινά ξανά ένα φιλόδοξο πρόγραμμα, μια πολιτική πολλαπλών δράσεων με πρόγραμμα χαμηλότοκων στεγαστικών δανείων σε νέους και νέα ζευγάρια είκοσι πέντε με τριάντα εννέα ετών, άτοκα δάνεια για τρίτεκνους και πολύτεκνους. Επίσης, είναι το πρόγραμμα «ΚΑΛΥΨΗ», η κοινωνική αντιπαροχή με αξιοποίηση ακινήτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ» για νέους, φοιτητικές εστίες και πάρα πολλά άλλα. Τα έχει καταθέσει ο Υπουργός. Θα τα βρείτε όλοι στα Πρακτικά.

Το κόστος φτάνει στο 1,8 δισεκατομμύριο ευρώ. Οι δικαιούχοι που εξυπηρετούνται από όλη αυτή την πολιτική είναι περίπου εκατόν τριάντα πέντε χιλιάδες, ίσως και περισσότεροι.

Άρα τι ερχόμαστε και λέμε; Ότι είναι πολλές δράσεις, ένα πρόγραμμα αλλά δεν τελειώνει εδώ. Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο θα έχει συνέχεια και είναι ένα μόνο κομμάτι της κοινωνικής πολιτικής που κάνει αυτή η Κυβέρνηση, που υλοποιεί η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Και επειδή μιλήσατε, κυρία Φωτίου, και είπατε ότι εξαπατούμε τον ελληνικό λαό, θέλω να σας πω ότι αυτή η Κυβέρνηση, αυτός ο Πρωθυπουργός είναι ο άνθρωπος που έχει χτίσει σχέση εμπιστοσύνης με τον ελληνικό λαό την οποία εσείς στον ΣΥΡΙΖΑ είχατε διαταράξει ωρύτερα και κρίνετε εξ ιδίων τα αλλότρια. Γιατί οι Έλληνες πολίτες εμπιστεύονται τον Κυριάκο Μητσοτάκη, εμ-

πιστεύονται την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και βλέπουν ότι γίνεται κοινωνική πολιτική στην πράξη είτε αυτό λέγεται στεγαστική πολιτική είτε αυτό λέγεται στήριξη των ευάλωτων ομάδων είτε αυτό λέγεται «πρώτο έθνημο» για τους νέους είτε αυτό λέγεται «ισορροπία επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής», επιπλέον γονικές άδειες για να φτιάξουν τις οικογένειες τους οι νέοι άνθρωποι.

Όλα αυτά όμως δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, τρομάζουν την Αξιωματική Αντιπολίτευση και το σύνολο της Αντιπολίτευσης αλλά κυρίως την Αξιωματική Αντιπολίτευση. Την τρομάζουν, την ανησυχούν, την προβληματίζουν, την στεναχωρούν.

Πολεμάτε κάθε τι καλό. Πολεμάτε κάθε εθνική επιτυχία. Πολεμάτε κάθε επιτυχία της κοινωνίας. Άρα για να το πολεμάτε και αυτό το νομοσχέδιο, μάλλον είναι καλό.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Και θα κλείσουμε με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τον κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα απαντήσω, θα σχολιάσω κάποια θέματα τα οποία δεν είχαν καλυφθεί στην πρωτολογία μου. Τα περισσότερα είχαν καλυφθεί έτσι κι αλλιώς. Και βασικά θα σταθώ σε πέντε ζητήματα.

Πρώτον, το ζήτημα των παρακολουθήσεων που τώρα το βράδυ έθεσαν τρεις συνάδελφοι. Έχω τοποθετηθεί πρόσφατα στην Ολομέλεια της Βουλής. Είναι καταγεγραμμένα στα Πρακτικά αυτά που είπα και έχω τοποθετηθεί επανειλημμένα και μετά την τοποθέτησή μου στην Ολομέλεια της Βουλής στα μέσα ενημέρωσης δημόσια.

Δεν έχω να προσθέσω τίποτε παραπάνω στα όσα έχω πει.

Δεύτερον, έρχομαι στο θέμα των συντάξεων, που παρατίθενται διάφορα νούμερα από το κεφάλι του καθενός χωρίς καμμία στοιχειοθέτηση κ.λπ.. Παραδείγματος χάριν, έχω βαρεθεί να ακούω όποτε έχουμε ένα νομοσχέδιο, μια συζήτηση για τα θέματα του Υπουργείου μας, συνέχεια «πενήντα πέντε χιλιάδες εκκρεμή εφάπαξ». Συγγνώμη, αλλά είναι οκτώ χιλιάδες εννιακόσιες. Τι να κάνουμε; Δεν υπάρχει ένας Βουλευτής της Αντιπολίτευσης που να μην έχει πάρει κάποιο χαρτί από κάποιον -δεν ξέρω ποιον- και έρχεστε όλοι και επαναλαμβάνετε ένα πράγμα το οποίο, εν πάση περιπτώσει, δεν θέλω να το χαρακτηρίσω, αλλά, να το πω κομπάζ, τουλάχιστον είναι ανακριβές και αποτέλεσμα της φαντασίας σας.

Το βέβαιο είναι ότι στις συντάξεις του 2021 έχουν μείνει τώρα που συζητάμε περίπου πέντε χιλιάδες εκκρεμότητες εκ των οποίων οι περισσότερες έχουν αδυναμία να βγουν είτε διότι χρωστάνε πάνω από το όριο οι άνθρωποι αυτοί είτε διότι δεν θεμελιώνουν σύνταξη. Εν πάση περιπτώσει καταβάλλει κάθε προσπάθεια ο φορέας να αντιμετωπίσει το θέμα.

Το βέβαιον είναι ότι το 80% με 85% των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί το 2022 έχουν καλυφθεί. Το βέβαιον είναι, δεν το κρύψαμε ποτέ, ότι υπάρχει πράγματι ένα θέμα στις επικουρικές συντάξεις και τώρα έχουμε στρέψει όλες τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση του θέματος των επικουρικών συντάξεων, αλλά ξεκινήσαμε για ευνόητους, θέλω να πιστεύω, λόγους -κάθε εχέφρων άνθρωπος αυτό θα έκανε- από τις κύριες συντάξεις. Και παρ' ότι και στις επικουρικές υπήρχε κατά τη διάρκεια της προσπάθειας για τις κύριες συντάξεις αποκλιμάκωση τώρα τους αμέσως επόμενους μήνες θα υπάρχει και εκεί. Δεν θέλω να πω ότι θα λένε, διότι όλο και κάτι θα βρείτε. Σιγά που δεν θα βρείτε.

Επίσης θέλω να υπενθυμίσω και στο Σώμα και στους Έλληνες πολίτες ότι αυτοί που μας κάνουν κριτική είναι αυτοί που μας παρέδωσαν μετρημένα ένα εκατομμύριο πενήντα εννέα χιλιάδες διαφορετικές ασφαλιστικές εκκρεμότητες το 2019. Δεν σας αρέσει αυτό; Να σας το πω με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επίσημα στοιχεία. Τα ληξιπρόθεσμα χρέη προς τους ασφαλισμένους, όπως τα μετράει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ήταν 487.000.000 το καλοκαίρι του 2019 και σήμερα είναι 10.000.000. Ποιος αριθμός είναι μεγαλύτερος; Στα δικά σας μαθηματικά

ποιος αριθμός είναι μεγαλύτερος το 487 ή το 10; Αλλά εσείς, που παραδώσατε με 487.000.000 τα ληξιπρόθεσμα, ερχόμαστε και κάνετε κριτική. Τι να πει κανείς;

Προχωρώ στο ΤΕΚΑ, το Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης. Τέθηκε το θέμα από έναν συνάδελφο για το ότι έρχονται, λέει, είκοσι συνεργάτες στο καινούργιο αυτό ταμείο για να στελεχωθεί, οι οποίοι είναι μετακλητοί. Πηγαίνετε στο νομοσχέδιο και διαβάστε. Λέει ότι από τους είκοσι συνεργάτες αυτούς οι τρεις είναι μετακλητοί. Για τους άλλους δεκαεπτά γίνεται μια παραπομπή μέσα στο άρθρο και, αν πάτε να βρείτε τον νόμο, παραπέμπει στον ν.4622, ο οποίος λέει ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι δημόσιοι υπάλληλοι με αποσπάσεις. Σας ενοχλεί και αυτό; Λέω κάτι ανακριβές;

Τέταρτο θέμα είναι οι προνοιακές δομές. Θέλω να σας πω ότι η Κυβέρνηση ετοιμάζει μια πρωτοβουλία σε σχέση με τις προνοιακές δομές πέραν όσων πυροσβεστικών ρυθμίσεων υπάρχουν στο σημερινό νομοσχέδιο. Θα είναι παρέμβαση η οποία θα παρουσιαστεί στις αρχές του χρόνου και η οποία θα έχει να κάνει με τα διοικητικά συμβούλια, τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα των μελών τους, θα έχει να κάνει με τις συνθήκες διαβίωσης μέσα στις δομές και θα έχει να κάνει και με τους οικονομικούς ελέγχους και τον τρόπο που γίνεται για τις δομές αυτές.

Υπενθυμίζω, όμως, ότι δεν είναι η πρώτη παρέμβαση της Κυβέρνησης. Έγιναν και άλλες σημαντικές παρεμβάσεις τα τελευταία τριάντα χρόνια οι περισσότερες εκ των οποίων βρήκαν την Αντιπολίτευση απέναντι. Ακόμα και στην «Κιβωτό», με όλα αυτά τα οποία έγιναν, εάν δεν είχαν περάσει οι ρυθμίσεις μας και σας είχαμε ακούσει, θα είχαμε πολύ μεγάλη δυσκολία παρέμβασης. Δεν νομίζω ότι αυτό μπορεί να το αμφισβητήσει κανείς.

Να δώσω μια απάντηση στον συμπατριώτη μου κ. Θραψανιώτη σε σχέση με τη σύνταξή του και το 1555. Δεν μπορώ να ξέρω φυσικά εγώ αυτή την ώρα τι γίνεται με τη σύνταξή του. Θα μπορούσα να το μάθω αύριο το πρωί, αλλά τι συνάγω από αυτά που είπε ίδιος; Πρώτον, είπε μόνος του ότι πήρε τηλέφωνο το 1555. Διερωτώμαι, αν ήταν η δική σας Κυβέρνηση, κυρίες του ΣΥΡΙΖΑ, πού θα έπαιρνε, διότι υπήρχε ένα υποτυπώδες τηλεφωνικό κέντρο το οποίο δεν εξυπηρετούσε σχεδόν κανένα.

Δεύτερον, είπε μόνος του ότι πήρε πριν από λίγες ημέρες και σήμερα μια υπηρεσία που ανήκει στο δημόσιο, το 1555, τον κάλεσε πίσω. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα υπηρεσιών του δημοσίου που σε καλούν πίσω τηλεφωνικά για να σου πουν «τι θέλετε», «το έχουμε καταγράψει το ζήτημα σας, ελάτε να το συζητήσουμε περισσότερο»; Δεν υπήρχαν πάντως επί των ημερών του ΣΥΡΙΖΑ. Τώρα εσείς στη φαντασία σας έχετε πολλά πράγματα μεταξύ των οποίων και τα πενήντα χιλιάδες εφάπαξ, όπως σας είπα προηγουμένως. Θα έχετε και αυτό. Είναι πλούσια η φαντασία σας. Δεν αμφισβητώ αυτό, για την αλήθεια κουβεντιάζουμε.

Επίσης είπε μόνος του ότι έπαιρνε προσωρινή σύνταξη, η οποία για κάποιον λόγο διεκόπη, και πήρε τηλέφωνο να δει τι γίνεται και περιμένει την απάντηση. Θα την λάβει την απάντηση. Δεν ξέρω ποια θα είναι. Εικάζω όμως, επειδή βλέπω το θέμα εδώ και δύο σχεδόν χρόνια, σε αυτές τις περιπτώσεις συνήθως έχει βγει η κύρια σύνταξη και εντός των ημερών θα πάρει την κύρια σύνταξη ο άνθρωπος. Αλλά θα το δούμε. Λέω ποιος είναι ο κανόνας. Το λέω για τις εντυπώσεις, οι οποίες επιχειρήθηκαν να δημιουργηθούν.

Και κλείνω με τον πυρήνα του νομοσχεδίου, κύριε Πρόεδρε. Σχεδόν σε όλα έχω απαντήσει. Για το κόστος και την περίμετρο του νομοσχεδίου δεν κατάλαβα την έκπληξή σας. Και επειδή θέσατε διάφορα ερωτήματα δήθεν «που ζούμε εμείς, σε ποια χώρα» κ.λπ., σας λέω ότι αυτά έχουν παρουσιαστεί από τον Σεπτέμβριο. Εσείς πού ζούσατε; Όλα αυτά τα στοιχεία τα οποία σήμερα παρέθεσα και κατέθεσα και στα Πρακτικά έχουν παρουσιαστεί από πέντε-έξι Υπουργούς που δώσαμε ο καθένας για τον τομέα του μία συνέντευξη και τα παραθέσαμε, τα αναλύσαμε. Δεν αντιδράσατε και αφού πέρασαν τρεις μήνες ξαφνικά πάθατε έκρηξη «τι γίνεται». Πού ήσασταν τόσο καιρό; Τι παρακολουθείτε εσείς, που είστε και αρμόδιοι τομάρχες και παρακολουθείτε από την πλευρά των κομμάτων σας τα συγκεκριμένα ζητήματα;

Λέτε επίσης ότι είναι έντεκα πρωτοβουλίες εκ των οποίων το νομοσχέδιο περιλαμβάνει τέσσερις. Ναι, αλλά υπάρχουν κι άλλες τέσσερις τουλάχιστον και παραπάνω που «τρέχουν» ήδη, ας πούμε το επίδομα στέγασης των φοιτητών, το πρόγραμμα του Υπουργείου Περιβάλλοντος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» και «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ». Όλα αυτά έχουν ανακοινωθεί, έχουν ψηφιστεί από τη Βουλή και «τρέχουν». Είναι στον αέρα. Παρακολουθήστε τα, διότι λέτε πράγματα τα οποία συνεχώς σας εκθέτουν στο πλαίσιο ενός φανατισμού, ο οποίος ξεπερνάει κάθε προηγούμενο.

Όλες αυτές οι μέθοδοι που εφαρμόζουμε σας είπα ότι εφαρμόζονται σε όλη την Ευρώπη. Δεν θα αρχίσω να σας αναφέρω με λεπτομέρεια κάθε χώρα, αλλά θα σας αναφέρω τα στοιχεία για τη σοσιαλιστική Ισπανία. Να σας πω τι γίνεται. Στην Ισπανία έχει επιλεγεί η παραχώρηση ως κίνητρο σε ιδιωτικούς φορείς για την ανάπτυξη κοινωνικής κατοικίας. «Μηχανισμός: Εκμίσθωση δημόσιας γης σε ιδιωτικές εταιρείες για έως και εβδομήντα πέντε έτη υπό τον όρο της κατασκευής και διαχείρισης κοινωνικών κατοικιών για τη διάρκεια της παραχώρησης. Παραίτηση του δημοσίου από τα δικαιώματα εκμετάλλευσης για τη διάρκεια της παραχώρησης. Το δημόσιο αμειβεται για την παραχώρηση στον ιδιώτη. Η αμοιβή εξαρτάται» κ.λπ.. Λοιπόν αυτό είναι το σύστημα της Ισπανίας. Αυτό κάνουν οι φίλοι σας των σοσιαλιστών και των Podemos. Επιτέλους τι θέλετε και τι είδους σουρεαλιστική αντιπολίτευση είναι αυτή που κάνετε;

Λέτε πράγματα, τα οποία είναι μόνο στο μυαλό σας, δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα ούτε την ελληνική ούτε την ευρωπαϊκή και συνέχεια πέφτετε ολοένα και χαμηλότερα στο επίπεδο της αντιπολίτευσης. Το πρόβλημα με την αντιπολίτευση που ασκείτε δεν έχει να κάνει με την κατεύθυνση, αν είναι από αριστερά είτε από δεξιά είτε από το κέντρο. Το πρόβλημα με την αντιπολίτευση που ασκείτε -και γι' αυτό ξαναλέω ότι είστε χορηγοί μας- είναι αν είναι σοβαρή ή όχι. Εκεί πάσχετε. Ο φανατισμός σας σας τυφλώνει και σας οδηγεί στο ένα μετά το άλλο λάθος. Αυτό συμβαίνει.

Εν πάση περιπτώσει, εμείς προχωρούμε με το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο θέλω να πιστεύω ότι με τις ψήφους της Πλειοψη-

φίας, παρά τα εσωκομματικά προβλήματα που διαπιστώσατε, θα γίνει νόμος του κράτους από αύριο και εσείς επίσης από αύριο θα εξηγείτε γιατί αυτό το νομοσχέδιο με το τόσο ξεκάθαρο κοινωνικό πρόσημο δεν το ψηφίσατε. Να δούμε τι θα πείτε.

Τέλος, να μιλήσω για τις τροπολογίες. Την τροπολογία που έχει καταθέσει η Κυβέρνηση με γενικό αριθμό 1529 και ειδικό 150, φυσικά τη δεχόμαστε. Τις βουλευτικές τροπολογίες δεν μπορούμε να τις δεχτούμε, είτε διότι κάποιες από αυτές θέλουν περαιτέρω επεξεργασία είτε διότι από πλευράς στοιχείων είναι ελλιπείς, δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένες είτε διότι κάποιες έχουν και ένα έντονο δημαγωγικό χρώμα και γι' αυτόν τον λόγο δεν μπορούμε να τις δεχθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής και των άρθρων του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις».

Προχωρούμε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, της τροπολογίας και του συνόλου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

Επισημαίνουμε ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, τριάντα πέντε άρθρα, μία τροπολογία, το ακροτελεύτιο άρθρο, καθώς και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ πολύ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Τώρα.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες

διατάξεις
Επί της αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 1 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 2 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 3 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 4 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 5 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 6 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 7 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 8 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 9 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 10 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 11 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 12 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 13 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 14 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
ΜέΡΑ25: ΠΡΝ
Άρθρο 15 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 16 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 17 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 18 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 19 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 20 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 21 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 22 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 23 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 24 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 25 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 26 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 27 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΝΑΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 28 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 29 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

Κίνημα Αλλαγής: ΟΧΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 30 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΠΡΝ
Άρθρο 31 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 32 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 33 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΟΧΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 34 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΟΧΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Άρθρο 35 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΟΧΙ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Υπ. τροπ. 1529/150 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΝΑΙ
Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Ακροτελεύτιο άρθρο ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ
Επί του συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
Ν.Δ.: ΝΑΙ
ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
Κίνημα Αλλαγής: ΠΡΝ
Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
ΜέΡΑ25: ΟΧΙ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: «Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Σπίτι μου - στεγαστική πολιτική για τους νέους, αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας για κοινωνική κατοικία, στεγαστική αποκατάσταση πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» και άλλες διατάξεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'
ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
Άρθρο 1 Σκοπός
Άρθρο 2 Αντικείμενο
ΜΕΡΟΣ Β'
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΣΤΕΓΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ»
Άρθρο 3 Αντικείμενο, σκοπός και δικαιούχοι του προγράμματος
Άρθρο 4 Βασικοί όροι του δανείου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ
Άρθρο 5 Έννοια κοινωνικής αντιπαροχής
Άρθρο 6 Βασικοί όροι της σύμβασης
Άρθρο 7 Επιλογή αναδόχου, προδικαστική προστασία, κατάρτιση και εκτέλεση σύμβασης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
Άρθρο 8 Πρόγραμμα «Κάλυψη»
Άρθρο 9 Πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω»
ΜΕΡΟΣ Γ'
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
Άρθρο 10 Ειδική κατηγορία χρήσης «Κοινωνική Κατοικία» - Τροποποίηση άρθρων 1, 6 και 14 π.δ. 59/2018
Άρθρο 11 Χρήση ακινήτων που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης
Άρθρο 12 Αυτοδίκαιη ανάκληση παραχωρήσεων κατά χρήση ή κυριότητα ακίνητης περιουσίας φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για την επιτέλεση μη πραγματοποιηθέντος αποκλειστικού σκοπού
Άρθρο 13 Διαδικασία κατεπίγειου προσδιορισμού αποζημίωσης επί απαλλοτριωτέων ακινήτων του Δημοσίου
ΜΕΡΟΣ Δ'
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ «ΜΑΤΙ» ΑΤΤΙΚΗΣ
Άρθρο 14 Πρόγραμμα «Στεγαστική Αποκατάσταση των Πυρόπληκτων από την πυρκαϊά της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 στην περιοχή «Μάτι» της Ανατολικής Αττικής»
Άρθρο 15 Διαδικασία κατασκευής κατοικιών και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου
Άρθρο 16 Χρηματοδότηση - Σύσταση και διαχείριση ειδικού λογαριασμού
Άρθρο 17 Δικαιούχοι
Άρθρο 18 Διαδικασία και προϋποθέσεις παραχώρησης
Άρθρο 19 Υποχρεώσεις μετά από την παραχώρηση
Άρθρο 20 Διαδικασία ανάκλησης παραχωρητηρίου
ΜΕΡΟΣ Ε'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
Άρθρο 21 Εισοδηματικές προϋποθέσεις για παροχές προς ανέργους και αναζητούντες εργασία - Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4921/2022
Άρθρο 22 Υφιστάμενες μισθώσεις ακινήτων του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας
Άρθρο 23 Κατάργηση πίνακα επιλαχόντων κληρούχων κατοικιών του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας

κιών του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας
Άρθρο 24 Παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας εκκαθάρισης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.» - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 35 ν. 4144/2013
ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Άρθρο 25 Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 3 και περ. β) παρ. 8 άρθρου 37 π.δ. 913/1978
Άρθρο 26 Λειτουργία διοικητικού συμβουλίου του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου 7 π.δ. 913/1978
Άρθρο 27 Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 73 ν. 4387/2016
Άρθρο 28 Ισολογισμοί του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου
Άρθρο 29 Στελέχωση της Μονάδας Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 69 ν. 4826/2021
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 30 Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης αγροτών - Τροποποίηση περ. γ' παρ. 3 άρθρου 34 ν. 4387/2016 και παρ. 7 άρθρου 14 π.δ. 78/1998
Άρθρο 31 Ασφάλιση σπουδαστών κολλεγίων κατά την πρακτική άσκηση
Άρθρο 32 Μέθοδος υπολογισμού χρόνου ασφάλισης μελών διοικητικών συμβουλίων
ΜΕΡΟΣ Ζ'
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ
Άρθρο 33 Αναπροσαρμογή του κατώτατου ορίου σύνταξης λόγω θανάτου - Τροποποίηση υποπερ. α) περ. Β) παρ. 4 άρθρου 12 ν. 4387/2016
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 34 Αναστολή αύξησης επιδομάτων σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής και σε περίπτωση πάγιας ρύθμισης οφειλών προς ασφαλιστικούς οργανισμούς
Άρθρο 35 Προϋποθέσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης βαριάς αναπηρίας ανασφάλιστων ή έμμεσα ασφαλισμένων με σοβαρή σωματική, νοητική ή ψυχική ασθένεια
Άρθρο 36 Παράταση ισχύος συμβάσεων καθαριότητας της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού και Υποστήριξης του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης
Άρθρο 37 Στελέχωση Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 7 ν. 4892/2022
Άρθρο 38 Ρυθμίσεις για την Επιθεώρηση Εργασίας - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 90 ν. 4876/2021
Άρθρο 39 Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης
Άρθρο 40 Πιλοτικό Πρόγραμμα Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μέσω Τεχνολογίας
Άρθρο 41 Ρυθμίσεις για την ευθύνη των προσώπων που έχουν οριστεί μέλη προσωρινής διοίκησης σε προνοιακές δομές - Προσθήκη παρ. 6Α έως 6Γ στο άρθρο 2 ν. 2345/1995
Άρθρο 42 Εξυγίανση προνοιακών φορέων - Αντικατάσταση παρ. 7 και τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 55 ν. 4262/2014
Άρθρο 43 Διατακτικές στίσις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 145 Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου
Άρθρο 44 Δαπάνες για τα τέλη λειτουργίας του ενιαίου αριθμού 1555 - Προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο 78 του ν. 4915/2022
ΜΕΡΟΣ Η'
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45 Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Θ'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ
Άρθρο 46 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοποί του παρόντος είναι:

- α) η καθιέρωση μορφών στεγαστικής συνδρομής για νέους και, ειδικότερα:
  - αα) η χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων στεγαστικών δανείων,
  - αβ) η σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα στην αξιοποίηση ακινήτων του δημόσιου τομέα για τη διάθεσή τους ως κατοικιών έναντι ελεγχόμενου μισθώματος,
  - αγ) η αξιοποίηση ακινήτων, τα οποία έχουν ήδη αξιοποιηθεί για στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία, για τη στέγαση νέων,
  - αδ) η αύξηση του διαθέσιμου κτιριακού αποθέματος με την επιδότηση της επισκευής κενών οικιών και διαμερισμάτων που θα διατεθούν για κατοικία,
  - β) η διευκόλυνση της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας προς τον σκοπό της κοινωνικής κατοικίας με τους παρακάτω τρόπους:
    - βα) πολεοδομικές ρυθμίσεις,
    - ββ) ανάκληση παραχωρήσεων που έχουν γίνει για δημόσιο σκοπό, εφόσον αυτός δεν έχει εκπληρωθεί εντός εύλογου χρονικού διαστήματος,
    - βγ) ταχύτερη εκκαθάριση ιδιοκτησιακών εκκρεμοτήτων του Δημοσίου σε περιπτώσεις επέκτασης του σχεδίου πόλεως,
    - γ) η στεγαστική αποκατάσταση των πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» Αττικής,
    - δ) η επίλυση ζητημάτων που σχετίζονται με οικισμούς που είχε ανεγείρει ο πρώην Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.) και με την ανώνυμη εταιρεία «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.»,
    - ε) η επίλυση διοικητικών ζητημάτων του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.) και του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.),
    - στ) η επίλυση εκκρεμών ασφαλιστικών ζητημάτων.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Με τις διατάξεις του παρόντος:

- α) θεσπίζεται το πρόγραμμα «Σπίτι μου», με αντικείμενο τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων από πιστωτικά ιδρύματα σε νέα άτομα ή νέα ζευγάρια, με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας με συμμετοχή της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) στη χρηματοδότηση των δανείων,
- β) ορίζεται η έννοια της κοινωνικής αντιπαροχής, η οποία αποτελεί μία νέα μορφή σύμπραξης μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με ειδικό αντικείμενο την οικοδόμηση αδόμητων ακινήτων που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, χωρίς κόστος για τον φορέα, και τη διάθεση των οριζόντιων ανεγερθησόμενων ιδιοκτησιών με ελεγχόμενο μίσθωμα,
- γ) θεσπίζεται το πρόγραμμα «Κάλυψη», με αντικείμενο την αξιοποίηση ακινήτων, τα οποία είχαν διατεθεί στο παρελθόν για τη στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία, με σκοπό την κάλυψη στεγαστικών αναγκών νέων,
- δ) θεσπίζεται το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», με αντικείμενο την ανακαίνιση ή επισκευή ιδιωτικών κατοικιών, με σκοπό την αύξηση του διαθέσιμου κτιριακού αποθέματος για κατοικία, μέσω της εκμίσθωσής τους,
- ε) θεσπίζονται πολεοδομικές και άλλες ρυθμίσεις για τη βελτίωση στην αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας,
- στ) προβλέπεται η ανέγερση κατοικιών και η διαχείρισή τους για τη στεγαστική αποκατάσταση των πυρόπληκτων στην περιοχή «Μάτι» Αττικής,

ζ) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα, τις μισθώσεις ή παραχωρήσεις χρήσης που έχουν λήξει και παλαιές κληρώσεις του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), καθώς και με την εκκαθάριση της «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.»,

η) ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την υπαγωγή συνταξιούχων στην ασφάλιση του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), καθώς και διοικητικά ζητήματα του Ν.Α.Τ. και του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.),

θ) ρυθμίζονται άλλα ασφαλιστικά θέματα, όπως η αναγνώριση χρόνου ασφάλισης στον πρώην Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.), η ασφάλιση σπουδαστών κολλεγίων και η ασφάλιση μελών διοικητικών συμβουλίων ανωνύμων εταιρειών ή συνεταιρισμών, όταν η αποζημίωσή τους είναι μικρότερη από τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό,

ι) διευκρινίζονται οι προϋποθέσεις, υπό τις οποίες οι διατακτικές σίτισης που παρέχονται από τους εργοδότες στους εργαζομένους δεν συνιστούν εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές,

ια) διευκρινίζεται ο τρόπος υπολογισμού των τελών που οφείλονται στον πάροχο του τετραψήφιου αριθμού 1555.

ΜΕΡΟΣ Β' ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΣΤΕΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ»

Άρθρο 3

Αντικείμενο, σκοπός και δικαιούχοι του προγράμματος

1. Θεσπίζεται το πρόγραμμα δανείων «Σπίτι μου», με το οποίο παρέχονται χαμηλότοκα ή άτοκα στεγαστικά δάνεια προς τους δικαιούχους της παρ. 2 με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας.

2. Δικαιούχοι του προγράμματος είναι άτομα ηλικίας, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση δανείου, από είκοσι πέντε (25) έως τριάντα εννέα (39) ετών, ή σύζυγοι ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης, εφόσον ο ένας (1) εκ των δύο (2) είναι ηλικίας, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση δανείου, από είκοσι πέντε (25) έως τριάντα εννέα (39) ετών, εφόσον:

α) διαθέτουν συνολικό ετήσιο εισόδημα από δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ έως το ποσό που αντιστοιχεί, ανάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση, στο εισοδηματικό κριτήριο που ορίζεται για τη λήψη επιδόματος θέρμανσης με την απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4756/2020 (Α' 235), και

β) δεν διαθέτουν ακίνητο κατάλληλο για την κατοικία τους.

3. Οι συμβάσεις πίστωσης που αποκατάσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Σπίτι μου» εξαιρούνται από τον ν. 4438/2016 (Α' 220).

Άρθρο 4

Βασικοί όροι του δανείου

1. Το δάνειο που χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Σπίτι μου» κατευθύνεται στην αγορά πρώτης κύριας κατοικίας των δικαιούχων, αξίας μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ, όπως αυτή προσδιορίζεται στο συμβόλαιο αγοράς.

2. Βασικοί όροι της συναλλαγής και του δανείου είναι οι εξής:

α) Η αγορά του ακινήτου δεν μπορεί να γίνει από συγγενή πρώτου ή δεύτερου βαθμού του αγοραστή ή από σύζυγο ή πρόσωπο που συνδέεται με σύμφωνο συμβίωσης με τον αγοραστή.

β) Η έκταση του ακινήτου που αποκτάται δεν μπορεί να υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.) και το ακίνητο βρίσκεται εντός οικιστικής περιοχής, επί οικοδομής με παλαιότητα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη κατά τον χρόνο της αγοράς.

γ) Το ακίνητο αποκτάται κατά πλήρη κυριότητα από τον αγοραστή ή τους αγοραστές, αν πρόκειται για συζύγους ή για μέρη

συμφώνου συμβίωσης, με κατανομή του ποσοστού κυριότητας μεταξύ τους ανάλογη με την οικονομική συμβολή καθενός από αυτούς στο χορηγούμενο δάνειο.

δ) Το ύψος του δανείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατό πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

ε) Η διάρκεια του δανείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριάντα (30) έτη.

στ) Το δάνειο δεν μπορεί να καλύπτει περισσότερο από το εννεήντα τοις εκατό (90%) της αξίας του ακινήτου που αποκτάται, όπως αυτή αναγράφεται στο συμβόλαιο αγοράς. Το υπολειπόμενο τίμημα καλύπτεται από ίδιους πόρους του αγοραστή.

ζ) Το δάνειο χρηματοδοτείται κατά εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.). Για το ποσοστό του δανείου που χρηματοδοτείται από τη Δ.ΥΠ.Α. δεν οφείλεται τόκος. Το ύψος της χρηματοδότησης της Δ.ΥΠ.Α. για τα δάνεια του παρόντος δεν υπερβαίνει τα τριακόσια εβδομήντα πέντε εκατομμύρια (375.000.000) ευρώ.

η) Το υπολειπόμενο δάνειο χορηγείται από πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νομίμως στην Ελλάδα. Αν ο δανειολήπτης είναι ή καθίσταται, μετά από τη σύναψη του δανείου, τρίτεκνος ή πολύτεκνος, το ποσό των τόκων καλύπτεται από τη Δ.ΥΠ.Α..

θ) Δεν μπορεί να ζητηθεί η παροχή προσωπικής εγγύησης τρίτου ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του δανείου.

ι) Το δάνειο απαλλάσσεται από την εισφορά της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 128/1975 (Α' 178).

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας καλούνται μέσω δημόσιας πρόσκλησης να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα του παρόντος.

4. Κατά τη διάρκεια του δανείου απαγορεύεται και είναι αυτοδικαίως άκυρη οποιαδήποτε εμπράγματη σύμβαση που έχει ως αντικείμενο τη μεταβίβαση ή την επιβάρυνση του αποκτώμενου ακινήτου, πλην αυτής που απαιτείται για παροχή εξασφάλισης για το δάνειο, εκτός αν συναινούν η Δ.ΥΠ.Α. και το πιστωτικό ίδρυμα που χορηγεί το δάνειο.

5. Για την υλοποίηση του συνόλου ή μέρους του προγράμματος η Δ.ΥΠ.Α. δύναται να συνεργάζεται με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΗ

Άρθρο 5

Έννοια κοινωνικής αντιπαροχής

1. Κοινωνική αντιπαροχή είναι η σύμβαση με αντικείμενο τη σύμπραξη φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), με ιδιώτες αναδόχους, κατά την οποία ο ανάδοχος ανεγείρει, με δικές του δαπάνες, κτίριο επί αδόμητου ακινήτου του φορέα και το αντάλλαγμα του συνίσταται στην εκμετάλλευση για ορισμένο χρονικό διάστημα του ακινήτου με την παράλληλη υποχρέωσή του να εκμισθώνει μέρος αυτού σε δικαιούχους έναντι προκαθορισμένου μισθώματος. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο φορέας, στον οποίο ανήκει το ακίνητο. Μετά από το πέρας του χρόνου εκμετάλλευσης, ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει το ακίνητο στον ιδιοκτήτη φορέα.

2. Η σύμβαση κοινωνικής αντιπαροχής μπορεί να αφορά και δομημένα ακίνητα. Στην περίπτωση αυτή το αντικείμενο της σύμβασης περιλαμβάνει και την κατεδάφιση των κτισμάτων, η οποία γίνεται με δαπάνες του αναδόχου.

3. Οι δικαιούχοι μισθωτές σε προγράμματα κοινωνικής αντιπαροχής επιλέγονται από τον φορέα, στον οποίο ανήκει το ακίνητο, με βάση αντικειμενικά κοινωνικά κριτήρια, και ιδίως το εισόδημα, την οικογενειακή τους κατάσταση και την ηλικία των τέκνων των δικαιούχων.

4. Στα κτίρια που ανεγείρονται κατόπιν σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης με δικαίωμα προαίρεσης για την εξαγορά της οριζόντιας ιδιοκτησίας (rent to own) από τους δικαιούχους. Η σύμβαση αυτή, στην οποία συμμετέχει και ο φορέας ιδιοκτήτης του ακινήτου, περιβάλλεται

τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και ισχύει μόνο μετά από τη μεταγραφή της στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή την εγγραφή της στο οικείο Κτηματολογικό Γραφείο.

5. Συμβάσεις της παρ. 4 επιτρέπεται να συνάπτονται και για ακίνητα φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, πέραν αυτών που ανεγείρονται κατόπιν σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής.

Άρθρο 6

Βασικοί όροι της σύμβασης

1. Ο μέγιστος χρόνος εκμετάλλευσης του ακινήτου από τον ανάδοχο προσδιορίζεται στη σχετική πρόσκληση μετά από μελέτη, η οποία τεκμηριώνει τον χρόνο που απαιτείται για την ανάκτηση των δαπανών κατασκευής και το εύλογο εργολαβικό κέρδος.

2. Το ποσοστό των οριζόντιων ιδιοκτησιών που εκμισθώνονται προς δικαιούχους αντιστοιχεί σε ποσοστό μεταξύ τριάντα τοις εκατό (30%) και εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου της συνιδιοκτησίας.

Άρθρο 7

Επιλογή αναδόχου, προδικαστική προστασία, κατάρτιση και εκτέλεση σύμβασης

1. Στην πρόσκληση για την επιλογή του αναδόχου περιγράφονται τουλάχιστον τα εξής:

α) το αδόμητο ακίνητο, τυχόν υφιστάμενα κτίσματα που ευρίσκονται εντός αυτού, και τα χαρακτηριστικά του κτιρίου που πρόκειται να ανεγερθεί επ' αυτού, το οποίο με τον περιβάλλοντα χώρο του, πληροί τις προϋποθέσεις πρόσβασης απόμων με αναπηρία,

β) οι οριζόντιες ιδιοκτησίες που θα συσταθούν και οι επιτρεπόμενες χρήσεις τους,

γ) τα κριτήρια συμμετοχής και επιλογής του αναδόχου,

δ) οι βασικοί όροι των συμβάσεων μίσθωσης μεταξύ του αναδόχου και των δικαιούχων, πλην του μισθώματος.

2. Στην πρόσκληση μπορεί να περιγράφεται και ο τρόπος καθορισμού του μισθώματος για τις κατοικίες που εκμισθώνονται υποχρεωτικά προς δικαιούχους.

3. Στα κριτήρια επιλογής του αναδόχου μπορεί να περιλαμβάνονται:

α) ο βραχύτερος χρόνος εκμετάλλευσης του ακινήτου,

β) η εκμίσθωση περισσότερων κατοικιών προς δικαιούχους,

γ) το ύψος του μισθώματος για τις κατοικίες που εκμισθώνονται προς δικαιούχους, εάν αυτό δεν έχει οριστεί στην πρόσκληση, σύμφωνα με την παρ. 2,

δ) οποιοσδήποτε συνδυασμός των παραπάνω.

4. Οι συμβάσεις κοινωνικής αντιπαροχής θεωρούνται συμβάσεις παραχώρησης του ν. 4413/2016 (Α' 148). Οι διατάξεις του ν. 4413/2016 εφαρμόζονται ως προς την επιλογή αναδόχου, την κατάρτιση και την εκτέλεση της σύμβασης και για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ως προς την προδικαστική προστασία και τη δικαστική προστασία στο στάδιο που προηγείται της σύναψης της σύμβασης εφαρμόζεται το Βιβλίο IV του ν. 4412/2016 (Α' 147).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Άρθρο 8

Πρόγραμμα «Κάλυψη»

1. Θεσπίζεται το πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής «Κάλυψη», με το οποίο αξιοποιούνται ιδιωτικές κατοικίες που είχαν διατεθεί για στέγαση αιτούντων διεθνή προστασία στο πλαίσιο του προγράμματος «ESTIA II» της υπ' αρ. 13348/2.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μεταναστευσης και Ασύλου (Β' 1199) και του προγράμματος «ESTIA

2021» της υπ' αρ. 270/2.2.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου (Β' 451), μετά από τη λήξη των συμβάσεων μίσθωσης που είχαν συναφθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών για τη στέγαση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

2. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα ηλικίας είκοσι πέντε (25) έως τριάντα εννέα (39) ετών, οι οποίοι περιλαμβάνονται στις ωφελούμενες μονάδες του άρθρου 2 της υπό στοιχεία Δ13/οικ.53923/23.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Επικρατείας (Β' 3359).

3. Το πρόγραμμα καλύπτει τη δαπάνη μίσθωσης της κατοικίας για τρία (3) έτη. Η δαπάνη δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό μίσθωσης με το οποίο η κατοικία είχε διατεθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων «ΕΣΤΙΑ II» και «ΕΣΤΙΑ 2021», αναπροσαρμοζόμενο κατά τη μεταβολή του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το έτος 2022. Το πρόγραμμα καλύπτει, επίσης, δαπάνες για επισκευές των φθορών που διαπιστώνονται στα ακίνητα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και με τη λήξη αυτής.

4. Η δαπάνη χρηματοδότησης του Προγράμματος καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης.

5. Το πρόγραμμα προκηρύσσεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Η διαχείριση του προγράμματος μπορεί να ανατεθεί από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης. Για την υλοποίησή του επιτρέπεται η σύμπτυξη, μέσω προγραμματικής σύμβασης, με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού.

Άρθρο 9

Πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω»

1. Θεσπίζεται το πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», με το οποίο επιδοτείται η επισκευή κατοικιών με σκοπό τη διάθεσή τους για εκμίσθωση και στο οποίο συμμετέχουν, μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (ΕΨΠ-gov.gr), ιδιοκτήτες ή επικαρπωτές ακινήτων με χρήση κατοικίας για ένα (1) ακίνητό τους με χρήση κατοικίας, εφόσον:

α) διαθέτουν την κυριότητα ή την επικαρπία του ακινήτου κατά ποσοστό που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%),

β) το ακίνητο έχει έκταση έως εκατό (100) τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.) και βρίσκεται σε οικιστική περιοχή,

γ) έχουν ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα που δεν υπερβαίνει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ και διαθέτουν ακίνητη περιουσία, της οποίας η συνολική αξία δεν υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ,

δ) το ακίνητο δεν έχει δηλωθεί ως πρώτη κατοικία, δεν έχει δηλωθεί ως μισθωμένο και δηλώνεται ως κενό στο έντυπο Ε2 που συνοδεύει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των τριών (3) τελευταίων ετών, και

ε) οι δικαιούχοι δεν έχουν λάβει επιδότηση για πρόγραμμα εξοικονόμησης ενέργειας ή ανακαίνισης σε ακίνητο της ιδιοκτησίας τους τα τελευταία πέντε (5) έτη και δεν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα επιδοτούμενης ενεργειακής εξοικονόμησης για οποιοδήποτε ακίνητό τους.

2. Οι εντασσόμενοι στο πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» επιδοτούνται για την πραγματοποίηση δαπανών επισκευής και ανακαίνισης επί του ακινήτου τους, ύψους μέχρι δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα υλικά και τις εργασίες. Η επιδότηση ανέρχεται στο σαράντα τοις εκατό (40%) των πραγματοποιηθεισών δαπανών και χορηγείται υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά:

α) τα σχετικά τιμολόγια εξοφλούνται ηλεκτρονικά,

β) μετά την ανακαίνιση προχωρούν σε εκμίσθωση του ακινήτου με διάρκεια τριών (3) τουλάχιστον ετών.

3. Η Δ.Υ.Π.Α. δύναται να συνεργάζεται με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. για την υλοποίηση όλου ή μέρους του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω».

4. Η συνολική δαπάνη του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» δεν υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και βαρύνει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.).

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 10

Ειδική κατηγορία χρήσης «Κοινωνική Κατοικία» - Τροποποίηση άρθρων 1, 6 και 14 π.δ. 59/2018

Στο π.δ. 59/2018 (Α' 114), περί κατηγοριών και χρήσεων γης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) στην περ. II του άρθρου 1, περί των ειδικών κατηγοριών χρήσεων γης, μετά από την περ. 1 προστίθεται περ. 1α, ως εξής:

«1α. Κοινωνική κατοικία. Χρησιμοποιείται για τη στέγαση νέων και προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως αυτές προσδιορίζονται στο πλαίσιο άσκησης στεγαστικής πολιτικής από το κράτος και τους δημόσιους φορείς. Η κοινωνική κατοικία επιτρέπεται σε όλες τις γενικές κατηγορίες χρήσεων, στις οποίες επιτρέπεται και η κατοικία, ακόμη και αν δεν μνημονεύεται ειδικώς.»

β) στο άρθρο 6, περί των ειδικών κατηγοριών χρήσεων γης που επιτρέπονται στις περιοχές της γενικής κατηγορίας χρήσεων γης «Κοινοφελείς Λειτουργίες», πριν από την περ. (2) προστίθεται περ. (1α) ως εξής:

«(1α) Κοινωνική κατοικία, μόνο σε κτίρια που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143)» και

γ) στο άρθρο 14, περί των ειδικών κατηγοριών χρήσεων γης που επιτρέπονται στις περιοχές της γενικής κατηγορίας χρήσεων γης «Αγροτική χρήση», μετά από την περ. (1), προστίθεται περ. (1α) ως εξής:

«(1α) Κοινωνική κατοικία, μόνο σε κτίρια που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).»

Άρθρο 11

Χρήση ακινήτων που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης

Κάθε ακίνητο που ανήκει σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κοινωνική κατοικία, αν βρίσκεται σε περιοχές που ανήκουν στις γενικές κατηγορίες χρήσης των άρθρων 2, 3, 4, 5, 6 και 14 του π.δ. 59/2018 (Α' 114) και των άρθρων 2, 3, 4, 8 και 10 του από 23.2.1987 π.δ. (Δ' 166).

Άρθρο 12

Αυτοδίκαιη ανάκληση παραχωρήσεων κατά χρήση ή κυριότητα ακίνητης περιουσίας φορέων της Κεντρικής Διοίκησης για την επίτευξη μη πραγματοποιηθέντος αποκλειστικού σκοπού

1. Παραχωρήσεις κατά χρήση ή κυριότητα ακίνητης περιουσίας φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ελέγχονται από το Δημόσιο, οι οποίες εχώρησαν δυνάμει νομοθετικής διάταξης ή απόφασης του αρμόδιου οργάνου των ανωτέρω φορέων, χωρίς αντάλλαγμα και για την πραγματοποίηση αποκλειστικά δημόσιου σκοπού, ανακαλούνται αυτοδικαίως και αζημίως για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και τα ακίνητα επιστρέφουν στη διαχείριση ή κυριότητα του φορέα, στον οποίο ανήκαν πριν από την παραχώρηση, αν ο σκοπός δεν πραγματοποιήθηκε εντός δεκαπενταετίας από την παραχώρηση. Για την ανάκληση εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του φορέα, η οποία αποτελεί τίτλο που μεταγράφεται στο

αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο, με επιμέλεια του φορέα. Μετά από την κοινοποίηση της διαπιστωτικής πράξης σε οποιονδήποτε έχει εγκατασταθεί στο ακίνητο, αυτός θεωρείται αυθαίρετος κάτοχος αυτού και αποβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 263/1968 (Α' 12). Ειδικά για μισθωτές που έχουν εγκατασταθεί στο ακίνητο, εφαρμόζεται η παρ. 3 του παρόντος.

2. Η ανάκληση και η μεταβίβαση της κυριότητας συντελούνται ακόμη και αν εντός των ακινήτων της παρ. 1 έχουν ανεγερθεί κτίσματα ή λοιπές κατασκευές, χωρίς να εφαρμόζεται η απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 82 του ν. 4495/2017 (Α' 167), περί απαγόρευσης δικαιοπραξιών σε ακίνητα με αυθαίρετες κατασκευές ή πολεοδομικές παραβάσεις.

3. Οι φορείς στους οποίους επιστρέφουν τα ακίνητα της παρ. 1 δεν ευθύνονται για την εν γένει κατάσταση αυτών ή για κτίσματα ή αυθαίρετες κατασκευές, που δημιουργήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα της παραχώρησης ούτε ευθύνονται έναντι οποιουδήποτε επικαλείται εμπράγματα ή άλλα δικαιώματα επ' αυτών, που δημιουργήθηκαν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Υφιστάμενες μισθώσεις του παραχωρησιούχου φορέα προς τρίτους λύονται με την παρέλευση τριμήνου από την κοινοποίηση της διαπιστωτικής πράξης της παρ. 1 προς τον τρίτο μισθωτή, μετά την πάροδο του οποίου δύναται να αποβληθεί μετά τη σύνταξη πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του άρθρου 2 του α.ν. 263/1968. Το πρωτόκολλο εκδίδεται και κατά του αυθαίρετου κατόχου του ακινήτου, μετά τη λήξη της μίσθωσης. Μετά από την κοινοποίηση της πράξης, τα οφειλόμενα μισθώματα ή αποζημιώσεις χρήσεις καταβάλλονται στον ιδιοκτήτη φορέα Κεντρικής Διοίκησης, ο οποίος υποκαθιστά αυτοδικαίως τον παραχωρησιούχο σε όλα τα δικαιώματα του εκμισθωτή.

4. Εντός της προθεσμίας της παρ. 1 οι παραχωρησιούχοι δύνανται να υποβάλουν αίτηση για την εξαίρεσή τους από την αυτοδίκαιη ανάκληση εκθέτοντας τους λόγους αναγκαιότητας της εξαίρεσης και μη πραγματοποίησης του σκοπού της αρχικής παραχώρησης. Η αίτηση αξιολογείται από τον παραχωρούντα φορέα κατά τη διακριτική ευχέρειά του.

Άρθρο 13

Διαδικασία κατεπείγοντος προσδιορισμού αποζημιώσεων επί απαλλοτριωτών ακινήτων του Δημοσίου

Στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης ακινήτων ή τμημάτων ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου για τις οποίες απαιτείται η σύνταξη πράξης αναλογισμού του άρθρου 32 του από 17.7.1923 ν.δ. (Α' 228), όπως αυτό κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 277 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Κ.Β.Π.Ν., από 14.7.1999 π.δ., Δ' 580), ο προσωρινός προσδιορισμός της αποζημίωσης γίνεται από το δικαστήριο της παρ. 1 του άρθρου 19 του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α' 17), το οποίο εφαρμόζει τη διαδικασία προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης του άρθρου 18Α του ν.δ. 797/1971 (Α' 1), περί κατεπειγουσών απαλλοτριώσεων.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ «ΜΑΤΙ» ΑΤΤΙΚΗΣ

Άρθρο 14

Πρόγραμμα «Στεγαστική Αποκατάσταση των Πυροπλήκτων από την πυρκαϊά της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 στην περιοχή «Μάτι» της Ανατολικής Αττικής»

1. Θεσπίζεται το πρόγραμμα «Στεγαστική Αποκατάσταση των Πυροπλήκτων από την πυρκαϊά της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 στην περιοχή «Μάτι» της Ανατολικής Αττικής», με σκοπό την αποκατάσταση των πυροπλήκτων και αντικείμενο την ανέγερση κοινωνικών κατοικιών, μέσω της αξιοποίησης της δωρεάς της Κυπριακής Δημοκρατίας που προβλέπεται στο από 19.10.2021 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και

της Κυπριακής Δημοκρατίας για την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των πυρόπληκτων περιοχών της Ανατολικής Αττικής, που κυρώθηκε με τον ν. 4888/2022 (Α' 20), τη διάθεσή τους στους δικαιούχους του άρθρου 17 και την περαιτέρω διαχείρισή τους.

2. Η ανέγερση των κοινωνικών κατοικιών και η διαμόρφωση των χώρων που περιγράφονται στο από 19.10.2021 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας πραγματοποιούνται επί των ακινήτων με Κωδικούς Αριθμούς Εθνικού Κτηματολογίου (Κ.Α.Ε.Κ.) 051273004071, 051273004085 και 051473004087 του Οικοδομικού Τετραγώνου (Ο.Τ.) 132, όπως διαμορφώνονται σύμφωνα με την πράξη εφαρμογής που κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/88380 2896/8.9.2022 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 571), και οι οποίοι βρίσκονται στα διοικητικά όρια του Δήμου Ραφήνας - Πικερμίου Αττικής.

Άρθρο 15

Διαδικασία κατασκευής κατοικιών και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου

1. Για την κατασκευή των κοινωνικών κατοικιών και τη διαμόρφωση των λοιπών χώρων που περιγράφονται στο από 19.10.2021 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των πυρόπληκτων περιοχών της Ανατολικής Αττικής, που κυρώθηκε με τον ν. 4888/2022 (Α' 20) προκηρύσσεται δημόσιος διαγωνισμός με αναθέτουσα αρχή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να οριστεί αναθέτουσα αρχή το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας κατόπιν της υπογραφής σχετικής σύμβασης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας περιγράφονται οι κατασκευές και οι διαμορφώσεις της παρ. 1. Με την ίδια απόφαση μπορούν να τίθενται τεχνικές και άλλες προδιαγραφές, όπως και η προθεσμία κατασκευής του έργου ή επιμέρους έργων. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου προσδιορίζει, επιπλέον, τις συσταθισμένες κάθετες και οριζόντιες ιδιοκτησίες και αποτελεί εγγραπτό τίτλο στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο.

3. Αρμόδια για την έκδοση των οικοδομικών αδειών που σχετίζονται με την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών για την υλοποίηση του προγράμματος του άρθρου 14 είναι η Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Η παραλαβή των κατασκευών και διαμορφώσεων γίνεται από Επιτροπή Παραλαβής, η οποία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελείται από πέντε μέλη υποδεικνυόμενα, με τους αναπληρωματικούς τους, από τον Υπουργό Οικονομικών, τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τον Δήμο Μαραθώνος και τον Δήμο Ραφήνας - Πικερμίου. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται το μέλος που υποδεικνύεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Μετά από την παραλαβή των κατασκευών, η διαχείριση των οριζόντιων ιδιοκτησιών γίνεται από φορέα διαχείρισης που συστήνουν οι Δήμοι Ραφήνας - Πικερμίου και Μαραθώνος.

Άρθρο 16

Χρηματοδότηση - Σύσταση και διαχείριση ειδικού λογαριασμού

1. Η δαπάνη υλοποίησης του έργου καλύπτεται από τη δωρεά της Κυπριακής Δημοκρατίας που περιγράφεται στο από 19.10.2021 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την υλοποίηση έργων υποδομής για την ανασυγκρότηση και αναβάθμιση των πυρόπληκτων περιοχών της Ανατολικής Αττικής. Σε περίπτωση υπέρβασης του ποσού της δωρεάς αυτής, η χρηματοδότηση γίνεται με πόρους του κρατικού προϋπολογισμού.

2. Η κίνηση των ποσών της δωρεάς γίνεται μέσω ειδικού λογαριασμού που συστήνεται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η διαχείριση του ειδικού λογαριασμού γίνεται από τον Υπουργό Οικονομικών ή εντεταλμένο από αυτόν όργανο, κατόπιν γνώμης που παρέχεται από τριμελή Επιτροπή Διαχείρισης.

Άρθρο 17 **Δικαιούχοι**

1. Δικαιούχοι του προγράμματος του άρθρου 14 είναι πρόσωπα ή οικογένειες, εφόσον σωρευτικά:

α) έχουν την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία κατά τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) ακινήτου, αα) το οποίο βρίσκεται εντός των διοικητικών ορίων της Δημοτικής Ενότητας Νέας Μάκρης του Δήμου Μαραθώνα ή της Δημοτικής Ενότητας Ραφήνας του Δήμου Ραφήνας - Πικερμίου της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής της Περιφέρειας Αττικής που έχουν οριοθετηθεί ως πυρόπληκτες, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Κ.Ε./8706/Α325/3.8.2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3255),

β) το κτίσμα εντός του ακινήτου της περ. α) αποτελούσε, την 23η Ιουλίου 2018, τη μόνιμη κατοικία των ιδίων ή δικαιωπαρόντων τους εκ κληρονομικής διαδοχής και έχει καταστραφεί ολοσχερώς ή έχει υποστεί τέτοιας έκτασης λειτουργικές ζημιές που το καθιστούν μη κατοικήσιμο εξαιτίας της πυρκαϊάς,

γ) αποκλείονται από τη στεγαστική συνδρομή της υπό στοιχεία Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Κ.Ε./8706/Α325/3.8.2018 κοινής υπουργικής απόφασης, σύμφωνα με την υποπαρ. 3.5 της παρ. 3 αυτής, καθώς και από τη χορήγηση οικοδομικής άδειας ή άδειας για την επισκευή του ακινήτου από την αρμόδια υπηρεσία, επειδή το ακίνητο βρίσκεται σε δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, σε αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη ή ρέμα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία,

δ) δεν διαθέτουν οι ίδιοι ή τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους άλλα ακίνητα κατάλληλα να εξασφαλίσουν τη στέγασή τους εντός της Περιφέρειας Αττικής,

ε) δεν έχουν λάβει οι ίδιοι ή τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους άλλης μορφής στεγαστική συνδρομή από δημόσιο φορέα και

στ) το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στην απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 45.

2. Δεν εμπίπτουν στα ακίνητα της περ. α) της παρ. 1:

α) κτίσματα που, κατά την 23η Ιουλίου 2018, ήταν εγκαταλεμμένα και για τα οποία δεν έχει αρθεί ο χαρακτηρισμός αυτός, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ.Α.Ε.Φ.Κ. - Κ.Ε./8706/Α325/3.8.2018 κοινή υπουργική απόφαση και τη διαδικασία που αυτή προβλέπει,

β) κτίσματα πρόχειρης κατασκευής, όπως κτίρια από φύλλα λαμαρίνας ή φύλλα μοριοσανίδας, εκτός αν αποδεδειγμένα χρησιμοποιούνταν, την 23η Ιουλίου 2018, ως κύρια κατοικία των δικαιούχων της παρ. 1.

3. Αν ο αριθμός των δικαιούχων υπερβαίνει τον αριθμό των διαθέσιμων κατοικιών, γίνεται επιλογή με βάση, ιδίως, την οικονομική και οικογενειακή τους κατάσταση.

Άρθρο 18 **Διαδικασία και προϋποθέσεις παραχώρησης**

1. Στους δικαιούχους του προγράμματος που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 17, μεταβιβάζεται κατά κυριότητα χωρίς αντάλλαγμα, πλήρης και αποπερατωμένη κοινωνική κατοικία (διαμέρισμα) από τις κατοικίες του συγκροτήματος οικιστικών μονάδων του άρθρου 14, εφόσον αυτοί παραδώσουν οικειοθελώς προς κατεδάφιση στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής το πληγέν από τις πυρκαϊές κτίσμα του οποίου έχουν την κυριότητα ή την επικαρπία, εντός δασικής ή αναδασωτέας έκτασης, ρέματος, αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης, ή εφόσον έχει ήδη ολοκληρωθεί η κατεδάφιση αυτού μετά από την 23η Ιουλίου 2018. Η παράδοση βεβαιώνεται με σχετικό πρωτόκολλο.

2. Η μεταβίβαση της κυριότητας της κατοικίας γίνεται με την έκδοση από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σχετικού παραχωρητηρίου, μετά την παράδοση προς κατεδάφιση του πληγέντος από τις πυρκαϊές κτίσματος ή την κατεδάφιση αυτού, κατά την παρ. 1. Το παραχωρητήριο επέχει θέση οριστικού τίτλου μεταβίβασης του παραχωρούμενου ακινήτου και μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογικού Γραφείου.

3. Το παραχωρητήριο εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου. Αν δικαιούχος είναι ο επικαρπωτής του ακινήτου που παραδίδεται για κατεδάφιση, με το παραχωρητήριο παραχωρείται σε αυτόν η επικαρπία επί της κοινωνικής κατοικίας, ενώ η ψιλή κυριότητα μεταβιβάζεται στον ψιλό κύριο του παραδοθέντος.

Σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου είτε πριν, είτε μετά από την έκδοση του παραχωρητηρίου, αυτό εκδίδεται ή ισχύει υπέρ των κληρονόμων του κατά τον λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, υπό τον όρο ότι συντρέχουν στο πρόσωπό τους, οι προϋποθέσεις του άρθρου 17. Δικαίωμα οίκησης στην κατοικία που μεταβιβάζεται στον δικαιούχο έχουν ο ίδιος και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειας που αναφέρονται στο παραχωρητήριο. Το ίδιο δικαίωμα έχουν και επιγενόμενα τέκνα και σύζυγος ή μέρος συμφώνου συμβίωσης.

4. Μεταξύ συγκυρίων του πληγέντος κτίσματος που παραδίδεται προς κατεδάφιση, το παραχωρητήριο εκδίδεται επ' ονόματι όλων και κατά το ποσοστό συγκυριότητας εκάστου, αλλά δικαίωμα οίκησης σε αυτό έχει μόνο αυτός που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του άρθρου 17, επί δε πλειόνων ο ένας από αυτούς, ύστερα από κοινή τους απόφαση. Σε περίπτωση διαφωνίας τους, δικαίωμα οίκησης έχει αυτός που συγκεντρώνει τις λιγότερες ημέρες εργασίας σε ασφάλιση και, αν ο χρόνος ασφάλισης είναι ίσος, αυτός που έχει το χαμηλότερο εισόδημα.

Άρθρο 19 **Υποχρεώσεις μετά από την παραχώρηση**

1. Οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν την κοινωνική κατοικία του προγράμματος, ως κύρια μόνιμη κατοικία τους. Φυσικό πρόσωπο ή οικογένεια θεωρείται ότι κατοικεί μόνιμως σε αυτήν όταν ο δικαιούχος και τα προστατευόμενα μέλη του είναι εγκατεστημένοι και διαβιούν συνεχώς και αδιαλείπτως στην κατοικία καθ' όλη τη διάρκεια της παραχώρησης. Ενδιάμεσες απουσίες που οφείλονται αποδεδειγμένα σε λόγους ανωτέρας βίας ή στράτευσης ή σε εποχιακή μετακίνηση για επαγγελματικούς λόγους ή εργασία ή σε προσωρινή εγκατάσταση σε άλλο τόπο για εργασία ή έργα που δεν έχουν μόνιμο χαρακτήρα, δεν λαμβάνονται υπόψη. Εκμίσθωση της κατοικίας από τους δικαιούχους ή παραχώρηση της χρήσης της με ή χωρίς αντάλλαγμα σε τρίτους, δεν επιτρέπεται, επάγεται δε υποχρεωτικά την ανάκληση του παραχωρητηρίου. Επιπλέον, οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Σχέσεων των συνδιοικητών του συγκροτήματος στο οποίο βρίσκεται η κατοικία.

2. Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη έναντι πάντων και ουδέν αποτέλεσμα επάγεται κάθε διάθεση εν ζωή της κατοικίας από τον παραχωρησιούχο, καθώς και κάθε επιβάρυνσή της με εμπράγματα βάρη. Η παράβαση της ανωτέρω υποχρέωσης επάγεται την ανάκληση του παραχωρητηρίου από τον δικαιούχο, σύμφωνα με το άρθρο 20, και τον αποκλεισμό του από κάθε άλλο πρόγραμμα στεγαστικής συνδρομής που εφαρμόζεται από τη Δ.Υ.Π.Α. ή άλλο φορέα για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών.

3. Οι δικαιούχοι συναινούν στην τήρηση των αρχείων και των ατομικών τους φακέλων, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ο φορέας διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15 έχει το δικαίωμα να διασταυρώνει τα στοιχεία για τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 18 και του παρόντος άρθρου, μέσω των αρμόδιων αρχών, δημοσίων ή δημοτικών υπηρεσιών, καθώς και των διαχειριστικών ή εποπτικών αρχών άλλων κοινωνικών προγραμμάτων που αφορούν στεγαστική συνδρομή.

Άρθρο 20**Διαδικασία ανάκλησης παραχωρητηρίου**

1. Αν διαπιστωθεί ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις παραχώρησης του άρθρου 18 ή ότι παραβιάζονται οι υποχρεώσεις μετά την παραχώρηση του άρθρου 19, ανακαλείται το παραχωρητήριο με απόφαση του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15, η οποία εκδίδεται μετά από ακρόαση του παραχωρησιούχου. Ο παραχωρησιούχος έχει δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της ανακλητικής απόφασης εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της, ασκώντας ένσταση. Με την ένσταση, η οποία αποτελεί ενδικοφανή προσφυγή, μπορούν να προβληθούν νομικοί και πραγματικοί ισχυρισμοί. Η απόφαση επί της ένστασης προσβάλλεται με προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

2. Η ανακλητική απόφαση, συνοδευόμενη από έγγραφα που αποδεικνύουν ότι παρήλθε άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση ένστασης ή προσφυγής ή ότι αυτές απορρίφθηκαν, αποτελεί έγγραφό τίτλο στο οικείο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο. Κατόπιν αυτής μπορεί να εκδοθεί πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής του άρθρου 2 του α.ν. 263/1968 (Α' 12), προκειμένου να αποβληθούν ο παραχωρησιούχος και οποιοσδήποτε τρίτος από το ακίνητο.

3. Μετά την ανάκληση του παραχωρητηρίου το ακίνητο επανέρχεται στη διαχείριση του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15.

ΜΕΡΟΣ Ε'**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ****Άρθρο 21****Εισοδηματικές προϋποθέσεις για παροχές προς
ανέργους και αναζητούντες εργασία -
Τροποποίηση άρθρου 19 ν. 4921/2022**

Στο άρθρο 19 του ν. 4921/2022 (Α' 75), περί των εισοδηματικών προϋποθέσεων για τις παροχές της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.Υ.Π.Α.) προς ανέργους και αναζητούντες εργασία, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε: αα) να συμπληρωθεί η παραπομπή στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 20 του ίδιου νόμου, και αβ) να προσδιορίζονται οι εισοδηματικές προϋποθέσεις για τις παροχές της Δ.Υ.Π.Α. προς ανέργους και αναζητούντες εργασία βάσει των εισοδηματικών κριτηρίων που θέτει η υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4756/2020 (Α' 235), περί χορήγησης επιδόματος θέρμανσης, όπως εκάστοτε ισχύει, και όχι βάσει αυτών που θέτει η υπό στοιχεία Α. 1243/15.11.2021 κοινή απόφαση του Υπουργού, του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 5298), β) στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο επέρχονται λεκτικές μεταβολές προς τον σκοπό εναρμόνισης του περιεχομένου τους με την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου, και το άρθρο 19 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 19

**Εισοδηματικές προϋποθέσεις για παροχές
προς ανέργους και αναζητούντες εργασία**

Μετά από την έκδοση της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 18, με την οποία διαπιστώνεται η έναρξη λειτουργίας του Ψηφιακού Μητρώου Δ.Υ.Π.Α., κάθε επίδομα, παροχή, βοήθημα ή διευκόλυνση που χορηγείται σύμφωνα με τη νομοθεσία σε ανέργους και αναζητούντες εργασία, οι οποίοι δεν είναι ήδη εργαζόμενοι, πλην των επιδομάτων και χρηματικών ενισχύσεων προς ανέργους που προβλέπονται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 20, χορηγείται σε αναζητούντες εργασία που είναι εγγεγραμμένοι στο Ψηφιακό Μητρώο Δ.Υ.Π.Α., εφόσον πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια που θέτει η υπουργική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4756/2020 (Α' 235), περί χορήγησης επιδόματος θέρμανσης, όπως εκάστοτε ισχύει.

Τα περιουσιακά κριτήρια που θέτει η υπουργική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4756/2020 δεν λαμβάνονται υπόψη. Τα κριτήρια της υπουργικής απόφασης που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4756/2020 δεν απαιτείται να συντρέχουν για όσους είναι εγγεγραμμένοι στο Ψηφιακό Μητρώο Δ.Υ.Π.Α. για χρονικό διάστημα μέχρι δώδεκα (12) μήνες. Πόροι που εξοικονομούνται από την εφαρμογή των κριτηρίων του παρόντος κατευθύνονται υποχρεωτικά σε άλλες δράσεις προστασίας των αναζητούντων εργα-
σία.»

Άρθρο 22**Υφιστάμενες μισθώσεις ακινήτων του πρώην
Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας**

1. Μετά από τη λήξη της παραχώρησης της χρήσης ακινήτων με χρήση καταστήματος ή χώρου συγκέντρωσης από τον πρώην Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (π. Ο.Ε.Κ.) προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού, επιτρέπεται η χρήση τους από επιχειρήσεις, οι οποίες μίσθωναν ή αξιοποιούσαν τα ακίνητα κατόπιν νόμιμης μίσθωσης ή δωρεάν παραχώρησης χρήσης από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών δημοπρασίας για την εκμίσθωση των αντίστοιχων ακινήτων από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.Υ.Π.Α.), ακόμη και αν δεν έχουν ενεργή σύμβαση μίσθωσης ή παραχώρησης χρήσης.

2. Για το χρονικό διάστημα από την 1η.3.2023 μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών δημοπρασίας εκμίσθωσης των ακινήτων της παρ. 1, οι επιχειρήσεις της παρ. 1 που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν τα ακίνητα οφείλουν να καταβάλλουν προς τη Δ.Υ.Π.Α. μηνιαία αποζημίωση χρήσης των ακινήτων, καταβλητέα την τελευταία ημέρα εκάστου μηνός, η οποία ανέρχεται στο ποσό που προκύπτει από τη διαίρεση ποσοστού τέσσερα τοις εκατό (4%) επί της αξίας του ακινήτου, όπως αυτή προσδιορίζεται με το αντικειμενικό σύστημα, διά του αριθμού δώδεκα (12).

Άρθρο 23**Κατάργηση πίνακα επιλαχόντων κληρούχων
κατοικιών του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας**

1. Αν παραμένουν αδιάθετες κατοικίες σε οικισμούς του πρώην Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (π. Ο.Ε.Κ.) μετά από την παρέλευση είκοσι πέντε (25) ετών από τη διενέργεια της κλήρωσης για την επιλογή των παραχωρησιούχων οικιστών, η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.Υ.Π.Α.) εκδίδει δημόσια πρόσκληση προς τους επιλαχόντες κληρούχους των άνω οικισμών και τους αναζητεί με κάθε πρόσφορο τρόπο, προκειμένου να τους παραχωρήσει τις αδιάθετες κατοικίες κατά τη σειρά της κλήρωσης.

2. Μετά από την πάροδο έξι (6) μηνών από την παραπάνω πρόσκληση, αποσβήνεται το δικαίωμα των επιλαχόντων κληρούχων που δεν έχουν προσέλθει για παραχώρηση αδιάθετης κατοικίας του αντίστοιχου οικισμού και ο σχετικός πίνακας επιλαχόντων κληρούχων παύει να ισχύει με την έκδοση διαπιστωτικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Υ.Π.Α..

3. Μετά από τη λήξη ισχύος των πινάκων επιλαχόντων κατά την παρ. 2, τα ακίνητα που απομένουν αδιάθετα επιτρέπεται να αξιοποιηθούν από τη Δ.Υ.Π.Α. σύμφωνα με το άρθρο 62 του ν. 4756/2020 (Α' 235), περί των εξαιρετικών περιπτώσεων παραχώρησης αδιάθετων και κενών κατοικιών από τον πρώην Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (π. Ο.Α.Ε.Δ. και ήδη Δ.Υ.Π.Α.), ή με κάθε άλλον τρόπο σύμφωνα με τους σκοπούς της Δ.Υ.Π.Α..

Άρθρο 24**Παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας
εκκαθάρισης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία
«Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.» - Τροποποίηση παρ. 8
άρθρου 35 ν. 4144/2013**

Στην παρ. 8 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 (Α' 88), στην οποία περιέχονται ρυθμίσεις για την εκκαθάριση της ανώνυμης

εταιρείας με την επωνυμία «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.» (Ο.Χ.Α.Ε.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το ακρωνύμιο «ΟΧΑΕ ΑΕ» αντικαθίσταται από το ακρωνύμιο «Ο.Χ.Α.Ε. Α.Ε.», το ακρωνύμιο «ΟΕΚ» αντικαθίσταται από το ακρωνύμιο «Ο.Ε.Κ.» και το ακρωνύμιο «ΟΕΕ» αντικαθίσταται από ακρωνύμιο «Ο.Ε.Ε.», β) η περ. α) τροποποιείται, ώστε να αναφέρεται η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), και όχι ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), γ) η περ. β) τροποποιείται, ώστε η καταληκτική ημερομηνία για την εκκαθάριση της Ο.Χ.Α.Ε. να παραταθεί μέχρι την 31η.12.2023, δ) η περ. γ) τροποποιείται, ομοίως, ώστε να αναφέρεται η Δ.ΥΠ.Α., και όχι ο Ο.Α.Ε.Δ., και η παρ. 8 του άρθρου 35 διαμορφώνεται ως εξής:

«8.α) Η μετοχή της Ο.Χ.Α.Ε. Α.Ε. (Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.), η οποία τελεί σε εκκαθάριση με την από 23.7.2010 απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. 15266/1226/29.7.2010 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, περιέρχεται από τις 14.2.2012, ημερομηνία κατάρτησης των Ο.Ε.Κ. και Ο.Ε.Ε., άνευ οποιουδήποτε άλλου τύπου στη Δ.ΥΠ.Α..

β) Η εκκαθάριση της Ο.Χ.Α.Ε. Α.Ε. παρατείνεται από τη λήξη της, κατ' εξαίρεση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, μέχρι την 31η.12.2023.

γ) Ο νέος εκκαθαριστής της Ο.Χ.Α.Ε. Α.Ε. διορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., ως μοναδικού μετόχου της, η οποία εκδίδεται εντός τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της παρούσας.»

ΜΕΡΟΣ ΣΤ' ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Άρθρο 25

Υπαγωγή στην ασφάλιση του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 3 και περ. β) παρ. 8 άρθρου 37 π.δ. 913/1978

1. Στην περ. 10 του άρθρου 3 του π.δ. 913/1978 (Α' 220), περί των προσώπων που υπάγονται στην ασφάλιση του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το εισαγωγικό εδάφιο τροποποιείται, ώστε να αρθεί η απαγόρευση της υπαγωγής συνταξιούχων στην ασφάλιση του Ν.Α.Τ., β) στην περ. δ) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: βα) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να διορθωθεί η παραπομπή στις περ. α) και β), και όχι στα εδάφια πρώτο και δεύτερο, και ββ) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να προβλεφθεί παραπομπή στην παρούσα, και όχι στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής, γ) προστίθενται εδάφια, δεύτερο και τρίτο, και η περ. 10 του άρθρου 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Οι αρχιπλοίαρχοι και αρχιμηχανικοί ναυτιλιακών επιχειρήσεων που είναι κάτοχοι διπλώματος πλοίαρχου ή μηχανικού Α' τάξης αντίστοιχα μετά την απόκτηση του διπλώματος Α' τάξης επί πλοίων με ελληνική σημαία ή με ξένη σημαία συμβεβλημένων μετά του Ν.Α.Τ. ή επί πλοίων με ξένη σημαία εξαγορασμένων στο Ν.Α.Τ. και δεν ασκούν αποδεδειγμένα άλλο επάγγελμα ή λειτουργία, εφόσον συντρέχουν και οι εξής προϋποθέσεις:

α) Για την ασφάλιση στο Ν.Α.Τ. ενός Αρχιπλοιάρχου και ενός Αρχιμηχανικού, η ναυτιλιακή επιχείρηση στην οποία απασχολούνται διαχειρίζεται ή εκπροσωπεί:

Ι. δύο τουλάχιστον πλοία Φ/Γ-Δ/Ξ συνολικής χωρητικότητας άνω των 2.000 κ.ο.χ., ή ένα ολικής χωρητικότητας άνω των 10.000 κ.ο.χ., ή

ΙΙ. ένα τουλάχιστον Ε/Γ ή Ε/Γ-Ο/Γ ή Ε/Γ-Τ/Ρ πλοίο συνολικής χωρητικότητας 2.500 κ.ο.χ. ή δύο άνω των 1.000 κ.ο.χ. ή

ΙΙΙ. τρία τουλάχιστον υδροπτερύγα ή ένα καταμαράν ανεξαρτήτως χωρητικότητας ή τρία τουλάχιστον Ρ/Κ άνω των 1.000 Η.Ρ. έκαστο ή δύο Ν/Γ άνω των 5.000 Η.Ρ. έκαστο.

β) Για την ασφάλιση περισσότερων, η ναυτιλιακή επιχείρηση

πρέπει να εκπροσωπεί ή να διαχειρίζεται για κάθε επιπλέον Αρχιπλοίαρχο και Αρχιμηχανικό, πέραν των κατά περίπτωση προβλεπόμενων πλοίων, 3 Ψ/Γ πλοία άνω των 2.000 κ.ο.χ. έκαστο ή 2 άνω των 10.000 έκαστο ή 1 άνω των 100.000 κ.ο.χ. ή 2 Ε/Γ-Ο/Γ οποιασδήποτε κατηγορίας άνω των 3.500 κ.ο.χ. έκαστο ή 4 Ν/Γ 5.000 ΗΡ συνολικά ή 2 καταμαράν ή 6 υδροπτερύγα.

γ) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ν.Α.Τ. δύναται να εγκρίνει την ασφάλιση ενός επιπλέον Αρχιπλοιάρχου και Αρχιμηχανικού σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που επιβάλλεται από λόγους που συνδέονται με τεχνολογικές εξελίξεις, έκτακτες ή πρόσθετες υποχρεώσεις ή τρόπο εκμετάλλευσης των πλοίων.

δ) Η ναυτιλιακή επιχείρηση δύναται να ασφαλίσει Πλοίαρχο ή Μηχανικό Α' τάξης αντί Αρχιπλοιάρχου ή Αρχιμηχανικού, εάν τα πλοία που απομένουν μετά την ασφάλιση των Αρχιπλοιάρχων και Αρχιμηχανικών που αντιστοιχούν κατά τις περ. α) και β) ή το σύνολο των πλοίων που εκπροσωπεί, δεν επαρκούν για ασφάλιση Αρχιπλοιάρχου ή Αρχιμηχανικού. Οι ασφαλιζόμενοι ως Πλοίαρχοι Α' και Μηχανικοί Α' πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας για τους Αρχιπλοιάρχους και Αρχιμηχανικούς και ο χρόνος υπηρεσίας τους αναγνωρίζεται μόνο κατά τα δύο τρίτα αυτού.

ε) Σε κάθε περίπτωση ασφάλισης, τα πλοία πρέπει να φέρουν ελληνική σημαία ή να είναι υπό ξένη σημαία συμβεβλημένα ή ελληνόκτητα υπό ξένη σημαία.

Δεν θεωρείται επανάληψη του ναυτικού επαγγέλματος η υπηρεσία συνταξιούχων που ασφαλιζονται στο Ν.Α.Τ. σύμφωνα με την παρούσα. Οι ασφαλιζόμενοι της παρούσας επιτρέπεται να είναι νόμιμοι εκπρόσωποι ναυτιλιακής επιχείρησης.»

2. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της περ. β) της παρ. 8 του άρθρου 37 του π.δ. 913/1978, περί της απόδοξης της υπηρεσίας σε πλοία με ξένη σημαία προκειμένου για την εξαγορά του χρόνου υπηρεσίας που διανύεται και μετά από την έναρξη ισχύος του ν. 485/1976 (Α' 317), καταργούνται και η περ. β) της παρ. 8 του άρθρου 37 διαμορφώνεται ως εξής:

«β) Η υπηρεσία σε πλοία με ξένη σημαία αποδεικνύεται με πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον πλοίαρχο του πλοίου, στο οποίο υπηρέτησε ο ναυτικός, και θεωρείται το ακριβές του περιεχομένου του, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 372/1977 (Α' 115), μέσα σε χρονικό διάστημα τριάντα έξι (36) μηνών από την απόλυσή του από το πλοίο.»

Άρθρο 26

Λειτουργία διοικητικού συμβουλίου του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου 7 π.δ. 913/1978

Η παρ. 5 του άρθρου 7 του π.δ. 913/1978 (Α' 220), περί της λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η λειτουργία του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Α.Τ. διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος και το άρθρο 30 του ν. 4892/2022 (Α' 28), περί του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Α.Τ., και, συμπληρωματικά, από το Δεύτερο Κεφάλαιο του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), περί των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης, και από τον Κανονισμό του.»

Άρθρο 27

Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 73 ν. 4387/2016

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 73 του ν. 4387/2016 (Α' 85), στο οποίο περιέχονται διατάξεις για την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), τροποποιείται, ώστε να προβλεφθεί ότι για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασής τους οι υπάλληλοι του Ν.Α.Τ. υπάγονται στο υπηρεσιακό και πειθαρχικό συμβούλιο του Ν.Α.Τ., προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 3 του άρθρου 73 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασής τους οι υπάλληλοι που παραμένουν στο Ν.Α.Τ. υπάγονται στο Υπηρεσιακό και Πει-

θαρχικό Συμβούλιο του Ν.Α.Τ.. Μέχρι τη συγκρότηση Υπηρεσιακού και Πειθαρχικού Συμβουλίου στο Ν.Α.Τ., για τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασής τους οι υπάλληλοι που παραμένουν στο Ν.Α.Τ. υπάγονται στο Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο του ε-Ε.Φ.Κ.Α.. Για τους υπαλλήλους του Ο.Γ.Α. εξακολουθεί να ισχύει η οικεία νομοθεσία, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 28

Ισολογισμοί του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου

Το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (Ν.Α.Τ.) υποχρεούται να καταρτίσει το αργότερο μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2023 τους ισολογισμούς των ετών 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 και 2022. Από το 2023 και για κάθε επόμενη χρήση οι ισολογισμοί υποβάλλονται το αργότερο μέχρι την 30ή Ιουνίου του επόμενου έτους κάθε χρήσης.

Άρθρο 29

Στελέχωση της Μονάδας Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 69 ν. 4826/2021

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 69 του ν. 4826/2021 (Α' 160), περί της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.), τροποποιείται, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των συνεργατών που υπηρετούν στη Μονάδα Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Κ.Α. από δέκα (10) σε είκοσι (20), και διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή συνεπικουρείται από Μονάδα Υποστήριξης, η οποία αποτελείται από είκοσι (20) συνεργάτες, εκ των οποίων οι τρεις (3) μπορούν να είναι μετακλητοί. Για τη στελέχωση και τη λειτουργία της Μονάδας Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 27.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30

Αναγνώριση χρόνου ασφάλισης αγροτών - Τροποποίηση περ. γ' παρ. 3 άρθρου 34 ν. 4387/2016 και παρ. 7 άρθρου 14 π.δ. 78/1998

1. Στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί του χρόνου ασφάλισης στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το ακρωνύμιο «ΟΓΑ» αντικαθίσταται από το ακρωνύμιο «Ο.Γ.Α.» και το ακρωνύμιο «ΟΑΕΕ» αντικαθίσταται από το ακρωνύμιο «Ο.Α.Ε.Ε.», β) στο δεύτερο εδάφιο, η λέξη «καλώς» αντικαθίσταται από τη λέξη «νομίμως», γ) προστίθεται έκτο εδάφιο, και η περ. γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Χρόνος ασφάλισης έως τις 31.12.2016 στον πρώην Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης και στον πρώην Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην Ο.Γ.Α., για τον οποίο οι ασφαλισμένοι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 του ν. 3050/2002 (Α' 214), και βάσει της ασκούμενης δραστηριότητας πρόεκυψε υποχρέωση ασφάλισης στον πρώην Ο.Α.Ε.Ε., παραμένει ως χρόνος ασφάλισης στον πρώην Ο.Γ.Α..

Οι ανωτέρω ασφαλισμένοι θεωρείται ότι νομίμως ασφαλιζόνταν στον πρώην Ο.Γ.Α. και μετά την 1η.1.2017, κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 του ν. 4554/2018 (Α' 130), εφόσον συνεχίζουν να ασκούν την ίδια δραστηριότητα, και εξαίρονται της ασφάλισης του πρώην Ο.Α.Ε.Ε..

Τυχόν οφειλές στον πρώην Ο.Α.Ε.Ε., βεβαιωμένες ή μη, που έχουν προκύψει για τις ανωτέρω περιπτώσεις ασφαλισμένων, διαγράφονται και δεν αναζητούνται.

Τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί έναντι των ανωτέρω οφειλών πριν από την ισχύ του παρόντος δεν αναζητούνται και προ-

μετρώνται κατά τον υπολογισμό της σύνταξης ως εισφορές στον πρώην Ο.Γ.Α..

Ειδικά για τους ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 35 του ν. 4670/2020 (Α' 43).

Χρόνος ασφάλισης έως τις 31.12.2016 στον πρώην Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης και στον πρώην Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του πρώην Ο.Γ.Α., για τον οποίο οι ασφαλισμένοι έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές τους εισφορές έως τις 31.12.2017 ή τις έχουν ρυθμίσει έως τις 31.12.2017 και τηρούν τη ρύθμιση έως την ημερομηνία άσκησης του δικαιώματος συνταξιοδότησης, θεωρείται ως πραγματικός χρόνος ασφάλισης στον Ο.Γ.Α., εφόσον: α) κατά τον ίδιο χρόνο, δεν έχουν ασφαλισθεί ή δεν υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης ή έχουν ασφαλισθεί αλλά δεν δικαιούνται σύνταξη από την ασφάλισή τους αυτή, είτε αυτοτελώς, είτε με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, ή δεν συνταξιοδοτούνται από άλλον φορέα κύριας ασφάλισης της Ελλάδος ή του εξωτερικού με την επιφύλαξη της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4169/1961 (Α' 81), ως προς την επιλογή μιας καταβλητέας σύνταξης, και β) διέμενε νόμιμα στη χώρα, αν ο ασφαλισμένος είναι υπήκοος τρίτης χώρας.»

2. Στην παρ. 7 του άρθρου 14 του π.δ. 78/1998 (Α' 72), περί καταβολής ασφαλιστικών εισφορών προς τον πρώην Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. Ο.Γ.Α.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το δεύτερο εδάφιο τροποποιείται, ως προς την αναφορά στον ενταχθέντα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.) πρώην Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. Ο.Γ.Α.), β) το τρίτο εδάφιο τροποποιείται, ως προς την αναφορά στον ε-Ε.Φ.Κ.Α., γ) το τέταρτο εδάφιο καταργείται, και η παρ. 7 του άρθρου 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως επιστρέφονται ατόκως στον δικαιούχο κατόπιν αιτήσεως του. Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως στον δικαιούχο από τον ενταχθέντα στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.) πρώην Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. Ο.Γ.Α.) συντάξεις ή άλλες πάσης φύσεως παροχές, επιτρέπεται ο συμψηφισμός τους με τις εισφορές αυτές. Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως από αποβιώσαντα ασφαλισμένο καταβάλλονται, άνευ ευθύνης του ε-Ε.Φ.Κ.Α. έναντι τυχόν κληρονόμων δυναμένων να στραφούν μόνο κατά του λαβόντος, στον επιζώντα σύζυγο και, εν ανυπαρξία τούτου, στον κληρονόμο που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από τους λοιπούς κληρονόμους.»

Άρθρο 31

Ασφάλιση σπουδαστών κολλεγίων κατά την πρακτική άσκηση

1. Οι σπουδαστές κολλεγίων που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση, σύμφωνα με το άρθρο 103 του ν. 4763/2020 (Α' 254), υπάγονται στην ασφάλιση:

α) του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.) κατά του κινδύνου εργατικού ατυχήματος και β) του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) για παροχές ασθένειας σε είδος, εφόσον δεν καλύπτονται άλλως, άμεσα ή έμμεσα, για τις παροχές αυτές.

2. Για την ασφάλιση κατά του κινδύνου εργατικού ατυχήματος, ο χρόνος ασφάλισης, το ύψος της καταβλητέας εισφοράς και ο υπόχρεος καταβολής προσδιορίζονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 2217/1994 (Α' 83), περί καταβολής εισφοράς κατά του κινδύνου εργατικού ατυχήματος.

3. Για την ασφάλιση παροχών ασθένειας σε είδος, ο υπόχρεος καταβολής προσδιορίζεται σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 15 του ν. 3232/2004 (Α' 48), περί πρακτικής άσκησης φοιτητών και σπουδαστών.

Άρθρο 32

Μέθοδος υπολογισμού χρόνου ασφάλισης μελών διοικητικών συμβουλίων

Ο τρόπος υπολογισμού του χρόνου ασφάλισης των περ. δ' και

ε' της παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 34 του ν. 4670/2020 (Α' 43), περί των ασφαλιστικών εισφορών των προσώπων που διορίζονται ως μέλη διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας και λαμβάνουν αμοιβή, καθώς και των διαχειριστών όλων των νομικών μορφών των εταιρειών, πλην των ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, και περί των μελών των διοικητικών συμβουλίων των αγροτικών συνεταιρισμών, εφόσον λαμβάνουν αμοιβή, αντίστοιχα, ισχύει από 13.5.2016.

ΜΕΡΟΣ Ζ'
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 33
Αναπροσαρμογή του κατώτατου ορίου σύνταξης
λόγω θανάτου - Τροποποίηση υποπερ. α) περ. Β)
παρ. 4 άρθρου 12 ν. 4387/2016

Μετά το τρίτο εδάφιο της υποπερ. α) της περ. Β) της παρ. 4 του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α' 85), περί σύνταξης λόγω θανάτου, προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο, και η υποπερ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Το συνολικό ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου, δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του παρόντος νόμου που αντιστοιχεί σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης. Εάν ο χρόνος ασφάλισης του θανόντος είναι μικρότερος των είκοσι (20) ετών, το ως άνω ποσό βαίνει μειούμενο κατά 1,25% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των είκοσι (20) ετών και μέχρι τη συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης. Για χρόνο ασφάλισης μικρότερο των δεκαπέντε (15) ετών, το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος ή/και του διαζευγμένου συζύγου δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού των τριακοσίων εξήντα (360) ευρώ. Το ποσό του κατώτατου ορίου του προηγούμενου εδαφίου αναπροσαρμόζεται με βάση την παρ. 4 του άρθρου 14. Τα ποσά των προηγούμενων εδαφίων επιμερίζονται μεταξύ επιζώντος και διαζευγμένου συζύγου, σύμφωνα με τα ποσοστά που προβλέπονται στην υποπερίπτωση β' της περίπτωσης Α' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34
Αναστολή αύξησης επιδοκίων σε περίπτωση
εκπρόθεσμης καταβολής και σε περίπτωση πάγιας
ρύθμισης οφειλών προς ασφαλιστικούς οργανισμούς

Ως επιτόκιο επί της κύριας οφειλής, με το οποίο επιβαρύνονται οφειλές προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες υπάγονται στις ρυθμίσεις των υποπαρ. ΙΑ.1 και ΙΑ.2 της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) από την 13η.9.2022 μέχρι την 12η.9.2023, ορίζεται αυτό που ίσχυε κατά την 13η.9.2022 και προσδιορίστηκε σύμφωνα με την περ. 8 της υποπαρ. ΙΑ.1 και την περ. 11 της υποπαρ. ΙΑ.2, αντίστοιχα, της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013. Το επιτόκιο αυτό μεταβάλλεται και προσδιορίζεται εκ νέου σύμφωνα με την περ. 8 της υποπαρ. ΙΑ.1 και την περ. 11 της υποπαρ. ΙΑ.2, αντίστοιχα, της παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, μόνο εάν μεταβληθεί το επιτόκιο των πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σωρευτικά κατά τέσσερις (4) ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με αυτό που ίσχυε κατά την 1η.1.2014. Χρηματικά ποσά, τα οποία έχουν καταβληθεί με επιτόκιο που ίσχυε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αναζητούνται, στον βαθμό που υπερβαίνουν τα οφειλόμενα με βάση το επιτόκιο του πρώτου εδαφίου.

Άρθρο 35
Προϋποθέσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης βαριάς
αναπηρίας ανασφάλιστων ή έμμεσα ασφαλισμένων
με σοβαρή σωματική, νοητική ή ψυχική ασθένεια

1. Η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας δεν χορηγείται σε όσους λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση για τον ίδιο λόγο από δημόσιο φορέα της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ίση ή μεγαλύτερη από το ποσό των τριακοσίων δεκατριών (313) ευρώ μηνιαίως. Το ποσό του πρώτου εδαφίου αναπροσαρμόζεται κάθε έτος μετά από την 1η.1.2023 κατά το ποσοστό που προβλέπει η υπουργική απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85).

2. Η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας χορηγείται ολόκληρη στα ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα τέκνα που λαμβάνουν οικονομική παροχή για την αναπηρία τους ή σύνταξη ή προσαύξηση από το δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή φορέα κοινωνικής ασφάλισης ίση ή μικρότερη από το ποσό της παρ. 1.

3. Διατάξεις σε κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν την οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας και προβλέπουν μικρότερο όριο από αυτό των παρ. 1 και 2 παύουν να ισχύουν.

Άρθρο 36
Παράταση ισχύος συμβάσεων καθαριότητας της
Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού και
Υποστήριξης του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα
Κοινωνικής Ασφάλισης

1. Η ισχύς του άρθρου 133 του ν. 4926/2022 (Α' 82), περί παράτασης της ισχύος συμβάσεων καθαριότητας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.), παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάθεσης των παραπάνω υπηρεσιών σε ανάδοχο και πάντως όχι αργότερα από την 31η.5.2023 για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που έχει συνάψει η Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) του ε-Ε.Φ.Κ.Α. Αττικής.

2. Η ισχύς της παρ. 1 αρχίζει από την 30ή.11.2022.

Άρθρο 37
Στελέχωση Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών
του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής
Ασφάλισης - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 7
ν. 4892/2022

Στην παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4892/2022 (Α' 28), περί σύστασης και στελέχωσης της Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.), το δεύτερο εδάφιο α) τροποποιείται, με την προσθήκη πρόβλεψης για πλήρωση των θέσεων, που έχουν συσταθεί σε αυτή, και με διορισμό, σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α' 21), β) βελτιώνεται νομοτεχνικά, με την προσθήκη αναφοράς στο περιεχόμενο της παραπεμπόμενης διάταξης του ν. 4837/2021 (Α' 248), και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Για τη λειτουργία της Μονάδας, συνιστώνται στον ε-Ε.Φ.Κ.Α. τρεις (3) θέσεις ΠΕ Νομικών, πέντε (5) θέσεις ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, δύο (2) θέσεις ΠΕ Πληροφορικής, καθώς και δύο (2) θέσεις ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων. Η πλήρωση των θέσεων της Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών γίνεται σύμφωνα με τον ν. 4765/2021 (Α' 21), με διορισμό, ή σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 4873/2021 (Α' 248), περί κινητικότητας υπαλλήλων σε νεοσύστατες υπηρεσίες φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, με απόσπαση ή μετάταξη υπαλλήλων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει ιδίως σε ελεγκτικά σώματα, αρχές και υπηρεσίες, εξαιρουμένων των υπηρεσιών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Ελληνικής Αστυνομίας.»

Άρθρο 38
Ρυθμίσεις για την Επιθεώρηση Εργασίας -
Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 90 ν. 4876/2021

Στην παρ. 4 του άρθρου 90 του ν. 4876/2021 (Α' 251), περί της

σύστασης Τμήματος για την εκκαθάριση δαπανών του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται, ως προς την ημερομηνία αυτοδίκαιης κατάργησης του Τμήματος αυτού, β) το δεύτερο εδάφιο βελτιώνεται νομοτεχνικά, προς τον σκοπό εναρμόνισης με την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Το Τμήμα της παρ. 1 καταργείται αυτοδίκαια την 31η.1.2023 ή την ημερομηνία κατά την οποία παρατείνεται η παραπάνω προθεσμία, σύμφωνα με την απόφαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 125 του ν. 4808/2021 (Α' 101). Το προσωπικό που υπηρετεί στο Τμήμα της παρ. 1, μεταφέρεται αυτοδίκαια κατά την παραπάνω ημερομηνία σε αντίστοιχες κενές θέσεις στην Επιθεώρηση Εργασίας και ισχύει για αυτό η παρ. 3 του άρθρου 117 του ν. 4808/2021.»

Άρθρο 39

Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

1. Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) ασκεί την αρμοδιότητα που προβλέπεται στην περ. κ) της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4921/2022 (Α' 75), περί μετονομασίας και σκοπού της Δ.ΥΠ.Α., με την ίδρυση και λειτουργία Μονάδων Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μονάδων Φ.Π.Α.Δ.), με σκοπό τη φροντίδα βρεφών ή και παιδιών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στην υποχρεωτική δίκρονη προσχολική εκπαίδευση σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 1566/1985 (Α' 167). Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ιδρύονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., κατόπιν σχετικής τροποποίησης του Οργανισμού της για πρόβλεψη των αντίστοιχων οργανικών μονάδων σε αυτόν. Με την απόφαση ίδρυσης της Μονάδας καθορίζεται η κατηγορία της, ανάλογα με την ηλικία των παιδιών που φιλοξενεί και τις υπηρεσίες που παρέχει. Η πρόσληψη προσωπικού στις Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. της Δ.ΥΠ.Α. γίνεται σύμφωνα με τον ν. 4765/2021(Α' 6).

2. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. της παρ. 1 διέπονται ως προς την αδειοδότηση και τη λειτουργία τους από τον ν. 2345/1995 (Α' 213) και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, η αδειοδότηση, ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από την υπό στοιχεία Δ22/οικ. 11828/293/4.4.2017 απόφαση της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 1157).

3. Οι βρεφικοί, παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί, που έχει συστήσει η Δ.ΥΠ.Α., αντιστοιχούν στις οργανικές μονάδες της περ. 7 του άρθρου 6 του π.δ. 11/2022 (Α' 25) και λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, οφείλουν εντός δύο (2) ετών να προσαρμοσθούν στις προβλέψεις της παρ. 2 και να αδειοδοτηθούν. Κατά το χρονικό διάστημα του πρώτου εδαφίου, η συστατική πράξη επέχει τη θέση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του ν. 2345/1995 και οι βρεφικοί, παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί λειτουργούν νομίμως, υπαγόμενοι στις αντίστοιχες κατηγορίες της παρ. 2 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ22/οικ. 11828/293/4.4.2017 απόφασης.

Άρθρο 40

Πιλοτικό Πρόγραμμα Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μέσω Τεχνολογίας

1. Θεσπίζεται πιλοτικό πρόγραμμα που υλοποιείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τη δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μέσω Τεχνολογίας (Κ.Δ.Α.Π.Τ.) που λειτουργούν εκτός σχολικού ωραρίου. Στόχοι του προγράμματος είναι η εξοικείωση των ανηλίκων παιδιών με την επιστήμη, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά, μέσω ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων βιωματικής ενασχόλησης και πειραματισμού, η ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με τις επιστήμες, την τεχνολογία, την ψηφιακή εποχή, και την ανάλυση δεδομένων καθώς

και η, δια της επιστήμης, ανάπτυξη και καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων των ωφελουμένων παιδιών, όπως της συνεργατικότητας και του σεβασμού της διαφορετικότητας, ώστε να ενταχθούν και να συμμετέχουν ενεργά, ισότιμα και χωρίς διαχωρισμούς στην οικονομική και κοινωνική ζωή. Το πιλοτικό πρόγραμμα του πρώτου εδαφίου και το αντίστοιχο περιεχόμενο δραστηριοτήτων που αναπτύσσεται κατά την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος δεν υποκαθιστούν το πρόγραμμα σχολικών σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν επιδίδουν την παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας στους ωφελούμενους του πιλοτικού προγράμματος.

2. Ωφελούμενοι του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 είναι ανήλικοι ηλικίας δώδεκα (12) έως δεκαπέντε (15) ετών, κατά προτεραιότητα προερχόμενοι από κοινωνικά ευάλωτες οικογένειες, στους οποίους απονέμεται αξία τοποθέτησης για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Κατά την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος διασφαλίζεται η ενθάρρυνση της συμμετοχής των κοριτσιών.

3. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του έργου ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε., στην οποία μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος.

4. Τα Κ.Δ.Α.Π.Τ. δύναται να στεγάσονται και σε δημόσια σχολικά κτίρια. Η λειτουργία τους στην περίπτωση αυτή τελεί υπό την επιφύλαξη της ομαλής και απρόσκοπτης λειτουργίας των πρόσθετων εκπαιδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται στο πλαίσιο του διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος και της αντισταθμιστικής εκπαίδευσης.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών καθορίζονται οι δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης μέσω τεχνολογίας, η διάρκεια του προγράμματος, οι αρμοδιότητες του φορέα υλοποίησης, οι δικαιούχοι φορείς, στους οποίους δύναται να συμπεριλαμβάνονται αδειοδοτημένα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών του άρθρου 1 του ν. 4756/2020 (Α' 235), η διαδικασία επιλογής τους, ο απαιτούμενος εξοπλισμός για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης και το ύψος της επιχορήγησης των δικαιούχων φορέων για την απόκτησή του, τα προσόντα του προσωπικού των δικαιούχων φορέων και η εκπαίδευσή του, το ύψος της αξίας τοποθέτησης που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των ωφελούμενων, οι προδιαγραφές λειτουργίας των Κ.Δ.Α.Π.Τ. και η διαδικασία αδειοδότησής τους είτε ως αυτόνομων δομών κοινωνικής πρόνοιας είτε ως δομών συσχετιζόμενων με αδειοδοτημένα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών του άρθρου 1 του ν. 4756/2020, η λειτουργία τους σε δημόσια σχολικά κτίρια, κάθε άλλο ειδικότερο θέμα που άπτεται του αντικείμενου του πιλοτικού προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο λεπτομερειακό ή τεχνικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 41

Ρυθμίσεις για την ευθύνη των προσώπων που έχουν οριστεί μέλη προσωρινής διοίκησης σε προνοιακές δομές - Προσθήκη παρ. 6Α έως 6Γ στο άρθρο 2 ν. 2345/1995

Μετά από την παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 2345/1995 (Α' 213), περί της δυνατότητας ορισμού προσωρινής διοίκησης σε προνοιακές δομές μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που υπάγονται στον ιδιωτικό τομέα, όταν διαπιστώνεται σοβαρή παραβίαση των διατάξεων του καταστατικού τους, η οποία υποβαθμίζει σημαντικά την εύρυθμη λειτουργία τους, προστίθενται παρ. 6Α έως 6Γ ως εξής:

«6Α. Τα μέλη της προσωρινής Διοίκησης, που ορίζονται σύμφωνα με την παρ. 6, δεν υπέχουν αστική ευθύνη για πράξεις ή παραλείψεις στις οποίες προέβησαν κατά τη διάρκεια της θη-

τείας τους, παρά μόνον για δόλο ή βαρεία αμέλεια.

6Β. Το άρθρο 50 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4987/2022, Α' 206), περί της αλληλέγγυας ευθύνης για την πληρωμή οφειλόμενων φόρων, εφαρμόζεται και στην περίπτωση ορισμού προσωρινής διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του παρόντος, με την προϋπόθεση ότι οι οφειλές της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4987/2022 γεννήθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας των ανωτέρω προσώπων και δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από δόλο ή βαρεία αμέλεια τους. Σε περίπτωση που οι εν λόγω φορολογικές οφειλές έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η ευθύνη βαρύνει τα μέλη της προσωρινής διοίκησης, που διορίζονται σύμφωνα με την παρ. 6, υπό την ειδικότερη προϋπόθεση ότι κάθε δόση της ρύθμισης γεννήθηκε και κατέστη ληξιπρόθεσμη, ή η ρύθμιση απωλέσθηκε κατά τη διάρκεια της θητείας των ανωτέρω προσώπων από δόλο ή βαρεία αμέλεια τους.

6Γ. Το άρθρο 31 του ν. 4321/2015 (Α' 32), περί της αλληλέγγυας ευθύνης για την πληρωμή οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, εφαρμόζεται και στην περίπτωση ορισμού προσωρινής διοίκησης, σύμφωνα με την παρ. 6 του παρόντος, με την προϋπόθεση ότι οι οφειλές της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 γεννήθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας των ανωτέρω προσώπων και δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης από δόλο ή βαρεία αμέλεια τους. Σε περίπτωση που οι εν λόγω ασφαλιστικές οφειλές έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η ευθύνη βαρύνει τα μέλη της προσωρινής διοίκησης, που διορίζονται σύμφωνα με την παρ. 6, υπό την ειδικότερη προϋπόθεση ότι κάθε δόση της ρύθμισης γεννήθηκε και κατέστη ληξιπρόθεσμη, ή η ρύθμιση απωλέσθηκε κατά τη διάρκεια της θητείας των ανωτέρω προσώπων από δόλο ή βαρεία αμέλεια τους.»

Άρθρο 42

Εξυγίανση προνοιακών φορέων - Αντικατάσταση παρ. 7 και τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 55 ν. 4262/2014

1. Η παρ. 7 του άρθρου 55 του ν. 4262/2014 (Α' 114), περί του πλαισίου εξυγίανσης προνοιακών φορέων, αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Στο Σχέδιο Εξυγίανσης υποχρεωτικώς περιλαμβάνεται πρόγραμμα ρύθμισης των ληξιπρόθεσμων οφειλών του προνοιακού φορέα προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Η ρύθμιση του πρώτου εδαφίου διαλαμβάνει τη διαδικασία καταβολής των οφειλών σε μία (1) ή περισσότερες δόσεις εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Από την επομένη της υπογραφής του Συμφώνου Εξυγίανσης οι συμφωνημένες δόσεις δεν επιβαρύνονται με τόκους, προσαυξήσεις ή πρόστιμα, αναστέλλεται η παραγραφή των χρεών για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ρύθμιση οφειλών προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και δεν συμπληρώνεται πριν από την πάροδο έτους από τον χρόνο ανατροπής της ρύθμισης και την αυτοδίκαιη διακοπή της αναστολής. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής μίας δόσης, επιβάλλεται επί του καθυστερούμενου ποσού προσαύξηση δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Σε περίπτωση πλήρους συμμόρφωσης του συμβαλλόμενου φορέα προς τους όρους της ρύθμισης, είναι δυνατή η απαλλαγή των οφειλών από μέρος ή το σύνολο των πάσης φύσεως προσθέτων τελών, τόκων, προσαυξήσεων, προστίμων και επιβαρύνσεων. Η έγγραφη σύμφωνη γνώμη των φορέων κοινωνικής ασφάλισης σε ρύθμιση που προβλέπει απαλλαγή των οφειλών από μέρος ή το σύνολο των πάσης φύσεως προσθέτων τελών, τόκων, προσαυξήσεων, προστίμων και επιβαρύνσεων κατά το προηγούμενο εδάφιο χορηγείται, εφόσον το Σχέδιο ή το Σύμφωνο Εξυγίανσης προβλέπει την αύξηση των θέσεων εργασίας του προνοιακού φορέα, σε σχέση με αυτές που υφίστανται κατά την υπογραφή του Συμφώνου Εξυγίανσης, κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εντός των πρώτων δύο (2) ετών της ρύθμισης και κατά εκατό τοις εκατό (100%) εντός των πρώτων πέντε (5) ετών της ρύθμισης και διατήρησης του αριθμού αυτού μέχρι το πέρας ισχύος της ρύθμισης. Κατά τη διάρκεια ισχύος της ρύθμισης χορηγείται στον προνοιακό φορέα αποδεικτικό ασφαλιστικής

κής ενημερότητας, σύμφωνα με το άρθρο 58 του ν. 3863/2010 (Α' 115). Η ρύθμιση ανατρέπεται αυτοδικαίως, αν δεν εξοφληθούν εμπροσθίμως τρεις (3) συνεχόμενες μηνιαίες δόσεις, το δε υπόλοιπο χρέος καθίσταται άμεσα απαιτητό με το σύνολο των πάσης φύσεως προσθέτων τελών, τόκων, προσαυξήσεων, προστίμων και επιβαρύνσεων από τη βεβαίωση μέχρι την εξόφλησή του και εφαρμόζονται όλα τα διαθέσιμα μέτρα διοικητικής εκτέλεσης.»

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 55 του ν. 4262/2014 προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Στο Σχέδιο Εξυγίανσης υποχρεωτικώς περιλαμβάνεται πρόγραμμα ρύθμισης των ληξιπρόθεσμων οφειλών των προνοιακών φορέων προς τους εργαζόμενους και τρίτους πιστωτές ως απόρροια των διαπραγματεύσεων μεταξύ του φορέα προνοιακού χαρακτήρα, των εργαζομένων και των πιστωτών. Για την επίτευξη της ως άνω συμφωνίας απαιτείται η έγγραφη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων και τρίτων πιστωτών, που εκπροσωπούν τουλάχιστον το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις του Δημοσίου και του Ηλεκτρονικού Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ε-Ε.Φ.Κ.Α.), και του αιτούντος προνοιακού φορέα. Η έγγραφη σύμφωνη γνώμη του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να παρασχεθεί σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο πριν από την υπογραφή του Συμφώνου Εξυγίανσης. Από την επομένη της υπογραφής του Συμφώνου Εξυγίανσης αναστέλλεται η παραγραφή των χρεών για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ρύθμιση οφειλών προς τους συμβεβλημένους εργαζόμενους και πιστωτές.»

3. Οι παρ. 7 και 8 του ν. 4262/2014, όπως διαμορφώνονται με τις 1 και 2 του παρόντος, εφαρμόζονται και για Σχέδια Εξυγίανσης που έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

4. Η υπό στοιχεία Δ28/34026/2522/6.10.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (Β' 3169), περί της ρύθμισης επιμέρους θεμάτων εξυγίανσης προνοιακών φορέων, Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καταργείται.

Άρθρο 43

Διατακτικές σίτισης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 145 Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου

Στην παρ. 1 του άρθρου 145 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222) και στην παρ. 1 του κωδικοποιηθέντος άρθρου 9 του ν. 2336/1995 (Α' 189), περί των παροχών σε είδος προς εργαζομένους για παραγωγικούς και λειτουργικούς σκοπούς των επιχειρήσεων, προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Παροχές σε είδος προς εργαζομένους, οι οποίες χορηγούνται αυτούσιες εξ ελευθεριότητας του εργοδότη, δεν περιλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές των εργαζομένων, δεν θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ούτε υπόκεινται σε κοινωνικο-ασφαλιστικές ή άλλες κρατήσεις και αποτελούν παραγωγικές και λειτουργικές δαπάνες των επιχειρήσεων, εφόσον εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης, συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητάς της και στην ποιότητα των συνθηκών εργασίας ή αποτελούν μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και χορηγούνται προσωπικά προς τους δικαιούχους, μόνο αυτούσια και όχι σε χρήμα.

Στην έννοια των παροχών αυτών περιλαμβάνεται η χορήγηση τροφής (ελαφρύ γεύμα, γεύμα, δείπνο), κατά τη διάρκεια του ημερήσιου εργάσιμου χρόνου και κατά την ώρα του διαλείμματος, ανεξάρτητα εάν ο χρόνος του διαλείμματος είναι αμεβίβμενος.

Οι διατακτικές σίτισης που χορηγούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή από τους εργοδότες στους εργαζομένους, εμπίπτουν στην έννοια των παροχών σε είδος του πρώτου και δεύτερου εδαφίου, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις τακτικές αποδοχές των εργαζομένων, εφόσον χορηγούνται σε μηνιαία βάση από τον εργοδότη στους εργαζομένους για την κάλυψη των αναγκών διατροφής τους κατά τη διάρκεια της εργασίας

τους, η αξία τους δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι (6) ευρώ ανά εργάσιμη μέρα και ανταλλάσσονται μόνο με γεύματα, έτοιμα φαγητά, τρόφιμα έτοιμα προς κατανάλωση, ροφήματα, σε συμβεβλημένο δίκτυο καταστημάτων, στη βάση συμβάσεων μεταξύ του εκδότη των διατακτικών σίτισης και των καταστημάτων, στις οποίες ρυθμίζεται ο τρόπος αποδοχής και ανταλλαγής των διατακτικών σίτισης από τους δικαιούχους εργαζομένους.»

Άρθρο 44

Δαπάνες για τα τέλη λειτουργίας του ενιαίου αριθμού 1555 - Προσθήκη παρ. 2 και 3 στο άρθρο 78 του ν. 4915/2022

Στο άρθρο 78 του ν. 4915/2022 (Α' 63), περί των δαπανών για τα τέλη λειτουργίας του ενιαίου αριθμού 1555, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η μόνη παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1, β) προστίθενται παρ. 2 και 3, και το άρθρο 78 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 78

Δαπάνες για τέλη λειτουργίας ενιαίου αριθμού 1555

1. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στο οποίο εκχωρήθηκε δευτερογενώς ο σύντομος κωδικός 1555 του Εθνικού Σχεδίου Αριθμοδότησης, σύμφωνα με την υπ' αρ. 41217/30.7.2021 Απόφαση της Διεύθυνσης Τηλεπικοινωνιών της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει στον πάροχο Ο.Τ.Ε. Α.Ε., ο οποίος καθορίζεται στην ως άνω απόφαση, ή στον εκάστοτε πάροχο που καθορίζεται με αντίστοιχη απόφαση, για όλο το διάστημα λειτουργίας του σύντομου κωδικού 1555, ετήσια και μηνιαία τέλη, καθώς και τα τέλη εισερχόμενων και εξερχόμενων κλήσεων για τη λειτουργία του.

2. Το ύψος των τελών της παρ. 1 προκύπτει από τα φορολογικά παραστατικά που εκδίδει ο πάροχος και δεν δύνανται να υπερβαίνει μηνιαίως τα ποσά που καθορίζονται σε κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών.

3. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υποχρεούται να καταβάλλει στον πάροχο και το ετήσιο τέλος χρήσης τετραψήφιου Σύντομου Κωδικού προς την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων μετά από την έκδοση του αντίστοιχου φορολογικού παραστατικού από τον πάροχο.»

ΜΕΡΟΣ Η'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος «Σπίτι μου» του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Β' και, ιδίως:

α) η διαδικασία υποβολής και έγκρισης αιτήσεων των δικαιούχων για συμμετοχή στο πρόγραμμα, η διαδικασία παροχής πληροφοριών και συνδρομής από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) προς τους αιτούντες, και οι δέουσες απαιτήσεις πληροφόρησης, οι οποίες περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, έγκαιρη ενημέρωση για τα κύρια χαρακτηριστικά, τους κινδύνους και το κόστος τέτοιων συμβάσεων πίστωσης στο προσυμβατικό στάδιο, όπως και το θεσμικό πλαίσιο για τη διαφήμιση τέτοιων συμβάσεων πίστωσης, ώστε να διασφαλίζεται ότι η διαφήμιση είναι ακριβής, σαφής και μη παραπλανητική,

β) τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται από τους αιτούντες, ιδίως, για την απόδειξη συνδρομής του εισοδηματικού κριτηρίου και την έλλειψη άλλης κατοικίας κατάλληλης για τη στέγασή τους, καθώς και η διαδικασία ελέγχου και επαλήθευσης των δικαιολογητικών,

γ) η διαδικασία νομικού ελέγχου και έγκρισης του φακέλου

από το πιστωτικό ίδρυμα που χορηγεί το δάνειο, το κόστος της διαδικασίας και η κάλυψη αυτού,

δ) η διαδικασία κάλυψης της συμμετοχής της Δ.ΥΠ.Α. στο δάνειο,

ε) οι συνέπειες και η διαχείριση του δανείου σε περίπτωση υπερμερείας ως προς την αποπληρωμή του,

στ) οι όροι και οι προϋποθέσεις για συνεργασία της Δ.ΥΠ.Α. με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. για την υλοποίηση όλου ή μέρους του προγράμματος, και

ζ) η διαδικασία διάθεσης των αναγκαίων κεφαλαίων στα πιστωτικά ιδρύματα, το άνοιγμα και η τήρηση ειδικών τραπεζικών λογαριασμών για τη διακίνηση των εν λόγω κεφαλαίων και η παροχή κάθε αναγκαίας εντολής, εξουσιοδότησης και πληρεξουσιότητας για τη διενέργεια αναλήψεων, καταθέσεων, χρεώσεων, πιστώσεων και μεταφορών από και προς τους λογαριασμούς αυτών.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη σύμβαση κοινωνικής αντιπαροχής της παρ. 1 του άρθρου 5 και, ιδίως:

α) ο τύπος της σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής,

β) η διαδικασία επιλογής αναδόχου, στο πλαίσιο του ν. 4413/2016 (Α' 148),

γ) η ρύθμιση των συμβατικών σχέσεων με μισθωτές μετά το πέρας της εκμετάλλευσης του ακινήτου από τον ανάδοχο και

δ) η διαδικασία παράδοσης και παραλαβής του ακινήτου και η σύνταξη του σχετικού πρωτοκόλλου.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., ορίζονται τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων μισθωτών της παρ. 3 του άρθρου 5 και ρυθμίζονται η διαδικασία δημόσιας πρόσκλησης και επιλογής τους, τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, ο έλεγχος και η επαλήθευση αυτών.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την κατάρτιση συμβάσεων μίσθωσης με σκοπό την εξαγορά μεταξύ δικαιούχων κοινωνικής κατοικίας που ανεγείρεται κατόπιν σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής και των ιδιοκτητών φορέων, και ιδίως:

α) οι ειδικότερες προϋποθέσεις για την κατάρτιση της σύμβασης και, ιδίως, οι σχετικές με την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των δικαιούχων, καθώς και η διαδικασία για την επιλογή τους,

β) τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής ακινήτων για την κατάρτιση συμβάσεων μίσθωσης με σκοπό την εξαγορά και

γ) οι βασικοί όροι της σύμβασης μίσθωσης με σκοπό την εξαγορά, περιλαμβανομένου και του τρόπου καθορισμού του μισθώματος, καθώς και του τιμήματος της τελικής εξαγοράς.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών δύναται να προβλέπεται η επέκταση της δυνατότητας για κατάρτιση συμβάσεων μίσθωσης με σκοπό την εξαγορά (rent to own) και σε λοιπά ακίνητα φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), πέραν αυτών που ανεγείρονται κατόπιν σύμβασης κοινωνικής αντιπαροχής. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ρυθμίζονται τα υπόλοιπα ζητήματα της παρ. 4 σε σχέση με την κατάρτιση συμβάσεων μίσθωσης με σκοπό την εξαγορά για ακίνητα του πρώτου εδαφίου.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος «Κάλυψη» του άρθρου 8 και, ιδίως:

α) οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία ανάθεσης της διαχείρισης του προγράμματος σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης,

β) η διαδικασία πρόσκλησης προς τους ιδιοκτήτες για περαιτέρω εκμίσθωση των ακινήτων τους,

γ) η διαδικασία χρηματοδότησης του προγράμματος από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης,

δ) τα κριτήρια, στα οποία περιλαμβάνεται και η ιδιότητα του

ατόμου με αναπηρία, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία επιλογής των μισθωτών της παρ. 2 του άρθρου 8, καθώς και η διαδικασία ελέγχου και επαλήθευσης των δικαιολογητικών,

ε) οι όροι και προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την κάλυψη των δαπανών επισκευής του ακινήτου και κάθε άλλης επιλέξιμης δαπάνης, καθώς και η διαδικασία ελέγχου και επαλήθευσης αυτών, και

στ) οι περιοχές της χώρας, στις οποίες εφαρμόζεται το πρόγραμμα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» του άρθρου 9 και, ιδίως:

α) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης προς τους ιδιοκτήτες και υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης για συμμετοχή στο πρόγραμμα,

β) τα δικαιολογητικά απόδειξης των δαπανών που έχουν γίνει για την επισκευή και ανακαίνιση της οικίας, επί των οποίων παρέχεται η επιδότηση,

γ) η διαδικασία ελέγχου της μίσθωσης της οικίας, και

δ) η διαδικασία για την υποβολή, τον έλεγχο και την επαλήθευση των δικαιολογητικών και την εκταμίευση της επιδότησης, καθώς και για τη διαπίστωση παραβάσεων, την ανάκληση της επιδότησης και την ανάκτηση του ποσού αυτής, όταν απαιτείται.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ορίζεται η σύνθεση του οργάνου που πρόκειται να παρακολουθεί την εκτέλεση των εργασιών του άρθρου 15, οι αρμοδιότητές του και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η διαδικασία αδειοδότησης των έργων του άρθρου 15, εξειδικεύονται τεχνικές προδιαγραφές των κτιρίων και κατασκευών που περιγράφονται στην απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 15 και ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται η μορφή και κάθε θέμα σχετικά με τη σύσταση του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καταρτίζεται ο Κανονισμός Διαχείρισης του προγράμματος «Στεγαστική Αποκατάσταση των Πυροπλήκτων από την πυρκαϊά της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 στην περιοχή «Μάτι» της Ανατολικής Αττικής», με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με την επιλογή δικαιούχων και τη μεταβίβαση προς αυτούς των ακινήτων και, ιδίως:

α) οι αρμοδιότητες του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15,

β) ο τρόπος απόδειξης των προϋποθέσεων των περ. β) έως δ) της παρ. 1 του άρθρου 17,

γ) τα εισοδηματικά κριτήρια για την επιλογή των δικαιούχων με βάση την οικογενειακή τους κατάσταση, η έκταση της οικίας που δικαιούνται, καθώς και ο τρόπος και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη του εισοδήματος και της οικογενειακής κατάστασης, καθώς και τα κριτήρια και η διαδικασία μοριοδότησης, κατάταξης και επιλογής των δικαιούχων σε περίπτωση που οι διατιθέμενες κατοικίες είναι λιγότερες από τους δικαιούχους,

δ) η διαδικασία υποβολής, παραλαβής και επεξεργασίας των αιτήσεων για συμμετοχή στο Πρόγραμμα, η μορφή, ο τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των προϋποθέσεων του άρθρου 17, καθώς και η διαδικασία ελέγχου και επαλήθευσης αυτών,

ε) η διαδικασία έκδοσης και ανάκλησης του παραχωρητηρίου και άλλα ζητήματα σχετικά με την παραχώρηση,

στ) η αντιστοίχιση του μεταβιβαζόμενου δικαιώματος κυριότητας ή επικαρπίας επί ενός ή πλείονων κυρίων ή επικαρπωτών σε σχέση με το αντίστοιχο δικαίωμα επί του ακινήτου που παραδίδεται προς κατεδάφιση,

ζ) η διαδικασία διάθεσης ακινήτων, των οποίων το παραχωρητήριο ανακαλείται, σε δικαιούχους που δεν είχαν επιλεγεί κατά την αρχική διαδικασία, και

η) το όργανο που εξετάζει τις ενστάσεις της παρ. 1 του άρθρου 20 και η σχετική διαδικασία.

12. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15, αποφασίζεται η διάθεση αδιάθετων ακινήτων για την κάλυψη άλλων προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής.

13. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη διαχείριση και λειτουργία του ειδικού λογαριασμού του άρθρου 16 και, ιδίως:

α) η σύνθεση της Επιτροπής Διαχείρισης του λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 16 και οι αρμοδιότητές της,

β) η διαδικασία κίνησης του λογαριασμού, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία έγκρισης των πληρωμών και διαπίστωσης των προϋποθέσεων πληρωμής και

γ) η σύνθεση του οργάνου που πρόκειται να ελέγχει τον λογαριασμό και η διαδικασία ελέγχου.

14. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του φορέα διαχείρισης της παρ. 5 του άρθρου 15, εκδίδεται ο Κανονισμός σχέσεων των συνιδιοκτητών του συγκροτήματος κατοικιών του προγράμματος «Στεγαστική Αποκατάσταση των Πυροπλήκτων από την πυρκαϊά της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018 στην περιοχή «Μάτι» της Ανατολικής Αττικής».

ΜΕΡΟΣ Θ' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 46 Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2.

2. Ειδικώς:

α) η ισχύς του άρθρου 43 αρχίζει την 1η.1.2023 και

β) η ισχύς του άρθρου 44 αρχίζει την 1η.10.2021.

Αθήνα,

2022

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

3. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

4. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

5. ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

6. ΥΓΕΙΑΣ

7. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

8. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΟΛΙΤΗ

9. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

10. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

11. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

12. ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

13. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ
ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

14. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

15. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

16. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

17. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

18. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

19. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

20. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

21. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

22. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΡΟΘΥΠΟΥΡΓΟ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ψηήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 23.32' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη 21 Δεκεμβρίου 2022 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, νομοθετική εργασία: μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υγείας: «Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας - Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις», σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη που θα σας διανεμηθεί.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ